

146295

T.C.
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

23 NUMARALI TOKAT ŞER'İYE SİCİLİ,
TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Hazırlayan
İsmet Sarıbal

Tarih Ana Bilim Dalı
Yakınçağ Tarihi Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi
146295

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Mehmet Mercan

Tokat – 2004

23 NUMARALI TOKAT ŞER'İYE SİCİLİ,
TRANSKRİPSİYON ve DEĞERLENDİRİLMESİ

Tezin Kabul Ediliş Tarihi: 14. / 07. / 2003

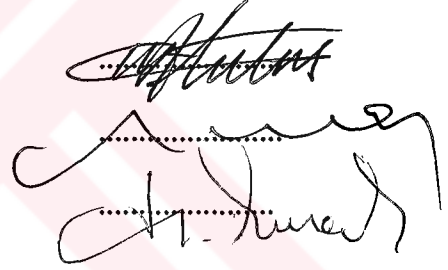
Jüri Üyeleri (Unvanı, Adı Soyadı)

İmzası

Başkan : Prof. Dr. Münir ATALAR

Üye : Yrd. Doç. Dr. Mehmet MERCAN

Üye : Yrd. Doç. Dr. Hanifi VURAL

Bu tez, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun 16.../...03/2004 tarih ve 17... sayılı oturumunda belirlenen jüri tarafından kabul edilmiştir.

Enstitü Müdürü: Prof. Dr. Osman DEMİR

ÖZET

Bu çalışma, 1818-1819 yıllarına ait “23 Numaralı Tokat Şer‘iye Sicil Defteri”nin transkripsiyonunu ve transkripsiyonu yapılan belgeler ışığında 1818-1819 yıllarında Tokat’ın ekonomik ve sosyal hayatına ait gelişmelerin değerlendirmesini içermektedir.

Esas itibariyle bir transkripsiyon çalışması olan bu tez, Tokat’a ait Şer‘iye sicil defter koleksiyonunun 1818-1819 yıllarına ait bölümünün günümüze aktarılması ve Tokat’ın Yakınçağ tarihi içerisindeki yerine, ekonomik ve sosyal alanlarda katkıda bulunmak amacıyla hazırlanmıştır.

Çalışmamız üç ana bölüm etrafında değerlendirilmelidir. Birinci bölümde Şer‘iye sicillerinin Osmanlı Diplomatik ilmi içerisindeki yeri, Şer‘iye sicillerinin amaç, kapsam ve içeriği hakkında bilgi verilmiştir. “23 Numaralı Tokat Şer‘iye Sicil Defteri” içerisinde mevcut kayıtlar Şer‘iye sicillerin genel muhteviyatı içerisinde kritiğe tabi tutularak belgeler tasnif edilmiştir. İkinci bölümde transkripsiyonu yapılan “23 numaralı Tokat Şer‘iye Sicil Defteri” belgeleri esas alınarak 1818-1819 yılında Tokat’ın ekonomik ve sosyal hayatına dair tespitler yapılmıştır. Üçüncü bölümde “23 numaralı Tokat Şer‘iye Sicil Defteri”nin transkripsiyonlu metni, sicil defterinin metni ve “23 Numaralı Tokat Şer‘iye Sicil Defteri” esas alınarak hazırlanmış sözlük çalışması yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tokat, Sivas

ABSTRACT

This study encompasses the transcription of Seriyeye register, numbered 23 of Tokat for the years 1818-1819 as well as the evaluation of economic and social developments in Tokat in the years 1818-1819 in the light of transcribed documents.

Though being basically a study of transcription, the present thesis is intended to unveil the Seriyeye register collection of Tokat for the years 1818-1819, and to make an economic and social contribution to the position of Tokat in the modern time history.

The study is composed of three main chapters. The first chapter has information about the position of Seriyeye registers in the Ottoman diplomatics in addition to the goal, scope and content of the said registers. The records in Seriyeye register, numbered 23, of Tokat have been analyzed in accordance with the content of Seriyeye registers in general, this arranging the said documents. The second chapter includes evaluations relating to the economic and social life in Tokat of 1818-1819 on the basis of the documents contained in Seriyeye register, numbered 23, of Tokat. The last chapter consists of the transcription of Seriyeye register, numbered 23, original texts as well as a study of vocabulary prepared taking the said register as the basis.

Key Words: Tokat, Sivas

ÖN SÖZ

Modern toplumu oluşturan birçok kurum, belirli koşulların ürünü olup belirli ihtiyaçların karşılanması amacıyla belli süreçlerden geçerek günümüze ulaşmıştır. Bu nedenle, bugünü değerlendirebilmek toplumların geçmişinin araştırılmasını zorunlu kılar. Tarih, geçmişe duyulan merakların sonucu değil günümüzü anlamlı kılmamanın ve anlamamanın da yoludur. Toplumların ekonomik, sosyal, hukuki, idari, kültürel hayatlarının siyasi tarihle beraber yorumlanması geçmişi ve yarını daha anlamlı kılacaktır.

Osmanlı Devleti hukukunun vesikaları olan Şer'îye sicilleri hakkında yapılan bu çalışmamız, Osmanlı hukukunun, insan haklarının ve toplumsal düzeninin anlaşılması bakımından bilgi birikimi sağlamak amacıyla Tokat şehrine ait bir örnek etrafında şekillenmiştir. Çalışmamızda iki senelik bir süreç içinde, bir Osmanlı mahkemesinde gerçekleşen olaylar, mahkemenin işleyiş tarzı, alınan kararlar çerçevesinde insanların sahip olduğu hak ve hürriyetler transkripsiyonunu yaptığımız Şer'îye sicil defteri metinlerinde cevap bulmakta, sicil defterinde yer alan ekonomik ve sosyal olaylar etrafında dönemin Tokat şehri hakkındaki bilgiler günümüze aktarılmaktadır.

Çalışmamıza en büyük katkıyı sağlayan sayın hocam Yrd. Doç. Dr. Mehmet Mercan başta olmak üzere, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölüm Başkanı Prof. Dr. Münir ATALAR'a, kıymetli hocam Prof. Dr. Ali İbrahim SAVAŞ'a ve Tarih bölümündeki diğer hocalarıma teşekkürü bir borç bilirim.

İsmet SARIBAL

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	I
ABSTRACT.....	II
ÖNSÖZ.....	III
İÇİNDEKİLER.....	IV
KISALTMALAR.....	VII
GİRİŞ.....	1
I.BÖLÜM.....	6
1.TOKAT ŞER'İYE SİCİLLERİ VE 23 NUMARALI ŞER'İYE SİCİLİ DEFTERİ.....	6
2.23 NUMARALI TOKAT ŞER'İYE SİCİLİ DEFTERİ'NDEKİ BELGE ÇEŞİTLERİ.....	7
2.1.Deferin Birinci Bölüm Belgeleri.....	8
2.1.1. Padişaha Ait Kayıtlar.....	8
2.1.2. Sadrazam, Beylerbeyi, Vezir Gibi Üst Düzey Yöneticilere Ait Kayıtlar.....	9
2.1.3. Şehir Yönetimine Ait Kayıtlar.....	10
2.1.4. Tereke Kayıtları	11
2.1.5. Vakıflara Ait Kayıtlar.....	12
2.1.6. Temessük Kayıtları.....	13
2.2.Deferin İkinci Bölüm Belgeleri.....	13
2.2.1. Hücet.....	14
2.2.1.1. "Vasi" , "Nafaka ve Kisve Baha" Hücetleri.....	16
2.2.1.2. Kayyım Hücetleri	17

2.2.1.3. Nâzır Hücçetleri.....	18
2.2.1.4. İbrâ Hücçetleri.....	18
2.2.1.5. Bey' Hücçetleri.....	19
2.2.2. İ'lâm.....	19
II. BÖLÜM.....	21
1.DEFTERDEKİ EKONOMİK VE SOSYAL NİTELİKLİ BELGELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	21
2.1818-1819 YILLARINDA TOKAT EKONOMİSİNE DAİR BAZI TESPİTLER.....	24
2.1. Tokat Mukata'ası.....	27
2.2. Tokat Gümrüğü.....	28
3. 1818-1819 YILLARINA AİT VERGİLER.....	29
3.1. Zecriye Vergisi.....	29
3. 2. İmdâd-ı Hazariye.....	30
3. 3. Avâriz ve Bedel-i Nüzûl.....	30
3. 4. Aded-i Ağnâm.....	30
3.5. Diğer Vergiler.....	31
4.1818-1819 YILLARINDA TOKAT'IN SOSYAL DURUMUNA DAİR BAZI TESPİTLER.....	34
4.1. Ermeni Kilisesinin Patrik Değişimi.....	37
4.2. Tahte'l-kal'a Kilisesinin Tamiri.....	37
4.3. İhtida Hareketleri.....	40
III. BÖLÜM.....	41
TRANSKRİPSİYONLU METİN.....	41

III. BÖLÜM.....	41
TRANSKRİPSİYONLU METİN.....	41
SONUÇ.....	454
KAYNAKÇA.....	456
SÖZLÜK.....	460
DİZİN.....	472
EKLER	474
ÖZGEÇMİŞ.....	532

KISALTMALAR

AÜİFD.	: Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi
Bkz.	: Bakınız
c.	: Cilt
İA.	: İslam Ansiklopedisi
İİED.	: İslamî İlimler Enstitüsü Dergisi
M.E.B.	: Milli Eğitim Bakanlığı
S.	: Sayı
s.	: Sayfa
TTK.	: Türk Tarih Kurumu

GİRİŞ

Osmanlı Devleti'nde de diğer İslâm devletlerinde olduğu gibi, başlıca şer'î ve örfî davaların görüldüğü ve faslolunduğu yere, resmî yazılar ve kanun-nâmelerde *mahkeme* veya *meclis-i şer'* adı verilirdi. Bu mahkemenin başında padişah berati ile tayin olunmuş "*kadı*" veya kadının niyabetini kazanmış "*naib*" bulunurdu. Bu mahkeme başkanına kadının yanısıra *hakimü'l-vakt* ve *hakimü's-şer'* tabirleri de kullanılırdı¹.

Osmanlı Devleti'nin daha kuruluşunun ilk yıllarından itibaren yargı müessesesine oldukça önem verdiği bilinmektedir. Kadının oturduğu kaza merkezinde bir şer'î mahkeme bulunmakta olup, ahali arasındaki her türlü hukukî ve cezâî ihtilaflar, bu mahkemede kadı ve yardımcıları tarafından çözüme kavuşturulmaktaydı.² Devlet içerisinde değişik mezheplerde fertler olmasına ve gayrimüslim halkın bulunmasına rağmen halkın büyük kısmı Hanefî mezhebine bağlı olduğu için genellikle kadılar; bu mezhebe göre hüküm verirlerdi³.

Osmanlı mahkemelerinin başında bulunan kadılar ve bunların maiyetindeki naiblerin en önemli görevleri; toplumun günlük hayattan kaynaklanan sorunlarını çözüme kavuşturmak, adaleti dağıtmak, idari mekanizmanın yerel otorite sayesinde halka ulaşmasını sağlamaktı⁴. Kadılar, kasabalara naib tayin etmek, ölmüş kişilerin terekelerini miras sahipleri arasında adaletle paylaşmak, nikah kıymak, mukataaları kontrol etmek, vasi tayin ve azli⁵ medenî, ticarî, cinayet davaları, noterlik, vasiyet

¹ Halil İnalçık, "Mahkeme", *İslam Ansiklopedisi*, c. VII, M.E.B Yayınları, İstanbul 1998, s. 149.

² Joseph Schacht, "Mahkeme", *İslam Ansiklopedisi*, c. VII, İstanbul 1972, s. 147.

³ Abdülaziz Bayındır; *İslam Muhakeme Hukuku Osmanlı Devri Uygulaması*, Ankara 1986, s. 34.

⁴ Kadıların görev, yetki ve sorumlulukları için bakınız: İlber Ortaylı, *Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devletinde Kadı*, Ankara 1994.

⁵ Münir Atalar; "*Şer'îye Mahkemelerine Dair Kısa Bir Tarihçe*", AÜİFD, İİED, S.4 , Ankara 1976, s.109.

düzenleme ve uygulaması, vakfiye düzenlenmesi her türlü mukavele, sened düzenlenmesi, kişiler ve devlet arasındaki her türlü sorun ve meseleleri mahkemelerde müşahade ederek karara bağlarlardı.

Kaza birimi olan şehir veya kasabanın en yetkili yöneticisi olan kadının görev ve yetki alanı sadece adlî ve şer'î işlerle sınırlı olmayıp, aynı zamanda idârî, malî ve beledi alanlarda otorite sahibi idi⁶. Bu bağlamda Osmanlı mahkemelerinde sadece bugünkü manada işlenen adî suçları görmek ya da kamu huzurunu ve toplumsal yaşamı ilgilendiren davaları halletmek yanında; idarenin almış olduğu kararlar, yerel yönetimleri ilgilendiren sorunlar ve toplumsal olaylar örgüsünden oluşan çok yönlü bir düzen oluşturulmuştu.

Kadılar, Osmanlı adalet sisteminin çalışmasını sağlarken alınan bütün kararları idari ve yerel yönetime ait belgelerle beraber kayda geçirmek zorundaydılar. Kadıların tuttuğu bu zabıtlara *şer'îye sicilleri* denmiştir. Şer'îye sicilleri kadının maiyetindeki mukayyidler (kâtipler) tarafından belli bir disiplin içerisinde kayda geçirilmiştir. Siciller belirli bir yıl aralığını kapsayan defterler şeklinde tutulduğundan şer'îye sicillerine kısaca *defter* tanımlaması yapılmıştır.

Osmanlı Devleti'nin mahkeme tutanakları olan Şer'îye sicilleri Türk tarihinin XV-XX yüzyıllar arasındaki döneminin anlaşılması bakımından başvuru en önemli kaynaklardandır. II. Mehmet döneminden Osmanlı Devleti'nin sona erdiği yıllara kadar devam eden dönem içerisinde tarihin bütün çalışma sahalarına ait bilgiler Şer'îye sicillerinde bulunmaktadır⁷.

---

⁶ Mehmet Beşirli, "385 Numaralı Harput Şer'îye Sicili'nin Tanıtımı ve Osmanlı Şehir Tarihi Açısından Önemi", *Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi*, S. 10, Ankara 2000, s. 6.

⁷ Orhan Avcı, "Kültür Tarihi Kaynağı Olan Şer'îye Sicillerinin Türk Milli Arşivciliğine katılması" *I. Milli Arşiv Şurası (20-21 Nisan 1998)*, Ankara 1998, s. 144.

Kadınların devlet merkezi ile yaptıkları resmî yazışmalar, halkın şikayet ve dilekçelerini, mahalli idarelere ait hukukî düzenlemeleri daha da önemlisi ait olduğu bölgenin sosyal ve iktisadi hayatını yansıtan mahkeme kararlarını ihtiva eden bu siciller incelenmeden, genel olarak Osmanlı Devleti'nin siyasî, idarî, hukukî ve sosyal tarihini tam anlamı ile aydınlığa kavuşturmak ve karşılaştırma yapmak zor ve eksik görünmektedir⁸.

Şer'iyeye sicillerinin tam olarak ne zaman tutulmaya başlandığı bilinmemekle beraber devletleşme sürecine paralel olarak ilk izlerine XV.yüzyılda Bursa ve Ankara sicillerinde rastlamaktayız.Siciller, takip eden yüzyıllarda toprakların genişlemesine paralel olarak artmıştır ve sadece Anadolu'da değil Rumeli'de de siciller tutulmaya başlanmıştır.Ancak düzenli bir tasnifin yapılmamasından dolayı sicilleri tarihsel bir periyoda tabi tutmak ve bölümlenmek olanaksızdır. XV.yüzyıldan XX.yüzyılın başlarına kadar tutulmuş olan bu sicilleri biraraya getirerek arşivleme çalışmalarını ilk başlatan II. Abdülhamit olmuştur. II. Abdülhamit 1888-1889 yılında şer'iyeye sicillerini toplamak gayesiyle "*Şer'iyeye sicilleri arşivi*" binasını kurdurmuş ve kayıtları biraraya getirtmiştir. Cumhuriyet döneminde ise ilk olarak 1941 yılında Maarif Vekaleti şer'i mahkeme sicillerinin müzelerde toplatılmasını istemiştir.Daha sonra müzelerde şer'iyeye sicillerinin zarar görmesi üzerine Kültür Bakanlığı 1991 yılında bütün sicilleri Ankara milli kütüphanede toplama kararı almıştır⁹. Günümüzde Şer'iyeye sicillerinin bir kısmı Ankara Milli Kütüphane'de bir kısmı da İstanbul Müftülük Kütüphanesinde yer almaktadır.

---

⁸ Beşirli, *aynı makale*, s. 7.

⁹ Hasan Moğol, *Teke Sancağı Şer'iyeye Sicili*, Ankara 1996, s. 17-18.

Şer'ıye sicilleri içerdikleri kayıtlar itibariyle Osmanlı Devleti'nin hukukî, iktisadî, siyasî, sosyal ve idarî tarihi açısından önemlidirler.Şer'ıye sicillerinin Osmanlı tarihi araştırmalarındaki önemini şu başlıklar altında özetleyebiliriz;

- Şer'ıye sicillerine sûret olarak geçmiş bulunan fermanlar, beratlar, mektuplar, divan tezkereleri vb. diğer resmi kayıtlar, eski nizamların iç yüzlerini ortaya koyan en müspet belgelerdir.
- Şer'ıye sicillerinde birçok devlet adamı, müderris, alim, şair, zanaatkar ve mimar adları geçmektedir. Her ne kadar bu kimselerin biyografisine dair kayıtlarda geniş açıklamalar bulunmuyorsa da bunların hal tercümelerini yazmak veya yazılmış kişiler hakkındaki bilgilerin doğruluk derecesini kontrol etmekte bu kayıtlar bize en sağlam ipuçlarını vermektedir.
- Siciller, mimari tarihimiz açısından da oldukça önemlidir; zira günümüzde ayakta kalsın veya kalmasın eski mimarî eserlerin varlığını ortaya koymaktadırlar.
- Sicillerde geçen kişi adları, kasaba , köy, mahalle, semt adları büyük bir yekün teşkil etmektedir. Bunlardan kadın, erkek adlarıyla unvan ve lakaplar dil bakımından incelemeye değer konulardır. Eskiden oturlan oturulmayan yerler köy, kasaba, mahalle, semt, mezra ve özellikle aşiret ve cemaat adlarını ihtiva eden kayıtlar iskan tarihimiz açısından değerlidir.
- Timarların kimlere ne suretle tevcih edildiklerine dair beratlarla, bu timarların kadılar huzurunda ve artırma yoluyla mültezimlere verilmesine veya sipahileri marifetiyle tapuya bağlanmalarına dair rastlanan kayıtlar, Osmanlı Devleti'nin idarî yapısını ortaya koyduğu için oldukça önemlidir.

- Sicillerde rastladığımız narh kayıtları, esnaf teftişine dair kısa fakat açık zabıtlar, o zamanki belediye kaide ve nizamlarını açıkça ortaya koyması bakımından ve iktisat tarihi açısından önem taşır.
- Kadı defterleri tıp tarihi ve halk tababeti açısından da incelemeye değer kaynaklardır. Ayrıca bu defterlerde geçen Türkçe terimler, imla özellikleri de dil ve folklor yönlerinden ayrıca bir inceleme konusu teşkil eder.
- Dava konuları, mahkemelerin çalışma biçimleri, İslam hukukunun tatbiki gibi konuları ihtiva etmesi bakımından hukuk tarihi açısından da büyük bir öneme sahiptirler¹⁰.

Osmanlı tarihi araştırmaları açısından bu denli önemli olan şer'îye sicilleri, ihtiva ettikleri geniş konu yelpazesi ile yüksek lisans ve doktora çalışmalarının öncelikli konuları arasında yerini almıştır. Yükseköğretim Kurulunun internet sayfasında yayınlanan mevcut tezler içerisinde değişik yörelere ait şer'îye sicillerinin incelendiği yüksek lisans ve doktora çalışmalarının yoğunluğu, Şer'îye sicillerinin Osmanlı tarihi araştırmaları içindeki önemini ortaya koymaktadır¹¹.

---

¹⁰ İbrahim Yılmazçelik ,“Şer'îye Sicillerinin Bir Merkezde Toplanması Üzerine Bazı Mülahazalar”, *I. Milli Arşiv Şurası (20-20 Nisan 1198)*, Ankara 1998, s.164-165.

¹¹ Şer'îye sicilleri hakkında yapılan yüksek lisans ve doktora çalışmaları için bak.; www.yok.gov.tr.

I. BÖLÜM

1- TOKAT ŞER'İYE SİCİLLERİ VE 23 NUMARALI ŞER'İYE SİCİL DEFTERİ

Tokat Şer'ie Sicilleri diğer pek çok ilimize ait siciller gibi Ankara'da Milli Kütüphane'de bulunmaktadır. Tokat'a ait 117 adet Şer'ie sicili olup bunların ilki 1772-1776 yıllarına ait ve 374 sayfadır. En son Tokat Şer'ie Sicili ise 1914-1920 yıllarına ait olup 192 sayfadır¹².

Araştırma konumuz olan 23 numaralı Tokat Şer'ie Sicil defteri, Tokat'a ait bu 117 adet defter koleksiyonu içerisinde yer alıp 1818-1819 yıllarına ait kayıtları ihtiva etmektedir. 23 numaralı Tokat Şer'ie Sicil defteri 57 varaktan oluşmaktadır.

Diğer defter kayıtlarına göre düzgün bir yazı stili ile yazılan sicil defteri iki bölüm halinde düzenlenmiştir. Değişik konuları içeren bölümler arasında 4 varak düz beyaz bir şekilde boş bırakılmıştır. Belgelerin orjinalinde numara olmamakla beraber sicillerin arşivlerde tasnifleme çalışmaları sırasında varaklara sayfa numaraları verilmiştir. Tasniflerde, sayfa numaraları verilirken sicil defterinin ikinci bölümünde yer alan belgelerin ilk bölüm belgelerinden ayrılması için ters bir dizilişe tabi tutuldukları göz ardı edilmiştir. Bu nedenle transkripsiyon çalışmamızın ikinci kısmında verilen numaralar yukarıdan aşağıya doğru bir sıralamaya tabi tutulmuştur. Belgelere araştırmamıza kolaylık sağlaması amacıyla sayfa numaralarına bağlı olarak ayrıca numara verilmiştir. Bu numaralandırmada önce sayfa numarası ardında belge numarası gelecek şekilde (örneğin 60 numaralı sayfanın 1. belgesi için 60 /1 gibi) bir sıra takip edilmiştir.

---

¹² Ahmet Akgündüz, *Şer'ie Sicilleri*, c. 1, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayını, İstanbul 1988, s. 211-212.

2- 23 NUMARALI TOKAT ŞER'İYE SİCİLİ DEFTERİNDEKİ BELGE ÇEŞİTLERİ

Şer'îye sicilleri genellikle eni dar, boyu uzun olan defterlere yazılırdı. Sicillerin muhtevasını oluşturan ilam, hüccet, miras taksimi, vakfiye kayıtları, kiraların kontrolü, fiyat belirleme ve çeşitli anlaşmazlıklara dayanan davalar vs. şer'î mahkemelere ait bir usul ve kaide içerisinde kaleme alınır ve bu tahrir tarzına da "sakk-ı şer'î" denilirdi¹³.

Şer'îye sicil defterlerinin belli bir düzen içerisinde oluşturulup günümüze kadar gelmesinde en büyük pay kadınlara aittir. Kadıların sicilleri oluşturmalarında ve belli bir defter düzeni içerisinde tutmalarında medrese döneminden itibaren eğitimini almaya başladıkları Osmanlı diplomatikasının rolü önemlidir. Defterlerin tutulmasında *kitâb-ı sakk* adı verilen kadıların el defterlerinin de önemli rolü olmuştur. Bu defterlerde kadılar, kendilerinden önceki kadıların vermiş oldukları kararlar, karşılaştıkları ilginç problemler, sicillerde mevcut bir çok belge ve hüccet çeşitleri, örnek fetvalar gibi tutulacak olan kayıtların düzenini sağlamaya yönelik bilgiler bulmaktaydılar. Kadılar bu sayede karşılaştıkları davalarda daha önceden verilmiş kararlar, verilmiş fetvalar hakkında bilgi sahibi olur ve kayıtlar daha önce nasıl bir düzen içinde tutuluyorsa onun devamını sağlamaya çalışırlardı¹⁴.

Şer'îye sicil defterlerindeki kayıtların bütün defterlerde aynı metotla ve aynı düzende yazıldığı söylenememekle birlikte genel olarak defterler iki kısımda değerlendirilir. İlk kısım olarak nitelendirilen bölümde ağırlıklı olarak kadınlara devlet merkezinden gönderilen kayıtlar yer almakla birlikte defterden deftere görülen farklılıklarla bu kısma mahalli idareyi ilgilendiren kayıtlar, vakıfları ilgilendiren

¹³ İsmail Hakkı Uzunçarşılı; *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı*, Ankara 1995, s. 109.

¹⁴ Ömer Demirel, "Bir Osmanlı Kadı'sının Not Defteri Yahud Kitâb-ı Sakkı", *Uluslararası Kuruluşunun 700. Yıldönümünde Bütün Yönleriyle Osmanlı Devleti Kongresi (07-09 Nisan / April 1999)*, Konya 2000, s. 199-207.

kayıtlar, terekeler ve müstakil olarak değişik belgeler eklenmektedir. İkinci kısımda ise sicilin ait olduğu döneme dair kadı'nın, şehir halkının mahkemelere intikal eden her türlü davaları hakkında vermiş olduğu kararları içeren hüccetler ve ilamlar yer almaktadır.

2.1. Defterin Birinci Bölüm Belgeleri

Şer'îye sicil defteri esas olarak iki ana bölümden meydana gelmektedir. Sicil defterinin ilk bölümünde ağırlıklı olarak; kadının yazmadığı kendisine devlet merkezinden gönderilen ferman, berat, buyruldu, mektup gibi dışarıdan gelen kayıtlar ve bunun yanında mahalli konuları ilgilendiren ve adlî bir olay teşkil etmeyen tereke kayıtları, vakfiyeler, şehrin gelir ve giderlerinin yazıldığı masârifât kayıtları, halâs-nâmeler ve kadının kendisinden alt makamlara yazdığı mürâsele kayıtları gibi değişik konulardaki kayıtlar bu bölüme kaydedilmiştir. Bu ilk bölüme "sicill-i mahfûz-ı defterlü" denmektedir.

2.1.1. Padişaha Ait Kayıtlar

Ferman, Divân-ı humâyûn veya Paşakapısı'ndaki divânlarda alınan kararlara uygun olarak yazılan ve tuğra bulunan padişah emirlerine verilen addır.¹⁵ Fermanlar sosyal, siyasi ve ekonomik alanlarda alınmış kararlar, görev değişiklikleri ve halkın yerel mahkemelerde çözemeyip divân-ı humâyûna gönderdiği meselelerin halli için yazılarak kadılıklara gönderilmiştir.

Fermanlar; padişahın devlet yönetiminde aldığı kararları, yeni düzenlemeleri ekonomik, siyasi ve sosyal alanda alınmış ülkenin genelini ilgilendiren konuları kapsamaktadır. Sicil defterlerindeki ferman kayıtlarında padişahın tuğrası bulunmaz. Bunun nedeni bu kayıtların aslından çoğaltılmış suretler olmasından dolayıdır. 23

¹⁵ Mübahat Küttükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, Kubbealtı Akademi Yayınları, İstanbul 1994, s. 99 ; Aynı müellif, "Ferman", *Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, XII, İstanbul 1995, s. 400-406.

numaralı Tokat Şer'îye Sicil defterinde gerek padişahın ülke genelini ilgilendiren kararlarını hâvî ve gerekse yerel mahkemelerde çözümlenemeyip merkeze havale olunan sorunlarla alakalı 23 adet ferman kayıtları bulunmaktadır. Bu ferman kayıtları yanında defterde berat kayıtları da bulunmaktadır. Çalışmamızda Ermeni patrikliği ve Tokat kalesi imametiği ve vakıf mütevelliliği için düzenlenmiş 3 adet berât kaydı, fermânlar dışında padişaha ait olan kayıtlar içerisinde yer almaktadır.

2.1.2. Sadrazam, Beylerbeyi, Vezir Gibi Üst Düzey Yöneticilere Ait Kayıtlar

Bu grupta bulunan belge çeşitleri buyrulduklar ve mektuplardır. Buyruldu; Türkçe buyurmak mastarından yapılmış bir kelime olup, Osmanlı diplomatiğinde Sadrazam, Vezir, Defterdar, Kazasker, Beylerbeyi gibi yüksek rütbelilerin kendilerinden aşağı mevkilere gönderdikleri emirler için kullanılan tabirdir¹⁶. Yazıldıkları yer bakımından merkez ve taşrada yazılanlar olarak ikiye ayrılır. Taşrada yazılan buyruldukların ekserisini beylerbeyi buyruldukları oluşturmaktadır. Eyalet merkezinden sancak ve kazâ merkezlerine gelen beylerbeyi buyruldukları şer'îye sicillerine kaydedilmektedir¹⁷.

Şer'îye sicillerindeki buyrulduklar halkın güvenliği, suçluların yakalanması gibi adli olaylar, vergilerin düzenlenmesi, şehir gelirlerinin tanzimi gibi ekonomik sorunlar, padişahın almış olduğu kararları içeren fermanlara uyulmasını sağlayan idari konulara ilişkin değişik alanlarda tutulmuş kayıtlardır. “23 Numaralı Tokat Şer'îye Sicil Defteri”nde yer alan buyrulduklar Tokat ve bağlı bulunduğu Sivas eyaletinin valisi

¹⁶Kütükoğlu, *aynı eser*, s. 197; Aynı müellif, “Buyruldu”, *Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, VI, İstanbul 1992, s. 478-480.

¹⁷ Ali Açikel, “Tokad Şer'îye Sicillerine Göre Beylerbeyi Buyruldukları”, *Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi*, S. 5, İstanbul 2001, s. 13.

tarafından padişahın fermanlarına uyulması, vergilerin düzenli ve adil şekilde toplanması, adli olaylar hakkında düzenlenmiştir¹⁸.

Mektûblar, beratlar gibi görev belgesi olarak nitelendirilmekle padişah makamının altındaki makamlardan toplumun düzenini sağlamak, mahalli idarenin ihtiyaç duyduğu görevleri yerine getirmek amacıyla atanan görevlilere verilen tayin kayıtlarıdır. “23 Numaralı Tokat Şer’iye Sicil Defteri”nde tespit ettiğimiz mektûblar şunlardır; Es-seyyid Hüseyin Ağa’nın “serdâr mektubu”, Es-seyyid Abdurrahman Ağa’nın “fetvâ mektubu” (müftü), El-mu’î-zâde Salih Efendi’nin “nikâbet mektubu”(nakîb), Ali Sabit Efendi’nin “nâ’iblik” mektubu”dur.

Bu mektuplar, sicillerde kayıtlı kadılık, müftülük, naiblik gibi şehir yönetiminde görev almış şairlerin, alimlerin hayat hikayelerinin çıkarılması ve ne gibi görevlerde bulduklarının öğrenilmesi açısından önemli kayıtlardır¹⁹.

2.1.3. Şehir Yönetimine Ait Kayıtlar

Kadınların mahkemelerde uyguladıkları adli görevleri yanında şehir yönetimini ilgilendiren sorumlulukları olduğunu belirtmiştik. Kazalarda görev yapan kadının şehir yönetimine ait sorumluluklarının başında; sanatkâr ve esnafın kontrolü, lonca düzeninin, yönetimin ve bununla ilgili kuralların gözetimi, şehrin ekonomik hayatıyla yakından ilgili olarak fiyat tespiti ve kontrolü, diğer yandan şehirlerin alt yapısal tesislerinin denetimi, imar nizamının korunmasını gözetmek, vakıfların yöneticilerini denetlemek, bu konudaki atamalarla ilgili arzda bulunmak²⁰, vergilerin şehir ve buna bağlı birimlere dağılımını sağlamak, şehrin gelir giderlerini tespit etmek gibi konular yer

¹⁸ 23 numaralı Tokad Şer’iye Sicil defterindeki buyruğular için bak.; *Tokad Şer’iye Sicili, Defter No; 23, Sayfa:10,3 numaralı belge* (bundan sonra Tokad Şer’iye Sicilleri T.Ş.S, 23, 10/3 şeklinde gösterilecektir) yine *T.Ş.S., 23, 15 /; T.Ş.S, 23, 19/1; T.Ş.S., 23, 40/2;T.Ş.S, 23, 42/1; T.Ş.S., 23, 46/1;*

¹⁹ Şer’iye sicillerinden yararlanılarak hazırlanan örnek bir çalışma için bkz.Şakir Sabri, *Gaziantep Büyükşehirleri Beşyüze Yıllık Alim ve Şairleri*, Gaziantep 1999.

²⁰ Beşirli, *aynı makale*, s.6.

almaktadır. Kadılar adli konuların kayıda geçirilmesi konusundaki dikkatlerini şehir yönetimini ilgilendiren konular içinde göstermiş ve değişik konuları içeren şehre ait meseleler kayıtlara geçirilmiştir.

23 numaralı Tokat Şer'îye Sicil defterinde 1818-1819 yıllarına ait olmak üzere Tokat şehrine yapılan harcamaları içeren "masârifât kayıtları" bulunmaktadır. Bu kayıtlarda XIX. yüzyılın ilk çeyreğinde bir Osmanlı şehrinde ne tür harcamaların yapılabileceği ve bu harcamaların hangi kaynaklardan karşılanacağı konusunda bilgiler bulunmaktadır. Bu harcamalar ve çeşitli vergilerin Tokat şehri ve bağlı birimlerine taksimi konusunu içeren kayıtlar araştırmamızda yer almaktadır. Şehir yönetimini ilgilendirmesi açısından kadı başta olmak üzere diğer idari görevlilerin maaş değerlendirilmeleri yine bu kayıtlarda yer almaktadır. Şehrin gelir kaynakları olan gümrük, cizye, öşür gibi değerlerin miktarları da bu kayıtlarda yer almaktadır.

Kadının bulunduğu görev dairesinde şehir görevlilerini atamak için düzenlediği mürâsele adı verilen kayıtları da Şer'îye sicillerinde görmekteyiz. Kadının kendisinden alt makamlara yazdığı mürâseleler görev tayini başta olmak üzere değişik konuları içermektedir. Araştırmamızda menzilhânenin başına menzilci tayini için yazılmış bir mürâsele kaydı yer almaktadır.

2.1. 4. Tereke Kayıtları

Tereke; vefat eden bir kişinin geride bıraktığı menkul ve gayr-ı menkul her türlü malların alacak-verecek, vasiyet ve hibe vb. tasarruflarla meydana gelen hakların taferruatlı bir envanteridir²¹. Tereke kayıtları ölen kişilerin ardından geride bıraktıkları mal varlıklarının tespiti ve var ise varisleri arasında taksimi için tutulmuş miras kayıtlarıdır. Şer'î mahkeme bu iş için kassam adı verilen memurları görevlendirmiştir.

²¹ Mehmet Beşirli, "XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Samsun'da Evlilik Kurumu", *Pax Otomana Studies in Memoriam Prof Dr. Nejat Göyünç*, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2001, s. 123.

Bu memurlar ölen kişinin mahallinde mal varlığını tespit etmek ve gerçek hak sahiplerini mahkemeye bildirmekle beraber üçüncü şahısların ölen kişiden alacaklarının tespiti başlıca görevlerindendi²².

Tereke kayıtları, ölen kişinin her türlü taşınır ve taşınmaz mal varlığını ortaya koymaktadır. Bir evin, bağın, bahçenin, yorganın, yastığın, bıçağın, tencerenin ve aklımıza gelebilecek her türlü eşyanın bu tereke kayıtlarında fiyatları ve değer ölçüleri bulunmaktadır. Bunun yanında insanların ziynet eşyaları olan küpe, yüzük, saat, kolye fiyatları, yine altın, gümüş, bakır madenlerinin piyasa fiyatları, insanların üstlerine giydikleri elbiselerde nerelerden gelen kumaşların kullanıldığı ve bunların fiyatları, yörede avlanan yaban hayvanlarından elde edilen kürkler ve bu noktadan hareketle yöredeki hayvan türleri, yiyecek emtia olarak evlerde bulundurulmuş gıdalar, ısınmak ve aydınlatmak için kullanılan araç gereçler gibi yöre ekonomisi ve folkloru açısından önem taşıyan birçok nokta tereke kayıtlarında mevcuttur. 23 Nolu Tokat Şer'ihine Sicil Defteri'nde 37 adet müslüman ve gayri müslim unsurlara ait tereke kayıtları mevcuttur.

2.1.5. Vakıflara Ait Kayıtlar

Osmanlı mahkemeleri, vakıfların resmi belgeleri olan vakfiyelerin düzenlenmesinden sorumluydu. Vakfiye; vakfedilen şeyin vasıfları ve vakfedilme şartlarını içeren ve kadı tarafından tasdik edilen bir belgedir²³. Vakıf kuracak şahıs vakfedeceği mallarını, ne şartlarda vakfedeceğini ve gelirini nerelere sarf edeceğini kadının huzurunda belirtir ve bu noktalar vakfetmenin iyiliğini ve güzelliğini belirten ayet ve hadislerle beraber vakfiye-nâme şekline dönüştürülerek zabta geçirilirdi. Bunun yanında

²² Kassâm: Kelimesi kısmet mastarından türemiş olup; taksim eden kısım kısım ayıran, bölüştüren manalarına gelmektedir. Terim olarak İslam hukukunda; miras davalarında bizzat dava mahalline giderek, gerekli tahkikatı yapıp ihtilaf hakkında bir neticeye vardıldıktan sonra davayı hükme bağlayan ve ev, tarla, arsa gibi gayr-ı menkulleri varisler arasında taksim eden memura denmektedir. Vefat eden şahısların terekelerini taksim eden şer'ih memur olarak kısaca tarif edilebilir. Bkz. Said Öztürk, "Osmanlı İlmiye Teşkilatında Kassamlık Müessesesi", *Tarih Enstitüsü Dergisi*, S. 15, İstanbul 1997, s. 393 ve devamı.

²³ Küttükoğlu, *aynı eser*, s. 359.

belirli zamanlarda geliri büyük olan vakıfların toplanan gelirlerinin vakfedilen yerlere ne kadarının aktarılacağı ve bu işlemlerde görevli kişilerin ne kadar bu gelirden pay alacaklarını gösteren evkâf defterlerini düzenlemekte kadının sorumluluğundaydı. Vakıfların kimler tarafından nerede kurulduğu, nelerin ve nerelerin vakfedildiği, bunların gelirlerinin nereye ve ne şekilde sarf edildiği gibi vakıfları ve dolayısıyla ait olduğu şehri ilgilendiren konuların şer'îye sicillerinde bu denli açık şekilde yer verilmesi Anadolu şehirlerinin hayatında vakıfların rolünü ve vakıf kültürünü ortaya koyan vakıf-şehir çalışmaları için sicillerin önemini ortaya koymaktadır²⁴.

2.1.6. Temessük Kayıtları

Temessük; borçlu ve alacak sahibi kişiler arasında tanzim edilen senedlerdir. Hukuksal alanda kişiler ve kurumlar borçlarını ödediklerini ya da alacak haklarını bu yolla ispat etmişlerdi. Çalışmamızda halâs-nâme olarak geçen temessük kayıtları, şehir halkının temsilcileri nezdinde idareye olan, vergi başta olmak üzere her türlü borçlarını tahsil etmeye gelen görevlilere verilmek üzere düzenlenmiş hem tahsil edenin hem de teslim edenin sicillere kaydettirdikleri kayıtlardır²⁵.

2.2. Defterin İkinci Bölüm Belgeleri

Sicil defterinin ikinci bölümünde hüccetler ve i'amlar bulunmaktadır. Bu bölüme "sicill-i mahfûz" denmektedir. Bu bölümde bulunan kayıtlar; Osmanlı mahkemesinin sosyal sorunlara ve şehir yaşantısına bakış açısı aktarılmakta toplumsal huzurun nasıl sağlandığı , resmi işlemlerin nasıl halledildiği gibi birçok soru hakkında bilgi vermektedir.

²⁴ Bu konuda çalışılmış bir örnek için bkz.: Ömer Demirel, *Osmanlı Vakıf-Şehir İlişkisine Bir Örnek Sivas Şehir Hayatında Vakıfların Rolü* , Türk Tarih Kurumu Yayını, Ankara 2000.

²⁵ Örneğin T.Ş.S., 23, 36/2 nolu belgede İstanbul'dan müteveffa Osman Paşa bakayasından ikramiye ve saray tamiri için istenen meblağı almaya gelen Hüdavirdi oğlu Hoca Nazret zımnı parayı halktan tahsil ettiğini Tokad voyvodası ile beraber resmileştirmiştir. Yine T.Ş.S., 23, 37/1 numaralı belgede kalelerin tamiri için darbhaneğe gönderilmek için Sivas'dan buyruldu ile gelen cebehaneci ve Tokad voyvodası arasında paranın teslimi konusunda bu türden bir kayıt düzenlenmiştir.

2.2.1. Hücçet

Hücçet, bir davayı ispat eden şahitlik, yemin veya yeminden imtina⁴ anlamına gelir. Şer'îye sicillerindeki anlamıyla hücçet; hâkimin hükmünü ihtivâ etmeyen, taraflardan birinin ikrarıyla diğçerinin tasdikini hâvî bulunan ve üzerinde bunu düzenleyen hâkimin mühür ve imzasını taşıyan yazılı belgeye hücçet denir²⁶. Hücçetler çok çeşitli hususların tertibi için düzenlenir ve günümüzdeki ifadesiyle br nevi noterlik belgeleri olarak kabul edilebilir²⁷.

Hücçetler, toplumsal yaşamın ortaya çıkardığı ve devletin noter vazifesi görmesi gereken alım-satım, alacak-verecek, evlenme-boşanma gibi sosyal sorunların çözümlerini iççermekle birlikte, sorunlarını mahkemeye taşıyan taraflara gerektiğinde kullanılmak üzere verilen bir resmi belge niteliğindedir.

Hücçetlerin konuları farklı olmasına rağmen değışmeyen birtakım ortak özellikleri vardı. Bu özellikler tamamen işlenen olayı tanımlayıcı ve belirleyici özelliklerdi. Her hücçetin üst sağ ya da sol tarafında “der-kenar” denilen; belgenin konusu, türü ve resmi belge niteliğinde kullanabilecek kişinin isminin yazılı bulunduğu giriş kısmı da diyebileceğimiz bölüm bulunmaktadır. Metin kısmı ise her zaman için davanın görüldüğü “şehrin” yazılması ile başlardı. Akabinde değıerlendirilecek olan adlı olayın geçtiğı “mahalin ismi” yazılırdı. Bu işlemden sonra davayı açan kişi varsa vekili ya da açılmasına sebep olan (örneğin; ölen bir kişinin mirası için açılan bir dava) “kişinin ismi” yazılır ve “mazhar” denilen dava dilekçesinin içeriğine geçilirdi. Giriş kısmı da diyebileceğimiz bu bölümden sonra dava kişiler arasında ise iki tarafın bir araya getirilerek “tarafların dinlendiğı” ve “sorunun belirlendiğı”; eğer idari bir olay ise yine olayın açık bir ifade ile anlatıldığı gelişme bölümü gelirdi. Bundan sonra ise eğer

²⁶Mustafa Oğuz-Ahmet Akgündüz; “Hücçet”, *Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, XVIII, İstanbul 1998, s. 446-450.

²⁷ Kütükoğlu, *aynı eser*, s. 350.

gerekiyorsa “şehrin güvenilir insanların” görüşlerine başvurulur ve görüşleri alınır. Sonuç kısmı diyebileceğimiz son bölümde ise “hakimin görüşü” ve kararı alınır ve hüküm verilirdi. Ardından “olayın tarihi” eklenip, belgenin altına bir çizgi çekilerek çizginin altına davaya “şahitlik yapanların ismi” yazılırdı.

Hüccet kayıtlarında dikkati çeken önemli bir nokta müslim ve ğayri müslimler arasında ortaya çıkan belirgin tabir farklılıklarıdır. Bunları şöyle sırlayabiliriz ;

- Müslüman olan bir kişinin hangi mahallede oturduğu ifade edilecekken o mahallede *sâkin* tabiri kullanılırken, ğayr-i müslimler için *mütemekkin* tabiri kullanılmaktadır.
- Belgenin yazılmasına sebep olan kişi için müslümanlar da *bâ'isü'l-kitâb*(bayanlar için *bâ'isetü'l-kitâb*) ğayr-i müslimler de *bâ'isü'r-rakîm* (bayanlar için *bâ'isü'r-rakîme*) tabiri kullanılmaktadır.
- Müslüman bir kişinin adı yazılırken oğlu manasında “*İbn-i*” tabiri kullanılırken ğayr-i müslümler için “*veled-i*” tabiri kullanılmaktadır.
- “Adı geçen” manasıyla belgelerde müslümanlar için “*mezbûr*” veya “*merkûm*” kelimesi kullanılırken ğayr-i müslimler için “*mersûm*” kelimesi kullanılmaktadır.
- Belgelerde ölen bir müslüman için “*fevt*” tabiri kullanılırken, ğayr-i müslüm için “*hâlik*” tabiri kullanılmaktadır.

Mahkemelerde görülen davalar sonunda verilen hüccet kayıtlarını belli kategorilere ayırmak mümkün değilse de gerek işleniş ve gerek hukûkî olarak birtakım özellikleri bulunan ve süreklilik arzeden kalıplaşmış hüccet kayıtları vardır. Çalışmamızda yer alan hüccet kayıtları “vasi” ve “nafaka ve kisve baha” kayıtları,

“kayım kayıtları”, “nâzır kayıtları”, “ibrâ kayıtları”, “bey‘ kayıtları” başlıkları altında toplanabilir.

2.2.1.1. “Vasi” , “Nafaka ve Kisve Baha” Hücetleri

“Vasi” ve “nafaka ve kisve baha” hücetleri, her hangi bir nedenle anne ya da babasından herhangi birisini ya da ikisini kaybetmiş olan yaşantısını tek başına devam ettiremeyecek yaştaki küçük çocukların, özürlü evlatların hem mal varlıklarının korunması hem de yeme, içme, giyim gibi zaruri ihtiyaçlarının karşılanması için mahkeme tarafından atanmış vasi tabir edilen kişiler için düzenlenmiş kayıtlardır.

Vasi, bir kimsenin mallarında ya da çocuklarının işlerinde tasarruf etmek üzere tayin edilen kimsedir²⁸. Kişiler ölmeden önce gerek mallarını ve gerekse çocuklarını muhafaza etmek için vasi tayin ederlerse vasiye vasî-i muhtar, eğer vasi tayin etmeden ölmüş ise mahkemenin ölen kişinin malları ve çocukları üzerine tayin ettiği vasiye ise vasî-i mansub denmiştir²⁹. Belgelerden anlaşıldığı üzere, vasi öncelikle yakın akrabalar (anne, baba, kızkardeş, amca v.b) ve daha sonra hakimün uygun gördüğü kimselerdir. Vasi kayıtlarında vasi olarak atanan kişi çocukları koruma altına aldığını ve çocuklar hakkında sorumlu olduğunu mahkeme huzurunda resmileştirmiştir.

Kadı,çocuklara ebeveynlerinden kalan mallarından belli bir miktarını çocukların her birine günlük olmak üzere muhatab kişinin ödeyebileceği makul miktarda nafaka (para) bağlardı.Vasiler çoğu zaman çocukların ihtiyacını karşılamak adına birtakım ihtiyaçlarının sağlanması ve onların yaşamak için muhtaç oldukları işlerini temini için mahkemeye başvurarak , aynı zamanda bir nevi çocukların beslenme ve yetiştirme

²⁸ Mehmet Zeki Pakalın; *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, c. III, İstanbul 1983, s. 584.

²⁹ Vehbe Zuhayli, *İslâm Fıkıhı Ansiklopedisi*, Çeviren : Ahmed Efe, Beşir Eryarsoy , ve diğerleri, c. 10, İstanbul 1994, s. 224-230.

ücreti olan nafakanın yanısıra onların giyim kuşamı için “kisve baha”³⁰ talep etmişlerdir. Bu türde oluşan kayıtlar vasilere verilen “nafaka ve kisve baha” kayıtları olarak nitelendirilebilir.

Vasi, çocukların büyümesiyle beraber tasarrufunda bulunan bu tasarruflardan ferağat etmek zorundadır. Yine hakim vasi tayin ettiği kişiyi azledip yerine daha uygun bir kişiyi atama yetkisini de her zaman elinde bulundurmaktadır. Vasi işlemleri gerçekleştirilirken ve yine “nafaka ve kisve baha” takdir edilirken kayıtlarda belirtildiği üzere çocuğa vasi olarak atanacak kişi ve takdir edilecek yardım miktarı bu durum hakkında bilgi sahibi olan kişilerin onayıyla gerçekleşebilmiştir³¹.

2.2.1.2. Kayyım Hüccetleri

Kayyımlik; herhangi bir nedenle bir kişinin ortadan kaybolması sonunda o kişinin mal varlığının, başka şahıslardan alacaklarının ve o kişiye kalan mirasın ve diğer tasarruflarının kontrolünün mahkeme tarafından en öncelikle akrabalarına daha sonra uygun görülen bir kişiye kaybolan kişinin mal varlığının korunması için verilmiş haktır³².

Kayyımlik sayesinde haklarını ve mallarını koruyamayacak durumda olanların - örneğin savaşa gidip dönememiş bir kişinin durumu gibi- vasi tayininde olduğu gibi kişi hakkında en faydalı olanların mahkemeye bildirilmesi sonunda kişinin haklarının korunması sağlanmış olmaktadır³³.

³⁰ Rifat Özdemir, “Tokad’ta Ailenin Sosyo-Ekonomik Yapısı (1711-1810)”, *Türk Tarihinde ve Kültüründe Tokad Sempozyumu 2-6 Temmuz 1986*, Ankara 1987, s.128.

³¹ Burada hem bir vasi hücceti örneği hem de “nafaka ve kisve baha” hücceti örneğini vermemiz konunun anlaşılması açısından yararlı olacaktır. *T.Ş.S.*, 23, 90/1 numaralı belgede Ali bin Abdullah’ın ölümüyle beraber çocukları Ali ve Arife’ye babalarından kalan mallarını korumak ve çocukları himaye etmek amacıyla anneleri Fatıma binti Muhammed mahkeme tarafından vasi tayin edilmiştir. Anneleri çocukların bakımlarını mahkeme huzurunda kabul etmiştir. Fakat çocuklara nafaka ve kisve baha takdir edilmesini istememiştir.

³² İsmail Öznel, “Kayyım”, *Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, XXV, İstanbul 2002, s. 107-108.

³³ Bu konuyu sicil defterinde geçen bir örnekle izah etmek faydalı olacaktır. *T.Ş.S.*, 23 103/3 numaralı belgede anne ve babası kısa aralıklarla ölen İbrahim , Ahmed, Ali ve Saliha’nın anne ve babalarından

2.2.1.3. Nâzır Hücçetleri

Nâzır; vasinin yapacağı tasarruflara nezaret etmek bulunmak üzere musî (mal sahibi) veya hakim tarafından tayin edilen zattır. Buna müşrif de denilir³⁴. Hakim, çocukların üzerine vasi tayin edebileceği gibi bu vasinin üzerine bir nazır da tayin edebilir. Bu sebeple devamlı teftiş altında bulunan vasi, nazırın insiyatifi olmadan vesayeti altındaki kimselerin mallarından tasarrufta bulunamazdı³⁵. Kayıtlardan anlaşıldığı üzere yine vasi ve kayyım hücçetlerinde olduğu gibi nâzır en yakın akrabalar başta olmak üzere en uygun kişinin mahkemeye bildirilmesi sonucu atanmıştır³⁶.

2.2.1.4. İbrâ Hücçetleri

İbrâ; bir kimsenin bir şahsın zimmetindeki bir haktan veya müteaddid haklardan veya ona müteveccih bir veya müteaddid davalardan beri kılması ondan öyle bir şey talep etmemesidir. İbrânın birçok çeşidi vardır.

İbrâ-yı iskât: Bir kimsenin bir şahısta olub kabili iskât bulunan bir hakkının tamamını veya bir kısmını hatt ve tenzil etmesi suretiyle olan ibrâdır.

İbrâ-yı istifâ: Bir kimsenin bir şahıstaki hakkının tamamen veya kısmen kabz ve istifa etmiş olduğunu ikrar ve itiraf etmesidir.

İbrâ-yı has: Ya hususi bir mal davasından veya o malın zatından olan ibrâ suretiyle olur.

---

kalan miraslarını paylaşırlarken Ali'nin nerede olduğunun bilinmemesi Ali'nin mirastan kalan haklarının korunması için bir kayyım atanmasını zaruri kılmıştır. Bunun üzerine çocukların akrabalarından El-hâc Ahmed bin Ahmed Ali'ye kayyım tayin edilmiştir.

³⁴ Ömer Nasuhi Bilmen, *Hukuk-ı İslâmiyye ve Istılahat-ı Fıkhiyye Kamusu*, c. V, İstanbul, 1985, s. 116.

³⁵ Beşirli, *aynı makale*, s. 111.

³⁶ Örneğin T.Ş.S., 23, 98 /1 numaralı belgede merhum Abdullah ibn-i Ömer'in oğlu Muhammed'e daha önce mahkeme huzurunda vasi tayin edilen Mahmud Ağa ibn-i Hüseyin adlı vasiye mahkeme bir nâzır atanması lüzumlu görmüş ve Muhammed'in akrabalarından Es-seyyid Hasan bin Hasan Mahmud Ağa ibn-i Hüseyin üzerine nazır tayin edilmiştir.

İbrâ-yı âmm: Kâffe-yi hukuka veya kâffe-i deaviye veya bir nevi hukuka müteallik olan ibrâdır. Bir kimse benim onda bir hakkım yoktur dese ibrâ etmiş olur.³⁷

Yapmış olduğumuz tanımlarında görüldüğü üzere ibrâ kayıtları, herhangi bir kişinin diğer şahıslar üzerinde bulunan kişisel haklarından, mal varlığından, parasından birtakım şartlar dahilinde vazgeçmesi, hakkını devretmesi sonucunda oluşan kayıtlardır. Özellikle miras davalarında ve ölüm, yaralama gibi adli suçları ilgilendiren davalarda tarafların uzlaşması sonucu ibrâlar yapılmıştır³⁸.

2.2.1.5. Bey' Hüccetleri

Bey' kelime manası olarak malı mala değişmek anlamına gelmektedir. Sicil kayıtlarında bey' hüccetleri türü, sayısı, sınırı belirlenmiş her türlü maddenin mahkeme huzurunda satışını içeren bir nevi noter suretidir. Satıcı ve alıcı mahkemede bulunup bu işlemi gerçekleştirir satışı yapan kimse sattığı nesnelere hiçbir hak talep etmeyeceğini mahkemede belirtirdi³⁹.

2.2.2. İ'lâm

İ'lâm, mahkemenin bir dava hakkındaki hüküm ve kararlarını içeren kadının mühür veya imzasını taşıyan resmi belgedir.⁴⁰ İ'lâmlar'da hüccetler gibi sicil defterinin ikinci bölüm belgeleri içerisinde yer alıp hüccetten farklı olarak bir uzlaşma zemini üzerinde işlenilmeyen ve karşılıklı haklı çıkma arayışlarını içeren kayıtlardır. O nedenle

³⁷ Bilmen, *aynı eser*, c. VIII, s. 28-29.

³⁸ Örneğin; T.Ş.S., 23, 90/4 numaralı belgede İbrahim bin Abdullah adında bir kimse yanlarında çalıştığı Feyzullah ve Mustafa adlı kardeşleri dava ederek; karısının hamile olduğunu ve bir gün Mustafa ve Feyzullah kavga ettikleri sırada karısının korkusundan çocuğunu düşürmesi nedeniyle aralarında düşmanlık ortaya çıktığını belirtmiştir. Daha sonra aralarına giren kişiler sayesinde taraflar belli miktar üzerine anlaşılmıştır. İbrahim bin Abdullah bunun üzerine Mustafa ve Feyzullah üzerindeki haklarından ibrâ etmiş ve bu olay mahkemede tescillenmiştir.

³⁹ Örneğin; T.Ş.S., 23, 89/3 numaralı belgede Aişe binti Yusuf kendisinin olan bahçesini damadına satmak için mahkemeye damadıyla beraber başvurmuştur. Kayıta bahçenin tam olarak yeri ve sınırları belirlenmiş ve Aişe bahçe üzerindeki bütün haklarından belli miktar belirterek vazgeçtiğini ve bu mal üzerinde hiçbir hakkı kalmadığını belirtmiştir.

⁴⁰ Ahmet Akgündüz, "İ'lâm", *Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, XXII, İstanbul 2000, s. 72-73.

ilamlarda şahitlerin ve konular hakkında delillerin olması gerekmekte ve bu nokta ilamları hüccetlerden ayırmaktadır.

Mahkeme, kayıtlardan anlaşıldığı üzere davalı ve davacı arasında konu olan meseleyi dikkatle inceleyip şahitlerin doğruluk derecesini araştırmak ve delillerin konu üzerindeki rolünü belirlemek kaydıyla sorunları çözümlenmektedir. İlamlara konu olan anlaşmazlıklar ya da sorunlar fetvalar ve örfi kurallar çerçevesinde ortadan kaldırılmaya çalışılmıştır.

II. BÖLÜM

1. DEFTERDEKİ EKONOMİK VE SOSYAL NİTELİKLİ BELGELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Tokat tarihi oldukça eski olup ilk çağlardan beri zaman zaman ehemmiyet kazanmış önemli bir şehirdir. Tokat, eski çağlarda, Anadolu'da ilk siyasi birliğin kurucusu olarak bilinen ve tarih devrini açan Hititlere bağlı idi. Bundan sonra değişik tarihlerde Hurrilerin , Kimmerlerin ve İskitlerin istilasına uğramıştır. M. Ö. IV. Yüzyılda Makedonya Kralı İskender'in hakimiyeti altına girmiştir. İskender'in M.Ö. 323 yılında ölümü üzerine bölge Kapadokya Krallığı ile Pontus Krallığı arasında devamlı çekişme sahası olmuştur. M.Ö. I. Yüzyılda Tokat ve çevresi Roma imparatorluğunun hakimiyetine girmiştir. Roma imparatorluğunun M. S. 395 yılında ikiye ayrılması üzerine Tokat Doğu Roma (Bizans) İmparatorluğu'nun hissesine düştü⁴¹.

Bizans yönetimi altında bulunan Tokat şehri pek çok kez Arap ordularının saldırısına uğradı. Türklerin 1071 Malazgirt zaferi ve sonrasında başlayan akınları karşısında Bizans'ın tutunamaması sonucunda 1075 yılında Konya'dan İznik'e kadar olan bölgede Anadolu Selçuklu Devleti kuruldu ve bu devlete bağlı olarak Sivas, Amasya ve Tokat çevresinde Danişmendliler siyasi otorite sağladı. Danişmendlilerin bağımsızlıklarını kazanması sonrasında Tokat bir müddet daha bu beyliğe bağlı kalmış ise de Anadolu Selçuklularının 1175 yılında Danişmendliler Devletine son vermesi üzerine Tokat Anadolu Selçuklu hakimiyetine girdi⁴².

---

⁴¹ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Tokad Kitabeleri*, Yayına Hazırlayanlar : Mehmet Mercan- Mehmet Emin Ulu, Ankara 2003, s.24.

⁴² "Tokad", *Yurt Ansiklopedisi*, c. X., Anadolu Yayınları, (Basım yeri ve yılı yok), s. 7080-7081.

Anadolu Selçuklu devletinin güç kaybettiği yıllarda Tokat İlhanlı hakimiyetine girdi. 1335 yılında İlhanlı Hükümdarı Ebu Sait Bahadır Han'ın vefatı üzerine bölgeye, Eretna Bey hakim oldu⁴³. 1381 yılında Kadı Burhaneddin, Eretna Devletine son vererek kendi adıyla anılan devletini kurdu. Bölgede siyasi otoriteyi sağlamayan Kadı Burhaneddin Devleti 1392 yılında Yıldırım Beyazıt tarafından ortadan kaldırıldı ve böylece Tokat Osmanlı hakimiyetine geçti⁴⁴.

Osmanlı Devleti'nin ilk yüzyılında genelde bütün Anadolu toprakları özelde ise Amasya , Tokat ve Sivas bölgeleri için Rum tabiri kullanılmıştır. 1413 yılında Anadolu ve Rumeli Beylerbeyliği'nin yanına üçüncü bir idarî birim olarak Rum Beylerbeyliği kurulmuştur. İlk zamanlarda Tokat, Sivas ve Amasya bölgelerinin birleşmesinden meydana gelen Rum Eyâleti'ne II. Murad'ın son zamanlarında Canik ve Çorum, daha sonrada Karahisâr-ı Şarkî bölgesi de katılmıştır. Ancak Rum Eyâleti'nin merkez toprakları olan Amasya, Tokat ve Sivas, önemlerine binaen “Eyâlet-i Rûmiye-i Suğra” olarak adlandırılmışlardır. 1520'de Sivas Eyâleti, Amasya, Sivas, Çorum, Canik ve Karahisâr-ı Şarkî Sancağı Rum Beylerbeyliği'nden ayrılmış, buna mukabil Bozok, Divriği ve Arabgir sancakları katılmıştır. Bu idari yapı Tanzimat'a kadar devam etmişti⁴⁵.

Osmanlı Devleti'nin Klasik Dönemi'nde Tokat ve çevresi Eyâlet-i Rum sınırları içinde yer almaktaydı. Nitekim 1831 Osmanlı Nüfus Sayımı'nın kayıtları da Tokat'ı Eyalet-i Sivas'a (Rum) bağlı göstermektedir. 1847'deki yönetsel bölünümde de Tokat, Eyalet-i Sivas'ın merkez sancağı sınırları içinde idi. 1867'deki Vilayet Nizamnamesi'nde Sivas vilayeti, Merkez sancağı, Amasya ve Karahisar-ı Şarkî olmak

⁴³ M. Tayyib Gökbilgin, “Tokad”, *İA*, c. XII /1, Milli Eğitim Bakanlığı Yayını, İstanbul 1979, s. 402.

⁴⁴ Yaşar Yücel, *Kadı Burhaneddin*, Ankara 1987, s. 39-42.

⁴⁵ Mehmet Beşirli, “Tokad Şer’iye Sicilleri’ndeki Ferman ve Buyruklara Göre XIX. Yüzyılın Başlarında Sivas Eyaleti’nin İdarî ve Ekonomik Yapısı”, *Cumhuriyet’in 80. Yılında Sivas Sempozyumu (15-17 Mayıs 2003, Sivas) Bildirileri*, Sivas 2003, s. 159-60.

üzere 3 sancaktan oluşmaktaydı. Sivas merkez sancağı'nın 8 kazasından biri de Tokat idi⁴⁶.

1287 (1870/1871) yılı Sivas Vilayeti salnamesine göre Tokat kaza merkezinin 57 köy ve mahallesi 4378 nahiyesi ile Müslüman ve gayrimüslimlerden meydana gelen toplam 10,360 nüfusu bulunmaktaydı. Bu sırada Tokat beş nahiyesi, 252 köyü ve mahallesi ile 15 bin hanesi ve 70 bin nüfusu olan büyük bir kaza idi. Bu durum Tokat'ın Kaymakamlıkla idaresini güçleştirmekteydi. Bu sebepten Canik (Samsun) sancağına bağlı Niksar ve Amasya sancağına bağlı Erbaa ile Zile kazaları da Tokat'a bağlanarak 12 Ocak 1880 tarihinde Sivas vilayetine bağlı bir mutasarrıflık haline getirilmiştir⁴⁷.

1916 yılında Reşadiye'nin eklenmesiyle kaza sayısı 5'e çıkan Tokat bu yapısını cumhuriyet dönemine kadar korumuş ve 31 Mayıs 1920 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde alınan bir kararla bağlı olduğu Sivas vilayetinden ayrılarak müstakil vilayet haline getirilmiştir⁴⁸.

Kısa bir tarihi geçmişi ve Osmanlı Devleti döneminde sahip olduğu idari yapısına değindiğimiz Tokat şehri, tarihi geçmişi ve köklü kültürü ile önemli Anadolu kentlerinden birisi olmuştur. Osmanlı Devleti'nin mahkeme tutanakları olan şer'iyecillerinin ait oldukları şehrin siyasi, ekonomik ve sosyal tarihine yaptığı katkılar göz önüne alındığında, Tokat şehrine ait zengin şer'iyeciler kataloğu Tokat tarihine katkıda bulunacak en önemli kaynaklar arasında yer alır. Transkripsiyonunu yaptığımız 1818-1819 yıllarına ait 23 nolu şer'iyeciler sicil defteri ekonomik, sosyal ve idari alanlara ait üzerinde durulması gereken önemli verileri ihtiva etmektedir. O nedenle bu bölümde

⁴⁶ Tokad, s. 7084.

⁴⁷ Mehmet Mercan, "Tokad'ın Mutasarrıflık Oluşuna Dair Bir Belge", *Tokad Kültür Araştırma Dergisi*, Yıl :10, S. 17, Aralık 2002, s. 6.

⁴⁸ Abdullah İlğazi, "Tokad'ın Müstakil İl Oluşuna Dair Bir Belge", *Tokad Kültür Araştırma Dergisi*, Yıl: 8, S. 15, Kasım 2000, s. 16-17.

elde ettiğimiz verileri XIX. yüzyıl Tokat tarihi çerçevesinde birkaç konu başlığı altında değerlendirmeye çalışacağız.

2.1818-1819 YILLARINDA TOKAT EKONOMİSİNE DAİR BAZI TESPİTLER

Tokat şehri, Osmanlı döneminde verimli topraklarından elde edilen zirai ürünler ve meşhur bağlarından ziyade sanayisi ve işlek ticareti ile adından söz ettirmişti. Çok önemli ticaret yolları üzerinde bulunan Tokat, bölgenin en büyük ticaret merkeziydi.

Orta Anadolu bölgesinden gelen yollar, Tokat üzerinden Karadeniz’de bulunan liman kentlerine açılmaktaydı. Şehir, Samsun’dan başlayıp Amasya ve Zile’den sonra Sivas’a ulaşan, oradan da ikiye ayrılarak bir kolu Kayseri-Kilikya kapısı üzerinden Tarsus’a diğeri ise Deliklitaş, Harput-Diyarbakır ve Mardin’den geçerek Musul’a ya da Urfa yoluyla Halep’e giden yolun üzerinde bulunuyordu⁴⁹. Kuzeybatı İran ve Doğu Anadolu bölgesinden gelen ticaret yolları da Bursa ve İstanbul veya İzmir yönüne gitmek üzere Tokat’tan ayrılıyordu⁵⁰.

Bu derece önemli bir mübadele kavşağı seviyesine yükselmiş bulunduğunu teyit eden bir olgu da, 1708’de Tokat’ın iç gümrük merkezlerinden biri haline getirilmesidir. Bu tarihte Asya bölgesinde, hudut ve sahillerdeki gümrük hatları dışında, sırf iç ticareti vergilendirmeye yönelik gümrük teşkilâtının Bursa, Şam, Halep, Bağdad gibi çok büyük ticaret merkezi olan kalabalık nüfusa sahip şehirlere inhisar ettiği düşünülürse, XVIII.

⁴⁹ Nurcan Abacı, *1812 Tarihli Şer’iye Siciline Göre 19. Yüzyılın Başında Tokat Şehrinin Sosyo-Ekonomik Durumu*, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bursa 1994, s. 67.

⁵⁰ Sicil defterinde Tokat üzerinden İstanbul’a giden yolun sıkça kullanıldığı görülür örneğin T.Ş.S., 23, 1/1 belgede Keban’dan İstanbul’a giden hazine için Tokad yolu kullanılmıştır yine T.Ş.S., 23, 4/1 Diyarbakır’dan İstanbul’a giden Hâcegan’ın Tokad yolunu kullandığı görülür.

yüzyılın başlarında Tokat'ın bu büyük merkezlere yaklaşan bir gelişme düzeyine varmış bulunduğu tahmin edilebilir⁵¹.

Günümüzde, Türkiye'nin iktisadi bakımdan önemli şehirleri arasında adı artık geçmeyen Tokat, XIX. yüzyılın ortalarına kadar, uzunca bir süre, sınaî üretimin çeşitliliği, kalitesi, hacmi ve sahne olduğu ticarî faaliyetlerin canlılığı itibarı ile Anadolu'da uluslararası üne sahip büyük merkezlerden biri olmuştur⁵². XIX. yüzyılda Avrupa'da büyük sanayi gelişmelerin ortaya çıkması Osmanlı ekonomisini alt üst ederken, Tokat; XIX. yüzyılın başlarında eski önemini yitirmiş durumda olmakla beraber, bakır imalatı, ipekli ve yünlü dokumacılık gibi kollarda faaliyetler devam ettirilmiştir.

Tokat'ta bulunan iş kolları transit ticaret yollarının getirdiği avantajla devrin ticaret merkezi olan yörede imal ettikleri ürünlerine pazar olanağı sağlamıştır. Tokat'ta ipek işlemeciliği, hallaçlık, debbağlık, şişecilik, bakırcılık, kuyumculuk, dericilik başta olmak üzere birçok esnaf teşkilatı bulunmaktadır. Esnaf teşkilatları içerisinde en önemli yeri bakır işlemeciliği buna bağlı olarak gelişen kazancılık ve dokuma sanayisi çekmekteydi. Bunun yanı sıra Dericilik önemli iş kolları arasında idi.

Tokat'ta bakır işlemeciliğinin geçmişi 2500 yıllık bir madencilik geleneğine dayanmaktadır. Osmanlı imparatorluğu döneminde Tokat'ta gelişen ve büyük bir sanayi haline dönüşen bakırcılık bu şehri Anadolu bakırcılık sanatının ulaşmış olduğu yüksek seviyeyi dünyaya duyuran en önemli merkezlerden biri yapmıştır. Orta Karadeniz bölgesinin en zengin bakır yataklarına sahip Küre madeninden elde edilen bakır, bronz top dökümü dışında sosyal alanda kullanılmak üzere Gerece, Çankırı, Kastamonu, Çorum, Amasya atölyelerinde olduğu gibi Tokat atölyelerinde işlenmiştir. Bakır

⁵¹ Mehmet Genç, *Osmanlı İmparatorluğunda Devlet ve Ekonomi*, Ötüken Yayınevi, I. Basım, İstanbul 2000, s. 274.

⁵² Genç, *aynı eser*, s. 272.

işlemek için kurulan kalhaneler Tokat ekonomisinin büyük ölçüde önem kazanmasına neden olmuştur. XVII. yüzyıldan itibaren Küre'den gelerek işlenmeye başlanan bakır Karadeniz limanları yoluyla İstanbul'a ve ticaret kervanları sayesinde Anadolu'nun içlerine kadar yayılmıştır. Küre madeninin XVIII. yüzyılın sonlarına doğru üretiminin azalmasıyla beraber mesafenin uzak olmasına rağmen kaliteli işçilik nedeniyle Ergani madeninden çıkarılan bakır Tokat'a getirilmişti⁵³.

Bakır, sayısız denecek kadar çeşitli ev ve mutfak eşyası imalâtında, silah sanayinde, özellikle top ve tüfek yapımında kullanılan tunç ve pirinç dükümünde, XVIII. yüzyılın sonlarından itibaren savaş gemilerini kaplamak üzere levha imalinde ve daha birçok alanda büyük miktarda talep edilen bir maden olduğu için, Ergani'nin zengin cevher yatakları bu talebe cevap vermek üzere üretimini hızla arttırdıkça, Tokat da, yalnız metalürji ve bakır eşya üretiminde değil, aynı zamanda bakır ticaretinde de önemli merkez haline geldi. Bakır eşya yapımı, Türkiye'de sınaî üretiminin birçok dalında genel bir daralma ve gerilemenin gözlemlendiği XIX. yüzyılın müteakip yıllarında da uzunca bir süre, 1880'lere kadar bu canlılığını koruyan, hatta uluslararası sergilerde kazandığı ödüllerle Tokat'ın adını da yaşatan bir imalat şubesi olarak kalmayı başarmıştır⁵⁴.

Tokat ve ülke ekonomisi için son derece önemli olan kalhanelerin düzenli şekilde çalışması ve ihtiyaç duyulan bakırın zamanında ve sağlıklı şekilde işlenmesi için şer'îye sicillerinde mevcut fermanlar gönderilmiştir. 1818-1819 yılına ait çalışmamızda kalhane nâzırı ve kalhane çalışanlarının yöre halkından farklı bir statüye sahip olması gerektiği ve başta voyvoda olmak üzere idarecilerin bu zümreyi rahatsız edecek davranışlardan kaçınması gerektiği belirtilmiştir. Yine kalhanenin çalışmasını

⁵³ Oktay Belli-Gündağ Kayaoğlu, "Tokad'ta Bakırcılık Sanatının Gelişimi", *Tarih ve Toplum*, c. 21, S. 124, Nisan 1994, s. 35-54.

⁵⁴ Genç, *aynı eser*, 288-89.

engelleyen bir olayda, kalhanenin kömürünü taşımak ve işletmekle mükellef Serin karyesi ahalilerinden bazılarının vazifelerini bırakıp Zile ve Kazabad kazalarına gittikleri hatırlatılarak yöneticilerin vazifelerinden ayrılanların tekrar yerlerine getirmeleri istenmiştir⁵⁵.

Bakırcılık işlemeciliğinden sonra Tokat ekonomisini en çok etkileyen sektörlerden biri de dokuma sanayi olmuştur. Özellikle Erzurum üzerinden gelen ipekler Tokat esnafı tarafından satın alınmış dikiş ipliği, düğme, kazzaziye ve dokuma tezgahlarından işlenir olmuştur. İpek işlemeciliğinin gelişmesi pamuklu dokumalarında ekonomik alanda değer kazanmasına neden olmuştur. Pamuklu dokuma ve basma imalatçıları Adana'ya giderek oradan pamuk getirerek işlerinde kullanırlardı⁵⁶. Her ne kadar Tokat'ta pamuk üretimi XVI. yüzyılın başlarına kadar giderse de gerek üretim kapasitesi ve gerekse diğer faktörler nedeniyle bölge pamuk arzına gereken cevabı fazla verememiştir. Basma, boyama ve dokuma atölyeleri genelde şehir merkezinde bulunuyordu. Bu alanda Tokat'ın kırmızı boyalı basmaları ülke sınırları içinde ve dışında oldukça şöhret kazanmıştı. Bu sektörde genelde gayr-i müslim teba'a müslümanlara oranla daha fazla etkili olmuşlardır. Tokat'ın basmaları Batı Avrupa ülkelerinde "*Yakındoğu Basmaları*" adı ile ün kazanmıştı⁵⁷.

2.1. Tokat Mukata'ası

Devlet, timar sistemi ve vakıf dışında kalan ve hazineye gelir olarak kayd olunan vergi kaynaklarını bir bedel karşılığında muayyen bir süre için özel şahıslara açık arttırma ile işletme hakkı tanırdı. Bu sisteme "iltizam", vergi kaynağını işletene "mültezim", işletilen birbirine yakın bir ya da birkaç vergi kaynağına ise "mukata'a" adı

⁵⁵ 23 Numaralı Şer'îye Sicil defterinde geçen kalhaneye ilişkin fermanlar için bakınız; *T.Ş.S.*, 23, 14/1 ve *T.Ş.S.*, 23, 14 / 2.

⁵⁶ Dokuma tezgahlarında kullanılmak üzere Adana'dan gelen pamuk kantarları için bakınız *T.Ş.S.*, 23,1/ 5.

⁵⁷ Genç, *aynı eser*, s. 281.

verilirdi. Mukata'alar biri miri diğeri mâlikâne olmak üzere iki kısma ayrılırdı. Birincisi seneden seneye iltizama, ikincisi kayd-ı hayıt şartıyla mültezimlere verilirdi. Miri mukata'alar, "havass-ı hümâyun" için ayrılmış araziler yanında zamanla zeamet ve timarlardan boşalan arazilerden alınan vergiler; boyahane, sabunhane, tuzlalar, maden ocakları gibi tekel işletmelerin gelirleri; büyük şehirlerdeki "kantariye", "kilariye", bacı bazar", "kara gümrükleri, içkilerden alınan rüsûm-ı "meskûrât" ve "zecriyye" tütün ithalâtı için konan duhan "gümrüğü" gibi birtakım vergileri kapsamaktadır⁵⁸.

Çalışmamızda mirî mukata'a olan Tokat mukata'asının Derviş Ali adındaki voyvodaya iltizama verilmesi hakkında bir kayıt bulunmaktadır. Bu kayıda göre Tokat mukata'ası 19,000 kuruşa iltizama verilmiştir. Bu durum belgede "*mukâta'a-i mezbûreyi işbu binikiyüzotuzdört senesi muharrem ğurresinden zi'l-hiccesi ğâyetine deĝin bir sene-i kâmile yed-i vâhidden zabt u rabt eylemek üzere der-uhde ve iltizâmına tâlib u râĝib olan voyvoda-i mûmâ-ileyh Derviş Ali zîde-mecduhû bâ-irâde-i seniyyem sâbıkı üzere me'a mâl ve kalemiye ve harc-ı ikdâm ve fâ'iz-i mukâta'a-i mezkûre cem'an ondokuzbin ğuruş bedel-i iltizâm ile der-uhde ve iltizâm olunub ve kabûl birle bedel-i iltizâmı olan meblağ-ı mezbûrı vakt u zamânıyla edâ vü teslîm eylemek üzere darbhâne-i âmirem hazînesine memhûr deyn-i temessûkı i'tâ olunmuş olduĝını beyân birle*" şeklinde ifade edilmektedir⁵⁹.

2.2. Tokat Gümrüğü

Tokat Osmanlı Devleti'nde iç gümrük merkezlerinden birisi konumundaydı. Osmanlı ürünleri ve mamul malları ülke içinde bir iskeleden diğesine veya bir yerden başka bir yere kara yoluyla nakledildiğinde "masdariye", "sarfiyat" ve deĝişik pek çok isimle anılan dahili gümrük resimlerine tabi tutulurdu. Tokat'ta spesifik olarak mal ve

⁵⁸ Açikel, *aynı makale*, s. 23-24.

⁵⁹ Tokad gümrüğü ile alakalı sicil kayıtu için bakınız; *T.Ş.S.*, 23, 53/1.

eşyanın çeşidine göre her yükten dördte bir, üçte bir, yarım veya tam kuruştan on kuruşa kadar alınır⁶⁰.

1818-1819 yılına ait Tokat gümrüğü geliri 2149 kuruş 20 pâre olarak kayıtlara geçmiştir. Gümrük geliri Tokat voyvodasına ihale olduğundan dolayı bu miktar voyvodaya teslim edilmiştir⁶¹.

3. 1818-1819 YILLARINA AİT VERGİLER

XIX. yüzyılın bozulan siyasi ve ekonomik dengeleri Tokat'ta mevcut ticaret hacmi ve üretim yoğunluğuna rağmen ekonominin giderek bozulmasına ve Tokat'ın üretim ve ticaret faaliyetlerinden el çekmesine neden olmuştur. II. Mahmud dönemine rastlayan çalışmamızda halkın 1818-1819 yılına ait sicil kayıtlarında vergileri ödeyemeyecek duruma geldiği ve bu durumdan şikayet ettiği görülür. Vergi miktarlarının yüksekliği bir yana vergileri toplamakla görevli memurlar ve görev süresi sona eren eski idarecilerin usulsüz vergi toplamaları halkın şikayetlerine sebep olmuştur⁶².

3.1. Zecriye Vergisi

Zecriye alkollü içkilerden alınan bir vergiydi. 4 Nisan 1792'de "Zecriye Rüsûmu Nizâmı" kapsamında alınan içkiler şarap, rakı vb. (hamr, arak ve emsâli müskirât) alkollü içkilerdi. Bu dönemde şarabın vukiyyesinden iki, rakı vb. içkilerin vukiyyesinden ise 4 pâre "zecriye resmi" alınması planlanmıştı⁶³.

1818 yılına ait olarak Tokat'ın zecriye vergisi 3000 kuruş olarak kayıtlarda görülmektedir⁶⁴. Rüsûm-ı zecriyenin 1/10'u kadarlık bir tutarı da "hizmet-i

⁶⁰ Abdüllatif Şener, *Tanzimat Dönemi Osmanlı Vergi Sistemi*, Ankara 1990, s. 145-46

⁶¹ Gümrük gelirleri ile alakalı kayıt için bakınız; *T.Ş.S.*, 23, 2 /2.

⁶² Halkın vergilerden ve vergileri toplamakla yükümlü yöneticilerden şikayet ettikleri sicil kayıtları için bakınız: *T.Ş.S.*, 23, 24/2 ve *T.Ş.S.*, 23, 41/2.

⁶³ Beşirli, "*Tokat Şer'îye Sicillerindeki*", s. 176.

⁶⁴ 1818 yılına ait Zecriye vergisi ile ilgili kayıt için bakınız; *T.Ş.S.*, 23, 22/ 1.

mübaşiriyye” ücreti olarak ayrıca toplanması zorunluydu. O halde hizmet-i mübaşiriyye ile birlikte Tokat kazasının rüsum-ı zecriyyesi 1233/1817-1818 yılında 3300 kuruş idi.⁶⁵

3.2. İmdâd-ı Hazariye

Sivas Eyâleti’ne bağlı kazalardan vali için barış zamanlarında imdâd-ı hazariyye adı altında vergi toplanmaktaydı. Bu vergi Muharrem’in ilk gününden itibaren senede iki taksit üzere düzenlenmekteydi.⁶⁶ 23 numaralı Tokat şer’iye sicil defterinde imdâd-ı hazariyyenin ilk taksiti 1101⁶⁷ kuruş, ikincit taksiti ise 1401⁶⁸ kuruş olarak kayıtlara geçmiştir.

3.3. Avâriz ve Bedel-i Nüzûl

Avâriz; her mahalleden fevkalade durumlarda alınan vergidir.⁶⁹ Bedel-i nüzûl ise bir mahalde konaklayan asker taifesinin ihtiyaçlarını karşılamak için ödenen vergi olarak tanımlanabilir.⁷⁰ 1234 /1819 yılına ait olarak Tokat’ın Avâriz ve Bedel-i nüzûl vergisi 5809 kuruş olarak tespit edilmiştir⁷¹.

3.4. Aded-i Ağnâm

Ağnam, Arapça koyun anlamına gelen “ğanem” kelimesinin çoğuludur. Osmanlı maliyesinde koyun ve keçilerden alınan şer’i nitelikli bir vergi olarak kavramlaşmıştır⁷². Bu vergi bölgesel olarak değişik miktarlarda toplanmıştır. 23 Numaralı Şer’iye Sicil Defteri’nde âdet-i ağnâm resminin Anadolu, Sivas ve Karaman eyaletlerinde 1818-1819 yılına ait miktarları hakkında veriler bulunmaktadır. Buna göre “*Anadolu ve Sivas ve Karamân eyâletlerinde olan sancâklardan Rûmili şurûtu üzre âdet-i ağnâm tahsîl-i fermân olunub eyâlet-i merkûmede kâ’in kasabât ve kurrâsında mevcûd ağnâm ve*

⁶⁵ Beşirli, *gösterilen yer*, s. 176.

⁶⁶ Beşirli, *aynı makale*, s. 164.

⁶⁷ İmdâd-ı hazariyye vergisinin ilk taksiti için bakınız ; *T.Ş.S*, 23, 39/ 3.

⁶⁸ İmdâd-ı hazariyye vergisinin ikinci taksiti için bakınız ; *T.Ş.S*, 23, 4/1.

⁶⁹ Halil Sahillioğlu, “Avarız”, *Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, IV, İstanbul 1991, s. 108-109.

⁷⁰ Feridun Emecen, “Bedel”, *Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, V, İstanbul 1992, s. 301.

⁷¹ Avarız ve Bedel-i nüzûl vergileri ile ilgili kayıt için bakınız *T.Ş.S*, 23, 31/1.

⁷² Feridun Emecen, “Ağnam Resmi”, *Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, I, İstanbul 1988, s. 478-79.

keçilerinden senede bir def'a mârt duhûlünde lâzım gelen âdet-i ağnâmları tahsîlinde sahîhi'l-neseb ve sâdâti'l-kirâm ve sahîh-i sefer-i sefer askeri tâ'ifesinin yedlerinde mevcûd ve kendü nefsleriçün besledükleri yüzellişer re's koyunlarından mâ-adâsının her bir re'sinden birer akça resm-i ğanem ve her yüz re'sinden yigirmişer akça âdet-i ğilâmiye ve her üçyüz re'sinden beş akça resm-i ağılları cânib-i mîriçün cem' u tahsîl ve tahsildârlardan yedlerine edâ tezkeresi virildükden sonra" şeklinde tespit edilmiştir⁷³.

3.5. Diğer Vergiler

Çalışmamızda, bahsettiğimiz vergilerin yanında resm-i arûsane, cürm-i cinâyet, bâd-ı hevâ gibi sayısal olarak değerleri verilmeyen örfî vergiler de bulunmaktadır. Vergiler haricinde yöre halkından yönetimin talep ettiği bazı kalemlerde araştırmamızda tespit edilmiştir. Bunlar ;

- Tuna sahilinde yapılan kaleler ve binalar için istenen 9546,5 kuruş
- Yörede üretilen buğday ve şairden istenen "9960 keyl İslâmbol hinta ve 3300 keyl İslâmbol şa'ır"
- Menzilhânenin çalışması için istenen 2500 kuruş
- Osman Paşa bakâyâsından ikrâmiye nâmıyla 22000 ğuruş ve sarây ta'mîri akçası nâmıyla 22754 kuruş,

Çalışmamızda, 1818-1819 yıllarına ait olarak Tokat şehrine ait idari masrafların listeleri çıkarılmıştır. Yapılan bu listede devlet büyüklerinin geldikleri zaman yapılan masraflardan tutunda Ramazan ayı geldiğinde atılan top için harcanan barutun miktarına kadar uzanan şehir adına yapılmış ilginç harcamalar kayıtlara geçirilmiştir. ⁷⁴Bu masraf

⁷³ Aded-i ağnâm vergisi ile alakalı sicil kaydı için bakınız; T.Ş.S., 23, 41/ 2.

⁷⁴ Tokad şehrine yapılan harcamalar için bakınız ; T.Ş.S., 23, 4 /1 ve T.Ş.S., 23, 70/1. Vergilerin taksimi için oluşturulan tablolar için bakınız; T.Ş.S., 23, 31/1.

listelerinde şehirde görev yapan su başılar, kethüdalar, katibler, muhızrlar, kolcılar, serdar ağaları gibi şehir yönetiminde görev alan kişilerin isimleri ve bunlara ödenen ücretler, vergi taksitleri ve daha birçok konuda tespitler yapılmıştır.

Bu masraf listelerine ait giderler ve yöre halkının ödemesi gereken diğer vergilerin ödeme planları için tablolar oluşturulmuştur. Bu tablolar Tokat'ın idari yapılanmasına ait bilgileri elde etmemiz açısından ve vergi yükünün dağılımını anlamamız açısından önemli kayıtlardır. Bu kayıtlara göre Tokat şehrinin mahalleleri ve bağlı nahiyelerin isimleri şu şekilde tespit edilmiştir:

Tokat'ın Mahalleleri			
Yâzıcık Melik Dânişmend Baba Useyb Simâven Şücâ'addîn Evânser Çâşnigîr Semerkandî Meydân-ı Müslim Meydân-ı Zimmî Zencirli Kuyu Cehkânlu Mihmâd Hâcib-i Müslim Mihmâd Hâcib-i Zimmî Sâm Yeli Muslihiddîn Soğuk Pınar-ı Müslim Soğuk pınar-ı Zimmî	Çây-ı Zimmî Hurûş Mahmûd Paşa Geyrâs Beg Bâğî Akdegirmân-ı Müslim Akdegirmân-ı Zimmî Aleksân Seyfeddîn Terbiye-i Kebîr Terbiye-i Sağîr Sâbunhâne Güzel Aşçı Cemâleddîn Tâtâr Hâcî Hâcî İbrahim Hoca Ahmed Su İçmez Mahmud Paşa Çây-ı Müslim	Dere Ankara Seyyîd Necmeddîn Gaybî Veled İsa Keçeciler Acebşîr El-hâc İvaz Paşa Sûfiyyûn Taşçı Mahmûd SarıGüllük İsa Fakîh Alâca Mescîd Rüstem Çelebi Kaya İplik Bâzâr Cilfek Molla Bektâş Câmi'-i Kebîr Za'im Hoca İbrâhim Tâş Nerdibân	Yahûdiyân Hâlid Ka'be Mescidi Yâş Meydân Veled İyâs Zilli Hâcî Debbâğ-hâne-i Atîk Debbâğ-hâne-i Cedîd Yâr Ahmed Cedîd Menice Çilehâne Siyâh-pûş Dirâz Müslim Dirâz Gebran İçme Su Muslihiddîn Hoca İbrâhim Tâş Nerdibân

Tokat Kazası'na Bağlı Nahiye ve Köyler

Komanat Nahiyesi	Tozanlu Nahiyesi	Kafirni Nahiyesi	Yıldız Nahiyesi	Dunkes-âbâd Nahiyesi
Gelsî izbesti Difye Yalpa Zazara İze Kemkez Estigin Cincife Tekye veTâzular Hulvar Ohtâb Dunkes Boyalı Armûs Omala Bizerî Acı Pınar Çöregi Büyük Çördek Siderî Kavâhlik Gevrek Ferâdüks Fenk Martos Oba Kâdı Vakfı Kızıl Kirkoros Beş Virân Saltuk Eski Kula Üç gül Mâmu Duğ Zodı Aluç Mülk Handan Köseli Yenice Sirkez Bula	Findıcak Urumcık SarıÖyek Sârsı Eyyüb Abdurramânlu Karadız Cermiş Şeyh Dârıkol Çâlıca Koz Ağacı Pusât Buhyâ Alan Yurdu Kozlıca Ermenes Gölcük Degrîri Eski Boyalı Karkın Tâvza Tomânut Semâyil Tiğniş Yüz Kuş Ademli Kol Erzenurüm Kızkapan Hize Üveykdiri Müzeyle Zora Hisârcık İpsile Gönekse Devirgin Yavşancık Gibis Gök	Almus Zaferî Kara Dere Cekdeler Menkrufelt Tomâra Çiftlik Levna Makulu Egri Vârzallı İlbet Elâk Muhât Râdohta Kuru Sekü Tiri Yapalak	Ya'kûb Beduhtun Şeyh Çobânî Nefs-i Yıldız Çiftlik Karkın Geçden Hâcı Sarıyar Ya'kûb Oğlânı Aslan Doğmuş Hergele Killik Köpek Yusuf Oğlânı	Ohtâb Üç gül Gireni Kemkez İze Esdirgin Tâzular İfade Yenice

4.1818 -1819 YILLARINDA TOKAT'IN SOSYAL DURUMUNA DAİR BAZI TESPİTLER

Tokat, Osmanlılar döneminde farklı ırk ve dinlerden insanların birarada yaşadığı bir şehir olmuştur.Çoğunlukta olan Türklerin yanında, XV.yüzyılda İspanya'dan gelen Yahudiler, Hristiyan Ermeni ve Rumlar bulunmaktadır⁷⁵. Bütün bu topluluklar Osmanlı toplumunun müslüman ve gayrimüslimlerden oluşan ikili yapısı içerisinde birtakım farklılıkları bulunmalarına rağmen eşit ekonomik ve sosyal haklar çerçevesinde bir arada yaşamışlardır.

Osmanlı Devleti, XIX. yüzyılın ilk yarısında biri 1831 diğeri 1844 yılında olmak üzere iki nüfus sayımı yaptırmıştır. Bu sayımlar esas olarak askerlik ve vergi yükünün adaletli olarak dağıtılmasını sağlamak amacıyla erkek nüfus baz alınarak yapılmış mali nitelikli sayımlardır. Her iki sayımda da elde edilen bilgiler Temettü'at defterlerine kaydedilmiştir. Söz konusu defterler vergi mükelleflerinin ayrıntılı dökümünü vermesi itibariyle toplam nüfus rakamlarına ulaşma imkanı vermektedir⁷⁶. 1844-45 yılında yapılan sayım ilkinde göre daha geniş kapsamlı gerçekleşmiş ve elde edilen rakamlar birçok eyalet ve sancağın nüfusları hakkında bilgi sahibi olmamızı sağlamıştır.1844-45 yılında gerçekleşen sayıma göre Tokat nüfusunu tahmini olarak, 10.685 kişi ile Tokat şehir nüfusunun % 54.4'ünü Müslüman yani Türkler, 6.665'lik rakamla % 34'ünü Ermeniler 1.110 kişi ile % 5.7'sini Rumlar, 875 kişi ile % 4.5'ini Katolikler, 190 kişi ile Yahudiler ve 110 kişi ile Kıptiler (Çingeneler) oluşturmaktadır⁷⁷.

⁷⁵ Bayram Kodaman, "XX. Yüzyıl Başlarında Sivas Vilayeti (1901)",*Türk Tarihinde ve Kültüründe Tokad Sempozyumu 2-6 Temmuz 1986*, Ankara 1987, s. 179.

⁷⁶ Temettü'at defterlerine dayanılarak yapılan örnek bir demografi çalışması için bakınız; Said Öztürk, "XIX. Yüzyılda Söğüt'ün Sosyo-Ekonomik Yapısı", *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, S. 106, Aralık 1997, s. 32-37.

⁷⁷ Galip Eken, "Tanzimat Dönemi Osmanlı Toplumunda Nüfusun Mesleki Yapılanması : Tokad Örneği", *Tarih İncelemeleri Dergisi*, XV, Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İzmir 2000, s. 157.

Çalışmamızda 1818-1819 yıllarına ait Tokat cizye evrakı hakkında bir adet kayıt bulunmaktadır. Bu kayıt o dönem içerisinde Tokat'ta yaşayan gayrimüslim nüfusun oranı hakkında yorum yapabilmemiz açısından önemlidir.

“Cizye”, zimmiler üzerinden tarh edilen himaye ve emniyet vergisinin adıdır⁷⁸. Cizyenin mükellefi, gayrimüslim teb'anın erkekleridir. Kadınlar, çocuklar, sakatlar, ihtiyarlar ve ruhbanlar bu vergiden muaf tutulagelmışlerdir. Osmanlı Devletinin en önemli gelir kaynaklarından birini oluşturan ve XVII. ve XVIII. yüzyıllarda bütçe gelirlerinin en önemli bölümü haline gelen cizye, Tanzimatın ilanına kadar pek fazla değişikliğe uğramadan cizyedarlar ve kolcular vb. devlet memurları vasıtasıyla tahsil edilerek hazineye aktarılmıştır⁷⁹. Cizye, gayrimüslim erkeklerden adam başına toplanmakta ve vücutça, akılca sağlam⁸⁰ durumları iyi olanlardan âlâ, orta halli olanlardan evsat ve fakir olanlardan edna olmak üzere üç tarife üzerinden alınmaktaydı⁸¹. 1818-1819 yılında Tokat'ta bulunan ve yukarıda saydığımız şartları taşıyan cizye mükellefi sayısı 5400 olup bunun 300'ü ala evrak, 4500'ü evsat evrak ve 600'ü edna evraktır⁸². Bu rakamlara kadınlar, yaşlılar, çocuklar, ruhbanlar ve diğer muaf olan kişilerde tahmini olarak eklenirse gayrimüslim tebanın nüfusunun yukarıda yapılan tespite yakın rakamları verdiği görülür.

Osmanlı toplumunda gayrimüslimler, devletin tanıdığı haklar sayesinde, salt din ve vicdan özgürlüğüne sahip olmakla kalmamışlar; aynı zamanda günümüz anayasalarında, devletin egemenlik haklarının bir parçası olarak kabul edilen adli ve mali alanda da özerk bir statüye kavuşmuşlardır. Gayrimüslimler, adli alanda, kendi

⁷⁸ Mehmet Erkal, “Cizye”, *Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, VIII, İstanbul 1993, s. 42-43.

⁷⁹ Şener, *aynı eser*, s. 111-12.

⁸⁰ Beşirli, *aynı makale*, s. 177.

⁸¹ Halil İnalçık, “Cizye(Osmanlılarda Cizye)”, *Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, VIII, İstanbul 1993, s. 45-48.

⁸² Tokad cizye evrakı için bakınız; *T.Ş.S.*, 23, 1/3.

yasalarını, mahkemeleri vasıtasıyla tatbik etmek önemli bir bağımsızlığa sahip olmuşlardır. Millet teşkilatları, kendi üyelerinden vergi ve harç alabilmekteydi. Devlet, askerlik, maliye ve yönetim alanındaki faaliyetleri kendisi üstlenmiş; bunların dışında kalan eğitim, haberleşme ve sosyal güvenlik gibi kamu hizmetlerini de, her milletin kendine bırakmıştı. Gayrimüslimlerin, devlete karşı görevlerinin başında, askerlik hizmetine karşılık “cizye” adındaki güvenlik vergisi ile, siyasi faaliyetlerle uğraşmamaları geliyordu. Cizye dışında, Müslümanlarla gayrimüslimler, devletin aynı malî yasalarına tâbi idiler⁸³.

Gayrimüslimlerin devletin vermiş olduğu haklar çerçevesinde sahip oldukları ekonomik ve sosyal özgürlükleri, dinsel alanda da teminat altına alınmıştır. Her dini cemaatin kendilerini temsil edecek bir kurum oluşturması ve her yörede farklı dinlere ait ibadethanelerin faaliyetine izin verilmesi bu durumun bir göstergesidir.

XIX. yüzyılın sonlarında Müslümanların Tokat merkezinde 102 cami ve mescidi vardı. Ermeni gregoryenlerin aynı dönemde en eskisi Surp Kevork olan 7 kilisesi, Protestan Ermeniler'in ise ufak bir ibadet yeri, Rum Ortodoksların ise 1 kilise ile küçük bir manastırları vardı. Yahudiler'in ise, Tokat'taki Yahudi Mahallesi'nde 1 sinagogu bulunmaktaydı⁸⁴.

Tokat'ta yaşayan azınlıklar çoğunlukla kendilerine ait mahallelerde yaşamakla birlikte Müslüman Türklerle aynı sosyal yaşantıyı sürdürmekte ve aynı ekonomik değerleri paylaşmaktaydılar. Şer'îye sicil belgelerinden anladığımız üzere, azınlıklar da tıpkı Türkler gibi kadılıklarda halledemedikleri sorunlarını padişaha, valiye intikal ettirebilmiş, alım-satım, veraset, çeşitli anlaşmazlıklar gibi sosyal hayatın getirdiği sorunları Türkler gibi mahkemelerde çözümlenmiş ve daha birçok konuda mahkemelere

---

⁸³ Bilal Eryılmaz, *Osmanlı Devletinde Gayrimüslim Teb'anın Yönetimi*, İstanbul 1990, s. 216-17.

⁸⁴ *Tokat*, 7085.

müracaat etmişlerdir. Bunların yanı sıra şer'îye sicillerinde Müslümanlardan sonra önemli dini cemaatler olan Hristiyan ve Yahudilerin ibadethanelerinin yapım ve tamiri, buralarda görev alan papaz ve keşişler hakkında verilen kararlar, bu cemaatlerin kontrol merkezleri olan Yahudilerin Haham Başısı, Katolik, Ortodoks, Gregoryen gibi farklı Hristiyan grubların patriklerinin tayin ve azilleri, devletin azınlık grupları hakkında almış olduğu kararların halka bildirilmesi gibi değişik konular kayıt altına alınmıştır.

Çalışmamızda yer alan, gayrimüslimlerle alakalı önemli belgeleri birkaç konu başlığı altında toplayabiliriz;

4.1. Ermeni Kilisesi'nin Patrik Değişimi

Çalışmamızda Ermeni cemaatinin dini lideri konumundaki Patrik Abraham'ın görevinden alınıp yerine Boğos adlı rahibin patrik tayinini konu alan bir berat kaydı bulunmaktadır⁸⁵. Bu berat kaydı Ermenilerin ruhban sınıfının ve kiliselerinin sahip olduğu hakların ve özerkliğin anlaşılması bakımından son derece önemlidir. Ermeni patrikhanesinin maddi kaynaklarına, bu kaynakların nasıl sarf edebileceğine, kiliselerin papaz, rahip ve keşişlerinin tayin ve azillerine kimin karar vereceğine, kilise mallarının ve akarlarının ne tür muafiyetlere sahip olduklarına, kilise çalışanlarının hangi vergilerden muaf olduklarına, Ermeni kiliselerinin kendi içlerinde nasıl sorunlar yaşadıklarına ve Ermeni kiliseleri, papaz, rahip ve keşişlerin hangi mahkemelerde yargılanacakları gibi sadece patrik değişimini ihtiva etmeyen bu kayıt Ermeni patrikhanesinin küçük çaplı bir nizâmnâmesi olarak nitelendirilebilir.

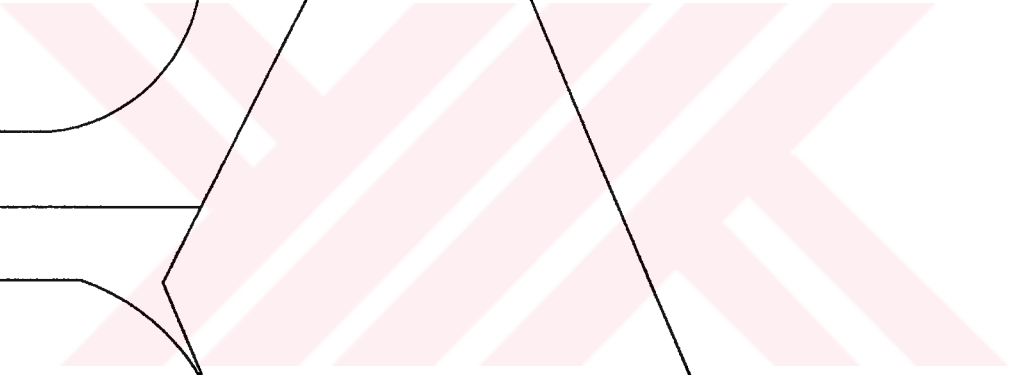
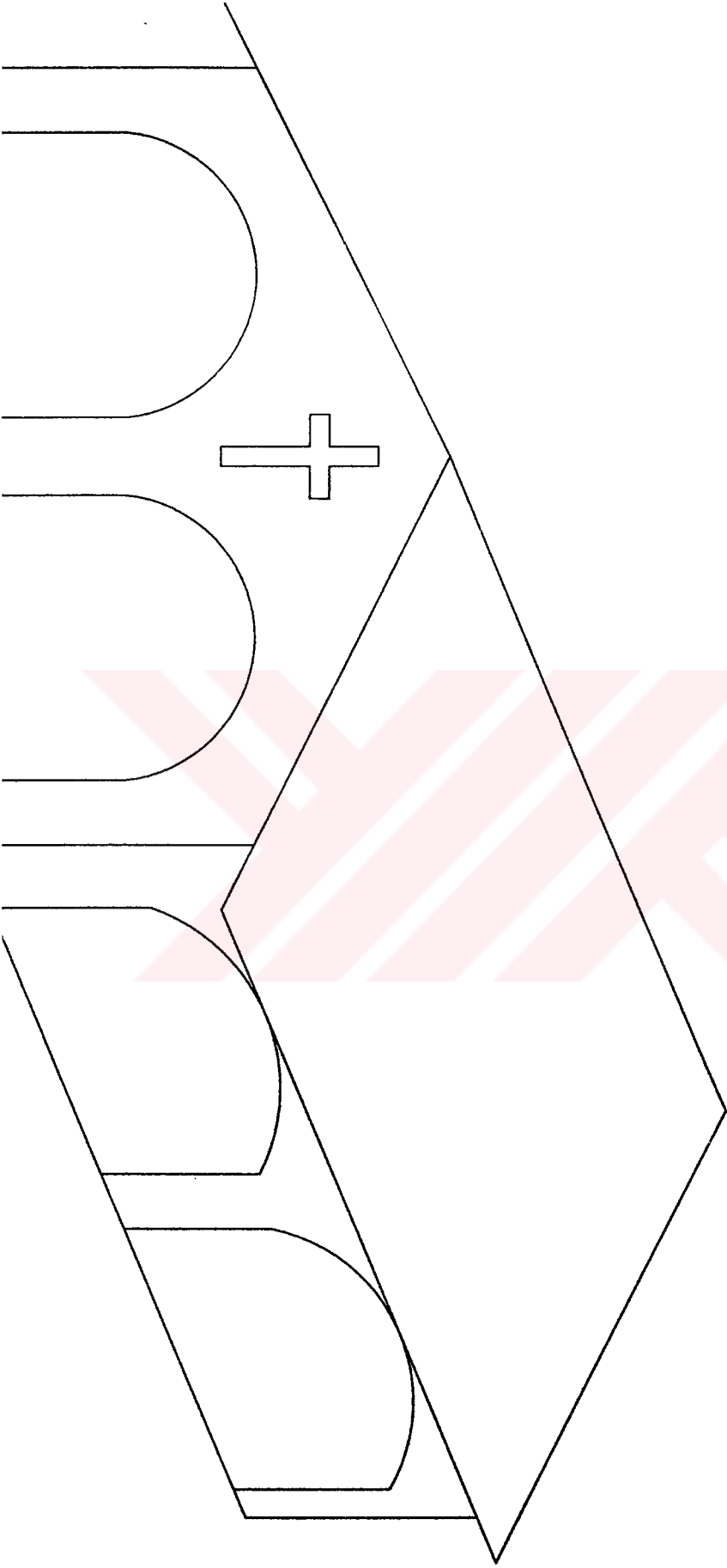
4.2. Tahte'l-kal'a Kilisesi'nin Tamiri

Araştırmamızda Ermenilere ait Tahte'l-kal'a kilisesi hakkında bir adet belge de yer almaktadır. Belgede Ermenilerin, eskiyen ve tamire muhtaç hale gelen Tahte'l-kal'a

⁸⁵Ermeni patriğinin değiştirilmesi ile alakalı sicil kaydı için bakınız ; T.Ş.S, 23, 25/1.

kilisesinin bakıma alınması ve tamir edilmesini istemeleri konu edilmektedir. Bu başvuru üzerine mahkeme bir kurul hazırlayıp kilisenin tamiri için gereken para ve araç gereçin tespitini yapmak için ustalar nezaretinde kiliseyi incelemiş ve tamiri gereken mahallerle ne kadar masraf gideceği tespit edilmiştir. Belgede, kilisenin tamiri için yapılan tespit sırasında ölçülen kilisenin boyutları uzunluk, genişlik ve yükseklik ölçütleri etrafında ortaya konulmuştur. Ayrıca kilisenin sahip olduğu sütunlar ve çatı yapısı hakkında da birtakım veriler ortaya çıkmıştır. Araştırmamızda, belgede ortaya konulan veriler doğrultusunda kilisenin tahmini bir çizimi sonraki sayfaya çıkarılmıştır.

4.3. İhtida Hareketleri

Şer'îye sicillerinde gayrimüslimler hakkında değinilmesi gereken önemli bir nokta da ihtida hareketleridir. Osmanlı toplumunun bütün kesimleri dinleri gereği olan ibadetlerini yapabilme, ibadethanelerini vücuda getirebilme ve dinlerin gereği olan tarzda giyinebilme gibi dinî özgürlüklerine yaşama ve dinî vecibelerini yerine getirebilme hakkına o zamanın şartları içerisinde değerlendirdiğimiz zaman büyük ölçüde sahiptiler. Sicillerde toplumun sahip olduğu bu dini organizasyona rağmen azınlıkları oluşturan Ermeni, Rum, Yahudî gibi diğer etnik gruplardan insanların, kendi istekleriyle din değiştirip müslüman olduklarına rastlanmaktadır.

Osmanlı toplumunda din değiştiren bu kimselere “*mühtedî*”; yani hidayete eren, hak dine giren, müslüman olan kişi denmekte ve bu din değiştirme işlemi “*ih̄tida*” yani hidayete ermek, İslam dinini kabul etmek olarak tanımlanmaktadır. “23 Numaralı Tokat Şer'îye Sicil Defteri”nde dinini değiştirip müslümanlığı seçen gayrimüslimlere ait iki adet belge yer almaktadır. Kayıtlarda din değiştiren kişilerin isimleri, buldukları mahalleri, kendi istekleri ile mahkemede kelime-i şehâdet getirerek müslüman oluşları ve yeni isimlerini seçim aşamaları sade bir dille anlatılmıştır⁸⁶.

⁸⁶ T.Ş.S., 23, 1/2 “Dere mahallesinden Ermeni tâ'ifesinden Ebğara(ابغره) oğlu Serkiz zevcesi Terunda(ترونده) veled-i Agop nâm nasrâniyeye hidâyet-i sübhâniye irişüb bi-tav'ihâ huzûr-ı şer'de bâtila dîninden rucû' ve dîn-i Muhammediyeyi kabûl ve lisâniyle kelime-i şahâdeti telkîn idüb kendi talebiyle ismi Hadîce tesmîye olunduğu iş bu mahalle şerh virildi” yine “an-asl Ayıntâb ahâlilerinden Rahmân mahallesi mütemekkinlerinden Hactur (ححطور) veled-i Melkon (ملكون) nâm zımmî şeref-i İslâm ile müşerref olub ismi İbrahim tesmîye oldındığı işbu mahalle şerh virildi 17 Zi'l-hicce'ti's-şerife 33”.

III. BÖLÜM

TRANSKRİPSİYONLU METİN

(1/1)

Terfikan

Keban ma'den-i humâyûnundan Âsitâne-i aliyyeye gidecek onüç haml sîm hazînesi hazîne Ağası medîne-i mezbûreye emnen ve sâlimen vürûd idüb ve yanına cebelüler ta'yîn olunub mahall-i savb-ı me'mûresine azîmet eylediği iş bu mahalle kayd-şod.

Fî 19 S 34

(1/2)Dere mahallesinden Ermeni tâ'ifesinden Ebğara(ابغره) oğlu Serkiz zevcesi Terunda(ترونده) veled-i Agop nâm nasrâniyeye *hidâyet-i sübhâniye* irişüb *bi-tav'ihâ huzûr-ı şer 'de bâtıla dîninden rucû' ve dîn-i muhammediyeyi kabûl ve lisâniyle kelime-i şahâdeti* telkîn idüb kendi talebiyle ismi Hadîce tesmîye olunduğu iş bu mahalle şerh virildi. *Hurrire fi 23 Saferü 'l-hayr 234.*

(1/3)İşbu binikiyüzotuz dört senesi Tokad cizyesi evrâkıdır.

a'lâ evrâk	300
evsat evrâk	4500
ednâ evrâk	600
	<hr/>
	5400

Gurre-i Muharremü'l-harâm

yalnız beşbindörtyüz evrâkıdır

(1 / 4)

Narh-ı kadâyıf

ğuruş 1

pâre / 10

sene 34 / fî 25 / m

(1/5)Adana penbesi bâzergânından beher kantârı altıyüzelli ğuruşa narh virildigi iş bu mahalle şerh Fî 27 S 234

meblâğü'l-bâkî / 60

kıyye / 1

meblağ / 433

hisse

hâllâcâna narh

beher çeyregi eksilme kâr ve ücret

beher çeyregi

kıyye

433

meblağ

017

aded 62

kâr 018

----- 01

ücret ve 030

63

müretteb _____

497

çek-i penbe bey' idene narh

kıyyemeblağ

433

010 kâr

443

(1/6)Şücâ'addîn mahallesi sâkinlerinden Berber Memiş'in zevcesi Emine binti Ebû Bekir nâm hatun *fi 'l-i şeni'* işlememeye *tâ'ib-i müstağfer* olduğu iş bu mahalle kayd ve mezbûr dahi beşyüz ğuruş nezre kat' olduğu kayd-şod.

Fî 26 R Sene 34

(2/1)Medîne-i Tokad'da Yahûdiyân mahallesinde vâki' Rûm tâ'ifesinin kinisâlarının mütevellîsi Endâs veled-i Nazar inhâ olunur ki işbu sene-i mübârekede mahalle-i mezbûreye vukû'-yâfte olan tekâlif-i sâlyânelerinizi Yahûdiyân tâ'ifeleri *tevzi' vü taksîmi* husûsunda beyninizde münâza'ât-ı kesîre vâki' olub taraf-ı şer'den emnen *ta'yîn u irsâl* olundukda edâsı üzerlerinize lâzım gelen sâlyâneleriniz her neye bâliğ olur ise nısfını mütevellîsi olduğın kinisâ ve kinisâ-yı mezbûrun vakf-ı menzîliçün edâ ve nısf-ı aharının dahi elli ğuruşda bir ğuruşu mahalle-i mezbûrede vâki' Sâğır Mihâil menziline ve bâkî kalan ikiyüzelli ğuruş dahi Yahûdiyân tâ'ifeleri hisselerine ifrâz olunması ehl-i vukûfun haber virdüklerine binâ'en bu def'a hissenize isâbet iden altıyüz ğuruşun üçyüz ğuruşunu kendin edâ ve bâkî kalan üçyüz ğuruşdan elli ğuruş Sâğır Mihâil'den ahz ve ikiyüzelli ğuruşunu Yahûdiyân tâ'ifelerinden ahz eyleyüb kabzına me'mûra *edâ vü teslîm* eylemen için *kibel-i şer*'den iş bu mürâsele tahrîr ve yedine i'tâ olundu gerekdirki *ber-minvâl-i muharrer* meblağ-ı mezbûrun nısfını kendin edâ ve nısf-ı aharının dahi elli ğuruşını Sâğır Mihâil'den ahz ve ikiyüz elli ğuruşunu dahi Yahûdiyân tâ'ifelerinden ahz eyleyüb kabzına me'mûra *edâ vü teslîm* birle mûcib-i mürâsele ile âmil olasız vesselâm. *Fî 7 R sene 33.*

(2/2)İşbu binikiyüzotuzdört senesi muharremü'l-harâm ğurresinden zabt oluna gelen Tokad gümrügi kimesneye ihâle olunmamağla cânib-i şer'den rü'yet ve her kim ne zuhûr ider ise hâsılât-ı gümrügi Kâtib Ali Efendi ma'rifetiyle bâ-defter teslîm olunması kâ'ide-i kadîm olunduğuna binâ'en ğurre-i muharremden nihâyetine kadar cânib-i şer'den ta'yîn olunan Sivasî Çukadâr Muhammed Ağa ma'rifeti ve kâtib-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle hâsılât-ı ba'de'l-mesârif ve ba'de'l-zimem yediyüzaltmışbeş ğuruşdur ve saferü'l-hayr ğurresinden yigirmiyedinci gününe kadar vekîlü'l-harc İbrâhim Ağa ma'rifetiyle ve kâtib-i mûmâ-ileyh defteriyle hâsılât-ı ez-ğayr-i zimem ve ba'de'l-mesârif hâsılât binseksendört ğuruş onbeş pâre olub ve üçyüz ğuruş dahi Delikli tâş tarafından gelmiş olmağla cem'an yekûn ikibin yüzkırkdokuz ğuruş yigirmi pâredir ber vech-i bâlâ meblağ-ı mezkûr hâlâ Tokad voyvodası sa'âdetlü Derviş Ali Ağa'ya gümrüg-i mezkûr ihâle olunduğuna mebnî Ağa-yı mûmâ-ileyhin kethüdâsı izzetlü Sâlih Ağaya huzûr-ı şer'de teslîm olunduğı iş bu mahalle şerh virildi.

Hatîb Es-seyyid Abdurrahman Efendi

El-hâc Muvaffak Ağa

(4/1) Masârifât

Defter oldur ki iş bu binikiyüzotuzüç senesine mahsûben eylül menzili ücreti ve sene-i mezbûre mahsûben imdâd-ı hazariyenin taksît-i sâni ve bâ-emr-i âlî matlûb buyurulan müteveffâ El-hâc Osman Paşa bakâyâsı ve bâ-defter-i müfredât masârifât-ı belde ve harc-ı imzâr-ı tahsildâriye ve tertîb-i defter ve yâfte-i kalemîyesi ve kaydiye cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le hesâb ve cümle muvâcehesinde feth u kırâ'at ve ba'de'l-kabûl *tevzi' vü taksîm* olunan masârifât-ı beldenin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âti zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehr-i şevvâli'l-mükerrrem li-sene selâse ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Devletlü Ebû Bekir Paşa Efendimiz tarafına gitdükde Abdusselâm Efendiye virilen harc-ı râh	30	ğuruş
Paşa-yı müşârûn-ileyh Efendimize Abdüsselâm Efendinin getürdüğü akçe noksânı	37	ğuruş
Trâbzon vâlisi Devletlü Hüsrev Paşa Efendimiz teşriflerinde Ali Paşa tarafından râh-nümânlık için giden iç Ağasına virilen hizmet	50	ğuruş
müşârûn-ileyh Efendimizin zahîrecisi Ağaya virilen hizmet	300	ğuruş
zahîreci Ağa ile gelen kavvâsa virilen hizmet	15	ğuruş
müşârûn-ileyh Efendimize virilen mekâri ve tâtâr Ağasına virilen mekâri 7 aded	714	ğuruş
müşârûn-ileyh Efendimize Turhal'a kadar istikbâle giden Efendiler ile sürücütün bârgîr kirâsı	30	ğuruş
Leblebici-zâde Muhammed Efendi'ye ve faziletlü Abdurrahman Efendi'nin ve Molla Muhammed'e virilen ücret	35	ğuruş

müşârûn-ileyh efendimizin tav'ıyla giden tüfenkçilere virilen	20	47 ğuruş
müşârûn-ileyh efendimize mihman-dâr için serdâr oda başısıyla dört nefer çukadâra virilen	50	ğuruş
Omala karyesine giden zahire üzerine müvellâ Ahmed Efendiye virilen ücret	15	ğuruş
Zahîreci mûmâ-ileyh Ağa ile gelen tâtâra virilen hizmet	25	ğuruş
müşârûn-ileyh efendimize Bizeri karyesinde olan masârifât	200	ğuruş
müşârûn-ileyh efendimizin etbâ'larına Omala karyesinde olan masârifât	100	ğuruş
Bizeri ve Omala karyelerine giden pirinç <i>10 batmân</i> <i>şem'-i asel 23 aded</i>	75	ğuruş
Devletlü Celâleddin Muhammed Paşa Efendimizin zahirecisi Ağaya virilen hizmet	300	ğuruş
Sivas'a kadar zahireci Ağaya mekâri <i>3 aded</i>	48	ğuruş
Sivas'dan gelen hazîne bekçisine virilen	4	ğuruş

hazîne ile Turhal'a kadar virilen cebeli 2 aded	16	ğuruş
ma'den-i humâyûndan gelen hazîneye virilen cebeli	4	ğuruş
hazine ile Turhala degin cebeli 1 aded	8	ğuruş
otuzüç senesi mârt menziliçün virilen harc-ı hüccet	500	ğuruş
hüccet kalemiyesiçün virilen	14	ğuruş
Devletlü Behrâm Paşa Efendi'mizin iç Ağası Irâk'dan getürdigi cebhâneye virilen mekâri 1 aded	10	ğuruş
menzil hücceti için kethüdâ Efendiye ve etbâ'lara virilen harc	35	ğuruş
Âsitâne-i aliyyeden Buhârâ'ya kitâb getüren tâtâra virilen	50	ğuruş
kitâblar ile Sivas'a kadar beş nefer cebelüye virilen	75	ğuruş
müteveffâ Osman Paşa bakâyâsiçün isti'câl buyruldı getüren tâtâra virilen	40	ğuruş

mübâya'acı Karakulak Ali Ağa'nın tâtârına virilen	10	49 ğuruş
kahvecisine virilen bahşış	10,5	ğuruş
imdâd-ı hazariyye i'lâmıçün virilen harc	110	ğuruş
imdâd-ı hazariyyenin taksît-i sâni olmak üzere virilen mebâliğ	1401	ğuruş
otuzüç senesiçün mübâya'acı ile El-hâc Ali Paşa tarafından gelen Kâtib Hüseyin Efendi'ye virilen hidmet	270	ğuruş
mübâya'acı mûmâ-ileyhin etbâ'larına virilen harçlık	150	ğuruş
Diyârbekir'den Âsitâne-i aliyye'ye giden hâcegâna Turhal'a kadar virilen mekâri 8	64	ğuruş
bâ-emr-i âli Kürekçi oğlu mâddesiçün virilen öşr	320	ğuruş
Nasîf (نصيف) oğlu mâddesiçün gelen içoğlan bâşçavuşuna virilen	20	ğuruş
Irâk'dan gelen Kırı Beg Efendinin hazînesiyle Sivasa kadar verilen cebeli 2 aded	30	ğuruş
Acem ahâlîlerinden fevt olanların terekelerine	10	ğuruş

dahl olunmamak için emr getüren tâtâra virilen hizmet

Âsitâne-i aliyyeye i'lâm ve mahzar getüren

800 ğuruş

El-hâc Ahmed Efendi ile tâtâra virilen harc-ı râh

müteveffâ Osman Paşa bakâyâsıçün El-hâc Ali Paşa

150 ğuruş

tarafından bâ-buyruldı gelen kapucılar kethüdâsı Ağaya virilen hizmet

müteveffâ El-hâc Osman Paşa bakâyâsıçün gelen

250 ğuruş

Za'im El-hâc Muhammed Ağaya hizmet

yüzbaşısıya virilen hil'at-bahâ

50 ğuruş

cemâziye'l-evvel guresinden yüzbâsıya üç mâhda ücret

450 ğuruş

se'âdetlü voyvoda Ağaya yedibindörtüüz ğuruş için virilen güzeşte

300 ğuruş

Behrâm Paşa Efendi'mizin mecnûn olan

60 ğuruş

imâmını getürmeye Sivas'a kadar

sâbıkân Sivas vâlisi Ali Paşanın tüfenkçi bâsı

52 ğuruş

odabâsısına virilen kahve 3 kıyye ve duhân 6 kıyye

adâlet için hatt-ı şerîf getüren Devletlü sadrı'zâm

630 ğuruş

Efendimizin kaftân Ağası arkadaşı Muhammed Ağa'ya virilen		
Zile voyvodasına mektûb getüren adama virilen ücret	16	ğuruş
Şa'bân mâhiyesiçün yüzbaşıya virilen ücret	200	ğuruş
hatt-ı şerîf işletmek için mücellide virilen meblağ	27	ğuruş
zahîre men'ini ricâ için Ali Paşa Efendimize gönderilen	50	ğuruş
Câmi'-i kebîr hatîbi Abdurrahman Efendiye virilen ücret		
Devletlü Kapudân Paşa Efendi'mizin teşriflerinde	40	ğuruş
tob endâhtesiçün barut ve kâğıd kıymeti		
def'a mu'temedin kâğıd için virdiği meblağ	18	ğuruş
Kurı Ali-zâde El-hâc Muhammed Ağa'ya virilen akça güzeştisi	387,5	ğuruş
Omala karyesinde Devletlü El-hâc Paşa Efendi'mize olan masârifât	300	ğuruş
Paşa-yı mûmâ-ileyh efendimize Bizeri karyesinde olan masârifât	300	ğuruş
tüccâr ile esnâf beynlerinde vâki' olan sâlyâne mâddesiçün	1000	ğuruş
mu'ârazalarını def'i zımnında faziletlü hâkim efendiye virilen		

müteveffâ Osman Paşa bakâyâsiçün isti'câl emri getüren tâtâra	10	ğuruş
Acem Hân'a âsitânededen avdetlerinde bâ-emr-i âli virilen mekârı 34 aded 300		ğuruş
Acem-i mûmâ-ileyh ile gelen devlet tâtârına virilen	10	ğuruş
Hân-ı mezkûra mekâri tedârikiçün bâş çukadâr ile oda bâşıya virilen	19	ğuruş
Tüfenkçi Oğlu hânında acemlere nân-ı azîz ve şa'îr ve hâne kirâsı	90	ğuruş
Benli Hâfız oğluna virilen	80	ğuruş
ihrâk gicesi El-hâc Muhammed Efendi'nin virdiği masârifât	10	ğuruş
kitâbet için Yâzıcı Hüseyin Efendi'ye virilen	11	ğuruş
faziletli hâkim efendimizin ibkâsı geldükde etbâ'lara virilen bahşîş	11	ğuruş
nühâs nakliyesiçün darbhâne tarafından gelen	750	ğuruş
Çukadâr Muhammed Ağa'ya virilen		
yigirmidokuz senesi mübâya'a bakâyâsiçün Tobkara El-hâc	500	ğuruş
Muhammed Ağa'ya virilen		

def'a Behrâm Paşa'nın mecnûn imâmını Zile'ye getüren Ali Alemdâr'a virilen	40	ğuruş
Bakkâl El-hâc Mustafa Ağa'ya virilen akça güzeştesi	80	ğuruş
Devletlü Lütfullah Paşa Efendi'mizin zahirecisi İbrâhim Ağaya virilen hizmet	200	ğuruş
müşârûn-ileyh efendimize istikbâle gitdükde Leblebici-zâde Muhammed Efendi'ye virilen ücret	30	ğuruş
müşârûn-ileyh efendimize Difye (دقيه) karyesinde virilen masârifât	440	ğuruş
Kavs oğlu Muhammed Ağa'ya virilen akça güzeştesi	635	ğuruş
Ramazân-ı şerif ile Lütfullah Paşa Efendi'mizin teşriflerinde tob endâhtesiçün virilen barut 50 kıyye	300	ğuruş
Âsitâne-i aliyyeye El-hâc Ahmed Efendi'ye i'lâm ve mahzar getüren tâtâra virilen	25	ğuruş
bedel-i ağnâm i'lâmıçün failetlü hâkim efendiye ve kethüdâ efendiye virilen	135	ğuruş
Tozanlu'dan gelen dört aded bârgîrlere	41	ğuruş

şa'îr ve samân ve fûruht olundukda noksânı

Âsitâne-i aliyye'den Sivas'ın nizâmıçün gelen 450 ğuruş

dergâh-ı âlî kapucı bâşılarından Ömer Kâşif yevmiyesine virilen

Kapucı bâşı mezbûra virilen kahve 3 kıyye 25,5 ğuruş

cümle ma'rifetiyle hâkim Efendiden alınub 1300 ğuruş

kapucı bâşı mûmâ-ileyhe virilen al esb kıymeti

Bolos karyesinden asâkir isti'câliçün 67 ğuruş

gelen Şâtır Ağa'ya virilen hizmet

se'âdetlü voyvoda Ağa Sivas'a girdükde virilen harçlık 1000 ğuruş

voyvoda Ağa'nın etıbbâ'larına virilen meblağ 400 ğuruş

se'âdetlü voyvoda ağaya virilen kahve 5 batmân 300 ğuruş

duhân 5 batmân

ser-bevvâbîn Ömer Kâşif Sivas'a kadar virilen mekârı 49 490 ğuruş

mekârı tedârikiçün kâtırcılar şeyhine virilen 25 ğuruş

	55	
mekâri cem' için serdâr odabâşısına ve bâş çukadâra ve çukadârlara virilen	24	ğuruş
serdâr ağaya virilen harçlık	100	ğuruş
dâvul-bâza virilen meblağ	13,5	ğuruş
se'âdetlü voyvoda ağaya Sivas'a râhî olması içün bâ-emr-i âli gelen Za'im Ağaya virilen harçlık	150	ğuruş
mehderlere virilen bahşış	10	ğuruş
kapucı bâşı Ömer Kâşif'e esb getüren ademe hizmet	20	ğuruş
üç kıt'a i'lâm için hâkim Efendiye virilen harc	500	ğuruş
Devletlü El-hâc Ali Paşa'nın kethüdâsı Sa'id Ağa'nın delilerine virilen yevmiyye	20	ğuruş
kapucı Ömer Kâşif'in tâtârına virilen	10	ğuruş
zımmî tâ'ifelerinden akça tahsîliçün subâşî ağaya virilen	10	ğuruş
tâ'ife-i mezbûrdan cem' olan altun noxsânı	25	ğuruş

		56
duhân torbâsına virilen meblağ	5	ğuruş
Sivas'a gönderilen yedi yük meyve kirâlarına virilen	199	ğuruş
Ramazân-ı şerîfde nidâ iden dervîşe virilen merkeb kıymeti	37	ğuruş
Ramazân-ı şerîfde Âsitâne-i aliyye'de	200	ğuruş
El-hâc Ahmed Efendi'ye gönderilen harçlık		
Sivas'dan gelüb Âsitâne-i aliyye'ye giden voyvoda ağanın tâtârına virilen	300	ğuruş
Sivas'ın müjde haberin getüren Mustafa tâtâra virilen hil'at-bahâ	50	ğuruş
nuhâs sarrâfının El-hâc Paşa'ya irsâl eylediği	7,5	ğuruş
hazîne ile giden cebelüye 4		
sâbıkân serdâr Muhammed Ağa Sivas'a gitdükde bayrâk mesârifi	43,5	ğuruş
Tozanlu'dan Saka İbrâhim Alemdârı Sivas'a gitmek	15	ğuruş
içün ademe bârgîr kirâsı		
Kocahisârî-zâde Koca Ağa'ya altı mâh akçe hesâbı	370	ğuruş
Devlet hademelerine virilen kahve 9 kıyye duhân 13 kıyye	101	ğuruş

Dellâl ve muhzıra virilen meblağ	7	57 ğuruş
Difye keşf ile bârgîr kirâsına virilen	25	ğuruş
Latîf-zâde Hüseyin Ağa'ya altı mâhda virilen akça güzeştesi	370	ğuruş
Âsitâne-i aliyyeye giden bâkırlara ve yâldıza ve üstâdiye ve penbe ve keçe ve sandık ve kirâyâ virilen mebâliğ	2159	ğuruş
ba'de'l-iyd virilen bahşış	73	ğuruş
Sivas ahâlilerinin firâr idenleri için buyruldı ile gelen bâşçâvuş ağaya virilen hizmet	125	ğuruş
vilâdet-i tebşîr emrini getüren tâtâra virilen hizmet	140	ğuruş
vilâdet için tob endâhtesiçün barut ve güherlere virilen	125	ğuruş
Devletlü El-hâc Ali Paşa Efendi'mize giden efendilere bârgîr kirâsıyla ve harc-ı râh	143, 5	ğuruş
i'lân ve işâ'a için voyvoda ağa ma'rifetiyle virilen mebâliğ	500	ğuruş
Sâka Alemdârın ücreti	250	ğuruş
Sivas masârifâtıçün virilen mebâliğ	1500	ğuruş

şehir kethüdâsı ve mu'temed yedleriyle perâkende masârifât-ı belde	360	ğuruş
konâk mesârifiçün Abdülkâdir Ağa'ya virilen mebâliğ	458	ğuruş
Gümüşhâneli Mustafa Ağa'ya virilen konâk mesârifi	316,5	ğuruş
Hamâmcı Hâcî Mustafa Ağa'ya virilen konâk mesârifi	63,5	ğuruş
Hacı Kütük oğluna virilen konâk mesârifi	116,5	ğuruş
Tek Muhammed Ağa'ya virilen konâk mesârifi	193,5	ğuruş
Ramazân ve şevvâl mâhiyesiçün yüzbaşîya virilen	400	ğuruş
bundan akdem ehl-i hiref olan sâlyânedan kalan bakâyâ	5992,5	ğuruş
Tozanlu nâhiyesinde kalan bakâyâ	15194	ğuruş
Komanat ve Kafirni'de (كافرنى) kalan bakâyâ	1941	ğuruş
bundan akdem çulha esnâfindan kalan sâlyânedan bakâyâ	973	ğuruş
bâ-emr-i âli matlûb buyurılan müteveffâ Osman Paşa bakâyâsı	34000	ğuruş

sermâye için vaz' olunan mebâlig	5000	ğuruş
otuzüç senesine mahsûben eylül menzili ücret ve harc-ı hüccet ve kalemiye	34500	ğuruş
defter tahrîriçün virilen	50	ğuruş
faziletlü hâkim Efendiye virilen harc-ı imzâ ğuruş	2675	
faziletlü hâkim efendinin kaç mâhdan berü kılllet-i mahsûl ve hâline za'af-târî olmağla cümle ma'rifetiyle olunan	1325	ğuruş
se'âdetlü voyvoda ağaya tahsildâriye	2675	ğuruş
kethüdâ'iyeye ve belde umûrını tahrîr ücreti	500	ğuruş
serdâr ağaya tahsildâriye	500	ğuruş
hüddâmiye	300	ğuruş
kâtibiye	250	ğuruş
ihzâriye ve kaydiyye	40	ğuruş

şehir kethüdâsı Hâfız Efendi'nin ücreti	900	60 ğuruş
üç nefer kolcılara ale'l-hesâb ücret	300	ğuruş
mu'temedin ücreti	320	ğuruş
mu'temedin uşağına beş mâh ücret	125	ğuruş

yekün

125318

017809

117509

Bundan akdem tevzî'ât defterine sermâye için vaz' olunan onbeşbin ğuruş ile Tozanlu sâlyânesi akçasından memleket mâlî olarak ikibinyüzondört ğuruşdan başka Devletlü Hüsrev Paşa hazretlerinin kumârı için fukarâya in'âm itdiği yüzdoksanbeş ğuruşın cem'an onyedibin sekizyüzdokuz ğuruş cümle ma'rifetiyle umûr-ı memlekete *harc u sarf* olunmuş olup meblağ-ı mezkûr işbu yekûn-ı defterden ba'de'l-ihrac bâkî kalan yüzonyedibinbeşyüzdokuz ğuruş *tevzî' vü taksîm* olunduğu iş bu mahalle şerh virildi.

Hisse-i mahallât	85308 ğuruş
Hisse-i Tozanlu	16350 ğuruş
Hisse-i Komanat	10568 ğuruş
Hisse-i Kâfirni	5283 ğuruş

Der nefs-i şehri Tokad

Mahallât

Mahalle-i Yâzıcık	1075	ğuruş
Mahalle-i Melik Dânişmend	465	ğuruş
Mahalle-i Baba Useyb (بابا اوسب)	190	ğuruş
Mahalle-i Simâven (سماون)	390	ğuruş
Mahalle-i Şücâ'addîn	1000	ğuruş
Mahalle-i Evânser (اوانسر)	290	ğuruş
Mahalle-i Çâşnigîr	440	ğuruş
Mahalle-i Semerkandî	780	ğuruş
Mahalle-i Meydân-ı Müslim	1680	ğuruş
Mahalle-i Meydân-ı Zimmî	290	ğuruş
Mahalle-i Zencirli Kuyu	290	ğuruş
Mahalle-i Cehkânlu (جهكائلو)	300	ğuruş
Mahalle-i Mihmâd Hâcib-i Müslim (مهماد حاجب)	1625	ğuruş
Mahalle-i Mihmâd Hâcib-i Zimmî	790	ğuruş
Mahalle-i Mihmâd Hâcib-i Zimmîden menzil iştirâ iden müslim bölügi	690	ğuruş
Mahalle-i Mihmâd Hâcib-i Zimmîden Hâcî Hasan bölügi	1690	ğuruş
Mahalle-i Sâm Yeli	570	ğuruş
Mahalle-i Muslihiddîn	690	ğuruş
Mahalle-i Soğuk pınar-ı müslim	5000	ğuruş
Mahalle-i Soğuk pınar-ı zimmî	830	ğuruş

Mahalle-i Mahmud Paşa	590	ğuruş
Mahalle-i Çây-ı müslim	1090	ğuruş
Mahalle-i Çây-ı zımmî	790	ğuruş
Mahalle-i Hurûş	740	ğuruş
Mahalle-i Mahmûd Paşa	790	ğuruş
Mahalle-i Geyrâs	1300	ğuruş
Mahalle-i Beg Bâğı	1480	ğuruş
Mahalle-i Akdegirmân-ı Müslim	750	ğuruş
Mahalle-i Akdegirmân-ı Zımmî	480	ğuruş
Mahalle-i Aleksân	340	ğuruş
Mahalle-i Seyfeddîn	790	ğuruş
Mahalle-i Terbiyye-i Kebîr	2925	ğuruş
Mahalle-i Terbiyye-i Sağîr	1590	ğuruş
Mahalle-i Sâbunhâne	490	ğuruş
Mahalle-i Güzel Aşçı	770	ğuruş
Mahalle-i Cemâleddîn	700	ğuruş
Mahalle-i Tâtâr Hâcı	500	ğuruş
Mahalle-i Hâcı İbrahim	1690	ğuruş
Mahalle-i Hoca Ahmed	8250	ğuruş
Mahalle-i Su İçmez	1225	ğuruş
Mahalle-i Dere	3150	ğuruş
Mahalle-i Ankara	290	ğuruş
Mahalle-i Seyyîd Necmeddîn	690	ğuruş
Mahalle-i Gaybî	1170	ğuruş

Mahalle-i Veled İsa	390	ğuruş
Mahalle-i Keçeciler	390	ğuruş
Mahalle-i Acebşîr	440	ğuruş
Mahalle-i El-hâc İvaz Paşa	390	ğuruş
Mahalle-i Sûfiyyûn	410	ğuruş
Mahalle-i Taşcı Mahmûd	750	ğuruş
Mahalle-i SarıGüllük	410	ğuruş
Mahalle-i İsa Fakîh	490	ğuruş
Mahalle-i Alâca Mescîd	290	ğuruş
Mahalle-i Rüstem Çelebi	975	ğuruş
Mahalle-i Kaya	1330	ğuruş
Mahalle-i İplik Bâzârı	40	ğuruş
Mahalle-i Cilfek (جلفيك)	90	ğuruş
Mahalle-i Molla Bektâş	90	ğuruş
Mahalle-i Câmî'-i Kebîr	1850	ğuruş
Mahalle-i Za'îm	1400	ğuruş
Mahalle-i Hoca İbrâhim	390	ğuruş
Mahalle-i Tâş Nerdibân	1340	ğuruş
Mahalle-i Yahûdiyân	590	ğuruş
Mahalle-i Hâlid	180	ğuruş
Mahalle-i Ka'be Mescidi	4223	ğuruş
Mahalle-i Yâş Meydân	2200	ğuruş
Mahalle-i Veled İyâs (اياس)	750	ğuruş
Mahalle-i Zilli Hâcı	1950	ğuruş

Mahalle-i Debbâğ-hâne-i Atfık	1250	ğuruş
Mahalle-i Debbâğ-hâne-i Cedîd	460	ğuruş
Mahalle-i Yâr Ahmed	1790	ğuruş
Mahalle-i Cedîd	1950	ğuruş
Mahalle-i Menice (منجه)	2300	ğuruş
Mahalle-i Çilehâne	1000	ğuruş
Mahalle-i Siyâh-pûş	1100	ğuruş
Mahalle-i Dirâz-ı Müslim	190	ğuruş
Mahalle-i Dirâz-ı Gebran	200	ğuruş
Mahalle-i İçme Su	2050	ğuruş

yekün

85308

Bâlâda mestûr mahallât ahâlileri inhâ olunur ki iş bu binikiyüzotuzüç senesine mahsûben eylül menzili ücreti ve sene-i mezbûra mahsûben imdâd-ı hazariyyenin taksît-i sânîsi ve bâ-emr-i âli matlûb buyurılan müteveffâ Osman Paşa bakâyâsı ve bâ-defter-i müfredât masârifât-ı belde ve harc-ı imzâ ve tahsildâriye ve tertîb-i defter ve yâfte-i kalemiyesi ve kaydiye cümle ma'rifeti ve ma'rif-i şer'le hesâb olundukda yüzonyedibinon ğuruşa bâliğ olub ber-mu'tâd-ı nevâhi hissesi ba'de'l-ifrâz bâkî kalan seksenbeşbinüçyüzsekiz ğuruş her bir mahallâtın şenlik ve tahammüllerine göre tahtlarında terkîm olunduğu vech üzre isâbet etmişdir meblağ-ı mezbûrı beyninizde cem' u tahsîl ve kabzına me'mûra teslîm eylesiz hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehr-i şevvâli'l-mükerrem li-sene selâse ve selâsîn ve mi'eteyn ve elf.

Komanat tâbi'-i Tokad

Nâhiye

Nâhiye-i Gelsî	50	ğuruş
Nâhiye-i İzbesti (ازبسنی)	225	ğuruş
Nâhiye-i Difye	300	ğuruş
Nâhiye-i Yalba (يلبه)	100	ğuruş
Nâhiye-i Zazara	50	ğuruş
Nâhiye-i İze (ایزه)	550	ğuruş
Nâhiye-i Kemkez (کمکز)	225	ğuruş
Nâhiye-i Estigin	300	ğuruş
Nâhiye-i Cincife	100	ğuruş
Nâhiye-i Tekye-i Tâzular	30	ğuruş
Nâhiye-i Hulvar (خلوار)	100	ğuruş
Nâhiye-i Ohtâb	500	ğuruş
Nâhiye-i Dunkes (دونکس)	325	ğuruş
Nâhiye-i Boyalı	125	ğuruş
Nâhiye-i Armûs	350	ğuruş
Nâhiye-i Omala	500	ğuruş
Nâhiye-i Bizeri	650	ğuruş
Nâhiye-i Acı Pınar	150	ğuruş
Nâhiye-i Çöregi Büyük	60	ğuruş
Nâhiye-i Çördük hâlî (چوردک)		
Nâhiye-i Sideri	292	ğuruş
Nâhiye-i Kavâhlık	130	ğuruş
Nâhiye-i Gevrek	340	ğuruş

Nâhiye-i Ferâdüks (فرادوكس)	900	ğuruş
Nâhiye-i Fenk (فنك)	1000	ğuruş
Nâhiye-i Martos Oba	470	ğuruş
Nâhiye-i Kâdı Vakfi	280	ğuruş
Nâhiye-i Kızıl	330	ğuruş
Nâhiye-i Kirkoros	650	ğuruş
Nâhiye-i Beş Virân me'a Saltuk	280	ğuruş
Nâhiye-i Eski	70	ğuruş
Nâhiye-i Göle	130	ğuruş
Nâhiye-i Üç kul	250	ğuruş
Nâhiye-i Mâmu (مامو) me'a Dut	180	ğuruş
Nâhiye-i Zodi (ظوطى)	40	ğuruş
Nâhiye-i Aluç	60	ğuruş
Nâhiye-i Mülk	50	ğuruş
Nâhiye-i Henden (هندن)	125	ğuruş
Nâhiye-i Köseli	50	ğuruş
Nâhiye-i Yenice	20	ğuruş
Nâhiye-i Serkez	100	ğuruş
Nâhiye-i Bula (بوله)	30	ğuruş

yekün

10568

Bâlâda mestûr kurrâ ahâlileri inhâ olunur ki iş bu binikiyüzotuzüç senesine mahsûben eylül menzili ücreti ve sene-i mezbûra mahsûben imdâd-ı hazariyenin taksît-i

sânîsi ve bâ-emr-i âli matlûb buyurılan müteveffâ Osman Paşa bakâyâsı ve bâ-defter-i müfredât masârifât-ı belde ve harc-ı imzâ ve tahsildâriye ve tertîb-i defter ve yâfte-i kalemiyesi ve kaydiye cümle ma'rifeti ve ma'rifî-i şer'le hesâb olundukda yüzonyedibinon ğuruşa bâliĝ olub ber-mu'tâd-ı nevâhi husûs-ı ba'de'l-ifrâz bâkî kalan seksenbeşbinüçyüzsekiz ğuruş mahallâta tevzî' vü taksîm olundukda hisse-i mezkûrdan nâhiye-i mezbûra onbinbeşyüzaltmışsekiz ğuruş isâbet itmişdir meblaĝ-ı mezbûrı beyninizde cem' u tahsîl ve kabzına me'mûra teslîm eylesesiz hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmîs ve'l-işrîn min şehri-şevvâli'l-mükerrem li-sene selâse ve selasin ve mi'eteyn ve elf.

Kâfirmî tâbi'-i Tokad

Nâhiye	
Nâhiye-i Almus	1790 ğuruş
Nâhiye-i Zuĝrı	860 ğuruş
Nâhiye-i Kara Dere	150 ğuruş
Nâhiye-i Ceĝetler	290 ğuruş
Nâhiye-i Mineger ve Feliste	140 ğuruş
Nâhiye-i Tomâra (طوماره)	80 ğuruş
Nâhiye-i Çiftlik	60 ğuruş
Nâhiye-i Leveke (لوكه)	180 ğuruş
Nâhiye-i Megüllü (مكلو)	150 ğuruş
Nâhiye-i Ekseri	90 ğuruş
Nâhiye-i Vârazlu	100 ğuruş
Nâhiye-i İlpit (ايلبت)	100 ğuruş
Nâhiye-i Elâk (الاك)	150 ğuruş

Nâhiye-i Muhât	140	ğuruş
Nâhiye-i Doduhta	200	ğuruş
Nâhiye-i Kuru Sekü	40	ğuruş
Nâhiye-i Tiyeri	150	ğuruş
Nâhiye-i Yapâlak (بيالاق)	40	ğuruş
Nâhiye-i Kımık (قنق)	80	ğuruş
Nâhiye-i Gök	450	ğuruş
Nâhiye-i Çât	28	ğuruş
Nâhiye-i Eftelit (افلت)	25	ğuruş

Bâlâda mestûr kurrâ ahâlileri inhâ olunur ki işbu binikiyüzotuzüç senesine mahsûben eylül menzili ücreti ve *sene-i mezbûra* mahsûben *imdâd-ı hazariyyenin taksît-i sânsî* ve *bâ-emr-i âli* matlûb buyurulan müteveffâ Osman Paşa bakâyâsı ve *bâ-defter-i müfredât masârifât-ı belde* ve *harc-ı imzâ ve tahsildâriye* ve *tertîb-i defter ve yâfte-i kalemiyesi* ve kaydiye cümle ma'rifeti ve *ma'rifet-i şer'le* hesâb olundukda yüzonyedibinon ğuruşa bâliğ olub *ber-mu'tâd-ı nevâhi* hissesi *ba'de'l-ifrâz* bâkî kalan mebâliğ mahallâta *tevzî' vü taksîm* olundukda *hisse-i mezkûrdan nâhiye-i mezbûra* beşbinikiyüzseksenüç ğuruş isâbet etmişdir *meblağ-ı mezbûr* beyninizde *cem' u tahsîl* ve kabzına me'mûra teslim eylesiz hurre fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehr-i şevvâli'l-mükerrem li-sene selâse ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

(10/1) Mübâya'acı Kara Ali Ağa'ya müte'allik emr-i âlî kaydır isti'câl.

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdini'l-fezâ'il ve'l-keâm Sivas sancâğında vâkî' kazâların kâdıları ve nâ'ibleri *zîde-fazluhum* ve *kıdvetü'l-emâcid ve'l-ayân dergâh-ı ma'lûm* gediklülerinden Samsun iskelesi mübâya'acısı Ali *zîde-mecduhû mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân* a'yân ve zâbitân ve sâ'ir iş erleri *zîde-kadruhum tevkî'-i*

refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm olaki ba'zı kılâ' ve bikâ'a irsâl *lede'l-hâcc* iktizâ eden mahallere ve Dersa'âdetime nakl olunmak üzere işbu binikiyüzotuzüç senesi Sivas sancâğında vâki' Samsun iskelesine *nakl u tenzîl* olunmak üzere *mübâya'acı-i mûmâ-ileyh* ma'rifetiyle *mübâya'ası müretteb otuzbin keyl hinta* ile onbin keyl râyice şa'iri *mübâya'a* ve tahsîl bâbında sâdır olan *emr-i şerîf-i âlî şânım* Sivas mahkemesine *lede'l-vurûd* ve *feth u kırâ'at* ve *mazmûn-ı münîfi* cümleye *i'lân u işâ'at* olundukda sem'an ve tâ'aten merâsimini *ba'de'l-edâ* ol mikdâr keyl hinta ve şa'irin tamâmen te'diye ve teslîmi husûsına müte'ahhid olduklarını *kazâ-i mezbûr* kâdısı *bâ-i'lâm* itmekden nâşî ta'ahhüdleri *hazîne-i âmiremde* mahfûz mevkûfât defterlerinde *kayd-ı bâlâsına* şerh virilerek isti'câli hâvî *emr-i şerîfim* isdârı husûsına *irâde-i aliyyem ta'alluk* idüb isti'câlen iş bu *emr-i celîlü'l-kadrim* isdâr ve ile irsâl olunmuşdur imdi vusûlunde sen ki *mübâya'acı-i mûmâ-ileyhsin livâ-i mezkûrdan* ma'rifetinle *mübâya'ası müretteb* ve fermânım olan hinta ve şa'iri *ahâli-yi kazâ* tamâmen *edâ vü teslîm* ta'ahhüd etmişler ise de yalnız ta'ahhüd ile *makâsud-ı hâsıl* olamayacağı ve müretteb ve matlûb olan iş bu zahîre mâddesi *mevâdd-ı sâ'ireye* mukayyes olmayub vaktiyle hemân hidmet yerlerine doğru *iskele-i mezkûreye nakl u tenzîl* ve idhâl derecelerde matlûb ve *mültezem-i şâhânem* idü ki ve *imrâr-ı vakte* kat'an ve kâtibeten *rızâ-yi mülûkânem* ol mebâliği ma'lûmun oldukda ana göre hareket ve *ber-mûcib-i ta'ahhüd* hemân harman yerlerinden ol mikdâr keyl hinta ve şa'iri mukaddem ve bu def'a sâdır olan *emr-i şerîfim* mûciblerince yerlü yerinden ve *icâb u iktizâ* idenlerden pâk ve müntefi keyl hinta ve şa'iri hemân harman yerlerinden doğru *iskele-i mezkûreye* tenzîl ve *mübâya'acı-i mûmâ-ileyhe* teslîm birle *tekayyud-ı emr* ve *irâde-i şâhânem bi'l-ittifâk kemâliyle sa'î vü gayret* ve *hilâf-ı rızâ* ve *muğâyir-i avna* ve *te'hîr misillü* hareketden *mübâ'adet* itmeniz bâbında *fermân-ı âlî şânım* sâdır olmuşdur ve buyurdum ki *hükm-i*

şerîfimle vardukda bu bâbda *vech-i meşrûh* üzree *şeref-yâfte-i sudûr* olan iş bu *emr-i şerîf-i celîlü's-şâna vâcibü'l-etbâ' ve lâzimü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı münîfi* birle âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîrû'l-yevmi'l-sâdis işrîn şehr-i şa'bân sene selâse ve selâsîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniye-i mahrûse

(10/2) Tokad me'a'n-nevâhî ber-taksîm-i hazariyye

hisse

İslâmbolî	islâmbolî
Hisse	Hisse
şa'ir	hınta
keyl 3320	keyl 9960

İşbu binikiyüzotuzüç senesi *mahsûl-i cedîdden* olub *sene-i mezkûr* harmanı duhûlunde beher keyl İslâmbolî hıntanın ikişer ve beher keyl İslâmbolî şa'irin birer ğuruş fi'ât ile *ma'ri fet-i şer'* cümle ma'rifetiyle mübâya'a ve Samsun iskelesine *nakl u tenzîl* ve îcâb iden bahâları iskele-i merkûma nakl ve tenzîlinde bâşı ucunda an-nakd ashâbına *edâ vü teslim* olunmak üzre Sivas sancâğı kazâlarından *bâ-emr-i âlî* müretteb olan otuzbin keyl İslâmbol hınta ve onbin keyl İslâmbolî şa'irden *sicill-i mahfûzda mukayyed ber-taksîm-i hazariyye kazâ-i merkûma* isâbet eden dokuzbindokuzyüzaltmış keyl İslâmbol hınta ve üçbinüçyüz keyl İslâmbol şa'ir.

Fî 17 R sene 33.

(10/3) Sivas vâlisi Devletlü Lütfullah Paşa tarafından Osman Paşa bakâyâsıçün gelen buyruldu kaydır.

Şeri'at-me'âb Tokad kâdısı faziletlü Efendi zîde-ilmuhû ve kâdvetü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodası izzetlü Ağa zîde-kadruhû ve vucûh-ı sâ'ire ve bi'l-umûm ashâb-ı sehun ve ahâli ve iş erleri zîdet-mukâdiruhum inhâ olunur ki bâ-emr-i âli müteveffâ Osman Paşanın Sivas eyâletinde ba'de'l-vefât cânib-i mirîye râci' zimemât bakâyâsının kabzına me'mûren bu cânibde ikâmet üzre bulunan dergâh-ı âli gediklülerinden İzzetlü El-hâc Muhammed zîdet-kadruhûnun bu vakte degin bu havâlide meks u tevkîfi menâfi-yi rızâ-yı âli hâlât-ı derclerine karîn ve ber-kadem-i evvel temşiyet-i cemî' umûr-ı me'mûresiyle i'âde ve insirâfları matlûb-ı kâti'a-i hazret-i pâdişâh rûy-ı zemîn olduğu Âsitâne-i aliyye tarafından tahrîr ve istisrâ kılınmaktan nâşî umûr-ı mehâmm-ı saltanat-ı seniyyede kâffe-i mesâliha takdîm ve tercî' iderek ber-kadem-i evvel rü'yet ve te'diyye misillü hakk-ı fukarâda hayr u menfa'at olmadığı nezd-i zevi'l-ukûle tafsîle ğayr-i hâcet olmağın gedüklü-yi mûmâ-ileyhin bu havâlide me'mûrî kabzı olduğu zimemât ve mesâlih-i sâ'iresi bi-avnullahi ta'âlâ tesviyye ve tekmîl kılınarak fakat ol havâlide olan mesâlih kalmak takrîbi bu def'a ol cânibe irsâl kılındığı sizler ki bilâdda muhâtabbun mevlânâ Efendi voyvoda-i mûmâ-ileyhimsiz ma'lûm-ı hamiiyet-i lüzûmunuz oldukda mübâşir-i merkûmun yedinde olan emr-i âli mantûkî ve sûret-i defter mücibince üzre müteveffâ müşârûn-ileyhin zimemâtından ğayr-i ez-teslîm edâsı iktizâ iden mebâliğ lâzım gelen mahallerden bi-lâ kûsür ve lâ-noksân kabzına me'mûr mübâşir-i merkûma teslîmen edâ alâ isti'câl ber-kadem-i evvel hitâm-i me'mûriyetleri istihsâline bi'l-vucûh mezîd-i i'tinâ ve dikkat etmeniz bâbında divân-ı rûmdan iş bu buyrıldı isdâr ve enderûn Ağalarımızdan Ahmed Ağa ile irsâl olunmuşdur inşâ'allahi te'âlâ vusûlunde ber-mücib-i buyrıldı amel u hareket ve hilâfindan tevakkî vü mücânebet eyleyesiz deyi.

Fî 17 R sene 33.

(11/1) Sefer Oğlu zimmînin defteri kayıdır.

Medîne-i Tokad'da Terbiyye-i kebîr mahallesi mütemekkinlerinden olub Nigde'de müsâfîren mütemekkin iken bundan akdem hâlik olan Sefer Oğlu Toros veled-i Sefer nâm hâlikin vâreseti ğâ'ibûn-ı ani'd-diyâr zevcesi Nâzlu binti Asdur (*اصدور*) nâm ile kebîr oğulları Mârdoros ve Ohân ve kebîr kızı İzâberte münhasir olduğı Şer'an zâhir u numâyân oldukdan sonra *bâ-ma'rifet-i Şer'* tahrîr ve *duyûn-ı müsbetesiçün sevk-i sultânîde ba'de'l-müzâyede esmân-ı misûlleriyle bey'* olunan eşyâ kıymetinden *duyûn-ı mezkûresi ba'de'l-ifrâz bâkî kalan kıymet-i eşyâ beyne'l-verase bi'l-farîzati'Ő-Şer'iyye tevzî' u taksîm* olunan *hâlik-i mersûmun terekesinin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zıkr olunur* hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' aşere min Şehr-i zi'l-ka'deti'Ő-Şerîfe li-sene selâse ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Menzil der-mahalle-i mezbûre 1 bâb	2000	ğuruş
köhne mitil 3	22	ğuruş
müsta'mel kilim 1	28	ğuruş
def'a kilim 1	9	ğuruş pâre / 39
köhne Şâl döşek 2	12	ğuruş
köhne Şilte çâbut yasdık 8	6	ğuruş pâre / 31
nuhâs parça 7	27	ğuruş
köhne çâbut 4 minder ve yasdık 3	2	ğuruş pâre / 30
köhne kilim 1 ve kâliça 1	3,5	ğuruş
köhne yasdık yüzü 4	3	ğuruş pâre / 31
boya tahta sandık 1 kebîr ve sağır küp	20	ğuruş

yekûn

2135,5

minhâ ihrâcât

resm-i kısmet	53,5	ğuruş
kâtibiyye çukadâriyye ihzâriyye ve kaydiyye	10,5	ğuruş
dellâliyye ve hammâliyye ve kirâ-yı dükkân	11,5	ğuruş
ve masârifât-ı sâ'ire		
deyn-i müsbet Şerîfe hatun bâ-temessük	230	ğuruş

bi-şehâdeti barutcu Hasan Ağa ibni Ahmed ve Es-seyyid Ali ibni İsmail gibbü't-tahlif

yekün

305,5

sâhhü'l-bâkî

li't-taksîm-i beyne'l-verase

hisse-i zevce	228	ğuruş	<i>meblağ /90</i>
hisse-i ibn	640	ğuruş	<i>meblağ /60</i>
hisse-i ibn	640	ğuruş	<i>meblağ /60</i>
hisse-i bint	320	ğuruş	<i>meblağ /30</i>

(11/2) Es-seyyid Ebû Bekir nâm müteveffânın defteri kaydıdır.

Medîne-i Tokadda Yâr Ahmed mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Ebû Bekir bin Muhammed nâm müteveffânın virâseti zevce-i metrûke Âişe binti Osman ile sulb-i sağır oğlu Hasan ve anâsı Âişe binti Osman'a münhasir olduğu şer'an *zâhir u numâyân* olukdan sonra *bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verase bi'l-farîzati's-şer' iye tevzi' vü taksîm* olunan *müteveffâ-yı mezbûrın terekesinin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âti zikr* olunur hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi' min şehr-i şevvâl li-sene selâse ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

nısf-ı menzil nısf-ı hadîka der-mahalle-i mezbûre 500 ğuruş

bağ der-mevzi'-i Doğâncı 1 kat'a

çit yasdık 3	12	ğuruş
kilim 1	10	ğuruş
yorğan 1	10	ğuruş
tüyli köhne kâlica ve kilim	10	ğuruş
köhne aba 1 ve şalvar 1	10	ğuruş
kuzı kâzğânı 1	20	ğuruş
sağır şam' dâñ	3	ğuruş
çamaşur legeni 1	15	ğuruş
evâni-yi nuhâsiye 10 parça 18 kıyye	25	ğuruş
hırdavât-ı menzil ber-vech-i tahmîn	12	ğuruş
köhne kilim ve kâlica	6,5	ğuruş
	yekün 883,5	
	minhâ ihrâcât	
müteveffâ-yı mezbûrun techîz ve tekfînine masraf	58	ğuruş
resm-i kısmet	22	ğuruş
kâtibiye çukadâriyye ihzâriyye ve kaydiyye	4,5	ğuruş
mihir-i müsbet li'l-zevceti'l-mezbûre	75	ğuruş

bi-şehâdet-i Ali bin İsmail

yekün

159,5

sâhhü'l-bâkî

li't-taksîm-i beyne'l-verase

724 ğuruş

hisse-i zevce 90 ğuruş meblağ / 60

hisse-i ibn	512	ğuruş meblağ / 100
hisse-i ümm	120	ğuruş meblağ / 80

Bi-mâ sebt-i mazmûnehû bi-şehâdeti Hayreddin bin Hüsrev ve Sinân bin Yusuf ve Mahmûd bin Hamza mezîyyeti ve nakdeti imzâ'î sahîhân şer'iyen ve tenfîz-i asrihâ ve ibâhati tekevvin-i müsbeten kaviyyen eşhedet alâ imzâ'î udülü'l-müslimîn mufahhirü'l-emsâl Muhammed bin Muhammed ve Salmân bin Dâvud ve Iskender bin Haydar ve İsa bin Musa ne-makkahû'l-fakîr alâ rabbihî te'âlâ Es-seyyid Muhammed bin Hamza El-yahya el-geylânî el-kâdı bi-Medîne-i Tokad afâ anhumâ.

Limâ kânet heze'l-vakfiyyeti sahîhâ ve mâ-fihâ mine's-sultâni latife kabletehâ ve emzîtihâ ve ani'l-fakîr ileyhi subhânehû ve te'âlâ Ahmed bin Emrullah el-kâdı bi-Tokad el-mahmiyye afâ anhumâ.

(12/1) Peykler Çelebi vakfiyesi kayıdır.

E'ûzubillahimine 'ş-şeytânirrâcîm bismillahirrahmânirrahîm ve bihî nesta 'în el-hamdülillehi alâ nu'amâihî'l-vâfideti'ş-şâmiletî ve neşkuruhû alâ sevâyigî'l-âideti'z-zâhireti'l-fâhireti ve eşhedü en lâ ilâhe illellâh el-vâhideti'l-berri'l-cevâdi'l-münezzeti'l-mukaddes ani'n-natîr ve'l-emsâl ve eşhedü enne Muhammeden abduhû ve rasûlehû'l-mahmûd et-tarîkati'l-muzaffer ale'l-adillezî rassaha tâceddin-i bi-cevâhiri'ş-şer'î'l-mübîn ve ferâyidi'l-kitâbi'l-müstebîn sallallah aleyhi ve alâ âlihi't-tayyibîni't-tâhirîn emmâ ba'd "fe-innellahe subhanehû ve te'âlâ izâ erâde ba'idü hayran şegallehü bi'l-hayr ve'l-ibâdetü ve ba'iddetü ani'l-fazletü ke-mâ enyahdefü minnâ ve mevlânâ el-mevli'l-kebîri'l-a'zam illâ ilmün adel mulûli'l-arab ve'l-acem mâlikü vizârai'l-âlim müstahdemü erbâbü's-seyf ve'l-kalem mezeni eshâbi'l-ilm ve'l-ilm melcâi's-sulehâi ve'z-zu'afâi melâzü'l-imem veliyyü'l-iyâdi ve'l-ihsân ve'n-ni'am vâliyyü fâhirü'l-mecdi ve'l-keremi'l-fâyiz bi-muhasis seyrü fi'n-nefsi ve'n-âfâk ebû'l-me'âlî

mu'ayyinü'd-dünyâ ve'd-dîn nâzirü'l-islâm ve'l-müslimîn muktefiyü âsârü'l-hulefâi'r-râşidîn bi-avnillehi te'âlâ kâsimü'l-cebâbireti'l-mütemerridîni'l-müsammel müştehe Peykler Çelebi a'lallahu ve şânehû ammâ şânehû ibnü'l-mevle'l-merhûm es-sâhibi'l-kebîri'l-mağfûr es-sa'îdü'd-dâric alâ rahmetellahû Çelebi Tâceddîn Mahmûd bin el-emîrû'l-merhûm el-mîr ve resârimü'd-devleti ve'd-dîn Ahmed sakkallahû serâhüm ve ce'ali'l-cenneti vesmahuma lemmâ nevverallahû subhânehû ve te'âlâ bi-nûri'l-hidâyeti serîreti vekahhal bi-kahhal'-inâyeti basîretehû tahakkaka ve tayakkane inne'd-dünyâ me'vi'l-meniyyeti ve mesvi'l-ziyyeti ve innehâ dârün himemi lâ-dâre makarru lem yahlûd fihâ beniyyi'l-nebeviyyetihi velâ sultân kâhirü li-kuvvetihi velâ melîkü mütekebbir li-memleketihi febi's-sa'îd huvellezî lâ-yedi' evfâtehü'l-azîzeti ve yenkasime sâ'âtihi's-şerîfeti ve bi-ameli amelen yebka eserahû ba'de mufârikatin erruhî ani'l-heykeli ve teşteğilu bi-mâ yekûn leh zâhireti yevmi'l-ferğî'l-ekber ve inne enfe'a'l-hayrât ve ahseni'l-kurbât ve a'le'l-hasenât inde kâdi'l-hâcât mâ-bakiyyet asarahû alâ tekarrirü'l-ezminet ve'l-evkât ve heze kad yekûnu fi tertûbi'l-musbilât ve'l-merkufât kemâ esarâ ileyh seyyidi's-sâdât aleyhi efdali's-salavât izâ me'atü ibni adem inkita'-i amele illâ an sülüs sadakati câriyeti ve ilm-i yentefi' bîh ve veled-i sâliha yedi avlehü bi'l-hayr fevakafe ve habase ve tasaddeka ve sebele anniyeti'l-sâdikatin ve himmetin siyâfetin recâ'en feddalallah vebtiğa merzâti'l-cesîmellezî yercuhû'l-mahsûn ve hünn m âmin akâbihi'l-elîm inşâ'a'l-müşeyyîn cemî'un mâ-sebbete ve sahha lede'l-hâkim abdü'l-râcî innehû vakf karyeti Hergele tâbi' Beldüs ve karyeti Mahmûd tâbi' Üçtaş ve mezra'ati'l-müde'ivveti Bâtâniye ve mezra'ati Erdoğdu tâbi' Meşhed-âbâd ve mezra'ati Hisârcık ve hadîkati ve menâzile fi beldeti Tokad fi'l-mahalli'l-ma'rûfeti bi-Hurûş bi-cümleti hudûduhâ ve hukûkuhâ ve hadîkati ve menâzile fi'l-beldeti'l-mezbûreti fi'l-mahalleti'l-ma'rûfeti bedreti'l-kâ'intâni'l-muttasilatân bi-mahalleti Hurûş

bi-cümleti hudûduhâ ve hukûkuhâ ve cemî'ü'l-menâzil el-kâ'inât fi'l-mahalleti'l-
ma'rûfeti Bi-sakâl Keşîş bi-cümleti hudûduhâ ve hukûkuhâ ve hadîkati ve menâzile fi
hezâ el-beldeti'l-mezbûreti imâmi'l-hân-gâhi'l-ma'rûf bi-hudûduhâ el-mu'ayyenetî ve
hukûkuhâ el-mübeyyinetî fi alâ mesâlih el-hân-gâh ellezî inşâ'î El-hâc merhûmu'l-
mağfûr odavâşî Hoca Sa'id bin Sünbül rahmetellahu bi-Medîne-i Tokad hasebü'l-
muharrer fi mütâviyye ve vakfi'l-mukarrer fi fehâviyye felemmâ vecdehû muvâfikan
li'ş-şer'î'l-karîm kablehû imzâhu summe yesrafu heze'l-mahsûlât mine'l-kurrâ ve'l-
mezârî' ve'l-hadâik-i nısfîn nısfî't-tevliyyeti li'l-vâkıf mâdâm hâyyasem l-evlâde ve
evlâde mâ te'âkibû ev tenâsilü neslen ba'de nesle ve batnen ba'de batn fe'l-eslah ve'l-
eslah me'a ri'âyeti kurbu'd-deracati fe-inne lem yebka min neslehu ne'ûzubillah ve lâ
min karâbetihi fe'indi zelik yekün en-nazara li men yetevellî ahkâmü'ş-şer' alâ en
yerasallahû'l-arz ve men aleyhâ vehuve hayru'l-vârisîn *femen beddellehû ba'de mâ*
semî'ahû fe-innemâ ismühû alellezîne yubeddîlûnehû innallâhe semî'un alîm ve'l-
hamdü'llahi rabbi'l-âlemîn ve eşhedü alâ kabûlehû ve imzâ'ihû ve ahkamü bi-sihhati
mazmûnehû min ke-inne hâzirun fi-meclisehû'l-mahrûs ve mahfileti'l-me'nûs mine'l-
e'immeti ve'l-ulemâ'i ve'l-a'yân ve'l-meşâhir ve bi-cemî' zelik vaka'a'l-ibtihâd ve'l-
hükm ve't-tahrîr fi evâhiri rebî'ü'l-evvel min şehûr senetü hamse ve işrîn ve seb'ami'e.

Şâhid-i ale'l-imzâ'i Muhammed el-fethi'l-fakîr ale'llahi'l-ğaniyy

şâhid-i ale'l-imzâ'i Ali ibni Yahya bin Hasan en-nâ'ib

şâhid-i ale'l-imzâ'i Abdurrahman bin Abdullah

şâhid-i bi-mâ fih El-hâc Bekir bin Cüneyd

şâhid-i bi-mâ fih Ali bin Yusuf el-mukirrî

şâhid-i bi-mâ fih Hasan bin Muhammed

şâhid-i bi-mâ fih Misâfir bin Ahmed el-mevlevî

şâhid-i bi-mâ fih Muhammed bin İsmail

şâhid-i bi-mâ fih Osman bin Hasan

şâhid-i bi-mâ fih Muslihiddîn bin Ya'kûb

şâhid-i bi-mâ fih Kemâl bin Burhân

şâhid-i bi-mâ fih El-hâc Muhammed bin Ahmed Fakîh.

(13/1) Penbeci Osman'ın defteri kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Debbağ-hâne-i Atîk mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Penbeci Osman bin İbrahim nâm müteveffânın virâseti zevce-i metrûkesi Ârife binti Ali ile sulb-i kebîr oğlu Hamza ve sağîr oğlu Ömer'e münhasir olduğu şer'an zâhir u numâyân oldukdan sonra bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verase bi'l-farîzati 'ş-şer'iyeye tevzî' vü taksîm olunan müteveffâ-yı mezbûrun terekesinin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-hâmis aşere min şehri zi'l-ka'de li-sene selâse ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Müteveffâ-yı mezbûrun mahalle-i mezbûrede	1000	ğuruş
vâki' bir bâb menzilden hissesi		
köhne yağmurluk 1	8	ğuruş
nuhâs parça 3	4,5	ğuruş
köhne giyim esvâbı	5	ğuruş
câm	6	ğuruş
köhne sâ'at kıt'a	15	ğuruş
hırdavât-ı menzil ber-vech-i tahmîn	5	ğuruş

yekûn

1043,5

minhâ ihrâcât

müteveffâ-yı mezbûrun techîz ve tekfinine masraf	28	ğuruş
resm-i kısmet	26	ğuruş
kâtibiyye çukâdariyye ihzâriyye ve kaydiye	5	ğuruş
deyn- müsbet Hoca-zâde Mustafa Efendi	400	ğuruş

bi-şehâdeti Muhammed Efendi bin İbrahim ve İbrahim Halil

yekûn

622,5

sâhhü'l-bâkî

li't-taksîm-i beyne'l-verase

421 ğuruş

hisse-i zevce	22	ğuruş	meblağ /75
hisse-i ibn	184	ğuruş	meblağ /22
hisse-i ibn	184	ğuruş	meblağ /22
meblâğü'l-bâkî I			

(14/1) Tokad kâlhânesine müte'allik emr-i âlî kaydır.

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbirü umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmmü'l-en'âm bi'l-re'yi's-sâib mümehhidü bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü erkânü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bisunûfu avâtıfu'l-meliki'l-â'lâ Sivas vâlisi vezîrim Paşa ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdini'l-fezâ'il ve'l-kelâm Tokad civârında vâki' kazâların kâdıları ve nâ'ibleri zîde-fazluhûm ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân nuhâs nâzırı zîde-kadruhû tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsil olacak ma'lûm ola ki hâlâ ma'âdin-i humâyûnum emîni düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem vezîrim Nurullah Paşa edâmallahû ta'âlâ iclâlehû tarafından vârid olan tahrîrâtın hulâsası mefhûmunda Tokad kâlhânesinde

nuhâs tabh ve tasfiyesinde istihdâm olunan amele ve kömürçi ve kürekçi tâ'ifesinin hizmetleri cihetiyle imtiyâz ve ri'âyetleri lâzımeden iken voyvoda ve sâ'ir zâbitân taraflarından *te'addî vü rencîde* olduğundan *kâlhâne-i mezkûrenin* ta'tiline bâdî olduğu beyânıyla *mâ-rü'z-zikr* kâlhâne amelesi *sunûf-ı sâ'ireden* istisnâ kılınarak umûr ve husûsları nuhâs nâzırı ma'rifetiyle rü'yet olunub *taraf-ı ahardan* müdâhale olunmamak bâbında bir kıt'a *emr-i şerîfim* sudûrını tahrîr ve iltimâs itmekden nâşî *kuyûd-ı lâzimesi ba'de'l-ihrâc iktizâsı mu'teberân-ı ricâl-i devlet-i aliyyeden hâlâ darb-hâne-i âmirem nâzırı iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim* Es-seyyid Abdurrahman Beg *dâme-mecduhûdan* isti'dâm oldukda *mehâmm-i seniyyem* lâzimesiçün *kâlhâne-i mezkûrede* tabh ve tasfiye olunan nuhâs külliyetlü kömürçüler ve cem'ine muhtâc idüğü vâzihâtta ve idâresi husûsını nuhâs nâzırı bulunanlara i'âne ve hademesine ri'âyet olunmakda lâbud olduğu bedihiyyâtdan olmağla zikr olunan kâlhâne nâzırı ve hademe ve amelesine bir taraftan *bi-lâ mûcib dahl u ta'arruz* olunmayub *min-küllî'-l-vucûh* serbest olmalarıyla serbestliyetlerine ri'âyet olunmak üzere *emr-i şerîfim* isdâr husûsını memhûren i'lâm eylediği ecluden *ber-mûcib-i i'lâm emr-i şerîfim* isdâr husûsına *irâde-i aliyyem ta'allük* itmekle mûcibince *amel u hareket* olunmak fermânım olmağın *bâ-takrîr* işbu *emr-i âl işânım* isdâr ve ile irsâl olunmuştur imdi vusûlunde siz ki *vezîr-i müşâr* ve kuzzât ve nüvvâb *mûmâ-ileyhimsiz ber-vech-i muharrer mehâmm-ı seniyyem* lâzimesiçün *kâlhâne-i mezkûreden* müstahdem amele ve ma'denciyânın hizmetleri cihetiyle *sunûf-ı sâ'ireden* imtiyâz ve ri'âyet olunmaları lâzımeden idüğü ma'lûmunuz oldukda *fi-mâ ba'd* zikr olunan kâlhâne nâzırı ve hademesine *bi-lâ mûcib* voyvoda vesâ'ir zâbitân taraflarından *dahl u ta'arruz* olunmayub *min-küllî'-l-vucûh* serbest olduklarından *şurût-ı serbestliyetlerine* ri'âyet ve harf ve *nakl-i kömür* husûsında mu'âvenet ve mezâhirine *bezl-i cel-i himmet* ve *sa'î vü ğayret* eyleyesiz sen ki *nâzır-ı*

mûmâ ileyhsin sen dahi *muktezâ-yı emr-i şerîfimle amel u hareket* iderek *kâlhâne-i mezkûrenin meserret-i germiyyet ile i'mâl olunması husûsına sa'î vü ğayret* eylemek bâbında *fermân-ı âlî şânım* sâdır olmuşdur buyurdum ki *hükm-i şerîfimle* vardukda bu bâbda *vech-i meşrûh* üzre *şeref-yâfte-i sudûr* olan iş bu *emr-i şerîfin mazmûn-ı münîfi birle* âmil olasız şöyle bilesiz *alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîrû'l-yevmi'r-râbi'* şehr-i zi'l-ka'deti li-sene selâse ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniye-i mahrûse

(14/2) Kâlhâneye müte'allik emr-i âlî kaydıdır.

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdini'l-fezâ'il ve'l-keîâm Kâz-âbâd ve Zile kâdıları ve nâibleri *zîde-fazluhum ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Kâz-âbâd ve Zile* voyvodaları *zîde-kadruhum tevki'-i refi'-i humâyûn vâsıl olacak ma'lûm olaki* hâlâ ma'âdin-i humâyûnum emîni *düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem* vezîrim Nurullah Paşa *edâmallahu ta'âlâ iclâlehû* tarafından vârid olan tahrîrâtın hulâsası mefhûmunda Tokad kazâsında vâki' Serin karyesi ahâlisi kömür-keş olub içlerinde ba'zıları Kâz-âbâd ve Zile kazâlarında munsarif olmağla bu *keyfiyet-i sâ'ire* sirâyet iderek müretteb olan kömürün gerü tedennisini mûcib olacağını beyân birle *ahâli-yi mezbûrenin vatan-ı asliyesine* nakl ve iskânlarıçün bir *kıt'a emr-i şerîfim* i'tâsı husûsını *müşârûn-ileyh tahrîr ü inhâ* eylediği ecluden keyfiyet ve iktizâsı *mu'teberân-ı ricâl-i devlet-i aliyyemden iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim* hâlâ *darbhâne-i âmire nâzırı* emîni Es-seyyid Abdurrahman Beg *dâme-mecduhûdan lede'l-isti'lâm ma'âdin-i humâyûnum* merbûtânından olan mahaller re'âyâsından kadîmi sâkin oldukları vatanlarını terk ile ahar mahalle müteferrik ve perişân olanları me'vî kadîmlerine iskân itdürülmek mer'î olan *şurût-ı nizâmı* muktezâsından olduğuna binâ'en *ber-mûcib-i şurût emr-i şerîfim* i'tâsı lâzım geldigini cumhuren i'lâm itmekden nâşi *ber-mûcib-i*

şurût emr-i şerîfim isdârı husûsına *irâde-i aliyyem ta'allük* etmekle mûcibince *amel u hareket* olunmak fermânım olmağın bâ-takrîr iş bu *emr-i âlî şânım* isdâr ve ile irsâl olunmuşdur imdi vusûlunde siz ki kuzzât ve nüvvâb ve *voyvoda-i mûmâ-ileyhimsiz ber-vech-i muharrer ma'âdin-i humâyûnum* merbûtânından olan mahaller re'âyâsından kadîmî sâkin oldukları vatanlarını terk ile ahar mahalle müteferrik ve perişân olanları me'vî kadîmlerine iskân itdürülmek *muktezâ-yı şurût-ı nizâmlarından* idüğü ma'lûmun oldukda *ber-mûcib-i şurût ahâli-yi merkûmenin vatan-ı aslîlerine* nakl ve iskânları husûsına ihtimâm ve dikkat eylemeniz bâbında *fermân-ı âlî şânım* sâdır olmuşdur buyurdum ki *hükm-i şerîfimle* vardukda bu bâbda *vech-i meşrûh* üzre *şeref-yâfte-i sudûr* eden işbu *emr-i şerîf-i celîlü's-şân vâcibü'l-etbâ'* ve *lâzîmü'l-ımtisâlimin* mazmûniyle âmil olasız şöyle bilesiz *alâmet-i şerîfe* i'timâd kılasız tahrîrü'l-yevmi'r-râbi' min şehri zi'l-ka'de li-sene selâse ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniye-i mahrûse

(14/3)Şerî'at-şi'âr Tokad me'a Turhal kâdısı Efendi *zîde-fazlühü* ba'de's-selâm inhâ olunur ki hükümetinizde serdâr olan ref' olunub *uslûb-ı sâbıkâ* üzre *kıdvetü'l-emâsil vel'-akrân* otuzaltı bölüğün serdengeçdi ağavâtından Es-seyyid Hüseyin Ağa *zîde-kadruhü* serdâr *nasb u ta'yîn* olmağla iş bu mektûb *tahrîr u irsâl* olunmuşdur *in-şâ'allahu te'âlâ* vusûlunde gerekdir ki merkûmı *kazâ-i mezkûrun* serdârlığı umûrında kıyâm ve öteden berü olageldiği vechle *zabt u rabtı* husûsında *i'ânet u ihtimâm* eyleyesiz ve senki *serdâr-ı merkûmsın kazâ-i mezkûrun* serdârlığı sana tefvîz olmağla gerekdir ki *kâ'ide-i kadîm ve kânûn* üzre *zabt u rabt-ı neferât ve ahz u te'dîb-i haşerâtiyle tanzîm-i bilâd ve terfîh-i hâl-i ibâda bezl u iktidâr* eyleyesin *kazâ-i mezkûrda* mukîm ve müsâfir yeniçeriler ve cebeci ve tobacı ve tob arabacısı ve *ğilmân-ı acemi* ve kol oğlanları ve *tevâ'if-i askerî bi'l-cümle* seni üzerlerine serdâr ve zâbit bilüb

sözünden dışra ve re'yinden hâric vaz' u hareketde buunmayub dâ'imâ itâ'at u inkıyâd üzere olalar ve sen dahi cümle umûriyle *ahkâm-ı şer'-i şerîf* ve *kânûn-ı kadîm* ve *emr-i münîf-i tatbîk* ve *tevâ'if-i merkûmdan bi-lâ vâris-i ma'rûf* fevt olanların metrûkâtları *ma'rîfet-i şer'le* zabt ve *sevk-i sultânîde* fûruht ve hâsıl olan esmânını *cânib-i beytû'l-mâl* için *defter-i müfredâtiyle ocâğ-ı âmire* tarafına göndermege mübâderet ve beher hâl *sükkân-ı vilâyetin emn u râhatlarına bâ'is hizmet-i mesnedinde* vücûda getirmege *mücceddî-i sâ'î* olub *mûcib-i mektûbuma* âmil olasız tahrîran ğurre-i şehri zi'l-hicce li-sene selâse ve selâsîn ve mi'eteyn ve elf târih-i mezkûrdan onüç mâh zabt içinden zeyl-i mektûba şerh virildi.

İbrâhim Hilmi

Ağa-yı yeniçeriyân ve Dergâh-ı âlî

(15/1)Şerâyi'-i şî'âr Tokad ve Amasya ve Merzifon kâduları faziletlü Efendiler *zîde-fazluhum* ve *kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân* mütesellim ve voyvodaları izzetlü Ağalar *zîde-kadruhum* ve sâ'ir iş erleri inhâ olunur ki Eyâlet-i Çıldır muzâfâtından Ücra-i Süflâ sancâğı kurrâsından Zendâkâ (ذنداكا) nâm karye sükkânından Tursun bin Pâpâpuç nâm esirci bu esnâda Gönye ve Batum kazâsından beru nâm-ı karyeden Merkivâz (مرقواز) mahallesinden ve ahrâr-ı müslimînden Şernik Fâtıma ve Havvâ'yı sirkat ve *ber-hazır ğılâm* dahi cebren ve kerhan ahz ve yânında olan üç nefer esircilerle *li-ecli'l-bey'* Tokad tarafına getürdükleri ve şimdiye kadar yüzden mütecâviz hür ademleri bey' eyledükleri *vâlî-i vülâtdan* Eyâlet-i Trabzon *düstûr-ı celîli'l-mevfûr* Atûfetlü Hüsrev Muhammed Paşa ferîk-i (اثمز) hazretlerinin tahrîrâtı ve Gönye ve Batum kazâlarının vurûd iden *i'lâm-ı şer'iyeleri* hulâsasından müstebân olmağla bu misillü *harekât-ı nâ-meşrû'aya* mütecâsir olan merkûmların her kanki kazâ ve kurrâda bulunur ise ahz ve girifti ve yedlerinde bulunan *ricâl u nisvâna ahrâr-ı müslîminin*

tahlîs-gîr-i yabân ve da'vât-ı hayriyelerine mazhariyetle şâzz ve (خندان) olmaları lâzime-i zimmet-i himmet mesâb (حوافهمز) olmakdan nâşî merkûm Tursun oğlu ve refikâları olan esirciler ol havâlilerden cânib-i Âsitâne-i aliyyeye azîmet üzre oldukları ve ahrâr-ı muvahhidini getürüb fûruht itmek hülyâsında olmaları tahkîk-i gerde-i müşîrânımız idüğü bâlâda muhâttabûn-ı mûmâ-ileyhumsız keyfiyyet ma'lûm ve meczûmunuz oldukda inzimâm-ı re'y ve ma'rifetiniz ve bu def'a mahsûsen tarafımızdan ta'yîn u irsâl olunan mübâşiri ma'rifetiyle ne tarafa rah-gîr-i edyâr-ı azîmet ve kankiniz beldesinden vurûd ve ikâmet itmiş ise sebîlini tahliye itmeyüb der-akab ahz u girift ve sirkat eylediği hür ricâl u nisvânıyla ve yânında olan üç nefer esirci kimesneleri ve cemî'-i esirlerini me'mûr-ı mübâşîrine terfîkan ber-kadem-i akdem ve ber-sâ'at mukaddem tarafımıza îsâline bi'l-vucûh dikkat-i tâm ve mezîd-i sa'î ve ihtimâm ve bu makûle hizmet-i dîniyede serimu kusûr ve tekâsülden vufûr-ı ihtirâz birle icrâ-yı husûs-ı esbâbının istihsâline cevri himmet-i mâlikânem eylemeniz bâbında tenbihen ve ihzâran divân-ı rûmdan iş bu buyrıldı tahrîr ve şam'dân Ağamız ile irsâl olunmuşdur bi-menn-i ta'âlâ vusûlunde gerekdir ki vech-i meşrûh üzre mûcib-i buyrulduğumuzla amel u hareket ve hilâfından ziyâde tehâşî vü mücânebet olasız deyü.

Fî selh Z sene 33.

(16/1)Medîne-i Tokad'da Manca mahallesi mütemekkinlerinden olub târih-i kitâbdan yigirmiüç sene mukaddem hâlik olan Timurcı oğlu Sirkez veled-i Tâtos (طاوس) nâm hâlikin virâseti sulb-i kebîr oğulları Agob ve Karabet'e münhasir olub kable'l-kayyım üç sene mukaddem mersûm Agob dahi hâlik olub virâseti zevce-i metrûkesi Terize binti Boğos ile sulb-i sağîr oğlu diger Agob'a münhasir olığı şer'an zâhir u numâyân olukdan sonra sağîr-i mersûmun li-ebeveyn ammisi ve bâ-hüccet-i şer'iyye vasî-yi mansûbı mesfûr Karabet ile vâlidesi mersûmun taleb u da'va ve

iltimâsiyle mukaddemâ sağır-i mersûmun vâlidesi mersûmeye alâ sebîlü't-tehârüc ikibin ğuruş hisse-i irsiyye ifrâz olunmuş ise de bâ-ma'rifet-i şer' terekeleri tahrîr ve beyne'l-verâse bi'l-münâsahitu'l-şer' iye tevzî' vü taksîm olunan hâlikân-ı mersûmânın târih-i deftere gelinceye kadar taksîm olunmayan terekelerinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l-hâdi ve'l-işrîn min şehr-i zi'l-ka'de li-sene selâse ve selasin ve mi'eteyn ve elf.

menzil ve hadika-i muttasıla der-mahalle-i mezbûr 1 bâb	9000	ğuruş
bâğ der-mevzi'-i hâne yazusu kıt'a 1	300	ğuruş
def'a bâğ der-mevzi'-i Mâlkayası kıt'a 1	1200	ğuruş
def'a bâğ fûruht olunmuşdur kıymeti	475	ğuruş
kadife yasdık aded 16 hisse 2	420	ğuruş
yan minderi 4 ve köşe 4 ve çit mek'ad	200	ğuruş
Mısır hasırı 20	100	ğuruş
kâliça seccâde aded 2	100	ğuruş
sağır ve kebîr çit minder aded 6	90	ğuruş
müsta'mel Yanbolı kebesi aded 2	20	ğuruş
sağır kutni ve çit pupla aded 4	20	ğuruş
çit yüzlü yorğan aded 6	120	ğuruş
kutni ve dîmi döşek aded 6	150	ğuruş
mâ'i ve beyâz çârşaf aded 6	40	ğuruş
kebîr şem'dân aded 6	154	ğuruş
def'a kebîr ve sağır şam'dân aded 16	70	ğuruş
duhân tâblası aded 10	20	ğuruş
sağır ve kebîr tabâk aded 26	26	ğuruş

billur bârdâk ber-vech-i tahmîn	20	ğuruş
kâse ve sağır fincan <i>aded 18</i>	50	ğuruş
sîm zarf 8 ve fincan 23	160	ğuruş
altun yüzük 3	200	ğuruş
sîm serli nârgile	100	ğuruş
kehribâr kâkmalı gürz ve kürşek duhân çıbığı <i>18 aded</i>	800	ğuruş
çalkafâ چلقفا kürk بقه 1	300	ğuruş
kebîr sini	300	ğuruş
sîmli piştov پىشتو <i>aded 2</i>	120	ğuruş
sâ'at <i>kit'a 2</i>	200	ğuruş
Mısır altunı <i>aded 16</i>	112	ğuruş
sîm su tâsı 2	50	ğuruş
çorâb 3 çift	3	ğuruş
sâde قولان <i>kavlân 1</i>	3	ğuruş
zerdevâ kafâsı kürk بقه 2	240	ğuruş
çuha şalvâr 2 ve uçkur	120	ğuruş
çuha biniş <i>aded 2</i>	200	ğuruş
çuha abdestlik 2	100	ğuruş
acem şâlı kuşak 2 ve çit pârçaları	100	ğuruş
köhne câmfes جام فس yüzlü sansâr kürk بقه 2	100	ğuruş
kutni entâri 2	100	ğuruş
Keşân kuşak 2 ve boğça	70	ğuruş
sağır köhne libâde 2	20	ğuruş
kalpak ve boğça	70	ğuruş

şâli duhân kisesi <i>aded 6</i>	150	ğuruş
işleme 2 makrame 2 ve uçkur 2 ve peşkîr	100	ğuruş
mücessem degirmi <i>aded 8</i>	40	ğuruş
işleme akça kisesi	60	ğuruş
beyâz takye <i>aded 12</i>	12	ğuruş
mâ'i el yemenisi <i>aded 16</i>	16	ğuruş
fildişi tarâk 2	10	ğuruş
beyâz dülbend ve pûşi degirmi 4	20	ğuruş
Diyarbakir kezîsi 4 <i>tob</i>	60	ğuruş
Musul bezi cedîdi 2 <i>tob</i>	16	ğuruş
ipekli gömlek 2 ve don 2	50	ğuruş
sâde peşkîr 2	6	ğuruş
Haleb-kâri kuşak <i>aded 2</i>	14	ğuruş
sağîr sandık 2	20	ğuruş
servî sandık 2	60	ğuruş
def'a kadife yasdık <i>aded 12</i>	240	ğuruş
köhne ve müsta'mel dîmi yasdık <i>aded 14</i>	100	ğuruş
def'a yan minderi 2 köşe 2 me'a çit mek'ad	100	ğuruş
def'a dîmi döşek 2 me'a çârşaf	40	ğuruş
def'a çit döşek 2	20	ğuruş
def'a çit yüzlü yorğan 4 <i>aded</i>	20	ğuruş
bîrûn 22 bıçâk 24 ve kalây kaşık 30 ve tutyâ şam'dân 4	38	ğuruş
çini 4 tebsi ve kalây tuzluk 6	16	ğuruş
sofra bezi 2 ve dolama peşkir 2	20	ğuruş

sâde ipekli el peşkîri <i>aded 12</i>	20	ğuruş
müsta'mel ve köhne kilim 4	50	ğuruş
köhne sağır kâliça seccâde <i>aded 2</i>	20	ğuruş
def'a Mısır hasır <i>aded 2</i>	40	ğuruş
def'a yan minderi 2 ve köşe 2 ve mek'ad	100	ğuruş
Sarıbilezikli tüfenk 2	70	ğuruş
nuhâs mangâl 2 ve su gügümü 2 ve kalây tulunba 1	60	ğuruş
kuzu kâzğânı <i>aded 15</i>	60	ğuruş
çamaşur legeni <i>aded 7</i>	28	ğuruş
Irâk kâzğânı <i>aded 17</i>	80	ğuruş
def'a çamaşur ğâzğânı ve legeni <i>aded 10</i>	40	ğuruş
def'a sini <i>aded 11</i>	55	ğuruş
evâni-yi nühâsiye 120 kıyye	605	ğuruş
def'a kilim 2	40	ğuruş
def'a sağır kâliça <i>aded 2</i>	20	ğuruş
sîm güllâb-dân ve behûrdân	300	ğuruş
hırdavât-ı menzil ber-vech-i tahmîn	50	ğuruş
sağır ve kebîr cezve ve ıbrık ber-vech-i tahmîn	20	ğuruş
def'a yorğan <i>aded 4</i>	65	ğuruş
nakd-i der-kise	14000	ğuruş
mukaddemâ sağır-i mersûmun vâlidesi	2000	ğuruş
mersûme Teriza'ya (تریزه) alâ sebîlü't-tehârüc		
hisse-i irsiyyesi için virilen		

yekün

35159

minhâ ihrâcât

resm-i kısmet	787	ğuruş
emîniyye ve hüddâmiye ihzâriyye ve kaydiyye	170	ğuruş
Mersûme Teriza'nin alâ sebîlü't-tehârüc hisse-i irsiyyesi	2000	ğuruş

yekün

30448

sâhhü'l-bâkî

li't-taksîm-i beyne'l-verâse

32111 ğuruş

hisse-i ibni'l- mersûm Karabet	16055	ğuruş
hisse-i saġîr-i mersûm Agob	16055	ğuruş

Ba'de'l-defter saġîr-i mersûmun bâ-defter-i kassâm onaltıbinellibeşbuçuk ğuruş hisse-i irsiyyesi mukâbili gerek eşyâ ve gerek zimemât vasî-yi mersûm iltimâsıyla ma'rifet-i şer' tereke-i mezkûrdan ba'de'l-ifrâz vasî-yi mersûm Karabet'e teslim olunan tereke-i emlâk ve gerek eşyâ ve zimemâtının defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurre fi târihi'l-mezbûr.

nısf-ı menzil der-mahall-i mezbûre	4500	ğuruş
nısf-ı bâġ der-mevzi'-i hâne yâzusu	200	ğuruş
def'a nısf-ı bâġ kıymeti der-mevzi'-i MâlKayası	600	ğuruş
def'a çit yüzlü yorġan	20	ğuruş
Mısır hasır 1	50	ğuruş
kâliça seccâde 1	50	ğuruş
saġîr ve kebîr çit minder 3	45	ğuruş

müsta'mel Yanbolu kebesi 1	10	ğuruş
kadîfe yasdık 8 sağır yasdık 1	210	ğuruş
kutni sağır pupla 2	10	ğuruş
çit yüzölü yorğan 3	60	ğuruş
kutni 2 ve dîmi döşek 1	75	ğuruş
mâ'i ve beyâz çârşab 3	20	ğuruş
kebîr şam'dân 1	65	ğuruş
def'a kebîr şam'dân 1	12	ğuruş
def'a kebîr ve sağır şam'dân 8	35	ğuruş
duhân tâblası	10	ğuruş
kebîr ve sağır benc tabâk 13	12	ğuruş
billur bardâk	20	ğuruş
kâse ve sağır fincan 9	25	ğuruş
sîm zarf 8 ve fincan 12	80	ğuruş
kehribâr 2 ve sîm 1 ve siyâh tüylü 9 duhân çıbığı	450	ğuruş
kebîr sini aded 1	40	ğuruş
sîmli pişt 1 çift	60	ğuruş
Fârs sâ'at 1 kut'a	100	ğuruş
altun yüzük aded 3	100	ğuruş
Mısır altını aded 8	56	ğuruş
sîm su tâsı 1	25	ğuruş
çorâb çift 3	3	ğuruş
sâde kavlân 1	3	ğuruş
(کوزکزیه) kâplı zerdevâ kürk	120	ğuruş

çuha şalvâr ve uçkur	60	ğuruş
çuha biniş	100	ğuruş
çuha abdestlik	50	ğuruş
acem şâli kuşak ve çit pârça boğça	50	ğuruş
câmfes yüzlü köhne sansâr kürk بقه 1	50	ğuruş
işleme 1 makrame ve uçkur 1 ve peşkîr 1	50	ğuruş
kutni entâri 1	50	ğuruş
Keşân kuşak ve boğça	35	ğuruş
Sâğir câmfes köhne libâde	10	ğuruş
Kalpak ve boğça	35	ğuruş
Şâl duhân kisesi 3	75	ğuruş
mücessem çit degirmi 4	20	ğuruş
işleme akça kisesi	30	ğuruş
beyâz takye 1	6	ğuruş
mâ'i el yemenisi 8	8	ğuruş
fildişi tarâk	5	ğuruş
güz pûşi 1 dülbend degirmi 2	10	ğuruş
Diyârbekir-kâri ketâyî کتابی kezi 1 tob	30	ğuruş
cedîd Musul bezi 1 tob	8	ğuruş
ipekli gömlek 1 ve don 1	25	ğuruş
sâde peşkîr 1	3	ğuruş
Haleb-kâri kuşak	7	ğuruş
sağîr sandık 1	10	ğuruş
servî sandık 1	10	ğuruş

def'a kadîfe yasdık 6	120	ğuruş
köhne ve müsta'mel dîmi yasdık 7	50	ğuruş
def'a yan minderi ve köşe 1 me'a çit mek'ad	50	ğuruş
def'a Mısır hasırı 1	20	ğuruş
def'a yan minderi 1 ve köşe ve mek'ad	50	ğuruş
def'a dîmi döşek 1 me'a çârşab	20	ğuruş
def'a çit döşek 1	10	ğuruş
def'a çit kırmızılı yorğan	10	ğuruş
bîrûn 11 ve bıçâk 12	7	ğuruş
kalây kaşık aded 14	3	ğuruş
Tosyâ şam'dânı 2	8	ğuruş
çiti ta'bîr olunur sağîr tepsi	5	ğuruş
kalây tuzluk aded 3	3	ğuruş
müsta'mel sofra bezi ve dolâma peşkîr	10	ğuruş
sâde ipekli el peşkîri 6	10	ğuruş
müsta'mel ve köhne kilim 2	25	ğuruş
köhne kâliça seccâde 1	10	ğuruş
mangâl 1	25	ğuruş
Sarıbilezikli kavâl tüfenk	35	ğuruş
su gügümü	5	ğuruş
kuzı kâzğânı kıyye 15 -- / 4	60	ğuruş
sağîr çamaşur legeni aded 7	28	ğuruş
evâni-yi nühâsiye kıyye / 58,5 kat'a / 64 --- / 5	292,5	ğuruş
def'a kilim 1	20	ğuruş

def'a sağır kâliça	10	đuruş
der-zimmet-i vasî-yi mersûm Karabet <i>bâ-temessük</i>	7000	đuruş
üç senelik akça güzeştesi	2100	đuruş
def'a der-zimmet-i vasî-yi mersûm	49	đuruş

yekün

18155,5

02122

16033,5

Sağır-i mersûmun üç senelik nafaka yevmiyesiyle tereke tahrîri zimmetinde virilen *bâ-yed-i vasî-yi mersûm* beher sene altışer yüz đuruşdan üç senelik binsekizyüz đuruş nafaka yevmiyesinden mâ'adâ.

(18/ 1) Mübâya'a için emr-i âlî.

*Düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbiru umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmmü'l-en'âm bi'r-re'yi's-sâ'ib mümehhidü bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü erkânü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfün bi-sunûfü avâtıfu'l-melikü'l-a'lâ Sivas vâlisi vezîrim edâmallahû te'âlâ iclâlehû ve kâdvetü'n-nüvvâbü'l-müteşerri'in Tokad nâ'ibi mevlânâ zîde-ilmuhû ve kâdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân dergâh-ı ma'lûm gediklülerinden Samsun iskelesi mübâya'acısı alâ zîde-mecduhû ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân Tokad voyvodası ve sâ'ir iş erleri zîde-karuhum tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki senki vezîr-i müşârûn-ileyhsin Tokad nâ'ibinin *derbâr-ı hilâfet-medârim* vârid olan bir kıt'a i'lâmın *Âsitâne-i sa'âdetim* lâzimesiçün ikiyüzotuzüç senesine mahsûben *livâ-i mezkûrdan* vâki' *iskele-i mezkûr* merbût kazâlardan *mübâya'acı-i mûmâ-ileyh* ma'rifetiyle mübâya'ası müretteb*

ma'lûmü'l-mikdâr keyl zehâyirden Şark-i Pâre kazâsının hintası *musîb-i zehâyir* Sivas mahkemesinden muhrac-ı memhûr ve pusla mûcibince *lede'l-mutâlebe* edâdan imtinâ' ve *kazâ-i mezbûr hasm-ı ani'l-ahâli* bu hîleye sülûk çend sâldan berü Tokad voyvodaları müvekkel idüb *matlûbât-ı devlet-i aliyyemden ve tekâlifât-ı sâ'ireden* halâs ideyorum deyu iz'âfiyla fukarâsını iz'âc ve ol vechle *umûr-ı mühimme-i saltanat-ı seniyyem* mu'attel ve pesmânde kaldığından başka *kazâ-i mezbûr ma'lûmü'l-esâmi çend aded-i kurrâ* dahi ilhâk olduğundan bahsle *hisse-i musîbelerinin* tahsîliçün sana ve *voyvoda-i mûmâ-ileyhe* hitâben *emr-i şerîfim* isdârı husûsını *kazâ-i mezbûr nâ'ibinin* i'lâmından müstebân olmakdan nâşi *hazîne-i âmiremde* mahfûz mevkûfât defterleri kuyûdına mürâca'at oldukda Dersa'âdetim lâzimesiçün Sivas sancâğında vâki' kazâlardan *mübâya'acı-i mûmâ-ileyh* ma'rifetiyle *râ'ic-i mübâya'ası* olarak otuzbin keyl hinta ile onbin keyl şa'îr müretteb ve matlûb olub bu sûretde *Âsitâne-i aliyyem* lâzimesiçün *mübâya'ası* müretteb zehâ'irin bir keyl ve bir habbesinin *afv u tenzîli* ve *avn u te'hîri* câ'iz olmadığına binâ'en ağrâr ve elviyelerine *havâle-i sem'-i i'tibâr* olunmayarak hisselerine isâbet iden zehâ'irin temâmen tahsîliçün sana ve Tokad voyvodasına ve nâ'ibine ve *mübâya'acı-i mûmâ-ileyhe* hitâben *emr-i şerîfim* isdârı husûsı iktizâ eylediği mevkûfâtdan der-kenâr olunmağla der-kenârı mûcibince *emr-i şerîfim* isdârı husûsı *irâde-i seniyyem ta'allük* etmekle mûcibince *amel u hareket bezl-i cel-i himmet* eylemek fermânım olmağın iş bu *emr-i celîlü'l-kadrim* isdâr ve ile irsâl olunmuşdur vusûlunde *keyfiyet-i mantûk emr-i münîfidir* ma'lûmun oldukda *dârü's-saltanat-ı seniyyemde* mukîm ibâdullahın *akvât-ı yevmiyeleriçün* müretteb zehâ'irin bir keyl ve bir habbesinin *afv u tenzîli* ve *avn u te'hîri* câ'iz olmayub *voyvoda-i mûmâ-ileyh* bu misillü *matlûbât-ı devlet-i aliyyemin* ta'vîk ve tavsîl iz'âfiyla fukarâyı iz'âc ve ol vechle *umûr-ı mehâmm-ı saltanat-ı seniyyem* mu'attal ve pesmânde kalması

min külli'l-vucûh hilâf-ı rızâ-yı humâyûnum olub *voyvoda-i mûmâ-ileyh* bundan sonra bu makûle hareket ictisâr ider ise *lede'l-tahkik te'dibât-ı lâyıkasının* icrâsında dakîk-i fevt olunmayacağını *gûş-i (تعوشنه)* ilkâ ve tefhîm birle *sâlifü'z-zikr* müretteb olan zehâ'irden *inzimâm-ı re'y* ve *ma'rifetin* ve *ma'rifet-i şer'* ve *mübâya'acı-i mûmâ-ileyh* ma'rifeti ve cümle ma'rifetleriyle Şark-ı Pâre kazâ ve kurrâsı ahâlilerinin *hâl u tahammüllerine* göre *ber-vech-i hakkâniyet ta'dil u tesvîye* şurûtına ri'âyet olunarak *hisse-i mübâya'a tarh ve tevzî'* birle *mübâya'a ve cemî' u tahsîl* ve *mübâya'acı-i mûmâ-ileyhe* teslîmen *Dersa'âdetime* sevk ve *anbâr-ı âmireme* teslîm olunması husûsına *bezl-i cel-i himmet* ve *sarf-ı külli miknet* eyleyesin ve senki *voyvoda-i mûmâ-ileyhsin* *emr-i şerîf-i âlî şânım* muktezâsı ma'lûmun oldukda *mehâmm-ı umûr-ı devlet-i aliyyemin* matlûbâtına muhâlefet birle kendü *cerr u menfa'atin* için fukarâya *zulm u ta'addî* eylemen ve *mübâya'nın avn u te'hîrine* sebep olmak hakkında *ğazab-ı şâhânemi müstevcib-i hâletden* olmağla bundan sonra *mahzar-ı mü'ahaze* olacağını bilüb ana göre *amel u hareket* eyleyesin ve sizki nâ'ib ve *mübâya'acı-i mûmâ-ileyhumâ* ve sâ'irlerisiz sizler dahi *mûcib-i emr-i şerîfimle* *amel u hareket* eylemeniz bâbında *fermân-ı âlî şânım* sâdır olmuşdur buyurdumki *hükm-i şerîfimle* vardıkda bu bâbda *vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr* olan iş bu *emr-i şerîf-i celîlü's-şânım vâcibü'l-etbâ'* ve *lâzimü'l-imtisâlimin mazmûn-ı mazmûn-ı münîfi* üzre âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîran el-yevmi'l-hâmis min şehr-i şa'bân li-sene selâse ve selasin ve mi'eteyn ve elf.

(19/1)Şerî'at-şi'âr Tokad kâdısı faziletli Efendi ve *kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân* voyvodası izzetli Ağa *zîde-kadruhû* ve *vucûh-ı memleket* ve *bi'l-umûm ahâli* ve iş erleri *zîdet-mukâdirihum* inhâ olunur ki ba'zı *kılâ'* ve *bikâ'-ı hâkâne irsâl* ve *lede'l-hâcce* iktizâ iden mahallere *Dâr-ı sa'âdete* nakl olunmak üzre *dergâh-ı mu'allâ*

gedüklülerinden *bâ-fermân-ı âlî* Samsun iskelesi mübâya'acısı *nasb u ta'yîn* olunan izzetlü Ağa ma'rifeti ve *inzimâm-ı re'y-i müşîrânımız* ile iş bu otuzüç senesine mahsûben Sivas sancâğının hâvi olduğu kazâlardan *iskele-i mezbûra nakl u tenzîl* olunmak üzere bundan akdem tertîbi *irâde-i hazret-i mülûkâne iktizâsından* olan otuz keyl hinta ve onbin keyl şa'îr *râ'yic-i mübâya'anın* Sivas mahkemesinden muhrac pusla mücibince *livâ-i mezbûrun* hâvî olduğu kazâlara *tevzî'* ve *tekmîl-i te'dîyesine* müte'ahhid olduğunu nâtik virilen *i'lâmât Dersa'âdete vâsıl ve hazîne-i âmirede* mahfûz mevkûfât defterlerinde kaydı bâlâsına şerh virildiği mübeyyin ve *mübâya'a-i mürettebe* ve *mu'ahhede-i mezbûrun* isti'câlini mütezammin bu def'a *şeref-yâfte-i sahîfe sudûr* olan bir kıt'a *emr-i âlî taraf-ı düsturânımıza* vusûl *mümzî-yi sûreti* aynen ihrâc ve mümziyyen tarafınıza mersûl kılındığı bugün *tekâlif-i mehâmm-ı saltanat-ı seniyyenin* *ba'de't-ta'ahhüd imrâr u dikkât* ile *akide-i ihmâle* düçârı ve te'dîye ve tesviyesi emrinde serimu rehâvet ve *ta'tîl-i giriftâr ma'âzâllahu te'âlâ menâfi-yi rızâ-yı âlî-yi* *mevâddan* olduğu ve böyle *hidmet-i mehâmm-ı devlet-i aliyyenin* *te'dîye ve tesviyesine* me'mûr olanların ednâ mertebe tekâsül ve bekâsını zuhûr idecegi olur ise fi'l-hâl mütebekâ-yı şîme-i sîme mehâmm-ı aliyyede ve fermânber ---- iktizâsınca *derbâr-ı adâlet-me'âba* arz ve inhâya mübâderet müşîrânımızdır der-kâri sizlerki bilâdda *muhâttabûn-ı mûmâ-ileyh* ve ahâlilersiz *ma'lûm u meczûmunuz* oldukda *ale'l-icmâl bâ-i'lâm* müte'ahhid olduklarınız *ma'lûmü'l-mikdâr* mübâya'a zahîresini pâk ve müntefî zehâ'irden *vakt u zamâniyle* te'dîye ve teslîme müsâra'at ve *bâ-emr-i âlî* me'mûr-ı te'dîyesi olduğunuz husûsâtın külliyesinde ve *bi'l-husûs* iş bu mübâya'a maslahatında ednâ mertebe kusûr rehâvetden *vakûr-ı ittikâ* ve mücânebet eylemeniz bâbında tenbihen ve isti'câlen *ber-mantûk-ı emr-i âlî dîvân-ı rûmdan* iş bu buyrıldı *tahrîr u isdâr* ve *kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân* kapucılar kethüdâmız İzzetlü Sa'îd Ağa ile irsâl olunmuşdur

ve *bi-menni te 'âlâ* vusûlunde gerekdirki *vech-i meşrûh* üzre *mûcib-i buyrıldımızla amel u hareket* olunmak deyü.

Z sene 33.

(19/2)Medîne-i Tokad'da Ka'be Mescidi mahallesi mütemekkinlerinden olub Vân'da ticâretle mütemekkin iken bundan akdem hâlik olan Dolot (دولوت) veled-i Rimek (ريمك) nâm hâlikin virâseti *zevce-i metrûkesi* Minted (منند) binti Kirâki (كيراكى) ile *sulbîye-i kebîre* kızı Alisâvite (اليساويته) ve sağîre kızı Eys (ايس) ve ammi-zâdesi Endâsı (انداصى) veled-i Yovânni'ye münhasir olduğu şer'an *zâhir u numâyân* oldukdan sonra *bâ-ma'rifet-i şer'* terekesi tahrîr ve *beyne'l-verase bi'l-farizati's-şer'îye tevzi' vü taksîm* olunan *hâlik-i mersûmun terekesinin defteri müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî* zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn şehr-i zi'l-ka'de li-sene selâse ve selasin ve mi'eteyn ve elf.

menzil der-mahalle-i mezbûre 1 bâb	1000	ğuruş
dîmî yasdık 9	50	ğuruş
çit yorğan 4	80	ğuruş
çit dōşek 3	50	ğuruş
sağîr kefere minderi aded 12	12	ğuruş
köhne kilim aded 2	3	ğuruş
müsta'mel kebîr 1 kâliça	60	ğuruş
def'a müsta'mel kilim 2	25	ğuruş
müsta'mel sicim	8	ğuruş
yan minderi 1 ve köşe 1	10	ğuruş
köhne sağîr kâliça 1	1	ğuruş
şişe 2 ve İngiliz 1 tabâk 1	6	ğuruş

kebîr 1 ve saġîr 1 ŧam'dân	6	ġuruŧ
bayâġı duhân ıbıġı 4	5	ġuruŧ
saġîr nuhâs fener 1	2	ġuruŧ
İrâkî kâzġâmı 1	30	ġuruŧ
saġîr nuhâs mangâl 1	10	ġuruŧ
legen 1 ve ıbrık 1	15	ġuruŧ
kebîr nuhâs sini 1	64	ġuruŧ
nuhâs kıyye / 12	48	ġuruŧ
hırdavât-ı menzil ber-vech-i tahmîn	10	ġuruŧ

yekûn

1500 ġuruŧ

minhâ ihrâcât

resm-i kısmet	37	ġuruŧ
kâtibiye ukâdariye ihzâriye ve kaydiye	8	ġuruŧ

yekûn

45

sâhhü'l-bâkî

li't-taksîm-i beyne'l-verâse

1455 ġuruŧ

hisse-i zevce	<i>meblaġ /105</i>	181	ġuruŧ
hisse-i binti		485	ġuruŧ
hisse-i binti		485	ġuruŧ
hisse-i ammi-zâde	<i>meblaġ /15</i>	303	ġuruŧ

(20/1) Es-seyyid Abdurrahman Efendinin fetvâ mektubudur.

İzzet-me'âb Tokad kazâsında Müftî-zâde Es-seyyid Abdurrahman Efendi

ba'de's-selâm inhâ olunur ki *kazâ-i mezbûr* müftisi Es-seyyid Osmân Efendinin *sû'i-hâli* ve senin *ehliyet u istihkâk ve hüsn-i sülûkun bâ-arz u mahzar* tarafımıza inhâ ve *me'zûn-ı bi'l-iftâ* olman hakkında istid'â olunmağla merkûm Es-seyyid Osman Efendi hacr olunub yerine tarafımızdan iftâya sana izn virilmiştir gerekir ki *lede'l-iftiftâ'i sahh-ı akvâl-i e'imme-i hanefiye aleyhim rahmetehû rabbü'l-beriyeh* ile iftâ idüb *kütüb-i mu'tebereden nakl-i sarîh* ve imzâlarında *kazâ-i mezbûr* müftisi olduğunu tasrîh eylesiz *hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' aşere min şehri zi'l-ka'deti's-şerîfe li-sene selase ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.*

El-fakîr Mekkî-zâde Mustafa Âsım

afâ anhumâ

(20/2) El-mu'î-zâde Sâlih Efendi'nin nikâbet mektûbudur.

Kıdvetü's-sâdâtü'l-kirâm Tokad ve Dunkes(دونكس) ve Komanat ve Çarh-ı Pâre(چرخ پاره) ve Kâfirni'de hâlâ kâ'imakâmımız olan Ahmed Sâlih Efendi *dâme-şeref-i siyâdetehû ba'de'l-tahiyyetü'l-vâfiye* inhâ olunur ki *kazâhâ-yı mezkûrelerde sâdât-ı kirâm* üzerlerine *kâ'imakâmlık hizmet-i celîlesinde* iş bu sitte ve selasîn ve mi'eteyn ve elf *zi'l-hiceti's-şerîfesi* ğurresinden cenâbınız tarafımızdan *kemâ-kân ibkâ* olunmuştur gerekir ki *sâdât-ı kirâma tevkîr u ihtirâm* idüb kuzzât ve kâ'imakâm senedleriyle tesyîr ve *izhâr-ı alâmet-i hazar idenleri men' u def'* ve cenâbınız dahi kimesneye *alâmet-i hazar vaz'ından haşiyet ve iddi'â-yı neseb-i siyâdet* idenleri tarafımıza havâleye mübâderet ile iş bu *emânet-i kübrâda kemâl-i iffet ve istikâmet* eyleyüb *sâdât-ı kirâmdan* tevcihiyye ve arûsiyye ve *muhdesât-ı sâ'ire-i nâ-merdiye* nâmıyla bir akçaların almayub ve aldırmayub *siyânet-i ırz* ve mâllarında *sa'î-yi mevfûr* zımında *şevketlü mehâbbetlü kudretlü kerâmetlü pâdişâh-ı âlem-penâh* Efendimiz hazretlerine

isticlâb-ı da vât-ı hayriyyeye ihtimâm herbir emrde şer'-i şerîfe imtisâl-i tâm eyleyerek mahzar-ı şefâ'at-ı hazret-i seyyidü'l-enâm aleyh-i alâ alihî fazlû't-tehaya ve's-selâm olasız.

El-fakîr Şeyhi-zâde Abdülvehhâb el-Hüseyn nakîb-i

ale'l-eşrâf.

İstibdâl olunan bağçenin istibdâli ve vakfiyyeti sahîh olmayub *fetevâ-yı şerîfler* müciblerince bâtil olmağla vakfiye ve istibdâl hüccetleri kayıtlarına *battâl-ı keşîde* ve kaydları terkîn olunduğı iş bu mahalle şerh virildi

fi 19 C 33

Mâ-fih-i mine'l-vakfi'l-müsahhali es-hali'l- mükemmeli vaka'a ind ve vazaha beyne yedeyy ve hukimet nushahahu ve luzûmehû ve şurûtehû ve kuyûdehû âlmen bi'l-hilâf el-hâri beyne'l-e'immeti'l-eslâf ve ani'l-fakîr ileyh azze şânehû ve te'âlâ Ali Sâbit el-mevle'l-hilâfehû bi-Medîne-i Tokad

ğafirelehû

mühür

Vakf-ı akârı bey' ve dahi istibdâl müşevvikât-ı şer'iyye mevcûd iken bey' ve istibdâl eylemekden men' için emr-i şerîf vârid olmuşmudur el-cevâb beyân buyurılan sene ihdâ ve hamsîn ve tis'âmi'e târihinde vârid olmuşdur izni-i sultâni ile amel olunmak fermân olmuşdur

nemakkahû'l-fakîr Es-seyyid Esbah Abdurrahman

el-müfti bî-Medîne-i Tokad afâ anhû.

Ma'rûzât-ı Ebû's-su'ûd aleyhi'r-rahmetehû eylemek bi'l-vurûd bu sûretde "Zeyd mütevellisi olduğı vakf-ı bağçeyi izn-i sultânisiz hilâf-ı emr-i sultâni bey' ve istibdâl ile sahîh ve mu'teber olurmu el-cevâb olmaz".

Nemakkahû'l-fakîr Es-seyyid Esbah Abdurrahman

el-müfti bî-Medîne-i Tokad afâ anhû

lâ-muhâlefetehû li-emri's-sultânî bel sâhibü'l-ittibâ' Kahistânî.

(20/3) *Elhamdülillahi rabbi'l-âlemîn ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidînâ*

Muhammedin ve âlihi ve sahibihî ecma'în emmâ ba'd iş bu vesîkanın tahrîr u testîrine bâ'is Medîne-i Tokadda Yâş Meydân mahallesi sâkinlerinden sâhibü'l-hayrât ve'l-hasenât Ali Efendi ibn-i Hasan nâm kimesne meclisü şerî'at-ı ğarrâ u mahfil-i tarikat-ı zehrâda vakf-i âti'l-beyânı li-ecli't-teslîm ve't-tescîl hasebî mütevellî nasb u ta'yîn eylediği Osman Efendi ibn-i Abdurrahman mahzarında bi-tav'a ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb hâlâ yedimde ve taht-ı tasarrufumda mülküm olub Kilimci Dedesi demekle ma'rûf nâm mevzi'de kâ'in bir taraftan târik-i hâssa ve bir taraftan hark ve bir taraftan Ebu Bekir bağçesine ve bir taraftan târik-i âmme müntehi bir kıt'a bağçemi mâlımdan ifrâz ve mülkümünden mümtâz hasbetallahû'l-azîm ve taleben lil-mürzâtü'l-rabbü'r-rahîm vakf u habs teslîm-i mütevellî-yi mezbûr idüb şöyle şart eyledimki bağçe-i mahdûd-ı mezkûra mâdâmki kendüm huyûtta oldukça vakfiyyet üzre me'a't-tevliye mutasarrıf-ı evvelim ve ba'dehû vefâta mahall-i mezbûrda vâki' müceddiden binâ ve ihyâ eyledigim medresede de kim müderris olur ise vakfiyyet üzre me'a't-tevliye mutasarrıf olub bağçe-i mahdûd-ı mezkûr âhiren icâr olunub hâsıl-ı icârâtından rakabesi ba'de'l-rü'yet bâkî kalan icârâtına vakfiyyet üzre me'a't-tevliye mutasarrıf ola deyü ta'yîn-i şurût ve mübeyyin-i kuyûd ile teslîm-i mütevellî-yi mezbûr idüb ol dahi sâ'ir evkâf mütevellileri misillü vakfiyyet üzre me'a't-tevliye mutasarrıf ola didükde vâkıf-ı mezbûrun ber-vech-i meşrûh cârî olan akdârını mütevellî-yi mezbûra bi'l-muvâcehe tasdik ve bi'l-müşâfehe tahkîk eyledükden sonra vâkıf-ı mezbûr kütüb-i fikhiyye-i mu'teberde tahrîr u testîr olındığı veche vechiyye-i şer'î üzre istircâ' ile

istihkâm itmekle *hâkim-i mevkî' sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü-me'âb* Efendi hazretleri dahi tercihen *li-cânibü'l-hayr e'imme-i dînden alâ kavî-i min yerah sıhhat ve lüzûm-ı vakf* ile emr itmegin mezbûr sahîh ve lâzım oldu min ba'd *nakz u nakzı mahâll ve tebdîl ve tağyîrine mecâl-i mümteni'ü'l-ihtimâldir femen beddellehû ba'de mâ semî'ahû fe-innemâ ismühû aallezîne yubeddîlûnehû innallâhe semî'un alîm ve ahîrü'l-vakf-ı ale'l-hayyi'l-cevâdü'l-kerîm cerî zelik hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis aşere min şehri zi'l-hiceti'ş-şerîfe li-sene selâse ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.*

Abdüllatif Zahimî (زحيمي) Ağa İbni Osman Ağa
El-hâc Hüseyin Alemdâr İbni Osman Alemdâr
Es-seyyid Muhammed Efendi Ali bin İsa an-kazâ-i Tozanlu
Es-seyyid Ahmed Efendi ibni El-hâc Ömer Efendi El-hatîb-i câmi'-i Ali Paşa
Es-seyyid Abdürrezzâk Efendi ibni Abdülvehhâb
Cebeci oğlu İbrahim Ağa Bezzâz
Es-seyyid Muhammed Efendi El-imâm câmi'-i Kaya
ve ğayrihim mine'l-huzzâr

(21/1) Megüllî (مكولى) karyesine müte'allik emr-i âlidir.

Kıdvetü'n-nüvvâbü'l-müteşerri'in Kâfirni nâ'ibi mevlânâ zîde-ilmuhû tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki zu'emâdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Muhammed Emin veled-i İsa zîde-kadruhû südde-i sa'âdetima arz-ı hâl idüb Sivas sancâğında Komanat nâhiyede Mâmî (مامى) nâm karye ve ğayriden yigirmibirbinyedi yüzelli akça berât-ı şerîfimle mutasarrıf oldu ği ze'âmeti mülhakâtından Kâfirni nâhiyesine tâbî' neferât ve çiftlik ile karye-i Megüllî mâlikâne metâ'-ı mülk-i mübeyyi' Şecâ'addin El-hâc İlyâs mâlikâne dört sehm olub dört sehmden üç sehmi üç nefer kimesne birer cüz tilâvet idüb anların vazîfesiçün ta'yîn idüb sehm-i bâkî dahi

eslaha-i evlâddan müteveli olan kimesneye *cihet-i ta'yîn* itdüğü kayd olundu ve hâsıl dîvânî tahtında nîm ve hinta ve şa'îr yekûn ma'a ğayra yedibinyediyüzsekseneyedi akça yazu ile *defter-i mufâssalda* muharrir kalemiyle tahrîr ve *defter-i icmâlde yâzu-yı mezkûresi sâlifü'z-zikr* Mâmı karyesi ve me'a ğayrihumâ birikdirilüb yigirmibinsekseneyedi akça ze'âmete *ber-icmâl* ve *icmâl-i mezkûrun* onüçbinüçyüzdoksan akçası *mûmâ-ileyh* Muhammed Emin veled-i Hüseyin'in bâkiyyesi müştereki kayıtlarında oldığı *defter-i hâkânide* mukayyed olmağla *sâlifü'l-beyân* Megüllü karyesi toprağında zirâ'at iden defterlü re'âyâ yerlerinde zirâ'at iden hâric re'âyâ tâ'ifesinin zirâ'atleriyle hâsıl eyledükleri terekelerinden dîvânî cânibine â'id oşürlerin evvelâ karyelerinde olan anbâra ba'dehû her hafta tereke sâtılık akrab bâzâra nakl itdirmek murâd eyledükde zirâ'î tâ'ifesi olanlar *karye-i mezbûrda* vâki' anbâra ba'dehû her hafta durur (طورر) tereke sâtılıb akrab pâzâra naklde *hilâf-ı kânûna* inâd ve muhâlefet eyledüklerini bildirüb kânûn üzre akrab pâzâra nakl itdirilmek bâbında *emr-i şerîfim* sudûrını istid'â itmekden nâşî *defterhâne-i âmiremde* mahfûz *rûz-nâmçe-i humâyûn* ve *defter-i icmâl* ve mufâssala mürâca'at olundukda *vech-i meşrûh* üzre oldığı *mestûr u mukayyed* bulunmağın *defter-i hâkânî* mûcibince kânûn üzre amel olunmak emr olmuşdur buyurdumki *hükm-i şerîfimle* vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emr üzre amel dahi *husûs-ı mezbûra* mukayyed olub göresiz inhâ olındığı üzre ise *mâ-rü'z-zikr* Megüllü karyesi toprağında zirâ'at iden defterlü re'âyâ ve defterlü re'âyâ yerlerinde zirâ'at iden hâric re'âyâ tâ'ifesine muhkem *tenbîh u te'kîd* eylesinkü zirâ'atlarıyla hâsıl eyledükleri terekelerinden dîvânî cânibine â'id oşürlerin evvelâ karyelerinde olan anbâra ba'dehû her hafta durur tereke sâtılıb akrab pâzâra nakl idüb *hilâf-ı kânûna* te'allül ve muhâlefet itmeyeler ve itdirmeyesin *min ba'dehû* kânûna ve *emr-i humâyûn*uma muhâlif kimesneye iş itdirmeyüb *husûs-ı*

mezbûr için bir dahi emrim vârmalı eyleyemesiz şöyle bilesin *alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız* tahrîran fi evâ'ili şehr-i şa'bânü'l-mu'azzam li-sene selasin ve mi'teyn ve elf. be-makâm-ı Konstantiniyye-i mahrûse

(21/2) Şerîfe Hatun'ın Defter-i Kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Sûfiyyûn mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Şerîfe binti İsmail nâm müteveffiyenin virâseti *zevc-i metrûkı* Derviş Süleyman ile anâsı Hadice binti İbrahim ve li-ebeveyn er karındâşı Muhammed ve kız karındâşı Zeyneb'e münhasir olduğu şer'an *zâhir u numâyân* oldukdan sonra *bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verase bi'l-farîzati's-şer'iyye tevzi' vü taksîm* olunan *müteveffiyeye-i mezbûrenin* terekesinin *defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî* zikr olunur *hurrire fi'l-yevmü'r-râbi' işrîn şehr-i zi'l-hicce'ti's-şerîfe* li-sene selâse ve selasîn ve mie'teyn ve elf.

çit döşek 1	10	ğuruş
çit yorğan 1	12	ğuruş
yasdik aded 1	5	ğuruş
köhne minder 1	2	ğuruş
köhne kilim 2	3	ğuruş
evâni-yi nuhâsiye aded 1	20	ğuruş
çetâri entâri 1	20	ğuruş
atlâs müsta'mel entâri 1 ve şâlî cübbe 1	50	ğuruş
mîhr-i mü'eccel bâ-karârü'l-verase	75	ğuruş

yekün

197 ğuruş

minhâ ihrâcât

müteveffiye-i mezbûrenin techîz ve tekffinine	61,5	ğuruş
resm-i kısmet	5	ğuruş
kâtibiyye çukâdariyye ihzâriyye ve kaydiyye	1,5	ğuruş

yekûn

68 ğuruş

sâhhü'l-bâki

li't-taksîm-i beyne'l-verâse

129 ğuruş

hisse-i zevce	64	ğuruş meblağ /60
hisse-i ümm	61	ğuruş meblağ /60
hisse-i uht	14	ğuruş meblağ / 40
hisse-i ah	28	ğuruş meblağ / 80

(22/ 1) Zecriyyeye müte'allik emr-i âlî kaydıdır.

Kıdvetü'n-nüvvâbü'l-müteşerri'in Tokad nâ'ibi mevlânâ zîde-ilmihû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân kazâ-i mezbûr a'yânı ve bu husûsa mübâşir ta'yîn olunan zîde kadruhum tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki zecriyye mukata'asının ber-vech-i emânet idâresi uhdesine mahlûl olan a'zam-ı ricâl-i devlet-i aliyemden iftihârü'l-ümerâ' ve'l-ekâbir Es-seyyid El-hâc Muhammed Sa'îd dâme-uluvvuhûnun takdîm eylediği takrîri mefhûmunda mukatâ'a-i mezbûr mülhakâtından Tokad kazâsının bedel-i maktû' ve resm-i zecriyyesi fi-mâ ba'd ziyâde ve noksân kabûl itmeyerek beher sene ibtidâ-yı ağustosda gelüb zecriye sandığına teslîm olunmak şurûtı ve meşrût-ı sâ'ire ile üçbin ğuruş maktû' kayd olunub ve bedel-i maktû'ı dâr-ı devlet-i mukarrire-i mîriye tahtına idhâl olunarak mevâcib ve eshâm fâ'izlerine ve mesârif-i mühimme-i müsta'cile-i mîriyeye müretteb ve mahsûs olduğundan vakt u zamânıyla yerlü yerinden

cem' u tahsîl lâzîmûn olmağla işbu vakt-i ciyâbet ve tahsîl-i duhûl iden binikiyüztuzüç senesine mahsûben dahi meblağ-ı maktû'a-i mezbûrun yerlü yerinden cem' u tahsîl için bir kıt'a emr-i şerîfim sudûrını tahrîr ü inhâ itmekle senki a'yân-ı mûmâ-ileyhsin kazâ-i mezbûrun sene-i merkûme mahsûben bedel-i maktû' ve rûsûm-ı zecriyyesi olan üçbin ğuruşu ma'rifetin ve nâ'ib ve mübâşîri ma'rifetiyle yerlü yerinde cem' u tahsîl ve şurûtu mûcibince onda bir ğuruş hidmet-i mübâşîriyesi başkaca edâ ve ahz olunarak kabzına me'mûr mübâşîrine teslîmen Der-aliyyeme irsâl ve zecriyye sandığına teslîme mezîd-i sa'î vü ğayret eylemek fermânım olmağın hâsseten işbu emr-i celîlü'l-kadrim isdâr ve ile irsâl olunmuşdur imdi vusûlünde bâlâda bast ve beyân olındığı üzre zecriyye mukâta'ası hazîne-i âmiremin dâr-ı devlet-i mukerrerinde mesnûn olub mecmû'-ı hâsîlâtı mevâcib ve eshâm fâ'izlerine ve sâ'ir masârifât-ı mühimme-i mîriye müretteb ve mahsûs olmak mülâbesesiyle beher sene vakt u zamânıyla yerlü yerinden cem' u tahsîl lâbüd olduğından kazâ-i mezbûrun sene-i merkûma mahsûben bedel-i maktû' ve rûsûm-ı zecriyyesi olan üçbin ğuruşu ma'rifetin ve nâ'ib ve mübâşîr ma'rifetiyle yerlü yerinden ve îcâb u iktizâ idenlerden cem' u tahsîl ve kabzına me'mûra teslîmen Der-aliyyeme irsâl ve zecriyye sandığına teslîmine mübâderet eylesesin ve senki mübâşîr-i merkûmsun sen dahi me'mûr-ı tahsîl olduğın mezkûrû'l-mikdâr zecriyye mâlını nâ'ib ve a'yân mûmâ-ileyhumâ ma'rifetleri ve mübâşîrinle şurûtuna ri'âyet olunarak yerlü yerinden ve îcâb u iktizâ idenlerden temâmen ve kâmilen cem' u tahsîl ve ahz ve getirüb Der-aliyyemde zecriyye sandığına teslîme müsâra'at ve bi-lâ mûcib imrâr-ı evkât ile avn u te'hîrden ve hilâf-ı emr-i şerîfim hareketi tezvîrinden bi-ğâyet tehâşî vü mücânebet eylesesin ve senki nâ'ib-i mûmâ-ileyhsin sen dahi mûcib-i emr-i şerîfimle amel u hareket ve hilâfindan tevakkî vü mübâ'adet itmek bâbında fermân-ı âlî şânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükûm-i şerîfimle vârdukda bu bâbda vech-i

*meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan iş bu emr-i celîlü'ş-şân vâcibü'l-etbâ' ve lâzîmü'l-
imtisâlimin mazmûn-ı münîfi birle âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd
kilasız tahrîrû'l-yevmi'r-râbi' şehr-i şa'bân li-sene selâse ve selasin ve mi'eteyn ve elf.*

emr-i âlî mûcibince hâlâ Sivas vâlisi Devletlü Lütfullah Paşa Efendimiz hazretlerinden

dahi bir küt'a buyrıldı vârid olmuştur

(22/2) Pâtoscı (پاتوص) Mustafa'nın defteri kayıdır.

Medîne-i Tokad'da Güzel Aşçı mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Pâtoscı Mustafa bin Mustafa nâm müteveffânın virâseti zevce-i metrûkesi Havva binti Hüseyin ile sulb-i saġîr oġlu Feyzullah ve sulbîye-i kebîre kızları Âîşe ve Şerîfe'ye münhasir olduġı şer'an zâhir u numâyân oldukdan sonra bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verâse bi'l-farîzati'ş-şer'îye tevzî' vü taksîm olunan müteveffâ-yı mezbûrun terekesinin defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-işrîn min şehr-i zi'l-hicce li-sene selâse ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

dîmi döşek 2	30	ġuruş
köhne döşek 1	7	ġuruş
çit yorġan 2	25	ġuruş
mitil yorġan 2	10	ġuruş
çit yasdık 1	40	ġuruş
saġîr yân minderi 2 ve köşe 1 mek'ad 2	30	ġuruş
kilim 2	13	ġuruş
çârşab ve çit yüz 1	6	ġuruş
def'a yorġan 1	10	ġuruş
saġîr entâri 2	10	ġuruş
don 1 ve gömlek 1	3	ġuruş

sağır çamaşur kâzğâni 1 ve legeni 1	40	ğuruş
köhne mangâl 1	7	ğuruş
sini 1	10	ğuruş
yâğ ber-vech-i tahmîn	15	ğuruş
bulgur ve yârma	15	ğuruş
kâvuk ve sârik	5	ğuruş
şam‘dân 1	5	ğuruş
evâni-yi nühâsiye kıyye 35	100	ğuruş
hınta rublâğ (رپلاغى) 6	12	ğuruş
hırdavât-ı menzil	10,5	ğuruş
nakd-i der-kise	70	ğuruş
der-zimmet Duhâncı Molla Osman bâ-temessük	238	ğuruş
der-zimmet Ebsiyeli (ايسیلى)	137	ğuruş
Çobân Ahmedin oğulları bâ-temessük		
der-zimmet Veliyüddin ve karındâşı Mustafa	36	ğuruş
an-karye-i mezbûr bâ-temessük		
	yekün	
	784,5	ğuruş
	minhâ ihrâcât	
müteveffâ-yı mezbûrun techîz ve tekfinine masraf	37	ğuruş
resm-i kısmet	19,5	ğuruş
kâtibiyye çukâdariyye ihzâriyye ve kaydiyye	4	ğuruş
mihri mü‘eccele-i müsbet lil-zevceti’l-mezbûr	40	ğuruş
bi-şehâdeti Ali Alemdâr bin Osman ve		

Es-seyyid Emin bin Muhammed gibbū't-tahlîf

yekün

100,5 ğuruş

sâhhü'l-bâkî

li't-taksîm-i beyne'l-verâse

684 ğuruş

hisse-i zevce	85	ğuruş	<i>meblağ / 60</i>
hisse-i ibn	299	ğuruş	<i>meblağ / 30</i>
hisse-i bint	149	ğuruş	<i>meblağ / 75</i>
hisse-i bint	149	ğuruş	<i>meblağ / 75</i>

(23 / 1) Âfiye Hatunun defteri kaydıdır

Medîne-i Tokad'da Cemâleddin mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Âfiye binti Ali nâm müteveffiyenin *sadriye-i kebîre* kızı Ümmü Gülsüm binti Osman ile *li-eb* er karındaşı *ğâ'ib-i ani'd-diyâr* Ahmed ve kız karındaşı Âişe'ye münhasir olduğu şer'an *zâhir u numâyân* oldukdan sonra *bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verase bi'l-farîzati's-şer' iye tevzî' vü taksîm* olunan *müteveffiyeye-i mezbûrun* terekesinin *defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî* zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi' aşere min şehri-i zi'l-hiccetî's-şerîfe li-sene selâse ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

yasdık <i>aded 12</i>	60	ğuruş
köhne döşek 3	30	ğuruş
tüy döşek 1 ve minder 1	5	ğuruş
sağır köhne pupla 5	2,5	ğuruş
minder 2	5	ğuruş
yan minderi 2 ve köşe 1 mek'ad 1	50	ğuruş

çit yorğan 1 ve mitil 2	17	ğuruş
köhne çârşab 2	1	ğuruş
köhne kaba 1	3	ğuruş
ayna 1	10	ğuruş
müsta‘mel börk 1	5	ğuruş
köhne kubûr divit 2	20	ğuruş
boyama çekmece 1	5	ğuruş
ipek ve kaşık 5 ve frenk 2	5	ğuruş
köhne entâri 1	5	ğuruş
köhne hamâm tâkımı	2	ğuruş
sâ‘at kâbı ve fener	3	ğuruş
bez parçaları	3	ğuruş
köhne kilim parçası	3	ğuruş
tahta sandık 1	1,5	ğuruş
nuhâs mangâl 1	15	ğuruş
sağır çamaşur kâzğâmı	10	ğuruş
köhne abdest legeni 1	10	ğuruş
şam‘dân 1	5	ğuruş
kâliça 1	5	ğuruş
evâni-yi nühâsiye kıyye 18	55	ğuruş
hırdavât-ı menzil	10	ğuruş

yektin

320 ğuruş

minhâ ihrâcât

müteveffiyeye-i mezbûrun techîz ve tekfinine masraf	109	ğuruş
resm-i kısmet	8	ğuruş
kâtibiyye çukâdariyye ihzâriyye ve kaydiyye	20	ğuruş

yekûn

119 ğuruş

sâhhü'l-bâkî

li't-taksîm-i beye'l-verase

201 ğuruş

hisse-i bint	100	ğuruş <i>meblağ / 60</i>
hisse-i ah	67	ğuruş
hisse-i uht	60	ğuruş <i>meblağ / 60</i>

(23/2) Fâtıma Hatun'ın defteri kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Muslihiddîn mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Fâtıma binti Eyyüb nâm müteveffiyenin virâseti zevc-i *metrûkî* Ali bin Ahmed *sadriye-i kebîre* kızları Zeyneb ve Vâhîde ve *li-ebeveyn* kız karındâşı Rukiye binti'l-*mezbûr* Eyyüb'a münhasir olduğu şer'an *zâhir u numâyân* oldukdan sonra *verase-i mezbûrûn* talebi ve *ma'rifet-i şer'le* tahrîr ve *beyne'l-verase bi'l-farîzati's-şer'îye tevzî'vü taksîm* olunan *müteveffiyeye-i mezbûrenin* terekesinin *defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî* zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehr-i zi'l-hiceti's-şerîfe li-sene selâse ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

dîmi döşek 1	15	ğuruş
köhne döşek 1	5	ğuruş
yorğan 2	20	ğuruş
yasdık 1 ve pupla 1	5	ğuruş

çiçekli libâde 1	30	ğuruş
çetâri entâri 1	13	ğuruş
kezî entâri 1	20	ğuruş
müsta'mel şâlî cübbe 1	5	ğuruş
sîm sağır kuşak 1	6	ğuruş
börk 1	8	ğuruş
köhne hamâm tâkımı	10	ğuruş
çârşab 1	2	ğuruş
köhne don 2 ve gömlek 1	5	ğuruş
sağır bez köhne libâde 1	1	ğuruş
müsta'mel çit ve beyâz dülbend ve kuşak	2,5	ğuruş
nuhâs fener	3,5	ğuruş
evâni-yi nuhâsiye ber-vech-i tahmîn kıyye 7	24,5	ğuruş
ocâk timurî ve sâç ayâğı maş'a	2,5	ğuruş
sağır şam'dân 1	0,5	ğuruş
çıkırık 1	1	ğuruş
köhne sağır kâliça ve kilim	5	ğuruş
tahta sandık 1	1	ğuruş
der-zimmet-i Ahmed Beşe bâ-temessük	304,5	ğuruş
mihr der-zimmet-i zevc-i mezbûr	30	ğuruş
yekün		
520,5 ğuruş		
minhâ ihrâcât		
müteveffiyeye-i mezbûrenin techîz ve tekfinine masraf	58,5	ğuruş

resm-i kısmet	13	ğuruş
kâtibiyye çukâdariyye ihzâriyye ve kaydiyye	3	ğuruş

yekün

74,5 ğuruş

sah

sah

sah

sâhhü'l-bâkî

li't-taksîm-i beyne'l-verâse

446 ğuruş

hisse-i zevc	111	ğuruş meblağ /60
hisse-i bint	148	ğuruş meblağ /80
hisse-i bint	148	ğuruş meblağ /80
hisse-i uht	37	ğuruş meblağ / 20

(24/1) *Husûs-ı âti'l-beyân* mahallinde *ketb u tahrîr-i iltimâs* olmağın *savb-ı şer'-i enverde* mevlânâ Es-seyyid Hüseyin Efendi İbni Muhammed me'zûnen *ta'yîn u irsâl* olunub ol dahi Medîne-i Tokad'da Cehkânlı mahallesi dâhilinde câri *nehr-i sağırden* müfrez su ile devr iden Zincirli Kuyu degirmânı bendi üzerine vârub *zeyl-i kitâbda* *mestûrû'l-esâmî-yi müslimîn* huzûrında *akd-i meclisü şer-i nebevî* eylediginde *mahall-i mezbûr* ahâlilerinden işbu *ashâbi'l-kitâb* Molla Mustafa bin El-hâc İbrahim ve Ahmed Alemdâr ve Ebu Bekir Beşe ve sâ'irleri *meclisü ma'kûd-ı mezkûr* ihzâr olunan degirmân-ı mezkûr mütevellisi Es-seyyid Muhammed Emin bin Ahmed mahzarında herbiri *tahrîr-i da'va* idüb ez-kadîmi Avlunlu Feyzi menzilinın alt tarafından cereyân ider iken *vaz'-ı kadîmi* tağıyîr ve önünde söğüt Ağacı diküb *menzil-i mezkûrdan bend-i mezkûr* yukarı kaldırub *kesret-i metar* vukû'ında *mecrâ-yı nehr zayıyık* ve *bend-i mezkûr* mürtefi' ve yine *nehr-i mezkûr* üzerinde Muslı'nın oğlı degirmânı dimekle arîf

degirmânın mutasarrıfı dahi *degirmân-ı mezkûrın* oluklarına dörder beşer tahta zamm ve ihdâs ve hark ve bendini yukarı kaldurdıklarından nâşî *bend-i mezkûr* mürtefi' olmağla menzillerimizin divârlarını hedm ve eşyâlarımızı *ğark u itlâk* olmak havfiyle evvel bahâr duhûlünde mârt ve nisân ve mâyıs aylarında ki üç mâh *bend-i mezkûr* yıkıla gelmişken iş bu *mütevelli-yi mezbûr kadîme-i adem-i rağbet* itmeyüb birle kadîmî vech üzre yıkılmasına *tenbihi-i şer'î* olunmak matlûbumuzdur didüklerinde *gibbû's-sû'âl ve'l-inkâr müdde'ıyyûn-ı mezbûrûndan takrîr-i da'vâlarını mübeyyin beyyine taleb* olundukda *husûs-ı mezkûra vukûf-ı tâmı* olan *ricâl-i müslimînden* Meydân İmâmı Muhammed Efendi bin Abdullah ve karındâşı Derviş Mustafa ve Pınar oğlu El-hâc Süleyman Alemdâr ve Nalband Muhammed bin Veliyüddin ve Penbeci oğlu Molla Ömer ve Hüseyin Ağa ibni Osman Ağa ve diğer Hüseyin Ağa İbni Sâlih Ağa nâm kimesneler *li-ecli'ş-şehâde meclisü ma'kûd-ı mezkûra* hâzirûn olub istişhâd olunduklarında *fi'l-hakîka bend-i mezkûr ez-kadîm mezbûr* Feyzi'nin menziline tahtında cereyân idüb evvel bahâr duhûlünde üç mâh yıkılageldiği *ilm-i şer'le* ma'lûmumuzdur biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz ve şehâdet dahi ideriz deyü her biri *edâ-i şehâdet-i şer'ıye* eyledüklerinde *gibbû't-ta'dîl ve't-tezkiye* şehâdetleri makbûle olmağın mücibiyle *bend-i mezkûr* kadîmî üzre evvel bahâr duhûlünde üç mâh yıkılmasına *mütevelli-yi merkûma ba'de't-tenbîh vâki'-i hâli mevlânâ-yı mezbûr* mahallinde tahrîr ve mü'âbeset olunan *ümenâ-i şer'den* Çukadâr Mustafa Ağa ve Muhzır Ömer bin Hüseyin ve sâ'ir *hâzirûn bi'l-meclis müslimîn* ile *meclisü şer'a* gelüb her biri *alâ vukû'a inhâ ve takrîr* itmegin *mâ-vaka'a bi't-taleb ketb* olındı hurrîre *fi'l-yevmi't-tâsî'* aşere min şehr-i cemâziye'l-ahir li-sene selâse ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

İbrahim bin Mustafa

Abdullah bin Süleyman

Hüseyin bin Muhammed

Ali bin Muhammed Timurcı

Hasan Efendi bin Hüseyin

Ebu Bekir bin Hüseyin

El-hâc Hüseyin bin Muhammed ve ğayrihim mine'l-huzzâr

(24/2) *Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adini'l-fezâ'il ve'l-eklâm* Niksâr kâdısı ve Tokad kazâsı nâ'ibi zîde-fazluhumâ *tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân* Sâlih ve oğlu Osman zîde-kadruhumâ *südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb havâss-ı humâyûnum* mulhakâtından Tokad kazâsına tâbi' Dunkes karyeleriyle Niksâr kazâsına tâbi' Kirkonos (كركونوس) ve Çâlkara (چال قره) karyeleri *ber-vech-i mâlikâne bâ-berât-ı âlî* uhdelerinde olmağla bu makûle *havâss-ı humâyûnum* karyeleri *mevrûzü'l-kalem ve maktû'ü'l-kadem min külli'l-vücûh* serbestiyyet olub vâki' olan cürm-i cinâyet ve resm-i arûsâne ve kul ve câriye müjdegâneleri ve sâ'ir bâd-ı hevâlarına hâricden bir dürlü müdâhale îcâb itmez iken *mîr-i mîrân ve mîr-livâ ve mütesellim ve voyvoda ve a'yân ve sâ'ir ehl-i örf tâ'ifesi* taraflarından kânûna müdâhale ve re'âyâsın ahz ve habs teklîfi ile rencide ve ta'addiden hâlf olmadıkların bildürüb ol bâbda *men' u def' için emr-i şerîfim* sudûrını istid'â itmeleriyle imdi bu makûle *havâss-ı humâyûnum* karyeleri *mevrûzü'l-kalem ve maktû'ü'l-kadem min külli'l-vücûh* serbestiyyet olmağla *rûsûm-ı serbestiyyete* ve sâ'ir bâd-ı hevâlarına hâricden dahl olunmak câ'iz degildir bu bâbda kânûn üzre *amel u hareket* olunmak emr olmuştur buyurdumki *hükm-i şerîfimle* vusûl buldukda bu bâbda sâdir olan emrim üzre amel dahi *husûs-ı mezbûra temâm-ı müfîd* olub göresiz *mâ-rû'z-zikr havâss-ı humâyûnum* karyelerinin vâki' olan resm-i cürm-i cinâyet ve resm-i arûsâne ve kul ve

câriye müjdegâneleri ve sâ'ir bâd-ı hevâların mîr-i mîrân ve mîr-livâ ve mütesellim ve voyvoda ve serdâr ve a'yân ve zu'emâ ve erbâb-ı timâr ve çeribâşı ve çerisürücüler ve ümenâ ve amâl ve nüzzâr ve muhassıl-ı emvâl ve sâ'ir iş erlerinden ve ğayriden hiçbir ferdi *dahl u ta'arruz* itdirmeyüb cümlesi *mûmâ-ileyhumânın* taraflarından *ahz u kabz* itdiresiz anın gibi yâzılı re'âyâların yedinde *ber-cürm-i ğalîz* sâdır olub *bi-hesâbü's-şer' sulb-i siyâset* ve yâhud *kat'-i uzuvva* müstehak ola olduğunda dahi *hükm-i kâdı lâhik* olub *hüccet-i şer'îye* virildikten sonra *mahreme-i günâh* sâdır olduğu mahalde siyâsete me'mûr olanlara hakkında lâzım geleni *mûmâ-ileyhumânın* ma'rifetleriyle icrâ itdirüb hâric toprâğa olub gitmege komayub ve *bedel-i siyâset* deyü bir akça ve bir habbelerin almayalar ve aldirmayub *men' u def'* eyleyesin ve dahl olunub şimdiye degin *mûmâ-ileyhumânın* mukâta'aları tarafına â'id *rûsûm-ı serbestiyesinden* kimesne füzûli nesnelere almışlar ise *ba'de's-subût* idüb girü bunlara alıviresiz *min ba'dehû şer'-i kânûn* ve *emr-i humâyûnuma* muhâlif kimesneye iş itdirmeyüb *husûs-ı mezbûr* için bir dahi emrim vârmalı eyleyemesiz ve bu *hükm-i humâyûnımı sicil-i mahfûza ba'de'l-kayd mûmâ-ileyhumâ* yedlerinde ibkâ ve mazmûnını icrâ eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîran evâhir-i şehr-i rebî'ü'l-âhir li-sene tis'a ve tis'în ve mi'ete ve elf.

bi-makâm-ı

Konstantiniye -i mahrûse

(25/1)mûcibince amel oluna deyü bâlâsı

hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûn ile mazmûn-ı berât-ı

âlî şânım sûretidir ki ilmiyle mahallinden nakl olundu

berât-ı şerîf-i âlî şân sâm-i mekân-ı sultân ve tuğrâ-yı eğarrâ-i cihân-sitâni hâkâni

hükmi oldurki

İş bu *dârende-i berât-ı âlî şân kıdvetün muhtâr-ı milleti'l-mesihîyye* Boğos nâm râhib *hutimmet avâkibuhû bi'l-hayr dîvân-ı humâyûnuma arz-ı hâl* idüb İstâbul ve tevâbi'î ermeniyânî patriki olan Abrâhâm râhibin ba'zı *nâ-hemvâr* hareketine binâ'en azlî icâb itmekle *müşerref-i iktirâ sahîfe-i sudûr* olan mübârek *hatt-ı humâyûn himâyet-makrûn-ı şâhânem* mûcibince-râ olub mersûm patriklikden azl olunub yerine *âyîn-i millete vâkıf gâh-güzâr ve sadâkatkâr ve mücerrebü'l-etvâr ve umûr-ı patrikliği* idâre ve rü'yete *sâhib-i iktidâr ber-ahiri intihâb* ve patrik nasb olunması lâzım gelmegin ol bâbda beyâz üzerine sâdır olan *fermân-ı âlî şânım* imtisâlen *millet-i ermeniyânın* söz sâhibleri ve rûhîn ve pâpas ve cemâ'at bâşı esnâf ihtiyârları patrikhâneye tecemmü' ve *lede'l-müzâkere râhib-i mersûmı beyne'l-ruhâbîn* intihâb ve üzerlerine patrik nasb olunması niyâzında olduklarını *mübeyyin-i taksîm* eyledükleri *mahzar-ı gûne arz-ı hâlleriyle* inhâ ve istid'â eyledüklerine binâ'en *râhib-i mesfûr taraf-ı saltanat-ı cihânâdârânımdan* üzerlerine patrik *nasb u ta'yîn* olunub lakin yedine *berât-ı âlî şânım* i'tâ olunmadığın bildirüb mîrî pişkeşin *teslîm-i hazîne-i âmirem* eylemek şartıyla patrik *selef-i mersûm* Abrâhâm râhibin def'inden kendüye tevciyye ve yedine *şurût-ı kadîmesiyle berât-ı âlî şânım* virilmek bâbında *istid'â-yı inâyet* eylediği eelden *hazîne-i âmiremde* mahfûz piskopos mukâta'ası defterlerine mürâca'at olundukda İstâbul ve perâkende Anâdolı ve Rûmili ve tevâbi'î Ermeni patrikliği yüzbin akça mîrî pişkeş ve onüç yük elliikibinüçyüzseksendokuz akça mukâta'a ile mersûm Abrâhâm nâm râhibin bâlâsı *hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnumla* mu'anvan *bâ-berât-ı âlî şân* üzerinde olduğu der-kenâr olunmağla mûcibince mîrî pişkeş tamâmen teslîm eylemek şartıyla selefine virildiği misillü berâtı i'tâ olunmak bâbında sâdır olan *fermân-ı âlî şânım* mûcibince *âdet-i pişkeş* olan *meblağ-ı mezbûr* bin akçalı *ber-vech-i nakd-i teslîm-i hazîne-i âmirem* eyledigine *sûret-i rûz-nâmçe-i humâyûnum* virilmegin binikiyütüzotuzüç senesi saferinin

onuncu gününde bu *berât-ı humâyûnı* virdim ve buyurdumki mesfûr Boğos nâm râhib *hutimmet avâkıbuhû bi'l-hayr* varub ref^o olunan mersûm yerine İstanbul ve perâkende Anadolu ve Rûmili ve tevâbi'-i ermeniyânî patrikliğine ber-vech-i te'yid mutasarrıf olub patrikliğine tâbi' yerlerde marhasalar pâpâslar ve sâ'ir Ermeni tâ'ifesinin ulus gencisi *râhib-i mersûmı* üzerlerine patrik bilüb patrikliğine müte'allik umûrlarında *râhib-i mersûma* mürâca'at idüb doğrı sözünden (نجا) eylemeyeler ve patrikliğine tâbi' yerlerde *azl u nasba* müstahak olan marhasaları ve pâpâsları ve karabâşları *râhib-i mersûm* âyînleri üzre *azl u nasb* eyledükde ahirden kimesne muhâlefet eyleyemeyüb ve karışmayalar ve *patrik-i mersûmun memhûr-ı arzı* olmadıkça *kâdı-yı arz* ve *arz-ı hâl* ile ve bir ferde marhasalık virilmeyüb ve sâ'ir vakflarına müte'allik olan husûsları *râhib-i mersûmun* ma'rifetiyle olub ahirden kimesne müdâhale eylemeyüb ve murâd üzre pâpâs ve keşîş ve marhasa ve karabâşlar ve mâ-rabt ta'yîn olunur keşîş-avzenlik *mu'tâd-ı kadîm* üzre patrike â'id metrûkâtların *râhib-i mersûm* ve yâhud tarafından vekilleri mîrî içün *ahz u kabz* eyledükde *hilâf-ı mu'tâd-ı kadîm beytü'l-mâl* ve kassâm âdemleri müdâhale eylemeyeler ve kadîmden *zabt u tasarruflarında* olan kilisâ ve manâstırlarına ve ziyâret-gâhlarına ve kendülere tâbi' olub kadîmeden alâka idegeldükleri ve bu ana degin *âyîn-i âtılaların* icrâ eyledüklerine ve *fetevâ-yı şerîfe* ve mahsûsan *fermân-ı âlî şânım* ile olan hürmâtlarına ehl-i örf tâ'ifesi taraflarından ve ahirden bi-veche müdâhele ve mu'âraza olunmayub ve *patrik-i mersûmun* ma'rifet ve âdemi yoğiken âyînlerine muhâlif ba'zı kara pâpâsları nikâh câ'iz olmayan zımmî nikâh eylemeyeler ve bir zimmiye avrat erinden kaçsa veya bir dahi avrat boşamalu olsa aralarına *râhib-i mersûm* yâhud vekîllerinden ğayri kimesne karışmaya ve merd olan ermeni marhasaları ve pâpâsları ve keşîşler ve sâ'ir ermeni tâ'ifesi kendi âyînleri üzre kilisâları fukarâsına ve patrik her ne vasiyet iderler ise muğayyer olub ermeni şâhidleriyle şer'le istimâ' oluna

ve âyînleri muhâlif-i vaz' u hareket iden ermeni marhasaları ve pâpâs ve keşîşleri *patrik-i mersûm* âyînleri üzre te'dîb ve sâçları tırâş ve kendülerin pâpâs ve karabâşlıktan azl ve kilisâların ahire virdükde müdâhale eylemeyeler ve patrikliğine tâbi' yerlerde kadîmden kendü âyînleri üzre kilisâlarına müte'allik bâğ ve bağçe ve çiftlik ve çâyır ve tarlalarına ve degirmân ve iyâzim ve yatâyirlerine ve manâstırlarına ve buyût ve dekâkîn ve *isticâr-ı müsmire* ve *ğayr-i müsmirelerine* ve sâ'ir bunun emsâli kinisâya vakf olan eşyâ ve davârların *mu'tâd-ı kadîm* ve olageldiği üzre iş bu *berât-ı âli şânımla* ermeni patriği olan mesfûr Boğos nâm *hutimmet avâkıbuhû bi'l-hayr* tarafında *zabt u rabt* itdirülüb ahirden müdâhale eylemeyeler ve kilisâ ve manâstırlarına vekîl olub *düş-i patriklik-i lâzimededen ekl u belğ* iden pâpâsluk ve keşîşlük *patrik-i mersûm* muhâsebelerin gördükde *hilâf-ı mu'tâd-ı kadîm* ahirden müdâhale olunmayub ve ba'zı zî-kudret kimesneler şu pâpâsı azl ve kilisâsın şu pâpâs vir deyü ve yâhud şu zimmîye avreti şu zimmîye nikâh eyle deyü âyînlerine muhâlif rencide eylemeyeler ve ermeniyân tâ'ifesinden ba'zıları kilisâ ve manâstırları yoğiken *mahall-i bi-mahall* gezüb *hilâf-ı âyîn sahîh-i ermeni* re'âyâları ifsâd iden mersûm *patrik-i mesfûr* ma'rifetiyle ve *fermân-ı şerîfimle* ahz ve haklarında lâzım gelen icrâ oluna ve *patrik-i mersûmun murûr-ı ubûr* eylediği mahallerde bindiği bârgîr ve kâtırlarına ve yânında olan yasâkcısına ve adamlarına ve *tebdîl-i câmme* ve kisve eyledüklerine *ehl-i örf* taraflarında bi-veche müdâhale eylemeyeler ve *râhib-i mersûmun* kendü müfettişiçün hâsıl olan yağları mahsûs ve tasadduk nâmıyla zimmî tâ'ifesinin viregeldükleri şîre ve bâl ve yâğ ve sâ'ir eşyâların hânesine nakl eyledükde iskelelerde ve kapularda eminler ve yamakıcılardan bir ferd *hilâf-ı mu'tâd-ı kadîm* rencide eylemeyeler ve *izn-i şer'*le alıkonulmak lâzım geldükde ermeni pâpâsların ve keşîşlerin *patrik-i mersûm* ma'rifetiyle alıkonulub ve bir zimminin kendü rızâsı yoğiken cebren müselmân eylemeyeler ve *râhib-i mersûmun*

kendü rızâsı yoğiken biz sana cebren yasâkçı oluruz deyü ve sâ'ir bahâne ile kuyûm kulları dikkatden rencîde olunmayub ve senevî *mâl-ı maktû'* i beher sene *teslîm-i hazîne-i âmirem* eyledükçe patrikliğine vech-i meşrûh üzre te'kîd-i mutasarruf olub ber-vechle zabt u rabtına taraf-ı ahardan ferd mâni' olmayub ve patrik-i mersûmun tarafından tasadduk ve cem' için ta'yîn eylediği râhibler *murûr-ı ubûr* eylediği mahallerde *ehl-i örf* tâ'ifesi taraflarından müdâhale etdirilmeyüb ve âyînlerine muhâlif nikâh iden zımmiler kilisâlarına girmek âyînlerine muhâlif olmağla mürd olduklarında kuzzât ve nüvvâb ve sâ'ir zâbitlersiz kaldırım deyü pâpâslara *cevr u eziyet* itdirilmeyüb ve *patrik-i mersûm* mâdâmki *mûcib-i berât* üzre hareket eyleyen patrikliği *min ba'dehû* ahara virilmemek üzre mahalline kayd-şod virilmekle *hilâf-ı şurût-ı berât-ı âlî şân* ahardan müdâhale ve mu'âraza eylemeyeler deyü şurûtı musarrıh olub ve mersûm Boğos nâm râhib *hutimmet avâkıbuhû bi'l-hayr* imtisâline kıyâsen kendüsi ve kapu kethüdâsıyla me'an onbeş nefer ademlerinden cizye ve avârız ve tekâlif-i örfiye olunmayub ve *memâlik-i mahrûsemde* vâki' kilisâ ve manâstırlarının hudûdlarında sâkin pâpâs ve karabâşların teftîş ve hesâbları *patrik-i mesfûr* ve vekilleri ma'rifetiyle görülüb ve *kadîm-i ermeniyâna* mahsûs kilisâ ve manâstırları Paşa ve mütesellim ve voyvoda ve kâdı arzları ve mürâsele ile sahîh ermeni re'âyâsı yedlerinde ayîn-i ahar üzre olan (*فتولد*) ta'bîr olunur müfsidlere virilmeyüb ve ayîn-i ahz üzre *فتولد* töhmetiyle müttehem müfsidlerin cürmleriçün sahîh-i ermeni re'âyâsı rencîde olunmayub ermeni patrikleri ma'rifet ve inhâlarıyla haklarında lâzım gelen ayînleri üzre icrâ olunub velev makûle müfsidlerin cerîmeleriçün olan *duyûn-ı kesîreleriçün* şehir ve kasâbât ve kurrâda olan kilisâ ve manâstırların eşyâsına ta'arruz olunmayub ve rehin olmak üzre *ahz u kabz* itdirilmeye ve ber-takrîb ile ahz olunmuş *muvakkat-ı şer'le* girü mahallerine redd ve teslîm olunub *ayîn-i kadîmeleri* üzre bir dahi avret boşâmak ve avret üzerine avret

almak ziyâde ayınlerine muğâyir olmağın o makûlelere ruhizat virilmeyüb *te'dîb u gûş-i mâl* olunub *patrik-i mersûmun* yedinde olan asâsına müdâhale olunmayub ve mîrî maktû' cem' için *murûr-ı ubûr* iden karabâşlarının *murûr-ı ubûr* eyledükleri mahallerden ahsen vechle geçmek için üzerlerinde olan elzâmelerin ve davârlarına ehl-i örf taraflarından müdâhale olunmayub ve kendülere mahsûs kilisâyâ müt'e'allik eşyâlarından kapularda ve iskelelerde gümrük ve bâc mütâlebe olunmayub ba'zı hizânın zuhûr iden da'vaları ahz-ı mahallerde istimâ' olunmayub dîvân-ı humâyûnumda görülmek üzere *Âsitâne-i sa'âdetime* havâle için emsâli *şurût-ı berât*da idhâl olunmak bâbında *arz-ı hâl* birle istid'â olundukda emsâli olan İstânbul ve ahiri patriklerinin berâtları şurûtı görüldükde İstânbul ve ahiri patrikleri ve hizmetleri olan kapu kethüdâlarıyla onbeş nefer ademlerinden cizye ve avâriz ve tekâlîf-i örfiye talep olunmayub ve şer'-i şerîfe müt'e'allik lâzım gelen da'vâları dîvân-ı humâyûnumda istimâ' oluna deyü berâtları şurûtunda musarrih oldığı der-kenâr olunmağla *arz-ı hâli* ve der-kenâr olunan emsâli *şurût-ı berât*ında idhâl olunmak bâbında sâdır olan *fermân-ı âlî şânım* mûcibince şurûtına idhâl olunmağla İstânbul ve tevâbi'i ermeniyânı patriki olan mesfûr Boğos nâm râhib *hutimmet avâkıbuhû bi'l-hayr* ile kapu kethüdâsıyla me'an onbeş nefer ademlerinden cizye ve avâriz ve tekâlîf-i örfiye talep olunmayub ve *şer'-i şerîfe* müt'e'allik lâzım gelen da'vâları *dîvân-ı humâyûnumda* görüleb *vech-i şer'i* üzere berâtına idhâl olunan şurûta ve kuyûdına muğâyir *vechen mine'l-vucûh ve sebeben mine'l-esbâb* bir dürlü mâni' ve mezâhim ve dâfi' ve râfi' olunmayub *dahl u ta'arruz* kılmayalar şöyle bileler *alâmet-i şerîfe i'timâd* kılalar tahrîrû'l-yevmi's-sâdis aşere şehri i safer li-sene ihda ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

be-makâm-ı Konstantiniye-i mahrûse

(26/ 1) Yâğcıoğlu Hânında müsâfiren muhterik olan Keşîş Artin hâlikin metrûkâtı kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Yâğcı hânında müsâfiren mütemekkin ilen leylen odasında muhteriken helâk olan Artin Keşîş nâm hâlikin zâhirde *ırs-i ma'rûf* ve ma'rûfesi olmayub *cânib-i beytü'l-mâl* â'id olub ve *emîn-i beytü'l-mâl ba'de'l-ihbâr hâlik-i mesfûrun* indinde mevcûd *emvâl u eşyâ* ve altûn ve nakdi *ma'rifet-i şer'* ve *emîn-i beytü'l-mâl* ma'rifetiyle *ba'de't-tahrîr* hâlâ *Medîne-i mezbûr* ermeniyân tâ'ifesinin *bâ-berât* ve *bâ-hatt-ı humâyûn-ı sa'âdet-makrûn* karabâşları olan Kiforg (كيفرق) nâm râhibin ibrâz eylediği berât ve bâlâsı *hatt-ı humâyûn* ile *mu'anvan-ı sûret-i fermân* nâtik olduğu üzere bu makûle *beytü'l-mâl* karabâşlara muhavvel olduğına *binâ'en imtisâlen lehû râhib-i mesfûra* teslim olunan *tereke-i hâlik-i mesfûrdurki ber-vech-i âfî* zikr olunur *hurrîre fi'l-yevmi'-sâbi'* ve'l-işrîn min şehr-i zi'l-hiceti'ş-şerîfe li-sene selâse ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

sîm kaplı İncil-i şerîf	<i>cild 1</i>
Altûn kol bâğı	<i>çift 2</i>
sandâl ve sûf entâri	<i>aded 2</i>
Mısır çârşab	<i>aded 1</i>
Haleb alâcası entâri	<i>aded 1</i>
ketân gömlek	<i>aded 1</i>
sîm kutu	<i>aded 1</i>
sîm yıldız ve mercânlı hâç	<i>aded 1</i>
def'a simlüce hâç	<i>aded 1</i>
hâç sârgusı makrame	<i>aded 8</i>
siyâh bez pârçası hil'at	<i>aded 3</i>

peşkîr	aded 2
enfiye yemenisi	aded 3
vâle ta'bir olunur el yemenisi	aded 2
şeritli hâraciye	aded 1
atlâs zenne entârisi	aded 1
sîm arpacık	aded 1
sîm kuşak	aded 1
boğça	aded 3
def'a gömlek	aded 2
suluk ve peştemâl	aded 6
keşîş örtüsü	aded 6
pîr kemeri	aded 1
siyâh bez kuşak	aded 1
sof ferrâce	aded 1
siyâh yüzlü çalkafâ kürk	بقية 1
<i>köhne şâl kuşak</i>	aded 1
köhne mağnîb alâca entâri	aded 2
siyâh aba	aded 1
terkî şapkası	aded 1
def'a gömlek	aded 1
kahve ıbrığı	aded 3
pirinç	batmân 1
kahve	dirhem 100
def'a peşkîr	aded 1

köhne kuzı kürk	بقیه 1
siyâh biniş	aded 1
şiyâk şalvâr	aded 1
cedîd yorğan	aded 2
döşek	aded 1
yasdık	aded 3
köhne minder	aded 2
tüyli kaba ve kâliça	aded 2
billur şişe	aded 1
pupla	aded 2
kilim	aded 1
nuhâs mangâl	aded 1
kavânoz içinde sağır şişe	aded 1
şam'dân	aded 1
sîm mühür	aded 3
def'a suluk	aded 1
kitâb-ı kefere	aded 1
nohud	rublâğ 0,5
nuhâs parça	aded 16
bulgur	rublâğ 1
ateş küregi ve sâc ayâğı	aded 2
misli sâbun	aded 6
Kalpâk	aded 6
kömür ber-vech-i tahmîn	haml 1

kilim	<i>aded 2</i>
Hırdavât	
findık rub'iyesi	<i>aded 393</i>
mahmûdiye	<i>aded 3</i>
Mısır altûnı	<i>aded 5</i>
İslâmbol altûnı / lazkiyye /	
yâldız altunı	<i>aded 1</i>
Mısır rub'ie	<i>aded 1</i>
İslâmbol rub'iyesi	<i>aded 4</i>

Ber-vech-i müfredât ilmü'l-esâmi tahrîr olunan eşyâ ve altûn *bi-temâmihâ* ve *bâ-ayânihâ karabâş-ı mesfûr* Kiforg nâm râhibin *taleb u iltimâsıyla emîn-i beytü'l-mâl* olan Tokad voyvodası sa'âdetlü Derviş Ali Ağa tarafından *râhib-i mesfûr* tarafına *bâ-ayânihâ* ve *bi-temâmihâ* teslim olındığı işbu mahalle şerh virildi.

(27/1)*Tevliyyet-i Medîne-i Tokad*'da *hâkim-i şeri'at-ğarrâ* faziletlü Efendi hazerâtına meşrût Hamza Beg evkâfi ve mezâri'inden *nısf-ı hezîrât* ve *nısf-ı mahsûlât karye-i berrîler ber-mu'tâd-ı kadîm* ve *nısf-ı ahiri* imâmet için *vazîfe-i ta'yîn* olunduktan sonra *etrâf-ı şehir mezra'ası öşr-i mahsûlât* ve *hezîrât* ve *icârât* ve *et'âm-ı fukarâ* ve *tezmîm-i zâviye* için sarf olunmak üzere tahsîs olunub *mâ'adâ vakf-ı mezbûrun* kurrâ ve mezâri'in *öşr-i şihne* ve *kirâ-yı anbâr* ve *mesârif-i şihne ba'de'l-ihrâc* binikiyüzotuzüç senesinde vücûda gelen *öşr-i mahsûlât* cümle ma'rifetiyle *erbâb-ı vezâife ta'yîn u tahsîs* olan mahsûlâtın *defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî* zikr olunur *hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi'* ve'l-ışrîn min şehir-i zi'l-hicce li-sene selâse ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

karye-i

karye-i

Kal'acık

hınta ve şa'ir

25 keyl

Kât me'a Züfâr

hınta ve şa'ir

40 keyl

yekün

65

minhâ ihrâcât

mesârif- şihne keyl 3,5*kirâ-yı anbâr* keyl 2*şihnelik* keyl 6,5

yekün

12

sâhhü'l-bâkî

li't-taksîm-i beyne'l-mürtezika

keyl 53

nısf-ı mü'ezzin Es-seyyid Abdurrahman Efendi

vazîfe-i

Abdülvâhid ve Nazîf Osman Efendi

keyl 5

tabâh Es-seyyid Abdurrahman Efendi

vazîe-i

ve Abdülvâhid ve Nazîf Efendi

keyl 1

rublâğ 13

türbe-hân Es-seyyid Abdurrahman Efendi

vazîfe

ve Abdülvâhid ve Nazîf Efendi

keyl 1

Mü'ezzin Es-seyyid Abdurrahman Efendi

vazîfe

keyl 1

rublâğ 14

cidâğ-dâr ve bevvâb Es-seyyid Abdurrahman Efendi

vazîfe-i

ve Nazîf Efendi ve Dervîş Ahmed

rublâğ 6

ferrâş Es-seyyid Abdurrahman Efendi

vazîfe-i

Keyl 1

rublâğ 5

gendum -1 küp Es-seyyid Abdurrahman Efendi

vazîfe-i

rublâğ 11

vekîl-i harc Es-seyyid Abdurrahman Efendi

vazîfe-i

Keyl 1

rublâğ 1

mü'ezzin Es-seyyid Ali

vazîfe-i

rublâğ 10

ferrâş Es-seyyid Ali

vazîfe-i

keyl 1

nakîb-i nân Es-seyyid Ali

vazîfe-i

rublâğ 3

hatîb Es-seyyid Abdurrahman Efendi

vazîfe-i

keyl 8

türbe-dâr Es-seyyid Abdurrahman Efendi

vazîfe-i

keyl 1,5

türbe-hân Es-seyyid Abdurrahman Efendi

vazîfe-i

keyl 1,5

türbe-dâr Rakîm Es-seyyid Abdullah

vazîfe-i

rublâğ 14

türbe-hân Es-seyyid Abdurrahman Efendi

vazîfe-i

rublâğ 6

türbe-hân Es-seyyid Abdurrahman Efendi

vazîfe-i

keyl 1,5

türbe-dâr Es-seyyid Abdurrahman Efendi

vazîfe-i

rublâğ 3

câbî Es-seyyid Abdurrahman Efendi

vazîfe-i

keyl 1,5

nısf-ı cibâyet Es-seyyid Abdurrahman Efendi

vazîfe-i

keyl 1

rub'-ı cibâyet Es-seyyid Abdurrahman Efendi

vazîfe-i

keyl 1

vazîfe-i habbâz Es-seyyid Ali ve Abdullah ve Sâlih

vazîfe-i

rublâğ 6

rub'-ı mü'ezzin Muvaffak ve Abdülrezzâk

vazîfe-i

keyl 4

nısf-ı kâtib Es-seyyid Abdurrahman

vazîfe-i

rublâğ 14

câbî Karâ Es-seyyid Abdurrahman Efendi

vazîfe-i

keyl 6

nısf-ı kâtib Es-seyyid Abdurrahman efend

vazîfe-i

rublâğ 14

ferrâş ve bevvâb Es-seyyid Abdurrahman Efendi

vazîfe-i

ve Abdülahad ve Nazîf

keyl 1

türbe-hân Es-seyyid Abdurrahman Efendi

vazîfe-i

rublâğ 14

diger câbî Es-seyyid Abdurrahman Efendi

vazîfe-i

rublâğ 5

kandilci Es-seyyid Abdurrahman Efendi

vazîfe-i

rublâğ 3

Helâşevi (خلاشوی) Es-seyyid Abdurrahman Efendi

vazîfe-i

rublâğ 3

cehkân (جهكان) İbrahim Alemdâr

vazîfe-i

rublâğ 12

mü'ezzin-i salâ Es-seyyid Abdurrahman Efendi

vazîfe-i

rublâğ 3

mü'ezzin-i salâ Es-seyyid Salâ

vazîfe-i

rublâğ 3

türbe-hân Muvaffak ve Abdülrezzâk

vazîfe-i

rublâğ 3

türbehân Nazîf Efendi

vazîfe-i

rublâğ 4

türbe-hân El-hâc Abdurrahman ve Halîl

vazîfe-i

keyl 1

(28/1) *Mâ-fihî mine 'l-vakfi 'l-müsahhali es-hali 'l-mükemmeli vaka'a indi ve vazaha beyne yedeyy ve hukimet nushahahu ve luzûmehû ve şurûtehû ve kuyûdehû âlimen bi 'l-hilâf beyne 'l-e 'immeti 'l-âlâf ve ani 'l-fakîr Ali Sâbit el-mevle 'l-hilâfehû bi-Medîne-i Tokad*

gufirelehû

el-hamdülillahi rabbi 'l-âlemîn ve 's-salâtü ve 's-selâmü alâ rusûline Muhammedin ve âlihî ve sahibihî ecma 'în emmâ ba'd iş bu vesîkanın tahrîr u testîrine bâ'is Medîne-i Tokad'da Sâbunhâne mahallesi sâkinlerinden sâhibetü 'l-hayrât ve 'l-hasenât Rukiyye binti Emîn Muhammed tarafından vakf-ı âti 'l-beyân ikrâra vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi bi-şahsûhâ ma'rifet-i şer'îye ile ârifân olan El-hâc Ahmed bin Sâlih ve Osman bin Muhammed şehâdetleriyle sâbit u subût vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan bakkâl Molla Muhammed bin Halîl nâm kimesne meclisü şerî'at-ı ğarrâ u mahfil-i tarîkat-ı zehrâda vakf-ı âti 'l-beyânı li-ecli't-teslîm ve 't-tescîl mütevellî nasb u ta'yîn eylediği attâr El-hâc Muhammed bin Ali mahzarında bi 'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem mezbûrenin hâlâ yedinde ve taht-ı tasarrufunda mülki olup mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan tarîk-i âmme müntehi bir bâb menzilini mâlından ifrâz ve mülkünden mümtâz idüb hasbetellahu 'l-azîm ve taleben li-mürzât-ı rabbü'r-rahîm vakfu habs ve teslîm-i mütevellî-yi mezbûr idüb şöyle şart eylediği menzil-i mahdûd-ı mezkûra mâdâm kendi huyûtda oldukça vakfiyyet üzre hâsıl olan icârâtından mutasarrıf olup senevî Cemâleddîn mahallesinde vâki' câmi'-i şerîfe on ğuruşluk şem'al ibkâ ve

câmi'-i mezkûr rakabesi için dahi on ğuruş *harc u sarf* eylemek üzere *me'a't-tevliye* mutasarrıf ola ba'dehû vefâtihâ mezbûr El-hâc Muhammed Efendi vakfiyyet üzere menzil-i mezkûra mutasarrıf olub hâsıl icârâtından rakabesi *ba'de'l-rü'yet* bâkî kalan icârâtından *vech-i meşrûh* üzere *şurût-ı mezkûreyi* icrâ eyledükden sonra fazla kalan icârâta *me'a't-tevliye* mutasarrıf ola ve ba'dehû vefât-ı mezbûr El-hâc Muhammed Efendinin evlâd- evlâd-i evlâdları batnen ba'dehû batn ve neslen ba'dehû nesl ve karnen ba'dehû karn kezalik vakfiyyet üzere mutasarrıf olub *şurût-ı mezkûreyi* icrâ eyleyeler *iyâzen billihî te'âlâ inkırâzü'l-evlâd* Medîne-i mezbûrede re'y-i hâkim ile *müyesser-i huccâc* olan vakfiyyet üzere *me'a't-tevliye* mutasarrıf olub *ber-minvâli muharrer şurût-ı mezkûra* icrâ eyledükden bâkî kalan icârâtından senevî beş ğuruş mütevellîçün *vazîfe-i ba'de'l-ıhrâc icârât-ı bâkiyeyi* Medîne-i münevvere fukarâsına irsâl ve îsâl eyleye deyü *ta'yîn-i şurût ve tebyîn-i kuyûd* ile *teslîm-i mütevellî-yi mezbûr* idüb ol dahi sâ'ir evkâf mütevellileri misillü vakfiyyet üzere *me'a't-tevliye* mutasarrıf ola deyü vekîl-i mezbûrun cârî olan ikrârını mütevellî-yi mezbûr *bi'l-müvâcehe tasdik ve'l-müşâfehe tahkik* eyledükden sonra vekîl-i mezbûr *ketb-i fikiyye-i mu'teberede tahrîr u testîr* olındığı *vech-i vechiyye-i şer'î* üzere *istircâ'* ile *istihkâm* itmekle *hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü-me'âb* Efendi hazretleri dahi tercihen *li-cânibü'l-hayr e'imme-i dînden alâ kavli min yerâh* sıhhat ve luzûm-ı vakfla *hükm u emr* itmegün vakf-ı mezbûr *sahîh u luzûm* oldı *min ba'dehû nakz u nakzı mahâll ve tebdîl u tağyîrine mecâll-i mümteni'ü'l-ihimâldir* *femen beddellehû ba'de mâ semî'ahû fe-innemâ ismühû alellezîne yubeddîlûnehû innallâhe semî'un alîm* ve *ecrû'l-vâkıf ale'l-hayyi'l-cevâdü'l-kerîm cerîz zelik* hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ısrîn min şehr-i zi'l-hicce li-sene selâse ve selâsin ve mi'eteyn ve elf.

Es-seyyid Mefdal Efendi ibni Es-seyyid Emîn Efendi

Tahtacı Hâfız Muhammed Efendi

Gümüşhâneli Mustafa Ağa

Hâfız Hüseyin Efendi

Hâfız Mustafa Efendi Kutb-zâde

Hâfız oğlu Mustafa Efendi Atâr

Müftî Ağa

Es-seyyid Muhammed Efendi

Korkoz-zâde (قورقوز) Ömer Efendi

Es-seyyid Hüseyin Ağa

(28/2) Fâtıma hatunun defteri kaydıdır.

Medîne-i Tokadda Su İçmez mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Fâtıma binti Derviş Muhammed nâm müteveffiyenin virâseti zevc-i metrûkı Süleyman bin Eyyüb ile *sadriye-i sağıre* kızı Ârife ve anâsı Rukiye binti Abdullah ve *li-beveyn* kız karındâşı Şerîfe binti'l-mezbûr Derviş Muhammed'e münhasir olduğu şer'an *zâhir u numâyân* olduktan sonra *bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verase bi'l-farîzati's-şer' iye tevzi' vü taksîm* olunan *müteveffiyeye-i mezbûrenin* terekesinin *defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî zıkr* olunur hurre fi'l-yevmi's-sâlis min şehr-i muharremü'l-harâm li-sene erba' ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

atlâs döşek 1	30	ğuruş
çiçekli yorğan 1	20	ğuruş
atlâs yasdık 1	8	ğuruş
pupla ve sağır yasdık 1	8	ğuruş
kilim aded 1	16	ğuruş
döşek 2	60	ğuruş

yorđan 2	40	đuruş
yasdik 2	15	đuruş
kilim 2	35	đuruş
kem ayâr kolbâğı	30	đuruş
altûn küpe çift 1	50	đuruş
islâmbol altûmı	8	đuruş
hırka 1 بقه	80	đuruş
müsta'mel beten (بتن) entâri 1	60	đuruş
müsta'mel entâri 1	10	đuruş
ipekli börk 1	25	đuruş
sımlı boncuk	6	đuruş
Haleb-kâri entâri 1	35	đuruş
def'a müsta'mel entâri 1	20	đuruş
hamâm tâkımı	40	đuruş
işleme çârşab 1	8	đuruş
sım sağır kuşak çift 1	30	đuruş
şalvâr	10	đuruş
ipekli gömlek 3	30	đuruş
sofra bezi ve işleme peşkîr	20	đuruş
don 5	20	đuruş
işleme makrame 1	5	đuruş
işleme 1 ve sâde 1 peşkîr	3	đuruş
çit 2 ve uçkur 1	5	đuruş
boyama tahta sandık 1	20	đuruş

ayna 1	15	ğuruş
işleme havlu ve çevra 1	40	ğuruş
mihr-i der-zimmet zevc-i mezbûr	300	ğuruş

yekün

1102 ğuruş

minhâ ihrâcât

müteveffiye-i mezbûrenin techîz ve tekffinine masraf	53	ğuruş
resm-i kısmet	27	ğuruş
kâtibiyye çukâdariyye ihzâriyye ve kaydiyye ve kalemiyye 5		ğuruş

yekün

86

sâhhü'l-bâkî

li't-taksîm-i beyne'l-verase

1016 ğuruş

hisse-i zevc	254	ğuruş
hisse-i bint	508	ğuruş
hisse-i ümm	169	ğuruş meblağ / 40
hisse-i uht	84	ğuruş meblağ / 80

(29/1) Sâliha Hatun'ın defteri kaydıdır.

Mâ-fihî mine'l-vakfi'l-müsahhali es-hali'l-mükemmeli vaka'a indi ve vazaha beyne yedeyy ve hukimet nushahahu ve luzûmehû ve şurûtehû ve kuyûdehû âlimen bi'l-hilâf el-hâri beyne'l-e'immeti'l-eslâf ve ani'l-fakîr Ali Sâbit el-mevle'l-hilâfehû bi-Medîne-i Tokad.

gufirelehû

el-hamdülillahi rabbi'l-âlemîn ve's-salâtü ve's-selâmü alâ rasûline Muhammedin ve âlihî ve sahibihî ecma'in emmâ ba'd iş bu vesîkanın tahrîrine bâ'is bâdî Medîne-i Tokad mahallâtndan Debbâğ-hâne-i Atîk mahallesi sâkinlerinden *sâhibetü'l-hayrât ve'l-hasenât zâtî ma'rife Sâliha binti Hüseyin nâm hatun meclisü şerî'at-ğarrâ u mahfil-i tarîkat-ı zehrâda vakf-i âti'z-zikre li-ecli't-teslîm ve't-tescîl-i şer'î mütevellî nasb u ta'yîn* eylediği li-ebeveyn kız karındâşının oğlu Hüseyin bin Muhammed mahzarında *bitav'ihâ ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm* idüb yedimde ve taht-ı tasarrufumda mülküm olub mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan medrese ve bir taraftan *hitâbet-i vakf-ı menzil* ve ba'zan perdecî Mustafa ve ba'zan yüncî Muhammed Ağa ve ba'zan Memiş Beşe ve ba'zan Fâtıma hatuna mülklerine ve ba'zan *tarîk-i hâssa* müntehî senevî Vezîr Ahmed Paşa evkâfına oniki pâre icâr-ı kadîmesi olan bir kıt'a menzil ve hadîka-i muttasılamı mâlımdan ifrâz ve mülkümden mümtâz idüb *hasbetellahu'l-azîm ve taleben li-mürzât-i rabbü'r-rahîm* menzil-i mezkûr ile hadîka-i muttasılayı *bâ-izn-i mütevellî vakf-ı sahîh-i şer'î ve habs-ı sarîh-i mer'î* ile *vakf u habs* idüb şöyle şart eylediği evvelâ kendim huyûtda oldukça vakfiyyet üzere *me'a't-tevliye* mutasarrıf olam ba'dehû fevtihâ iş bu merkûm Hüseyin *mâ-rü'z-zikr* menzil ve *hadîka-i muttasılaya* vakfiyyet üzere *me'a't-tevliye* mutasarrıf olub mahalle-i mezbûrede vâki' El-hâc Ahmed Ağanın binâ eylediği câmi'-i şerîfine senevî bir vukiyye şem'asel ve üç vukiyye *şem'-i revğan* ikâd eyleye ba'dehû *fevt-i mezbûr* Hüseyinin *evlâd-ı evlâd-ı evlâdının batn-ı evvelde* mevcûd olan *kezalik* vakfiyyet üzere *me'a't-tevliye* mutasarrıf ola ve ba'dehû *inkırâzü'l-evlâd re'y-i hâkimle câmi'-i şerîf-i mezkûrun* hademeleri *kezalik* vakfiyyet üzere *me'a't-tevliye* mutasarrıf olub *şurût-ı mezkûreyi icrâ* eyleye deyü *ta'yîn-i şurût u tebyîn-i kuyûd* ile *teslîm-i mütevellî-yi mezbûr* idüb ol dahi sâ'ir evkâf mütevellileri misillü vakfiyyet üzere *me'a't-tevliye* mutasarrıf ola didükde vâkife-i mezbûrenin *ber-vech-i meşrûh* cârî olan

ikrârını mütevellî-yi merkûm dahi *bi'l-muvâcehe tasdîk ve bi'l-müşâfehe tahkîk* eyledükden sonra vâkife-i mezbûr *ketb-i fıkhiyye-i mu'teberede testîr u tahrîr* olunan *vech-i vechiyye-i şer'î* üzre istircâ ile istihkâm itmekle *hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûhâ-lehû ve hüsnü-me'âb* Efendi hazretleri dahi tercihen *li-cânibü'l-hayr* vakfiyyetini teevvîz iden *mecâl-i mümteni'ü'l-ihimâldir fimen beddellehû ba'de mâ semî'ahû fe-innemâ ismühû alellezîne yubeddülûnehû innallâhe semî'un alîm* ve *ecrî'l-vakf' ale'l-hayyî'l-cevâdü'l-kerîm* cerî zelik *hurrîre fî'l-yevmi's-sâbi'* min şehr-i muharremü'l-harâm li-sene erba' ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Es-seyyid El-hâc Muhammed Efendi <i>me'zûn bi'l-iftâ sâbıkâ</i>
Es-seyyid Ahmed Efendi ahi'l-mezbûr
Mustafa Efendi ahi'l-mezbûr
El-hâc Mustafa Efendi tahtacı
Hâcî Osman-zâde Muhammed Ağa
Sarıkcı-zâde Abdî Efendi
Hamâmî-zâde Es-seyyid Muhammed Efendi

(29/2) Penbeci oğlunun hizmetinde İstefâna müte'allik emrdir.

Kıdvetü'n-nüvvâbü'l-müteşerri'in Tokad kazâsı nâ'ibi mevlânâ zîde-ilmihû *tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm olaki* Revhân nâm zimmî ile Mâryem nâm nasraniye südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb bunların kazâ-i mezbûr mütemekkinlerinden Dülger Harîz (خریز) ve rûm İstefân nâm zimmîler ikiyüzotuz senesinden beru *cihet-i ma'lûmeden* binüçyüzelli ğuruş alacakları olub meblağ-ı mezkûrı mesfûrlardan defe'âtle taleb ve almak murâdıyla gitdükde *bi-vech-i şer'î* virmekden te'allül ve mücânebet

birle *îsâl-ı hakk ve özr-i küllî* sevdâsında oldukların bildirüb mahallinde şer'le görülüb mesfûrların zimmetlerinde olan ol mikdâr ğuruş alacakları kendülere alıvirilüb *icrâ-yı şer'* ve *ihkâk-ı hakk* olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrını istid'â itmeleriyle mahallinde şer'le görülmek emrim olmuşdur buyurdumki hükm-i şerîfim vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel dahi ihzâr-ı husemâ kalub mukaddemâ bir def'a şer'le görülüb fasl olunmayan husûsların *temâm-ı hakk u adl* üzre mukayyed olub göresiz inhâ olındığı üzre ise ol bâbda *muktezâ-yı şer'-i kadîmle* amel idüb dahi *ber-vech-i muharrer* mesfûrların zimmetlerinde olan ol mikdâr ğuruş alacakların *ba'de's-subût* hükm idüb bunlara alıvirilüb *icrâ-yı şer'* ve *ihkâk-ı hakk* eyleyesiz *min-ba'dehû şer'-i şerîfe* ve *emr-i humâyûnuma* muhâlefet kimesneye iş itdirmeyüb husûs-ı mezbûr için bir dahi emrim varmalu eylemeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîran fî evâsıt-ı şehr-i şevvâli'l-mükerrem li-sene selâse ve selâsîn ve mi'eteyn ve elf.

bi-makâm-ı Konstantiniye-i mahrûse

(30/1) Tokad me'a'n-nevâhî ber-taksîm-i hazariyye

hisse

9546,5 ğuruş

Tuna sevâhilinde ve *mahâll-i ma'lûmede* der-dest inşâ olunmakda olub hitâmı takrîb iden *kılâ'-ı hâkâniye* ebniye mesârifiçün işbu binikiyüzotuzüç senesine mahsûben dahi Sivas sancâğı kazâlarından sâbıkı misillü *bâ-emr-i âli* tahsîlî müretteb olan yigirmibeşbin ğuruş *devlet-i aliyye* mübâşirinin hidmet ve te'âmiye ve konâk kirâsı ve *masârifât-ı sâ'iresi* üçbinyediyüzelli ğuruşki cem'an yigirmisekizbinyediyüzelli ğuruşdan *sicill-i mahfûzda* mukayyed *ber-taksîm-i hazariyye* kazâ-i merkûme *ber-vech-i bâlâ* isâbet iden yalnız dokuzbin beşyüzkırkaltıbuçuk ğuruşdur.

fi 7 M 1233

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbirü umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmmü'l-en'âm bi'l-re'yi's-sâib mümehhidü bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü erkânü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bi-sunûfû avâtıfı'l-melikü'l-â'lâ Sivas sancâğı mutasarrıfı vezîrim Paşa edâmallahû te'âlâ iclâlehû ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'âdini'l-fezâ'il ve'l-keâm Sivas sancâğında vâki' kazâların kâdıları ve nâ'ibleri zîde-fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve zâbitân ve iş erleri ve bu husûsa mübâşir ta'yîn olunan zîde-kadruhum tevki'-i refi'-i humâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki Tuna sevâhilinde ve mahâll-i ma'lûmede der-dest inşâ olunmakda olan onsekiz aded kılâ'-ı zehâyine ve ebniyesinin bi-menn-i te'âlâ bu sene-i mübâreke cümleten (اردی) olunmasına ikdâm olunması irâde-i seniyyem muktezâsından el-hâleti hâzihû kuyûd-ı lâzimesine nazar-ı âtiye-i mezkûrenin keşf olanları mücibince ğayri ez-teslîmât bundan böyle tekmiline iktizâ iden masârifât için hazîne-i âmirende ebniyye-i mahsûs akça karîn-i harc olmak mülâbesesiyle müceddiden bir mikdâr dahi dahi akça tertîb u tanzîm olunmak lâzım gelmiş ve zikr olunan kılâ'-ı zehâyinem ebniyyesiçün ikiyüzotuz ve otuzbir senelerinde Rûmili ve Anâdolu fukarâlarından ve ma'lûmi'l-esâmî aşiretlerden tertîb ve tahsîl olunan amel-i bedeliyesi iki senedir afv ve bedel olunan kazâlar ahâlileri teneffüs itmiş olduklarından iş bu sene-i mübâreke dahi hâtıme olarak bedeliye tertîbiyle zikr olunan mesâfirât-ı bâkiyenin rü'yetine bakılması icâb itmiş olduğına binâ'en her bir kazâ ve memleketin mâl ve tahammüllerine göre müceddiden ta'dîl u tesviye usûline ri'âyet bir kıt'a defteri tertîb defter-i mezkûrenin atebe-i ülyâ-yı mülûkânem bâ-takrîr-i âmire ve ta'dîl ve tertîb ve tanzîmi husûs-ı istibdâd olarak ol bâbda hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûn-ı şâhânem şeref-efzâ-yı sahîfe-i sudûr olmakdan nâşî mücibince sâlifü'z-zikr

kılâ'-ı zehâyinem âtiyesinin *kusûr-ı iktizâ* iden *masârifât-ı lâzîmeleriçün* hâtîme olarak *ber-mûcib-i defter-i Rûmîli* ve Anâdolî fukarâlarının ve *ma'lûmi'l-esâmî* aşâyirden ikiyüzotuzüç senesine mahsûben tertîb olunan mebâliğin ber-an kadem yerlü yerinden ve îcâbı tamâmen tahsîl bâbında *evâmîr-i şerîfim* isdârı husûsına *irâde-i aliyem-i seniyyem* ta'allûk itmekiçün senki *vezîr-i müşârûn ileyhsin* bâş muhâsebeden *ihrac-ı vurûdına* emr-i şerîfim mevzû'an irsâl olunarak *memhûr u mûmzî sûret-i defter nâtik* olduğı üzere *kılâ'-ı merkûme* âtiyesiçün irâde-i mezbûrede vâki' otuz aded kazâlardan sene-i sâbıkı üzere tertîb olunan yigirmibeşbin ğuruş *inzimâm-ı re'y ve ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'* ve cümle ittifâkıyla yerlü yerinden ve *îcâb u iktizâ* idenlerden tamâmen tahsîl ve mübâşirine teslîmen Dersa'âdetime irsâl ve *darbhâne-i âmireme* teslîm itdirülmesi husûsına *bezl-i cel-i himmet* eylemen fermânım olmağın iş bu *emr-i âlî şânım* isdâr ve *mübâşîr-i merkûm* ile irsâl olunmuşdur imdi vusûlünde *ber-vech-i muharrer kılâ'-ı merkûme* âtiyesinin iş bu sene-i mübâreke de itmâmı muktezâ-yı irâde-i seniyyemden olındığına mebnî *bâ-hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnım ve levâzimât-ı sâ'ire* birle olarak *kazâhâ-i mezbûrdan* müretteb olan *mebâliğ-i mezbûrun* aceleten tahsîl ve *darbhâne-i âmireme* teslîmi senden ve sâ'irden *matlûbât-ı şâhânem* idü ki ma'lûmın oldukda *fermûd-ı humâyûnum* üzere *mebâliğ-i mezbûrı ber-mûcib-i sûret-i defter inzimâm-ı re'y ve ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'* ve cümle ittifâkıyla yerlü yerinden ve *îcâb u iktizâ* idenlerden temâmen tahsîl ve serî'an ve âcilen mübâşîrine teslîmen Dersa'âdetime irsâl ve *darbhâne-i âmirem* hazînesine teslîme *sarf u küll-i meks* eyleyüb şöyleki bu husûs *umûr-ı cehârîden* olub pây ve gerek cümleye *i'ânet-i farîza-i zimmet* ve *lâzime-i diyânet* olmağla te'diye ve tahsîlinde her kim izhâr-ı nezd ۛۛ muhâlefet ider ise *icrâ-yı te'dîblerinde* ibtidâr olunacağı iktizâ idenlerin *gûş-ı hûşlarına* ilkâ iderek bu emr-i ehimmenin *matlûb-ı şâhânem* üzere temşiyet ve tanzîmi *ihtimâm u dikkat*

eyleyesiz ve senki mübâşir-i merkûmsun sen dahi *ber-mûcib-i sûret me'mûr-ı tahsîl* olıdığıñ *mebâliğ-i mezbûrı müşârûn-ileyhin inzimâm-ı re'y ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'* ve cümle ittifâkı ve mübâşiretinle yerlü yerinden tahsîl ve getirtüb *darbhâne-i âmirem* hazînesine teslîm birle emr-i mübâşiretini *icrâ-yı mezîd-i sa'î vü ğayret ve hilâf-ı emr-i şerîfim imrâr-ı vakt-ı cesâret ve tehî-dest-i avdet* ile *mahzar-ı inâyet* olmakdan *bi-ğâyet özr u mucânebet* eyleyesiz ve sizki kuzzât ve nüvvâb ve a'yân ve zâbitân mûmâ-ileyhum ve sâ'irlersiz siz dahi *meblağ-ı mezkûrın* bir gün evvel tahsîl ve teslîmine *bi'l-ittifâk ihtimâm u dikkat ve hilâf-ı gûn-ı hareket* ile *mübtelâ-yı vehâmet* olmakdan *tevkî vü mübâ'adet* eylemeniz bâbında *fermân-ı âlî şânım sâdır* olmuşdur buyurdumki *hük-m-i şerîfimle* vardukda bu bâbda *vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr* olan iş bu *emr-i şerîf-i celîli's-şânımın mazmûn-ı münîfi birle* amel olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Konstantiniye-i mahrûse

emr-i âlî mûcibince Sivas vâlisi Devletlü Es-seyyid Lütfullah Paşa hazretleri tarafından bir kît'a buyrıldı dahi vârid olmuşdur

(31/1)İşbu binikiyüzotuzdört senesine mahsûben *tahsîl-i fermân* buyırılan avâriz ve *bedel-i nüzul* akçalarının *asl-ı mâl-ı mîrîsi* ve ma'îşeti kabzına me'mûr Ağaya hizmet ve ma'rifet günlük ta'yinât masrafı ve *harc-ı defter* ve eminiye ve hüddâmiye ve *tertîb-i defter ve yâfte-i kalemiyesi* ve kaydiye *defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî zıkr* olunur hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi' aşere min şehr-i muharremü'l-harâm li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

mâl-ı avâriz ve bedel-i nüzul	4733	ğuruş
kabzına me'mûr Ağaya hizmet	450	ğuruş
Ağa-yı merkûmun hademelerine hizmet	23	ğuruş

Ağa-yı merkûmun dört günlük ta'yinât masrafı	70	ğuruş
ber-mu'tâd-ı harc-ı defter	450	ğuruş
emîniye ve hüddâmiye	50	ğuruş
tertîb-i defter ve yâfte-i kalemiyesi	30	ğuruş
kaydiye	3	ğuruş

yekûn

5809

(31/2)Bâlâda tahrîr olunan *meblağ-ı mezbûr* beşbinsekizyüz ğuruş Mecid Özü kazâsının senevî *mâl-ı maktû'ı* olan altıyüzellibir ğuruşdan beşyüzelliyedi ğuruşu binikiyüzotuzdört senesine mahsûb olmak üzere havâle ve mahsûb ve ihrâc olundukda bâkî meblağ-ı mezkur beşbinikiyüzelli ğuruş *nısf-ı şehri Tokad* ve nevâhisiye *tevzi' vü taksîm* olınacak *mâl-ı maktû'-ı mezbûrdan* bâkî doksantüç ğuruşunu *sene-i mezbûra* mahsûb kabzına me'mûr Ağayirinden *ahz u kabz* olındığı iş bu mahalle şerh virildi.

nefs-i şehri Tokad

hisse

53,5

pâre

mâl-ı ma'îşet	2164	10
an-mesârif	<u>375</u>	17
	2539	27

beher hâneye isâbet iden

47 ğuruş 19 pâre

nâhiye-i Komanat tâbi'-i Tokad

hisse

80

rub'ı 3

mâl-ı ma'îşet	1095,5
an-mesârif	<u>197,5</u>
	1293,5

*beher hâneye isâbet iden**16 ğuruş**meblağ / 1,5*

Kâfirni tâbî'-i Tokad

hisse

50

rub'ı 3

pâre

mâl-ı ma'îşet	617	10
an-mesârif	<u>111</u>	<u>04</u>
	728	18

*beher hâneye isâbet iden**14 ğuruş**meblağ / 44*

Tozanlu tâbî'-i Tokad

hisse

53,5

rub'ı 1

mâl-ı ma'îşet	363,5	<i>pâre</i>
---------------	-------	-------------

an-mesârif	62,5	10
------------	------	----

	426	10
--	-----	----

beher hâneye isâbet iden

14 ğuruş

meblağ / 111

Dunkes-âbâd tâbi'-i Tokad

hisse

62

rub'ı 1

mâl-ı ma'îşet	76,5	1
---------------	------	---

an-mesârif	<u>17,5</u>	<u>17</u>
------------	-------------	-----------

	94	18
--	----	----

beher hâneye isâbet iden

13 ğuruş

meblağ / 13

Yıldız (بلدیس) tâbi'-i Tokad

hisse

13,5

mâl-ı ma'îşet	146,5	
---------------	-------	--

an-mesârif	<u>65,5</u>	<u>5</u>
------------	-------------	----------

	172	5
--	-----	---

beher hâneye isâbet iden

12 ğuruş

meblağ / 90

Der-nefs-i şeh-r-i Tokad

mahalle-i

Mahalle-i Yâzıcık	0,5 hisse
Mahalle-i Melik Dânişmend	rub'ı 1 hisse
Mahalle-i Vârtân	sümün 1 hisse
Mahalle-i Gregor	rub'ı 1 hisse
Mahalle-i Baba Useyb (بابا اوسب)	rub'ı 1 hisse
Mahalle-i Simâven (سماون)	rub'ı 1 hisse
Mahalle-i Evânser (اوانسر)	sümün 1 hisse
Mahalle-i Şücâ'addîn	0,5 hisse
Mahalle-i Çâşnigîr	sümün 1 hisse
Mahalle-i Semerkandî	0,5 hisse
Mahalle-i Meydân	0,5 hisse
Mahalle-i Zencirli Kuyu	0,5 hisse
Mahalle-i Cehkânlu	rub'ı 1 hisse
Mahalle-i Mihmâd Hâcib	0,5 hisse
Mahalle-i Mihmâd Hâcib-i Zımmî ber-mûcib-i hüccet	1 hisse
Mahalle-i Mihmâd Hâcib-i Zımmî'den Hâcı Hasan bölüğü ber-mûcib-i vasiyyet	sümün 5 hisse
Mahalle-i Mihmâd Hâcib menzil iştira iden Müslim bölüğü	sümün 3 hisse
Mahalle-i Sâm Yeli	0,5 hisse

Mahalle-i Muslihiddîn	0,5	hisse
Mahalle-i Mahmud Paşa	1	hisse
Mahalle-i Çây-ı Müslim	1,5	hisse
Mahalle-i Çây-ı zımmî	2	hisse
Mahalle-i Soğuk pınar-ı zımmî	1,5	hisse
Mahalle-i Akdegirmân	rub'ı 3	hisse
Mahalle-i Akdegirmân-ı zımmî	rub'ı 3	hisse
Mahalle-i Beg Bâğı	1	hisse
Mahalle-i Bi-sakâl (بصقال)	0,5	hisse
Mahalle-i Aleksân	0,5	hisse
Mahalle-i Dere	1,5	hisse
Mahalle-i Hoca Ahmed	3	hisse
Mahalle-i Su İçmez	0,5	hisse
Mahalle-i İçme Su	2	hisse
Mahalle-i Seyfeddîn	0,5	hisse
Mahalle-i Terbiyye-i Kebîr	1	hisse
Mahalle-i Terbiyye-i Sağır	1	hisse
Mahalle-i Sâbunhâne	rub'ı 1	hisse
Mahalle-i Güzel Aşçı	rub'ı 3	hisse
Mahalle-i Cemâleddîn	1	hisse
Mahalle-i Tâtâr Hâcı	rub'ı 1	hisse
Mahalle-i El-hâc İvaz Paşa	rub'ı 1	hisse
Mahalle-i Veled İsa	rub'ı 1	hiss
Mahalle-i Ankara	rub'ı 1	hisse

Mahalle-i Keçeciler	0,5	hisse
Mahalle-i El-hâc İbrahim	0,5	hisse
Mahalle-i Seyyîd Necmeddîn	0,5	hisse
Mahalle-i Gaybî	1,5	hisse
Mahalle-i Sûfiyyûn	1	hisse
Mahalle-i Acebşîr	0,5	hisse
Mahalle-i Taşcı Mahmûd	1	hisse
Mahalle-i SarıGüllük	0,5	hisse
Mahalle-i İsa Fakîh	0,5	hisse
Mahalle-i Rüstem Çelebi	1	hisse
Mahalle-i Alâca Mescid	rub '11	hisse
Mahalle-i Molla Bektâş	rub '11	hisse
Mahalle-i Kaya	1	hisse
Mahalle-i İplik Bâzârı	sümün1	hisse
Mahalle-i Cilfek (جلفيك)	0,5	hisse
Mahalle-i Câmî'-i Kebîr	rub '11	hisse
Mahalle-i Za'îm	0,5	hisse
Mahalle-i Hoca İbrahim	sümün1	hisse
Mahalle-i Tâş Nerdibân	0,5	hisse
Mahalle-i Hâlid	rub '11	hisse
Mahalle-i Yahûdiyân	rub '11	hisse
Mahalle-i Ka'be Mescidi	1	hisse
Mahalle-i Yâş Meydân	0,5	hisse
Mahalle-i Debbâğ-hâne-i Atîk	rub '13	hisse

Mahalle-i Cedîd	0,5	hisse
Mahalle-i Menice	1,5	hisse
Mahalle-i Çilehâne	<i>rub '11</i>	hisse 1
Mahalle-i Veled Abbâs	<i>sümün1</i>	hisse
Mahalle-i Zilli Hâcı	0,5	hisse
Mahalle-i Debbâğ-hâne-i Cedîd	<i>rub '13</i>	hisse
Mahalle-i Siyâh-pûş	<i>sümün1</i>	hisse
Mahalle-i Yâr Ahmed	0,5	hisse
Mahalle-i Dirâz-ı Gebrân	0,5	hisse
Mahalle-i Dirâz-ı müslim	<i>rub '11</i>	hisse
Mahalle-i Soğuk pınar-ı müslim	2	hisse
Mahalle-i Hurûş	<i>rub '11</i>	hisse
Mahalle-i Mahmûd Paşa	0,5	hisse
Mahalle-i Geyrâs	1	hisse

yekün-ı hisse

53,5 ğuruş

Bâlâda mestûr mahallât ahâlileri inhâ olunur ki işbu ikiyüzotuzdört senesine mahsûben *tahsîl-i fermân* buyurılan avâriz ve *bedel-i nüzul* akçalarının *asl-ı mâl-ı mîrîsi* ve ma'îşeti ve kabzına me'mûr ağaya hizmet ve dört günlük ta'yinât masrafı ve *harc-ı defter* ve hüddâmiye ve *tertîb-i defter* ve *yâfte-i kalemiyesi* ve kaydiye cümle ma'rifeti ve *ma'rifet-i şer 'le* hesâb olundukda *gerihtesi asl-ı zamm* ile beher mahallâtın şenlik ve tahammüllerine göre mevcûd olan elliüçbuçuk hânesine ikibinbeşyüzotuzdokuz ğuruş yigirmiyedi pâre tarh ve taksîm olundukda hâneye kırkyedişer ğuruş ondokuzar pâre

isâbet itmişdir ve *meblağ-ı mezbûrî* beyninizde *cem 'u tahsîl* ve kabzına me'mûra teslim eylesiz *hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi' aşere min şehri muharremü'l-harâm*.

(33)Komanat tâbi'-i Tokad

Nâhiye

Nâhiye-i Gelsî	3	hisse
Nâhiye-i Tâylı Hâcı	0,5	hisse
Nâhiye-i Çördek	1	hisse
Nâhiye-i Bayram	<i>rub '13</i>	hisse
Nâhiye-i Beş Virân	0,5	hisse
Nâhiye-i Kızıl Öz	1,5	hisse
Nâhiye-i Benlü (بکلو)	0,5	hisse
Nâhiye-i Fenk (فنك)	2,5	hisse
Nâhiye-i Aluç	1,5	hisse
Nâhiye-i Martos Oba	<i>rub '11</i>	hisse 2
Nâhiye-i Ferâdüks (فرادوکس)	5,5	hisse
Nâhiye-i Kürreli (کرطلی)	<i>rub '13</i>	hisse
Nâhiye-i Mâmu (مامو) me'a Dut	<i>rub '13</i>	hisse 2
Nâhiye-i Gevrek	<i>rub '11</i>	hisse
Nâhiye-i Kavâhlık	<i>rub '1 3</i>	hisse
Nâhiye-i Kızıl Dere	<i>rub '11</i>	hisse
Nâhiye-i Melik	1	hisse
Nâhiye-i Acı Pınar me'a Feşlan (فشاڭ)	<i>rub '11</i>	hisse 1,5
Nâhiye-i Omala	6	hisse

Nâhiye-i Armus	1,5	hisse
Nâhiye-i Siydani (سیدنی)	1	hisse
Nâhiye-i Çalkurı	rub '13	hisse
Nâhiye-i Cincife-i sağır	0,5	hisse
Nâhiye-i Cincife-i kebîr	3	hisse
Nâhiye-i Kızıl	3	hisse
Nâhiye-i Hulvar (خلوار)	rub '11	hisse 1
Nâhiye-i Dihoy (دیخوی)	rub '11	hisse
Nâhiye-i Bizeri	7	hisse
Nâhiye-i Zazara	1	hisse
Nâhiye-i Boyalı	rub '11	hisse 2
Nâhiye-i Bula (بوله)	1,5	hisse
Nâhiye-i Komanat-ı müslim	3,5	hisse
Nâhiye-i Komanat-ı zımmî	3,5	hisse
Nâhiye-i Yalba (یلبه)	1,5	hisse
Nâhiye-i Dahine (دخیه)	rub '11	hisse 3
Nâhiye-i İzbesti (ازبستی)	1,5	hisse
Nâhiye-i Eski	0,5	hisse
Nâhiye-i Saltuk	rub '11	hisse
Nâhiye-i Zotı (ظوطی)	rub '11	hisse
Nâhiye-i Ahmed Alanı (احمدالاکى)	rub '11	hisse 1
Nâhiye-i Kula	rub '11	hisse 1
Nâhiye-i Şeyh	3	hisse

Nâhiye-i Kâdı Vakfı	1,5 hisse
Nâhiye-i Kirkoros	<i>rub '1</i> hisse 1,5

yekün-ı hisse

80

rub' /3

Bâlâda mestûr karye ahâlileri inhâ olunurki işbu ikiyüzotuzdört senesine mahsûben *tahsîl-i fermân* buyurılan avâriz ve bedel-i nüzul akçalarının *asl-ı mâl-ı mîrîsi* ve ma'îşeti ve kabzına me'mûr ağaya hizmet ve dört günlük ta'yinât masrafı ve *harc-ı defter* ve hüddâmiye ve *tertîb-i defter* ve *yâfte-i kalemiyesi* ve kaydiye cümle ma'rifeti ve *ma'rifet-i şer'le* hesâb olundukda *gerihtesi asl-ı zamm* ile beher hâneye binikiyüzdoksanüç ğuruş bâliğ olub *meblağ-ı mezbûr nâhiye-i mezkûrun* seksen hâne üç *rub'ına tevzî' vü taksîm* olundukda beher hâneye onaltışar ğuruş birbuçuk akça isâbet itmiş ve *meblağ-ı mezbûrı* beyninizde *cem'u tahsîl* ve kabzına me'mûra teslîm eylesiz hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi' aşere şehr-i muharremü'l-harâm li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Kâfirni tâbi'-i Tokad

Nâhiye

Nâhiye-i Alemdâr	1 hisse
Nâhiye-i Muhât	<i>rub '1</i> hisse 7,5
Nâhiye-i Filiste (فلسطين)	1,5 hisse
Nâhiye-i Zaferî	<i>rub '1</i> hisse 3
Nâhiye-i Gölgeci	0,5 hisse
Nâhiye-i Seydani	1 hisse
Nâhiye-i Eftelit (افتليت)	<i>rub '1</i> 3hisse

Nâhiye-i Teknecik	1,5 hisse
Nâhiye-i Makûlu	<i>rub '11</i> hisse 3,5
Nâhiye-i KÛrrelî	<i>rub '11</i> hisse 1
Nâhiye-i Çakmâk	0,5 hisse
Nâhiye-i Kızılcaşu	1,5 hisse
Nâhiye-i Varzalu	1 hisse
Nâhiye-i Cendele (جندله)	<i>rub '11</i> hisse 1,5
Nâhiye-i Şemk (شمك)	<i>rub '13</i> hisse
Nâhiye-i Dadohta	2 hisse
Nâhiye-i Çiftlik	<i>rub '11</i> hisse 1,5
Nâhiye-i Tobalak	0,5 hisse
Nâhiye-i Matoş	1 hisse
Nâhiye-i Yaycı	<i>rub '3</i> hisse
Nâhiye-i Oyhan	<i>rub '3</i> hisse
Nâhiye-i Karadere	0,5 hisse
Nâhiye-i Kınık	1 hisse
Nâhiye-i Tomara	0,5 hisse
Nâhiye-i Zukârim	1 hisse
Nâhiye-i Pîr Hasan	0,5 hisse
Nâhiye-i Mûnker	<i>rub 'i 3</i> hisse
Nâhiye-i Buldacı	<i>rub 'i 1</i> hisse 1
Nâhiye-i Eybâvlu	<i>rub 'i 3</i> hisse
Nâhiye-i Leveke	<i>rub 'i 1</i> hisse
Nâhiye-i Tiyeri	<i>rub 'i 1</i> hisse 1

Nâhiye-i Çiçek	0,5	hisse
Nâhiye-i Yapalak	0,5	hisse
Nâhiye-i Gök	0,5	hisse
Nâhiye-i Ekseri	rub'ı	hisse
Nâhiye-i Ömerli	1	hisse
Nâhiye-i Şeyhler	1	hisse
Nâhiye-i Çat	rub'ı	hisse
Nâhiye-i Hanzara	rub'ı	1 hisse
Nâhiye-i İlbet	rub'ı	1 hisse 2

yekün-ı hisse

50

rub'ı 3

Bâlâda mestûr karye ahâlileri inhâ olunurki işbu binikiyüzotuzdört senesine mahsûben *tahsîl-i fermân* buyurılan avâriz ve bedel-i nüzul akçalarının *asl-ı mâl-ı mîrîsi* ve ma'îşeti ve kabzına me'mûr ağaya hizmet ve dört günlük ta'yînât masrafı ve harc-ı defter ve hüddâmiye ve *tertîb-i defter* ve *yâfte-i kalemiye* ve kaydiye cümle ma'rifeti ve *ma'rifet-i şer'le* hesâb olundukda *gerihtesi asl-ı zamm* ile yediyüzyigirmisekiz ğuruş ondört pâreye bâliğ olub *meblağ-ı mezkûr nâhiye-i mezbûrun* elli hâne üç rub'ına *tevzi' vü taksîm* olundukda beher hâneye ondörder ğuruş kırkdörder pâre isâbet itmişdir meblağ-ı mezbûrı beyninizde *cem' u tahsîl* ve kabzına me'mûra teslîm eylesiz hurre fi'l-yevmi't-tâsi' aşere min şehr-i muharremü'l-harâm li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Tozanlu tâbi'-i Tokad

Nâhiye

Nâhiye-i Fincik	<i>rub</i> 'ı 3 hisse
Nâhiye-i Rumcık	0,5 hisse
Nâhiye-i SarıÜveyk	0,5 hisse
Nâhiye-i Sarsı (صارصی)	1,5 hisse
Nâhiye-i Eyyüb	0,5 hisse
Nâhiye-i Abdurramânlu	1,5 hisse
Nâhiye-i Karadız	<i>rub</i> 'ı 1 hisse
Nâhiye-i Cermiş	<i>rub</i> 'ı 3 hisse
Nâhiye-i Şeyk (شيك)	0,5 hisse
Nâhiye-i Daru kulu	1 hisse
Nâhiye-i Çalıca	1,5 hisse
Nâhiye-i Koz Ağacı	1 hisse
Nâhiye-i Bosat (بوساط)	<i>rub</i> 'ı 1 hisse
Nâhiye-i Puhya (پوهیه)	0,5 hisse
Nâhiye-i Alan Yurdu	0,5 hisse
Nâhiye-i Kozlıca	0,5 hisse
Nâhiye-i Ermenes	<i>rub</i> 'ı 1 hisse 1
Nâhiye-i Gölcük	0,5 hisse
Nâhiye-i Degriri (دگریری)	<i>rub</i> 'ı 1 hisse 1
Nâhiye-i Eski	<i>rub</i> 'ı 1 hisse
Nâhiye-i Boyalı	<i>rub</i> 'ı 1 hisse
Nâhiye-i Alan me'a Karkın	0,5 hisse
Nâhiye-i Davra	1 hisse
Nâhiye-i Tomarzat	0,5 hisse

Nâhiye-i Semayil	rub'ı 1 hisse
Nâhiye-i Tıgıñış	1 hisse
Nâhiye-i Yüz Kuş	sümün 1 hisse
Nâhiye-i Ademli	rub'ı 1 hisse
Nâhiye-i Kul	1 hisse
Nâhiye-i Erzenurûm	1,5 hisse
Nâhiye-i Kazkiyân	rub'ı 1 hisse
Nâhiye-i Hiza	0,5 hisse
Nâhiye-i Üveykdiri	0,5 hisse
Nâhiye-i Mesîle	0,5 hisse
Nâhiye-i Zura	0,5 hisse
Nâhiye-i Hisârcık	rub'ı 1 hisse 2
Nâhiye-i Ebsîle	7 hisse
Nâhiye-i Günekse	rub'ı 1 hisse
Nâhiye-i Devirgin	0,5 hisse
Nâhiye-i Yavşancık	rub'ı 1 hisse
Nâhiye-i Geys	0,5 hisse
Nâhiye-i Gök	rub'ı 1 hisse

yekün-ı hisse

53,5

rub'ı 1

Bâlâda mestûr karye ahâlileri inhâ olunurki işbu binikiyüzotuzdört senesine mahsûben *tahsîl-i fermân* buyurılan avâriz ve *bedel-i nüzul* akçalarının *asl-ı mâl-ı mîrîsi* ve ma'îşeti ve kabzına me'mûr ağaya hidmet ve dört günlük ta'yinât masrafı ve

harc-ı defter ve hüddâmiye ve tertîb-i defter ve yâfte-i kalemiyesi ve kaydiye cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le hesâb olundukda gerihtesi asl-ı zamm ile dörtyüzyigirmialtı ğuruş on pâreye bâliğ olub nâhiye-i mezbûrun elliüçbuçuk hâne bir rub'ına ber-mu'tâd-ı tarh ve tevzî' olundukda beher hâneye ondörder ğuruş yüzonbir kaça isâbet itmişdir meblağ-ı mezbûrı beyinizde cem' u tahsîl ve kabzına me'mûra teslîm eylesiz hurrire fi'l-yevmi't-tâsi' aşere min şehr-i muharremü'l-harâm li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Dunkes-âbâd tâbi'-i Tokad

Nâhiye

Nâhiye-i Ohtâb	rub'ı 1 hisse
Nâhiye-i Üçkul	1 hisse
Nâhiye-i Kürreli	rub'ı 1 hisse
Nâhiye-i Gemgez (كمز)	1 hisse
Nâhiye-i Eyzê	1 hisse
Nâhiye-i Esedgîn (اسدکین)	rub'ı 1 hisse
Nâhiye-i Tazular	sümün 1 hisse
Nâhiye-i Eyfade (ایفه د)	rub'ı 3 hisse
Nâhiye-i Yenice	sümün 1 hisse

yekün-ı hisse

6,5

rub'ı 1

Bâlâda mestûr karye ahâlileri inhâ olunurki işbu binikiyüzotuzdört senesine mahsûben *tahsil-i fermân* buyurılan avâriz ve bedel-i nüzul akçalarının *asl-ı mâl-ı mîrisi* ve ma'îşeti ve kabzına me'mûr ağaya hizmet ve dört günlük ta'yînât masrafı ve *harc-ı*

defter ve yâfte-i kalemiyesi ve kaydiye cümle ma'rifeti ve *ma'rifet-i şer'le* hesâb olundukda *gerihtesi asl-ı zamm* ile doksandört ğuruş onyedi pâreye bâliğ olub *meblağ-ı mezbûr nâhiye-i mezbûrun* altıbuçuk hâne bir rub'ına tarh ve tevzî' olundukda beher hâneye onüçer ğuruş onüçer akça isâbet itmişdir *meblağ-ı mezbûrı* beyninizde *cem' u tahsîl* ve kabzına me'mûra teslim eylesiz hurrie fi'l-yevmi't-tâsi' aşere min şehr-i muharremü'l-harâm li-sene erba'a ve selasin ve mi'eteyn ve elf.

Yıldız tâbi'-i Tokad

Nâhiye

Nâhiye-i Ya'kûb	0,5	hisse
Nâhiye-i Beduhtun (بدوختون)	3	hisse
Nâhiye-i Şeyh Çobânî	rub'ı 1	hisse
Nâhiye-i nefsi-i Yıldız	1	hisse
Nâhiye-i Çiftlik me'a Karkın	rub'ı 1	hisse 1
Nâhiye-i Yusuf Oğlânı	2	hisse
Nâhiye-i Geçden Hâcı	0,5	hisse
Nâhiye-i Sarıyar	1	hisse
Nâhiye-i Ya'kûb Oğlânı	rub'ı 1	hisse 1
Nâhiye-i Aslan Doğmuş	1,5	hisse
Nâhiye-i Hergele	1	hisse
Nâhiye-i Keklik me'a Gevik (كويك)	rub'ı 1	hisse

yekün-ı hisse

13,5

Bâlâda mestûr karye ahâlileri inhâ olunur ki işbu binikiyüzotuzdört senesine mahsûben *tahsîl-i fermân* buyurulan avârız ve bedel-i nüzul akçalarının *asl-ı mâl-ı mîrîsi*

ve ma'îşeti ve kabzına me'mûr ağaya hizmet ve dört günlük ta'yînât masrafı ve *harc-ı defter* ve emîniye ve hüddâmiye ve *tertib-i defter* ve *yâfte-i kalemiyesi* ve kaydiye cümle ma'rifeti ve *ma'rifet-i şer'*le hesâb olundukda *gerihtesi asl-ı zamm* ile yüzyetmişiki ğuruş beş pâreye bâliğ olub *meblağ-ı mezbûr nâhiye-i mezbûrun* onüçbuçuk hânesine tarh ve tevzî' olundukda beher hâneye onikişer ğuruş doksan akça isâbet itmişdir meblağ-ı mezbûr beyninizde *cem' u tahsîl* ve kabzına me'mûra teslim eylesiz hurrire fi'l-yevmi't-tâsi' aşere min şehr-i muharremü'l-harâm li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

(36/1) Vezîr Ahmed Paşa evkâfının defteri kaydıdır.

Medîne-i Tokadda vâki' *ashâb-ı hayrâtdan* Vezîr Ahmed Paşa kurrâ ve mezârî'inden hâsıl olan öşr-i mahsûlâtın *bâ-şart-ı vâkıf beyne'l-evlâd ve'l-mürtezika* binikiyüzotuziki senesinde zirâ'at otuzüç senesinde vücûda gelen *a'şâr-ı şer'ie bâ-ma'rifet-i şer'* ve *bâ-mütevelli ve'l-mürtezika tevzî'* vü *taksîm* olunan *öşr-i mahsûlâtın defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî* zikr olunur hurrire fi'l-yevmi's-sâbi' min şehr-i muharremü'l-harâm li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Nâhiye-i Ahnûn (احنون)

keyl 26

Nâhiye-i Buked (بوكد)

keyl 12,5

Nâhiye-i Karkın

keyl 8

Nâhiye-i İreb (ایراب)

keyl 4

yekün

Keyl

50,5

Bi-a'rifeti'l-mütevelli ve'l-mürtezika

12,5

vakfın rakebesiçün sarf

olunan keyl-i minhâ

38

minhâ ihrâcât

hisse-i tevliyet

keyl 8

bir ay muhâsebe

keyl 10

yekün

keyl 18

sâhhü'l-bâkî

keyl 20

nısf-ı Şeyh ve İmâm

vazîfe-i

keyl 4

nısf-ı Şeyh ve İmâm

vazîfe-i

keyl 44

Hâcî Mustafa Efendi

vazîfe-i

rublâ' 12

Nâzır Es-seyyid Ahmed ve Hüseyin ve Ahmed

vazîfe-i

rublâ‘ 12

Ferrâş El-hâc Muhammed Efendi

vazîfe-i

rublâ‘ 12

Merhem Es-seyyid Hüseyin

vazîfe-i

rublâ‘ 12

Hüffâz Es-seyyid Ahmed ve Hüseyin ve Ahmed

vazîfe-i

rublâ‘ 12

Mü‘ezzin Seyyid Ahmed ve Hüseyin ve Ahmed

vazîfe-i

rublâ‘ 12

Bevvâb Es-seyyid Hüseyin

vazîfe-i

rublâ‘ 12

Sûfi Es-seyyid Ahmed

vazîfe-i

rublâ' 12

Sûfi Hâfız Muhammed

vazîfe-i

rublâ' 12

Sûfi Ömer

vazîfe-i

rublâ' 12

Sûfi Muhammed ve Abdullah

vazîfe-i

rublâ' 12

Kâtib Muhammed ve Abdullah

vazîfe-i

rublâ' 12

Sûfi Ahmed ve Abdullah

vazîfe-i

rublâ' 12

Tabbâh Ömer Efendi

vazîfe-i

rublâ' 12

Türbe-hân Muhammed ve Abdullah

vazîfe-i

rublâ' 12

Hâfız Seyyid Ahmed ve Abdullah

vazîfe-i

rublâ' 12

yekün

keyl

20

ikrâmiye nâmıyla bâ-emr-i âlî müteveffâ Osman Paşa	ğuruş
bakâyâsından matlûb	20000
kezalik müteveffâ Osman Paşa	22754
bakâyâsından sarây ta'mîri akçasından matlûb	_____
	42754

(36/2) Bâ'is-i tahrîr hurûf-ı sened oldurki

Bundan akdem *bâ-emr-i âlî tahsîl u kabzına* âsitâne-i aliyyede Hân-ı Cedîd'de mütemekkin Hüdavirdi oğlu Hoca Nazret zimmî tarafına *edâ vü teslîmine* muttasıl *emr-i âlî* ile me'mûriyyetim olmak hasebiyle Tokad nevâhisi kazâsı ahâlilerinden *matlûb-ı hazret-i şehinşâhî* buyurulan *ber-vech-i bâlâ* müteveffâ Osman Paşa bakâyâsından ikrâmiye nâmıyla yigirmiikibin ğuruş ve sarây ta'mîri akçası nâmiyle

yigirmiikibinyediyüzellidört ğuruşı tamâmen ve kâmilen *kazâ-i mezbûr* ahâlileri yedlerinden *ahzu kabz* eyledigimi müş'ir işbu *memhûr u ma'mûl bi-halâs-nâme* tahrîr ve *li-ecli's-sened* ahâli-yi merkûm yedlerine i'tâ olındı gerekdirki *vakt-i hâcetde* ibrâz oluna ve's-selâm.

&&&&&

Derviş Ali Voyvoda-i Tokad

ve me'mûr-ı husûs-ı mezkûr

(37/1) Kal'a mesârifi mebâliĝ-i matlûbesidir

ĝuruş

9546,5

Bâ'is-i nemîka budurki

Binikiyüzotuzüç senesine mahsûben *cânib-i darbhâne-i âmireye edâ vü teslîm* olunmak üzere *bâ-emr-i âlî* Sivas sancâĝından *matlûb-ı cihândârî* buyurılan *kılâ'-ı hâkâniye* ebniye mesârifi olan yigirmibeşbin ĝuruş ile üçbinyediyüzelli ĝuruş *hidmet-i mübâşiriye ve masârifât-ı sâ'iresi* zımında Sivas muhkemesinden muhrac *pusla-i şer'îye* mûcibince *vech-i bâlâ* dokuzbinbeşyüzkırkaltıbuçuk ĝuruşun tahsiline me'mûr *bâ-emr-i âlî* ve Sivas vâlisi buyruldısı ile me'mûr-ı cebehâneci izzetlü Ahmed Aĝa *lede'l-vürûd* mebâliĝ-i mezkûrı Tokad kazâsı ahâlileri temâmen ve kâmilen bana *edâ vü teslîm* ve ben dahi mahalline îsâl eylemek için *ahz u kabzına* müş'ir işbu halâs-nâme tahrîr ve *li-ecli's-sened* Tokad ahâlileri yedlerine i'tâ olındı *vakt-i hâcetde* ibrâz oluna.

Fî 21 M sene 33

&&&&&

Derviş Ali voyvoda-i Tokad

(37/2) Fâtıma Hatunun defteri kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Zencirli Kuyu mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Fâtıma binti Es-seyyid Ömer nâm müteveffiyenin virâseti zevc-i *metrûkî* El-hâc Ömer bin Üveys ile *sadr-ı kebîr* oğulları Abdurrahman ve Osmana münhasir olub *kable'l-ğamm* mezbûr Osman dahi fevt olub virâseti bâbâsı merkûm El-hâc Ömer'e münhasir oldığı şer'an *zâhir u numâyân* oldukdan sonra *bâ-ma'rifet-i şer'* ve *tahrîri'l-bi-farîzati'ş-şer'ıye tevzî'* vü *taksîm* olunan *müteveffıye-i mezbûrenin* terekesinin *defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî* zikr olunur hurrıre fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ğurreyn şehr-i muharremü'l-harâm li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

mushaf-ı şerîf <i>cild 1</i>	30	ğuruş
menzil ve hadîka-i muttasıla	1200	ğuruş
döşek 2	30	ğuruş
yorğan 2	30	ğuruş
yasdık 3	15	ğuruş
kilim	10	ğuruş
minder	8,5	ğuruş
nuhâs ber-vech-i tahmîn 20 kıyye	60	ğuruş

yekûn

1383,5 ğuruş

minhâ ihrâcât

resm-i kismet	34,5	ğuruş
kâtibiyye çukâdariyye ihzâriyye ve kaydiyye	7	ğuruş

yekûn 41,5 ğuruş

sâhhü'l-bâkî

li't-taksîm-i beyne'l-verase

1342 ğuruş

hisse-i zevc	838	ğuruş meblağ / 90
hisse-i ibn	503	ğuruş meblağ / 30

(37/3) Veys Oğlu El-hâc Ömer Ağanın defteri kaydır.

Ba'dehû zevc-i mezbûr El-hâc Ömer dahi fevt olub virâseti *zevce-i metrûkesi* Âbide binti İbrahim ile *sulbî kebîr oğlu mezbûr Abdurrahman* ve *sulbiye-i sağire kızı Şerifeye münhasir olduğı şer'an zâhir u numâyân* oldukdan sonra *bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verase bi'l-farîzati's-şer' iye tevzî' vü taksîm* olunan *müteveffâ-yı mezbûrun* terekesinin *defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âfî* zikr olunur *hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn şehr-i muharremü'l-harâm li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn* ve elf.

mezbûreden hisse-i irsiyyesi	838	ğuruş meblağ / 90
bir tahta bağçe	200	ğuruş
bâbâsından müntakil menzil ve hadîkadan sülûs hissesi	300	ğuruş
bâğ der-mevzi'-i Habkân Deresi (حبكان)	300	ğuruş
dîmi dōşek	30	ğuruş
mushaf-ı şerîf cild 1	5	ğuruş
oniki cild risâle	5	ğuruş
çit yorđan 3	45	ğuruş
yasdık 7	35	ğuruş
tüylü kebe	15	ğuruş
köhne ve müsta'mel kilim 1	20	ğuruş
şilte minder 1	6	ğuruş

mısır hâsırı 1	15	ğuruş
nuhâs mangâl 3	30	ğuruş
çamaşur legeni 1 ve kâzğânı 1	40	ğuruş
gügüm 2 ve ıbrık 1	18	ğuruş
fağfûr fincan ve kahve tâkımı ve ıbrık ve cezbe ve zarf	10	ğuruş
köhne kutnî entâri 1	6	ğuruş
köhne duhân çıbığı 7	10	ğuruş
evâni-yi nuhâsiye ber-vech-i tahmîn 15 kıyye	45	ğuruş
hırdavât-ı menzil ber-vech-i tahmîn	10	ğuruş
şa'îr keyl 3,5	56	ğuruş
iltizâm kıymetinden der-zimmet-i El-hâc İsmail Ağa	86,5	ğuruş
vazîfe-i der-zimmet Abdurrahman Ağa	70	ğuruş
def'a vazîfe-i der-zimmet El-hâc Ömer Ağa	75	ğuruş

yekün

2281 ğuruş

meblağ / 90

minhâ ihrâcât

resm-i kısmet	36	ğuruş
kâtibiyye çukâdariyye ihzâriye ve kaydiyye	7	ğuruş

sâhhü'l-bâkî

li't-taksîm-i beyne'l-verase

2238 ğuruş

hisse-i zevce	279	ğuruş	meblağ / 93
hisse-i ibn	1305	ğuruş	meblağ / 78

hisse-i bint

652 ğuruş meblağ / 99

(38/1) Yüncü Muhammed'in defteri kaydıdır.

Medîne-i Tokadda Soğukpınar Müslim mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Muhammed bin Şerîf nâm müteveffânın virâseti hasren vârisi ammi-zâdesi Şerîf Muhammed bin Es-seyyid Emîniye münhasir olduğu şer'an zâhir u numâyân oldukdan sonra verase-i mezbûr talebi ve ma'rifet-i şer'le hesâb olundukda terekesi tahrîr olunan müteveffâ-yı mezbûrun terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi's-sâdis işrîn min şehr-i muharremü'l-harâm li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

menzil der-mahalle-i mezbûre <i>bâb</i>	500	ğuruş
bârgîr <i>re's 1</i>	130	ğuruş
merkeb <i>re's 1</i>	70	ğuruş
yan minderi <i>1</i>	25	ğuruş
köhne döşek <i>1</i>	8	ğuruş
Yorğan <i>5</i>	70	ğuruş
dîmî ve çit yasdık <i>1</i>	40	ğuruş
cedîd kilim <i>1</i>	30	ğuruş
müsta'mel kilim <i>3</i>	35	ğuruş
tüylü kebe <i>1</i>	10	ğuruş
hurc <i>1</i>	8	ğuruş
köhne döşek <i>3</i>	40	ğuruş
köhne yasdık <i>1</i>	30	ğuruş
sağîr abâ <i>3</i>	20	ğuruş
müsta'mel yağmurluk <i>1</i>	10	ğuruş

köhne şalvâr 2	6	ğuruş
sağır mâ'i entâri 1	5	ğuruş
sağır fes 1 ve sâruk 1 ve çit 1	10	ğuruş
köhne gömlek ve savân	1,5	ğuruş
peşkîr	2	ğuruş
pirinç kıyye 2	2	ğuruş
makrame 3 ve çit 8	11	ğuruş
keten ipliki	2	ğuruş
nuhâs fener	3	ğuruş
Kaşık <i>deste</i> 2	1	ğuruş
sağır şam'dân 4	8	ğuruş
ayna 1	5	ğuruş
kem ve yâşlak 1	3	ğuruş
et bahâğosı 2 (بخاغوسى)	5	ğuruş
zengî 1 ve şiş 1	5	ğuruş
köhne çuvâl <i>çift</i> 3	20	ğuruş
torba 4	4	ğuruş
samân ber-vech-i tahmîn	20	ğuruş
palân 1	5	ğuruş
tahta sandık	5	ğuruş
hatab	3	ğuruş
evâni-yi nuhâsiye ber-vech-i tahmîn <i>aded</i> 24	72	ğuruş
ber-vech-i <i>kıyye</i> 66		
hırdavât-ı menzil ber-vech-i tahmîn	15	ğuruş

yekün

1212 ğuruş

minhâ ihrâcât

müteveffâ-yı mezbûrun techîz ve tekfinine masraf	100	ğuruş
resm-i kısmet	30	ğuruş
kâtibiyye çukâdariyye ihzâriyye ve kaydiyye	6	ğuruş

yekün

sâhhü'l-bâkî

1075 ğuruş

(38/ 2) Tâtâr Râmî'nin defteri kaydıdır

Medîne-i Tokad'da Cedîd mahallesi sâkinlerinden olub Âsitâne-i aliyyeden gelür iken bundan akdem fevt olan Tâtâr bin Abdullah nâm müteveffiyenin virâseti *sulb-i kebîr* oğulları Tâhir ve Abdülkâdir'e münhasir olduğı şer'an *zâhir u numâyân* oldukdan sonra verase-i mezbûrân talebi ve *ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verase bi'l-farîzati's-şer' iye tevzî' vü taksîm* olunan müteveffâ-yı mezbûrun terekesinin defter-i müfredâtıdırki *ber-vech-i âtî* zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi' işrîn min şehr-i muharremü'l-haram li-sene erba'a ve selasin ve mi'eteyn ve elf.

Çalkafâ küçük kürk 1 بقه	300	ğuruş
çit sağır entâri 1	12	ğuruş
müsta'mel penbe kezî entâri 1	10	ğuruş
şeritli tâtâr çuha cübbe 1	60	ğuruş
sağır fes me'a külâh	10	ğuruş
müsta'mel mesh ve pâpuç çift 1	4	ğuruş
kaşık deste 1	0,5	ğuruş

Kütâhya fincanı 6 tonbâk 7 zarf ve tepsi 1 ve cezbe 1	5,5	ğuruş
sağır şam'dân 2	4	ğuruş
legen 1 ve ıbrık 1	10	ğuruş
çit yorğan 2	25	ğuruş
kilim 1	10	ğuruş
çit minder 6	15	ğuruş
yasdık yüzü 3	6	ğuruş
evâni-yi nühâsiye aded 31	100	ğuruş
hırdavât-ı menzil ber-vech-i tahmîn	8,5	ğuruş

yekün

580,5 ğuruş

minhâ ihrâcât

resm-i kısmet	14,5	ğuruş
kâtibiyye çukadâriyye ihzâriyye ve kaydiyye	3	ğuruş

sâhhü'l-bâkî

li't-taksîm-i beyne'l-verase

563 ğuruş

hisse-i ibn	281,5	ğuruş
hisse-i ibn	281,5	ğuruş

(39/1) Tokad mütemekkinlerinden Ermeni tâ'ifesinden Bek (بك) oğlu Karabet nâm râhibin neffi için gelen emr-i âlf.

Kıdveti'n-nüvvâbü'l-müteşerri'in Tokad ve Muş nâ'ibleri zîde-ilmihumâ tevki'-i refi'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm olaki Tokad mütemekkinlerinden Ermeni milleti karabâşlarından Bek oğlu Karabet nâm râhib kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olmayub

dürlü dürlü *harekât-ı nâ-hemvâr* ictisâr itmiş olduğu inhâ olındığı beyânıyla mesfûr Tokad ve havâlisinde olduğu mahalde ahz ve yasâkçı mübâşiretiyle Muş nâhiyesinde Çâlı (چالی) manâstırına manâstır-bend olub itlâfi husûsına memhûr ırz-ı hâliyle istirhâm olunmadıkça müsâ'ade olunmâması bâbında *emr-i şerîfîm* sudûrî Dersa'âdetimde mukîm Ermeni patriki Boğos nâm râhib *südde-i sa'âdetime* takdîm eylediği arz-ı hâlinde *derc u iş'âr* olunmuş olmakdan nâşî *vech-i meşrûh* üzere amel olunmak fermân olmağın imdi senki Tokad nâ'ibi mûmâ-ileyhsin mesfûrî ma'rifetinle ahz ve ta'yîn olunan yasâkçı merkûma teslim *manâstır-ı merkûma* nefî ve irsâle mübâderet eylesin ve senki Muş nâ'ibi *mûmâ-ileyhsin* vusûlünde mesfûrî manâstır-ı mezbûra vaz' ve manâstır-bend idüb *bi-lâ fermân* itlâfindan mücânebet ve *hatve-i vâhide* mahall-i ahire hareketine *irâ'et-i ruhsat* olunmak lâzım gelür ise mes'ul ve mu'âtab olacağını bilüb ana göre *amel u hareket* ve manâstır-bend olındığını yasâkçı merkûm ile Dersa'âdetime *tahrîr u inhâya* mübâderet eylemek bâbında *fermân-ı âlî şânım* sâdır olmuşdur buyurdumki hükm-i şerîfîm vusûl buldukda bu bâbda *vech-i meşrûh* üzere *şeref-yâfte-i sudûr* olan *fermân-ı vâcibü'l-etbâ'* ve *lâzîmü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûniyle amel u hareket* ve hilâfindan *özr u mücânebet* eylesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren evâhir-i şehri zi'l-hiceti's-şerîfe sene selase ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

be-makâm-ı Konstantiniye-i mahrûse

(39 / 2) yalnız dokuzbinbeşyüzkırkaltıbuçuk ğuruşdur ğuruş

9546,5

Kılâ'-ı hâkâniye bedeliyesi halâsı kaydıdır.

Bâ'is-i nemîka budurki;

bundan akdem *bâ-emr-i âlî* Sivas sancâğından *matlûb-ı cihândârî* buyurlan *kılâ'-ı hâkâniye* bedeliyesi ve hizmet-i mübâşiriye ve te'âmiye ve konâk kirâsı ve *masârifât-ı sâ'iresi* nâmıyla Sivas mahkemesinden muhrac *pusla-i şer'iyeye* mûcibince Tokad ve nevâhisine isâbet iden dokuzbinbeşyüzkırkaltıbuçuk ğuruş bir kıt'a *sûret-i fermân-ı âlî* mûcibince hâlâ Sivas vâlisi *velîyü'n-ni'am* Devletlü Lütfullah Paşa tarafından *bâ-buyruldu ahz u kabzına* me'mûriyyetim hasebiyle *mebâliğ-i mezkûri* temâmen ve kâmilen Tokad kazâsı ahâlileri yedlerinden *ahz u kabz* eyledigimi müş'ir işbu *memhûr u ma'mûl bi-tezkere-i halâs* tahrîr ve ahâli-yi merkûme yedlerine i'tâ olundu gerekdirki *vakt-i hâcetde* ibrâz oluna ve's-selâm.

&&&&&

Fî ğurre S sene 33

*Cebehâneci Şânlı**Ahmed Ağa*

(39/ 3) yâlnız binyüzbir ğuruşdur ğuruş

1101

*İmdâd-ı hazariyyenin nakât-i evvel halâsı kayıdır.**Bâ'is-i nemîka budurki;*

hâlâ eyâlet-i Sivas vâlisi *vezîr-i halâtûn-ı tedbîr* Devletlü *velî'n-ni'me* Lütfullah Paşa Efendimiz hazretleri tarafından *bâ-buyruldu* mübâşiri *ahz u kabzına* me'mûr olduğum hasebiyle işbu binikiyüzotuzdört senesine mahsûben *bâ-emr-i âlî imdâd-ı hazariyyenin taksît-i evvelâsı* mâlından *ber-vech-i bâlâ* Tokad kazâsından matlûb binyüzbir ğuruş temâmen ve kâmilen *ahâli-yi belde* yedlerinden *ahz u kabzını* müş'ir işbu *halâs-nâme* tahrîr ve yedlerine i'tâ olundu *vakt-i hâcetde* ibrâz oluna ve's-selâm.

&&&&&

Fî ğurre S sene 33

Hâfız Osman Şam'dânî

Eyâlet-i Vâli-i Sivas

(40/ 1) *E'ûzu-billahi mine 'ş-şeytânirracîm bismillahi 'r-rahmâni 'r-rahîm.*

yâ Allah yâ fettâh yâ rezzâk

*rabbenâ eftih beynenâ ve beyne kavminâ bi 'l-hakk ve ente hayrû 'l-fâtihîn
el-hamdüli 'l-lehillezî emrinâ bi-tenfîz-i ahkâmü 'ş-şerî'at-i bi 'l-adli ve 'l-ihsân
ve allemnâ mesâ'ili 'ş-şerî'at berâheyni 'l-furkân ve 's-salâtu ve 's-selâmü*

alâ seyyidinâ Muhammed sâhibi 'l-hacc-ı ve 'l-burhân ve alâ elihî

ve eshâbihillezîne ectehedu ve alâ eserahû bi 'l-ceddi

ve 'l-cehdü ve 'l-ihsân ve ba'dehû ani 'l-fakîr

el-ma'rûf-i bi 'l-acz ve 't-taksîr

Ali Sâbit El-mevlâ hilâfehû

bi-Medîne-i Tokad

hıfzallahu te'âlâ

ani 'l-âfât

(40/2) *İzzet-me'âb Medîne-i Tokadda nâ'ibimiz eşrâf-ı kuzzâtdan Ali Sâbit*

*Efendi ba'de's-selâm inhâ olunurki ahâli-yi Medîne-i mezkûra ile hüsni-âmiziş ve
ahkâm-i şer'iyede ziyâde ihtimâm u dikkatin bâ-mahzar tarafımıza inhâ olunmağla işbu
sene erba'a ve selâsin ve mi'eteyn ve elf saferü'l-hayr ğurresinden niyâbet-i mezkûre
sana kemâ-kân ibkâ olunmuşdur gerekdürki kemâ-fi'l-evvel icrâ-yı ahkâm-i şer'iyede
dikkat-ı tâm ve sa'î vü ihtimâm birle her hâlde rızâ-yı cevvi cenâb-ı kâdir-i allâm olasin
ve's-selâm.*

El-fakir Es-seyyid Abdullah

Dürri-zâde

(40/3) Tokad me'a'n-nevâhî

hisse

1101 ğuruş

meblağ / 3,5

İşbu binikiyüzotuzdört senesine mahsûben re's-i sene ğurre-i muharrem i'tibârı ve senede iki taksît ve beher taksîti *vakt u zamânıyla edâ vü teslim* olunmak üzere eyâlet-i Sivas'dan *vulât-ı i'zâm* hazerâtlarına *bâ-emr-i âlî* tertîb ve ta'yîn kılınan imdâd-ı hazariyyenin taksît-i evvelinden *sicill-i mahfûza mukayyed hisse-i kazâ-i merkûm ber-vech-i bâlâ* yalnız binyüzbir ğuruş üçbuçuk akçadır.

7 Muharremü'l-haram sene 234

(40/4) Sivas vâlisi Devletlü Lütfullah Paşa hazretleri tarafından imdâd-ı hazariyyenin taksît-i evvel buyrulması kayıdır.

Şerî'at-şi'âr Tokad kâdısı faziletlü Efendi zîde-fazluhû ve *me'zûn-ı bi'l-iftâ* fekâhatlü zîde-takvâhû ve *kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân* voyvodası izzetlü Ağa zîde-kadruhû ve *vücûh-ı memleket ve sâ'ir erbâb-ı sehunân-ı sehunân* ve iş erleri *zîdet-mukâdirihum* inhâ olunurki senede iki taksît ile Sivas eyâletinin hâvî olduğu kâffe-i elviye ve kazâlarından *bâ-fermân-ı âlî taraf-ı müşîrânımıza tahrîr u ta'yîn* buyurulan *imdâd-ı hazariyyenin re's-i sene ğurre-i muharrem i'tibârıyla* işbu binikiyüzotuzdört senesine mahsûben *taksît-i evvel vakt u zamânı* halûl itmekden nâşî *bâ-ma'rifet-i şer' eyâlet-i mezbûrun* hâvî olduğu elviye ve kazâların *tevzî' vü taksîm* olundukda bu def'a Sivas mahkemesinden muhrac pusla *ber-kıt'a-i şer' iye* mûcibince *taksît-i evvel mâlî* olarak Tokad ve nevâhisi hissesine isâbet iden mebâliğ öteden berü olageldigi vechle *bâ-ma'rifet-i şer'* ve ta'yîn olunan mübâşir ma'rifeti ve ma'rifetleriniz ile *meyân-ı kazâ* ve nevâhinize *tevzî' vü taksîm* ve yerlü yerinden ve *icâb u iktizâ* idenlerden *cem' u tahsîl* ve kabzına me'mûr mübâşirine *bi-temâmihâ* te'diye ve teslimen tarafımıza tevsîl

husûsına *bi'l-vucûh i'tinâ vü dikkat* ve *mezîd-i sa'î vü ğayret* eylemeniz bâbında divân-ı rûmdan işbu buyruldu *tahrîr u isdâr* ve şam'dân Ağamız izzetlü Hâfız Ağa ile ba's ve tesyâr olunmuşdur *inşa'allhu te'âlâ* vusûlünde gerekdürki *vech-i meşrûh* üzre *ber-mûcib-i buyruldu amel u hareket* ve hilâfından *özr u mücânebet* eyleyesiz deyü.

Fî 13 M sene 33

(41/ 1) Ahâli-yi beldenin Hâcî Kütük Oğlu İbrahim'le onbeşbin ğuruş üzerine mûte'allik emr-i âlî.

*Kıdvetü'n-nüvvâbü'l-müteşerri'în Tokad kazâsı nâ'ibi mevlâya zîde-ilmuhû tevki'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm olaki Tokad sâkinlerinden Es-seyyid İbrahim nâm kimesnenin kazâ-i mezbûr sâkinlerinden ma'lûmü'l-ism kimesneler zimmetlerinde ikiyüzyigirmidokuz senesinden berü hüccet-i şer'îye onbeşbin ğuruş alacakı olub taleb eyledükde edâda te'allül ve muhâlefet eyledüklerin merkûm mukaddemâ *bâ-arz-ı hâl lede'l-inhâ ve'l-istid'â* mahallinde şer'le görülmek bâbında işbu sene-i mübâreke evâhir-i saferinde Sivas vâlisine hitâben sâdır olan *emr-i şerîfim* mahalline *lede'l-vürûd bi'l-cümle ulemâ ve sulehâ ve vucûh-ı ahâli meclisü şer'a* da'vet birle mezbûr İbrahimin matlûbı *lede's-sû'âl* ben sene-i mezbûrede kazâ-i mezbûrun menzilini idâre idüb onbeşbin ğuruş mutazarrır olmamla *imdâd u i'ânet* itmek üzre yedime *hüccet-i şer'îye* virilmişdi deyü mazmûnını isbât idemediki bir kıt'a hüccet ibrâz idüb lakin da'va ve takrîrinde tenâkus vâki' olduğından bi-veche ve *bi-lâ beyyine* mu'ârazadan *ba'de'l-men' ahâli-yi kazâ* cevâblarında merkûm İbrahim *menzil-i mezkûrun* müddet-i temâmından otuz gün mukaddem *firâr u ğaybûbet* idüb bir müddetden sonra *kazâ-i mezbûra* gelüb hesâbı rü'yet olundukda *katti'l-yevm* hesâbı üzre *ahâli-yi kazânın* yedibinbeşyüz ğuruş hakları zuhûr idüb tahsîliçün merkûm habs-i ilkâ ile kırk gün mikdârı habs olunmuş ise de ber-takrîb habsden *firâr* itmiş ve ol vechle*

merkûm İbrahim'in fukarâ-yı deyni olan ol mikdâr ğuruş *alâ hâle* kalmış idü ki nâtık-ı vârid olan i'lâm-ı mazmûnı işbu sene-i mübâreke cemâziye'l-evvelinin onsekizinci günü *emr-i mezkûrdan* kaydı bâlâsına şerh virilmişdi *el-hâlet-i hazihû* kazâ-i mezbûr ahâlisinin *südde-i sa'âdetime* takdîm eyledükleri arz-ı hâllerinde merkûm zimmetinde zuhûr iden meblağ-ı mezbûr karârı cihetiyle tahsîl olunamayub zimmetinde pesmânde kaldığı ve merkûm el-yevm Tokad'da mevcûd idüken inhâ ve mahallinde şer'le rü'yet ve zimmetinde olan meblağ-ı mezbûr tahsîl ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında *emr-i şerîfim* sudûrını istid'â itmeleriyle *husûs-ı mezbûr bi'l-fi'l* Anadolu kâdî'askeri olan *ilmi'l-ulemâ'i'l-mütebahhirîn* Mevlânâ Muhammed Ârif *edâmallahû te'âlâ fezâ*'ile bi-havâle olundukda ahâli-yi merkûm hasımlarıyla şer'le terâfû' olunmak içün emr-i şerîfim isdârını i'lâm itmekle i'lâmı mûcibince mahallinde şer'le görülmek emr olunmuşdur buyurdumki emr-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel dahi *ihzâr-ı husemâ* kılub mukaddemâ bir def'a şer'le görilüb fasl olunmayan husûsların temâm-ı *hakk u adl* üzre müfîd olub göresiz i'lâm olındığı üzre ise ol bâbda *muktezâ-yı şer'* kaydıyla amel idüb *ber-vech-i muharrer* mezbûrun zimmetinde olan *meblağ-ı mezbûrî ba'de's-subût* hükm idüb temâmen tahsîl ve ahâliye *i'tâ vü teslîm* birle *icrâ-yı şer'* ve *ihkâk-ı hakk* eyleyesiz ba'dehû *şer'-i şerîfe* ve *emr-i âlî şânıma* muhâlif kimesneye iş itdirmeyüb *husûs-ı mezbûr* içün bir dahi emrim varmalu eylemeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılusuz tahrîrâtı evâhir-i şehr-i şevvâli'l-mükerrem li-sene selase ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

be- makâm-ı Konstantiniye-i mahrûse

(41/ 2) Aded-i ağnâm içün emr kaydıdır.

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdini'l-fezâ'il ve'l-kelâm mevlânâ Tokad kâdısı zîde-fazluhû *tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Tokad kazâsına müzâfe*

Komanat ve Kâfirni nâhiyelerine tâbi' *kâffe-i kurrâ* ahâlileri mahallinde *meclisü şer'a* varub Sivas sancâğının hâvî olduğu kazâların *âdet-i ağnâm* mukâta'ası Sivas vâlisi *düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem* vezîrim Paşa *edâmallahû* *te'âlâ iclâlehû* tarafına iltizâm olındığına binâ'en resm-i ğanem ve âdet-i ğilâmiye ve resm-i ağılları müşârûn-ileyh tarafından kabzına me'mûra edâda kusûrları yoğiken ve ziyâde mutâlebesiyle te'addî olunmamaları bâbında *emr-i şerîfim* i'tâ olunmuş iken yine ziyâde akça mutâlebesiyle *muğâyir-i şurût te'addî vü rencide* olundukları beyânıyla vâki' olan müdâhalelerin *men' u def'î* bâbında mukaddemâ virilen *emr-i şerîfimin* te'kîdini hâvî bir kıt'a *emr-i şerîfim* i'tâsı niyâzında olduklarını senki *kâdı-yı mûmâ-ileyhsin ber-kıt'a-i memhûr-ı i'lâmında tahrîr u inhâ* eyledigin eelden kuyûda mürâca'at olundukda *ahâli-yi merkûmdan vech-i muharrer* üzre ziyâde resm mutâlebesiyle te'addî olındığını bundan akdem dahi *lede'l-inhâ zamân-ı zabtı* mârt ibtidâsından olan Sivas ve Cânîk ve Amasya ve tevâbi'î sancâklarından vâki' *âdet-i ağnâm ve âdet-i ğulâmiye* ve *resm-i ağıl* müselmânân ve ğîrân mukâta'ası me'a zimâyim senevî ma'lûmü'l-mikdâr mâl ve (مخبله) Mîr Muhammed Sâdık ve Mîr Muhammed Şâkir ve Muhammed Sa'îd nâm kimesneler ile şurekâ-i sâ'iresinin *ber-vech-i mâlikâne* uhdelerinde olub Anadolu ve Sivas ve Karamân eyâletlerinde olan sancâklardan Rûmili şurûtu üzre âdet-i ağnâm *tahsîl-i fermân* olunub *eyâlet-i merkûmede* kâ'in kasabât ve kurrâsında mevcûd ağnâm ve keçilerinden senede bir def'a mârt duhûlünde lâzım gelen âdet-i ağnâmları tahsîlinde *sahîhi'l-neseb ve sâdâti'l-kirâm ve sahîh-i sefer-i sefer askeri tâ'ifesinin* yedlerinde mevcûd ve kendü nefsleriçün besledükleri yüzellişer re's koyunlarından *mâ-adâsının* her bir re'sinden birer akça resm-i ğanem ve her yüz re'sinden yigirmişer akça âdet-i ğilâmiye ve her üçyüz re'sinden beş akça resm-i ağılları cânib-i mîriçün *cem' u tahsîl* ve tahsildârlardan yedlerine edâ tezkeresi virildükden sonra tekrâr bir mahalde bir dahi

mutâlebe olunmamak bâbında *sene-i sâbika* evâhir-i şa'bânında *emr-i şerîfim* virilmiş olmağla bu sûretde şurûtuna nazaran *rusûmât-ı mezkûra* öteden berü ol vechle *cem' u tahsîl* olunagelmış ise de yine ol vechle *cem' u tahsîl* olunub ziyâde mutâlebesiyle inhâ olındığı üzre kadîme muğâyir hareket ile müdâhale olındığı vâki' ise mahallinde *ma'rifet-i şer'le men' u def'* için der-kenârı mûcibince te'kîdi hâvî *emr-i şerîfim* isdâr olunmak bâbında *bi'l-fi'l* bâş defterdârim *iftihârü'l-ümerâ'i ve'l-ekâbir* Yusuf dâme-luvvuhû telhîs itmekle imdi telhîs mûcibince te'kîdi hâvî *emr-i şerîfim* isdâr olunmak bâbında *fermân-ı âlî şânım* sâdır olmuştur buyurdumki hükm-i şerîfim vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüb dahi *husûs-ı mezbûr* için târih-i mezbûrda *emr-i şerîfim* virildiği *hazîne-i âmirem* defterlerinde mukayyed olmağla mukaddem virilen emr-i şerîfin te'kîdini hâvî bu def'a *şeref-yâfte-i sudûr* olan işbu *emr-i âlî şânımın* *mazmûn-ı münîfi* üzre amel u hareket birle ve *rusûmât-ı mezkûre* öteden berü ol vechle *cem' u tahsîl* oluna gelmiş ise de yine ol vechle tahsîl itdirüb *muğâyir-i kadîme* ziyâde mutâlebesiyle *hilâf-ı emr-i âlî şânım* müdâhale olındığı vâki' ise *men' u def'i* husûsına *mezîd-i sa'î vü ğayret* eylesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîrü'l-yevmi't-tâsi' şehr-i şevvâl li-sene selase ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniye-i Mahrûse &

(42/1) Menzilhâneye mûte'allik devriye buyurıldısı kaydıdır.

Şerâyi'-i şî'âr Sivas eyâletinin hâvî olduğu *kâffe-i elviye* ve kazâlarının kuzzât ve nuvvâbı faziletli efendiler *zîde-fazluhum* ve *kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân* müttesimîn voyvoda-gân ve a'yân ve zâbitân izzetli ağalar *zîde-kadruhum* ve *kıdvetü'l-akrân vucûh-ı memleket* ve *ashâb-ı sehunân* ve iş erleri ve menzilcileri *zîde-mukâdiruhum* inhâ olunurki *zîr-i hükümet-i hâlisânemizde mahmî vü müstezill* olan Eyâlet-i Sivas'da vâki' *kâffe-i menzilhânelerin şirâza-gîr nizâm u intizâmı* husûslarına *medd-i nikâha*

ihimâm-ı ihtimâm olunmak *lâzime-i mehâmm-ı sâzı* ve *kâ'ide-i melikdârîden* olmağla işbu *sâl-i meyâmin-i iştimâlde* dahi eyâlet dâhilinde olan menzilhânelerin *şirâze-i bend inzimâmıyla hüsn-i i'mâr ve idâresiçün kâ'ide-i mer'ıye* üzere *dârende-i buyruldı tâtâr Ağamız fahrü'l-akrân* izzetlü *Ağa zîde-kadruhû me'mûr u ta'yîn* kılındığı sizlerki bilâdda *muhâttabûn-ı mevlânâ* Efendiler ve *zâbıân-ı mûmâ-ileyhumsız* keyfiyet *ma'lûm u meczûmlarınız* oldukda işbu *umûr-ı menzil mevâdd-ı sâ'ireye* mukayyes olmayub *umûr-ı mühimme-i müsta'cele* ile mesâlih-kârânın murûr-gâhları olmak mülâbesesi *hademe-i devlet-i aliyye* ve ulak tâ'ifelerinin *meks u tevkîflere* tecvîz olunur mevâddan olmamağla cümle ma'rifeti ve tâtâr Ağamız *Ağa-yı mûmâ-ileyh* ma'rifetiyle *hüsn-i i'mâr ve ahsen-i nizâm-ı ifrâğ* husûslarına her birleriniz *mezîd-i ihtimâm* ve cânib-i vilâyetden *bâ-hüccet-i şer'ıye bi'l-mukâvele* iktizâ iden ücretleri menzilciler tarafına te'diye olundukdan sonra menzilciler dahi *ğadr u bahâne* itmeyerek tevârüd iden *hademe-i devlet-i aliyye* ve tâ'ife-i ulâğın *hîn-i nuzûllerinde* irkâb ve *savb-ı me'mûrelerine* sevk ve isbâl itmek ve menzilci erbâbı olmayanları menzilci nasb ile *umûr-ı müsta'cele-i mühimmeyi bâdî-i ta'tîl ve inhilâlden* rekâbet husûslarına *vufûr-ı hamiyet* ve *i'tinâ-yı tâm* eylesiniz ve sizlerki eyâlet dâhilinde kâ'in menzilhânelerin menzilcilerisiz siz dahi *cânib-i vilâyetden* temâmen ücret-i menzili ahz itdükden sonra bî-esâs *ğadr u bahâneye* ibtidâr ile menzilhânenin şirâze-i nizâmına hâlel-târî olmak ve tevârüd idenlerin *meks u tevkîfleri* misillü sûretleri hakkınızda *münti'-i rehâvet* ve nedâmet olacağını derpîş ve mulâhaza birle tevârüd idenleri *bi-lâ cevır u ezâ* irkâb ve *savb-ı maksûdelerine* sevk u *tesyâra ğayret-i şitâb* eylemeleriniz bâbında tenbîhen ve te'kîden *dîvân-ı rûmdan* işbu buyruldı *tahrîr u isdâr* ve *Ağa-yı mûmâ-ileyh* ile ba's ve *tesyâr* olunmuşdur *inşâ'allahû te'âlâ* vusûlünde gerekdirki *vech-i meşrûh* üzere mûcib-i buyruldımızla *amel u hareket* ve hilâfından ziyâde *tehâşî vü mübâ'adet* eylesiniz deyü.

(42/2) Sâhibü'l-hayrât ve'l-hasenât Derzi El-hâc Muhammed'in vakfiyesi kaydır.

Mâ-fih-i mine'l-vakf u şurûtehû hukimet nashahahû ve luzûmehû âlimen bi'l-hilâf beyne'l-e'imme'l-eslâf nemakkahû'l-fakîr ileyh azze Mustafa bin Abbâs Es-sehl Nâmık-zâde en-nâ'ib bi-Medîne-i Tokad afâ anhumâ el-hamdülillahi'l-meliki'l-müte'âl zü'l-azameti ve'l-celâl el-vâhidü'l-ferdüllezî lâ-yutasavver li-zâtihi şebîhe ve misâle el-ğaniyyü'l-ma'ne'l-lezî yefizü nevâlehû bi-lâ minnetü ve sû'âlin ve's-salâtü'l-ezkî ve's-selâmü'l-evfü alâ rasûlehu muhammedini'l-Mustafa'l-lezî yehlîsü'l-müzennebûne bi-şefâ'atihî mine'l-azâb-i yevmü's-sû'âli ve alâ elihî ve eshâbihî'l-lezînehum zevi'l-fazl-i ve'l-kemâl emmâ ba'd işbu kitâb-ı müşkîn nikâb-ı sıhhat nisâbın tahrîr u inşâsına bâ'is u bâdî ve hitâb-ı sedâd-ı intisâbın tertîb u imlâsına mûcib ve dâ'î budurki çün her indeleb gürhen güli giti zâhir-i dehren diger pür ibret-i ayen'l-yakîn bâhirdurki bu gülzâr hezâr-ı etvâr yevim-i ğazâ-i âzâd-ı dâr-ı bevâr ve murd-i murümârdur ğazâ-i ecele ne âb u havâ mâni' ve iktizâ emele ne dârayı ve devâ dâfi' olur binâ'i alâ zelik Medîne-i Tokad'da Hoca Ahmed mahallesinde sâkin sâhibü'l-hayrât ve tâlibü'l-mîrât zümre-i sulehâdan Derzi El-hâc Muhammed bin Ali vaktâki rabbü'l-izzet cânibinden vâsıl olan atâyâ-yı celîleye hadd u add olmadığını tahkîk ve mâ takaddamü'l-enfusekum min hayri tecduhû indellahi huve hayran ve a'zam-ı ecran kelâm-ı şerîfinin mazmûn-ı latîfi ile resûl-i muhtâr aleyh-i efdalü's-salavâtuhû mine'l-meliki'l-ğıffâr hazretlerinin izâ me'ate ibni ademe inkata'a amele illâ en selase ilm-i yentefi' bih ve veled-i sâliha yed-i ûlehû ve sadakatahû câriyeteun kavli şerîfinin mefhûm-ı münîfi fehm idüb ed-dünyâ mezra'ati'l-âhiratu muktezâsınca zahr-i ahiret tedârikine azîmet itmegin tarafından husûs-ı âti'l-beyânda ikrâra vekil olduğı Mustafa Çelebi ibni El-hâc Hasan ve El-hâc Ahmed bin Ömer nâm kimesneler

şehâdetleriyle *sâbit u subût* vekâletine *hükm-i şer'î lâhik* olan *fahrü'l-akrân* El-hâc Muhammed Ağa *meclisü şerî'at-ı şerîf-i ğarrâ u mahfil-i tarikat-ı münîfe-i zehrâda li-ecli't-teslim ve't-tescîli's-şer'î* hasebî mütevellî nasb olunan Muhammed Çelebi ibni Ahmed nâm kimesne mahzarında *bi'l-vekâle bi't-tav'i'-sâff ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm* idüb müvekkilim mezbûr El-hâc Muhammed'in *silk-i mülk-i sahîhinde* münselik olub Medîne-i mezbûrede vâdi-yi Geyrâs'da vâki' defter-dâr bağçesi dimekle mahallinde meşhûr bir haddi Cedîd Ağası İbrahim Ağa mülküne ve bir haddi vakf-ı bâğçeye ve bir haddi ba'zan Abdülmecîd-zâde ve ba'zan Es-seyyid Muhammed ve ba'zan yine mezbûr El-hâc İbrahim Ağa bağçelerine ve bir haddi nehr-i sağır kurbunda tarîk-i âmme müntehi arsası Medîne-i mezbûrede vâki' merhûm kâdı Hasan Efendi evkâfindan olmağla senede yüz akça vakf-ı mezbûra maktû'an icâre ile *zât-ı eşcâr-ı müsmire ve ğayr-i müsmire* ve mahûtayı müştamil bir kıt'a bağçesini *bâ-izn-i mütevellî vakf-ı mezbûr hasbetellahû te'âlâ vakf u habs ve teslîm-i mütevellî-yi mezbûr* idüb şört şart eylediki huyûtda oldukça bi-nefs mütevellî olub vakfiyyet üzre mutasarrıf ola *ارجعى الى* *ربك نداسنى كونش الموت كآس وانآس* mefhûmını şerbet-i *مونى نوش* itdükden sonra *evlâd-ı evlâd-ı evlâdı me'a't-tevliye lil-zikr-i hattü'l-ünseyeyn* mutasarrıf olalar ve *ba'de'l-inkarâz iyâzen billehi'l-feyyâz* Medîne-i mezkûrede vâki' Çukur medrese dimekle meşhûr Yağbasan medresesinde müderris olan Efendiler mütevellî olub bir sene *bağçe-i mezkûrenin* hâsılâtından onar ğuruşluk *eşcâr-ı müsmireden* fidân iştirâ ve *bâğçe-i mezkûre* mevkûfe dâhiline ars idüb bâkî kalan hâsılanın hamsesi beher sene Medîne-i münevvere *nûrallahû te'âlâ alâ yevmi'l-kıyameh* fukarâlarına îsâl eyleyeler ve hamsesini *me'a't-tevliye* mutasarrıf olalar ve bâkî her ne kalursa *sâbiku'z-zikr medrese-i nefisede* sâkin olub *tahsîl-i ilm-i sa'î talebe-i ulûmun* dersine taksîm ve îfâ eyleyeler anlar dahi *ba'de'l-istikâmet* *مينه يتسر* mine'l-kur'ânü'l-azîmü's-şân tilâvet ve kırâ'at eyleyüb

sevâb-ı cemîlesini sultân-ı enbiyâ ve resûl-i kibriyâ Muhammed Mustafa sallallahu te'âlâ aleyhi ve sellem hazretlerinin evlâd ve eshâb vesâ'ir enbiyâ-i izâm salevâtullahû aleyhim ecma'in hazerâtının ervâh-ı mutahharalarına ve sâniyen vâlideynim ve evlâd ve akârib ve etbâ'im ervâhına ithâf-ı vâhi eyleyeler didi didükde mütevellî-yi mezbûr dahi vekîl-i mezbûr zamân-ı kelâmı makâm-ı ahirde atf idüb imâm-ı ekrem ve himâm-ı efram hazret-i imâm-ı a'zam Nu'mân bin Sâbit rahmetellahû aleyh katında müceddiden bu mertebe ile vakf-ı lâzım olmayub belki rucû'a kâdir olduğı eelden yine uslûb-ı sâbık üzre mâ-rü'z-zikr bâğçe-i müvekkilim mezbûrun mülküne ilhâk ve inzimâm olunmasını talebi derim deyü münâza'a itdükde mütevellî-yi mezbûr dahi def'le mücâdele ve muhâsama idüb egerce imâm-ı a'zam katında luzûm-ı ma'dûm ise lakin imâmeyn-i kamkâmeyn re'y-i şerîflerinde sıhhat-ı vakf ve luzûm-ı vakfdan müneffek olmaz deyü sadr-ı kitâb mevki'-i hâkim-i hâsımdan hükm talebi iderim didükde hâkim-i mûmâ-ileyh esbağallahû nu'mahû aleyh hazretleri dahi temhîd-i kavâ'id vakf-ı evlâ teşyîd-i mu'âkid hayrî uhrâ görüb imâmeyn-i himâmeyn kavli şerîfleri üzre luzûm-ı vakfa hükm idüb mahkûm bih olmağla min ba'd nakz u nakzı ve nakzına mecâl-i muhâl ve tebdîl ve tebdîl u tağyîr mümtenî'ü'l-ihimâldir femen bedelehû ba'dehû mâ-sem'a fe-innemâ ismehû alellezîne yubeddelûne innellahe semî'un alîm ve ecrü'l-vâkıf ale'l-hayyi'l-kerîm cerî zelik fi- evâsıt-ı zi'l-hiccetî ş-şerîfe li-sene site ve hamsîn ve mi'ete ve elf.

fahrü'l-ulemâ'i'l-kerîm El-hâc Veliyüddin Muhammed Efendi el-mu'î bi-Tokad sâbıkâ

Kıdvetü'l-müderrisîni'l-kirâm Sâlih Efendi el-müderris bi-medrese-i Yağıbasan

fahrü'l-müderrisîn Musa Efendi el-müderris bi-medrese-i Cemâl Yahya

fahrü's-sulehâ Muhammed Efendi an-İrâk

Osman Efendi el-mu'allim

Hâfiz Osman Efendi el-imâm bi-câmi'-i Takyeciyân

fahrü'l-müderrisîni'l-kirâm Abdullah Efendi incü-zâde el-müderris bi-medrese-i

Yağıbasan

Es-seyyid Hâfiz Ömer Efendi ibni Hüseyin Efendi

Mahmûd Ağa kâtib-i mîzân-ı harîr

El-hâc Ebû Bekir ibni Es-seyyid Yakub etmekçi

El-hâc Mustafa bin Mîr Ali

Feyzullah Ağa bin Muhammed Efendi

Es-seyyid Emîn Ağa ibni Es-seyyid Ömer Çelebi

Mustafa Çelebi bin El-hâc bin El-hâc Hasan Penbe-zâde

Kâvukçî El-hâc Ahmed an-mahalle-i Çây

Enişde Muhammed Çelebi bin Ahmed Kundakçî

Mustafa bin Abdullah

İbrahim bin Muhammed

Ali bin Muhammed tâbi'ân-ı mezbûr El-hâc Ebû Bekir

Ahmed Çelebi ibni İsmail Kuyumcî

Sığırcı-zâde Muhammed Ağa

El-hâc Mustafa sâkin-i bedestân

Es-seyyid El-hâc Ahmed Ağa Sinân beg-zâde

El-hâc Ali Ağa kuyumcî-zâde

Sarıkçî El-hâc Muhammed

Hâfiz Osman Efendi moy-tâb

Muhammed Efendi bin Ali Efendi el-kâtib

El-hâc Abdi Efendi kâtib-i rakîm

Mahmûd Efendi el-kâtib

Atâ'ullah Efendi bin Halîl Efendi

ve ğayrihim *mine'l-huzzâr*

(44/1) yâlnız kırkikibinyediüzellidört ğuruşdur

ğuruş

22754

20000

42754

Müteveffâ Osman Paşa bakâyâsıçün Halâs Kaydıdır.

Bâ'is-i tahrîr-i hurûf oldurki;

bundan akdem *bâ-emr-i âlî* tahsiline me'mûr oldığım müteveffâ Osman Paşa bakâyâsından *nefs-i Tokad* kazâsı ahâlilerinden matlûb sarây ta'mîri mebâliğinden *ber-vech-i bâlâ* yigirmiikibinyediüzellidört ğuruş ile ikrâmiyeden bâkî yigirmibin ğuruşki cem'an kırkikibinyediüzellidört ğuruş mübâşiretim hasebiyle ceste ceste Tokad kazâsı ahâlilerinden temâmen ve kâmilen *cem' u tahsîl* eyledigime binâ'en *bâ-emr-i âlî ahz u kabz* idüb *bâ-emr-i âlî celîlü's-şân* havâle buyurılan sarrâf tâ'ifesinden Hüdâvirdi oğlu Nazar zimmiye irsâl itmek üzre kat'-i alâka ve ol vechle *Ağa-yı mûmâ-ileyhe memhûr u ma'mûl bi-halâs-nâme* tahrîr ve *ahâli-yi belde* yedlerine i'tâ ve *meblağ-ı mezkûrdan ahâli-yi belde* yedlerinde ve zimmetlerinde bir pâre ve bir parça kalmadığını ve temâmen ve kâmilen *Ağa-yı mûmâ-ileyhe edâ vü teslîm* eyledüklerini müş'ir ben dahi mübâşiretim hasebiyle işbu halâs-nâme tahrîr ve *ahâli-yi Tokad* yedlerine i'tâ

olunmuştur gerekdürki *vakt-i hâcetde* ibrâz ve ihticâc eyleyeler ve's-selâm.

Gün gurre Saferü'l-hayr 233

&&&&&&

El-hâc Muhammed

Gedikliyân dergâh-ı âlî

me'mûr-ı mâdde-i mezkûr

(44/2) Hurûş Oğlu vakfının mütevellisi El-hâc Ebû Bekir'e müte'allik emr-i âlî kaydır.

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbirü umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmmü'l-en'âm bi'l-re'yi's-sâib mümehhidü bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü erkânü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bi-sunûfü avâtıfu'l-melikü'l-â'lâ Sivas vâlisi vezîrim Paşa edâmallahu te'âlâ iclâlehû ve kadvetü'n-nüvvâbü'l-müteşerri'in Tokad nâ'ibi mevlânâ zîde-ilmihû tevki'-i refi'-i humâyûn vâsil olıcak ma'lûm olaki Seyyid Ebû Bekir zîde- kadruhûnun mübârek rikâb-ı kamer-tâb-ı hüsrevân takdîm eylediği arz-ı hâli mefhûmunda bâbü's-sa'âdetim Ağası nezâretinde olan evkâfdan Sivas ve Tokad'da vâki' Pîr Ahmed ve Ahmed Beg zâviyesi vakf-ı müsekkefâtından vâkıf-ı mûmâ-ileyhümânın türbesi havâlisi civârında kâ'in müceddiden binâ ve inşâ eylediği iki aded hân öteden berü vakf-ı mezkûr tarafından zabt ve hâsılâtı cânib-i vakfdan ahz olunagelen arâzilerden Tokad taşrasından nehr-i kebîr kurbında vâki' Çukur Tarlâ İsmail müsemmâ bir kıt'a tarlânın kadîmeden berü hâsıl olan ğallesi şart-ı vâkıf üzre müteveli ma'rifetiyle evlâd-ı vâkıf beynlerinde tevzi' vü taksîm olunub ber vechle dahl u ta'arruz olındığı yoğiken Tokad voyvodası İlbâşı oğlu Ahmed nâm kimesne Tokad voyvodalığı hengâmında müteveli-yi sâbık El-hâc Halîl nâm kimesneyi iğfâl ile vakfın deyni vardır ve ğâh vakf-ı şerîfde müsâ'ade var

iken yokdur diyerek cebren *ber-kıt'a-i temessük* ahz birle *hilâf-ı şart-ı vâkıf ve muğâyir-i vakfiye-i ma'mûl-bihâ* vakf-ı şerîfe ve evlâd-ı vâkıfa *ğadr-i küllî* eyledigini beyân birle *nâzır-ı vakf-ı müşârûn-ileyh* arzıyla bundan akdem bir kıt'a emr-i şerîf isdâr olunmuş ise de bu def'a oğlu Abdî nâm kimesne zuhûr birle zikr olunan hâneler ve tarlâlar üzerimden intikâl eyledi diyerek *emr-i âlî şâna hilâf-ı gûne-i hareket* ictisâr iderek fuzûlî *zabt u tasarruf* idüb vakf-ı mezkûrun bütün bütün îrâd-ı vakfin idâre ve rü'yetini ve masârifât ve vezâ'ifinin i'tâsı bunlara münhasir iken şimdi vakfin îrâdı yed-i ahara geçdiginde îrâd-ı vakfa geru noksân târî ve *ğadr-i mü'eddî* ber-keyfiyyet olmağla siyâneten li'l-vakf zikr olunan hânlar ve tarlâlar vakf-ı mezbûr tarafından *zabt u rabt* olunub *muğâyir-i vakf-ı merkûmun* vâki' olan müdâhale ve te'addîsinin *men' u def'* bâbında emr-i şerîfim sudûrını tahrîr ve istid'â eylediği eelden hazîne-i âmirem kuyûdâtına mürâca'at olundukda *nezâret-i müşârûn-ileyhde* olan evkâfdan Sivas ve Tokad'da vâki' merhûmân Pîr Ahmed ve Ahmed Bek zâviyesi vakf-ı müsekkafâtından evkâf-ı mezbûrânın türbe-i havâlisi civârında kâ'in müceddiden binâ ve inşâ olunan iki bâb hâne ve yine vakf-ı mezbûr arâzilerinde Tokad taşrasında nehr-i kebîr kurbında vâki' Çukur Târla İsmail müsemmâ tarlânın ve hâne-i mezbûrânın kadîmeden berü ehâsılı olan ğallesi evlâd beynlerinde *tevzî' vü taksîm* olunub hilâfına hareket olındığı yoğiken Tokad voyvodası Es-seyyid Ahmed nâm kimesne *mütevelli-yi merkûm* El-hâc Halîl nâm kimesneye iğfâl ile vakfin deyni vardır ve vakf-ı şerîfde müsâ'ade var iken yokdur diyerek kerhen temessük ahz birle vakf-ı mezbûra evlâd-ı vâkıfa *ğadr-i küllî* eylediginde mahallinde *şer'-i şerîfe* havâle ile *voyvoda-i sâbık* merkûm Es-seyyid Ahmed Ağa yedinde girüye istirdâd birle *cânib-i vakf-ı şerîfden* zabt olunmasıçün bundan akdem *emr-i âlî* sudûriyle *bâ-arz-ı hâl lede'l-istid'â* bu makûle ğallesi olan meşrût hâne ve tarlânın istid'â olındığı üzre oldığı *şart-ı vâkıfa mutâbık* ve kadîmeden

berü evlâd beynlerinde *tevzî' vü taksîm* itmeleriyle *mütevelli-yi merkûm voyvoda-i mûmâ-ileyh* ile mahallinde *mürâfi'* ve *ba'de'l-mürâfi'* hân ve tarlâlar *voyvoda-i mûmâ-ileyh* yedinden girüye istirdâd ve cânib-i vakf tarafından zabtıçün binikiyüzyigirmisekiz senesi recebinin yigirmidördüncü günü emr-i şerîfim virildiği ve Zile kazâsında vâki' Tokad sükkânından Es-seyyid Ahmed ibni Osman câmi'-i şerîfi vakfının tevliyeti *vâkıf-ı mûmâ-ileyhin* mahlûlından oğlu Abdînin üzerinde olduğu ve vâkıf-ı mûmâ-ileyhin *vakfiye-i ma'mûl-bihâsında* Medîne-i Tokad'da Hoca Ahmed mahallesinde vâki' bir taraftan Hoca Ahmed Efendi-zâdeler ve ba'zan Âkif Ağa menzillerine ve ba'zan Altun oğlu Amirzah ve ba'zan Sahâk (صحاك) oğlu Abrahâm hadîkasına ve bir taraftan tarîk-i âmme müntehî binâ ve arsası mülk bir bâb-ı dâhiliye ve hâriciye hadîka-i muttasılası muhtevî bir bâb menzili ve yine mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Buncak (بونجق) oğlu Boğodsâr بغدادسار ve bir taraftan Yemenici Minâs ve bir taraftan Âşık Mânuk (مانوك) menzillerine ve bir taraftan tarîk-i âmme müntehî binâ ve arsası mülk bir bâb-ı dâhiliye ve hâriciye menzilimi ve yine mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan berber Mahmûd menziline ve bir taraftan Ziyâ'eddîn Efendi hadîkasına Mumi Esdud (مومى اصدود) menziline ve bir taraftan tarîk-i âmme müntehî binâ ve arsası mülk bir bâb menzilimi ve yine *Medîne-i mezbûrede* Yâş Meydân mahallesinde vâki' bir taraftan Çâvuş Ömer zevcesi menziline ve ba'zan Sâlih Ağa hadîkası ve bir taraftan *Ağa-yı mûmâ-ileyhin* mahdûmları Es-seyyid Ömer ve Es-seyyid Osman ve Es-seyyid Mustafa ve Es-seyyid Abdullah menzillerine ve bir taraftan tarîk-i âmme müntehî dâhiliye ve hâriciye ve hadîka-i muttasıla bir bâb menzilimi ve yine mahalle-i mezbûrda vâki' Ka'be Mescidi mahallesinde vâki' bir taraftan Es-seyyid Mustafaya ve bir taraftan Emîn-zâde Muhammed menzillerine ve bir taraftan tarîk-i hâssa ve bir

tarafdan tarîk-i âmme müntehî bir bâb menzilimi ve yine mahalle-i mezbûrda vâki' bir tarafdan kalaycı ve bir tarafdan berber dükkânlarına ve iki tarafdan tarîk-i âmme müntehî bir bâb kahve dükkânı ve yine Medîne-i mezbûrda vâki' Beg bâğçesinde kâ'in Hamdullah Efendi-zâde ? ve bir tarafdan Kôr Süleymân ve bir tarafdan Çördekli berber Halîl beşe hadîkalarına ve bir tarafdan tarîk-i âmme müntehî *eşcâr-ı müsmire* ve *ğayr-i müsmireyi* muhtevî bir kıt'a hadîkamı ve yine meydân kurbında vâki' bir tarafdan Bekir Ağa vakf eylediği attâr ve bir tarafdan nal'band ve kâ'inlerine ve bir tarafdan voyvoda Ağa hânı ve yine bir tarafdan tarîk-i âmme müntehî bir bâb kahve vukûfâtı odaları ve tahtında bir bâb kundâkçı dükkânları ve yine meydân kurbında vâki' bir tarafdan Murtaza Ağa-zâde hadîkasına ve bir tarafdan Ekserler oğlu Es-seyyid Ali menziline ve bir tarafdan tarîk-i hâssa ve ba'zan çömlekçi kârhânesine ve ba'zan El-hâc Ali Efendi oğulları dükkânına ve bir tarafdan tarîk-i âmme müntehî binâ ve arsası mülk iki kapulu bir bâb hânemi ve ittisâlinde kezalik *ma'lûmü'l-hudûd* arsasının Ali Paşa câmi'-i şerîfi evkâfına senevî üç ğuruş icâresi olan hânemi *bâ-izn-i mütevellî* ve yine *Medîne-i mezbûrede* vâki' Meydân-ı Musahhar ? mahallesinde vâki' kâ'in Hâcî Muhammed oğlu Mustafa Ağa ve bir tarafdan Hüseyin Efendi beg vakf-ı menzillerine ve bir tarafdan nehr-i sağır ve bir tarafdan berber ve kahve dükkânlarına ve bir tarafdan tarîk-i âmme müntehî binâ ve arsası mülk bir bâb hânemi ve yine mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafdan Sungur oğlu Hânı arsasına ve iki tarafdan Pîr Ahmed ve Ahmed Beg vakfına senevî yüzon ğuruş icâreleri olan iki bâb hâne ve tahtında iki bâb kahve ve beş bâb dükkânımı *bâ-izn-i mütevellî* ve yine Haruş mahallesinde vâki' bir tarafdan Hasan Efendi hadîkasına ve bir tarafdan Boyâcı Sekyâs zimmî ve bir tarafdan Gregor zimmî menzillerine ve bir tarafdan tarîk-i âmme müntehî bir bâb boyâcı kârhânemi ve yine et pazârı kurbında vâki' bir tarafdan Nal'band oğlu hânı arsası ve üç tarafdan tarîk-i âmme

binâ ve arsası mülk bir bâb Çile ? kârhânesi ittisâlinde dört bâb hallâc dükkânımı zikr olunan et pazârı vasatında bir bâb çörekçi dükkânı ve fevkânisi bir bâb kahve dükkânın binâsı mülk ve arsası Behzât câmi'-i şerîfinin hitâbetine mâh-ı bi-mâh beş pâre icâresi olan iki bâb dükkânımı *bâ-izn-i mütevellî* ve yine Medîne-i mezbûre esvâkında Sulu zokâkında vâki' bir taraftan Es-seyyid El-hâc Veys Beg Efendi ve bir taraftan Hasan Alemdâr oğlu Muhammed dükkânlarına ve bir taraftan Kuyumcı dükkânı ve bir taraftan tarîk-i âmme müntehî bir bâb sarrâc dükkânı ve yine Medîne-i mezbûrda kâzğâncıyân sûkında vâki' bir taraftan mûmâ-ileyh Es-seyyid El-hâc Veys Beg Efendi ve bir taraftan Sülûsî-zâde dükkânlarına ve iki taraftan tarîk-i âmme müntehî bir bâb meyhâne dükkânı ve yine kuyumcılar sûkında vâki' bir taraftan *mîr-i mûmâ-ileyh* ve bir taraftan kinisâ vakfına ve bir taraftan vakf-ı dükkân ve bir tarîk-i âmme müntehî bir bâb kuyumcı dükkânımı *vakf u hats* eyledigimi Anadolu muhâsebesinden ba'de'l-ihrac *husûs-ı mezbûrun muktezâ-yı şer'iyesi* ve Mîrî Müftü Mevlânâ Muhammed Ârif zîde-ilmihûdan isti'lâm olundukda husûs-ı mezbûr müsekkefât ve arâzi nizâ'ına dâ'ir olub *muktezâ-yı şer'iyesi* mahallinde huzûrî lâzım gelenleri celb ve mütevelliyân-ı merkûmân yedlerinde olan senedât-ı şer'iyeye tatbîken *terâfû'-i şer'* ve *ihkâk-ı hakk* olunur mevâddan olmağın mukaddemâ *şeref-rîz-i sudûr* olan iden *emr-i âlî şânı mezkûr ber-vech-i meşrûh terâfû'-i şer'* ve *ihkâk-ı hakk* olunmak için bir kıt'a emr-i şerîfim i'tâsı *menût-ı re'y-i âlî şânım* iddüğünü i'lâm itmegin imdi i'lâmı mûcibince te'kîdi hâvî *fermân-ı âlî şânım* sâdır olmuşdur buyurdumki hükm-i şerîfim vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüb senki *vezîr-i müşârûn-ileyhsin* husûs-ı mezbûr için mukaddemâ *emr-i şerîfim* virilmiş olduğunu hazîne defterlerinde mukayyed olmağla mukaddem virilen emr-i şerîfin te'kîdini hâvî bu def'a dahi *şeref-yâfte-i sudûr* olan işbu *emr-i şerîf-i celîlü's-şânımın* mazmûnı üzre *amel u hareket* birle *terâfû'-i şer'* ve *ihkâk-ı*

hakk olunması husûsına bezl-i cel-i himmet ve sarf-ı küllî miknet eylesiniz ve senki nâ'ib-i mûmâ-ileyhsin sen dahi mûcib-i emr-i şerîfimle amel u hareket ve hilâfından bi-ğâyet tehâşî ve mûcânebet eylesiniz söyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîrû'l-yevmi'l-hâmis aşere şehr-i zi'l-ka'de sene selase ve selasîn ve mi'eteyn ve elf. Konstantiniye-i mahrûse.

(46/1) Hurûş oğlu vakfının mütevellisi El-hâc Ebû Bekir'e müte'allik buyruldu kaydır.

Şerî'at-şi'âr Tokad kâsıdı faziletlü Efendi zîde-fazluhum ve me'zân-ı bi'l-iftâ fekáhatlu Efendi zîde-ilmihû ve umdetü'l-a'lamü'l-ulemâ'i'l-âlemîn ve sâ'ir ulemâ-i zevi'l-ihtirâm diyânetlü Efendiler zîde-ilmihum ve kâdvetü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodası izzetlü Ağa zîde-kadruhû inhâ olunurki Seyyid Ebû Bekir zîde-kadruhûnun mübârek rikâb-ı kamer-tâb-ı hüsrevâneye takdîm eylediği arz-ı hâl mefhûmunda bâbü's-sa'âdeti'-ş-şerîfe Ağası nezâretinde olan evkâfdan Sivas ve Tokad'da vâki' Pîr Ahmed ve Ahmed Beg zâviyesi vakfı müsekkafâtından vâkıf-ı mûmâ-ileyhimânın türbesi havâlisi civârında kâ'in müceddiden binâ ve inşâ eylediği iki aded hân öteden berü vakf-ı mezkûr tarafından zabt ve hâsilâtı cânib-i vakfdan ahz olunagelen arâzilerin Tokad taşrasında nehr-i kebîr kurbunda vâki' Çukur Tarla İsmail ismiyle müsemmâ bir kıt'a tarlânın kadîmden berü hâsıl olan ğallesi şart-ı vâkıf üzre müteveli ma'rifetiyle evlâd beynlerinde tevzî' vü taksîm olunub bir vechle dahl u ta'arruz olındığı yoğiken Tokad voyvodası esbak İlbâşî oğlu Ahmed nâm kimesne Tokad voyvodalığı hengâmında müteveli-yi sâbık El-hâc Halîl nâm kimesneyi iğfâl vakfın deyni vardır ve ğâh vakf-ı şerîfde müsâ'ade var iken yokdur diyerek cebren bir kıt'a temessük ahz ile hilâf-ı şart-ı vâkıf ve muğâyir-i vakfiyye-i ma'mûl-bihâ vakf-ı şerîfe ve evlâd-ı vakfa ğadr-i küllî eylediğini beyân birle nazar-ı vakf müşârûn-ileyh arzıyla bundan akdem bir

kıt'a *emr-i celîlü's-şân* isdâr buyurulmuş ise de bu def'a oğlu Abdî nâm kimesne zuhûr birle zikr olunan hânlar ve tarlâların üzerime intikâl eyledi diyerek *emr-i âlî şânın* hilâf-ı gûnâ hareket ictisâr iderek fuzûlî *zabt u tasarruf* eylediginden vakfin îrâdı yed-i ahire geçdiginden îrâd-ı vakfa geru *noksân-târî ve ğadr-i küllî ber-keyfiyyet* olduğundan siyâneten li'l-vakf zikr olunan hânlar ve tarlalar voyvoda-i mûmâ-ileyh yedinden girüye istirdâd ve cânib-i vakf tarafından müdâhale ve te'addisinin men' u def'i bâbında bir kıt'a emr-i şerîf-i âlî şânın sudûrını istid'â itmiş olduğundan nâşî mahallinde akd olunan meclisü şer'da mürâfa'a ve ba'de'l-mürâfa' hân ve tarlâlar voyvoda-i mûmâ-ileyh yedinden girüye istirdâd ve cânib-i vakf tarafından zabtçün bundan akdem bir kıt'a emr-i şerîf-i âlî şân şeref-zîr-i sudûr itmiş ise de de yine merkûm *dahl u ta'arruzdan* hâlî olmayub evlâd-ı vâkıfa *ğadr-i küllî* eylediği ecluden mahallinde huzûrı lâzım gelenleri celb ve mütevelliyân-ı merkûmân yedlerinde olan şedât-ı şer'îye tatbîken *terâfî-i şer'* ve *ihkâk-ı hakk* olunmasıçün mukaddemâ sudûr iden emr-i âlî şân-ı mü'ekked bu def'a cânib-i hâlisânemizde ve taraf-ı fâzılânelerine hitâben *şeref-efrâzı sahîfe-i sudûr* buyurılan bir kıt'a *fermân-ı celîlü's-şân mazmûn-ı şerîfinden* dahi *tafsîl-i keyfiyyet* müstebân oldukda sizlerki bilâdda muhâttabûn mevlânâ Efendiler ve voyvoda-i mûmâ-ileyhimâsız *ma'lûm-ı diyâniyyet* melzûmlarınız oldukda *müdde'î-yi aleyh* merkûm Abdin'in *huzûr-ı şer'e celb u ihsârıçün* diger buyrulduğumuz isdâr ve Zile tarafına ba's ve tesyîr kılınmağın hîn u vurûdunda *müdde'î* ve *müdde'î-yi aleyhimuyı mesâ'il-i şer'iyede* müşterek *Medîne-i mezbûrun* ulemâ-i müddekikîn Efendiler *huzûr-ı şer'e* celb ve icmâ' ve cümlesinin nukûl ve *ihbâr-ı şer'îye* livâ üzerinde *bi'l-ihimâm ber-vech-i vakf* ve *ber-mantuk-ı emr-i âlî* mürâfa'a ve *ihkâk-ı hakk* oldukdan sonra hükm-i şer'isini *cânib-i seniyyü'l-cevânib hazret-i saltanat-ı seniyyeye* ve taraf-ı hâlisânemize arz ve i'lâma mübâderet ve tarafeyn *istishâb-ı gûnâ hâlâtdan* berrî olarak *ber-vech-i*

hakkâniyet fasl ve rü'yete her birlerinize mezîd-i dikkat ve ğâyetü'l-ġâye *ihimâm u ğayret* eylemeniz bâbında *mantuk-ı emr-i âlî dîvân-ı rûmdan* işbu buyruldu *tahrîr u isdâr* ve behurdân Ağamız izzetlü Hasan Ağa ile irsâl olunmuşdur *bi-menni te'âlâ* vusûlunda gerekdürki *ber-mantûk-ı emr-i âlî* ve *ber-mûcib-i buyruldu amel u hareket* ve hilâfından *tehâşî vü mübâderet* olunmak deyü.

Fî 7 S 33

(46/2) Hurûş oğlu mütevellisi Ebû Bekir Ağaya müte'allik emr-i âlidir.

*Düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbirü umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmmü'l-en'âm bi'l-re'yi's-sâib mümehhidü bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü erkânü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bi-sunûfu avâtıfu'l-meliki'l-â'lâ Sivas vâlisi vezîrim Paşa edâmallahu te'âlâ iclâlehû ve Kıdvetü'l-kuzât ve'hükkâ me'âdini'l-fezâ'il ve'l-keâm mevlânâ Tokad kâdısı zîde-fazluhû ve kıdvetü'l-ulemâ'i'l-muhakkikîn Tokad'da haremeyn-i şerefeyn müftisi vekîl-i mevlânâ zîde-ilmuhû tevki'-i refi'-i humâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki bâbü's-sa'âdetim Ağası nezâretinde esved evkâfından *zıkr-i âtî* evkâfın Medîne-i Tokad'da kâ'imakâm mütevellisi *kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân* Seyyid Ebu Bekir zîde-kadruhûnun *dîvân-ı humâyûnuma* takdîm eylediği *arz-ı hâli* mefhûmunda *haremeyn-i muhteremeyne tâbi' nezâret-i müşârûn-ileyhde* olan evkâfdan İstânbül'da Sultân Mehmed kurbunda ve ğayrîde vâki' müteveffiyeye Gülbahâr hatun *tâb-ı serâhâ* türbe-i şerîfi evkâfi müsekkefâtından Medîne-i Tokad'da vâki' Tâşhân ve tahtında kâ'in yigirmiyedi aded dekâkeynin ferâğ ve intikâl ve mahlûlâtlarına rağbet olarak icâreleri taraf-ı vakfdan *ahz u kabz* birle müsekkefât-ı mezkûrenin *zabt u rabtı* bâbında sâdır olan müte'addid *evâmîr-i aliyyenin* muğâyiri müsekkefât-ı mezkûreden bir bâb habbâz ve bir bâb kilid dahi dükkânlarını *hilâf-ı emr-i âlî şânım* askerî berâtıyla icâbından Tokadî Muhammed*

ve Ali nâm kimesneler fuzûlî zabt sevdâsıyla *ğadr-i küllî ve umûr-ı de'âvilerini* dahi *ber-mûcib-i şurût haremeynü's-şerefeyn* müftisi rü'yetinden imtinâ' ile te'addî dâ'iyyesinden olduklarından *müsekkefât-ı mezkûrun mantûk-ı emr-i âlî şânım askerî kemâ fi's-sâbık* taraf-ı vakf-ı mezkûrdan *zabt u rabtı* ve iskât olmadıkları hâlde *haremyn-i şerefeyn* müftisi huzûrında *ma'rifet-i şer'le* rü'yet olunmak bâbında bir kıt'a *emr-i şerîfim* sudûrını *istid'â-yı inâyet* eylediği ecluden *hazîne-i âmiremde* mahfûz küçük evkâf muhâsebesi defterlerine nazar olundukda *nezâret-i müşârûn-ileyhde* esved evkâfindan vakf-ı mezkûrun tevliyeti Es-seyyid Muhammed Eminin el-yevm başka başka beravât-ı şerife ile üzerlerinde olduğu ve İstâbulda vâki' merhûm ve mefkûdla sultân Bâyezid hân *tâb-ı serâhın* vâlidesi müteveffiye-i mezkûre merhûm ve mefkûdla sultân Bâyezid hân *tâb-ı serâhın* vâlidesi müteveffiye-i mezkûr evkâfı müsekkefâtından olub Medîne-i mezkûrda vâki' Tâşhân dimekle ma'rûf hânın tahtında kâ'in taraf-ı vakfdan icâreteyn ile icâr olunagelen yigirmiyedi bâb dekâkeynlerin müste'cirleri olanlar egerçe kadîmelerini cânib-i vakfa edâ idüb lakin beynlerinde mahlûl ve ferâğ ve intikâl vukû'ında ketm u ihfâ ve kâ'imakâm müteveli-yi vakfın temessüküne adem-i i'tibâr ile kavli hirad beynlerinde mülkiyet üzre bey' ve şerâ dâ'iyyesiyle vakf-ı şerife *ğadr u ibtâl-i hakk* sevdâsında olmalarıyla *siyâneten li'l-vakf* dekâkeyn-i mezkûrelerin kadîmesi vakfiyyet üzre vakfdan zabt ve temessükü olmayan müste'cirlerine kâ'imakâm müteveli-yi vakf tarafından müceddiden temessük i'tâ olunub mahlûlât vukû'ında tâlibine furûhat itdirilüb ve bundan böyle ferâğ ve intikâlâtı vukû'ında ve kazâ-i mezbûr müteveffâ kâ'imakâmı temessükiyle tanzîm ve zabt itidirülmek üzre *nâzır-ı vakf-ı esbakın* arzı ve der-kenârı mûcibince binikiyüzyedi senesi rebî'ü'l-evvelisinde bâlâsı hatt-ı humâyûn ile mu'anvan *emr-i âlîşân mantûkunca* sene-i mezkûre zi'l-ka'desinde başka ve ikiyüzyigirmidört senesi rebî'ü'l-ahirinin selhi gününde dahi *emr-i şerîf-i âlî şânım*

isdâr ve i'tâ olındığı *muhâsebe-i mezkûrdan ba'de'l-ihrâc* ve şurût-ı haremeyn *ba'de's-sû'âl* haremeyn-i muhteremeyne tâbi' evkâfdan İstânbül ve Anadolu ve Rûmilinde vâki' *selâtîn-i izâm ve vüzerâ-yı kirâm* ve sâ'ir sağîr ve kebîr bi'l-cümle evkâfın müsekkefât ve arâziye müte'allik de'âvileri vukû'ında haremeyn-i şerefeyn müfettişi ve yâhud taraflardan vekîlleri huzûrlarında rü'yet ve istimâ' olunub şehirlerde vâki' mevâlî ve hükkâm ve kurrâda vâki' olundukda kazâ ve nevâhî istimâ' eylemeyüb *müfettiş-i mûmâ-ileyh* yâhud taraflardan vekîlleri huzûrında rü'yet ve istimâ' olunmak bâbında *bâ-işâret-i aliyye* ve *bâ-hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûn* ve *bâ-fermân-ı âlî şân* virilen nizâm-ı şurûtundan oldığı *haremeyn-i şerefeyn* muhâsebesinden *ba'de'l-der-kenâr* muktezâsı *lede's-sû'âl husûs-ı mezkûr* müsekkefât-ı vakf nizâ'ına dâ'ir mevâddan ve vakf-ı mezkûr dahi haremeyn-i muhteremeyne tâbi' *nezâret-i müşârûn-ileyhde* olduğına binâ'en *şurût-ı muharrer-i mezkûre* ve bi-cümle mukaddemâ sâdır olan *emr-i âlî şânımın* te'kîdi hâvî emr-i şerîfim sudûrî muktezâ-yı maslahatdan idüki kaleminden derkenâr olunmağla imdi *şurût-ı muharrere* derciyle mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî şânın te'kîdini hâvî fermân-ı âlî şânım sâdır olmuşdur buyurdumki *hükm-i şerîfim* vardukda bu bâbda sâdır olan emr üzre amel idüb dahi vech-i muharrer târih-i mezkûrda emr-i şerîf virildigini hazîne-i âmirem defterlerinde mukayyed olmağla sizki *vezîr-i müşârûn* ve *kâdı* ve *müfettiş vekîl-i mûmâ-ileyhumasız* mukaddemâ vârid ve hâlâ te'kîdi hâvî *şeref-yâfte-i sudûr* olan işbu *emr-i şerîf-i celîlü's-şân vâcibü'l-etbâ'* ve *lâzîmü'l-îmtisâlimin mazmûn-ı münîfi* birle âmil olub *hilâf-ı şurût* ve *muğâyir-i emr-i âlî şânım vaz' u hareketden* ihtirâz ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîrû'l-yevmi'l-hâdî işrîn şehri şevvâl sene selase ve selasin ve mi'eteyn ve elf. Konstantiniye-i mahrûse &

(47/1) Bâ'is-i halâs-nâme budurki.

Sivas vâlisi sâbık Devletlü velî'n-ni'me El-hâc Ali Paşa Efendi hazretlerinin *uhde-i devletlerinde* olub otuzüç senesine mahsûben Tokad kazâsının aded-i ağnâm mebâliğinden *ez-ğayrî* teslîmleri bâkî kalan dörtyüzyigirmiüç ğuruşun tahsîliçün müşârûn-ileyh Efendimiz taraflarından *bâ-mektûb emr-i uslûbları* mûcibince *meblağ-ı merkûmı ahâli-yi belde* vekîlleri Es-seyyid Hâfız Muhammed Efendi ve diger Hâfız Muhammed Efendi yedinden temâmen *ahz u kabz* eyledigimi müş'ir işbu halâs-nâme tahrîr ve *Efendi-yi merkûmân* yedlerine i'tâ olunmuşdur. *Fî 7 R 33*

Muhammed tâtâr-ı müşârûn-ileyh

(47/2)Sa'âdetlü mükrrremetlü meveddetlü karındâşım Paşa-yı celîlü's-şân

hazretlerinin *huzûr-ı sa'âdet-müdirlerine* mezîd-i i'zâz u ikrâm ile *dürer-i da'vet sâfiyât-ı muhabbet-i fuzûn* ve *ğarar-ı teslîmât-ı vâfiyât* موتمون ithâfından sonra *zamîr-i münîr-i hurşîd* tenvîrlerine *minhâ-yı muhlisâne* budurki benim *sa'âdetlü meveddetlü mükerrremetlü* karındaşım hazretleri *memâlik-i mahrûseti'l-mesâlik-i şâhânede* vâki' *bi'l-cümle* kazâlara hükkâm nasîb ve tenfîtden *maksûd-ı aslî* her cânibe *şerî'at-ı mutahhara-i nebeviyenin* îfâsı ve *emr-i bi'l-ma'rûf* ve *nehy-i ani'l-münker* icrâsıyla *de'âyim-i şer'-i kadîm cenâb-ı peyğamberînin* te'sîs ve tahakkumı kaziiyesine mebnî olarak bu *maksûd-ı diyânet-i nemûdın* hâsılı her bir kazâyâ mütedeyyin ve fâzıl bir *hâkimü's-şer'* vucûdundan lâbud idüki cümleye ma'lûm olan hâlâtden ise dahi bir müddetden berü Anadolıda vâki' ba'zı kazâların niyâbetine tâlib bulunmayarak Dersa'âdetde mansıb eshâbı olan kuzât taraflarından *zabt-ı mürâselesi* olinmadığından o makûle iktizâlarda *akd-i enkiha-i sağîr mâ-sağîre* sahîh olmayacağı *mâ-hıfz-ı emvâl* ityâm ve tenfiz mesâba uyamayacağı ve sâ'ir *ahkâmü's-şer'ie* icrâ olunamayacağı ve *bi't-tahsîs* o misillü kazâları *bi-lâ izn* fuzûlî zabt iden olur ise hâkimleri *ğayr-i nâfiz*

olacağı sadr-ı Anadolu faziletli Efendi hazretleri tarafından ifâde ve inhâ olduğundan bu husûsda bi-râbîta-i قویہیہ *tevsîki lâzîme-i zimmet-i diyânet* olduğundan bu husûs mukaddem dahi yazılmış olmağla dâhil-i hükümet-i müşîrileri olan kazâlardan hükkâmdan hâli kazâ olur ise o makûle kazâları *tahrîr-i tahkîk* ve niyâbete müneffez ve müteşerri' kimesneler tedârik olunarak iktizâ iden niyâbet mürâselelerini Dersa'âdetde mansıb sâhiblerinden ahz eylemeleri husûsı *tenbîh u te'kîd* kemâliyle i'tinâ ve himmet ve ol vechle kalemler ve hükümetlerinde *şerî'at-ı mutahharanın* icrâ olunması emrîne sarf ve hâsıl-ı liyâkat buyurmaları siyâkında *mektûb-ı meveddet tahrîr u irsâl* olunmuşdur ve *inşâ'allahu te'âlâ lede'l-vusûl ber-vech-i muharrer ve hareket-i himmet* buyurmaları me'mûledir.

(48/1) Kaya câmi'-i şerîfine müte'allik Sâdır Ali Ağa evkâfının vakfiyesi kayıdır.

*Mâ-tezammun-ı hâzâ'l-kitâb vehavâhu ve eştemilü aleyh mantûkehû ve fehvâhû min
asli'l-vakf*

*ve tebyîni'ş-şurût sahh-i ledâ ve enfa'-ı cemîlehû beyne yedeyy ve anı hukimet
bi-sıhhatü ve luzûmehû fî husûsehû ve umûmehû âlimen bi'l-hilâf beyne'l-e'immeti'l-
eşrâf*

fî mesâ'ili'l-ahbâs ve'l-evkâf ve ani'l-fakîr ileyhi subhânehû Hasan bin Mustafa

el-mevle'l-hilâfehû bi-Medîne-i Tokad el-mahmiyye

afâ anhumâ

*el-hamdülillahi rabbi'l-âlemîn ve's-salâtu ve's-selâmu alâ hayri'l-biriyyetu
Muhammedun ve âlihî ve sahbihî ecma'în emmâ ba'd mahmiyye-i Tokad
mahallâtından Meydân mahallesinde sâkin fahrü eshâbü'l-hayrât zahr-ı erbâbü'l-
hasenât El-hâc İbrahim Ağa ibni Ali vaktâki hazret-i rabbü'l-izzuhû cânibinden vâsıl*

olan *atâyâ-yı celiyyeye hadd u add* olmadığını tahkîk ve *mâ nakd-i mevâl-i enfusekum min hayri tecduhû indellahe huve hayran* ve *a'zam-ı ecran kelâm-ı şerîfinin mazmûn-ı latîfî* ile *resûl-i muhtâr aleyh-i efdalü's-salavâtuhû mine'l-meliki'l-ğıffâr* hazretlerinin *izâ me'atu ibni ademe inkita'-i amelü'l-e'imme-i sülüs ilm-i yentefi' bih ve veled-i sâliha yed-i avlehû ve sadakatahû câriyetehû* kavlı şerîfinin *mefhûm-ı münîfi* fehm idüb *ed-dünyâ mezra'ati'l-âhiratu* fehvâsınca *zahr-i ahiret* tedârikine azîmet itmegin *meclisü şerî'at-ı şerîf-i ğarrâ u mahfil-i tarikat-ı münîfe-i zehrâda vakf-ı âti'z-zikr li-ecli't-teslîm ve't-tescîl* hasebî mütevellî nasb itdüğü Es-seyyid Hüseyin Çelebi ibni Es-seyyid Mustafa mahzarında *bi-tav'i's-sâf ikrâr u i'tirâf* idüb *silk-i sahîhimde mülk-i münselik* olub *mahmiyye-i mezbûre* mahallâtından Cami'-i kebîr mahallesinde vâki' bir haddi El-hâc Hasan mülküne üç haddi tarîk-i âmme müntehî arsasının Eş-şeyh Ali Tûsi vakfına senevî yigirmibeş akça icâresi olub *eser-i imâret* ve binâsı mülküm olan fevkânî ve tahtânî müte'addid odaları muhtevî birbirine muttasıl ki bâb hânımı ve *hân-ı mezbûra* muttasıl birbirine mülâsık altı bâb dükkânımı mahmiyye-i mezbûre kazâsına tâbi' Difye nâm karyede vâki' bir haddi Osman ve bir haddi Kara Muhammed ve bir haddi Dere ve bir haddi tarîk-i âmme müntehi bir kıt'a bâğımı bu *cümle-i akârât-ı mezkûre-i cemî'-i tevâbi'* ve *levâhik ve hukûk-ı mürâfıkı* ile *hasbetallahu'l-azîm ve taleben lil-mürzât-i rabbü'l-kerîm vakf-ı sahîh-i şer'î* ve *habs-i sarîh-i mer'î* ile *vakf u habs mahdûd-ı mezkûru teslîm-i mütevellî-yi mezbûr* idüb şöyle şart eyledimki zikr olunan hânın kirâsından *mahmiyye-i mezbûre* mahallâtından Muslihiddîn mahallesinde vâki' müceddiden binâ ve ta'mîr itdüğim Kaya câmi'-i şerîfinin hatîbine yevmî dört akça vazîfe virile ve *câmi'-i mezbûr* kurbunda binâ itdüğim mu'allim hânede bir müstehak kimesne mu'allim olub yevmî beş akça vazîfe virile ve her kim mu'allim olursa *câmi'-i merkûmda* zahr ve asra imâm olub yevmî iki akça vazîfe dahi virile ve bir müstehak

kimesne mü'ezzin olub yevmî üç akça vazîfe virile ve iki *ehl-i kurân* kimesneler devr-
hân olub beher yevm *cem'-i câmi'-i mezbûrda* devr okuyalar yevmî ikişer akça vazîfe
virile ve bir müstehak kimesne *evrâd-ı hân* olub beher yevm *ba'de's-salâtü'l-fecr*
câmi'-i merkûmda sûre-i yâsîn-i şerîf u settâr viridi tilâvet idüb *sevâb-ı cemîlini* bu
hakîrin ve vâlideynimin ervâhına hibe ide *dekâkeyn-i mezbûrenin* birisinden yevmî iki
akça vazîfe virile ve *erbâb-ı kalemden* bir kimesne *evkâf-ı mezbûreye kâtib-i câbî* olub
yevmî üç akça vazîfe virile ve *câmi'-i mezbûra* senevî sekiz vukiyye iki şem'-i al ve
onbeş vukiyye şem'-i revğan ve on vukiyye revğan-ı bezr alınub îkâd oluna ve bir
kimesne *câmi'-i merkûmda* ferrâş ve çırâğdâr olub yevmî bir akça vazîfe virile ve
câmi'-i merkûmun kilim kâlça ve döşemeleri fânî ve noksân olursa vakfdan tekâmîl
oluna ve *câmi'-i kebîrin* suyundan *hân-ı mezbûrun* içinde câri olan su mâdâmki câri ola
rakabe-i mecrâsıçün suyun mütevellîsine beher mâh içün esedî ğuruş virile ve bâğ-ı
mezbûrdan her ne hâsıl olursa *karye-i merkûmede* icrâ itdügim çeşmenin *rakabe-i*
mejrâsına harc u sarf oluna *sâbıkü'z-zikr vezâ'if-i şart-ı mezkûr ve vech-i meşrûh* üzre
erbâbına *idâre-i mahalline* sarf olunduktan sonra *meblağ-ı bâkî* hânın ve câmi'in ve
mu'allim hânenin rakabelerine sarf olunub vazîfe ve rakabeden mâ-fazla'i kendim
sıhhatda oldukça mutasarrıf olam *ba'de'l-vefât* evlâdımın ve *evlâd-ı evlâdımın* sinnen
kebîri mütevellî olub yevmî iki akça tevliyete mutasarrıf ola bâkisin *mütevellî-yi mezbûr*
sâ'ir evlâd ile *lil-zikr-i hattü'l-ünseyeyn* mutasarrıf olalar *el-iyâzen billahi te'âlâ*
ba'de'l-inkirâz mahmiyye-i mezbûreye müftî olan kimesne mütevellî olub *uslûb-ı sâbık*
üzre yevmî iki akçaya mutasarrıf ola ve *inkirâz-ı mezkûrdan* sonra ulemâdan bir
kimesne *câmi'-i kebîrde* beher yevmi'l-hamîs *va'az u nasîhat* idüb *dekâkeyn-i*
mezbûreden yevmî beş akça vazîfe virile ve *ba'de hazâ meblağ-ı mâ-fazla'i mahmiyye-i*
mezbûrede vâki' Yağribasan medresesinde sâkin olan *talebe-i ulûmun* fukarâsına beher

sene ğurre-i muharreminde ale's-seviye tevzi' oluna ve medrese-i mezbûre müderrisi vakf-ı mezkûra hasebî nâzır olub şart-ı vâkıfı icrâya sa'î idüb indellahi te'âlâ me'cûr ola şöyle şart eyledimki akârât-ı mezkûre bi'l-küllîye harâb-ı müşrif olub tecdîd ve ta'mîre muhtâc ola aslâ vazîfe ve sâ'ir masârifât virilmeyüb tecdîd ve ta'mîr olunub ba'dehû virile ve akârât-ı mezbûre-i mevkûfemin ba'dehû ahz-ı bey' ve hibe ve rehn ve istibdâl ve icâre-i tavîle ile icâr olunmaya didükde mütevellî-yi merkûm vâkıf-ı mezkûrun minvâl-i muharrer üzre cârî olan ikrârını bi'l-müvâcehe tasdîk ve tahkîk itdükden sonra vâkıf-ı mûmâ-ileyh zemân-ı kelâmı makâm-ı ahire sarf idüb fi'l-vâkı' imâm-ı ekrem himâm-ı fahr-i hazret-i imâm-ı a'zam nu'mân ibni sâbit rahmetellahu aleyh katında mücerred bu mertebe ile vakf-ı lâzım olmayub belki rucû' vü istirdâda kâdir oldığım ecluden yine uslûb-ı sâbık üzre akârât-ı mersûmenin mülkûme ilhâk ve inzimâm olunmasın taleb iderüm didükde mütevellî-yi mezbûr dahi mücâdele ve muhâsama idüb egerce imâm-ı a'zam katında luzûm-ı ma'dûd ise imâmeyn-i kamkaâmeyn katlarında sıhhat-ı vakf-ı luzûmdan müneffek olmaz deyüb sadr-ı kitâb-ı mevki' olan hâkim-i hâsımdan taleb iderüm deyüb hâkim-i mûmâ-ileyh dahi temhîd-i kavâ'id-i hayr-i ûlâ ve teşyîd-i mu'âkid-i ahrâ görüb imâmeyn-i himâmeynin kavli-i şerîfleri üzre evvelâ sıhhat-ı vâkıfa ve sâniyen luzûmına hükm idüb mahkûm bih olmağla min ba'd nakz u nakza mecâl-i muhâl ve tebdîl u tağyîr mümteni'ü'l-ihimâldir femen bedelehû ba'de mâ-sem'a fe'innemâ ismehû alellezîne yubeddelûne innellahe semî'un alîm ve ecrü'l-vâkıf ale'l-hayyi'l-cevâdi'l-kerîm cerî zelîk ve hurrîre evâsıt-ı zi'l-hicce'ti's-şerîfe li-sene erba'a ve't-tes'în ve elf ba'dehû. هجر منناه العرو عالسرف

Re'isü'l-hutbâ Mustafa Efendi el-hatîb câmi'-i kebîr

Fahrü'l-meşâyihü'l-kirâm Muhammed Efendi eş-şeyh-i câmi'-i kebîr

Fahrü'l-e'imme Sıddık Efendi eş-şeyh-i câmi'-i kebîr

Molla Ömer ibni el-imâmi'l-mezbûr

El-hâc Dâvud ibni El-hâc Süleyman der-mahalle-i câmi'-i kebîr

Mustafa Çelebi ibni El-hâc Süleyman el-mezbûr

Mufahharü'l-a'yân Ahmed Çelebi Bayrâk-zâde

El-hâc Hüseyin ibni Ahmed Çelebi el-mezbûr

kıdvetün erbâbü't-tahrîr Hüseyin Ağa kâtib-i hurre-i rûm

fahrü'l-müderrişin Muhammed Efendi ibni Mustafa Efendi el-müderriş-i bi-hatuniyye

fahrü'l-akrân El-hâc Muhammed el-mü'ezzin-i câmi'-i hatuniyye

Es-seyyid Mustafa Çelebi ibni el-mü'ezzin el-mezbûr

fahrü'l-ekârim Muhammed Ağa El-hâc Ali Ağa der-mahalle-i Meydân

fahrü'l-meşâyihî'l-izâm Mustafa Efendi ibni Ebû Bekir Efendi el-hatîb-i câmi'-i

Takyeciyân

fahrü erbâbü't-tahrîr Es-seyyid Yakub Efendi ibni Es-seyyid Mustafa Efendi el-imâm

bi-câmi'-i Kaya

El-hâc Ömer ibni El-hâc Ebû Bekir

İbrahim Çelebi Tiryâki-zâde

Es-seyyid Efendi el-hatîb-i bi-câmi'-i Kâblı-zâde

Es-seyyid Ali Çelebi birâder el-mezbûr ve ğayrihum min

(49/1)Şerî'at-şî'âr Tokad kâdısı faziletlü Efendi *zîde-fazluhû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân* mütesellimi izzetlü Ağa *zîde-kadruhû ve kazâ-i mezkûrun* hâvi olduğı İlbenlü ve Şârkpâre ve Kâfirni ve Ğommanât ve Tozânlı ayânları Ağalar ve *bi'l-cümle erbâb-ı şehunân* ve iş erleri *zîdet-mekâdiruhum inhâ* olunurki memâlik-i mahrûseti'l-mesâlik-i hazret-i şâhânedede vâki' bi'l-cümle kazâlara hükkâm nasbından maksûd-i aslî her cânibde şerî'at-ı mutahhara-i nebeviyenin îfâsı ve emr-i ma'rûf nehy-i ani'l-münkerin

icrâsı kaziyesine mebnî olarak bu maksûd-ı diyânet-i nemûdın husûlî her bir kazâyâ müdeyyin müşerri' ve fâzıl hâkim-i şer'in vucûdî ebed idüğü celiyye-i ma'lûm ola hâlâtdan isede bir müddetden berü Anâdolıda vâki' kazâların niyâbetine tâlib olunmayarak Dersa'âdetde mansıb eshâbı olan kuzzât hazerâtı taraflarından zabt-ı mürâselesi olunmadığından o makûle kazâlarda *akd-i enkiha-i sağîr* ve sağîre sahîh olmayacağı ve hıfz-ı emvâl-i ityâm ve tenfiz ve sayalamayacağı ve sâ'ir ahkâm-ı şer'îye icrâ olunamayacağı teccîs o misillü kazâları bi-lâ izn fuzûlî zabt iden olur ise hâkimleri ğayr-i nâfiz olacağı sadr-ı Anâdolı atûfetlü Efendi hazretleri tarafından bâb-ı âlîye ifâde ve inhâ olduğundan bu husûsına ber-râbita-i قوییه bend ve *tevsîki lâzime-i zimmet-i diyânet* olmağla kalemir ve hükümet-i hâlisânemizde vâki' kazâlardan hükkâmdan hâlî kazâ var ise o makûle kazâlar teharrî ve tahkîk ve niyâbetine muktedir ve munsaff ve müşerri' kimesneler tedârik olunarak iktizâ iden niyâbet mürâselerini Dersa'âdetde mansıb sâhiblerinden ahz eyleyeler husûsını tenbîh u te'kîd olunarak *şerî'at-ı ğarrânın* icrâ olunması emrine *kemâl-i ihtimâm u dikkat* olunmak bâbında bu def'a tarafımıza bir kıt'a *emr-nâme-i hazret-i sadr-ı penâhî şeref-i vurûd* itmekle imdi keyfiyet-i mümzî sûret-i emr-nâme-i hazret-i sadr-ı penâhîden dahi ma'lûm-i diyânet- melzûmlarını oldukda el-hâlet-i hinde kazâlarımız mezkûrlarda niyâbet olunan Efendilerin *zabt-ı mürâsele ve mutâbık-ı mühürleri ve sûret-i hükümet* ve hükûmuna istihkâk-ı taraf-ı müşirânımızdan teharrî ve istinkâh olunmak irâde-i seniyye muktezâsından olmağla tenfid-i irâde-i seniyyeye müsâri'at ve ber-vech-i sıhhat vukû'ını i'lâma mübâderet eylemeniz bâbında *dîvân-ı rûmdan* işbu buyruldı tahrîr u isdâr ve cebehâneci bâşı er karındâşı Ahmed Ağa ile ba's ve tesyâr olunmuşdur bi-menni te'âlâ vusûlünde gerekdirki ber-mûcib-i emr-i şânî ve buyrulduğumuz mucîbince *amel u hareket* ve hilâfını vaz'-ı tahrîrden mübâ'adet eyleyesiz deyü. *Gün 11 Rebi'ü'l-evvel 34*

(49/2)Şerî'at-şi'âr Tokad kâdısı faziletlü Efendi zîde-fazluhû ve kudvetü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodası izzetlü Ağa zîde-kadruhû ve fahrü'l-akrân vucûh-ı memleket ve zâbitân ve umûm iş erleri zîdet-mekâdiruhum inhâ olunurki Gürcistân esircilerinden Ücrâ-i Süflâ kazâsına tâbi' Zendâkâ nâm karye sükkânından Dursun oğlu Pâpuc ve rafıkları nâmûn esirciler yüz mütecâviz ehrâr-ı müslimîni furûhat eylediginden ğayri bundan akdemçe ehrâr-ı müslimînden olarak nisâ ve ğılâm cebren ve kerhen ahz ve sirkat ve furuhat itmek dâ'iyyesiyle Dersa'âdete getürdükleri tahkîk gerde-i hâlisânemiz olduğından bâb-ı âlîye arz u iş'âr olunmuş olmağla bundan böyle bu misillü harekât-ı nâ-merdiyyenin adem-i vukû'ı esbâb-ı istihsâline medd-i nikâh-ı ihtimâm olunmak bâbında bir kıt'a emr-nâme-i hazret-i sadâret-penâhî şeref-dervâr eylediği sizlerki muhâttabûn-ı mevlânâ Efendi ve sâ'ir mûmâ-ileyhimâsız imdi keyfiyyet-i emr-nâme-i hazret-i penâhîden dahi ma'lûmunuz oldukda ber-muktezâ-yı idâre-i sâmi fîmâ ba'd kazânıza tevârüd iden esircilerin yedlerinde bulunan cüz'i ve külli üsârânın hür olmamaları husûsını güzelce tefîş ve teharrî iderek tarafımıza inhâ ve ifâde ve ol vechle imrârlarına mübâderet ve her hâlde basariye üzre olmak muktezâ-yı diyânet esircilerin vurûdunda tarafımıza agâh ve keyfiyetleri tahkîk olunarak imrârlarına ruhsat virilmek bâbında tenbîhen ber-mantûk-ı fermân-nâme-i sâmi dîvân-ı rûmdan işbu buyruldu tahrîr ve isdârı ve cebehâneci bâşı er karındâşı İzzetlü Ahmed Ağa ile irsâl olunmuşdur bi-menni te'âlâ vusûlünde gerekdirki vech-i meşrûh üzre mucîb-i buyrulduğumuzla amel u hareket olunmak deyü.

Fî 11 R sene 34

(50/1)Kezir (كزر) Arâkil (اراكيل) zımminin defteri kaydır.

Medîne-i Tokad'da Cehkânlı mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik Kezir Arâkil veled-i Mârkâr (مارقار) nâm hâlikin virâseti zevce-i

metrûkesi Mâryem binti Kevirk(كويرك)ile sulb-i saġîr oġulları Karabet ve Agop ve Boġodsâr ve *sulbiye-i saġîre* kızları Anna ve Mâryem'e münhasir olduġı Şer'an *zâhir u numâyân* olduktan sonra *bâ-ma'rifet-i Şer' tahrîr ve beyne'l-verase bi'l-farîzati'Ő-Şer' iye tevzi' vü taksîm* olunan *hâlik-i mersûmun* terekesinin *defter-i müfredâtırdırki ber-vech-i âtî* zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-işrîn min Şehr-i saferü'l-hayr li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

nısf-ı menzil der-mahalle-i mezbûr	350	ġuruŐ
bâġ der-mevzi'-i Haydar Hân <i>kt'a 1</i>	100	ġuruŐ
boz bâġ der-mevzi'-i mezkûr <i>kt'a 1</i>	100	ġuruŐ
def'a bâġ der-mevzi'-i Ezbesni <i>kt'a 1</i>	60	ġuruŐ
çit 1 ve Şâl 1 döşek	25	ġuruŐ
yorġan 1 ve mitil 2	21,5	ġuruŐ
yasdık aded 5	20	ġuruŐ
kefere minderi aded 5	2,5	ġuruŐ
müsta'mel kilim aded 4	36	ġuruŐ
saġîr abâ 1 ve Şalvâr 1	15	ġuruŐ
köhne don 1 ve gömlek 1	5	ġuruŐ
saġîr Şam'dân aded 1	30	ġuruŐ
legen 1 ve ıbrık 1	13	ġuruŐ
havân	2	ġuruŐ
hırdavât-ı menzil	10	ġuruŐ
evâni-yi nuhâsiye ber-vech-i tahmîn aded 12 ber-vech-i kıyye 38	36	ġuruŐ

yekün

800 ġuruŐ

minhâ ihrâcât

hâlik-i mersûmun lâşesine masraf	30	ğuruş
resm-i kısmet	20	ğuruş
kâtibiyye çukâdariyye ihzâriyye ve kaydiyye	4	ğuruş

yekün

sâhhü'l-bâkî

li't-taksîm-i beyne'l-verase

746 ğuruş

hisse-i zevce	93	ğuruş	<i>meblağ / 30</i>
hisse-i ibn	163	ğuruş	<i>meblağ / 22</i>
hisse-i ibn	163	ğuruş	<i>meblağ / 22</i>
hisse-i ibn	163	ğuruş	<i>meblağ / 22</i>
hisse-i bint	81	ğuruş	<i>meblağ / 71</i>
hisse-i bint	81	ğuruş	<i>meblağ / 71</i>

meblağü'l-bâkî

2

(50/2) Hasan'ın defteri Kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Çây-ı Müslim mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Hasan bin Mustafa nâm müteveffânın virâseti *zevce-i metrûkesi Şerîfe binti Mustafa ile sulb-i saġîr* oġlu Alâaddine münhasir olduġı *şer'an zâhir u numâyân* oldukdan sonra *bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verase bi'l-farîzati's-şer' iye tevzî' vü taksîm* olunan *müteveffâ-yı mezbûrun* terekesinin *defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i*

âtî zikr olunur hurrîre fî ğurre-i min şehri-i saferü'l-hayr li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

dîmi yasdık aded 3	12	ğuruş
çit ve dîmi döşek 2	25	ğuruş
çit yüzlü yorğan 3	30	ğuruş
hurc 1 ve hekbe 1	6	ğuruş
köhne kâput 1	20	ğuruş
oda kıymeti	60	ğuruş
lengerî aded 5	16	ğuruş
kilim aded 3	30	ğuruş
çuvâl 5	5	ğuruş
şam'dân 1	3	ğuruş
köhe el legeni 1 ve sâplu 1	6	ğuruş
kür 1 ve kâzma 1 el temurı 1 ve silebend 1 ve kemer 1	15	ğuruş
kahve tâkımı	5	ğuruş
çamaşur kâzğânı aded 2	40	ğuruş
tava aded 1	5	ğuruş
âşurma عاشورمه aded 1	10	ğuruş
kâpaklı sahan 6	15	ğuruş
çorba tâsı 2	5	ğuruş
sağır sahan 4	10	ğuruş
sağır sini 2	10	ğuruş
hırdavât-ı menzil	2,5	ğuruş
esb re's 1	140	ğuruş

yekün

480,5 ğuruş

minhâ ihrâcât

resm-i kısmet 12 ğuruş

kâtibiyye çukâdariyye ihzâriyye ve kaydiyye 2,5 ğuruş

yekün

14,5 ğuruş

sâhhü'l-bâkî

li't-taksîm-i beyne'l-verase

466 ğuruş

hisse-i zevce 58 ğuruş *meblağ / 30*hisse-i ibn 407 ğuruş *meblağ / 90*

(51/1) Bisgencik (بسكجك) karyesinin arâzisinde zirâ'at idenlerin öşürlerine müte'allik

emr-i âlî kaydıdır.

*Düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbirü umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmmü'l-en'âm bi'l-re'yi's-sâib mümehhidü bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü erkânü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bi-sunûfu avâtıfu'l-melikü'l-â'lâ Sivas vâlisi vezîrim Paşa edâmallahu te'âlâ iclâlehü ve kâdvetü'n-nüvvâbü'l-müteşerri'in ve Niksâr nâ'ibi mevlânâ zîde-ilmihü tevki'-i refi'-i humâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki Hasan ve Mustafa ve Topâl Hasan ve Köle oğlu Muhammed ve Mûsa ve Kürd Muhammed dimekle ma'rûf kimesneler ile Mığırđıç ve Hâcuk nâm zimmiler *südde-i sa'âdetime arz-ı hâl* idüb Sivas sancâğında ve Niksâr nâhiyesine tâbi' neferât ve zimmeyn ve çiftlik ile *karye-i Bisgencik* mâlikâne*

temâm-ı han-gâh Ahî Muhyiddin hâsıl dîvânî niyâbet tahtında ispenç ve hinta ve şa'ir yekûn me'a-ğayra onikibin akça yâzu ile *defter-i mufassalda* muharrir kalemiyle tahrîr ve *defter-i icmâlde* yâzu-yı mezkûresinden yedibin akçası ifrâz ve *me'a-ğayrihâ* bir girilüb yedibinyüz akça Tokad kal'ası dizdârına mahsûs ber-gedik icmâl ve icmâl-i mezbûr temâmen Tokad kal'ası dizdârı Es-seyyid Muhammed ve Es-seyyid Halîl gedik tîmârı ve *berât-ı şerîfimle* üzerimize ve *karye-i merkûmenin* bâkî yâzusu müştereki kaydında olduğı *defter-i hâkânide* mukayyed olmağla merkûmûn ve mesfûrân *karye-i merkûme* toprağında zirâ'at idüb zirâ'atleriyle hâsıl eyledükleri terekelerinden mâlikânesi cânibine â'id öşürlerini *vakf-ı mezbûr* mütevellisine ve dîvânisi cânibine â'id olub ve *dizdâr-ı mûmâ-ileyh* Es-seyyid Muhammed'in hizmeti mukâbelesinde müstehak olduğı şer'le müteveccih olan öşürlerini müşterekiyle ve *dizdâr-ı mûmâ-ileyh* edâda kusûrları olmayub te'addî olunmaları îcâb itmez iken ve *dizdâr-ı mûmâ-ileyh* Es-seyyid Muhammed *ahz-ı adem-i kanâ'at* birle beşer-i ber-öşr ve tuzluk ve yemlik nâmıyla akça mutâlebesiyle *hilâf-ı defter-i hâkânî* ve *muğâyir-i kânûn* ol vechle vâki' olan te'addîsi *men' u def'* olunmak bâbında *emr-i şerîfim* sudûrını istid'â itmeleriyle *defter-hâne-i âmirende* mahfûz *rûz-nâmçe-i humâyûn defter-i icmâl* ve mufassala mürâca'at olundukda *vech-i meşrûh* olduğı mestûr ve mukayyed olmağın *dîvân-ı humâyûnumda* kânûnı *lede's-sû'âl* merkûmûn ve mesfûrân *karye-i merkûm* toprağında zirâ'atleriyle hâsıl eyledükleri terekelerini mâlikânesi cânibine â'id öşürlerini *vakf-ı mezbûr* mütevellisine ve dîvânisi cânibine â'id olub *dizdâr-ı mûmâ-ileyhin* hizmet-i mukâbelesinde müstehak olduğı şer'le müteveccih olan öşürlerini müşrikiyle *dizdâr-ı mûmâ-ileyhe* edâ eyledüklerinden sonra *dizdâr-ı mûmâ-ileyh* beşer-i ber-öşr ve tuzluk ve yemlik nâmıyla akça akça mutâlebesiyle te'addî eylediği vâki' ise *men' u def'* için *emr-i şerîfim* i'tâsı *muktezâ-yı defter-i hâkânî* ve mülâfik-ı ملائق kânûn idüğü tahrîr

olunmağla senki *vezîr-i müşârûn-ileyhsin* defter-i hâkânî mûcibince kânûn üzre amel olunmak bâbında *fermân-ı âlî şânım* sâdır olmuşdur buyurdumki *hükm-i şerîfimle* vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emr üzre amel dahi sizki *vezîr-i müşâr* ve *nâ'ib-i mûmâ-ileyhimâsız* ma'rifetiniz ile *husûs-ı mezbûra temâm-ı mukayyed* olub göresiz merkûmun ve mesfûrân *karye-i merkûme* toprağında zirâ'at idüb zirâ'atleriyle hâsıl eyledükleri terekelerinden mâlikânesi cânibine â'id öşürlerin vakf-ı mezbûr mütevellisine ve dîvânisi cânibine â'id olub *dizdâr-ı mûmâ-ileyh* Muhammedin hidmeti mukâbelesinde müstehak olduğu şer'le müteveccih olan öşürlerin müşterekiyle *dizdâr-ı mûmâ-ileyhe* edâ eyledüklerinden sonra *dizdâr-ı mûmâ-ileyh* Es-seyyid Muhammed *beşer-i ber-öşr ve tuzluk ve yemlik* nâmıyla akça mutâlebesiyle te'addî eylediği vâki' ise *men' u def' eylesiz min-ba'dehû* defter-i hâkânîye ve *kânûn-ı emr-i humâyûnuma* muhâlif kimesneye iş itdirmeyüb *husûs-ı mezbûr* için bir dahi *emr-i şerîfim* varmalu eylemeyesiz şöyle bilesiz *alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız* tahrîran fi evâsıt-ı şehr-i zi'lh-icce'ti'ş-şerîfe li-sene selâse ve selâsîn ve mi'eteyn ve elf.

bi-makâm-ı

Konstantiniye-i mahrûse

(51/2) Hüseyin Beg Efendi'nin nisf-ı tevliyyet berâtı kaydıdır.

Berât-ı şerîf-i âlî şân-ı sâm-i mekân-ı sultân ve tuğrâ-i eğarrâ-i cihân-sitân-ı hâkânî hükmi oldur ki;

Tokad'da vâki' Açıkbaş İbrahim Dede vakfının *vazîfe-i mu'ayyene* ile tevliyyeti Es-seyyid Hüseyin bin Muhammed ve Sa'dullah bin Ali'nin *ber-vech-i iştirâk* üzerlerinde iken mezbûr Sa'dullah bin Ali kendi *hüsn-i rızâsıyla* yedinde olan berâtı virüb münzarif olduğu nisf-ı hissesi *erbâb-ı istihkâkdan* merkûm işbu *râfi'-i tevki'-i refi'i's-şân* Es-seyyid Hüseyin bin Muhammed'e ferâğat ve kasr-ı yed itmegin *fârig-i mezbûrun* kusâr-ı

yedinden merkûm bi-veche ve yedine *berât-ı âlî şânım* virilmek ricâsına Tokad nâ'ibi Mevlânâ alâ ilmihû arz itmekle mûcibince tevcîh olunmak üzre *nâzır-ı ilmü'l-ulemâ'i'l-mütebahhirîn bi'l-fazl şeyhü'l-islâm* Mekkî-zâde Mevlânâ Mustafa Âsım *edâmallahu te'âlâ fezâ'iluhû* işâret itmekle işâreti mûcibince tevcîyye olunmak fermânım olmağın hakkında *mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem* zuhûra getirüb binikiyüzotuzüç senesi şevvâlinin ondokuzuncu günü târihiyle müverrih virilüb *rü'esa-i humâyûnum* mûcibince bu *berât-ı humâyûnu* virdüm ve buyurdumki mezbûr Es-seyyid Hüseyin bin Muhammed varub merkûmun kasdından *nısf-ı hisse-i tevliyyet-i mezkûre* mutasarrıf olub *edâ-yı hidmet* eyledükden sonra bundan evvel *nısf-ı hisse-i mütevellî* olanlar *vazîfe-i mu'ayyenesine* tevcîhle mutasarrıf olagelmişler ise merkûm dahi ol vechle *nısf-ı hisse-i vazîfe-i mu'ayyenesin* vakf-ı mezkûr mahsûlünden alub mutasarrıf ola şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâ kılalar tahrîr-i fi ğurre-i şehri zi'l-ka'de li-sene selase ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

be-makâm-ı Konstantiniye-i mahrûse &

(51/3) İvaz Paşa evkâfının defteri kaydıdır.

Nezâret-i Medîne-i Tokadda hâkim-i şerî'at-ğarrâ olan Efendi hazretlerine meşrût Kâz-âbâd kazâsında vâki' İvaz Paşa evkâfı kurrâları binikiyüzotuziki senesinde zirâ'at olunub otuzüç senesine vucûda gelen *öşr-i mahsûlât* ve gerek *hezîrât-ı sâ'ire bâ-şart-ı vâkıf* ve *ber-mûcib-i vakfiyye-i ma'mûl-bihâ ba'de'l-ihrâci'l-mesârif zâviye* ve evlâd ve mürtezikaya *tevzî' vü taksîm* olunan *öşr-i mahsûlâtın defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî zikr* olunur hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-işrîn min şehri saferü'l-hayr li-sene selase ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Karye-i Beg Obası

keyl 20

Karye-i Cer Obası

keyl 1,5

Karye-i Tâvukçı	<i>keyl 1</i>
Karye-i Bâvend ve İlhacı	<i>keyl 10</i>
Karye-i Behrâm	<i>keyl 31</i>
Karye-i Gürçi	<i>keyl 7</i>
Karye-i Cebrek	<i>keyl 6</i>
Karye-i Yenice ve tevâbi'	<i>keyl 17</i>
Karye-i Câvend	<i>keyl 4</i>
Karye-i Buğra	<i>keyl 4</i>
Karye-i Çây	<i>keyl 2</i>
Karye-i Hasan	<i>keyl 18</i>
Karye-i Tâş Öbek	<i>hâlî</i>
Karye-i Yeğunbelt	<i>hâlî</i>

yekün

121,5 keyl

minhâ ihrâcât

faziletlü hâkim Efendiye virilen bir ay muhâsebe *keyl 5*

şihnelik kirâ-yı an bâr ve masârifât-ı sâ'ire *keyl 16,5*

yekün

21,5 keyl

sâhhü'l-bâkî

li't-taksîm-i beyne'l-evlâd ve'l-mürtezika

100 keyl

rub 'u'l-mütevelli

hisse-i

bâ-şart-ı vâkîf

keyl

25

rub 'u'l-evlâd

hisse-i

bâ-şart-ı vâkîf

keyl

25

nısfu'l-mürtezika

hisse-i

keyl

50

tadrîs

hisse-i

müd ۱۲

mu'ayyene Es-seyyid Muhammed Efendi ve Es-seyyid Abdurrahman Efendi

vazîfe-i

müd 7

keyl /4

rublâğ 13

meblağ 1,5

imâm-ı kurrâ Es-seyyid Muhammed Efendi

vazîfe-i

müd 6

keyl 4

rublâğ 2

talebe-i ulûm

vazîfe-i

müd 14

keyl 9

rublâğ 10

imâm-ı şehr Es-seyyid Muhammed Efendi

vazîfe-i

müd 3

keyl 2

rublâğ 1

meblağ / 2

hatîb Es-seyyid Muhammed Efendi

vazîfe-i

مسد 2

keyl 1

رپلاغى 6

meblağ 1

sülüsân hisse-i kitâbet Es-seyyid Muhammed Efendi

vazîfe-i

müd 2

keyl 1

rublâğ 6

meblağ 2

bir ve bir sülüs hisse-i cibâyet Muhammed Efendi

vazîfe-i

müd 1

rublâğ 11

meblağ 1

sülüs kitâbet ve ve sülüs cibâyet İbrahim

vazîfe-i

müd 1,5

keyl 1

rublâğ 0,5

meblağ 1,5

cüz-hân Hâfız Muhammed Efendi

vazîfe-i

müd 3

keyl 2

rublâğ 0,5

meblağ 0,5

tabbâh ve cüz-hân Hâfız Ağa

vazîfe-i

müd 3

keyl 2

rublâğ 1

meblağ 1,5

tabbâh Hâfız Ağa

vazîfe-i

müd 1,5

keyl 1

rublâğ 0,5

meblağ 1

surre-i mülk Hâfız Ağa

vazîfe-i

müd 1,5

keyl 1

rublâğ 0,5

cüzhân Niksârlı Ali Ağa

vazîfe-i

müd rub'ı 1

rublâğ 2,5

rub'ı 1

cüz-hân Mücellid Ahmed Ağa

vazîfe-i

müd rub'

rublâğ 2,5

rub'ı 1

mü'ezzin Mustafa

vazîfe-i

müd 2

keyl 1

rublâğ 6

meblağ 1

*devr-hân Hâfız Mustafa**vazîfe-i*

müd 1

rublâğ 11

*nakîb-i nân Hüseyin ve Hasan ve Mahmûd ve Muhammed**vazîfe-i*

müd 3

keyl 2

rublâğ 1

meblağ 2

yekün

keyl

bâkî rublâğ 63

müd 67

keyl 46 / rublâğ 1

(52/1) Çulha Ohâns'ın defteri kayıdır.

Medîne-i Tokad'da Rüstem Çelebi mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Çulha Ohâns veled-i Artin nâm hâlikin virâseti *zevce-i metrûkesi* Elmâs binti Münzik ile *sulb-i kebîr* oğlu Artin ve sağîr oğlu Uydik (اويدك) ve *sulbiye-i kebîre* kızları Berâb(براب)ve Herupesime(هرويسيمه)ve Mâryem ve sağîr kızı Nârin'e münhasir olduğu şer'an *zâhir u numâyân* oldukdan sonra *bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verase bi'l-farîzati's-şer' iye tevzî' vü taksîm* olunan *hâlik-i mersûmun defteri müfredâtıdırki ber-vech-i âtî* zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-işrîn min şehr-i saferü'l-hayr li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

çit döşek 3	60	ğuruş
çit yasdık 8	50	ğuruş
çit yüzlü yorğan 4 ve mitil 1	50	ğuruş
kefere minderi 5	10	ğuruş
müsta'mel kilim 3	30	ğuruş
legen ve ıbrık	15	ğuruş
çamaşur kâzğânı 1 ve legen 1	60	ğuruş
müsta'mel çuha biniş aded 1	25	ğuruş
şalvâr 1	15	ğuruş
sağır şam'dân aded 2	3	ğuruş
evâni-yi nuhâsiye kıyye / 20	60	ğuruş
hırdavât-ı menzil ber-vech-i tahmîn	10	ğuruş
dezgâh ve terâzü	12	ğuruş

yekün

400 ğuruş

sâhhü'l-bâkî

hâlik-i mersûmun lâşesine masraf	30	ğuruş
resm-i kısmet	10	ğuruş
kâtibiyye çukâdariyye ihzâriyye ve kaydiyye	2	ğuruş
deyn-i müsbet lil-vecheti'l-mersûme	100	ğuruş

bi-şehâde Ohân veled-i Münzik ve Karabet veled-i Kadem (قدم) gibbü't-tahlîf

yekün

142 ğuruş

sâhhü'l-bâkî

li't-taksîm-i beyne'l-verase

258 ğuruş

hisse-i zevce	32	ğuruş meblağ / 30
hisse-i bin	56	ğuruş meblağ / 52
hisse-i bin	56	ğuruş meblağ / 52
hisse-i bint	28	ğuruş meblağ / 26
hisse-i bint	28	ğuruş meblağ / 26
hisse-i bint	28	ğuruş meblağ / 26
hisse-i bint	28	ğuruş meblağ / 26

meblağü'l-bâkî 2

(53/1) Voyvoda Ağaya müte'allik Âmediye fermânı kayıdır.

Düstûr-ı mükerrrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbirü umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmmü'l-en'âm bi'l-re'yi's-sâib mümehhidü bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü erkânü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bisunûfü avâtıfu'l-meliki'l-â'lâ hâlâ Sivas vâlisi vezîrim Paşa edâmallahu te'âlâ iclâlehû ve kıdvetü'n-nüvvâbü'l-müteşerri'in Tokad nâ'ibi mevlânâ zîde-ilmihû ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân zıkr-i atı mukâta'anız uhdesinde ihâle olunan Tokad voyvodası Derviş Ali zîde-mecduhû tevki'-i refi'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki bâ-hatt- humâyûn-ı şevket-makrûnum darbhâne-i amirem tarafından zabt ve idâre olunan mukâta'ât-ı mîriyemden rusûm iden Tokad ve tevâbi'i mukâta'asının nisf hissesi darbhâne-i âmiremde ve diger nisf hissesi müşterekleri uhdelinde olup yed-i vâhidden zabt ve idâre olunmak üzere tanzîm olunmuş olmakdan nâşî mukâta'a-i mezbûreyi işbu binikiyüzotuzdört senesi muharrem ğurresinden zi'l-hiccesi ğâyetine degin bir sene-i kâmile yed-i vâhidden zabt u rabt eylemek üzere der-uhde ve iltizâmına tâlib u râğib

olan *voyvoda-i mûmâ-ileyh* Derviş Ali *zîde-mecduhû bâ-irâde-i seniyyem* sâbıkı üzre me'a mâl ve kalemiye ve *harc-ı ikdâm* ve *fâ'iz-i mukâta'a-i mezkûre* cem'an ondokuzbin ğuruş *bedel-i iltizâm* ile der-uhde ve iltizâm olunub ve kabûl birle *bedel-i iltizâmı* olan meblağ-ı mezbûrı *vakt u zamânıyla edâ vü teslîm* eylemek üzre *darbhâne-i âmirem* hazînesine *memhûr deyn-i temessûkî* i'tâ olunmuş olduğunu beyân birle *minvâl-i muharrer* mukâta'a-i mezbûreyi *sene-i merkûmeye* mahsûben *yed-i vâhidden zabt u rabt* ve hâsılât ve rusûmâtın *ahz u kabz* taraf-ı aharden müdâhale ve ta'arruz olunmamak üzre *yed-i vâhidden zabtıçün* emr-i şerîfim sudûrını *mu'teberân-ı rîcâl-i devlet-i aliyyemden* hâlâ *darbhâne-i âmirem nâzırı iftihârü'l-emâcid* ve *'l-ekârim* Es-seyyid Abdurrahman Beg *dâme-mecduhû memhûr-ı temessûkiyle* inhâ itmegin kuyûda mürâca'at olundukda *mukâta'a-i mezbûreye* *yed-i vâhidden darbhâne-i âmirem* tarafından zabt ve idâre olunmakda olduğu ve bu makûle mukâta'ât *munsif u mu'tedil re'âyâ-yı perver* kimesneler der-uhde ve iltizâm olunub mahsûlât ve rusûmâtı *kânûn-ı kadîm* üzre *ahz u kabz* olunub olagelmiş *muğâyir-i hareket* ile *vedî'at'allah* olan *fukarâ-yı ra'iyete zulm u te'addî* itdirülmemek virilen *evâmir-i şerîfim* şurûtundan olmağla mûcibince *amel u hareket* olunmak fermânım olmağın imdi senki vezîr-i müşârûn-ileyhsin *mukâta'a-i mezbûreyi* *sene-i merkûmeye* mahsûben *voyvoda-i mûmâ-ileyh* tarafından *zabt u rabt* ve vâki' olan mahsûlât ve rusûmâtı *kânûn-ı kadîm* ve ola geldiği üzre *ahz u kabz* ve *cem' u tahsîl* itdirilüb olagelmiş *muğâyir-i hareket* ile *vedî'at'allah* olan *fukarâ-yı ra'iyete zulm u te'addî* itdirilmemesine *bezl-i cel-i himmet* eyleyesin ve senki *voyvoda-i mûmâ-ileyhsin* sen dahi *mukâta'a-i mezbûreyi* *sene-i merkûmeye* mahsûben *zabt u rabt* ve hâsılât ve rusûmâtı *kânûn-ı kadîm* ve ola geldiği üzre *ahz u kabz* ve *cem' u tahsîl* eyleyüb olagelmiş *muğâyir-i hareket* ile *vedî'at'allah* olan *fukarâ-yı ra'iyete zulm u te'addî* itdirilmeyüb *bedel-i iltizâmı* olan *meblağ-ı mezbûrı vakt u*

zamânıyla darbhâne-i âmireme edâ vü teslîme mübâderet eylesin ve senki nâ'ib-i mûmâ-ileyhsin sen dahi mûcib-i emr-i şerîfimle amel u hareket eylemek bâbında fermân-ı âlî şânım sâdır olmuştur buyurdumki hükûm-i şerîfim vardukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celîlü 'ş-şânımın mazmûn-ı münîfi birle âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîran el-yevmi't-tâsi' işrîn şehr-i muharrem li-sene erba'a ve selâsin ve mi'eteyn ve elf.

(53/2) Koca Mahmûd Ağanın serdârlık mektûbı kaydıdır.

Şerî'at-şi'âr Tokad ve Turhal kâdısı Efendi zîde-fazluhû ba'de's-selâm inhâ olunurki taht-ı hükümetinizde serdâr olan ref' olunub yerine uslûb-ı sâbık üzre kıdvetü 'l-emâsil ve 'l-akrân kırkbeş bölük serdengeçdi Ağalarından Es-seyyid Koca Mahmûd Ağa zîde-kadruhû serdâr nasb u ta'yîn olmağın işbu mektûb tahrîr u irsâl olunmuşdur inşâ'allahu te'âlâ vusûlünde gerekdür ki merkûmı kazâ-i mezkûrın serdârlığı umûrında kıyâm ve öteden berü olageldigi vechle zabt u rabtı husûsında i'ânet u ihtimâm eylesiniz ve senki serdâr-ı merkûmsın kazâ-i mezkûrun serdârlığı sana tefvîz olmağla gerekdür ki kâ'ide-i kadîm ve kânûn üzre zabt u rabt-ı neferât ve ahz u te'dîb-i haşerâtıyla tanzîm-i bilâd ve terfîh-i hâl-i ibâda bezl u iktidâr eylesin ve kazâ-i mezkûrda mukîm ve müsâfir yeniçerileri ve cebeci ve tobçı ve tob arabacısı ve ğilemân-ı ahçı ve kul oğulları ve tevâ'if-i askerî bi'l-cümle seni üzerlerine serdâr-ı zâbit bilüb sözünden dışra ve re'yinden hâric vaz' u hareketde bulunmayub re'y-i itâ'at ve inkiyâd üzre olalar ve sen dahi cümle umûrını ahkâm-ı şer'-i şerîf ve kânûn-ı kadîm ve emr-i münîfe tatbîk ve tevâ'if-i merkûmdan bi-lâ vâris ma'rûf-ı fevt olanların metrukâtları ma'rîfet-i şer'le zabt ve sevk-i sultânide furûhat ve hâsıl olan esmânını cânib-i beytü'l-mâl için defter-i müfredâtıyla ocâğ-ı âmire tarafına getürmege mübâderet ve beher hâl senden vilâyetin emn u rahâtlarına bâ'is hidmet-i mesnedin vucûda getürmege mecd u

sâ'î olub *mûcib-i mektûbıyla* âmîl olasız tahrîran ğurre-i Şehr-i rebî'ü'l-evvel li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Abdullah İbrahim Hilmi

Aĝa-yı yeniĝeriyân dergâh-ı âlî

(54/1) Kütâhya sancâĝından Şeyhler kazâsına tâbi' Celveril (جلوريل) karyesi sâkinlerinden Süleymân nâm kimesnenin itlâf-ı fermânı kaydıdır.

Kıdvetü'n-nüvvâbü'l-müteşerri'in Tokad nâ'ibi mevlânâ zîde-ilmihû tevki'-i refi'-i humâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki Kütâhya sancâĝında Şeyhler kazâsına tâbi' Celveril karyesi sâkinlerinden Süleymân nâm kimesne hilâf-ı rızâ harekete ibtidârına binâ'en bundan akdemce sâdır olan emr-i Şerîfimle li-ecli't-te'dîb Tokad'a nefî olunmuş ise de merkûm müneffâsından iyâl u evlâdı karye-i mezbûrda sefil u sergerdân ve inâyet u merhâmete Şâyân olduklarından bahsle merkûmun afv u itlâfına müsâ'ade-i seniyyem erzânî kılınması vâlidesi Fâtıma nâm hatun bâ-arz-ı hâl istirhâm ve istid'â itmekle fi-mâ ba'd hilâf-ı rızâ hareketde bulunmayub ırz u edebiyile mukayyed olmak Şartıyla afv u itlâfi fermân olmaĝın imdi Şart-ı mezkûr üzre merkûmun cürmi afv u itlâf olındıĝı senki nâ'ib-i mûmâ-ileyhsin ma'lûmun oldukda Şart-ı itlâfını merkûmun ĝûŐ-ı hûŐına ifâde ve tefhîm birle kayd-ı nefiden tahlîye sebebiyle mübâderet eylemek bâbında fermân-ı âlî Şânım sâdır olmuşdur buyurdumki hükm-i Şerîfim vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre Şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-etbâ' ve lâzimü'l-ımtisalimin mazmûn-ı itâ'at-makrûniyle âmîl olasız Şöyle bilesiz alâmet-i Şerîfe i'timâd kılasız tahrîran fi-evâ'il-i Şehr-i muharremü'l-haram li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

be-makâm-ı Konstantiniye-i mahrûse &

(54/2)Oduncu Mahmûd'un defteri kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Mihmâd Hâcib mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Oduncu Mahmûd bin Hasan nâm müteveffânın virâseti hasran vârisi *ğâ'ib-ani'd-diyâr* sulbî oğlu Hüseyin'e münhasir olduğu şer'an *zâhir u numâyân* olduğundan sonra *bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr* olunan müteveffâ-yı mezbûrun terekesinin *defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî* zikr olununan hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi' min şehr-i rebî'ü'l-evvel li-sene erba'a ve selâsîn ve mi'eteyn ve elf.

menzil der-mahalle-i mezbûr bâb	100	ğuruş
müsta'mel kutni zenne şalvârı 1	10	ğuruş
müsta'mel alâca entâri 1	15	ğuruş
müsta'mel çiçekli entâri 1	15	ğuruş
cedîd dimî döşek yüzü aded 1	10	ğuruş
def'a müsta'mel dîmi yüz 1	5	ğuruş
cedîd sağîr mendil peşkîr	3	ğuruş
müsta'mel çevra 1 ve köhne yorğan yüzü 1	5	ğuruş
şâl döşek 2	24	ğuruş
şâl 3 ve dîmi 1 yasdık	13	ğuruş
mitil 5	30	ğuruş
köhne kilim ve keçe ve çul	5	ğuruş
müsta'mel kilim 1	20	ğuruş
çuvâl aded 9	6,5	ğuruş
köhne aba şalvâr 1 ve uçkur 1	3	ğuruş
müsta'mel sağîr aba 1	16	ğuruş
köhne yağmurluk 1	2	ğuruş

terki hegbesi 2	3	ğuruş
köhne entâri 1 ve kuşak 1 ve gömlek 1	5	ğuruş
hınta rublâğ 5	10	ğuruş
şa'ir rublâğ 5	6	ğuruş
şorbâlık tarhâna	1	ğuruş
sârma tüfenk 1 temurı ve bıçâk 1	3	ğuruş
asel-i sâfi kıyye 30	60	ğuruş
revğan-ı sâde kıyye 4	11	ğuruş
yâşlak aded 2	2	ğuruş
köhne kâltâk 1	1	ğuruş
merkeb re's 1 me'a semer	25	ğuruş
bâlta ve ocâk temurı ve maş'a ve sâc ayâğı	5	ğuruş
girân (كیران) tahtası aded 13	4	ğuruş
iki kütük çırâ	6	ğuruş
odun ber-vech-i tahmîn haml 150	100	ğuruş
samân ber-vech-i tahmîn	3	ğuruş
evâni-yi nuhâsiye ber-veche 17 kıyye 15	45	ğuruş
hırdavât-ı menzil ber-vech-i tahmîn	10	ğuruş
der-zimmet-i Osman Beşe bâ-temessük	20	ğuruş
der-zimmet-i diger Osman bâ-temessük	100	ğuruş
der-zimmeti Amir oğlu Hüseyin bâ-temessük	23	ğuruş
an-karye-i Mâmu bâ-temessük		
der-zimmet Feyz Ahmed oğlu Ali an-karye-i Kula	72	ğuruş
<i>bâ-temessük</i>		

der-zimmet Uzun Ali an-karye-i Kâdı Vakfı	20	ğuruş
<i>bâ-temessük</i>		
der-zimmet Emîr oğlu Hüseyin <i>bâ-temessük</i>	23	ğuruş
nakd-i der-kese	82,5	ğuruş
	yekün	
	920	ğuruş
	minhâ ihrâcât	
müteveffâ-yı mezbûrun techîz ve tekfîn	121	ğuruş
ve masârifât-ı sâ'iresi		
resm-i kısmet	23	ğuruş
kâtibiyye çukâdariyye ihzâriyye ve kaydiyye	2	ğuruş
	yekün	
	149	ğuruş
	sâhhü'l-bâkî	
	771	ğuruş
	bâ-yed-i kayyûm	

(54/3)Yusuf nâm müteveffânın defteri kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Soğuk Pınar-ı zımmî mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Yusuf bin Ahmed nâm müteveffânın virâseti zevce-i metrûkesi Emîne binti Halîl ile sulb-i sağîr oğlu Muhammed'e münhasir olduğu şer'an *zâhir u numâyân* oldukdan sonra *bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verase bi'l-farîzati's-şer' iye tevzî' vü taksîm* olunan *müteveffâ-yı mezbûrun* terekesinin *defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî zikr* olunur hurrîre fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-işrîn min şehr-i saferü'l-hayr li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

menzil der-mahalle-i mezbûr <i>bâb 1</i>	350	ğuruş
bâğ der-mevzi' <i>kat'a 1</i>	200	ğuruş
merkeb re's 2	150	ğuruş
döşek 1 yorğan 1 yasdık 1	30	ğuruş
çul 2 ve mitil 1 ve çuvâl 4	22	ğuruş
çamaşur kâzğânı 1	20	ğuruş
sofra kâzğânı 1	13	ğuruş
köhne giyim esvâbı	22	ğuruş
çamaşur legeni 1	20	ğuruş
evâni-yi nuhâsiye ber-vech-i tahmîn	36	ğuruş
parça 24 <i>kıyye</i>		
hınta ve şa'ir <i>keyl 8</i>	200	ğuruş
hırdavât-ı menzil	15	ğuruş
der-zimmet-i Nikoğos (نکغوص)	150	ğuruş
an-karye-i Bulus <i>bâ-temessük</i>		
der-zimmet-i Çobân Ahmed <i>bâ-temessük</i>	50	ğuruş
def'a der-zimmet-i Çobân Ahmed <i>bâ-temessük</i>	50	ğuruş
der-zimmet-i Kara Ali an-karye-i Bayram <i>bâ-temessük</i>	72	ğuruş
yekûn 1400 ğuruş		
minhâ ihrâcât		
müteveffâ-yı mezbûrun techîz ve tekfinine masraf	62	ğuruş
resm-i kısmet	35	ğuruş
kâtibiyye çukâdariyye ihzâriyye ve kaydiyye	7	ğuruş

yekûn 104

sâhhü'l-bâkî

li't-taksîm-i beyne'l-verase

1296 ğuruş

hisse-i zevce	162 ğuruş
hisse-i ibn	1134 ğuruş

(55/1) Cânikli El-hâc Hüseyin Efendi'nin zevcesi Ümmü Gülsüm hatunun defteri kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Şecâ'addîn mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Ümmü Gülsüm binti Muhammed nâm müteveffiyenin zâhirde zevc-i metrûkı El-hâc Hüseyin Efendiden ğayri *vâris-i ma'rûf* ve ma'rûfesi olmayub terekesinin nısfı *cânib-i beytü'l-mâla* â'id ve râci' olmağla *Medîne-i mezbûr* voyvodası olub vâki' olan *beytü'l-mâl-ı âmmeye* ve hâssa kabzına me'mûr sa'âdetlü Derviş Ali Ağa tarafından *emîn-i beytü'l-mâl nasb u ta'yîn* olunan Muhammed bin İbrâhim talebi ve *ma'rifet-i şer'le* oldığı mahallinde kıymeleriyle tahrîr ve zevc-i *mezbûr* yedine teslim olunan *müteveffiyeye-i mezbûrenin eşyâsının defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âfî* zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi's-sânî aşere min şehr-i rebî'ü'l-evvel li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

menzil der-mahalle-i mezbûr <i>bâb 1</i>	400 ğuruş,
köhne kâkum kürk <i>بقه 1</i>	20 ğuruş
kezî entâri aded <i>1</i>	15 ğuruş
gömlük <i>1</i> ve şalvâr <i>1</i>	10 ğuruş
don <i>1</i>	5 ğuruş
köhne şâlî cübbe <i>1</i> ve sağır libâde <i>1</i>	15 ğuruş
müsta'mel ipekli börk <i>1</i>	12 ğuruş

ipekli gömlek 2	25	ğuruş
şalvâr 1 ve uçkur 1	15	ğuruş
müsta'mel çiçekli entâri 1	25	ğuruş
hatây yüzlü sansâr kürk بقه 1	50	ğuruş
hamâm tákımı	20	ğuruş
boğça aded 2	6	ğuruş
sepet sandık aded 1	5	ğuruş
mercân tesbîh	25	ğuruş
döşek 1	13	ğuruş
yorğan 1	13	ğuruş
yasdık 1	5	ğuruş

yekün

683 ğuruş

Müteveffiye-i mezbûrenin mahalle-i mezbûrda vâki' bir bâb menzil ve eşyâ-i mütenevvi'a-i ma'lûmesi târih-i defterden dokuz sene mukaddem zevc-i merkûm Es-seyyid El-hâc Hüseyin Efendiye ber-mûcib-i vakfiyye-i ma'mûl-bihâ vakf u şart eyledigini El-hâc İbrâhim Efendi ibni Muhammed ve Münla Mustafa ibni El-hâc İbrâhim nâm kimesneler şehâdetleriyle ba'de'l-isbât gerek menzil ve gerek eşyâ-i mevkûfesidir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

menzil der-mahalle-i mezbûr bâb 1	600	ğuruş
yan minderi 2 ve köşe 2 ve çit 4 mek'ad	50	ğuruş
çit yasdık 7	45	ğuruş
çit yorğan 2	30	ğuruş
dîmi döşek 1	20	ğuruş

köhne senâbik	5	ğuruş
köhne altun küpe çift 1	15	ğuruş
sîm sağîr kuşak çit 1	5	ğuruş
servî çekmece 1	10	ğuruş
evâni-yi nuhâsiye kıyye 25	75	ğuruş

yekün

855 ğuruş

Müteveffiye-i mezbûre târih-i defterden dokuz sene mukaddem zevc-i merkûm El-hâc Hüseyin Efendinin oğlu Ömere hibe eylediği El-hâc İbrâhim Efendi ibni Muhammed ve Molla Mustafa bin El-hâc İbrâhim nâm kimesneler şehâdetleriyle ba'de'l-isbât eşyâ-i mevhuûbesidir ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî târihi'l-mezbûr.

çit yasdık 2	12	ğuruş
hatây yüzlü yorğan 1	20	ğuruş
üsküf (اسكوفه) entârî 1	40	ğuruş
kahve tâkımı	25	ğuruş
nuhâs mangâl 1	11	ğuruş
sini 1	25	ğuruş
terpuşlı (تریپوشلی) 1	3,5	ğuruş
şorba tâsı 1	3	ğuruş
lengeri 2	8	ğuruş
don 2	5	ğuruş
abdest legeni 1	13	ğuruş
kuzı kâzğânı 1	22	ğuruş
kebîr şam'dân 1	10	ğuruş

yekün

190 ğuruş

Müteveffiye-i mezbûr târih-i defterden dokuz sene mukaddem zevc-i merkûm El-hâc Hüseyin Efendinin zevcesi müteveffiye Zâhide hatuna hibe eyledigini El-hâc İbrâhim Efendi ibni Muhammed ve Molla Mustafa bin El-hâc İbrâhim nâm kimesneler şehâdetleriyle ba'de'l-isbât eşyâ-i mevhubesidirki ber- vech-i âî zikr olunur hurre fi tarihi'l-mezbûr.

kesbâre entâri 1	25	ğuruş
sîm telkâri kuşak çift 1	40	ğuruş
köhne atlâs döşek 15	20	ğuruş
yorğan aded 1	15	ğuruş
köhne kadîfe yasdık 2	15	ğuruş
kilim 1	20	ğuruş
zedefli sandık 1	50	ğuruş

yekün

185 ğuruş

min haysü'l-mecmû'

1920,5 ğuruş

minhâ ihrâcât

müteveffiye-i mezbûrenin techîz ve tekfinine masraf	83	ğuruş
resm-i kısmet	48	ğuruş
kâtibiyye çukâdariyye ihzâriyye ve kaydiyye	9,5	ğuruş
mevkûfe olan eşyâ ve gerek emlâk kıymeti	855	ğuruş

yekün

	1370,5 ğuruş	
	sâhhü'l-bâkî	
	613 ğuruş	
	hisse-i zevc 306	ğuruş <i>meblağ</i> / 60
	hisse-i beytü'l-mâl	
	<u>ğuruş</u>	
	306	<i>meblağ</i> / 60
<i>ber-mu'tâd-ı sülüs ihrâc</i>	102	<i>meblağ</i> / 20
	-----	-----
	204	40

İşbu *meblağ-ı bâkiyye cânib-i beytü'l-mâla* â'id ve râci' olduğına binâ'en *esmân-ı muharrer-i mezkûresiyle* istihlâs terekeye *bi't-tav'-i ve'l-rizâ* tâlib olan zevci merkûm El-hâc Hüseyin Efendi yedine terk olunub semenleri *ma'rifet-i şer'le cânib-i beytü'l-mâla* teslim ve *örf-i belde* ve âdet üzre sülüs ve sülüsânı vechle tanzîm olındığı işbu mahalle şerh virildi.

(56/1)Menzilcilere mütte'allik emr-i âlî kaydıdır.

Mefâhîretü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdini'l-fezâ'il ve'l-keâm Üsküdâr'dan Bağdâd'a vârinca yol üzerinde vâki' kuzzât ve nüvvâb *zîde-fazluhum* ve *mefâhirü'l-emâsil* ve *l-akrân* voyvoda-gân ve a'yân ve sâ'ir zâbitân *zîde-kadruhum tevkî'-i refi'-i humâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki umûr-ı mühimme* ile Dersa'âdetimden Bağdâ'da ve Bağdâd cânibinden Dersa'âdetime âmed-şod iden Bağdâd tâtârları ba'zan yüksüz ve ba'zan bir iki yük ile gelüb giderler iken zikr olunan Bağdâd tâtârları elli altmış yük ile gelmeğe başladıkları ve bu takrîb ile menzil-hâneler harâb olmakda idüki bundan akdem inhâ olındığına binâ'en *fî-mâ ba'd* zikr olunan Bağdâd tâtârlarının dahi yükleri olur ise

bârgîr virilmemek üzere *şeref-yâfte-i sudûr* olan *hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûn-ı bâd-ı şâhânem* mûcibince nizâm virilüb ol bâbda mahsûs *evâmir-i aliyem* neşr olunmuş olmakdan nâşî *nizâm-ı mezkûrun devâm u istikrârı* matlûb ve mültezem olduğu misillü Bağdâd tâtârlarının dahi *seyr-i serî* ile âmed-şodları ehemm ve akdem iken bu esnâda *umûr-ı mühimme* ile âmed-şod iden Bağdâd tâtârlarına menzil-hânelerde bârgîr virilmeyüb on gün mikdârı beyhûde *meks u te'hîr* olduğundan *mâ-a'dâ* ziyâde akça mutâlebesiyle *cevr u ezâ* olunmakda olduğu *bi'l-ihbâr tahkîk-i nezd-i şâhânem* olub bu keyfiyet *umûr-ı mühimmenin* ta'tiline bâdî ve zikr olunan tâtârların *ber-mûcib-i nizâm* bir nihâyet ikiden ziyâde yükleri olmadığı sûrette *bi-veche* tevkîfleri *rızâ-yı meymîn irtizâ-yı mülûkâneme menâfi* olmağla sizki kuzzât ve nüvvâb ve *sâ'ire-i mûmâ-ileyhimsiz fi-mâ ba'd taht-ı hükümet* ve kazânızda *umûr-ı mühimme* ile âmed-şod iden o makûle Bağdâd tâtârları bârgîre intizâran beyhûde alıkonmayub ve ziyâde akça mutâlebesiyle te'addî itdirilmemek *seyr-i serî* ile gelüb gitmelerü esbâbını istihsâle mübâderet ve bir nihâyet ikiden ziyâde yükleri olur ise o makûlelere dahi *ber-mûcib-i nizâm* bârgîr virilmemesi husûsına lâzım gelenlere *tenbîh u te'kîde* dikkat eylemeniz fermânım olmağın tenbîhen ve ikdâmen işbu *emr-i celîli'l-kadîm* isdâr ve mübâşir ta'yîn olunan ocâk tâtârlarından İsmail zîde-kadruhû ile irsâl olunmuşdur imdi *ba'de'l-yevm umûr-ı mühimme* ile gelüb giden o makûle Bağdâd tâtârlarının beyhûde tevkîf olunmaması ve bir nihâyet iki yükden ziyâdesine dahi bârgîr virilmemesi husûsı *irâde-i aliyem* muktezâsından idüki bu bâbda *hilâf-ı fermân* ve *menâfi-yi nizâm vaz' u hareket* vukû'ı câ'iz olmadığı ma'lûmunuz oldukda *ber-vech-i meşrûh* ve *amel u harekete mezîd-i sa'î* ve dikkat ve hilâfından ziyâde *tehâşî vü mücânebet* eylemeniz bâbında *fermân-ı âlî şânım* sâdır olmuşdur buyurdumki vusûl buldukda bu bâbda *vech-i meşrûh* üzere *şeref-yâfte-i sudûr* olan *fermân-ı vâcibü'l-etbâ'* ve *lâzîmü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı*

itâ'at-makrûniyle amel u hareket ve hilâfından mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîrâtı evâsıt-ı şehr-i saferü'l-hayr li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniye-i mahrûse

56/2) Menzilci Es-seyyid Ömer Ağa'ya müte'allik mürâsele kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da bâ-hüccet-i şer'iyeye menzilci nasb u ta'yîn olunan Es-seyyid

Ömer Ağa inhâ olunurki ikiyüzotuzüç senesi mâh-ı zilka'denin onbirinci günü vâki' olan eylül ibtidâsından altı ay ğâyetine degin *Medîne-i mezbûr* menzil-hânesi otuzdörtbin ğuruşa *îcâr u isticâr* ve kabûl eyledigin *Medîne-i mezbûr* menzil-hânesine âmed-şod iden ulâkların Turhal ve Niksâr ve Sivasdan *mâ-adâ* Kâz-âbâd ve Artuk-âbâd ve Zile ve kazâ-yı Erba'aya *sevk u seyr* eyledigin menzil bârgîrlерinin öteden berü *ücret-i ma'lûmesi* şehir kethüdâları yediyle *istikrâr-ı edâ* olunagelüb menzilcilerin umûrından hâric olub menzilcileri *vaz'-ı yed* eylemedigi mülâbesesiyle bu def'a cümle *ahâli-yi beldenin* iltimâsıyla *ber-vech-i mukâvele* şehir kethüdâları karışmayub senin yedinle *sevk ve idâre* eylemen *hakk-ı fukarâda* hayırlu olduğunu *taraf-ı şer'a inhâ vü ihbâr* eyledüklerine binâ'en sen dahi mezkûr kazâlara *sevk ve teslîm* eyledigin menzil bârgîrlерinin ücretleriçün cümle ma'rifeti ve *ma'rifet-i şer'le* ikibinbeşyüz ğuruş dahi vilâyet tarafından *vekîl-i fukarâ* yedinden *ahz u kabz* eylemek için *bi'l-iltimâs* işbu mürâsele tahrîr ve yedine i'tâ olındı gerekdürki *ber-minvâl-i muharrer* kazâlara *sevk ve teslîm* eyledigin menzil bârgîrlерinin ücretleriçün *meblağ-ı mezkûr* ikibinbeşyüz ğuruş *vekîl-i fukarâ* yedinden *ahz u kabz* eyleyüb *mûcib-i mürâsele* ile *amel u hareket* eyleyesiz ve's-selâm hurrîre fi ğurre-i min şehr-i zilhiceti's-şerîfe li-sene selâse ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

(57/1) El-hâc Sa'id'in defteri kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Ka'be Mescidi mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan El-hâc Sa'id bin Atâ'ullah nâm müteveffânın virâseti zevce-i metrûkesi Âbide binti Ömer ile li-eb kız karındâşı Mâ'ide ve ammi-zâdeleri Abdürrezzâk Efendi ve El-hâc Muvaffak Ağa ibni Abdülvehhâb ve *ğâ'ib-i ani'd-diyâr* Derviş Muhammed bin Sâbit ve Mustafa bin Muhammed'e münhasir olduğu şer'an *zâhir u numâyân* oldukdan sonra *bâ-ma'rifet-i şer'* terekesi tahrîr ve *beyne'l-verase ba'de'l-müzâyede* esmâni misillü ile bey' olundukdan sonra *bi'l-farîzati's-şer'ie tevzî' vü taksîm* olunan müteveffâ-yı mezbûrun terekesinin *defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âfî* zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis aşere min şehr-i rebî'ü'l-evvel li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

mushaf-ı şerîf ve en'âm-ı şerîf <i>cild 2</i>	20	ğuruş
kitâb <i>cild 3</i>	10	ğuruş
menzil der-mahalle-i mezbûr <i>bâb 1</i>	3300	ğuruş
def'a menzil der-mahalle-i mezbûr <i>bâb</i>	1720	ğuruş
bâğ der-mevzi'i Derbend <i>kat'a 1</i>	650	ğuruş
süllem ve fotu	2	ğuruş
duhân çibıǵı 8	50	ğuruş
atlâs ve çit seccâde 2	25	ğuruş
kol bâğı ta'bîr olunur altun bilezik <i>çift 1</i>	600	ğuruş
incilü küpe <i>çift 1</i>	30	ğuruş
yün	2	ğuruş
yorğân <i>aded 3</i>	86	ğuruş
yasdık 4 ve yân 1	66	ğuruş
döşek 1	17	ğuruş

sağır kâliça ve cicim (ججيم)	15	ğuruş
sağır kilim parçası	2,5	ğuruş
kilim <i>aded 1</i>	50	ğuruş
def'a kilim 2	80	ğuruş
lüle ve divâr senk ve hırdavât-ı sâ'ire	37	ğuruş
dîmi döşek ve mitil	30	ğuruş
ak sâbun	5	ğuruş
terâzü ve urğân	17	ğuruş
câmuş inegi me'a balâk	100	ğuruş
simlüce bıçâk ve tesbîh	54	ğuruş
kâvuk ve sârik	9	ğuruş
peşkîr	11	ğuruş
mâ'i çuha abdestlik	100	ğuruş
neftî çuha ve biniş	60	ğuruş
bez pârçaları ve asdâr	8	ğuruş
sağır seccâde <i>aded 1</i>	8	ğuruş
fener me'a kılıf	8	ğuruş
kılıç kabza 1	80	ğuruş
def'a yorğân 2	41	ğuruş
kebe	13	ğuruş
çit yüzlü ve yüzstüz minder	14	ğuruş
def'a terâzu ve hegbe	14,5	ğuruş
kilim <i>aded 3</i>	33	ğuruş
çizme <i>çift 1</i>	8	ğuruş

çit döşek 1	27	ğuruş
simluce piştov	81	ğuruş
güz alâca entâri	45	ğuruş
ayna	8	ğuruş
çit mek'ad 2	17	ğuruş
def'a fener	4	ğuruş
sim 7 ve tonbâk 1 zarf ve fincan 8 ve tepsi 1	66	ğuruş
kebîr ve saġîr şam'dân 4	40	ğuruş
def'a yorġan 2	37	ğuruş
def'a kebe 1	16,5	ğuruş
cedîd sârik 2 ve işleme makrame 1	65	ğuruş
mâ'i bez entâri	30	ğuruş
saġîr kürk çalkafâ بقه	10	ğuruş
şâl kuşak 1 çakşûr 1	10	ğuruş
şâl abdestlik	13	ğuruş
câm fanus	17	ğuruş
kara sâbun ve kâtu	17	ğuruş
duhân kisesi	5	ğuruş
def'a yorġan 1	16,5	ğuruş
def'a fincan 7	13	ğuruş
beyâz çit döşek 1	16	ğuruş
saġîr kâliça 1	12,5	ğuruş
sîm hâtim	2	ğuruş
helâli sâ'at	161	ğuruş

kâvuk ve sârik	16	ğuruş	
gömlük 3 ve don 3	30	ğuruş	
gicelik fesi	7	ğuruş	
def'a ayna katve ve kahve ve hırdavât-ı sâ'ire	10	ğuruş	
tüfenk	50	ğuruş	
kahve ibrîği ve cezve	6,5	ğuruş	
çit yasdık 1 ve yan minderi 2 ve köşe 2	270	ğuruş	
dîmi mek'ad ve Mısır hasır 1 ve pencere perdesi 6			
ve yasdık ve de örtüsü 2			
def'a yorğan 1	17	ğuruş	
köhne çârşab ve bez kilim parçaları	1,5	ğuruş	
kapu perdesi	4	ğuruş	4 pâre
def'a kahve ibrîği ve Kütâhya fincan	7	ğuruş	
ve yasdık ve de örtüsü 2	270	ğuruş	
çuvâl ve çırâ aded 2	5	ğuruş	
pekmez ve reçel ve perver ve bâdem	60	ğuruş	
dakîk-i hâsır ve sâ'ir hırdavât-ı menzil	150	ğuruş	
dülbend örtüsü 1	5	ğuruş	5 pâre
def'a çuvâl aded 3	5	ğuruş	
şa'ir 2 keyl hinta rublâğ 5 samân haml 2	70	ğuruş	
aşurma bakraç ve ufak nuhâs kıyye 8 dirhem 30	44	ğuruş	
nuhâs mangâl kıyye 8 dirhem 300	70	ğuruş	
kırmızı sahan me'a tabâk kıt'a 5 kıyye 3,5	18	ğuruş	5 pâre
kebîr sini kıyye 2	90	ğuruş	

def'a çuvâl 5	14	ğuruş	
def'a evâni-yi nuhâsiye kıyye 90	500	ğuruş	
def'a köhne çalkafâ kürk بقه 1	40	ğuruş	
def'a sârik 1	6	ğuruş	pâre 15
der-zimmet Canır (جنر) oğlu Kirkor bâ-temessük	2816	ğuruş	
def'a Canır oğlu Kirkor bâ-temessük	100	ğuruş	
Börk kapân oğlu Muhammed bâ-temessük	90	ğuruş	
Eşki oğlu Ahmed an-karye-i Bazâr bâ-temessük	507,5	ğuruş	
müteveffâ-yı mezbûrun çırâğı Hüseyin bâ-temessük	850	ğuruş	
Rimek oğlu Rimek bâ-temessük	2080	ğuruş	
Cânikli Seyyid Süleyman Efendi bâ-temessük	120	ğuruş	
Nalcı El-hâc Ali bâ-temessük	210	ğuruş	
Es-seyyid Hüseyin Beşe bâ-temessük	90	ğuruş	
Receb oğlu Ali ve Muhammed bâ-temessük	22,5	ğuruş	
nakd-i der-kise ve ve pirinç kârı	839	ğuruş	
müteveffâ-yı mezbûrun kâ'inpederi	2131	ğuruş	
Ömer Beşe zımmetinde olarak pirinç kıymeti			
der-zimmet-i Ömer Beşe	102	ğuruş	
dört aylık menzil kirâsı	20	ğuruş	
ketân çıkırıkı 2	10	ğuruş	
bez tob 1	7	ğuruş	pâre 10
câmus toskası re's 2	150	ğuruş	
müteveffâ-yı mezbûrun ammisi oğlu Ehlullah nâm	543	ğuruş	pâre 12
müteveffânın Beg Bâğı mahallesinde vâki' ma'lûmü'l-hudûd			

bağçeden hisse-i irsiyesi

yekün

21227,5 ğuruş

minhâ ihrâcât

techîz ve tekfînine masraf 205,5 ğuruş

resm-i kısmet-i âdî 531 ğuruş

kâtibiyye çukâdariyye ve ihzâriyye ve kaydiyye 106 ğuruş

mihr-i mü'eccel-i müsbeste li'l-zevceti'l-mezbûre 250 ğuruş

bi-şehâdet-i Es-seyyid Sâlih Ağa ibni Osman ve Molla Ahmed bin Veliyüddin ğıbbu't-tahlîf

deyn-i müsbet Âdile hânım 1120 ğuruş

bi-şehâdet-i Ömer ibni Muhammed ve molla Ahmed ibni Veliyüddin

yekün

2212,5 ğuruş

sâhhü'l-bâkî

li't-taksîm-i beyne'l-verase

19015 ğuruş

hisse-i zevce 4753 ğuruş *meblağ /90*hisse-i uht 9508 ğuruş *meblağ /60*hisse-i ammi-zâde 1188 ğuruş *meblağ /52*hisse-i ammi-zâde 1188 ğuruş *meblağ /52*hisse-i ammi-zâde 1188 ğuruş *meblağ /52*hisse-i ammi-zâde 88 ğuruş *meblağ /52*

(58/1) Endâs zımmînin defteri kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Za'im mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem

hâlik olan Endâs veled-i nâm hâlikin virâseti zevce-i metrûkesi Bârtên (بارتن)

binti Vâsel(واصل) ile sulbiye-i kebîre kızı ğâ'ib-i ani'd-diyâr Anasdâsya ve ğâ'ib-i

ani'd-diyâr er karındâşının oğlu Savâya münhasir olduğı şer'an zâhir u numâyân

oldukdan sonra bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verase bi'l-farîzati's-şer'îye tevzî'

vü taksîm olunan hâlik-i mersûmun defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî zikr olunur

hurrîre fî ğurre-i min şehr-i rebî'ü'l-ahîr li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

sim sâ'at <i>kıt'a 1</i>	60	ğuruş
rub'iyye <i>aded 4</i>	11	ğuruş
İslâmbol nısfıyyesi	4	ğuruş
döşek <i>4</i>	100	ğuruş
şilte döşek <i>1</i>	10	ğuruş
yorğan <i>5</i>	110	ğuruş
yasdık <i>10</i>	100	ğuruş
yan minderi <i>2</i> ve köşe <i>4</i> ve mek'ad <i>2</i>	70	ğuruş
cedîd saġîr minder <i>1</i> ve köhne minder <i>1</i>	8	ğuruş
kilim <i>2</i>	50	ğuruş
<i>piştov çift 1</i>	30	ğuruş
tüfenk <i>1</i>	15	ğuruş
zedefli çekmece	10	ğuruş
nâfe cübbe kürk <i>بقه 1</i>	30	ğuruş
müsta'mel çuha biniş <i>1</i>	20	ğuruş
köhne çuha cübbe <i>1</i>	5	ğuruş
don <i>aded 1</i>	3	ğuruş

şayâk şalvâr ve köhne şalvâr 1	17	ğuruş
sağır alâca entâri 2	10	ğuruş
müsta‘mel alâca entâri 2	25	ğuruş
beyâz entâri 1	15	ğuruş
ketân ve gögül gömlek 2	15	ğuruş
köhne kuşak 1	3	ğuruş
dolama peşkir 1 ve sofrâ bezi 1	12	ğuruş
sağır şam’dân 2	8	ğuruş
sini 1	20	ğuruş
sim zarf 6 ve fincan 6	30	ğuruş
birûn ve bıçâk	10	ğuruş
kahve ıbrığı 2 ve cezbe 1	6	ğuruş
legen 1 ve ıbrık 1 kuzı kâzğâni	30	ğuruş
çamaşur kâzğâni 1 ve aşurma 1	30	ğuruş
gügüm 1	10	ğuruş
kurt kürk بقه 1	25	ğuruş
yağmurluk 1	12	ğuruş
köhne sağır kürk بقه 1	7	ğuruş
sağır abâ 1	10	ğuruş
evâni-yi nuhâsiye kıyye 30	100	ğuruş
hırdavât-ı menzil ber-vech-i tahmîn	50	ğuruş
Çahârşanba’da Ohâns oğlu Zukr (زقر) bâ-temessük	800	ğuruş
der-zimmet-i Çahâranba’da Amasyalı	410	ğuruş
Mânuk bâ-temessük		

Çahârşanba'da Kalâyıcı Ohâns <i>bâ-defter-i kalây batmân 2</i>	120	ğuruş
Çahârşanba'da zımmî kethüdâsı Artin <i>bâ-defter-i kalây batmân 2</i>	200	ğuruş
Ünye kasabasında Elmâcı oğlu <i>bâ-defter</i> alâca kıymeti	170	ğuruş
der-zimmet Rimek oğlu Yuri <i>an-kasaba-i mezkûr bâ-defter</i> kutni <i>tob 2</i>	82	ğuruş
Muhammed Ali gemici an-kasaba-i mezkûr kaytân (قيتان)	50	ğuruş
def'a Çahârşanba'da Ohâns oğlu Zukr <i>bâ-defter</i>	100	ğuruş
Çahârşanb'ada Komanatlı oğlu <i>bâ-defter</i>	120	ğuruş
Çahârşanbada Kula Lefter zımmî <i>bâ-defter</i>	408	ğuruş
der-zimmet Zemâr (ضمار) oğlu Endis (انديس) <i>bâ-defter</i>	300	ğuruş
Çahârşanba'da Ohâns oğlu Zukr <i>bâ-defter</i>	75	ğuruş
Çahârşanba'da Merzifonlu Gabriyel <i>bâ-defter</i>	120	ğuruş
hâlik-i mersûmun <i>bâ-defter</i> perâkende alâcağı	190	ğuruş

yekûn

4200 ğuruş

minhâ ihrâcât

hâlik-i mersûmun lâşesine masraf	150	ğuruş
resm-i kısmet	105	ğuruş
kâtibiyye çukâdariyye ihzâriyye ve kaydiyye	21	ğuruş

yekûn

276 ğuruş

sâhhü'l-bâkî

li't-taksîm-i beyne'l-verase

3924 ğuruş

hisse-i zevce	490 ğuruş	meblağ / 60
hisse-i bint	1962 ğuruş	
hisse-i ibni'l-ah	1471 ğuruş	meblağ / 60

(59/1)Kâş Ağa-zâde Mustafa Ağa'ya müte'allik emr-i âli kayıdır.

Düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbirü umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmmü'l-en'âm bi'l-re'yi's-sâib mümehhidü bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü erkânü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bi-sunûfü avâtıfu'l-melikü'l-â'lâ hâlâ Sivas vâlisi vezîrim Ali Paşa edâmallahu te'âlâ iclâlehû ve Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fazl-ı ve'l-kelâm mevlânâ Sivas kâdısı zîde-fazluhû tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Seyyid Mustafa zîde-kadruhûnun dîvân-ı humâyûnuma takdîm eylediği bir kıt'a arz-ı hâl mefhûmunda Tokad voyvodalığı aklâmından Komanat nâhiyesine tâbi' Me'mûn (مأمون) karyesi maktû'ı ber-vech-i mâlikâne uhdesinde olun senevî elzem gelen mâlını Tokad voyvodalarına te'diye birle zabt u rabtına ve mahsûlâtın ahz u kabzına kimesne tarafından müdâhale olındığı yoğiken karye-i mezbûre arâzisinden bir mikdârını Tokad voyvodası sâbık müteveffâ Hâcî Veys Beg tağallüben bâlâsında fuzûlî benimdir deyü mescid-i Berberi tesmiyesiyle zabt ve hâsılâtın oğulları ahz idüb hâsılâtın كسروبدشته bâ'is olındığı beyân birle ol vechle vâki' olan müdâhaleleri men' u def' olunarak makbûzları olan hâsılâtın reddiçün senki vezîr-i müşârûn-ileyhsin sana hitâben bir kıt'a emr-i şerîfim isdârı husûsı tahrîr ve istid'â-yı inâyet itmekden nâşî kuyûd-ı lede'l-murâca'a senevî mâlın Tokad voyvodalarına virmek üzre maktû'-ı mezbûr yüzellidokuz ğuruş mâl ve yüzyetmiş ğuruş mu'accel ile ber-vech-i mâlikâne uhdesinde oldığı ve kuyûd-ı defter-i hâkânisi ba'de'l-ihrâc iktizâsı defter-hâne-i âmirem emîni iftihârü'l-

emâcid ve 'l-ekârim El-hâc Abdülnâfi dâme-mecduhûdan isti'lâm olundukda Karine nâhiyesine tâbi' neferât ve zımmeyn ile karye-i Mâmı mâlikâne vakf-ı zâviye Ömer Rind *ber-mûcib-i defter-i evkâf* tahtında ile *mezra'a-i Dut tâbi'-i karye-i mezbûr mâlikâne-i mezra'a-i mezbûr tâbi' mâlikâne-i karye-i mezbûr* ve hâsıl-ı dîvânî me'a bedest-i tahtında hınta ve şa'ir ve deşniyânı ve tapu ve zemin yekün ma'a ğayrihû onbirdörtüyüzdoksanyedi akça yazu ile *defter-i mufassalda* muharrir kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde divânî me'a bedesti *yazu-yı mezkûresiyle* bir girilüb yekün me'a ğayrihû yigirmibinseksenyedi akça ze'âmet *devir-i icmâl ve icmâl-i mezbûrun* onüçbinüçyüzdoksan akçasını Muhammed Emîn veled-i Hüseyinin bâkîsi müştarekleri kaydlarındadır ve Ömer Rind zâviyesi şeyhi Ahmed ile Seyyid Muhammed beher sene ellişer ğuruş maktû'ın Tokad voyvodalarına virilmek üzere *beyne'n-nâs karâr-dâdesi* olan mu'accesiyile *ber-vech-i iştirâk ber-vech-i mâlikâne-i mezkûrâta* virmek için vârid olan *emr-i âlî mûcibince* yüzonsekiz târihinde *bâ-hatt tevkîfi hâss-ı humâyûn-ı tashîm* olmuşdur bu takdîr *ber-muktezâ defter-i hâkânî* karye-i Mâmı ve tahtında muharrir *mezra'a-i buyûti'l-mezbûrların* mâlikâneleri câniblerine â'id mahsûlâtı *ber-mûcib-i tashîm hâss-ı humâyûndan ber-vech-i mâlikâne* mutasarrıfı tarafından ve dîvânî câniblerine â'id mahsûlât ve rusumâtı *mûmâ-ileyh* Muhammed Emin veled-i Hüseyin ile sâ'ir müşrikleri taraflarından zabt olunmak iktizâ eyledigini i'lâm itmekle i'lâmı mûcibince *amel u harekete bezl-i cel-i himmet* eylemek fermânım olmağın hassaten işbu emr-i âlî şânım isdâr ve ile irsâl olunmuşdur imdi vusûlüne *ber-vech-i muharrer keyfiyet-i mantuk-ı emr-i şerîfimden* ma'lûmun oldukda Emîn *mûmâ-ileyhin* arzı mûcibince *husûs-ı mezbûr* mahallinde *ma'rifet-i şer'le* görilüb merkûmların *karye-i merkûm* arâzisini zabt ve hâsılâtın ve rusumâtını *ahz u kabz* eyledikleri vâki' ise

müdâhaleleri *men' u def'* olunarak makbûzları olan hâsılâtın temâmen tahsîl ve *mukâta'a-i mezbûr* mutasarrıfı tarafına red ve teslîm itidirlmesi husûsına *sarf-ı külli miknet* eylesiz ve senki *kâdı-yı mûmâ-ileyhsin* sen dahi *mûcib-i emr-i şerîfimle amel u hareket* eylemen bâbında *fermân-ı âlî şânım* sâdır olmuşdur buyurdumki *hükm-i şerîfimle* vardukda bu bâbda *vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr* olan işbu *emr-i şerîfimin mazmûn-ı münîfi* birle âmil olasız şöyle bilesiz *alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîrû'l-yevmi's-sâdis* aşere min şehr-i recebi'l-ferd sene selâse ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Konstantiniye-i mahrûse &

(59/2)Hadice binti Abdullah nâm müteveffiyenin defteri kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Hoca Ahmed mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Hadice binti Abdullah nâm müteveffiyenin virâseti *zevc-i metrûkı* Ali bin Muhammed ile *sadr-ı kebîr* oğlu *ğâ'ib-i ani'd-diyâr* hâlâ Şâm-ı şerîfde tobçı bâşı Abdülkadir bin Muhammed'e münhasir olduğu şer'an *zâhir u numâyân* oldukdan sonra *ğâ'ib-i mezbûr* Abdülkadir tarafından diger Abdülkadir bin İsmail ve Abdülbâkî bin İsmail nâm kimesneler şehâdetleriyle *sâbit u subût* vekâletine *hükm-i şer'î lâhik* olan El-hâc Osman Alemdâr bin El-hâc Muhammed nâm kimesne ma'rifeti ve *ma'rifet-i şer'le* tahrîr ve *helâk-ı havfiyle sevk-i sultânide ba'de't-tahrîr esmân-ı misûlleriyle* *ba'de'l-bey' ve beyne'l-verase bi'l-farîzati's-şer'ıye tevzî' vü taksîm* olunan *müteveffıye-i mezbûrenin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî* zikr olunur hurrire fi'l-yevmi'l-hâmis min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

mushaf-ı şerîf *cild 1*

15 ğuruş

en'âm-ı şerîf ve türkî risâle

5 ğuruş *pâre 12*

menzil der-mahalle-i mezbûr *bâb 1*

600 ğuruş

çit yorğan 5	71	ğuruş pâre 1
dîmi döşek 2	3	ğuruş pâre 7
müsta'mel kilim 3	29	ğuruş pâre 22
şilte minder 1	15	ğuruş pâre 2
köhne yân kâliça 1	6	ğuruş pâre 20
çit yasdık 5 ve sağır minder 2	28	ğuruş pâre 20
müsta'mel cicim 1	4	ğuruş pâre 7
beyâz havlu 5 ve kürk 2	12	ğuruş pâre 30
köhne entâri 2 ve içlik	12	ğuruş pâre 16
köhne bez pârçaları ve püsteki seccâde	4	ğuruş pâre 15
köhne çakaşır 1 ve çârşab 1	3	ğuruş pâre 20
boya tahta sandık 1	21	ğuruş
müsta'mel don 3 ve gömlek 7	40	ğuruş pâre 5
beyâz bez tob 2	24	ğuruş
def'a beyâz bez halebî 13	8	ğuruş
beyâz havlu 3	6	ğuruş
mendil börk 2	12	ğuruş
ipekli gömlek 1	10	ğuruş pâre 16
mendil don 2 ve sağır peşkîr 9	17	ğuruş pâre 32
beyâz dülbend 6 ve uçkur 9	8	ğuruş pâre 10
çit boğça 4	5	ğuruş pâre 24
çit yorğan yüzü 1 ve gömlek 1	9	ğuruş pâre 19
müsta'mel bâş yemenisi 5	4	ğuruş pâre 20
bez torba ve köhne kuşak	3	ğuruş pâre 21

def'a müsta'mel bâş yemenisi 2	7	ğuruş
alâca parçası	8	ğuruş pâre 20
sağîr ayna 1	3	ğuruş pâre 7
çekmece hırdavât ve sim mühür	3	ğuruş pâre 20
şam'dân 2	5	ğuruş pâre 1
kahve tákımı	6	ğuruş pâre 30
mesh ve kuşak	1	ğuruş
pâpuç çift 4 ve hırda	9	ğuruş pâre 21
kara sâbun kıyye 6	20	ğuruş
köhne iskemle biber zencebil	3	ğuruş
köhne sandık ve urğân	2	ğuruş pâre 23
kahve ve mum asel	2	ğuruş
nuhâs gügüm ve kahve ıbrığı 1	12	ğuruş
nuhâs mangâl 1	2	ğuruş pâre 4
sağîr mangâl 1 ve tencere 1	16	ğuruş pâre 20
çamaşur kâzğânı 1	27	ğuruş
çamaşur legeni 1	30	ğuruş
def'a sağîr çamaşur legeni 1	18	ğuruş pâre 5
abest legeni 1	11	ğuruş pâre 20
legen 1 ve ıbrık 1	8	ğuruş pâre 15
maş'a ve sâc ayâğı ve ateş körüğü	8	ğuruş pâre 2
evâni-yi nuhâsiye	145	ğuruş pâre 2
altun kupe çift 1	13	ğuruş
sim kuşak me'a kavlân çift 1	23	ğuruş

İslâmbol altını <i>aded 22</i>	176	ğuruş	
Mısır altını <i>aded 1</i>	7	ğuruş	
Mısır nisfiyyesi <i>aded 1</i>	3	ğuruş	<i>pâre 20</i>
Fındık rub'ıyyesi <i>aded 32</i>	90	ğuruş	<i>pâre 30</i>
idâre <i>aded 1</i>	2	ğuruş	<i>pâre 10</i>
nakd-i akça	7	ğuruş	<i>pâre 14</i>
ufak akça <i>aded 51</i>			
hırdavât-ı menzil ve pirinç ve mum ve hatab ve kömür ve hinta ve yârma ve hinta	36	ğuruş	
der-zimmet-i Hamâl Hüseyin	5	ğuruş	
mıhr-i mü'eccel der-zimmet-i zevc-i mezbûr	25	ğuruş	
			yekûn 1772 ğuruş
			minhâ ihrâcât
müteveffiye-i mezbûrenin techîz ve tekfîn ve <i>masârifât-ı sâ'ire</i>	60	ğuruş	
resm-i kısmet	44	ğuruş	
kâtibiyye çukâdariyye ihzâriyye ve kaydiyye	30	ğuruş	
ve dellâliye ve hamâliye ve <i>kirâ-yı dükkân</i>	23	ğuruş	
vekâlet ve kayyım hücceti ve <i>masârifât-ı sâ'ire</i>	171	ğuruş	

yekûn

328 ğuruş

sâhhü'l-bâkî

li't-taksîm-i beyne'l-verase

1444 ğuruş

hisse-i zevce	361	ğuruş
hisse-i <i>ğâib-i ibni'l-mezbûr</i>	1083	ğuruş

(60/1) El-hâc Mustafanın defteri kayıdır.

Medîne-i Tokad'da Çây-ı zımmî mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan El-hâc Mustafa bin Ahmed müteveffânın virâseti *zevce-i metrûkesi* Şerîfe binti İbrahim ile *sulb-i kebîr* oğlu *ğâ'ib-i ani'd-diyâr* Mahmûd'a münhasir olduğu şer'an *zâhir u numâyân* olduktan sonra *bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verase bi'l-farîzati's-şer' iye tevzî' vü taksîm* olunan *müteveffâ-yı mezbûrun* terekesinin *defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî* zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

nısf-ı menzil der-mahalle-i mezbûr	300	ğuruş
çit yüzlü döşek 1	15	ğuruş
çit yüzlü yorğan	35	ğuruş
çit yüzlü yasdık 4	11	ğuruş
köhne sağır minder ve me'a mek'ad	10	ğuruş
şayâk şalvâr 1	13	ğuruş
kebîr fes 1 ve sârik 1	20	ğuruş
sağır abâ 1	15	ğuruş
sağır çetâri entâri 1	10	ğuruş
köhne kilim 2	15	ğuruş
evâni-yi nuhâsiye ber-vech-i tahmîn kıyye 25	110	ğuruş
sağır sini 1	10	ğuruş
sağır şam'dân 2	5	ğuruş
hırdavât-ı menzil	15	ğuruş

bulğur rublâğ 3	5	ğuruş
sim kuşak çift 1	15	ğuruş
yekün		
604 ğuruş		
minhâ ihrâcât		
müteveffâ-yı mezbûrub techîz ve tekffinine masraf	46	ğuruş
resm-i kısmet	15	ğuruş
kâtibiyye çukâdariyye ihzâriyye ve kaydiyye	5,5	ğuruş
mihir-i mü'eccel li'l-zevceti'l-mezbûre	50	ğuruş
ve masârifât-ı sâ'ire	14,5	ğuruş

yekün

131 ğuruş

sâhhü'l-bâkî

li't-taksîm-i beyne'l-verase

473 ğuruş

hisse-i zevce	59	ğuruş
---------------	----	-------

meblağ/ 15

hisse-i ibn	413	ğuruş
-------------	-----	-------

meblağ/ 105

(61/1)Halîl nâm müteveffânın defteri kaydıdır

Medîne-i Tokad'da Zencirli Kuyu mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Halîl bin Halîl nâm müteveffânın virâseti zevce-i metrûkesi Fâtîma binti Hasan ile *sulb-i sağîr* oğlu Sâlih'e münhasir olduğu şer'an zâhir u numâyân oldukdan sonra bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verase bi'l-farîzati's-şer' iye tevzî' vü taksîm olunan

müteveffâ-yı mezbûrun terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âfî zikr olunur
hurrîre fi'l-yevmi's-sâdis min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn
ve elf.

râfi' bir bâb menzilden rub' hisse kıymeti	200	ğuruş
müteveffâ-yı mezbûrun dört re's kurd bârgîr	150	ğuruş
ve bir re's kâtırdan rub' hissesi		
kilim 1	25	ğuruş
döşek 1	20	ğuruş
yorğan 1	15	ğuruş
yan minderi 1	15	ğuruş
yatAğan bıçâğı 1	20	ğuruş
köhne giyim esvâbı	10	ğuruş
evâni-yi nuhâsiye <i>kıyye / 8</i>	20	ğuruş
hırdavât-ı menzil	10	ğuruş
nakd-i der-kise	25	ğuruş

yekün

505 ğuruş

minhâ ihrâcât

müteveffâ-yı mezbûrun techîz ve tekfinine masraf	37	ğuruş
resm-i kısmet	12,5	ğuruş
kâtibiyye çukâdariyye ihzâriyye ve kaydiyye	2,5	ğuruş

yekün

52 ğuruş

sâhhü'l-bâkî

li't-taksîm-i beyne'l-verase

453 ğuruş

hisse-i zevce	56	ğuruş
<i>meblağ / 75</i>		
hisse-i ibn	396	ğuruş
<i>meblağ / 45</i>		

(61/ 2)Hadice Hatun'un defteri kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Molla Bektâş mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Hadice binti Abdullah nâm müteveffiyenin virâseti *zevc-i metrûkı* İsmail bin Abdullah ile *sulbiye-i kebîr* oğlu *ġâib-i ani'd-diyâr* Ahmede münhasir olduğu şer'an *zâhir u numâyân* oldukdan sonra *bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verase bi'l-farîzati's-şer' iye tevzî' vü taksîm* olunan *müteveffiyeye-i mezbûrenin* terekesinin *defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî* zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

menzil der-mahalle-i mezbûr	100	ğuruş
çit yüzlü yorğan 2 ve döşek 1	45	ğuruş
çit yüzlü yasdık 4	20	ğuruş
sağır minder 3	25	ğuruş
şeritli şâl cübbe 1	20	ğuruş
Haleb kârî entâri 1 ve kuşak ve içligi	57	ğuruş
pâpuç ve çedik	5	ğuruş
(بروك) 1	10	ğuruş
parça bez halebî 9	6	ğuruş

müsta'mel gömlek 1 ve içlik 1	10	ğuruş
ipekli gömlek 3	45	ğuruş
peşkîr 2	3	ğuruş
Diyârbakır alacası <i>tob</i> 1	25	ğuruş
mücessem çit 5 dülbend 2	27	ğuruş
boğça 1 me'a bez pârçası 3 ve uçkur 2	13	ğuruş
Enfiye kutusu 1	5	ğuruş
sîm kuşak <i>çift</i> 1	40	ğuruş
altun küpe 2 me'a (قبره) 10 ve Mısır altını 1	60	ğuruş
sîm 2 ve tonbâk 1 zarf ve fincan 5	20	ğuruş
revğan <i>batmân</i> 1	15	ğuruş
evâni-yi nuhâsiye <i>batmân</i> 2	60	ğuruş
sağîr sini me'a tava 1 ve çamaşur kâzğânı 1 ve legen 1	81	ğuruş
bir hâç me'a şam'dân	5	ğuruş
lahm-ı kadîd ve bulğur 2	38	ğuruş
hatab ve kömür	3	ğuruş
hurda-i hâne	32	ğuruş
mihr-i der-zimmet zevc-i mezbûr	30	ğuruş

yekûn

800 ğuruş

minhâ ihrâcât

müteveffiyeye-i mezbûrenin techîz ve tekfinine masraf	44	ğuruş
resm-i kısmet	20	ğuruş
Emîniye kâtibiye ve çukâdariye	4	ğuruş

yekün

68 ğuruş

sâhhü'l-bâkî

li't-taksîm-i beyne'l-verase

732 ğuruş

hisse-i zevce	183	ğuruş
hisse-i ibn	549	ğuruş

(62/1) Merhûm Abdullah Efendinin defteri kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Debbâğ-hâne-i Atîk mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Abdullah Efendi ibni Ömer Ağa nâm müteveffânın virâseti *zevce-i metrûkesi* Râziye binti Hasan ile *sulb-i kebîr* oğulları Sâlih ve Ahmed ve sağîr oğlu Muhammed'e münhasir olduğu şer'an *zâhir u numâyân* oldukdan sonra *bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verase bi'l-farîzati's-şer' iye tevzî' vü taksîm* olunan *müteveffâ-yı mezbûrun* terekesinin *defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî* zikr olunır *hurrire fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-işrîn rebî'ü'l-evvel li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.*

dâhiliye ve hâriciyeli menzil der-mahalle-i mezbûr <i>bâb</i>	7000	ğuruş
bâğ der-mevzi'-i Çây <i>kit'a 2</i>	1000	ğuruş
def'a bâğ an-karye-i Bireb <i>kit'a 1</i>	6	ğuruş
kazğâncı dükkânı <i>bâb 2</i>	500	ğuruş
def'a dükkân der-kurb-ı Tâş Hân	40	ğuruş
delâ'il-i şerîf	20	ğuruş
çit yasdık <i>12</i>	100	ğuruş
kutni ve çiçekli minder <i>8</i>	200	ğuruş
kilim <i>1</i>	60	ğuruş

yan minderi 2 ve köşe 2 ve çit mek'ad	200	ğuruş
sımlüce tepelik 1	30	ğuruş
sım su tâsı 2	50	ğuruş
sırmalı divid köstegi	25	ğuruş
lahûri şâl 1	450	ğuruş
Haleb-kârî kuşak	80	ğuruş
Patiskalı (بتسقلی) ve sâde çuha biniş 2	240	ğuruş
çuha abdestlik 1	80	ğuruş
müsta'mel güz ve Sarıve siyâh çiçekli entâri 3	350	ğuruş
def'a güvez sevâ'i entâri 1	180	ğuruş
müsta'mel köhne beyâz entâri 1	100	ğuruş
Hind âbânî kuşak 1	80	ğuruş
çit köhne içlik 2	15	ğuruş
kutni boğça	10	ğuruş
cedîd beyâz sârik 2	160	ğuruş
şâlî biniş 2	100	ğuruş
binişlik şâli 3	150	ğuruş
şâlî abdestlik 1	50	ğuruş
Haleb ve Şâm parçaları tob 26	950	ğuruş
Haleb kutnisi tob 8	250	ğuruş
Haleb gemesûdî (كرمسودی) tob 6	160	ğuruş
Haleb sevâ'isi ve şerbâb ve çiçekli tob 9	850	ğuruş
kehrîbârlı çibık tâkımı 6	180	ğuruş
ud Ağacı ve mektûb mumı ve kâğid ber-vech-i tahmîn	106	ğuruş

def'a Haleb sevâ'isi ve çiçekli <i>tob</i> 12	1500	ğuruş
mest ve pâbuç <i>çift</i> 1	6	ğuruş
enfiye fotası 1	10	ğuruş
abdest fotası 1	6	ğuruş
cübbe kârsâk kürk بقه 1	5	ğuruş
köhne cebe nâfe kürk	20	ğuruş
köhne kakum kürk بقه 2	80	ğuruş
Trabozon-kârî yâldız ve mercânlı zarf 1 ve fincan 14	24	ğuruş
sarı yüzlü boyama semuz biniş kürk بقه 1	200	ğuruş
kahve sâbun ber-vech-i tahmîn	6	ğuruş
kahve ber-vech-i tahmîn	150	ğuruş
şeker şerbet ber-vech-i tahmîn	40	ğuruş
hoşâb kâsesi 11	11	ğuruş
sağır şeker tabâğı 19	11	ğuruş
def'a sağır ve kebîr fağfûrî tabâk 18	50	ğuruş
sîm serli billur Kûtâhya nârgile 2 ve nârpuc 5	200	ğuruş
def'a fincan 2 ve tonbâk zarf 6	3	ğuruş
def'a enfiye fotası 2	3	ğuruş
mercânlı ustura 1	5	ğuruş
nuhâs üzerine yâldızlı raht (راخت)	15	ğuruş
kebîr ve sağır şam'dân 9	90	ğuruş
şam'dân tâblası 2	15	ğuruş
şem'-i asel dökmesi ber-vech-i tahmîn	15	ğuruş
mercânlı kaşık <i>aded</i> 10	20	ğuruş

İngiliz çit yüzlü yorğan 2	100	ğuruş
beyâz döşek 1	10	ğuruş
sağır yorğan 2	20	ğuruş
cedîd kilim aded 10	350	ğuruş
cedîd sağır kâliça 1	40	ğuruş
köhne kâliça aded 1	10	ğuruş
cedîd kâliça seccâde aded 4	110	ğuruş
döşek çârşabı aded 2	8	ğuruş
sîm aded 10 ve tonbâk aded 2 zarf ve fincan aded 12 ve tepsi aded 2	100	ğuruş
ve cezve aded 2 ve şerbet ıbrığı ve dibek ve tava		
def'a sağır kilim aded 1 ve yasdık aded 3	20	ğuruş
köhne çit 4 mek'ad ve sofrâ bezi 2	10	ğuruş
sîm behûrdân ber-vech-i tahmîn	25	ğuruş
çıbık tâblası 8 ve kebîr fener 1	25	ğuruş
selâmlık tarafında kebîr oda derûnunda çit yasdık ve yan minderi 2 ve köşe 2 çit mek'ad	400	ğuruş
köhne servî sandık 1 ve sepet sandık 1	20	ğuruş
def'a yan minderi 2 ve çuha mek'ad 2	60	ğuruş
çit yüzlü yorğan 3	45	ğuruş
pupla aded 2	5	ğuruş
köhne yorğan 1 ve dîmi döşek 1 ve kilim 1	30	ğuruş
işleme çuha seccâde 1	40	ğuruş
def'a çit yasdık 5	30	ğuruş

köhne minder 2 ve çit mek'ad 1 ve köhne kilim 2	180	ğuruş
kovân aded 9	81	ğuruş
mosko dîmi döşek 1 ve yorğan 1	40	ğuruş
def'a sağır kilim 1	10	ğuruş
câm fanus 1	5	ğuruş
def'a çit yüzölü yorğan 3	60	ğuruş
çit döşek 1	25	ğuruş
def'a kâliça seccâde 1	30	ğuruş
sîmlüce piştov çift 1	100	ğuruş
sîmlüce en'âm kâbı	25	ğuruş
sîmlüce raht me'a rişme	120	ğuruş
def'a simlüce raht ve rişme	220	ğuruş
sîmlüce hamâyılı 1 ve rişme 1	100	ğuruş
sâde esb minderi ve sîm kabzalı götlük	25	ğuruş
çuha yedek örtüsü 2	25	ğuruş
köhne siyâh çiçekli entâri	20	ğuruş
def'a çuha biniş	100	ğuruş
çuha şalvâr ve uçkur	110	ğuruş
beyâz libâde 1	60	ğuruş
cebe zerdevâ kürk بقه 1	200	ğuruş
def'a zerdevâ kafâsı cebe kürk بقه 1	20	ğuruş
cedîd turuncı çiçekli entâri 1	200	ğuruş
cedîd çuha abdestlik	110	ğuruş
keşân boğça	10	ğuruş

bil kemeri	5	ğuruş
sîm divid	300	ğuruş
al yemeni <i>aded 2</i>	6	ğuruş
def'a şerbâb ve çit yüzölü yorğan	50	ğuruş
kutni döşek 1 ve sağır yasdık 1	50	ğuruş
elmâslı çiçek 1	200	ğuruş
elmâslı yüzük <i>aded 1</i>	80	ğuruş
durı ve kır esb tákımı <i>re's 2</i>	500	ğuruş
ayâk donu 1	2	ğuruş
def'a sîm serli Kütâhya-kârî nârgile 1	30	ğuruş
sâ'at <i>kat'a 2</i>	250	ğuruş
sîm yâldızlı tabak kılıç kabza	200	ğuruş
def'a kilim 4	130	ğuruş
def'a kalîça seccâde 2	50	ğuruş
def'a sepet sandık	5	ğuruş
çorâb <i>çift 6</i>	30	ğuruş
köhne şâl kuşak	20	ğuruş
müsta'mel Sarışâl boğça	30	ğuruş
kâtır ve bâr-gîr me'a tákım	1100	ğuruş
merkeb <i>re's 1</i>	50	ğuruş
kebîr sini ber-vech-i tahmîn	150	ğuruş
sağır sini ber-vech-i tahmîn 2	50	ğuruş
çamaşur legeni 2	60	ğuruş
evâni-yi nuhâsiye <i>kıyye 100</i>	350	ğuruş

tüfenk <i>aded 1</i>	60	ğuruş
def'a nâfe kürk <i>بقه 1</i>	80	ğuruş
hırdavât-ı menzil ber-vech-i tahmîn	100	ğuruş
der-zimmet-i Ahi Paşa oğlu Mustafa Ağa <i>bâ-temessük</i>	345	ğuruş
Bakkâl Süleyman Ağa <i>bâ-temessük</i>	116	ğuruş
Deli İbrahim an-karye-i Gürci <i>bâ-temessük</i>	500	ğuruş
Endîz Ağası Mustafa Ağa <i>bâ-temessük</i>	354	ğuruş
Es-seyyid Muhammed an-karye-i Neceb <i>bâ-temessük</i>	372	ğuruş
Kalud karyesi ahâlileri zimmetlerinde <i>bâ-temessük</i>	650	ğuruş
Tâş-âbâdî Osman <i>bâ-temessük</i>	55	ğuruş
Es-seyyid Muhammed Ağa an-karye-i Ebsile <i>bâ-temessük</i>	242	ğuruş
Haydar-zâde Hasan <i>bâ-temessük</i>	392	ğuruş
def'a Haydar-zâde <i>bâ-temessük</i>	122,5	ğuruş
Necebli Molla Mustafa <i>bâ-temessük</i>	560	ğuruş
Ğâzi Oğlu İbrahim an-karye-i Kalud <i>bâ-temessük</i>	22,5	ğuruş
Yusuf ve Hüseyin an-karye-i mezbûr <i>bâ-temessük</i>	124	ğuruş
Molla Osman an-karye-i mezbûr <i>bâ-temessük</i>	36	ğuruş
Hâcî Hâfız müjdecî <i>bâ-temessük</i>	50	ğuruş
Erzurumlu Gregor oğlu Muğdis <i>bâ-temessük</i>	2800	ğuruş
Kantârcı oğlu Ohâns	112,5	ğuruş
Âsitâne tarafına <i>alâ tarîkû'l-poliçe</i> irsâl eylediği	10000	ğuruş
El-hâc Muhammed Efendi bedestânî <i>bâ-temessük</i>	460	ğuruş
Erzurûmî Ağmacân <i>bâ-temessük</i>	5600	ğuruş
Derzi Minâs <i>bâ-temessük</i>	62	ğuruş

Martos ve Boğos zımmî an-karye-i Gürçi <i>bâ-temessük</i>	372	ğuruş
Kahveci Oğlu Gregor <i>bâ-temessük</i>	118	ğuruş
Benek Oğlu Gregor <i>bâ-temessük</i>	160	ğuruş
Muğdisi Asdud <i>bâ-temessük</i>	2240	ğuruş
Eşân Oğlu Pedros <i>bâ-temessük</i>	6720	ğuruş
Bolkur Oğlu Muğdisi Artin <i>bâ-temessük</i>	8960	ğuruş
İshâk Beşe oğlu Seyyid Mustafa <i>bâ-temessük</i>	159	ğuruş
Hâcı Oğlu Mustafa an-karye-i Kalud <i>bâ-temessük</i>	130	ğuruş
Ali Kul oğlu an-karye-i Berb <i>bâ-temessük</i>	506	ğuruş
Öksüz Oğlu Muhammed an-karye-i Kalud	36	ğuruş
Hüseyin Beşe an-karye-i mezbûr	11,5	ğuruş
nakd-i kise	500	ğuruş
câriye-i mahbûbe <i>nefer 1</i>	1300	ğuruş
Arab ğılâm-ı mercân <i>nefer 1</i>	300	ğuruş
yekün		
69548,5 ğuruş		
minhâ ihrâcât		
techîz ve tekfîn ve termîm-i kabr	401,5	ğuruş
resm-i kısmet-i âdî	1738,5	ğuruş
emîniye kâtibiyye çukâdariyye ihzâriyye ve kaydiyye	347,5	ğuruş
müteveffâ-yı merkûm vefâtından mukaddem derûn-ı		
defter-i kasâmda mestûr u mukayyed olan mahbûbe-i	1600	ğuruş
câriyesiyle merkûm mercân ğılâmını i'tâk eylediği Ali		

Ağa ibni Ömer ve Sâlih bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle

----- semenleri

mihr-i mü'eccele-i müsbet li'l-zevceti'l-mezbûr Râziye 300 ğuruş

bi-şehâde Mahmûd bin Hüseyin ve Mustafa bin Emîn ğıbbu't-tahlîf

yekün

4387,5 ğuruş

sâhhü'l-bâkî

li't-taksîm-i beyne'l-verase

65161 ğuruş

hisse-i zevce-i mezbûr Râziye 8145 ğuruş

meblağ/15

hisse-i ibni'l-mezbûr 19005 ğuruş

meblağ/35

hisse-i ibni'l-mezbûr Ahmed 19005 ğuruş *meblağ/35*

hisse-i ibni'l-mezbûr Muhammed 19005 ğuruş

meblağ/35

(63/1) Abâcı Ebû Bekir'in defteri kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Mihmâd Hâcib mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Abâcı Ebu Bekir bin Muhammed nâm müteveffânın virâseti zevce-i metrûkesi Fâtıma binti Ahmed ile li-ebeveyn er karındâşının oğlu Ahmed bin El-hâc Bektâş Ağaya münhasir olduğu şer'an *zâhir u numâyân* oldukdan sonra verase-i mezbûrân talebi ve *ma'rîfet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verase bi'l-farîzati's-şer' iye tevzî' vü taksîm olan müteveffâ-yı mezbûrun terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî*

zikir olunur hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi' min şehri rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

mushaf-ı şerîf <i>cild 1</i>	15	ğuruş
menzil-i der-mahalle-i mezbûr <i>bâb 1</i>	700	ğuruş
def'a menzil der-mahalle-i Dirâz Müslim <i>bâb 1</i>	1500	ğuruş
def'a der-menzil-i der-mahalle-i mezbûre <i>bâb 1</i>	400	ğuruş
bâğ der-mevzi'-i Kulüzme (كول اوزمه) <i>kit'a 1</i>	200	ğuruş
kahve gedügi der-sûk-ı Sulu Zokâk	1500	ğuruş
berber dükkânı der-sûk-ı Örenmalî önü <i>bâb 1</i>	70	ğuruş
bârgîr <i>re's 1</i>	25	ğuruş
Mahmûdiye ve Mısır <i>1</i> ve İslâmbol <i>1</i> ve rub'îye <i>2</i>	70,5	ğuruş
Şâm-kârî kuşak <i>1</i>	30	ğuruş
müsta'mel şâl kuşak <i>1</i>	10	ğuruş
mâ'i sağîr entâri <i>1</i>	5	ğuruş
müsta'mel çuha cübbe <i>1</i>	30	ğuruş
tarâklî sağîr entâri <i>1</i>	20	ğuruş
sağîr abâ <i>2</i>	30	ğuruş
müsta'mel şalvâr <i>2</i>	25	ğuruş
terbolos (طربولوس) kuşâğı <i>1</i>	80	ğuruş
İngiliz-kârî nârgile <i>1</i>	30	ğuruş
sîm kebîr ve sağîr kuşak <i>çift 3</i>	60	ğuruş
sîm <i>11</i> ve tonbâk <i>8</i> ve zarf ve fincan <i>12</i> ve tepsi <i>2</i>	85	ğuruş
câm fener	5	ğuruş
câm	15	ğuruş

sîmli şiş 1	40	ğuruş
sofra bezi 1 ve peşkîr 1	13	ğuruş
çârşab 2	8	ğuruş
işleme uçkur 2	12	ğuruş
peşkîr 3	5	ğuruş
boğça gömlek 1 ve don 1	10	ğuruş
börk 2	15	ğuruş
piştov çift 1	25	ğuruş
tüfenk 1	12	ğuruş
silâhlık	5	ğuruş
yatAğan bıçâğı 1	5	ğuruş
fes 1 ve çit 1	5	ğuruş
mikrâs 1 ve duhân tâblası	7	ğuruş
yorğan 5	100	ğuruş
döşek 2	40	ğuruş
yasdık 9	90	ğuruş
sîm raht	400	ğuruş
yan minderi 2 ve köşe 2 ve mek'ad 2	100	ğuruş
yasdık yüzü 4	10	ğuruş
sağır kâliça 2	7	ğuruş
köhne sârik 1 ve mintân 1	7	ğuruş
lahm-ı kadîd	18	ğuruş
mum kıyye/ 1	2	ğuruş
köhne kilim 3	25	ğuruş

sağır çamaşur kâzğâni 1 ve legen 1	30	ğuruş
havân 1 ve nuhâs mangâl 1	10	ğuruş
dakîk- hâs ve bulğur	45	ğuruş
şam'dân 1 ve fener	6	ğuruş
hınta ve şa'ir keyl 2	50	ğuruş
kömür ve hatab ber-vech-i tahmîn	20	ğuruş
çuvâl çift 6	20	ğuruş
evâni-yi nuhâsiye kıyye 17	55	ğuruş
hırdavât-ı menzil ber-vech-i tahmîn	20	ğuruş
sağır fes deste 2,5	90	ğuruş
sağır abâ 5	75	ğuruş
def'a abâ 3	30	ğuruş
beyâz bez tob 7	70	ğuruş
İslâmbol şâlisi ve halebî 5	20	ğuruş
kırmızı bez tob 2	40	ğuruş
keytân (قيتان) selkum (سلقوم) 56	56	ğuruş
abâ tob 8	244	ğuruş
sağır abâ 2	25	ğuruş
çorab çift 2	2	ğuruş
çizme ve pâbuç çift 4	25	ğuruş
def'a abâ 2	40	ğuruş
der-zimmet-i İzak oğlu Artin bâ-temessük	990	ğuruş
der-zimmet Keçeci oğlu Ovâkim bâ-temessük	50	ğuruş
der-zimmet Abâcı Savâ zımmî bâ-temessük	1075	ğuruş

der-zimmet Keşîş oğlu <i>bâ-temessük</i>	220	ğuruş
der-zimmet Mörk oğlu Kirkor ve Ohâns <i>bâ-temessük</i>	424	ğuruş
der-zimmet Fındık Hüseyin Ağa <i>bâ-temessük</i>	40	ğuruş
der-zimmet bezzâz Sefer Oğlu Vârkir <i>bâ-temessük</i>	212	ğuruş
der-zimmet El-hâc Ahmed Ağa <i>bâ-temessük</i>	1100	ğuruş
der-zimmet abâcı Yovân basmacı İstefân <i>bâ-temessük</i>	150	ğuruş
der-zimmet Kahveci Coz (جوز) <i>bâ-temessük</i>	150	ğuruş
der-zimmet Abdülvehhâb <i>bâ-temessük</i>	30	ğuruş
der-zimmet berber Hasan an-karye-i Ekel <i>bâ-temessük</i>	30	ğuruş
der-zimmet abâcı kîtâncı Ohâns <i>bâ-temessük</i>	400	ğuruş
der-zimmet meyhâneci İstefân <i>bâ-temessük</i>	424	ğuruş
der-zimmet Kâlbırcı oğlu Osman <i>bâ-temessük</i>	48	ğuruş
der-zimmet basmacı Kasâb oğlu <i>bâ-temessük</i>	200	ğuruş
der-zimmet (طوندلوقلق) oğlu İsmail <i>bâ-temessük</i>	10	
der-zimmet küçük Mustafa oğlu Ebû Bekir <i>bâ-temessük</i>	26	ğuruş
der-zimmet Usta oğlu Mustafa an-karye-i Ekel <i>bâ-temessük</i>	59	ğuruş
der-zimmet Karîn oğlu Mustafa <i>bâ-temessük</i>	192	ğuruş
der-zimmet abâcı Simon <i>bâ-temessük</i>	212	ğuruş
der-zimmet Es-seyyid Hüseyin an-karye-i Ahnun <i>bâ-temessük</i>	20	ğuruş
der-zimmet Odabâşı Osman an-karye-i Ekel <i>bâ-temessük</i>	30	ğuruş
der-zimmet Heybeci Oğlu Muhammed Ağa <i>bâ-temessük</i>	230	ğuruş
der-zimmet Abdülbâkî an-karye-i Avlun <i>bâ-defter</i>	25	ğuruş

yekûn

13468,5 ğuruş

minhâ ihrâcât

müteveffâ-yı mezbûrun techîz ve tekfinine masraf	103	ğuruş
resm-i kısmet	336,5	ğuruş
kâtibiyye çukâdariyye ihzâriyye ve kaydiyye	68	ğuruş
mihr-i li'l-zevceti'l-mezbûre bâ-karârü'l-verase	200	ğuruş

yekün

707,5 ğuruş

sâhhü'l-bâkî

li't-taksîm-i beyne'l-verase

12961 ğuruş

hisse-i zevce	3190	meblağ / 30
hisse-i ibni'l-ah	9570	meblağ / 90

(64/1) El-hâc Muhammed Habîb Efendinin defteri kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Soğukpınar mahallesi sâkinlerinden olup *hacc-ı şerîfden* gelür iken *esnâ-i râhda* bundan akdem fevt olan Es-seyyid El-hâc Muhammed Habîb Efendi ibni Es-seyyid Sâlih Efendi nâm müteveffânın virâseti *zavceteyn-i metrûketeyn* Âişe binti El-hâc Mahmûd Ağa ve Emine binti Hasan ile *li-eb* er karındâşı Es-seyyid Muhammed Nuh'a münhasir olduğu şer'an *zâhir u numâyân* oldukdan sonra *verase-i mezbûrûn* talebi ve *ma'rifet-i şer'le* terekesi tahrîr ve *beyne'l-verase bi'l-farîzati's-şer'ie tevzi' vü taksîm* olunan *müteveffâ-yı mezbûrun* terekesinin *defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî* zikr olunır hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi' min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

mushaf-ı şerîf <i>cild 1</i>	100	ğuruş
mültekâ <i>cild 1</i>	50	ğuruş

kitâb <i>cild 1</i>	200	ğuruş
menzil ve hadîka-i muttasıla <i>bâb 1</i>	3000	ğuruş
sîm raht <i>1</i> ve bâşlık <i>1</i> ve sîm rişme <i>1</i>	400	ğuruş
def'a sîm ve Sarıgöbekli sinebend ve rişme	60	ğuruş
som kabzalı Şâm kaddâre ve bayâğı piştov	30	ğuruş
Erzurûm sinebendi <i>1</i>	3	ğuruş
tüfenk <i>aded 3</i>	100	ğuruş
yeşil çuha kâğlı bec samûrı bol yünlü kürk بقه <i>1</i>	400	ğuruş
germûd yüzlü kâkum kürk بقه <i>1</i>	200	ğuruş
cübbe zincâb kürk بقه <i>1</i>	150	ğuruş
müsta'mel kârsak kürk بقه <i>1</i>	60	ğuruş
müsta'mel zerdevâ kürk بقه <i>1</i>	80	ğuruş
zincâb bol yünlü kürk بقه <i>1</i>	150	ğuruş
kebîr şam'dân <i>2</i>	40	ğuruş
def'a sağır şam'dân <i>2</i>	15	ğuruş
müsta'mel çiçekli entâri <i>1</i>	40	ğuruş
sof ferrâce <i>1</i>	60	ğuruş
müsta'mel nefî çuha <i>1</i> biniş	80	ğuruş
müsta'mel Ankara şâlisi biniş <i>1</i>	40	ğuruş
köhne lâhur şâl kuşak	100	ğuruş
müsta'mel gülâbdân işleme	200	ğuruş
yüzsüz kârsak <i>aded 2</i>	50	ğuruş
hamâm tákımı	30	ğuruş

berber tákımı	20	ğuruş
tâşlı kemer kuşak	150	ğuruş
sîm behûrdân ve ma‘den gülâbdân	100	ğuruş
sağîr yâldızlı tâs 1 ve sahân 1	5	ğuruş
sîm zarf 7 ve fincan 7 ve tebsi 1	30	ğuruş
kahve tákımı	30	ğuruş
kehribâr tákımlı duhân çıbığı 7	200	ğuruş
sîm divid ve mikrâs ve kalem tırâş	150	ğuruş
def‘a sîm zarf 3 ve fincan 5	20	ğuruş
şam‘dân tâblası 2	5	ğuruş
kebîr nuhâs fener 1	10	ğuruş
billûr nârgile 1	2	ğuruş
dîmi 2 ve şilte döşek 2	60	ğuruş
yorđan 7	100	ğuruş
atlâs ve şilte minder ve pupla	20	ğuruş
köhne kilim 2	12	ğuruş
köhne kebîr kâliça 2	22	ğuruş
kâliça ve kilîm seccâde 3	30	ğuruş
sağîr minder 4	25	ğuruş
yasdık 12	120	ğuruş
yan minderi ve köşe 2	60	ğuruş
mek‘ad	10	ğuruş
köhne kilîm 3	10	ğuruş
def‘a yasdık 6	25	ğuruş

yan minderi 1 ve mek'ad 1	20	ğuruş
çamaşur legeni 1	25	ğuruş
orta nuhâs sini 2	60	ğuruş
sağır abdest legeni 1	5	ğuruş
el legeni 2 ve ıbrık 2	30	ğuruş
sağır kuzı kâzğânı 1	20	ğuruş
evâni-yi nuhâsiye ber-vech-i tahmîn kıyye 5	125	ğuruş
müsta'mel sâf seccâde 2	25	ğuruş
hırdavât-ı menzil ber-vech-i tahmîn	50	ğuruş
der-zimmet El-hâc Abdullah Ağa bâ-temessük	2060	ğuruş
der-zimmet boyacı İstefân bâ-temessük	1500	ğuruş
der-zimmet Dimortalı Topal Hasan bâ-temessük	200	ğuruş
der-zimmet Turhallı Çıtâk Muhammed	100	ğuruş
kalâyıcı dükkânı der-sûk-ı Irğâd Bazârı kat'a/ 1	150	ğuruş
def'a dükkân der-sûk-ı Kâzğancıyân kat'a 1	300	ğuruş

müteveffâ-yı mezbûrun hacc-ı şerîfden gelen

eşyâsıdırki zıkr olunır

müsta'mel kâput aded 1	80	ğuruş
kefen ve (ايلف) tob 1	50	ğuruş
alâca tob 4	80	ğuruş
delâ'ilü'l-hayrât cild 1	10	ğuruş
piştov 1 ve kaddâre 1	100	ğuruş
iki şişe yağ	10	ğuruş
meşlah 1	32	ğuruş

sîm hâtem 4	25	ğuruş
nakd-i akça	900	ğuruş
pâlaska	1	ğuruş
yeşil sârik 1	5	ğuruş
köhne âbânî	5	ğuruş
sağır matara ıbrık 1	3	ğuruş
sîm işleme fes 8	40	ğuruş
alâca tob 5	100	ğuruş
yalâncı incü deste 1	7,5	ğuruş
tesbîh deste 3	30	ğuruş
kala misk yâğı	4	ğuruş
sağır fotu ve cüz'i tezhîb ve sîm mühür	10	ğuruş
yekün		
12002 ğuruş		
minhâ ihrâcât		
müteveffâ-yı mezbûrun keffâreten yemîn ve savmına virilecek	60	ğuruş
resm-i kısmet	325	ğuruş
kâtibiyye çukâdariyye ihzâriyye ve kaydiyye	65	ğuruş
deyn-i Es-seyyid Muhammed Ağa bâ-karârü'l-verase	325	ğuruş
mîhr-i mü'eccel-i zevce-i mezbûre Âişe hatun	500	ğuruş
mîhr-i mü'eccele-i zevce-i mezbûr Emîne hatun	50	ğuruş
müteveffâ-yı mezbûr hâl-i huyûtında iken El-hâc Sâlih		
Efendiye mecmû'-ı mâlından sülûs-i vesâyâsı	3859	ğuruş

*bi-şehâdet-i müfti-yi sâbık Es-seyyid El-hâc Muhammed Efendi ibni Es-seyyid Feyzullah
Efendi ve El-hâc Ebû Bekir*

yekün

5284 ğuruş

sâhhü'l-bâkî

li't-taksîm-i beyne'l-verase

7718 ğuruş

hisse-i zevce-i mezbûre Âişe	964 meblağ / 90
hisse-i zevce-i mezbûre	964 meblağ / 90
hisse-i ahi'l-eb	5788 meblağ / 60

(65/1) Fâtıma Hatunun defteri kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Meydân Müslim mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Fâtıma binti Ömer nâm müteveffiyenin virâseti zevc-i metrûkı Mahmûd bin Mahmûd ile li-ebeveyn kız karındâşı Emine ve anâsı binti Osmana münhasir olduğu şer'an zâhir u numâyân oldukdan sonra verase-i mezbûrûn talebi ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verase bi'l-farîzati's-şer'îye tevzî' vü taksîm olunan müteveffiyeye-i mezbûrenin terekesinin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî zıkr olunır hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis aşere min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

müteveffiyeye-i mezbûreden mukaddem fevt iden	600 ğuruş
babası Ömer ile kız karındâşı iden hisse-i intikâl-i irsiyesi	
döşek 2	50 ğuruş
yorğan 2	30 ğuruş
yasdık 4	30 ğuruş
kilîm 2	30 ğuruş

sîm kuşak me‘a kavlân çift/ 1	25	ğuruş
incilü küpe çift 1	70	ğuruş
(بتن)entâri 1	80	ğuruş
harka بقه 1	80	ğuruş
gezî ve alâca entâri 1	30	ğuruş
müs‘tamel şâlî cübbe	5	ğuruş
ipekli gömlek 2 ve don 4	30	ğuruş
ipekli börk 1	20	ğuruş
hamâm tâkımı	40	ğuruş
çit degirmi 5	10	ğuruş
sâde peşkîr 3 ve uçkur 3	7	ğuruş
işleme peşkîr 2 ve dülbend 1	8	ğuruş
ayna 1	6	ğuruş
entâri 3	45	ğuruş
gömlek 3 ve don 3 ve peşkîr 3 ve makrame 3	50	ğuruş
köhne kâkum kürk بقه 1	20	ğuruş
gerdânlık	110	ğuruş
şâl heybe 1	15	ğuruş
sîm yıldızlı armûdiye 4	10	ğuruş
şâl kuşak	3	ğuruş
çizme ber-vech-i tahmîn	10	ğuruş
boyama tahta sandık 1	18	ğuruş
mihr der-zimmet zevc-i mezbûr	300	ğuruş
şalvâr	10,5	ğuruş

yekün

1742,5 ğuruş

minhâ ihrâcât

müteveffîye-i mezbûrenin techîz ve tekfinine masraf	92,5	ğuruş
resm-i kısmet	43,5	ğuruş
kâtibiyye çukâdariyye ihzâriyye ve kaydiyye	8,5	ğuruş
mukaddemâ kısmet tezkeresiçün virilen	18	ğuruş

yekün

sâhhü'l-bâkî

li't-taksîm-i beyne'l-verase

1568 ğuruş

hisse-i zevc	784	ğuruş
hisse-i uht	522	ğuruş meblağ
/ 80		
hisse-i ümm	561	ğuruş meblağ
/ 40		

(66/1) Bakkâl Nu'mân'ın defteri kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Gaybî mahallesi sâkinlerinden olup *hacc-ı şerîfe* gidüb *esnâ-i râhda* Mina şehir-inde *cebel-i Arafâta* urûcî vaktinde usât-ı arabdan *bi-ğayr-i hakk telef-i nefis* ve *asab-ı emvâl* zımında ahz eyledüklerini *ve'l-yevm ğâ'ib-i hâli fevt* olacağını mütevâtüren *taraf-ı şer'a* ihbâr olunan Bakkâl El-hâc Nu'mân bin Muhammed nâm müteveffânın virâseti *zevce-i metrûkesi* Sâliha binti Kâsım ile *sulb-i kebîr* oğulları İbrahim ve Muhammed ve kebîre kızı Âişeye münhasir olduğu şer'an *zâhir u numâyân* oldukdan sonra *verase-i mezbûrûn* talebi ve *ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verase bi'l-*

farîzati's-şer'îye tevzî' vü taksîm olunan *müteveffâ-yı mezbûrun* terekisinin *defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî* zikr olunır *hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.*

bağ der-mevzi'-i Sucâk (صوجاق) <i>kit'a 1</i>	300	ğuruş
döşek 2	30	ğuruş
yorğan 2	40	ğuruş
yasdık 6	30	ğuruş
sağîr yan minderi 1 ve köşe 2	30	ğuruş
kilîm 1	8	ğuruş
sağîr kâliça 7	50	ğuruş
çamaşur kâzğânı 1 ve legeni 1	70	ğuruş
kebîr 1 ve sağîr şam'dân 2	15	ğuruş
âşurma 1	10	ğuruş
legen 1 ve ibrîk 1	12	ğuruş
sini 3	30	ğuruş
divân 1	3	ğuruş
nuhâs mangâl 2	15	ğuruş
tahta ber-vech-i tahmîn	10	ğuruş
hınta ve şa'ir <i>keyl 3</i>	92	ğuruş
nuhâs fener	2,5	ğuruş
hırdavât-ı menzil der-mahalle-i mezbûre <i>bâb</i>	40	ğuruş
evâni-yi nuhâsiye <i>kıyye 30</i>	110	ğuruş
hırdavât-ı menzil ber-vech-i tahmîn	100	ğuruş
nakd-i der-kise	50	ğuruş

merkeb <i>re's l</i>	50	ğuruş
dükkân der-sûk-ı Sulu Zokâk <i>bâb l</i>	500	ğuruş
bakkâl dükkân gedigi	600	ğuruş
müteveffâ-yı mezbûrun bakkâl dükkânıyla	1456	ğuruş
odası derûnunda vezn olunan bakkâl rızkının kıymeti		
der-zimmet Aziz ve karındâşı Receb	50	ğuruş
an-karye-i Senkût (سنكوت) <i>bâ-temessük</i>		
der-zimmet Cidâr oğlu Ali an-karye-i mezbûr <i>bâ-temessük</i>	190	ğuruş
der-zimmet Cidâr oğlu İbrahim an-karye-i mezbûr <i>bâ-temessük</i>	730	ğuruş
der-zimmet Pehlivân oğlu Muhammed	101	ğuruş
an-karye-i mezbûr <i>bâ-defter</i>		
der-zimmet Emîn oğlu Mustafa an-karye-i mezbûr <i>bâ-defter</i>	103	ğuruş
der-zimmet Cerîd Ebu Bekir an-karye-i mezbûr <i>bâ-defter</i>	63	ğuruş
der-zimmet Tiyraiki Muhammed an-karye-i mezbûr <i>bâ-defter</i>	24	ğuruş
der-zimmet İbrahim <i>bâ-defter-i kassâm</i>	11,5	ğuruş
der-zimmet Cidâr oğlu an-karye-i mezbûr <i>bâ-defter</i>	50	ğuruş
müteveffâ-yı mezbûrun <i>bâ-defter zimem-i nâsda</i> olan alacağı	420	ğuruş
müteveffâ-yı mezbûrun hacc-ı şerîfden gelen nukûdı	225	ğuruş
yekün		
5630,5 ğuruş		
minhâ ihrâcât		
resm-i kısmet-i âdî	130,5	ğuruş
kâtibiyye çukâdariyye ihzâriyye ve kaydiyye ve kalemiyye	28	ğuruş
mihri müeccele-i li'l-zevceti'l-mezbûr <i>bâ-karârü'l-verase</i>	150	ğuruş

yekün

318,5 ğuruş

sâhhü'l-bâkî

li't-taksîm-i beyne'l-verase

5312 ğuruş

hisse-i zevce	664	ğuruş
hisse-i ibn	1859	ğuruş <i>meblağ / 24</i>
hisse-i ibn	1859	ğuruş <i>meblağ / 24</i>
hisse-i bint	929	ğuruş <i>meblağ / 72</i>

(66/2) Şişmân Hasan'ın defteri kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Aynî Fakîh mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Es-seyyid Hasan bin Abdullah nâm müteveffânın virâseti *zevce-i metrukesi* Şerîfe binti Halîl ile *sulb-i kebîr* oğlu *ğâ'ib-i ani'd-diyâr* Musa ve *sulbiye-i kebîre* kızı diger Şerîfe ve sağîre kızı Rukiye'ye münhasir olduğu şer'an *zâhir u numâyân* oldukdan sonra *bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verase bi'l-farîzati's-şer' iye tevzî' vü taksîm* olunan *müteveffâ-yı mezbûrun* terekesinin *defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî zikr* olunır *hurrire fi'l-yevmi's-sâbi' min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn* ve elf.

menzil der-mahalle-i Rüstem Çelebi <i>bâb 1</i>	160	ğuruş
<i>bâr-gîr re's 1</i>	150	ğuruş
<i>piştov tek 1</i>	20	ğuruş
<i>palâska 1</i>	2	ğuruş
<i>meşlah 1</i>	25	ğuruş
<i>kâvuk ve sârik</i>	15	ğuruş

köhne şâlî cübbe 1	3	ğuruş
sağır mâ'i entâri 2 ve içlik 1	13	ğuruş
sağır abâ 1 ve şalvâr 1	20	ğuruş
gömlek 1 ve don 1	6	ğuruş
döşek 1	25	ğuruş
yorğan 3	45	ğuruş
yasdık 3	25	ğuruş
kilîm 2	20	ğuruş
yân kilîmi 1	12	ğuruş
seccâde 1	3	ğuruş
hegbe 1	4	ğuruş
servî sandık 1	20	ğuruş
siyâh çizme çift 1	10	ğuruş
çamaşur kâzğânı 1 ve legen 1	50	ğuruş
legen 1	7	ğuruş
nuhâs fener 1	1,5	ğuruş
sağır şam'dân 2 ve saç ayâğı 2 ve bâlat 1	5	ğuruş
kahve tâkımı ve ve et behâvesi (بخاو)	5	ğuruş
hınta keyl 1,5	50	ğuruş
kahm-ı kadîd ve sağır kuzı 1	30	ğuruş
revğan-ı sâde kıyye 5	13	ğuruş
sâbun ber-vech-i tahmîn	10	ğuruş
nuhâs mangâl 1	7	ğuruş
bıçak 1	1,5	ğuruş

nakd-i dir-kise	30	ğuruş
bulgur ve yârma ve rublâğ 8	20	ğuruş
evâni-yi nuhâsiye kıyye 12	40	ğuruş
hırdavât-ı menzil ber-vech-i tahmîn	13	ğuruş
ağaç kârî	200	ğuruş

yekün

1060,5 ğuruş

minhâ ihrâcât

müteveffâ-yı mezbûrun techîz ve tekfinine masraf	62	ğuruş
resm-i kısmet	26,5	ğuruş
kâtibiyye çukâdariyye ihzâriyye ve kaydiyye	5	ğuruş
mihr-i mü'ecce-i müsbet li'l-zevceti'l-mezbûre	50	ğuruş

bi-şehâde Mustafa bin Hasan ve Memiş Ağa bin Abdullah ğıbbu't-tahlîf

yekün

143,5 ğuruş

sâhhü'l-bâkî

li't-taksîm-i beyne'l-verase

917 ğuruş

hisse-i zevce	114	ğuruş meblağ / 75
hisse-i ibn	401	ğuruş meblağ / 22
hisse-i bint	200	ğuruş meblağ / 71
hisse-i bint	200	ğuruş meblağ / 71

(67/1) Berb hâlikenin defteri kayıdır.

Medfne-i Tokad'da Türbe-i kebîr mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlike olan Berb (بر ب) veled-i Hacuk nâm hâlikenin virâseti *zevc-i metrûkı* İstifân veled-i Toros ile *sulb-i saġîr* oġlu Artin *vasiyye-i saġîre* kızı Herpesime ve babası Hacuk ve anâsı Anna'ya münhasir olduġı şer'an *zâhir u numâyân* oldukdan sonra *bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verase bi'l-farîzati'ş-şer' iye tevzî' vü taksîm* olunan *hâlike-i mersûmenin* terekesinin *defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî* zikr olunur *hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' aşere şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn* ve elf.

köhne döşek 1	15	ġuruş
köhne yorġan 1	12	ġuruş
köhne kilîm 1	6	ġuruş
köhne hâre cübbe 1	30	ġuruş
müsta'mel çiçekli entâri 1	35	ġuruş
köhne entâri 2	8	ġuruş
müsta'mel kutni şalvâr 1	8	ġuruş
don 2	6	ġuruş
gömlük 2	10	ġuruş
börk 1	15	ġuruş
mücessem çit degirmî 3	10	ġuruş
tahta sandık 1	15	ġuruş

yekün

200 ġuruş

minhâ ihrâcât

hâlike-i mersûmenin lâşesine masraf	20	ġuruş
-------------------------------------	----	-------

resm-i kısmet	5	ğuruş	
kâtibiyye çukâdariyye ihzâriyye ve kaydiyye	1	ğuruş	
			yekün
			26 ğuruş
			sâhhü'l-bâkî
			li't-taksîm-i beyne'l-verase
			174 ğuruş
hisse-i zevc	43	ğuruş	meblağ / 60
hisse-i ibn	48	ğuruş	meblağ / 40
hisse-i bint	24	ğuruş	meblağ / 20
hisse-i ümm	29	ğuruş	meblağ
hisse-i eb	29	ğuruş	

(68/1) Filyos oğlu Artin'e müte'allik emr-i âlî kaydıdır.

Akzâ'l-kuzzâti'l-müslimîn-i evlâ-yı vulâtü'l-muvahhidîn ma'deni'l-fasl-ı ve'l-yakîn râfi'-i a'lâmü's-şerî'atü ve'd-dîn vâris-i ulûmü'l-enbiyâ'i ve'l-murselîn el-muhtessanni bi-mezîd-i inâyetü'l-meliki'l-ma'în mevlânâ İzmir kâdısı zîdet-fezâ'iluhû tevkî'-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm olaki Avrupa ticâretiyle me'lûf olan ve bundan böyle izhâr-ı hevâhiş u arzu iden devlet-i aliyyem re'âyâsı ticâretlerinin taht-ı râbîta ve nizâma idhâlleri husûsına irâde-i aliyyem ta'alluk eylediği cihetden müste'men tercümânları ve hizmet-kârlarının nâ'ib oldukları imtiyâzât ve emniyyet ve müsâ'ade-i ri'âyet temâmen bunların haklarında bi-lâ istisnâ icrâ kılınması rusûm-ı ra'yyet-i perverîden olduğu eelden o makûle Avrupa tâcirleri ve hizmet-kârları yedlerinde başka başka beravât ve evâmir i'tâ olunması husûsı bâ-hatt-ı humâyûn virilen şurût-ı nizâmdan ve defterlü tüccârdan Medîne-i İzmir'de mütemekkin Tokadî

Filyos Filibos nâm tâcir yedine *şurût-ı nizâm* üzere mufassal ve meşrûh ticâret berâtı i'tâ olındığına binâ'en *devlet-i aliyem* re'âyâsından olmak üzere mersûmun iki nefer hizmet-kârlarından Tokadlı Artin veled-i Filibos nâm bir nefer hizmet-kârı *şurût-ı berâtı* mücibince *himâyet u siyânet* olunmak bâbında *emr-i şerîfim* sudûrını tüccâr vekîlleri memhûr *arz-ı hâlleriyle* istid'â eyledüklerin *tüccâr-ı mersûmenin* nâzırı olan *dîvân-ı humâyûnum begligçisi kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim* Ali Enverî zîde-mecduhû *bâ-takrîr ifâde* itmekle *dîvân-ı humâyûnumda* mahfûz nişân kaydına mürâca'at olundukda *tâcir-i mersûm* Avrupa tüccârından olmak üzere binikiyüzotuzüç senesi *evâhir-i şa'bânında* yedine mufassalen *berât-ı şerîfim* virildiği mukayyed ve müste'menânın berâtlü tercümânları ve hizmet-kârları misillü Avrupa tüccârı olanlar ve oğulları ve başka başka yedlerine *evâmir-i şerîfem* virilen iki nefer hizmet-kârı ancak avâriz ve kassâbiyye akçası vesâ'ir rusûm ve *tekâlif-i örfiye* teklifiyle *te'addî vü rencîde* olunmamaları *tâcir-i mersûmun* berâtında münderic iddüki tahrîr olunmağla *vech-i meşrûh* üzere amel olunmak fermânım olmağın imdi *tâcir-i mersûmun* iki nefer hizmet-kârlarından mesfûr Tokadlı Artin veled-i Filibos *tâcir-i mersûmun* hizmetinde olub evâsıt cizye olan altı ğuruşun üzerine *şurût-ı nizâmları* mücibince dört ğuruş zammıyla virecekleri on ğuruş ikiyüzotuziki senesi muharreminden i'tibâren umûmî vâki' olan zamîme ile me'an beher sene nâzırları ma'rifetiyle Âsitâne cizye-dârına teslîm eyledükçe cizye-dâr ve tüfenkçiler tarafından kâğıd i'tâsı vesîlesi ve *mutâlabât-ı mezkûre* ile *te'addî vü rencîde* itdirilmeyüb *ber-mücib-i şurût-ı berât himâyet u siyânet* olunmak bâbında *fermân-ı âlî şânım* sâdır olmuşdur buyurdumki hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda *vech-i meşrûh* üzere *şeref-yâfte-i sudûr* olan *fermân-ı vâcibü'l-etbâ' ve lâzîmü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûniyle* amel u hareket ve

hilâfından *tevkî vü mübâ'adet* eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîran fi evâ'il-i şehri muharremü'l-harâm sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

be-makâm-ı Konstantiniye-i mahrûse &

(68/2) Mâryem'in defteri kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Debbâğ-hâne-i Atîk mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlike olan Mâryem binti Boğos nâm hâlikenin virâseti harsan vârisi *li-beveyn* er karındâşı *ğâ'ib-i ani'd-diyâr* Munzik'e münhasir olduğu şer'an *zâhir u numâyân* olduğdan sonra *bâ-ma'rifet-i şer'* tahrîr olduğu mahalde tahrîr ve *bâ-hüccet-i şer'ie* kayyım *nasb u ta'yîn* olunan Mardoros veled-i Kôrk nâm zımmîye teslim olunan *hâlike-i mersûmenin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî zikr* olunur hurrîre fi'l-*vevmi't-tâsi'* aşere min şehri rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

bağ der-mevzi'-i Haydar Hân <i>kıt'a 1</i>	250	ğuruş
yasdık 9	100	ğuruş
şilte döşek 1	10	ğuruş
köhne yorğan 2	20	ğuruş
yün ber-vech-i tahmîn	14	ğuruş
köhne kebe 3	10	ğuruş
kefere minderi 4	3	ğuruş
işleme peşkîr 4	20	ğuruş
beyâz bez <i>tob 1</i>	2	ğuruş
beyâz çârşab 1	3	ğuruş
boyâlı bez <i>tob 1</i>	10	ğuruş
çit yorğan yüzü 1	10	ğuruş
işleme (شنجوق) 1	25	ğuruş

müsta'mel çiçekli entâri	20	ğuruş
şerîf ve ipek ber-vech-i tahmîn	25	ğuruş
sâbun kıyye 5	15	ğuruş
penbe iplik kıyye 0,5	5	ğuruş
nakd-i dir-kise	2,5	ğuruş
penbe kıyye 0,5	3	ğuruş
boğça 2 ve havlu 1	5	ğuruş
Kütahya tabağı 2	2	ğuruş
köhne gömlek 1	2	ğuruş
kırmızı bez tob 1	20	ğuruş
beyâz dülbend 2	5	ğuruş
hamâm takımı	10	ğuruş
bez parçaları	2	ğuruş
işleme uçkur 1	5	ğuruş
müsta'mel dolama peşkîr 1	5	ğuruş
sâde peşkîr 1	2	ğuruş
alâca entâri 1	10	ğuruş
çit degirmi 1	2,5	ğuruş
işleme peşkîr 1	5	ğuruş
def'a bez parçaları	5	ğuruş
nuhâs mangâl 1	20	ğuruş
sağîr şam'dân 1	2	ğuruş
köhne kilim 3	25	ğuruş
fincan 14	15	ğuruş

müsta'mel keremîd entâri 1	10	ğuruş
keten borkî aded 1	5	ğuruş
penbe ipliki dirhem 100	3	ğuruş
gögül ipeki dirhem 100	6	ğuruş
servî sandık 1	20	ğuruş
tahta sandık ve çekmece 1	15	ğuruş
arâkı şişesi	10	ğuruş
sağîr İngiliz bardâğı 2	5	ğuruş
bîrûn bıçâk	2	ğuruş
kaşık deste 2	2	ğuruş
cezbe 2 ve ibrık 2	2	ğuruş
hırdavât-ı menzîl ber-vech-i tahmîn	20	ğuruş

yekûn

840 ğuruş

minhâ ihrâcât

hâlike-i mersûmenin lâşesine masraf	50	ğuruş
resm-i kısmet	21	ğuruş
kâtibiyye çukâdariyye ihzâriyye ve kaydiyye	4	ğuruş

yekûn

74 ğuruş

sâhhü'l-bâkî

765 ğuruş

(69/1) sâhibü'l-hayrât ve'l-hasenât Emine hatunun vakfiyesi kaydıdır.

Mâ-fih-i mine'l-vakfi müsahhali es-hali'l-mükemmeli vaka'a-indi ve vazaha beyne yedeyy ve hukimet nashahû ve luzûmehû ve şurûtehû ve kuyûdehû âlime bi'l-hilâf beyne'l-e'imme'l-eslâf ve ani'l-fakîr ileyhi azze şânehû ve te'âlâ Ali Sâbit el-mevle'l-hilâfehû bi-Medîne-i Tokad gufirelehû.

El-hamdülillahi rabbi'l-âlemin ve's-salâtu ve's-selâmü alâ rasûlinâ Muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecma'in emmâ ba'd işbu vesîkanın tahrîrine bâdî ve bâ'is Medîne-i Tokad mahallâtından Yâş Meydân mahallesi sâkinlerinden sâhibü'l-hayrât ve'l-hasenât zâtî ma'rûfe Emîne binti Ahmed nâm hatun tarafından vakf-ı âti'l-beyânı ikrâra vekîl olduğı zât-ı mezbûreyi bi-şahsuhâ ma'rifet-i şer'îye ile ârifân olunan Molla Muhammed bin Ebû Bekir ve Es-seyyid Osman bin Abdullah nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit u subût vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan leblebici-zâde Muhammed Efendi ibni Osman Efendi meclisü şerî'at-ğarrâ u mahfel-i tarîkat-ı zehrâda vakf-ı âti'z-zikri li-ecli't-teslîm ve't-tescîli's-şer'î mütevellî nasb u ta'yîn eylediği kız karındâşının oğlunun oğlu Ahmed bin Osman ve İbrahim bin Muhammed mahzarlarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüm müvekkilem mezbûrenin hâlâ yedinde ve taht-ı tasarrufunda mülki olub Medîne-i mezbûre fenâsında Çaka kolı nâm mevzi'de vâkî' bir taraftan Beg Bâğı câmi'-i şerîfinin hitâbetine meşrût vakf-ı bağçe ve bir taraftan Ebû Bekir Ağanın zevcesi ve bir taraftan İmâm oğlu Muhammed bağçelerine ve bir taraftan tarîk-i âmme müntehi bir kıt'a bağçesini mâlından ifrâz ve mülkünden mümtâz idüb hasbetallahu'l-azîm ve taleben li'l-mürzât-i rabbü'r-rahîm vakf u habs ve teslîm-i mütevellî-yi mezbûr idüb şöyle şart eylediği bağçe-i mezkûr icâr olunub hâsil-ı icârından senevî Takyeciler câmi'-i şerîfine üç ğuruşluk şem'-i al ikâd eyleyeler bâkî kalan icârât mâ-rü'l-beyân kız karındâşının oğlunun zevcesi Fâtıma ile beyenlerinde li'l-zikr misl-i hattü'l-ünseyeyn taksîm eyleyeler ve ba'dehû vefâtihum

evlâd-ı evlâd-ı evlâdları kezalik vakfiyyet üzere me'a't-tevliye mutasarrıflar olub beyenlerinde li'l-zikr misl-i hattü'l-ünseyeyn taksîm eyleyeler iyâzen billahi ta'âlâ ba'dehû inkırâzû'l-evlâd câmi'-i şerîf-i mezkûrda yevm-i selâse bâ-berât her kim vâ'iz olur ise bağçe-i mezkûra mutasarrıf olub şurût-ı mezkûreyi icrâ eyleyeler deyü ta'yîn-i şurût ve teybîn-i kuyûd ile teslim-i mütevelliyân-ı mezbûrân idüb anlar dahi sâ'ir evkâf mütevellileri misillü vakfiyyet üzere me'a't-tevliye mutasarrıf ola didi didükde vekîl-i mezbûrun ber-vech-i meşrûh cârî olan ikrârını mütevelliyân-ı merkûmân bi'l-muvâcehe tasdik ve bi'l-müşâfehe tahkîk eyledüklerinden sonra vekîl-i mezbûr ketb-i fikhıyye-i mu'teberde testîr u tahrîr olunan vech-i vecîh-i şer'î üzere istircâ' ile istihkâm itmekle hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsnü me'âb Efendi hazretleri dahi tercihan li-cânibü'l-hayr vakfiyyetini tecvîz iden e'imme-i dînden alâ kavî-i min yerâh sıhhat ve luzûm-ı vakfla hükm u emr itmegün vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım oldı min ba'z nakz u nakzı muhâl ve tebdîl u tağyîrine mecâl-i mümteni'ü'l-ihtimâldir femen bedelehû ba'dehû mâ-sem'a fe-innemâ ismehû alellezîne yubeddelûne innellahe semî'un alîm ve ecrü'l-vâkıf ale'l-hayyi'l-cevâdü'l-kerîm cerî zelik hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi' aşere min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Mustafa Efendi ibn Hüseyin
Molla Hasan ahi'l-mezbûr
Molla Muhammed Serrâc
El-hâc Osman çâncı
Duhâncı Molla Ahmed
Mahtûmî Hâfız Molla İbrahim
Hüseyin Efendi Mücellid
ve ğayrihim mine'l-huzzâr

(69/2) *Sâhibü'l-hayrât ve'l-hasenât* Şerîfe Hatun'un vakfiyesi kayıdır.

Mâ-fih-i mine'l-vakfi müsahhali es-hali'l-mükemmeli vaka'a-ındi ve vazaha beyne yedeyy ve hukimet nashahû ve luzûmehû ve şurûtehû ve kuyûdehû âlime bi'l-hilâf beyne'l-e'imme'l-eslâf ve ani'l-fakîr ileyhi azze şânehû ve te'âlâ Ali Sâbit el-mevle'l-hilâfehû bi-Medîne-i Tokad gufirelehû.

El-hamdülillahi rabbi'l-âlemin ve's-salâtu ve's-selâmü alâ rasûlinâ Muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecma'în emmâ ba'd işbu vesîkanın tahrîr u testîrine bâ'is Medîne-i Tokadda Cedîd mahallesi sâkinlerinden sâhibü'l-hayrât ve'l-hasenât Şerîfe binti Hüseyin nâm hatun tarafından vakf-ı âti'l-beyânı ikrâra vekîl olduğı zâtî mezbûreyi bi-şahsuhâ ma'rifet-i şer'îye ile ârifân olan Tâhir bin Pîr Muhammed ve ferrâş Molla Emîn bin Muhammed şehâdetleriyle sâbit u subût vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan Es-seyyid Abdurrahman Efendi ibni Hüseyin nâm kimesne meclisü şerî'at-ğarrâ u mahfel-i tarîkat-ı zehrâda vakf-ı âti'l-beyânı li-ecli't-teslîm ve't-tescîl hasebi mütevellî nasb u ta'yîn eylediği Hüseyin Efendi ibni Hüseyin mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem mezbûrenin hâlâ yedinde ve taht-ı tasarrufunda mülküm olub mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafdân Ahmed Ağa ve bir tarafdân mezbûr Tâhir Ağa ve bir tarafdân Abdülkâdir menzillerine ve bir tarafdân tarîk-i hâssa müntehî bir bâb menzilden ifrâz olunan nisf-ı menzilini mâlından ifrâz ve mülkünden mümtâz idüb hasbetallahu'l-azîm ve taleben li'l-mürzât-i rabbü'r-rahîm vakf u habs ve teslîm-i mütevellî idüb şöyle şart eylediki nisf-ı menzil-i mahdûd-ı mezkûra mâdâm kendi huyûtda oldukça vakfiyyet üzre me'a't-tevliye mutasarrıf olub senevî Medîne-i mezbûrede vâki' Takyeciler câmi'-i şerîfine üç ğuruşluk şem'-i al ikâd eyleye ve ba'dehû vefâtihâ evlâd-ı evlâdları vakfiyyet üzre me'a't-tevliye mutasarrıf ola iyâzen billahî te'âlâ ba'dehû inkırâzü'l-evlâd câmi'-i mezkûrun كوفرد imâmı ve

mü'ezzini ve ferrâşı *ale's-seviye* mutasarrıf olalar deyü *ta'yîn-i şurût ve tebyîn-i kuyûd* ile *teslîm-i mütevellî-yi mezbûr bi'l-muvâcehe tasdik ve bi'l-müşâfehe tahkîk* eyledükden sonra *vekîl-i mezbûrun ketb-i fikhiyye-i mu'teberede tahrîr u testîr* olındığı *vech-i vecîh-i şer'î* üzre *istircâ'* ile *istihkâm* itmekle *hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsnü me'âb* Efendi hazretleri dahi tercihan *li-cânibü'l-hayr e'imme-i dînden alâ kavî-i min yerâh* sıhhat ve *luzûm-ı vakfla hükm u emr* itmegin *vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım oldı min ba'd nakz u nakzı muhâl ve tebdîl u tağyîrine mecâl-i mümteni'ü'l-ihimâldir femen bedelehû ba'dehû mâ-sem'a fe-innemâ ismehû alellezîne yubeddelûne innellahe semî'un alîm ve ecrü'l-vâkıf ale'l-hayyi'l-kayyümü'l-cevâdü'l-kerîm* hurrîre *fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-işrîn şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selâsîn ve mi'eteyn ve elf.*

Müsevvid Es-seyyid Muhammed Efendi bin Es-seyyid Ömer Efendi

Es-seyyid Halîl Ağa ibni Süleyman kâtır-zâde

Sarrâc Molla Ali nâ'ib-i nâhiye

Halîl Efendi bin Osman âzâd-zâde

Es-seyyid Ahmed küfli-zâde

Es-seyyid Hüseyin küfli-zâde

Duhâncı Molla Sâlih bin Süleyman mühtedî

Es-seyyid Şerîf Alemdâr

Ve Mahzûmi Mustafa Efendi

Es-seyyid Abdullah Kırî Ali-zâde

Hâfız-zâde Mustafa Efendi

Mutâf İsmail Haşem

Bıçâkçı Es-seyyid Abdülkâdir

Partines (پرتينس) Es-seyyid Molla Emîn

Es-seyyid Abdülbâkî

Es-seyyid Molla Hüseyin bin Es-seyyid Molla Emîn

Es-seyyid Molla Emîn bin Es-seyyid Molla Muhammed

Es-seyyid Molla Mustafa bin Es-seyyid Molla Seyfeddîn

Molla İsmail kuleli-zâde

Ve ğayrihim *mine 'l-huzzâr*

(70/1) *Yâ fettâh* binikiyüzotuzüç senesine mahsûben mâh-ı şevvâl-i şerîfin yigirmibeşinci gününden cümle marifetiyle memlekete olan masrafı beyân ider.

	<i>ğuruş</i>
binikiyüzotuzüç senesine mahsûben bâ-emr-i âlî matlûb buyurılan kal'a ta'mîri için virilen	09546,5
bu mezkûr kal'a tamîri için matlûb buyurılan mebâliğin tahsîli için bâ-buyruldı Lütfullah Paşa Efendimiz tarafından gelen cebehânci Ahmed Ağaya virilen hizmet	00550,5
binikiyüzotuzdört senesine mahsûben ağnâm bedeli için matlûb buyurılan bâ-emr-i âli virilen mebâliğ	05150
bu mezkûr mebâliğ tahsîli için Lütfullah Paşa Efendimiz bâ-buyruldı gelen Yakûb Ağaya virilen hizmet	00350
bedel-i ağnâmın hizmetine afv için faziletli hâkim Efendiye virilen harc-ı i'lâm	00250

bu mezkûr i'lâmı Sivasa getüren imâretçi-zâde	292 00070,5
El-hâc Ömer Efendi ve yegeni Hâfız Efendiye harc-ı râh	
bedel-i ağnâmın akçasını Sivasa getüren Hatîb Efendiye me'an	00090,5
Molla Feyzullah virilen harc-ı râh ve Sivasa getürdükde	
noksân gelen onbuçuk ğuruş ile ile me'an	
—	16007,5
binikiyüz otuzdört senesine mahsûben bâ-emr-i âlî matlûb buyurılan	11001
imdâd-ı hazariyyenin taksît-i evveli için virilen mebâliğ	
bu mezkûr imdâd-ı hazariyyenin tahsîliçün bâ-buyruldı gelen Hâfız	00200
Ağaya virilen hizmet	
Sivasdan azîmet buyuruldukda ser-bevvâbîn-i der-gâh-ı âlî	01000
Ömer Kâşif Efendimize virilen beş tob sevâ'i kıymeti	
ve etbâ'larına virilen hizmet	00130
Ömer Kâşif Ağa hazretlerine Zileye kadar me'an	00220
virilen yigirmiiki aded mekâri	
Ömer Kâşif Ağa hazretlerine Lutfullah Paşa Efendimiz tarafından gelen	00020
hazînesi ile me'an Zile'ye kadar virilen cebeli 2	

293
18678,5

Sîvâs mâddesiçün <i>devlet-i aliyye</i> tarafından der-gâh-ı âlî gedüklülerinden sa'âdetlü voyvoda Ağaya me'mûren gelen za'îm Ağaya virilen	01500
ve etbâ'larına virilen hizmet	00300
Osman Paşa bekâyasıçün <i>der-gâh-ı âlî</i> gedüklülerinden <i>bâ-emr-i âlî</i> me'mûren gelen za'îm El-hâc Muhammed Ağaya virilen hizmet	02618
mezkûr za'îm Ağanın etbâ'larına virilen hizmet	00300
za'îm El-hâc Muhammed Ağa ile me'an Lutfullah Paşa Efendimiz tarafından <i>bâ-buyruldu</i> gelen Ahmed Ağaya virilen hizmet	00240
Osman Paşa bekâyasından <i>bâ-emr-i âlî</i> matlûb buyurılan mukaddem sâlyâneye idhâl olunan kırkikibinkırk ğuruşdan	00717
	24350,5
binikiyüz otuzüç senesine mahsûben <i>bâ-emr-i âlî</i> matlûb buyurılan mubâya'a bedeliyesiçün Tobkara El-hâc Muhammed Ağaya virilen i'âne içün dahi beşyüz ğuruş ziyâde virilen mebâliğ	44490
menzilci Herik (هریک) ve Kâz-âbâd ve Artuk-âbâd ve Zile ulaklarıçün <i>bâ-mürâsele</i> virilen hizmet	03500

menzilci nizâmı için fermân getüren tâtâra virilen hizmet	03500
otuzüç senesine mahsûben sa'âdetlü voyvoda Ağaya fi'ât-ı tekne için virilen	02500
se'âdetlü voyvoda Ağaya onikibindörtyüzellidört ğuruşa virilen güzeşte	00910
ihrâk gicesinde inâyetlü voyvoda Ağanın virdigi bahşış	00055
Tozanlu ihtiyârlarına Sâlih Ağa gitdükde se'âdetlü voyvoda Ağa ma'rifetiyle üç hil'at-bahâ	00150
se'âdetlü voyvoda Ağa ma'rifetiyle vehhâbının müjdesini getüren tâtâra virilen hizmet	00100
	75110,5
Kara hisâr vâlisi hârikacı hârikacı Ali Paşa Efendimiz tarafından gelen zahîrecisi Osman Ağaya virilen hizmet	00175
Lutfullah Paşa Efendimiz tarafından <i>i'lân-ı şâ'iyâ</i> buyruldısı getüren Aslan Ağaya virilen hizmet	00330
mâh-ı zilka'de ve zi'l-hicce ve muharrem mâhiyesi için yüzbâşıya virilen ücret	00600
tâcir El-hâc Ahmed Efendi âsitâneye nuhâslar	00057

vardukda gömlek ve hamâliye virdigi	
El-hâc Ahmed Efendi ma'rifetiyle darb-hâne emîni Efendimizin memhûr-dârı Ağaya virilen bir kahve altı tákımı	00147
Âsitâne-i aliyyede tanzîm itdirdigi iki kıt'a <i>emr-i humâyunun</i> masrafı	00186
El-hâc Ahmed Efendi Âsitânedan avdet itdükde me'an getüren tâtâra virilen <i>harc-ı râh</i>	00171
mezkûr El-hâc Ahmed Efendinin Âsitâne-i aliyyede kendi masrafı	00250
	77709,5
menzilcilere iki hil'at kıymeti	00365
sârıklar için Sivasa i'lâm getüren tüfenkçiye virilen	00015
Devletlü Lutfullah Paşa Efendimiz tarafından gelüb sârıkları ihzâr getüren kavvâslara virilen	00035
sârıkların esblerini getürmek için gelen kavvâslara virilen	00020
se'âdetlü Koca Ağanın binikiyüzelli ğuruşuna virilen güzeşte	00060
duhâncı Ahmed Ağanın bin ğuruşuna virilen güzeşte	00090

sa'âdetlü Kavs oğlu Muhammed Ağanın üçbinyediyüz ğuruşuna	296 00480
ramazân-1 şerîfin ğurresinden saferin ğâyetine kadar virilen ğüzeşte	
yevm-i abdde tob için alınan bârut on kıyye	00060
	78834,5
serdâr Hüseyin Ağaya virilen tahsildâriye	00150
Lutfullah Paşa Efendimizin tüfenkçi bâşısı devre çıkdıkda Devletlü Efendimize	00050
i'lâm getüren tâtâr Mustafa Ağaya virilen hidmet	
tâtâr Mustafa Ağadan sonra cümle ma'rifetiyle se'âdetlü voyvoda Ağanın	00050
bâş çâvuşı Almusa tüfenkçi bâşı kaldırmaya gitdükde virdigi	
Lutfullah Paşa Efendimiz Almus karyesine teşfflerinde	00611
<i>bâ-mürâsele rü'yet</i> olundukda bu def'a sâlyânemize	
mahsûb olunan masrafları	
Difye karyesine teşrîflerinden sonra huzûr-ı şer'den	00256
<i>karye-i mezkûra</i> varub keş olub sâlyânemize mahsûb olunan masârifâtları	
Tobkara El-hâc Muhammed Ağa ile me'an Turhala kadar beş cebeli	00040
ma'denden gelen oniki yük hazîne iki gice bekçi ve Turhala kadar beş cebeli	00046

Erzurumdan gelen hazîne bekçisine virilen	00004
	<hr/>
	80041,5
(71) nakl-i yekün ğuruş	
	80041,5
Tozanlu ihtiyârlarına gelsün کاسون için giden sâ'îye virilen	00013
ihtiyârlar geldükde mahbûs olanlar için	00005,5
oda bâşıya ve yeniçerilere virilen hizmet	
mu'temedler ma'rifetiyle defterlere ve akça tahtalarına virilen	00025,5
Saka Alemdârı Tozanlu mâddesiçün se'âdetlü voyvoda Ağa huzûrında hesâbları	00060
rü'yet için Sivasa gitdükde masrafı	
Hâcî Timur'un nefî gitdükde Bazâra kadar dört cebeliye virilen	00016
def'a ma'denden gelen hazîne bekçisine virilen	00020
ve Turhala kadar iki cebeliye virilen	
	<hr/>
	80180
Tozanlu'dan gelen üç aded hayvânın noxsânı ve bu tarafda masrafı	00130
Tozanlu'ya sâlyânenin kabzına me'mûr giden Artin zimmîye ücret virilen	00200
hüccâc müjdecisine virilen bir hil'at kürk bahâsı	00050

pâzvend bâşı Hüseyin Ağaya cümle ma'rifetiyle virilen kazma balta kürek bahâsı	00030,5
aded-i aġnâmin akçası tarafından gelüb Ali Paşa getirâne virilen	00020
mukayyid Osman Efendiye hânın hücceti için virilen kaydiye	00005
kazâların nâ'ibleri ve esîrlerin tefîşiçün Lutfullah Paşa Efendimiz tarafından gelen Ağaya hizmet	00070
	80690,5
Tozanlu nakîbi El-hâc Ahmed Ağaya ve karındâşı Mahmûd aâya ve voyvoda Aġa ma'rifetiyle iki hil'at bahâ binikiyüzyigirmidört ve yigirmialtı senesine mahsûben şark tarafına müretteb mübâya'a bekâyasıçün <i>bâ-emr-i âli</i> gelen za'îm Ağaya etbâ'larına ve me'an mübâşir tâtâra hizmet	00190
bu mezkûr mübâya'a bedeli bakâyâsıçün faziletli hâkim Efendiye virilen <i>harc-ı i'lâm</i>	00580
bu mezkûr mübâya'a bedeli bakâyâsıçün faziletli hâkim Efendiye virilen	00800
ale'l-hesâbları mukaddem ve mü'ehhar tahsîl iden voyvoda Aġanın ve hâkim Efendi hazretlerinin etbâ'larına virilen	00180
Lutfullah Paşa Efendimizin deli bâşısı Emîr Sa'ide geldükde se'âdetlü voyvoda	00230

Ağa ma'rifetiyle kazâ-yı hıfz için masrafı

otuzüç senesi şevvâl-i şerîfinin yigirmibeşinci gününden rebî'ü'l-ahir ğâyetine 02960

kadar memleketin konâk masrafı ve mübâşir Ağalara kahve ve duhân

---

85630,5

sâlyâneden mahallâtda kalan bakâyâ

21553,5

se'âdetlü voyvoda Ağa ma'rifetiyle *bâ-temessük* bakâyâ kalan

03492

Komanat ve Kâfirni'de kalan bakâyâ

03500

Tozanlu'da kalan bakâyâ

03500

115126

ale'l-hesâb esnâfdan ve çorbacıardan alınan yetmişikibin ğuruşdan

000750

alınub virildükde noxsânı

115876

ğuruş

013073

mukaddem sermâye için vaz' olunan sermâye 05000

cümle ma'rifetiyle Veys begin furuhat olunan hânı 05000

ihrâc--

102803

Tozanlu bakâyâsından voyvoda Ağa ma'rifetiyle 03073

002304

tahsîl olub memlekete sarf olunan

---

*bu mebâliğden ihrâc olunduktan sonra bâkî kalan
memlekete sarfı beyân eder*

İslâm ile müşerref Molla İbrahime libâs kıymeti 0070

Hâfız Efendinin altı aylık zi'l-ka'denin ğurresinden 0750
rebî'ü'l-ahir ğurresine kadar ücret

tahtacı Hâfız Efendiye geçen mebâliğ 0614

kolcılara ale'l-hesâb virilen mebâliğ 0120

mu'temed Sirkeze ücretinden geçen mebâliğ 0750

2304

İşbu defterin *derûn-ı zahrında* olan masârifâtın mutasarrıfa ve şehir kethüdâlarının ve re'âyâ mu'temedlerinin *umûr-ı belde* için istidâline ve istikrâzları olan *duyûn-ı mutasarrıfa* cümle *ahâli-yi belde* ma'rifetleri ve *ma'rifet-i şer'le* olduğundan *tekâlif-i örfiye ve şâkkayı* müseccel olan *ehl-i İslâm* ve *re'âyâ* kendi taraflarından asâleten ve sâ'irlerine vekâleten bir mahalle cem' olub *defter-i mezkûreyi* beyenlerinde kırâ'at ve hesâblarını rü'yet ve *defter-i mezkûrede* olan mesârif ve duyûn makbûlleri olduğunu cümle *ehl-i İslâm* ve *re'âyâ bâ-cem'ihum meclisü şer'a* gelüb *ikrâr u i'tirâf* eyledüklerinden sonra temhîrimizi *ricâ vü iltimâs* itmeleriyle cümlelerin *kabûl-i*

karîn eyledükleri ve cümle *takrîr-i meşrûhaları* işbu mahalle şerh virilüb imzâ olunub temhîr olunmuşdur hurrîre *Gün 21 Rebî'ü'l-ahir 1234*.

(72/1) Binikiyüzotuzüç senesi *mâh-ı şevvâl-i şerîfinin* yigirmibeşinci gününden berü *ale'l-hesâb* çorbacılarından ahz olunan mebâliği beyân ider

	<i>ğuruş</i>
	42200
ve esnâfdan <i>ale'l-hesâb</i> alınan mebâliğ	31300
se'âdetlü voyvoda Ağaya <i>bâ-temessük</i>	17300
mubâyâ'a akçasından Tobkara El-hâc Ağaya virilecek mebâliğ	05490
menzilci Ömer Ağaya ikibinbeşyüz <i>ğuruş</i> dan kalan mebâliğ	01597
Kavs oğlu Muhammed Ağaya iki kıt'a temessük ile virilecek mebâliğ	04180
Dârendeli El-hâc Muhammed Ağaya <i>bâ-temessük</i> virilecek mebâliğ	02000
duhâncı Ahmed Ağaya <i>bâ-temessük</i> virilecek mebâliğ	01000
Hushus (هوسهوس) oğlu Muğdisi Karabete virilecek mebâliğ	00650

105717

kezalik cümle iltimâsıyla ber-minvâl-i muharrer işbu mahalle dahi temhîr olundu

(72/2) Filyos oğlunun zevcesi defteri kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Soğuk Pınar-ı Müslim mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlîke olan Mâryem binti Artin hâlîkenin virâseti zevc-i *metrûkı* Artin veled-i Filyos ile *sadr-ı kebîr* oğulları Ohân ve Boğos ve *ğâ'ib-i ani'd-diyâr* Filyos ve Usab *sadriye-i kebîre* kızları Tirezyâ ve Lusiya ve sağîre kızları Tâkuke (تاكوكه) ve Perâbiyâ (پرابيا) ve Beliç (بليچ) ve Anna'ya münhasir olduğu şer'an *zâhir u numâyân* oldukdan sonra *bâ-ma'rifet-i şer' terekesi tahrîr ve beyne'l-verase bi'l-farîzati's-şer' iye*

tevzi' vü taksîm olunan *hâlike-i mersûmenin defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî* zikr olunur *hurrîre fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-işrîn şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.*

elmâs hırdalı altun kuşak me'a kavlân <i>çift 1</i>	700	ğuruş
def'a altun kuşak me'a kavlân <i>çift 1</i>	445	ğuruş
incüli enselik ta'bîr olunan	130	ğuruş
birerbuçukluk fındık altunı <i>aded 7</i>	192	ğuruş
altun gerdânlık <i>miskâl 17</i>	306	ğuruş
altun menkûl <i>miskâl 43 dirhem 1</i>	829	ğuruş
altun (اقرصو) kol bâğı <i>miskâl 42 dirhem 1</i>	872	ğuruş
altun zil <i>miskâl 91</i>	1282	ğuruş
kebîr onluk yâldız altunı <i>aded 1</i>	200	ğuruş
sağîr beşlik altunı	60	ğuruş
kolluk incü <i>miskâl</i>	100	ğuruş
gök yâkut küpe <i>çift 1</i>	500	ğuruş
zümrüd küpe <i>çift 1</i>	35	ğuruş
incüli küpe <i>çift 1</i>	30	ğuruş
incü-i esfer <i>miskâl 10 dirhem 1</i>	960	ğuruş
elmâs yüzük <i>aded 1</i>	230	ğuruş
def'a elmâs yüzük <i>aded 1</i>	90	ğuruş
işleme çevra <i>aded 1</i>	30	ğuruş
lâl yüzük <i>aded 1</i>	20	ğuruş
hırdalı elmâs yüzük <i>1</i>	45	ğuruş
sîm (طائىفا) <i>aded 2</i>	45	ğuruş

incüli kutûr ta‘bîr olunan	300	ğuruş
nakd-i akça	45	ğuruş
sîm kutûr ve hamâ’il 1	39	ğuruş
enfiye fotusu <i>aded 4</i>	25	ğuruş
ufak hırda altun	30	ğuruş
müsta‘mel sırmâlı kavlân <i>aded 2</i>	16	ğuruş
sîm bilezik <i>çift 1</i>	10	ğuruş
şeritli kadîfe cübbe 1	180	ğuruş
şeritli şâl cübbe	50	ğuruş
Sarısekizli sevâ’i <i>tob 1</i>	90	ğuruş
güz sevâ’i <i>tob 1</i>	75	ğuruş
turuncı sevâ’i <i>tob 2</i>	25	ğuruş
sansâr kürk بقه 1	70	ğuruş
zerdevâ kürk بقه 1	200	ğuruş
kâkum kürk بقه 1	150	ğuruş
köhne zincâb kürk بقه 1	5	ğuruş
sûzânî (فنوز) işleme	60	ğuruş
sârlı sevâ’i entâri 1	80	ğuruş
def‘a sûzânî (فنوز)	25	ğuruş
elmâsî sevâ’i entâri 1	50	ğuruş
kutni entâri 1	50	ğuruş
بنن entâri 1	150	ğuruş
Bursa çiçekli entâri 1	40	ğuruş

köhne tamgâ hân entâri 1	20	ğuruş
Keşân boğça 1	10	ğuruş
mücessem çit degirmi 16	48	ğuruş
sevâ'i entâri 1	60	ğuruş
hatâyi kürk börk	30	ğuruş
Sivas çorâbı çift 11	10	ğuruş
peştemâl 12	30	ğuruş
işleme çevra aded 2	24	ğuruş
beyâz çârşab 1	15	ğuruş
mendil börk 2	40	ğuruş
sağır peşkîr ve havlu 1	26	ğuruş
mâ'i peştemâl 2 ve boğça ve fota 1	15	ğuruş
beyâz dülbend ve mücessem degirmi 20	60	ğuruş
iki parça atlâs	14	ğuruş
ipekli gömlek aded 24	384	ğuruş
işleme çevra 1	50	ğuruş
def'a ipekli gömlek aded 16	209	ğuruş
müsta'mel kavlân 1	15	ğuruş
ketân parçası ve dur kise 2	19	ğuruş
harîr ber-vech-i tahmîn	8	ğuruş
sağır tere (تره) peşkîr 3	6	ğuruş
kırmızı peştemâl 1	5	ğuruş
Frenk çâkusı aded 22	44	ğuruş
beyâz nakışlı havlu 1	40	ğuruş

def'a havlu 1	25	ğuruş
işleme peşkîr 3	60	ğuruş
def'a peşkîr <i>aded 6</i>	36	ğuruş
işleme havlu 1	20	ğuruş
işleme uçkur 2	25	ğuruş
işleme yağlık 2	40	ğuruş
def'a yâğlık 8	32	ğuruş
işleme bayâğı uçkur 2	10	ğuruş
ufak peşkîr ve pârçaları	10	ğuruş
işleme yâğlık 1	4	ğuruş
servî sandık 1	28	ğuruş
sağır çekmece <i>aded 1</i>	5	ğuruş
nakd-i akça	4000	ğuruş
yâldız altunı <i>aded 84</i>	1260	ğuruş

yekün

15602 ğuruş

minhâ ihrâcât

hâlîke-i mersûmenin lâşesine masraf	500	ğuruş
resm-i kısmet-i âdî	389	ğuruş
kâtibiyye çukadâriyye ihzâriyye ve kaydiyye	78	ğuruş

yekün

967 ğuruş

sah   sah   sah   sah   sah

sâhhü'l-bâkî

li't-taksîm-i beyne'l-verase

14635 ğuruş

hisse-i zevc	3658 meblağ / 90
hisse-i ibn	1568 meblağ / 4
hisse-i ibn	1568 meblağ / 4
hisse-i ibn	1568 meblağ / 4
hisse-i ibn	1568 meblağ / 4
hisse-i bint	784 meblağ / 2
hisse-i bint	784 meblağ / 2
hisse-i bint	784 meblağ / 2
hisse-i bint	784 meblağ / 2
hisse-i bint	784 meblağ / 2
hisse-i bint	784 meblağ / 2
hisse-i bint	784 meblağ / 2

meblağü'l-bâkî 2

(73/1) Mersûm Filyos oğlu Filibosa müte'allik kayıddır.

Yâverî-i tevfiğ-i yârî ile i'mâr-ı memâlik ve tevsî'-i ticâret-i mutlâkâ nizâm-ı hâl-i tüccâr ve ra'iyet husûslarına ri'âyet ve nezâret birle bu bâbda iktizâ iden esbâb ve vesâ'ir istihsâl-i mütevaflık ve menût ve kânun u kavâ'ide dürlü rusûm ve âyîn-i millet bi'l-ittifâk bu nizâm üzre mütedâvil ve merbût idüki Müslim olduğına binâ'en el-hâlet-i hezihû berren ve bahren Avrupa ticâretiyle me'lûf olan ve bundan böyle izhâr-ı hevâhiş u arzu iden devlet-i aliyyem re'âyâsının ticâretleriyle taht-ı râbita ve nizâma idhâl olındığı sûretde ticâretlerine vüs'at gelüb hem tâ'ife-i mersûmeye ve hem gümrükler irâdına menâfi'-i kesîreyi mûcib olacağı umûr-ı vâzihadan olmağla re'âyâ-yı devlet-i aliyyemden olub Avrupa ticâretine hevâhişger olan tüccârlar haklarında bâ-

irâde-i seniyyem virilen *نجام tüccâr-ı mersûm* beyninde cümlenin *inzimâm-ı re'yi* ve intihâbıyla iki nefer vekîl *nasb u ta'yîn* kılınub ve her sene mersûm vekîller tebdîl olunub cümlenin ma'rifeti ve intihâbıyla ahzları yedine *bâ-emr-i âlî* ta'yîn olunmak ve *tâ'ife-i mersûmenin* ticâretleri Avrupa diyârına münhasir olmağla müste'men tercümânları ve hizmet-kârlarının nâ'il oldukları imtiyâz ve emniyyet ve müsâ'ade ve ri'âyet temâmen bunların haklarında *bi-lâ istisnâ* icrâ kılınması *rusûm-ı ra'yyet-i perverîden* oldığı ecluden intihâb olunacak vekîllere ve *ale'l-husûs bi'l-cümle* tâcirlere ve hizmet-kârlarına *zîkr-i âti* ticâret şerâ'iti *derc u beyânıyla* başka başka beravât ve evâmir i'tâ olunması husûsı *bâ-hatt-ı humâyûn* virilen nizâmda münderic olduğına binâ'en *devlet-i aliyyem* re'âyâsından olub Avrupa ticâretiyle me'lûf olan Medîne-i İzmirde mukîm *râfi'-i tevki'-i nişân-ı hâkânî* Tokadî Filyos veled-i Filibos nâm tâcir yedine *berât-ı âlîşânım* i'tâsını tüccâr vekîlleri *memhûr-ı arz-ı hâlleriyle* istid'â eyledüklerin *tüccâr-ı mersûmenin* nâzırı olan *divân-ı humâyûnum* begligçisi *kıdvetü'l-emâcid* ve'l-ekârim Ali Enverî *zîde-mecduhû bâ-takrîr* ifâde ve *tâcir-i mersûmun hazîne-i âmireme* mu'ayyen olan binbeşyüz ğuruş resm-i mîrîsini temâmen edâ itmekle *nizâm-ı mezkûr* üzre işbu *nişân-ı humâyûnu* virdüm ve buyurdumki mersûm defterler Avrupa tüccârından olub ve işbu Avrupa tâcirlerinden *hasebü'l-iktizâ* biri ve yâhud hizmet-kârı ve adamları *li-ecli't-ticâret* bir mahalle gitmek murâd eyledükde *vekîlân-ı mersûmânın* *arz-ı hâlleri* istid'â olundukda ticâret şurûti derciyle tıbkı *müste'menân-ı tercümân* ve adamlarına i'tâ oldınığı misillü yol emrleri virile ve *müste'menân-ı tercümânların* kendülere ve *evlâd u iyâllerinin* me'kûlât ve meşrûbât ve melbûsâtlarına kat'an *dahl u ta'arruz* olunmaya ve *ashâb-ı beravât* olan tüccârın buldukları mahalde yanlarında bulunmak şartıyla başka başka *evâmir-i şerîfe* ile tahsîs kılınan ikişer nefer hizmet-kârları işbu *imtiyâzân-ı aynıyle* nâ'il olalar ve işbu zîkr olunan iki nefer hizmet-

kârdan biri iktizâ ider ise Âsitânedede ikâmete me'zûn olub ve *ashâb-ı beravâtdan* birinin her kimde olur ise olsun mûmzî ve ma'mûl *bi-temessük* mûcibince vekîllere ve esnâfın tevâtüren şehâdetleriyle *müsbet-i matlûbı* oldukda yedinde olan temessükı hâkime ibrâz ve *lede's-subût* matlûbe olan tahsîl olunub yüzde ikiden ziyâde resm mutâlebe olunmaya ve gerek Müslim ve gerek *Müslim-i sâ'ireden* her kankisi *ashâb-ı beravâtın* da'vâları zuhûrında dörtbin akçadan ziyâdete resîde olan da'vânın ve mahkemelerinde görülmeyüb arz odasında *huzûr-ı âsâfide* rü'yet ve fasl oluna ve *tüccâr-ı mersûmeden* birini gerek *ehl-i İslâm* ve gerek re'âyâdan biri *li-ecli'l-terâfü'* mahkemeye ve yâhud *bâb-ı âliye* götürmek murâd eyledükde zâbitân taraflarından yekdîr ile mu'âmele ve kesr-i i'tibârını mûcib olacak vaz' vukû'a gelmemek için berâtlü tüccâr ve hidmet-kârları nâzırları tarafından mübâşir ta'yîniyle kaldırub ahar tarafdân mübâşir ta'yîn olunmaya ve habsleri iktizâ ise yine nâzır ma'rifetiyle habs oluna ve bunların tüccârlarının ekseri Frenkistâna mahsûs olduğına binâ'en müste'menân ile nizâ'ları zuhûr idecegi meczûm olmağla bunların *umûr-ı husûslarına* ve hesâb ve kitâblarına ve fasl ve *hasm-ı müdde'âya* vakt ve *idhâl u ihrâclarına* nezâret ve rü'yet olmak üzre *dîvân-ı hûmâyûnum begligçisi* olanlar nâzır ta'yîn ve *dîvân-ı hûmâyûnum* tercümânları bulunanlar ma'rifeti ve tarafından *bi'l-intihâb* me'mûl olacak mümeyyiz bâzergânlar ma'rifetiyle evvelâ *kâ'ide-i tüccâr* üzre *da'vâ vü nizâ'ları lede'l-rü'yet nâzır-ı mûmâ-ileyh bâ-takrîr makâm-ı valâ-yı riyâsete* arz ve eger *şer'-i şerîfe* mürâca'atları lâzım gelür ise bâlâda beyân olındığı üzre *ahz-ı mahallerde* rü'yet olunmayub arz odasında şer'le görilüb fasl oluna ve müste'menânın taşrada dörtbin akçadan ziyâde olan da'vâları Âsitâneye havâle olunmak ahd-nâmeleri şurûtından oldığı misillü bunların dahi müste'menân ile olan nizâ'ları *kezalik der-aliyyeye* havâle kılınmak ve *'l-hâsıl re'âyâ-yı devlet-i aliyyem* tüccârının kanki devlet tâcirleriyle nizâ'ları zuhûr ider ise

devleteyn beyninde mün'akid olan ahd-nâme şurûtı icrâ olunub bu vaktde hilâfı tecvîz olunmaya ve *tâ'fe-i mersûmenin taht-ı râbitaya* idhâl olunmalarından maksûd ancak ticâretlerine *vesîle-i yûsr u suhûlet* kazıyyesi olmağla tüccâr-ı merkûmenin getürdükleri emti'a kanki devletin metâ'ı ise *memâlik-i mahrûsem* mahsûlâtı istisnâ ve *ke-mâ fi's-sâbık* ahz olunub *ale'l-ittâf* Frenkistân mâllarıçün ya'ni kanki devlet ve diyâr emti'a ve eşyâsı ve erzâkı ve her cins ve nev'den olur ise olsun ol devletin ta'rifesi üzre yüzde on hesâbıyla yüzde on gümrük edâ eyleyeler ve *memâlik-i mahrûsem* mahsûlâtı olan emti'a ve eşyâ ve erzâk her ne ise mâdâmki *memâlik-i mahrûsem*den memnû'ât olmayarak *sahîh-i Avrupa* cânibine berren ve bahren nakl murâd eyleyeler kezalik nakl idecekleri devletin ta'rifesi üzre yüzde üç hesâbı üzre bu ta'rifelerde kıyâsen edâ idüb yedine *ma'mûl-bih* edâ tezkeresi aldıkdan sonra mükerrer ve ziyâde gümrük ve gümrük izin-nâmesi ve harc-ı gümrük ve masdâriye ve reft-i gümrük nâmıyla bir akça ve bir habbe taleb olunmaya ve eger gümrük ümenâsı taraflarından ziyâde ve mükerrer gümrük nâmıyla akçaları alınur ise derhâl redd itdirile ve *tüccâr-ı mersûme* vülât ve hükkâm ve voyvodagân taraflarından *hilâf-ı şer'-i şerîf* tercîm olunduklarına ber vechle *rızâ-yı humâyûnum* olmayub *sâye-i mülûkânemde esved-i hâl* olmaları *mültezem-i şâhânem* olduğına binâ'en her hâlde *himâyet u siyânet* olunub zulmen alınan akçaları derhâl îcâb idenlerden tahsîl oluna *ashâb-ı beravât* olan tüccâr ve hidmet-kârları *umûr-ı vilâyet* ve kocabâşlık misillü husûsâta *vechen mine'l-vucûh* müdâhale eylemeye bu husûsa *akdem-i esbâb* imtiyâz ve nizâm olmağla ber vaktde hilâfı tecvîz olunmaya şu kadarki eger ba'zı memâlikde berâtlü olanlar *mâ-adâ erbâb-ı ta'ayyününden* kocabâşlığa şâyân re'âyâdan kimesne bulunmayub *âmme-i re'âyânın rü'yet-i umûrları* ve mezâlimden mesûn olamalarıçün berevât ashâbı olan re'âyâdan birinin kocabâşı olması zarûri îcâb iderek ol memleketde olan re'âyânın istid'âlarıyla muhtârları olur ise cümlelerin re'yi ve

rızâsıyla fakat o makûle mahallede kocabâşlığı rü'yet olması câ'iz ola lakin kocabâşi olacak şahısdan işbu imtiyâzân yinelene *mebnî-yi sâ'ireden* serbestiyyet olması sebebiyle re'âyâ hakkında bir gûne te'addî ve *etvâr-ı nâ-şâyânesine vechen mine'l-vucûh* tesaddî eylemeye ve ider ise kendüye vahîm olacağı bildirile ve *tüccâr-ı mersûmeden* murâd olunanların dükkân ve oda vesâ'ire emlâkları *cânib-i şer'den* başka ve nâzırı tarafından başka temhîr olunub *emlâk-i metrûke* ve emlâk ve akâr vesâ'ir cüz'î ve küllî eşyâ ve nukûdlarına *cânib-i mîrîden* ta'arruz ve temhîr ve zabt olunmaya ve sağîr ve sağîreleri bulunub şer'an tahrîri lâzım gelenlerden dahi ziyâde resm talebiyle tazyîk itdirilmeyüb *ber-muktezâ-yı şer'-i şerîf beyne'l-verase* nâzırı nezâretiyle taksîm itdirile ve sağîr ve sağîre ğâ'ib ve ğâ'ibesi olmayub *beyne'l-verase* taksîmi murâd olunmayan tereke dahi bir dürlü *cebr u ibrâm* ile tahrîr itdirilmeye ve *beravât-ı aliyye* ile nâ'il-i imtiyâz olan tüccâr ve *evâmir-i aliyyem* ile hidmet-kârlarının *kalem-i cerîdesinden ale'l-infirâd* ve esâmesini mübeyyin defteri ihrâc birle a'lâ cizye oniki ğuruş iken *sa'yan li'l-mîrî* sekiz ğuruş zammıyla *ashâb-ı beravât* senevî virecekleri yigirmişer ğuruş ikiyüzotuziki senesi muharreminden i'tibâren umûmî vâki' olan zamîme ile me'an ve *evâmir-i aliyyemle* hidmet-kâr olanlar evsat cizye olan altı ğuruşun üzerine dört ğuruş zammıyla viregeldikleri onar ğuruşa *kezalik işbu zamîme-i cedîde* ile berâber beher sene ğurre-i muharremde nâzır-ı mûmâ-ileyh ma'rifetiyle Âsitâne cizye-dârına teslîm eyleyeler ve iş bu cizye meblağı ne mikdâra bâliğ olur ise *begligçi-i dîvân-ı humâyûnum* bulunanlar *ber-mûcib-i defter* Avrupa tüccârı vekîllerinden tobunı ahz idüb defteri mûcibince Âsitâne cizye-dârına i'tâ eyleye ve bu cihetle yedinde *beravât-ı şerîfe* ve hidmet-kârlık emri olanlara cizye kâğıdı teklîf olunmaya ve bu imtiyâz ancak *tüccâr-ı merkûme* ve hidmet-kârlarının kendü haklarına mahsûs olub *evlâd u mûte'allikâtları* ve yedinde *emr-i âlî şânım* olmayan hidmet-kârları *ke-mâ fi's-sâbık*

cizye kâğıdı ahz eyleyeler ve yedlerine beravât ve *evâmir-i şerîfim* virilen tâcirler *devlet-i aliyemin* ra'iyetini bilüb her hâlde *ırz u edebleriyle* olub *muğâyir-i resm-i ra'iyet* ve ubûdiyyet hareketde bulunmayub haklarında bu vechle zuhûr iden inâyâtın şükürini edâ ve *tezâyüd-ı ömr u devlet kivâm-ı furû şevket-i şâhânem da'vâtına istikbâl u muvâzabt* üzre olalar şöyle bileler *alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîran fi evâhir-i şehri-i şa'bânü'l-mu'azzam sene selâse ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.*

(74/1) Bostâncı Ali'nin defteri kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Yâzıcık mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Ali bin Abdullah nâm müteveffânın virâseti *zevce-i metrûkesi* Fâtıma binti Muhammed ile *sulb-i sağîr* oğlu Ali ve *sulbiye-i sağîre* kızı Ârife'ye münhasir olduğu *şer'an zâhir u numâyân* olduktan sonra *bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr ve beyne'l-verase bi'l-farîzati's-şer' iye tevzi' vü taksîm* olunan *müteveffâ-yı mezbûrun* terekesinin *defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî zikr* olunur hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehri- rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

nısf-ı menzil der-mahalle-i mezbûre	100	ğuruş
dîmi ve çit yüzlü döşek	40	ğuruş
çit yorğan 3	40	ğuruş
çit yüzlü yasdık 6	30	ğuruş
müsta'mel kilim 2	10	ğuruş
merkeb <i>re's</i> 1	50	ğuruş
kara sığır dânası 1	10	ğuruş
evâni-yi nuhâsiye 17 <i>ber-vech-i kıyye</i> 14	45	ğuruş
çamaşur kâzğânı 1 ve legen 1 ve âşurma 1	5	ğuruş
bil 2 ve dırmıh 1 ve magal 2 ve bâlta 1	15	ğuruş

çuvâl çift 3	5	ğuruş
sağır şam' dâñ 1	2	ğuruş
soğân batmân 6	5	ğuruş
hıyâr ve ma' donos ve bezrek ve ıspanâk tohumı	5	ğuruş
ber-vech-i tahmîn		
beyâz bakla rublâğ 1	2	ğuruş
köhne giyim esvâbı	10	ğuruş
lahm-ı kadîd	15	ğuruş
hırda-i hâne	3,5	ğuruş
çaka kolı nâm mevzi' de Âişe hatun hadîkasında gedük kıymeti	100	ğuruş
yekün		
537,5 ğuruş		
minhâ ihrâcât		
müteveffâ-yı mezbûrun techîz u tekfinine masraf	15	ğuruş
resm-i kısmet	10	ğuruş
kâtibiyye ihzâriyye ve kaydiyye	3	ğuruş
mıhr-i mü' eccel-i müsbet li'l-zevceti'l-mezbûr	40	ğuruş
<i>bi-şehâdet-i Osman bin Ali ve Abdülğani bin Abdullah ğıbbu't-tahlîf</i>		
duyûn-ı müsbet Abdülğani Ağa	106	ğuruş
<i>bi-şehâdet-i Veliyüddin ve Hızır ğıbbu't-tahlîf</i>		
duyûn-ı müsbet Emîn	295	ğuruş
<i>bi-şehâdet-i Muhammed bin Ahmed ve Sâlih bin Hüseyin ğıbbu't-tahlîf</i>		
duyûn-ı müsbet Ahmed	50	ğuruş
<i>bi-şehâdet-i İbrahim bin Muhammed ve Muhammed bin Ali ğıbbu't-tahlîf</i>		

yekün

519,5 ğuruş

sâhhü'l-bâkî

li't-taksîm-i beyne'l-verase

18 ğuruş

hisse-i zevce	2	ğuruş meblağ / 30
hisse-i ibn	10	ğuruş meblağ / 60
hisse-i bint	5	ğuruş meblağ / 30

(75 / 1) Kal'a imâmetliği için Es-seyyid Ömer'e müte'allik berât kaydıdır.

Berât-ı şerîf-i âlî şân-ı mekân-ı sultân ve tuğrâ-i eğarrâ-i cihân-sitân-i hâkânî

oldurki;

Sivas sancâğında Kâz-âbâd nâhiyesinde Bevvâzân Alânı(بوزان الاكى) nâm karye ve ğayriden ikibin akça gedik tîmâr ile Tokad kal'ası imâmetliğine mutasarrıf Hüseyin veled-i Mustafa *terk-i kal'a* ve *târik-i hidmet* olub *gedik-i tîmâr-ı mezbûr* ol vechle mahlûl olmağla *mahall-i mezbûr erbâb-ı istihkâkdan* Es-seyyid Ömer'e virilmek bâbında *inâyet-i ricâsına kal'a-i merkûme dizdârı kâdvetü's-sikât ve'l-müstahfızîn* Es-seyyid Muhammed *zîde-hıfzuhû* arz ve *ber-mantûk-ı arz* kazâsı nâ'ibi *kâdvetü'n-nüvvâb* ve'l-müteşerri'in mevlânâ *alâ zîde-ilmihû* dahi i'lâm itmegin *derûn-ı kal'ada* sâkin olub *hidmet-i lâzımasın* edâ itmek şartıyla tevcîh olunmak için sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf muharreminin ondördüncü günü târihiyle *hükm-i şerîfim* virildükden sonra tezkeresi ihrâc olunmak fermânım olmağın zikr olunan iki bin akça gedik tîmâr ile *kal'a-i merkûme* imâmetliği *vech-i meşrûh* üzre merkûm Es-seyyid Ömer'e tevcîh olunub virdümki zikr olunur ve buyurdumki *ba'de'l-yevm taht-ı*

	Elve tâbi‘Venk	Alâni tâbi‘
	<i>hisse</i>	<i>hisse</i>
2000	<i>dîvâni</i>	<i>mezbûr dîvâni</i>
	3000	1500
	0800	1200

yedinde olub tasarruf kılub *شومكى* *vezâ‘if-i hidemât* gedik tîmârı ile *kal‘a-i merkûmenin* imâmetliğidir *ber-mûcib-i defter-i hâkânî bi-kusûr* mer‘î ve mü‘eddi kıla ol bâbda *efrâd-ı efrîdeden* hiç ahad mâni‘ ve mezâhim olmaya şöyle bileler *alâmet-i şerîfe* *i‘timâd ve inkiyâd u itâ‘at* kılalar.

(75/2) Hasîs Oğluna müte‘allik hüccet kaydır.

Kıdvetü‘n-nüvvâbü‘l-müteşerri‘în Tokad kazâsı nâ‘ibi mevlânâ *zîde-ilmuhû tevki‘-i refi‘-i humâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki* senki Tokad nâ‘ibi Ali Sâbit *zîde-ilmihûsun sūdde-i sa‘âdetime* vârid olan i‘lâmında Ahmed nâm kimesnenin Sivas kazâsı mütemekkinlerinden Ensarlı (*انصرلى*) Kirgor Muğdisi nâm zimmîye binikiyüzyigirmisekiz senesinden berü deyni olan bindörtyüzotuzsekiz ğuruşı edâ etmek üzere iken Tokad kazâsı mütemekkinlerinden Hasis oğlu Muğdisi Kirgor nâm zimmî zuhûr birle mesfûr zimmetinde ol mikdâr ğuruş alacağım olmağla mezbûr alacağıma mahsûb oldu deyü ber takrîb *meblağ-ı mezkûr* ahz eyledükden sonra mersûm Ensarlı Kirgor Muğdisi *meblağ-ı mezbûr* merkûmdan mutâlebe birle *habs-i ilkâ* iderek temâmen ahz eyledigine mebnî merkûm mersûm Hasis oğluna edâ itmiş olduğu ol mikdâr ğuruş mersûmdan mutâlebe eyledükde *virneyüb özr-i dâ‘iyesinde* olduğu

merkûm Seyyid Ahmed mukaddemâ *bâ-arz-ı hâl lede'l-inhâ ve'l-istid'â* mahallinde şer'le görülmek bâbında ikiyüzotuzüç senesi *evâsıt-ı cemâziye'l-ahîrinde* sâdır olan *emr-i şerîfim* mahalline *lede'l-vurûd* Karahisâr-ı şarkî kazâsı ahâlisinden Nurvendi (نوروندي) oğlu merkûm Es-seyyid Ahmed Medîne-i Tokad'da *meclisü şer'-i şerîf-i enverde* Hasis oğlu mesfûr Muğdisi Kirgor veled-i Mânuk zimmî muvâcehesinde *ber-vech-i muharrer* isdâr itirdigim *emr-i âlî mûcibince* mukaddemâ asıl dâyinim olan Medîne-i Sivas'da mütemekkin Kâtırcı Ensarlı diger Kirgor zımmiye *cihet-i ma'lûmeden* bindörtyüzotuzsekiz ğuruş virecegim deynim olub edâ itmek üzre iken *müdde'î-yi aleyh* mesfûr Kirgor veled-i Mânuk *meblağ-ı mezbûr* bana havâle olındı deyü sahte bir kâğıd ibrâzıyla dokuz sene mukaddem Karahisâr'da benden ber takrîb ahz idüb lakin bir sene murûrunda Medîne-i Sivas'da asıl *deyn-i mesfûr* Ensarlı Kirgor beni Sivas muhkemesine da'vet ve *meblağ-ı mezbûr* havâle ve tevkîline külliye inkârlarıyla *bâ-ma'rifet-i şer'* ve *ba'de'l-hükm* benden bir kât dahi ahz itmekle şimdi *müdde'î-yi aleyh* mesfûrun havâle sûretiyle benden *hi-lâ esbâb* fuzûli me'hûzı olan bindörtyüzotuzsekiz ğuruş alacak hakkımı taleb idertim deyü da'vâ ve *ğıbbu's-sû'âl* mesfûr Kirgor zimmî dahi cevâbında mesfûr Kâtırcı Ensarlı Kirgorun hile ile *müdde'î-yi merkûmdan* me'hûzı olan fakat yediyüzelli ğuruş aldığını mukaddemâ da'vâ sadedinde olub şimdi kezben bindörtyüzotuzsekiz ğuruş da'vâsında *mücerred-i tezvîrât* olduğundan ğayri *müdde'î-yi merkûm* ile birkaç sene beynimizde nice *ahz u i'tâmız* olduğundan gerek Ensarlı mesfûr Kirgor zimmînin me'hûzı olan yediyüzelli ğuruş da'vâsına ve gerek sâ'ire müte'allikan de'âvimiz için sekiz sene mukaddem Medîne-i Tokadda beynimizde *münâza'ât-ı kesîre vâki'* olmağla miyânemize *müslimûn-ı müslihûn* tevessüt idüb mesfûr Ensarlı Kirgor zimmînin fuzûli ahz eylediği yediyüzelli ğuruşu *kat'an li'l-nizâ'* ve *ref'an li'l-husûme müdde'î-yi merkûm ani'l-inkâr def' u teslîm* itmek üzre *inşâ-i akd-*

i sulh itmeleriyle tarafeyn *sulh-i mezbûr* kabûl ve *bedel-i sulh* olan *meblağ-ı mezbûr* yediyüzelli ğuruş *müdde 'î-yi merkûm* yedine *def' u teslîm* ol dahi *ba 'de 'l-ahz ve 'l-kabûl senîn-i mâziyeden* berü beynimizde cereyân iden cüz'î ve küllî *ahz u i'tâ* ve *mu 'âmelât-şitâ* ve *hukûk-ı şer 'iye*ye müte'allikan *âmmе-i de 'âvî* ve *mutâlabât ve kâffe-i îmân* ve *muhâsamâtdan min külli 'l-vucûh ahd-i humâ* aharın zimmetini *ibrâ-yı âmmle* *ibrâ* ve *iskât-ı hakk* idüb *ahd-i humâ* aharın ibrâsını tasdîk ve kabûl ve cânibeynden birbirlerimize ve *ibrâz-nâme i'tâ* eylemişidi deyü binikiyüzyigirmidört senesi mâh-ı zi'l-ka'desinin sekizinci günü târihiyle müverrih bir kıt'a *ibrâz-nâme* *ibrâz idüb* lakin ol dahi yedi gün sonra benden *bâ-temessük cihet-i karz* olarak yüzelli ve *bâ-defter* yigirmi ğuruşuna cem'an yüzyetmiş ğuruş dahi ahz ile *el-yevm* zimmetinde alacak hakkımdır deyü *def'le mukâbele* idicek *ğıbbu 'l-istintâk ve 'l-inkâr müdde 'î-yi aleyh* mesfûr Kirgordan *def'-i meşrûhına muvâfık beyyine-i taleb* olundukda *udûlü ehrâr ricâl-i müslimînden* El-hâc İbrahim ibni Muhammed ve Osman ibni Abdullah nâm kimesneler *li-ecli'ş-şehâde meclisü şer'a* hâzırân olub iştişhâd olundukda *fi 'l-hakîka müdde 'î-yi merkûm* Es-seyyid Ahmed mersûm Kirgor veled-i Mânuk zımmî bâlâda tafdîl olındığı vechle miyânelerine müslihûn tevessütiyle Ensarlı mesfûr Kirgor fuzûli ahz eylediği *meblağ* ile *senîn-i mâziyeden* berü beynlerinde cereyân iden cüz'î ve küllî *âmmе-i de 'âvî* ve *mutâlabâtdan min külli 'l-vucûh ahd-i humâ* aharın zimmetini *iskât-ı hakk* eyledükleri *ibrâ-yı mezkûreden* yedi gün sonra *müdde 'î-yi merkûm* mesfûr Kirgor veled-i Mânuk yedinde *bâ-temessük cihet-i karz* olarak yüzelli ve *bâ-defter* yigirmi ğuruşına cem'an yüzyetmiş ğuruş ahz idüb *el-yevm el-yevm müdde 'î-yi merkûm* zimmetinde mesfûr Kirgor'un alacak hakkı olduğu ma'lûmumuzdur birler bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü her biri *edâ-i şehâdet-i şer'ie* eyledüklerinde *ğıbbu 't-ta 'dîl ve 't-tezkiyye* şehâdetleri *ba 'de 'l-kabûl* mûcibiyle *müdde 'î-*

yi merkûmun husûs-ı mezkûra müte'allikan mesfûr Kirgor ile *bi-veche mu'ârazası* *ba'de'l-men' meblağ-ı mezkûr* yüzyetmiş ğuruş mesfûr Kirgor'a edâya tenbîh olunduğunu müş'ir *cânib-i şer'den* i'tâ olunan bir kıt'a *hüccet-i şer'îye* mûcibince *müdde 'î-yi merkûm* mu'ârazadan men' olunduğı beyânıyla ol bâbda mesfûr Kirgor veled-i Mânuk zımmî yedine bir kıt'a *emr-i âlîşânım* sudûrı niyâzında olduğı derc ve istirhâm olunmuş olmakdan nâşî *husûs-ı mezbûr bi'l-fasl* Anadolu kâdı-askeri olan *a'lami'l-ulemâ'i'l-mütebahhirîn* mevlânâ Mîr Yahya *edâmallahû te'âlâ fezâ'ilihûya* havâle olundukda *i'lâm-ı mezkûrun* mazmûnıyla amel şer'an câ'iz olduğından bahsle *ber-vech-i muharrer emr-i şerîfim* i'tâsı re'yen menût iddüğini i'lâm itmegin *mazmûn-ı i'lâm* virilen *emr-i mezkûrun* kaydı bâlâsına şerh virilüb i'lâmımâtı müş'ir işbu *emr-i şerîfim* isdâr olunmuşdur imdi senki nâ'ib-i *mûmâ-ileysin mazmûn-ı i'lâm* mukaddem sudûr iden *emr-i merkûmun* kaydı bâlâsına şerh virildiği ma'lûmun oldukda kaydı meşrûh emre mebnî mezbûr Seyyid Ahmed tarafından *husûs-ı mezbûr* zımnında mesfûr Kirgor zımmîye *ber-veche* te'addî itidirilmemek bâbında *fermân-ı âlî şânım* sâdır olmuşdur ve buyurdumki hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda *vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr* olan *fermân-ı vâcibü'l-etbâ'* ve *lâzimü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnıyla amel u hareket* ve hilâfından *tehâşî vü mücânebet* eylesesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîran evâ'il-i şehri muharremü'l-harâm sene erba'a ve selâsîn ve mi'eteyn ve elf.

be-makâm-ı Konstantiniye-i Mahrûse &

(76 / 1) Yâğcı-zâde Es-seyyid Hüseyin beg Efendiye nikâbet mektûbı kaydıdır.

Kıdvetü'l-sâdâtü'l-kirâm Tokad ve Dünkes ve Komanat ve Cerhpâre ve Kâfirni'de sâbıkan kâ'i-makâmımız olan Yâğcı-zâde Hüseyin Efendi *dâme-şeref-i siyâdetuhû ba'de't-tahiyyatü'l-vâfiyye* inhâ olunurki *kazâyâ-yı mezkûrda sâdât-ı kirâm*

üzerlerine kâ'i-makâm bulunan Ahmed Sâlih'in *sû-i hâli* tarafımıza ihbâr ve cenâbınızın istikâmeti bedîdâr olmağla işbu sene-i erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf rebî'ü'l-ahir ğurresinden mezbûr hacr yerine cenâbınız kâ'i-makâm *nasb u ta'yîn* olunmuşdur gerekdür ki *sâdât-ı kirâma tevkîr u ihtirâm* idüb kuzzât ve kâ'i-makâmlık senedleriyle tesyîr ve izhâr-ı alâmet-i hazarâ idenleri *men' u def'* ve cenâbınız dahi kimesneye *alâmet-i hazarâ* vaz'ından haşiyet ve *iddi'â-yı neseb-i siyâdet* idenleri tarafımıza havâleye mübâderet ile işbu emânet-i kübrâda kemâl-i iffet u istikâmet idüb *sâdât-ı kirâmdan* tevcîh ve arûsiyye ve *muhaddisât-i sâ'ire-i nâ-merdiyye nâ-meyl* bir akçaların almayub ve aldırmayub *siyânet-i irz* ve mâllarında *sa'î-yi mevfûr* zımında şevketlü mehâbetlü kudretlü *pâdişâh-ı alem-penâh* Efendimiz hazretlerine *istiqlât-ı da'vât-ı hayriyyeye* ihtimâm ve her emrde *şer'-i şerîfe imtisâl-i tâm* eyleyerek *mahzar-ı şefâ'at-ı hazret-i seyyidü'l-enâm aleyhi ve alâ âlihî fazlû't-tahiyye* olasız ve's-selâm *el-fakîr Şeyhî-zâde Abdülvehhâb el-hüseyn nakîb-i ale'l-esrâf.*

(76 / 2) Duhâncı Es-seyyid Ahmed Ağa'nın defteri kayıdır.

Medîne-i Tokad'da Yâş Meydân mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Haseki Es-seyyid Ağa ibni Muhammed nâm müteveffânın virâseti *zevceteyn-i metrûketeyn* Âişe binti Ahmed ve Emîne binti diger Ahmed ile *li-ebeveyn* er karındâşı oğlu sağîr Muhammed bin Emîn Muhammed'e münhasir olduğı şer'an *zâhir u numâyân* oldukdan sonra *bâ-ma'rifet-i şer' tahrîr-i terekesi beyne'l-verase bi'l-farîzati's-şer' iye tevzî' vü taksîm* olunan *müteveffâ-yı merkûmun* terekesinin *defter-i müfredâtıdırki ber-vech-i âtî* zikr olunur hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis aşere min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

altı barmak kitâb *cild 1*

50 ğuruş

dâhiliyeli ve hâriciyeli menzil *bâb 1*

5400 ğuruş

çörekçi dükkânı der-sûk-ı mahkeme <i>kit'a 1</i>	1000	ğuruş
dâhiliyeli ve hâriciyeli bâğ der-mevzi'-i Çây <i>kit'a 1</i>	2000	ğuruş
def'a bâğ der-mevzi'-i Çây <i>kit'a 1</i>	150	ğuruş
def' bâğ der-mevzi'-i Lökey <i>kit'a 1</i>	540	ğuruş
köhne kadîfe yasdık <i>aded 10</i>	60	ğuruş
yan minderi 2 ve köşe <i>aded 2</i>	60	ğuruş
köhne pencere perdesi <i>aded 3</i>	20,5	ğuruş
sağır yasdık <i>aded 2</i>	3,5	ğuruş
köhne dîmi döşek ve şilte <i>aded 11</i>	30	ğuruş
sağır çit minder <i>aded 3</i>	15	ğuruş
beyâz köhne alâca entâri <i>aded 2</i>	15	ğuruş
müsta'mel kutni entâri <i>aded 1</i>	40	ğuruş
def'a sârilı alâca entâri <i>aded 1</i>	45	ğuruş
köhne kutni entâri <i>aded 1</i>	15	ğuruş
def'a güz ve mor kutni entâri <i>aded 2</i>	80	ğuruş
sağır alâca entâri <i>aded 1</i>	10	ğuruş
sağır köhne atlâs libâde <i>aded 1</i>	7	ğuruş
yeşilli alâca entâri <i>1</i>	35	ğuruş
çuha abdestlik güz <i>1</i>	50	ğuruş
köhne şâlî biniş <i>1</i>	15	ğuruş
köhne şâlî abdestlik <i>2</i>	25	ğuruş
çuha çakşur ve uçkur	20	ğuruş
mâ'i yüzlü cübbe vaşak <i>kürk aded 1</i>	70	ğuruş
zerdevâ cübbe kürk	150	ğuruş

zerdevâ kafâsı köhne cübbe kürk <i>aded 1</i>	50	ğuruş
mâ'i yüzlü boyama samur piştov kürk <i>aded 1</i>	200	ğuruş
def'a beyâzlı köhne alâca entâri <i>aded 1</i>	15	ğuruş
yeşil sârik <i>1</i>	10	ğuruş
köhne nâfe cübbe kürk <i>1</i>	10	ğuruş
boyama tahta sandık <i>1</i>	10	ğuruş
şem'-i al ve kaşık ve şeker vesâ'ir hırdavât	10	ğuruş
ipekli gömlek ve don <i>aded 20</i>	25	ğuruş
bayâğı beyâz kılıç <i>kabza 1</i>	15	ğuruş
simlüce hançer <i>kabza 1</i>	50	ğuruş
simlüce yatAğan bıçâğı <i>kabza 1</i>	50	ğuruş
simlüce behûrdân ve güllâbdân	150	ğuruş
def'a simlüce gülâbdân ve tâtlı kâbı	25	ğuruş
simlüce en'âm kâbı <i>1</i>	20	ğuruş
simlüce piştov piştov <i>aded 2</i>	50	ğuruş
simlüce esb hamâliyesi	50	ğuruş
sîm rişme	25	ğuruş
sîm cebkûn râht	120	ğuruş
def'a sim kemer râht	300	ğuruş
kâyış silebend ve bâşlık	5	ğuruş
def'a köhne yeşil sârik <i>2</i>	5	ğuruş
çuha şalvâr ve uçkur	70	ğuruş
sim <i>15</i> ve tonbâk <i>1</i> ve zarf fincan <i>18</i> ve tebsi <i>1</i> ve Sarızarf <i>3</i>	100	ğuruş
nuhâs yıldızlı tâtlı kâbı ve ıbrık <i>1</i>	10	ğuruş

güz çuha yüzlü nâfe biniş kürk 1	80	ğuruş
köhne çalkafâ çuha yüzlü biniş kürk 1	50	ğuruş
def'a köhne kutni entâri 1	10	ğuruş
kehribârlı sârma ve güz duhân çıbıǵı 11	200	ğuruş
kara tâkım duhân çıbıǵı aded 5	2	ğuruş
köhne kadife yasdık 5	30	ğuruş
köhne çit yasdık 2	8	ğuruş
yan minderi 2 ve köşe 1 ve çit mek'ad	5	ğuruş
köhne kilim 2	10	ğuruş
sağır minder 1 ve yasdık 1	5	ğuruş
köhne çiçekli yorǵan	15	ğuruş
kapu perdesi 1	10	ğuruş
kahve tâkımı kit'a 6	40	ğuruş
kebîr ve sağır şam'dân 5	45	ğuruş
nuhâs fener 3	15	ğuruş
kâvuk 1 ve yeşil sârik 1	15	ğuruş
köhne mor çuha biniş 1	60	ğuruş
sağır kutni yasdık 1	5	ğuruş
müsta'mel kilim 1	20	ğuruş
bayâǵı tüfenk 2	30	ğuruş
çit yüzlü yüzlü yorǵan 4	80	ğuruş
çit yüzlü yasdık 8	40	ğuruş
def'a yan minderi 2 ve köşe 1 ve çit mek'ad 3 ve yasdık 10200	ğuruş	
def'a pencere perdesi 5	5	ğuruş

kâliça seccâde 1	20	ğuruş
mısır hasırı	20	ğuruş
cedîd eger	20	ğuruş
câm fanus aded 2	15	ğuruş
müsta'mel şâl kuşak 1	30	ğuruş
gicelik fes ve âbânî ve Ahmediye	30	ğuruş
çuha 1 ve atlâs seccâde 1	20	ğuruş
dülbend örtüsü 1	5	ğuruş
sâ'at kıt'a 1	60	ğuruş
mercân tesbîh 1	20	ğuruş
kara kır tây re's 1	250	ğuruş
durı bâr-gîr me'a tâkım re's 1	180	ğuruş
merkeb tâkım re's 1	100	ğuruş
köhne eger aded 2	10	ğuruş
beyâz derhân kisesi	5	ğuruş
def'a kilim 1	15	ğuruş
hınta ber-vech-i tahmîn keyl 3	100	ğuruş
şa'ir ber-vech-i tahmîn keyl 3	60	ğuruş
dakîk-i hâs ber-vech-i tahmîn	20	ğuruş
kovân aded 4	40	ğuruş
kebîr ve sağır sini aded 2	160	ğuruş
döner kebâb ocâğı	10	ğuruş
hırdavât-ı menzil ber-vech-i tahmîn	600	ğuruş
evâni-yi nuhâsiye kıyye 100	450	ğuruş

yekün

14523

Müteveffâ-yı merkûmun gerek nakd-i mevcûd ve gerek temessükât ve gerek defter-i zimem-i nâsda olan alacağıdırki ber-vech-i âtî zikr olunur:

<i>mevcûd-ı nakd-i der-kîse</i>	1281	ğuruş
Kürt İsmail an-karye-i Keçiler <i>bâ-temessük</i>	36	ğuruş
Kirkoros Ağası Abdurrahman Ağa <i>bâ-temessük</i>	112	ğuruş
Cehkân Ahmed <i>bâ-temessük</i>	20	ğuruş
Berber Âbidin <i>bâ-temessük</i>	62	ğuruş
Hâcî Pîrî <i>bâ-temessük</i>	222	ğuruş
Tiyerili Abduc (عبدوج) oğlu Seyyid Mustafa <i>bâ-temessük</i>	216	ğuruş
Civelek oğlu Hasan Alemdâr an-karye-i Ferâdük <i>bâ-temessük</i>	224	ğuruş
Zülf oğlu Himmet an-karye-i Senkût <i>bâ-temessük</i>	168	ğuruş
Mahmûd Alemdâr oğlu Hâfız Sâlih <i>bâ-temessük</i>	210	ğuruş
Almûs karyesi ahâlileri zimmetlerinde <i>bâ-temessük</i>	88	ğuruş
Tüysüz Ebu Bekir Ağa <i>bâ-temessük</i>	1330	ğuruş
Sâlih Usta an-karye-i Almûs <i>bâ-temessük</i>	32,5	ğuruş
Ârife Hatun <i>bâ-temessük</i>	306,5	ğuruş
Muhammed Karakollikçı an-karye-i Tâş Çiftlik <i>bâ-temessük</i>	170	ğuruş
Mü'ezzin oğlu Molla Muhammed Bakkâl <i>bâ-temessük</i>	132	ğuruş
Sâlih Ağa ve Abduc Ağa <i>bâ-temessük</i>	2000	ğuruş
Abdürrezzâk Efendi <i>bâ-temessük</i>	2650	ğuruş
Şeyh Ağa <i>bâ-temessük</i>	102	ğuruş
Ömer Efendinin Oğlu Ali Ağa <i>bâ-temessük</i>	143	ğuruş

Kâtıcı Musa oğlu Ömer <i>bâ-temessük</i>	51,5	ğuruş
Nalcı oğlu Yusuf ve karındâşı Sâlih	55	ğuruş
an-karye-i Hulvar <i>bâ-temessük</i>		
Uzun oğlu İbrahim an-karye-i Tiyeri <i>bâ-temessük</i>	51	ğuruş
Vukiyye Ağası Ahmed Ağa <i>bâ-temessük</i>	424	ğuruş
Karagöz Ağa oğlu Derde İbrahim an-karye-i Bazâr <i>bâ-temessük</i>	264	ğuruş
Mevt-i yâb Muhammed Ağa <i>bâ-temessük</i>	224	ğuruş
Bekçi Sâlih Beşe <i>bâ-temessük</i>	206	ğuruş
Dikici Hâcî İsmail <i>bâ-temessük</i>	150	ğuruş
Derde Oğlu Ebu Bekir Ağa <i>bâ-temessük</i>	270	ğuruş
Şeyh Yusuf oğlu <i>bâ-temessük</i>	306	ğuruş
Mörk Oğlu Gregor ve karındâşı Ohâns <i>bâ-temessük</i>	318	ğuruş
Kuyumcı Malkon zevcesi Saltâna <i>bâ-temessük</i>	282	ğuruş
Kürkçi üstâdları zimmetlerinde <i>bâ-temessük</i>	550	ğuruş
Tâşçı Graki <i>bâ-temessük</i>	360	ğuruş
Dülger Sirkez <i>bâ-temessük</i>	112	ğuruş
Derzi Dünk <i>bâ-temessük</i>	21	ğuruş
Gedek oğlu Karabet <i>bâ-temessük</i>	50	ğuruş
Kazzâz ustalarında <i>bâ-temessük</i>	530	ğuruş
Attâr Mıgırdıç ve karındâşı <i>bâ-temessük</i>	130	ğuruş
Derzi Niksârli oğlu Mıgırdıç <i>bâ-temessük</i>	218	ğuruş
Basmacı Dülger oğlu Kôrk <i>bâ-temessük</i>	256	ğuruş
Tâşçı Mânuk <i>bâ-temessük</i>	124	ğuruş
Abacı Savî <i>bâ-temessük</i>	318	ğuruş

Yâş Meydân mahallesi ahâlileri zimmetlerinde <i>bâ-temessük</i>	820	ğuruş
Sünnetçi Kevirk <i>bâ-temessük</i>	100	ğuruş
Basmacı Pârş zımmî <i>bâ-temessük</i>	112	ğuruş
Sünnetçi <i>bâ-temessük</i>	53	ğuruş
Kazar oğlu İstefân <i>bâ-temessük</i>	318	ğuruş
Nakkâşçı Oğlu Ağnik <i>bâ-temessük</i>	100	ğuruş
Sünnetçi Mânuk <i>bâ-temessük</i>	515	ğuruş
Abacı Sirkez <i>bâ-temessük</i>	318	ğuruş
Abacı Yovânnî <i>bâ-temessük</i>	280	ğuruş
Dülger Dunik <i>bâ-temessük</i>	75	ğuruş
Purum oğlu <i>bâ-temessük</i>	1030	ğuruş
Nakkâşçı Boğos oğlu Karabet <i>bâ-temessük</i>	78,5	ğuruş
Sünnetçi Mânuk oğlu Ohâns <i>bâ-temessük</i>	209	ğuruş
Purum oğlu ve Kula Sefer oğlu <i>bâ-temessük</i>	1030	ğuruş
Mank oğlu Ağyâ <i>bâ-temessük</i>	545	ğuruş
Ölçüci Ohâns <i>bâ-temessük</i>	256	ğuruş
Kürenlü Altun oğlu <i>bâ-temessük</i>	112	ğuruş
Derzi Mığırđıç oğlu Epsâ'il <i>bâ-temessük</i>	110	ğuruş
Nakkâş Peros zımmî <i>bâ-temessük</i>	52	ğuruş
Keşîş oğlu Sirkez <i>bâ-temessük</i>	313,5	ğuruş
Sünnetçi Mardoros karındâşı Minâs <i>bâ-temessük</i>	550	ğuruş
Kürkçi Zamer oğlu Artin <i>bâ-temessük</i>	210	ğuruş
Savânın oğlu Kâzğâncı İstefân zımmî	532,5	ğuruş

meblağ-ı mezbûrdan beşyüz ğuruş Keçeci Hâfız Ağaya havâle olunmuşdur ğaflet olunmaya

Mumcı Kemerli oğlu Karz zimmî <i>bâ-temessük</i>	248	ğuruş
Sâ'atçı Pedros <i>bâ-temessük</i>	100	ğuruş
MAğaracı oğlu Ağyâ <i>bâ-temessük</i>	500	ğuruş
Sünnetçi Artin zimmî <i>bâ-temessük</i>	112	ğuruş
Bârsam oğlu Sahak <i>bâ-temessük</i>	545	ğuruş
Kâzğâncı Mirik oğlu Muğdisi İstefân <i>bâ-temessük</i>	2060	ğuruş
Nakkâş oğlu Agob <i>bâ-temessük</i>	50	ğuruş
Meyhâneci Kasâb oğlu Kesber <i>bâ-temessük</i>	140	ğuruş
Mirâk oğlu yegeni Muğdisi Agob <i>bâ-temessük</i>	944	ğuruş
Hekîm Gabriyel <i>bâ-temessük</i>	45	ğuruş
vekîl-i fukarâ mu'temed yedlerinde <i>bâ-temessük</i>	1050	ğuruş
Kara Ahmed Ağanın karındâşı	306	ğuruş
Nalband Es-seyyid Emîn Beşe <i>bâ-temessük</i>		
Şişeci Alemdâr <i>bâ-temessük</i>	1045	ğuruş
Kahveci Ali Karakollukçu <i>bâ-temessük</i>	530	ğuruş
Attâr Mustafa Ağa ve dâmâdı Muhammed Beşe <i>bâ-temessük</i>	510	ğuruş
Mahmûd Ağa Bakkâl <i>bâ-temessük</i>	552,5	ğuruş
Diportalı Muhammed ve şerîki Boğodsâr <i>bâ-temessük</i>	537,5	ğuruş
Hâcı Veli oğlu Muhammed Beg ve Ammisi <i>bâ-temessük</i>	320	ğuruş
Müfti-zâde Abdurrahman Ağa <i>bâ-temessük</i>	700	ğuruş
Kavâklı Ali Efendi ve Nigdeli Hâfız <i>bâ-temessük</i>	507,5	ğuruş
Derzi İbrahim ve karındâşı <i>bâ-temessük</i>	610	ğuruş

El-hâc Hâfız Osman Ağa <i>bâ-temessük</i>	1575	ğuruş
Mustafa Alemdâr an-karye-i Kürt <i>bâ-temessük</i>	522,5	ğuruş
Seyyid İbrahim an-karye-i Hendel <i>bâ-temessük</i>	360	ğuruş
Evlâd oğlu Molla Muhammed <i>bâ-temessük</i>	375	ğuruş
Def'a Nigdeli Hâfız Muhammed Efendi <i>bâ-temessük</i>	270	ğuruş
Emîr Sâlih ve şerîki Ohâns <i>bâ-temessük</i>	205	ğuruş
Es-seyyid Tâhir Ağa <i>bâ-temessük</i>	202	ğuruş
Kalâyıcı Muhammed <i>bâ-temessük</i>	240	ğuruş
Gedik Osman Oğlu Ahmed Beşe an-karye-i Kürt <i>bâ-temessük</i>	210	ğuruş
Dikici İbrahim Ağa <i>bâ-temessük</i>	50	ğuruş
Kundâkçı Es-seyyid Ali Ağa <i>bâ-temessük</i>	26	ğuruş
Deveci oğlu Musa an-karye-i Sâzâk <i>bâ-temessük</i>	80	ğuruş
Tahtacı berber Ali Ağa <i>bâ-temessük</i>	530	ğuruş
Sarrâc bâşı oğlu Ömer Efendi <i>bâ-temessük</i>	104,5	ğuruş
Abdurrahman Ağa an-karye-i Kal'a Çeker <i>bâ-temessük</i>	109	ğuruş
Abdullah an-karye-i Bozâtlân <i>bâ-temessük</i>	101	ğuruş
Şâkire Hatun <i>bâ-temessük</i>	127	ğuruş
Cerîd oğlu Abdurrahman Beşe <i>bâ-temessük</i>	103	ğuruş
Çıbıkçı Ali <i>bâ-temessük</i>	162	ğuruş
Yüzbâşı El-hâc Muhammed <i>bâ-temessük</i>	130	ğuruş
Kassâr oğlu Ömer Beşe <i>bâ-temessük</i>	212	ğuruş
Bulus Ağası Halîl Ağa <i>bâ-temessük</i>	112	ğuruş
Duhâncı Osman Efendi	162	ğuruş
Çerkez oğlu Koca ve Çömlekçi Avâk <i>bâ-temessük</i>	102	ğuruş

Saka Alemdâr oğlu Ahmed Karakollıkçı <i>bâ-temessük</i>	206	ğuruş
Şişman Hasan <i>bâ-temessük</i>	104,5	ğuruş
def'a Çerkez oğlu Koca <i>bâ-temessük</i>	103	ğuruş
Nalband oğlu Seyyid Ahmed Karakollıkçı <i>bâ-temessük</i>	154,5	ğuruş
Tekyeli Ali Beşe yegeni Seyyid Mustafa Beşe <i>bâ-temessük</i>	104,5	ğuruş
Ahi Paşa oğlu Mustafa Ağa ve Ali beg <i>bâ-temessük</i>	187	ğuruş
Çâvuş Ömer oğlu Osman <i>bâ-temessük</i>	165	ğuruş
Pîrî oğlu Seyyid Muhammed Nalband <i>bâ-temessük</i>	153	ğuruş
El-hâc Süleyman Ağa <i>bâ-temessük</i>	157	ğuruş
Kürt İsmail an-karye-i Keçiler <i>bâ-temessük</i>	104,5	ğuruş
Ebsiyeli Muhammed Ağa <i>bâ-temessük</i>	153	ğuruş
Şâtır oğlu Abdurrahmân Ağa <i>bâ-temessük</i>	153	ğuruş
Bâşçâvuş Abdurrahman <i>bâ-temessük</i>	105	ğuruş
Küfli-zâde Es-seyyid Hüseyin Efendi <i>bâ-temessük</i>	118	ğuruş
Dikici Es-seyyid Mustafa Beşe <i>bâ-temessük</i>	105	ğuruş
Kâsım Beşe an-karye-i Çiftlik <i>bâ-temessük</i>	122	ğuruş
Hâcî Hâfız Ağanın Hüseyin Beşe <i>bâ-temessük</i>	104,5	ğuruş
Nişâncı Kâdı oğlu Mustafa <i>bâ-temessük</i>	155	ğuruş
Köse oğlu Halil an-karye-i Dinâr <i>bâ-temessük</i>	265	ğuruş
Ser-züfâri Es-seyyid Ebu Bekir Ağa <i>bâ-temessük</i>	530	ğuruş
Hatîb oğlu Muhammed an-karye-i Bedohton <i>bâ-temessük</i>	53	ğuruş
Yâlılı Es-seyyid Muhammed Beşe an-karye-i Almûs <i>bâ-temessük</i>	41	ğuruş
Sarrâc Seyyid Muhammed Efendi <i>bâ-temessük</i>	53	ğuruş
Seyyid İbrahim an-karye-i Çevri ve Alici oğlu	80	ğuruş

Ali an-karye-i Ohtâb <i>bâ-temessük</i>		
Pâpuçcı Veli Beşe karındâşı İsmail <i>bâ-temessük</i>	56	ğuruş
Kavâs Abdullah <i>bâ-temessük</i>	38	ğuruş
Cânîk Muhammed Beşe an-karye-i Ferâdük <i>bâ-temessük</i>	62	ğuruş
Çorak oğlu Emîn <i>bâ-temessük</i>	50	ğuruş
Mücellid Ahmed Efendi <i>bâ-temessük</i>	51	ğuruş
Ahmed Beşe an-karye-i Hulvar <i>bâ-temessük</i>	72	ğuruş
Mücellid Abdullah Efendi <i>bâ-temessük</i>	51,5	ğuruş
Molla Ali Ağa <i>bâ-temessük</i>	22,5	ğuruş
Emîn oğlu Ali Beşe ve A'yân oğlu <i>bâ-temessük</i>	51,5	ğuruş
Sârrac bâşı El-hâc Şerîf Alemdâr <i>bâ-temessük</i>	350	ğuruş
Çalız Ahmed etmekçi bâ-defter	350	ğuruş
Ankuş oğlu Kâdir Beşe an-karye-i Almûs <i>bâ-temessük</i>	23	ğuruş
Derde oğlu Karaca ve karındâşı an-karye-i Ferâdük	85	ğuruş
Hattât-zâde Osman Efendi <i>bâ-temessük</i>	51	ğuruş
Nohud Halîl	53	ğuruş
Samed oğlu Hüseyin Efendi	50	ğuruş
Cerîd oğlu İbrahim an-karye-i Almûs	23	ğuruş
Dinâr karyesi ahâlilerinde	416	ğuruş
Hâcî Mustafa an-karye-i mezbûr	51	ğuruş
İmâm oğlu Ahmed an-karye-i mezbûr	313,5	ğuruş
Resûl oğlu Halîl an-karye-i mezbûr	105	ğuruş
Köse oğlu Hanefî an-karye-i mezbûr	209	ğuruş
Tavşân oğlu Mustafa	305	ğuruş

Kâsım oğlu Bektâş an-karye-i Dinâr	51	đuruş
def'a Tavşân oğlu Mustafa	209	đuruş
Yemen Karakollıkçı	150	đuruş
Beti oğlu	50	đuruş
Kabâk oğlu	10	đuruş
Köse oğlu Ali	90	đuruş
Kurı Hüseyin	5	đuruş
SarıMuhammed	137,5	đuruş
Eyselü Ahmed oğlu İmâm	250	đuruş
Uzun Mustafa	71,5	đuruş
Ohtâbli Aşfer oğlu	84	đuruş
Gülzâr oğlu Halîl Ömer karye-i Ohtâb	10	đuruş
Timurcı Uzun Hüseyin an-karye-i Ohtâb	100	đuruş
Dilber oğlu an-karye-i mezbûr	14	đuruş
Kabâk oğlu bin def'a Bâkî	10	đuruş
def'a Timurcı oğlu	140	đuruş
Musa oğlu an-karye-i Ohdab	160	đuruş
İmâm oğlu Veli Ağa an-karye-i mezbûr	105	đuruş
Kırımlı oğlu Mustafa	4	đuruş
def'a hinta kıymetinden <i>keyl 1</i>	20	đuruş
Alâ Hasan oğlu	35	đuruş
Çâkır Muhammed oğlu	277	đuruş
Abdurrahman oğlu Sâlih an-karye-i Hulvar	48	đuruş
Kır Musa Mustafa Beşe	186	đuruş

Karabaş oğlu Molla Bâki	39	đuruş
Menâr Hüseyin Beşe	33	đuruş
İmâm Abdullah Efendi	56	đuruş
Sarrâc Deli Ahmed Beşe	54	đuruş
Kürt Hüseyin an-karye-i Senkût	336	đuruş
Kara Fâtıma an-karye-i Zufî	33	đuruş
Gülgeç oğlu İbrahim an-karye-i Sâzâk	25	đuruş
Elin oğlu Memiş	56	đuruş
Hızır Kethüdâ an-karye-i Sâzâk	140	đuruş
Kara Bekir an-karye-i Bizeri	31	đuruş
Sa'id Ağa zevcesi Hadice Hatun	31	đuruş
Oduncu Yusuf Saka	35	đuruş
Koca bâş Muhammed	80	đuruş
Kireçci Ahmed Beşe	327	đuruş
Almûs karyesi ahâlilerinden	180	đuruş
Hâfız Hüseyin Efendi	361	đuruş
Kara Bekir an-karye-i Bizeri bâ-defter	62	đuruş
Tobkara hizmet-kârı Es-seyyid Emîn Beşe	56	đuruş
Köse Ömer Oğlu Osman karye-i Evlân	100	đuruş
Dereli oğlu Muhammed an-karye-i Ohtâb bâ-defter	52	đuruş
Ramazân oğlu İbrahim an-karye-i mezbûr bâ-defter	170	đuruş
İpek oğlu Hasan an-karye-i mezbûr bâ-defter	3	đuruş
Kuyucu İbâc an-karye-i mezbûr	52	đuruş
Hura Muhammed oğlu an-karye-i Ohtâb	92	đuruş

Mecalce Hüseyn an-karye-i mezbûr	140	ğuruş
Kırımlı oğlu Veli an-karye-i mezbûr	117	ğuruş
Heykel oğlu Halil an-karye-i mezbûr	14	ğuruş
Hüseyn Koca oğlu an-karye-i mezbûr	260	ğuruş
Yâvuk Ali Beşe an-karye-i Ohtâb	87	ğuruş
def'a Timurcı oğlu Hasan an-karye-i Ohtâb	140	ğuruş
Abbâs oğlu Ahmed an-karye-i mezbûr	117	ğuruş
Timurcı Çulha oğlu an-karye-i mezbûr	91	ğuruş
Es-seyyid Sâlih an-karye-i Ohtâb	414	ğuruş
Yahya oğlu Muhammed	10	ğuruş
Lâfçı İbrahim	85	ğuruş
Çâluk oğlu Ömer an-karye-i Gemgez	6	ğuruş
Gül egri Osman an-karye-i Almûs	26	ğuruş
Hinta bahâsından 35	449	ğuruş
Köse oğlu Muhammed an-karye-i mezbûr	169	ğuruş
İmâm Kızık Ahmed an-karye-i mezbûr	26	ğuruş
Tülek oğlu İbrahim an-karye-i mezbûr	90	ğuruş
Deli Osman oğlu an-karye-i mezbûr	120	ğuruş
Müfti oğlu an-karye-i mezbûr	120	ğuruş
Deli Veli	40	ğuruş
Timur Hasan	40	ğuruş
Güdük Osman	24	ğuruş
karındâşı Ömer	16	ğuruş
Köpekçi Mustafa	60	ğuruş

Genç Osman oğlu	260	ğuruş
Emîr Osman oğlu Veli	133	ğuruş
at öldüren oğlu Hâcî Şerif eğâ <i>bâ-temessük</i>	50	ğuruş
Kara Hâfız Muhammed Efendi <i>bâ-temessük</i>	1481	ğuruş
Es-seyyid Mefdal Efendi	100	ğuruş
üç kızlar zımmetinde	500	ğuruş

yekün

56700,5 ğuruş

min haysü 'l-mecmû'

71223,5 yalnız yetmişbirbinikiyüzyigirmiüçbuçuk ğuruşdur

minhâ ihrâcât

techîz ve tekfinîne ve keffâret-i yemîn ve	325	ğuruş
iskât-ı salavata ve termîm-i kabr masrafı		
resm-i kısmet-i âdî	1783	ğuruş
kâtibiyye emîniyye ve hüddâmiye ve	356,5	ğuruş
ihzâriyye ve kaydiyye ve kalemiyye		
mihr-i mü'eccel-i müsbet li'l-zevceti'l-mezbûre Âişe	150	ğuruş
<i>bi-şehâde Es-seyyid Yusuf bin Abdullah ve İbrahim bin Ahmed ğıbbu 't-tahlîf</i>		
mihr-i mü'eccel-i müsbet li'l-zevceti'l-mezbûre Emîne	150	ğuruş
<i>bi-şehâdet-i şâhidân-ı merkûmân ğıbbu 't-tahlîf</i>		

yekün

2764,5 yalnız ikibinyediyüzaltmışdörtbuçuk ğuruşdur

sahh

sahh

sahh

sahh

sahh

sâhhü 'l-bâkî

li't-taksîm-i beyne'l-verase

68459 yalnız altmışsekizbindörtüyüzellidokuz ğuruşdur

hisse-i zevce-i mezbûre Âişe	8557 ğuruş meblağ / 45
hisse-i zevce-i mezbûre Emîne	8557 ğuruş meblağ / 45
hisse-i sağır-i mezbûr ibni'l-ah	51344 ğuruş meblağ / 30

Ba'de'l-defter müteveffâ-yı merkûm vefâtından mukaddem hâl-i huyûtında Kâz-âbâd kazâsında vâki' Paşa Çeşmesi suyunun mecrâsı murûr-ı ezmân ile harâb ve fenâ-pezîr olub ta'mîr u termîm ve mâ'-i lezîzin cerayânıçün mâlımdan üçbin ğuruş harc u sarf olunmasına Es-seyyid El-hâc Osman Alemdâr İbni El-hâc Muhammed Alemdâr nâm kimesneyi vasî-yi muhtâr nasb u ta'yîn eyledigini sağır-i merkûmun bâ-hüccet-i şer'îye vasî-yi mansûbı İbrahim Alemdâr muvâcehesinde Es-seyyid Mustafa Saka ibni Es-seyyid Osman ve Ebu Bekir Saka ibni Halîl nâm kimesneler şehâdetleriyle ba'de'l-isbât ve hükm-i şer'î luhûkundan sonra mebâliğ-i mezkûr yekûn-ı defterden ba'de'l-ıhrâc bâkî kalan mebâliğ müceddiden verase-i merkûmûna tevzî' vü taksîm olındığı işbu mahalle şerh virildi.

imzâ vü temhîr olunmuşdur

ber-vech-i bâlâ yekûn tereke-i yâfte

	68459 ğuruş
<i>ber-vech-i bâlâ çeşme-i mezkûre için mesârif-i minhâ</i>	03000 ğuruş
<i>sâhhü'l-bâkî münkasim-i beyne'l-verase yalnız</i>	_____
<i>altmışbeşbindörtüyüzellidokuz ğuruşdur</i>	65459 ğuruş

hisse-i zevce-i mezbûre Âişe	8182 ğuruş meblağ / 45
hisse-i zevce-i mezbûre Emine	8182 ğuruş meblağ / 45

hisse-i sağır-i mezbûr ibni'l-ah

49094 ğuruş meblağ / 30

*ba 'de 'l-defter zuhûrına binâ 'en temhîr olunmuşdur**temâmü 'l-kelâm ceffü 'l- kalem**Ali Sâbit el-mevle 'l-hilâfehû bi-Medîne-i Tokad nemakkahû 'l-fakîr ileyhi şânehû*

(120/1)nân-ı azîz

dirhem 66 aded --

meblağ / 3

Fi 18 R Sene 34

(119/1)Tiyeri karyesinden Üzen Ömer oğlu *da 'vâ-yı aybı* olmağla ihzâr içün mürâsele gittiği kayd-şod.

Fî 15 R sene 34

(119/2)Medîne-i Tokad kazâsı müzâfâtından Kâfernî nâhiyesinde Çiftlik nâm karyesi sâkinlerinden İmâm oğlu İbrahim nâm *meclisü şer 'de takrîr-i kelâm* idüb kızım Râziye *bi-kazâ 'allahi te 'âlâ* ihrâk olub bir kimesne *da 'vâ* ve *nizâ 'ım* yokdur deyü ikrârı işbu mahalle şerh virildi.

Fî 20 Sene 34

(119/3)Medîne-i Tokad'da Kaya mahallesi sâkinlerinden Ümmetullah binti Hüseyin *fi 'l-i şenî ' işlememesine tâ 'ib-i müstağfer* olduğı işbu mahalle kayd-şod.

Fî 10 Saferü 'l-hayr sene 34

(119/4)Medîne-i Tokad'da Kaya mahallesi mütemekkinlerinden Perâb (*پرآب*) bin Toros *fi 'l-i şenî ' işlememesine tâ 'ib-i müstağfer* olduğı işbu mahalle kayd olundu.

Fî 5 R sene 34

(119/5)

*deyni**vazî '**ğuruş*

Ahi Paşa oğlu Ali Beg Sivasî Derviş Ağanın oğlu Hüseyin'in ammisi Cihkân Muhammed yetmişbeş deynini *meclisü şer 'de* teslim olduğunu işbu mahalle kayd olundu.

Fî 7 R sene 34

Latîf-zâde Hüseyin Ağa

Tobkara El-hâc Muhammed Ağa

Sivas vâlisi devletlü Lütfullah Paşa hazretleri tarafından ta'yîn olunan mübâşirin sakâllu Ağalarından çiftlik nâzırı Abdullah Ağadır

(119/6)Medîne-i Tokad'da Kaya mahallesi sâkinlerinden Sivaslı Fâtıma binti Yusuf nâm hatun fi'l-i şeni' işlememesine tâ'ib-i müstağfer olduğu işbu mahalle şerh virildi. *Fî 7 R sene 34*

(119/7)Çây-ı Müslim mahallesi sâkinlerinden Hüsne binti Halîl nâm hatun zevci Hüseyin bin Abdullah nâm kimesne *târih-i kitâbdan* altı ay mukaddem İskefser kazâsında Çimi(چيمى) tekyesi dimekle arîf nâm mahallde fevt oldu deyü Es-seyyid Ahmed bin Abdullah ve Es-seyyid Muhammed bin Mustafa nâm kimesneler *li-ecli 'ş-şehâde meclisü şer 'a* haber virdükleri işbu mahalle şerh virildi. *Gün 25 Rebî'ü'l-ahir 34.*

Es-seyyid Hâfız Abdurrahman Efendi ibni Hasan

Es-seyyid Muhammed Emin bin Hasan

(118/1)An-asl Ayıntâb ahâlilerinden Rahmân mahallesi mütemekkinlerinden Malkon nâm zımmî şeref-i İslâm ile müşerref olub ismi İbrahim tesmiye olduğunu işbu mahalle şerh virildi.

Fî 17 Zi'l-hicce sene 33

(117/1) Elbustâni Ali Efendinin mahtûmı Abdullah Efendiye mûte'allik hüccet kaydır

Medîne-i Tokad'da Yâş Meydân mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan El-hâc Veys beg ibni Abdurrahman Ağa nâm müteveffânın virâseti *zevce-i metrûkesi* Şerîfe binti İbrâhim ve Ummetullah binti Muhammed Ağa ile *sub-i kebîr* oğulları Veys ve Lütfullah ve sağîre kızı Fâtıma'ya inhi *Sarıbade't-tahkîki's-şer'î* verase-i mezbûrûn taraflarından *vekîl-i müseccel* Es-seyyid Abdurrahman Efendi bin Hasan *meclisü şer' hatîr-i vâcibi't-tevkîrde* işbu *bâ'isü'l-kitâb* Abdullah Efendi ibni Ali Efendi mahzarında *bi'l-vekâle* üzerine *da'va ve takrîr-i kelâm* idüb müvekkillerimin mûrisleri *müteveffâ-yı mezbûrun* terekesinden olub Medîne-i mezbûrda Hoca Ahmed mahallesinde vâki' bir taraftan Bârsam ve bir taraftan Hasis oğlu ve bir taraftan Şerîfe hatun menzîllerine ve bir taraftan *tarîk-i âmme müntehe' binâsı mülk u arsasının* senevî Cemâl Yahya evkâfına sekiz pâre *icâr-ı kadîmesi* menzîlini işbu Abdullah'ın bundan akdem fevt olan babası Ali Efendiye âriye tarîkiyle *sükkenâsîçün izn u ruhsat* virilmekle şimdi müvekkillerimin tasarruflarına mûmâna'at ider *sû'al olunub menzil-i mezkûrdan keff-i yed ve alıvirilmesi bi'l-vekâle matlûbumdur* didükde *ğıbbu'-sû'al* mezbûr Abdullah cevâbında *vekîl-i mezbûrun* iddi'â eyledigi *ma'lûmu'l-hudûd menzil-i mezkûr* mûrisleri müteveffâ El-hâc Veys beg *hâl-i huyût ve kemâl-i sıhhatında* babam müteveffâ Ali Efendiye sâkin ol deyü tefvîz ve teslîm eyleyüb babam müteveffâ dahi *menzil-i mezkûrun* iktizâ eden mahallerini *ta'mîr u termîm* ve onbeş seneden mütecâviz tasarrufumuzdadır deyü *fetevâ-yı şerîfe ibrâz ve mazmûn-ı münîfînde* "Zeyd mülk-i menzîlini Amra sâkin ol deyü tefvîz ve teslîm idüb Amr dahi Zeyd'in *muvâcehesinde mâlikleri tasarrufı gibi mutasarrıf olub hedm u binâ ihdâs idüb bu minvâl üzre onbeş seneden mütecâviz zamân-ı murûr eyleyüb Amr fevt olub ba'dehû Zeyd dahi bi-lâ özr sâkin olduğı hâlde fevt olsa menzil-i mezbûr Amr'ın verasesi yedlerinde olmağla hâlâ Zeyd'in verasesi ol menzil Zeyd'in mukaddemâ olmak üzre Amr'ın verasesinden da'va*

eyleyeler mesmû'a olurmu cevâb bâ-sevâbında olmaz deyü" buyrulmağın ve kütüb-i fikhiyye-i mu'teberde (بحرر ابقده) tahrîr buyurulan "lâ-inne sukût-ı ebniye yehatamilu emmâ an yekûn-ı leyse lehû hakku ev vehbuhû" (لان سكوت ابنيه يحتمل اما انه يكون ليس له حق او لابه) deyü buyrulmağın bu sûretde mezbûrların ol da'vâları üzerine ikâmet olunan beyyineleri makbûle olurmu cevâb bâ-sevâbında olmaz deyü buyrulmağın ve kütüb-i fikhiyye-i mu'teberde "derûnu'l-beyyinetü mebniyetü alâ da'vâ-yı sahîhatu" (درون البينه مبنيته على دعوى صححته) deyü buyrulmağla fetavâ-yı şerîfeler müciblerince vekîl-i mezbûrun husûs-ı mezbûra müte'allikan bi-vech-i şer'î mu'ârazası men' u def' birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-işrîn şehr-i şevvâli'l-mükerrem li-sene selâse ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

faziletlü Es-seyyid El-hâc Muhammed Efendi me'zûn-ı bi'l-iftâ
Es-seyyid Osman Efendi me'zûn-ı bi'l-iftâ hâlâ
Es-seyyid Muhammed Efendi ibni Ömer Efendi
Es-seyyid Feyzullah Efendi ibni El-hâc Muhammed Efendi
Es-seyyid Ahmed Efendi
Mücellid Hüseyin Efendi
Ahmed Efendi ibni İbrahim
Attâr Es-seyyid Muhammed Efendi
Lâz İsmail Efendi
Es-seyyid Sâlih Efendi ibni El-hâc Ömer Efendi
Ve ğayrihim mine'l-huzzâr

(117/2) Dikici Es-seyyid Şerîf Alemdâr'a müte'allik hüccet kayıdır.

Medîne-i Tokad'da Gaybî mahallesi sâkinlerinden işbu bâ'isü'l-kitâb Dikici Es-seyyid Şerîf Alemdâr ibni İsmail nâm kimesne meclisü şer' hatîr-i vâcibi't-tevkîrde

hâlâ Medîne-i mezbûr voyvodası olub vâki' olan *beytü'l-mâl-ı âmme ve hâssa* ve kabzına me'mûr sa'âdetlü Derviş Ali Ağa tarafından *beytü'l-mâl kabzına* me'mûr olan subâşısı Muhammed Ağa ibni İbrahim mahzarında şöyle *takrîr-i da'va* idüb mahalle-i mezbûre sâkinlerinden olub zâhirde *vâris-i ma'rûfe ve ma'rûfesi* olmayarak vefât iden Abdullah bin Abdullah nâm müteveffânın *taht-ı tasarrufunda* mülkü olub mahalle-i mezbûrda vâki' bir taraftan Ebû Bekir ve iki taraftan kendi menziline ve bir taraftan *tarîk-i âmme müntehî* binâ ve arsası mülk bir bâb menziline ve derûnunda mevcûd bir aded çamaşur legeni ve iki aded sağır yemek kâzğânı ve bir aded köhne kilim ve bir aded köhne döşek ve bir aded köhne yasdık ve iki aded sağır tava ve bir aded süzgeç ve bir aded su tâsı ve yine etraf-ı şehr arâzisinde vâki' bir taraftan Eyber (ايبير) Alemdârın oğlu Sâlih ve bir taraftan Keçelik Alemdârın bâğlarına ve iki taraftan *tarîk-i âmme müntehî* bir kıt'a bâğını *bi'l-cümleti't-tevâbi' ve 'l-levâhik ve kâffeti'l-hukûk ve 'l-murâfik tarafeynden icâb u kabûlî hâvî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î* ile târih-i kitâbdan onyedî gün mukaddem an-nakd üçyüz ğuruşa bana bey' ben dahi *ba'de 'l-kabûl semen-i bey'î* olan meblağ-ı mezkûr üçyüz ğuruşa *meclisü bey'de müteveffâ-yı mezbûr* yedinden temâmen *def' u teslîm ol dahi ba'de 'l-ahz ve 'l-kabûl* meblağ-ı mezbûrdan onyedî ğuruş bi-nakd mevcûd olan elliüç ğuruşun üzerine zamm ile yetmiş ğuruşa iblâğ idüb *techîz ve tekfînine harc u sarf* eylemege yine *vasî-yi muhtâr nasb u ta'yîn* eyledükden sonra mütebâki ikiyüzseksenüç ğuruşa meclisü mezkûrda bana *hîbe-i sahîhe-i şer'îye* ile *hibe ve temlîk u teslîm* ben dahi *ba'del'-kabûl ol vechle mâ-rü'z-zikr* menzil ve *eşyâ ve bâl el-yevm mülk-i müsterâm* olarak *zabt u tasarruf* üzre iken işbu *emîn-i mûmâ-ileyh beytü'l-mâl* olmak zannıyla *vaz'-ı yed* murâd birle *zabt u tasarrufuma mûmâna'at ve mumâtale* eder deyü da'va ve iddi'âsı *udûl-ı ahrâr ricâl-i müslimînden* Leblebici-zâde Muhammed Efendi ibni Osman Efendi ve El-hâc Muhammed bin Mustafa nâm

kimesneler ile *ba'de'l-ısbât* mûcibiyle *emîn-i mûmâ-ileyhin mârû'l-beyân* menzil ve eşyâ ve bâğdan keff-i yedine *ba'de'l-tenbîh* mezbûr Es-seyyid Şerîf Alemdârın *mülk-i müşterâsı* olmak üzere *zabt u tasarrufuna hükm birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* hurrîre fi'l-yevmi's-sâdis aşere min şehr-i zi'l-ka'de li-sene selâse ve selâsîn ve mi'eteyn ve elf.

Ahmed bin Ebû Bekir
Muhammed bin Ali
Kadir bin Ebû Bekir
Halil ibni Ahmed
Ahmed bin Mahmûd
Ahmed bin Mustafa
Muhammed bin İsmail
Ve ğayrihim mine'l-huzzâr

(116/1) Karabet nâm zimmiye müte'allik vasî hücceti kaydır.

Medîne-i Tokad'da Manca mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Agob veled-i Sirkez nâm hâlikin *sulb-i saġîr* oġlu Agob babası hâlik-i mersûmun terekesinden *bi'l-ırsi's-şer'î isâbet u intikâl iden emvâl-i mevrûsesin zabt u hıfz kibel-i şer'den vasî nasb u ta'yîn olunmak lâzım u mühim* olmaġın saġîr-i mersûmun ammisi işbu *bâ'isü'r-rakîm* Karabet veled-i mersûm Sirkez nâm zimmi vesâyete ehl ve saġîr-i mersûm hakkında her vechle *evlâ vü enfa'* olduġını *zeyl-i kitâbda muharreri'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'a* haber vermeleriyle *hâkim-i mevki' sadr-i kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü me'âb Efendi* hazretleri dahi saġîr-i mersûm üzerine ammisi mersûm Karabet nâm zimmiyi vasî *nasb u ta'yîn* eyleyüb ol dahi *ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımasın kemâ yenbaġı edâya ta'ahhüd ü iltizâm*

eyledükden sonra *vasî-yi mersûm ânî meclis-i şer' de takrîr-i kelâm* idüb hâlâ *vasîsi* olduğım *sağîr-i mersûmun nafaka ve kisveye zarûret ve eşidde ihtiyâcı olmağın emvâl-i mevrûsesinden bi-kadri'l-kifâye nafaka ve kisve bahâ farz u takdîr* olunmak *bi'l-vesâyete matlûbumdur* didükde *fi'l-hakîka* *sağîr-i mersûm nafaka ve kisveye zarûret ve eşidde ihtiyâç ile muhtâç olduğımı zeyl-i vesîkada mektûbi'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'a haber vormeleriyle hâkim-i mûmâ-ileyh Efendi hazretleri dahi sağîr-i mersûmun emvâl-i mevrûsesinden râyic-i fi'l-vakt* beher *yevm kırkar pâre nafaka ve kisve bahâ farz u takdîr* idüb *meblağ-ı mefrûz-ı mezkûrî târih-i kitâbdan harc u sarfa ve hîn u zarûretde istidâniye ve vakt-i zaferde rucû'a vasî-yi mersûm izn birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* *hurrire fi'l-yevmi't-tâsi' aşere min şehr-i zi'l-ka'deti's-şerîfe li-sene selâse ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.*

Es-seyyid Lütfullah Ağa ibni Derviş Muhammed
Hâfiz Muhammed bin Yahya
Ömer Efendi ibni El-hâc Abdullah Ağa
Ali bin Abdullah
Muhammed bin Hasan

(116/2) Vasî nafaka hüccetidir.

Medîne-i Tokad'da Mihmâd Hâcib mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Ali bin Osman nâm müteveffânın *sulb-i sağîr* oğulları Ahmed ve Muhammed ve İbrahim'e babaları *müteveffâ-yı mezbûrun* terekesinden *bi'l-ırsi's-şer'î isâbet u intikâl iden emvâl-i mevrûseleri zabt u hıfza kibel-i şer'den vasî nasb u ta'yîn olunmak lâzım u mühim olmağın sağîrûn-ı mezbûrûnun* cedleri işbu *bâ'isü'l-kitâb* Ali bin Ahmed nâm kimesne *vesâyete ehl ve sağîrûn-ı mezbûrûn haklarında her vechle evlâ vü enfa' olduğını zeyl-i kitâbda mektûbi'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'a haber vormeleriyle*

hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü me'âb Efendi hazretleri dahi sağîrûn-ı mezbûrûn üzerlerine cedleri işbu mezbûr Ali'yi *vasî nasb u ta'yîn* idüb ol dahi *ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımasın kemâ yenbağî edâya ta'ahhüd ü iltizâm* eyledükden sonra *vasî-yi mezbûr ânfü meclis-i şer'de takrîr-i kelâm* idüb hâlâ vasîleri oldığım sağîrûn-ı mezbûrûnun nafaka ve kisveye zarûret ve eşidde ihtiyâcı olmağla *sağîrûn-ı mezbûrûnun emvâl-i mevrûselerinden bi-kadri'l-kifâye* nafaka ve kisve bahâ *farz u takdîr* olunmak *bi'l-vesâye* matlûbumdur didükde *fi'l-hakîka sağîrûn-ı mezbûrûnun* nafaka ve kisveye zarûret ve eşidde ihtiyâç ile muhtâç olduklarını *zeyl-i vesîkada muharreri'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'a* haber virmeleriyle *hâkim-i mûmâ-ileyh Efendi* hazretleri dahi sağîrûn-ı mezbûrûn *emvâl-i mevrûselerinden râyic-i fi'l-vakt* beher yevm her birine üç pâre nafaka ve kisve bahâ *farz u takdîr* idüb *meblağ-ı mevrûz-ı mezkûr târih-i kitâbdan harc u sarfa ve hîn u zarûretde istidâniye ve vakt-i zaferde rucû'a* vasî-yi mezbûr Ali'ye izn birle *mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* hurrîre *fi'l-yevmi'r-râbi'* min şehr-i zi'l-ka'de li-sene selâse ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Dikici Ali Şerif bin Mustafa Kâvurcu
Timurcu Sarı Muhammed bin Ebû Bekir
Ziyâncı Oğlu Sâlih usta
Sâpçı Hasan Şerif
Destereci Halil Beşe

(116/3) Fâtıma Hatun'a mûte'allik kayyım hücceti kaydır.

Medîne-i Tokad'da Aynî mahallesi sâkinlerinden *ğâib-i ani'd-diyâr Âişe binti Muhammed nâm hatunun emvâl u eşyâsını zabt u hıfza ve emvâl-i sâ'ire-i lâzımasın rü'yet ve itmâma kibel-i şer'den kayyım nasb u ta'yîn* olunmak lâzım u mühim olmağın

ğâib-i mezbûrun *sadriye-i kebîre* kızı işbu *bâ'isetü'l-kitâb* Fâtıma binti Mustafa nâm hatun *kayyımlığa ehl ve ğâib-i mezbûr hakkında her vechle evlâ vü enfa' oldığını zeyl-i kitâbda mektûbi'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'a* haber vermeleriyle *hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü me'âb Efendi* hazretleri dahi *ğâib-i mezbûr* üzerine kızı mezbûr Fâtıma'yı kayyım *nasb u ta'yîn* eyleyüb ol dahi *ber-vech-i muharrer kayyımlık-ı mezkûrı kabûl ve hizmet-i lâzımasın kemâ yenbağî edâya müte'ahhide olmağın mâvaka'a bi't-taleb ketb olındı* hurrire fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-işrîn min şehr-i zi'l-ka'de li-sene selâse ve selasîn ve mi'eteyn ve elf

Es-seyyid Halil bin Mustafa muhzır
Es-seyyid Ömer Ağa bin Osman ser-muhzır
Es-seyyid Halil Efendi bin İbrahim Keçeci-zâde

(115/1) Hâfız Alemdâr ve oğluna müte'allik hüccetdir.

Medîne-i Tokad'da Mihmad Hâcib mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Ali bin Osman nâm müteveffânın *sulb-i sağîr* oğulları Ahmed ve Muhammed ve İbrahim nâm sağırların *bâ-hüccet-i şer'îye vasî-yi mansûbları* cedleri Ali bin Ahmed *meclisü şer' hatîr-i vâcibi't-tevkîrde* işbu *bâ'isü'l-kitâb* El-hâc Hüseyin Alemdâr bin Osman mahzarında *ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm* idüb vasîleri oldığım mezbûrünün babaları *müteveffâ-yı mezbûrûn* müntakil mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Sürücü oğlu Feriz menziline ve iki taraftan kabristân ve bir taraftan *târik-i âmme müntehî* bir bâb menzil-i *harâb-ı müşrif olub ta'mîr u termîme* dahi *ademü'l-iktidâr* olduğumdan nâşî külliyyen *intifâ'ı münkati'* olmağla *menzil-i mahdûd-ı mezkûr* semen-i misliyle ahara bey' olunub *sağîrûn-ı mezbûrûnun hisse-i irsiyeleri* semen-i mezkûrdan *ifrâz u istirbâh* olunmak matlûbumdur didükde *fi'l-hakîka vasî-yi mezbûr* aynen *kelimât-ı meşrûhası nefsi'l-emre* muvâfık oldığını *sikât-ı sahîhetü'l-kelimât* kimesneler

taraf-ı şer' a haber vermeleriyle menzil-i mahdûd-ı mezkûr bâ-ma'rifet-i şer' tullâb-ı arz ve ba'de'l-müzâyede rağbât-ı nâşî inkutâ'ından sonra üçyüz ğuruş müşteri-yi mezbûr üzerinde karâr-dâde ve ziyâde ile tâlib-i ahârı olmamağla menzil-i mahdûd-ı mezkûrun bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kâffeti'l-hukûk ve'l-murâfık tarafeynden icâb u kabûlî hâvî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile müşteri-yi mezbûr El-hâc Hüseyin Alemdâra an-nakd üçyüz ğuruşa bey' ve temlik u teslîm ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temelluk u tesellüm ve kabz u kabûl eyeleyüb semen olan meblağ-ı mezkûr üçyüz ğuruş meclisü bey'de müşteri-yi mezbûr yedime temâmen def' u teslîm ben dahi bi'l-vesâye yedinden temâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledim fi-mâ ba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûr müşteri-yi mezbûr El-hâc Hüseyin Alemdârın mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ yeşâ-i ve yuhtâr mutasarrıf olsun didükde ğıbbu't-tasdîki's-şer'î semen-i mezkûrdan sağîrûn-ı mezbûrûnın hisse-i irsiyeleri ifrâz u istirbâha vasî-yi mezbûr Ali'ye izn birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis aşere min şehri zi'l-ka'de li-sene selâse ve selâsin ve mi'eteyn ve elf.

Hüseyin Alemdâr Oğlu Genç Muhammed Ağa
Timurcı Polâd Oğlu Hüseyin
Avlunlu Halîl Halîl
Çolâk Osmanın oğlu El-hâc Mustafa
Sâpçı Es-seyyid Hasan
Hâcî Emîr oğlu Osman Beşe

(115/2) Ârife Hatun'a mûte'allik vasî hücceti kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Debbâğ-hâne-i Atîk mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Penbeci Osman bin İbrahim nâm müteveffânın *sub-i sağîr* oğlu Ömer'e babası *müteveffâ-yı mezbûrun* terkesinden *bi'l-irsi's-şer'î ve bâ-defter-i kassâm*

isâbet u intikâl iden emvâl-i mevrûsesin zabt u hıfz ve umûr-ı sâ'ire-i lâzimesn rü'yet u itmâma kibel-i şer'den vasî nasb u ta'yîn olunmak lâzım u mühim olmağın sağır-i mezbûrun vâlidesi zât-ı ma'rûfe işbu bâ'isetü'l-kitâb Ârife binti Ali nâm hatun vesâyete ehl ve sağır-i mezbûr hakkında her vechle evlâ vü enfa' oldığımı zeyl-i kitâbda mektûbi'l-esâmi kimesneler taraf-ı şer'a haber virmeleriyle hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü me'âb Efendi hazretleri dahi sağır-i mezbûr üzerine vâlidesi işbu mezbûre Ârife hatunı vasî nasb u ta'yîn idüb ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımasın kemâ yenbağî edâya müte'ahhide olmağın mâvaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrire fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-işrîn min şehr-i zi'l-ka'de li-sene selâse ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Es-seyyid Saka Alemdâr yörük-zâde
Kahveci Hüseyin Beşe
Ömer bin Hüseyin el-muhzır
Es-seyyid Halil muhzır
ve ğayrihim

Medîne-i Tokad'da Yâş Meydân mahallesi mütemekkinlerinden Kirkor veled-i Arslân nâm zımmî meclisü şer' hatîr-i vâcibi't-tevkîrde işbu bâ'isetü'r-rakîme Herupesime binti Hâtur (خاطر) tarafından sâbitü'l-vekâlesi Es-seyyid Abdurrahman Efendi ibni Hasan mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb Medîne-i mezbûrede Soğuk Pınar-ı Müslim mahallesi mütemekkinlerinden olub târih-i kitâbdan altmış sene mukaddem Derderic (دردرج) Boğos hâlik olub verâseti zevce-i metrûkesi Gevher ile sulbî oğlu Arâğîr ve sulbîye kızları Tâkuk ve Mâryem'e münhasiran olub kibelî'l-kayyim mersûm Mâryem dahi hâlik olub virâseti hasran er karındâşı mersûm Arâğîr ile kız karındâşı mersûme Tâkuka'ye münhasiran olub kibelî'l-kayyim mersûm Arâğîr dahi

hâlik olub virâseti hasran kız karındâşı mersûm Tâkuk nâm nasrâniyelerin terekesinden olub mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Muhammed Ağa ve bir taraftan Halil beg kârhânesi ve bir tarafdân harâf bağçesine ve bir taraftan *târik-i âmme* müntakil bir bâb menzili işbu *vekîl-i mezbûrun müvekkilesi* mersûm Herupesime binti Hâtur nâm nasrâniye *vâzi'atü'l-yed* olmağla *hisse-i irsiyemi taleb ve da'vâ* eyledigimde *edâdan imtinâ' ider sû'âl olunub takrîr-i tahrîr ve hisse-i irsiyem alıvirilmek matlûbumdur* didükde *ğıbbü's-sû'âl vekîl-i mezbûr* cevâbında *müdde'î-yi mersûmun* iddi'â eylediği *menzil-i mahdûd-ı mezkûr târih-i kitâbdan* yigirmi sene mukaddem hâlik olan müvekkilem mersûmenin anası Gevher binti Meyserun'a müntakil ol vechle *mülk-i mevrûse* olub *müdde'î-yi mersûmun* alâkası yokdur deyü *def'u def'ine mübeyyin vekîl-i mezbûrdan beyyine taleb* olundukda *udûlü ahrâr ricâl-i müslimînden* bâş çâvuş Abdurrahman bin Ömer ve Es-seyyid Halil bin Mustafa nâm kimesneler *meclisü şer'a hâzırân* olub iştişhâd olundukda *fi'l-hakîka* mahalle-i mezbûrda vâki' *ma'lûmu'l-hudûd* bir bâb menzil işbu vekîl-i mezbûrun müvekkilesi Herupesimenin anası mersûm Gevherden müntakil *mülk-i mevrûsıdır müdde'î-yi mersûmun* alâkası yokdur biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü her biri *edâ-i şehâdet-i şer'ie* eyledüklerinde *ğıbbü't-ta'dîl ve 't-tezkîyye* şehâdetleri makbûle oldukdan sonra *müdde'î-yi mersûmun vekîl-i mezbûr ile bi-vech-i şer'î mu'ârazası ba'de'l-men' müvekkile-i mersûmenin menzil-i mahdûd-ı mezkûra tasarrufuna hükm birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri zi'l-ka'de li-sene selâse ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Hâlâ nakîbü'l-eşrâf Es-seyyid Sâlih Efendi

Câmi'-i kebîr hatîbi Es-seyyid Abdurrahman Efendi

Hâfiz Hüseyin Ağa ibni El-hâc Mustafa

El-hâc Muvaffak Ağa ibni Abdülvehhâb

Halil Alemdâr ibni El-hâc İbrahim Alemdâr

(114/1) Vasî hücceti kaydı

Medîne-i Tokad'da Yâr Ahmed mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Es-seyyid Ebû Bekir bin El-hâc Muhammed nâm müteveffânın *sulb-i sağîr* oğlu Hasan'a babası *müteveffâ-yı mezbûrun* terekesinden *bi'l-ırsi's-şer'î ve bâ-defter-i kassâm isâbet u intikâl iden emvâl-i mevrûsesin zabt u hıfza kibeli-i şer'den vasî nasb u ta'yîn olunmak lâzım u mühim* olmağın sağîr-i mezbûrun cedd-i sahîhası işbu *bâ'isetü'l-kitâb* Âişe binti Osman nâm hatun *vesâyete ehl ve sağîr-i mezbûr hakkında her vechle evlâ vü enfa' oldığını zeyl-i kitâbda mektûbi'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'a* haber vermeleriyle *hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü me'âb Efendi* hazretleri sağîr-i mezbûr üzerine ceddeleri işbu mezbûre işbu Âişe hatunı *vasî nasb u ta'yîn* idüb ol dahi *ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımasın kemâ yenbağî edâya müte'ahhide* oldukdan *vasiyye-i mezbûre ânfan meclisü şer'de takrîr-i kelâm* idüb hâlâ vasîsi olduğum sağîr-i mezbûrun nafaka ve kisveye zarûret ve eşidde ihtiyâcı olmağla *emvâl-i mevrûsesinden bi-kadri'l-kifâye* nafaka ve kisve bahâ *farz u takdîr* olunmak *bi'l-vesâyete* matlûbumdur didükde *fi'l-hakîka* sağîr-i mezbûrun nafaka ve kisveye zarûret ve eşidde ihtiyâç ile muhtâç olduğumı *zeyl-i vesikada muharreri'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'a* haber vermeleriyle *hâkim-i mûmâ-ileyh* Efendi hazretleri dahi sağîr-i mezbûrun *emvâl-i mevrûsesinden bi-kadri'l-kifâye râyic-i fi'l-vakt* beher yevm üçer pâre nafaka ve kisve bahâ *farz u takdîr* idüb *meblağ-ı mefrûz-ı mezkûr târih-i kitâbdan harc u sarfa ve hîn u zarûretde istidâniye ve vakt-i zaferde rucû'a vasiyye-i mezbûra izn birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-ısrîn min şehri-i zi'l-ka'de li-sene selâse ve selâsin ve mi'eteyn ve elf.*

Es-seyyid Hâfız Efendi ibni El-hâc Ebû Bekir Ağa
Muhammed bin Ocâklı Oğlu Mustafa
Hâfız Ali Efendi bin Sâlih

(114/2) Âişe Hatun'a müte'allik hüccet kayıdır.

Medîne-i Tokad'da Yâr Ahmed mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Es-seyyid Ebû Bekir Muhammed nâm müteveffânın verâseti *zevce-i metrûkesi* Âişe binti İbrahim ile *sulb-i saġîr* oġlu Hasan ve vâlidesi Âişe binti Osman nâm kimesnelere inhi Sarıba'de't-tahkîki's-şer'î vâlidesi mezbûre Âişe *meclisü şer' hatîr-i vâcibi't-tevkîrde* saġîr-i mezbûre *li-ecli'd-da'vâ vasî nasb u ta'yîn* olunan Es-seyyid Abdurrahman Efendi ibni Hasan mahzarında üzerine *da'vâ ve takrîr-i kelâm* idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Dellâl tüfenkçi ve bir taraftan Abdurrahman Beşe ve bir taraftan Kâsım Ağa bağçesi ve bir taraftan *tarîk-i âmme müntehî* bir bâb menzil ve hadîka-i muttasılanın nısf-ı nîm *mülk-i müşterâm* iken işbu *vasî-yi mezbûr* Es-seyyid Abdurrahman Efendi *müteveffâ-yı mezbûrun* terekesine idhâl murâd ider *sû'âl olunub takrîr-i tahrîr ve keff-i yedine tenbîh-i şer'î olunmak matlûbumdur* didükde ġıbbü's-sû'âl *vasî-yi mezbûr* Es-seyyid Abdurrahman Efendi cevâbında *müdde'iyeye-i mezbûre* Âişenin iddi'â eylediği mahalle-i mezbûrda vâki' *ma'lûmu'l-hudûd* bir bâb menzil ve hadîka-i muttasılanın nısfı *mülk-i müşterâsı* olduğu ma'lûmum degildir diyicek *müdde'iyeye-i mezbûreden takrîr-i da'vâsına muvâfık beyyine-i taleb* olundukda *ityân-ı beyyine için istimhâl ve ba'dehû hulûlu'l-mührü's-şer'î ityân-ı beyyineden izhâr u acz* ve yedinde bir kıt'a *fetavâ-yı şerîfe ibrâz ve mazmûn-ı münîfide* " Zeyd anâsı Hind ile bir menzile *munâsafat-ı mülkiyet üzre mutasarrıflar* iken Zeyd fevt oldukda oġlu Amr saġîrin *vasîsi Bekir menzil-i mezbûrun sülûsâm Zeydin'dir deyü da'vâ ve ve Hind inkâr idüb Bekir müdde'âsı idemâse Hind menzil-i mezbûrun nısfını ke-mâ kân zabt u*

tasarrufa kâdir olurmu cevâb bâ-sevâbında olur” deyü buyrulmağın ve *kütüb-i fikiyye-i mu‘teberden hayriyede “ izâ ileyh-i delîli‘l-mülk”* deyü mestûr olmağın *ber-mûcib-i fetavâ-yı şerîfe menzil-i mahdûd-ı mezkûr ve hadika-i muttasılanın nisfına mülkiyet üzre müdde‘iyye-i mezbûre Âişenin tasarrufuna ba‘de‘l-hükm vasî-yi mezbûrun müdde‘iyye-i mezbûre ile bi-vech-i şer‘î mu‘ârazası men‘ birle mâ-vaka‘a bi‘t-taleb ketb olındı hurrire fi‘l-yevmi‘l-hâdî min şehr-i zi‘l-hiccetî‘ş-şerîfe li-sene selâse ve selasîn ve mi‘eteyn ve elf.*

(113/1) Ziyâncı Oğlu Hüseyin’e mûte‘allik hüccet kaydıdır.

Medîne-i Tokad’da Mihmâd Hâcib mahallesi sâkinlerinden Serçe oğlu Ali nâm kimesne *meclisü şer‘ hatîr-i vâcibi‘t-tevkîrde işbu bâ‘isü‘l-kitâb* Hasan bin Memiş mahzarında üzerine *da‘vâ ve takrîr-i kelâm* idüb *târih-i kitâbdan* birbuçuk sene mukaddem Medîne-i mezbûr civârında Garga Pınarı dimekle arîf nâm mahalde oğlum Hüseyin’i işbu Hasan *bi-ğayr-i hakk katl* itmekle *sû‘âl olunub takrîri tahrîr ve mûcib-i şer‘iyesi icrâ olunmak bi‘l-virâse* matlûbumdur didükde *ğıbbü’s-sû‘âl ve‘l-inkâr müdde‘î-yi mezbûr* Ali’den *takrîr-i da‘vâsına muvâfık ve mutâbık beyyine-i taleb* olundukda *ityân-ı beyyine için istimhâl ve ba‘dehû hulûlü‘l-mührü‘ş-şer‘î ityân-ı beyyineden kemâl-i izhâr-ı acz* eyleyüb mezbûr Hasan’a yemîn teklîf olundukda ol dahi *alâ vakfi‘l-mes‘ûl yemîn billehi‘l-a‘liyyü‘l-a‘lâ* itmekle *müdde‘î-yi mezbûrun mezbûr* Hasan ile *husûs-ı mezbûra mûte‘allikan bi-vech-i şer‘î mu‘ârazası men‘ birle mâ-vaka‘a bi‘t-taleb ketb olındı hurrire fi‘l-yevmi‘s-sâbi‘ aşere min şehr-i zi‘l-hiccetî‘ş-şerîfe li-sene selâse ve selasîn ve mi‘eteyn ve elf.*

Ziyâncı Oğlu Sâlih usta

Polâd Oğlu Hüseyin bin Veliyüddin

Kahveci Hüseyin bin Süleyman

Kahveci Kâsım Beşe bin İbrahim

İbrahim Karakollıkçı bin Halil

Hasan Karakollıkçı bin Mustafa

(113/2) Kezbân Hatun'a müte'allik hüccet kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Tâşçı Mahmûd mahallesi sâkinlerinden zâtî ma'rûfe işbu *bâ'isetü'l-kitâb* Kezbân bin Hüseyin Alemdâr nâm bîkr-i bâliğa *meclisü şer' hatîr-i vâcibi't-tevkîrde* Kâz-âbâd kazâsına tâbi' Berb nâm karye sâkinlerinden İbrahim bin Murâd nâm kimesne mahzarında *bi-tav'ihâ ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm* idüb bundan akdem fevt olan babam mezbûr Hüseyin Alemdâr *târih-i kitâbdan* beş sene mukaddem beni işbu mezbûr İbrahime *mücerred-i nâ-mezâd* idüb beynimizde *akd-i nikâh sebk* eylemeyüb lakin ben *âkile u bâliğa ve fâ'ile-i muhtâra* olduğım ecluden *nefsimi ahara tezvîce izn murâd* iderim *sû'âl olunub takrîr-i tahrîr olunmak matlûbumdur* didükde mezbûr İbrahim'den *husûs-ı mezkûr sû'âl* olundukda *müdde'iyeye-i mezbûrenin* takrîri üzre olduğımı merkûm dahi *inde 'ş-şer' ikrâr u i'tirâf* itmekle *müdde'iyeye-i mezbûre* Kezbân nâm bîkr-i bâliğa *nefsini ahara tezvîc izn birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis aşere min şehr-i zi'l-hicceti'ş-şerîfe li-sene selâse ve selâsîn ve mi'eteyn ve elf.

Halil muhızır
Ömer muhızır
Sığırcı Oğlu Hüseyin

(113/3) Merhûm Üveys Beğ'e müte'allik hüccet kaydıdır.

Medîne-i Tokad mahallâtından Yâş Meydân mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Es-seyyid El-hâc Veys beg ibni Abdurrahman Ağa nâm

müteveffânın *verâseti zevceteyn-i metrûketeyn* Şerîfe Hatun binti Es-seyyid İbrahim Efendi ve Ümmetullah hânım binti Es-seyyid Muhammed Ağa ile *sulb-i kebîr* oğlu Es-seyyid Üveys ve sağîr oğlu Es-seyyid Lütfullah ve ümm veled-i cism-i siyâh nâm câriyeden mezbûre Fâtıma'ya *li-ecli'l-musliha ve'l-kısme vasî nasb* olunan Receb Efendi ibni İbrahim Efendi ve *verase-i kibâr* iltimâslarıyla *bâ-ma'rifet-i şer'* müteveffâ-yı *mezbûrun* terekesi *hasebü'l-iktizâ* mukaddemâ tahrîr olunmuş isede *müteveffâ-yı mezbûrun* kendi menziline akd olunan *meclisü şer'de* müceddiden tahrîr ve *beyne'l-verase bi'l-farîzati's-şer' iye tevzî' vü taksîm* edâ eyledüklerinde *müteveffâ-yı mezbûrûn ber-mûcib-i defter-i kassâm* mecmû'-ı terekesi otuzdörtbinüçyüzellibirbuçuk ğuruşa bâliğ olub *duyûn-ı müsbetesiyle masârifât-ı lâziması ba'de'l-ihrac* bâkî kalan yigirmibirbinüçyüz ğuruşdan *bi-hesâb-ı ferâ'iz* seksen *sehm-i i'tibâriyle verase-i mezbûrûnun* her birlerine *hisse-i irsiyye-i şer'iyelerin* edâ ve mezbûre Şerîfe hatunun dahi *müteveffâ-yı merkûm* zimmetinde *min ciheti'l-karz müsbet ve muhkem* bih alacak hakkı olub *derûn-ı defter-i kasâmda mestûr ve mukayyed* olan binüçyüzaltmış ğuruş ve *mîhr-i mü'eccele-i müsbetesi* beşyüz ğuruş *hisse-i irsiyesi* binüçyüzkırkyedibuçuk ğuruş ile sağîr-i mezbûre Fâtıma'nın dahi *kezalik hisse-i irsiyesi* üçbinyediyüzyetmişüçbuçuk ğuruşın cem'an altıbindokuzyüzseksenbir ğuruşa bâliğ olub *meblağ-ı merkûm* mukâbili *müteveffâ-yı mezbûrun* terekesinden *menkûlât-ı vâfiyesi* olmayub mezbûre Şerîfe hatunun *el-yevm* sâkin olduğu sekizbin ğuruş kıymetli nısf-ı dâhiliye menzili *zarûret-i deyn* içün ve gerek *hisse-i irsiyeleri mukâbili ale'l-iştirâk zabt u tasarruflarıçün* mezbûre Şerîfe hatun ile sağîr-i merkûmeye *ifrâz u ta'yîn ve temlîk* olunub sekizbin ğuruş *semen-i mezbûresinden* mezbûre Şerîfe hatun zimmetinde mütebâki (متبقى) binondokuz ğuruş fazla semeni *ashâb-ı dâyinden derûn-ı defterde mestûru'l-ism* Münlâ İsmail Efendi ve Kurt Oğlu Sâlih nâm kimesnelere *edâ vü teslîm* mezbûre Şerîfe hatuna

ba'de'l-tenbîh merkûm dahi minvâl-i muharrer semen-i merkûmdan mütebekâ-yı mezbûrı merkûmâna edâ vü teslîme müte'ahhide ve iltizâm itmekle ber-minvâl-i meşrûh nisf-ı menzil-i mezkûreyi min ciheti'l-ırsi's-şer'î ve bi-şerâ'i'l-mer'î mezbûre Şerîfe hatun ile sağır-i mezbûre Fâtıma bi'l-iştirâk mülkleri olmağın mutasarrıftân olub sâ'ir-i verase taraflarından bi'l-vesâye ve'l-asâle müdâhale olunmamak üzere kısmet-i şer'iyeye-i mezkure makbûlleri oldığı hıfzan li'l-makâl mânendi'l-vesîka ketb olunır tahrîri fi'l-yevmi'l-hâdî aşere min şehr-i şevvâli'l-mükerrem li-sene selâse ve selâsîn ve mi'eteyn ve elf.

Muhzır bâşı Es-seyyid Ömer Ağa
Salmân Ağa-zâde El-hâc Ağa
Deve ? Ağası Es-seyyid Ahmed Ağa
müderriseynden Es-seyyid Muhammed Ağa
El-hâc Muvaffak ibni El-hâc Abdülvehhâb Ağa
Es-seyyid Hatîb Efendi
El-hâc Hasan Efendi
Niksârlı Ali Efendi
ser-kâtib Hüseyin Efendi

(113/ 4)Medîne-i Tokad mahâllatından Yâş Meydân mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Es-seyyid El-hâc Veys beg ibni Abdurrahman Ağa nâm müteveffânın virâseti zevceteyn-i metrûketeyni Şerîfe hatun binti Es-seyyid İbrahim Efendi ve Ümmetullah hânım binti Es-seyyid Muhammed Ağa ile *sulb-i kebîr* oğulları Es-seyyid Veys ve sağır oğlu Lütfullah ve ümm veled-i cism-i siyâh nâm câriyeden mütevellide sağıre kızı Fâtıma'ya inhi Sarıba'de't-tahkiki's-şer'î zevce-i mezbûre işbu *bâ'isetü'l-kitâb* Şerîfe hatun müteveffâ-yı mezbûrun menziline akd olunan *meclisü*

şer'-i nebevîde sağır-i mezbûr Lütfullah'a li-ecli'l-musliha nasb olunan Abdurrahman Ağa ibni Abdullah Ağa ve sağır-i mezbûr Fâtıma'ya *kezalik vasî nasb* olunan Receb Efendi ibni İbrahim Efendi ile *verase-i kibâr* mahzarlarında şöyle *takrîr-i da'vâ* idüb *târih-i kitâbdan* dokuz mâh mukaddem zevcim *müteveffâ-yı mezbûr bâ-emr-i âlî* mahall-i menfâsına gider iken cihet-i karzına binüçyüzaltmış ğuruşluk üç zer-i İstâmbul zer mahbûbı olarak altunımı yedimden ahz ol vechle zimmetimde alacak hakkım olub *kable'l-edâ fevt* olmağla *sû'âl olunub takrîrleri tahrîr ve meblağ-ı mezkûr alıvirilmesi matlûbumdur* didükde *husûs-ı mezkûr verase-i mezbûrûndan sû'âl* olundukda *müdde'iyeye-i mezbûre Şerîfe hatunun ber-minvâl-i muharrer takrîr-i meşrûhası* üzre *müteveffâ-yı mezbûr* zimmetinde cihet-i karzına binüçyüzaltmış ğuruşluk üç zer-i İslâmbol zer mahbûbı olarak alacak hakkı olduğunu *verase-i mezbûrda* kibârların *ikrâr u i'tirâf* eyledüklerinden sonra *müdde'iyeye-i mezbûre Şerîfe hatunun iddi'â* eylediği *meblağ-ı mezkûr el-yevm müteveffâ-yı mezbûr* zimmetinde kalub ber vechle zimmetine geçmedigine yemîn teklîf olundukda ol dahi *alâ vakfi'l-mes'ûl yemîn billehi'l-a'liyyü'l-a'lâ* itmegin mücibiyle *meblağ-ı mezkûr binüçyüzaltmış ğuruş müteveffâ-yı mezbûrun* terekesinden mezbûre Şerîfe hatuna *edâ vü teslîme tenbîh birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis min şehr-i recebü'l-ferd li-sene selâse ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

me'zûn-ı bi'l-iftâ faziletli Es-seyyid Osman Efendi

Sivasî Es-seyyid Abdüsselâm Efendi

Câmi'-i kebîr hatîbi Es-seyyid Abdurrahman Efendi

(112/1)Medîne-i Tokad mahallâtından Yâş Meydân mahallesi sâkinlerinden

iken bundan akdem vefât iden El-hâc Veys beg ibni Abdurrahman Ağa nâm müteveffânın virâseti *zevceteyn-i metrûketeyn* Şerîfe hatun binti İbrahim Efendi ve

Ümmetullah hânım binti Es-seyyid Muhammed Ağa ile *sulb-i kebîr* oğlu Veys ve sağîr oğlu Lütfullah ve Ümm veledi Cism-i siyâh nâm câriyeden mütevellide sağîre kızı Fâtıma'ya inhi Sarıba 'de 't-tahkîki' ş-şer 'î zevce-i mezbûre işbu bâ 'isetü' l-kitâb Şerife hatun müteveffâ-yı mezbûrun menziline ahd olunan meclisü şer '-i şerîf-i enverde sağîr-i mezbûr Lütfullah li-ecli 'l-musliha vasî nasb olunan Abdurrahman Ağa ibni Abdullah Ağa ve sağîr-i mezbûr Fâtıma'ya kezalik vasî nasb olunan Receb Efendi ibni İbrahim Efendi ile verase-i kibâr mahzarlarında şöyle takrîr-i da'vâ idüb babamdan müntakil mülk-i mevrûsum olub Kemer nâm mevzi' de vâki' bir kıt'a bâğımı zevcim müteveffâ-yı mezbûr semen-i ma'lûme ile ahara bey' eyledükden sonra târih-i kitâbdan sekiz sene mukaddem etrâf-ı şehr arâzisinde Çây nâm mahalde vâki' ma'lûmü' l-hudûd bir kıt'a bâğımı Sinân Beg-zâde Hasan Efendi yedinden nefsimiz izâfe ile tarafımdan bi'l-vekâle dörtyüz ğuruşa iştirâ eyleyüb ol vechle mülk-i müşterâm olmak üzre el-yevm zabt u tasarruf üzre iken şimdi verase-i mezbûrân tereke-i müteveffâ-yı mezbûra idhâl murâd iderler deyü da'vâ ve müdde'âsını Es-seyyid Halîl Ağa ibni Süleymân Ağa ve Sâlih bin Halîl nâm kimesneler şehâdetleriyle ba'de 'l-isbât ve 't-tahlîf mûcibiyle bâğ-ı mezkûrî müdde' iyye-i mezbûre şerife hatunun mülk-i müşterâsı olmak üzre zabt u tasarrufuna hükm birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi' l-hâmis min şehr-i recebü' l-ferd li-sene selâse ve selasîn ve mi' eteyn ve elf.

me'zûn-ı bi'l-iftâ faziletli Es-seyyid Osman Efendi
faziletli Es-seyyid Abdüsselâm Efendi
Câmi'-i kebîr hatîbi Abdurrahman Efendi

(112/2) Âişe Hatun'a müte'allik vasî ve nafaka hücceti kayıdır.

Medîne-i Tokad'da Güzel Aşçı mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Pâtoşçı Mustafa nâm müteveffânın *sulb-i sağîr* oğlu Feyzullah'a babası

müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden bi'l-ırsi's-şer'î ve bâ-defter-i kassâm isâbet u intikâl iden emvâl-i mevrûsesin zabt u hıfza kibeli-şer'den vasî nasb u ta'yîn olunmak lâzım u mühim olmağın sağır-i mezbûrun li-ebeveyn kız karındâşı Âişe nâm hatun vesâyete ehl ve sağır-i mezbûr hakkında her vechle evlâ vü enfa' oldığını zeyl-i kitâbda mektûbi'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'a haber virmeleriyle hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü me'âb Efendi hazretleri dahi sağır-i mezbûr üzerine karındâşı mezbûr Âişeyi vasî nasb u ta'yîn idüb ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımasın kemâ yenbağî edâya müte'ahhide olduktan sonra vasiyye-i mezbûre ânfü meclis-i şer'de takrîr-i kelâm idüb hâlâ vasîsi olduğım sağır-i mezbûrun nafaka ve kisveye zarûret ve eşidde ihtiyâcı olmağla sağır-i mezbûrun emvâl-i mevrûsesinden bi-kadri'l-kifâye nafaka ve kisve bahâ farz u takdîr olunmak bi'l-vesâye matlûbumdur didükde fi'l-hakîka sağır-i mezbûrun nafaka ve kisveye zarûret ve eşidde ihtiyâc ile muhtâc olduğımı zeyl-i vesîkada muharreri'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'a haber virmeleriyle hâkim-i mûmâ-ileyh Efendi hazretleri dahi sağır-i mezbûra emvâl-i mevrûsesinden râyic-i fi'l-vakt beher yevm üçer pâre nafaka ve kisve bahâ farz u takdîr idüb meblağ-ı mefrûz-ı mezkûrî târih-i kitâbdan harc u sarfa ve hîn u zarûretde istidâniye ve vakt-i zaferde rucû'a vasîyye-i mezbûre izn birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn min şehr-i zi'l-hicce li-sene selâse ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

(112/ 3) Finekli Sâlih Ağa'ya müte'allik hüccet kaydıdır.

Medîne-i Tokad kazâsına müzâfe Komanat nâhiyesine tâbi' Fenk nâm karyesi sâkinlerinden Hadîce binti Muhammed nâm hatun meclisü şer' hatîr-i vâcibi't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb Sâlih bin Ali nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan elli gün mukaddem işbu Sâlih benim üzerime hücum

eyleyüb bu vechle *havfımden nâşî* elli günlük kız evlâdım benden *sikat-ı vâki'* olmağla *mûcib-i şer'iyesi icrâ olunması matlûbumdur* deyü *da'vâ ve müdde'âmdır nehci'ş-şer'î* *isbât* idemediginden *müstebîni'l-halaka* olmayan cenîn için şer'an bir nesne lâzım gelmeyecegi yedinde ibrâz eylediği *fetavâ-yı şerîfe müstebân* olmağın husûs-ı mezkûr için şer'an bir nesne lâzım gelmeyüb *müdde'iyeye-i mezbûrenin* merkûm Sâlih ile *bi-vech-i şer'î mu'ârazası men' birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* hurrîre fî'l-yevmi's-sânî min şehr-i muharremü'l-harâm li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

(111/1) Re'isü'l-küttâb Es-seyyid Hüseyin Efendi'ye müte'allik hüccet kayıdır.

Medîne-i Tokad mahallâtından Yâş Meydân mahallesi sükkânından işbu *bâ'isü'l-kitâb ser-kâtib-i mahkeme* Es-seyyid Hüseyin Efendi ibni Es-seyyid Muhammed Emîn nâm kimesne *meclisü şer'-i şerîf-i enverde* medîne-i merkûmede Ahi Evran nâm evkâfının *bâ-berât-ı şerîf mütevellisi* Mustafa Ağa ibni Osman Ağa tarafından *vekil-i müsecceli* Ali beg ibni Süleyman hâzır olduğu hâlde Medîne-i mezbûre sükkânından Sâlih bin Abdüsselâm mahzarında üzerine *da'vâ ve takrîr-i kelâm* idüb *târih-i kitâbdan* onyedî mâh mukaddem Medîne-i merkûmede Soğuk Pınar mahallede Bakraç (*بقرج*) zokâğı dimekle arîf nâm mevzi'de kâ'in bir taraftan İmâm Alemdâr ve bir taraftan Ali Bâlî oğlu Osman ve ba'zan Münla Muhammed ve bir taraftan hâfiz Ebû Bekir mülklerine ve bir taraftan *tarîk-i âmme muntehî* senevî arsasının *cânib-i vakf-ı mezbûra icâre-i maktû'ası* olan İshâk Efendi dimekle meşhûr bir kıt'a bânçesinin eşcârı ve imâret-i merkûm İshâk Efendi evlâdlarına *vakf u şart* eyleyüb ol vechle vakfiyyet üzre *zabt u tasarruf* olagelmışken *bânçe-i mahdûd-ı mezkûr murûr-ı eyyâm ile harâb-ı müşrif* olub eşcâr ve imâreti külliyyen harâb ve eser-i eşcârı ve imâreti kalmayub icâre-i kadîmesi dahi cânib-i vakf mezbûra edâ olmayub arsa sarf kalmağla arsa-i mezkûr icâre-i tavîl ile müceddiden icâr olunub mülkiyet üzre eşcâr-ı ğars eylemek

üzre târih-i mezbûrdan doksandokuz seneye degin beher sene *cânib-i vakf-ı mezbûra* kırk pâre icâre ile *icâr u isticâr ve ba'de'l-kabûl* mülkiyet üzre *arsa-i mezkûr* üzerine eşcâr-ı ğars idüb ve eşcârı mülk olmak üzre *zabt u tasarrufuma* işbu *hâzırün bi'l-meclis müvekkil-i mütevellî-yi mezbûr* izn ve yedime bir kıt'a temessük virmiş iken işbu merkûm Sâlih müdâhaleden hâli olmayub *zabt u tasarrufuma mûmâna'at ider sû'âl olunub takrîr-i tahrîr ve müdâhalesi men' u def'* olunması matlûbumdur didükde *ġibbû's-sû'âl* merkûm Sâlih cevâbında *bâğçe-i mahdûd-ı mezkûrun* eşcâr ve imâreti ecdâdımız merkûm İshâk Efendi evlâdlarına *vakf u şart* eyleyüb hâlâ eşcârı mevcûde olmağla ben dahi *bi'l-meşrût* zabt murâd eyledigimden başka *arsa-i mezkûr mâ-rü'z-zikr* Ahi Evran vakfindan oldığı ma'lûm degildir deyü inkâr itmekle *kibel-i şer'den* Mevlânâ Es-seyyid Hüseyin Efendi irsâl olunub ol dahi *zeyl-i vesîkada mektûbi'l-esâmî-yi müslimîn* ile arsa-i mezkûr üzerine varub nazar eyledüklerinde külliye eser-i eşcâr ve imâreti kalmayub arsa-i sarf kaldığı ve eşcâr-ı mevcûde olan dahi hudây (خدای) olduğunu mu'âyene ve müşâhede eyledüklerinden sonra *arsa-i mahdûd-ı mezkûr mâ-rü'l-beyân* Ahi Evran vakfindan olduğına vukûf-ı tâmı olan *bi-ğaraz-i sikât-i müslimînden* İbrahim Alemdâr ve Es-seyyid Münlâ Emîn ibni Muhammed nâm kimesneler şehâdetleriyle *bi'l-muvâcehe ba'de'l-isbât* mûcibiyle merkûm Sâlih'in *husûs-ı mezkûra mûte'allikan müdde'î-yi merkûm* Es-seyyid Hüseyin Efendi ile *bi-vech-i mu'ârazaları men' u def'* olundukdan sonra *müdde'î-yi merkûmun ber-minvâl-i muharrer takrîr-i meşrûhasını müvekkil-i mütevellî-yi mezbûr* vicâhen tasdîk ve tahkîk birle arsa-i mezkûr üzerine *müdde'î-yi merkûm* Es-seyyid Hüseyin Efendi eşcâr-ı ğars idüb mülkiyet üzre *zabt u tasarrufuna hükm birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb* olındı tahrîri fi'l-yevmi'l-hâmis işrîn şehr-i cemâziye'l-âhir li-sene selâse ve selasîn ve mi' eteyn ve elf.

Me'zûn-ı bi'l-iftâ faziletli Es-seyyid Osman Efendi

Müfti-yi esbak faziletlü Es-seyyid Abdurrahman Efendi

Müsevvid-i fetva faziletlü Es-seyyid Mahmûd Efendi

Câmi'-i kebîr hatîbi Es-seyyid Abdurrahman Efendi

Es-seyyid Abdüsselâm Efendi

ve ğayrihim

(111/ 2) Rûmiyân tâ'ifelerine müte'allik hüccet kaydır.

Medîne-i Tokad'da ehl-i zımmet-i Rûmiyân tâ'ifelerinden kinisâ vekîli Anasdâs veled-i Nazari ve Kâzğâncı Kırbâki veled-i Savâ ve Kâzğâncı Yovânni ve Kâzğânî Pâplos veled-i Kırbâki ve mukaddesi Nikola veled-i Muğdisi Endâs ve tüccâr Estefân veled-i Yovânni ve Savâ veled-i Yovânni ve Nazrus veled-i Yusef ve mukaddesi Esber veled-i Abrahâm ve mukaddesi Eframyus veled-i mukaddesi Yovân ve Kâzğâncı Estefân ve Basmacı mukaddesi Nazar ve mukaddesi Pavlı veled-i Ayân ve Endâs veled-i Nikola ve Kâzğâncı Kostas veled-i Niyâpot ve Kâzğâncı Pardos veled-i Sevi ve Kazğâncı Kirğor veled-i Bârş ve Kazğâncı Endik veled-i Bâruş ve ğazzâz Baksâm veled-i Arslân ve Kazğâncı Simon veled-i Mihâ'il ve Kazğâncı Yurik veled-i Nikola ve Kazğâncı mukaddesi Sevi veled-i Ebos ve pâpuşcı mukaddesi Yovân ve Kazğâncı Yâkim veled-i Kirkor ve Kazğâncı Kebos veled-i Sivason nâm zimmîler *meclisü şer'-i şerîf-i enverde şöyle takrîr-i kelâm ve tezallum-ı hâl ve istirhâm* iderlerki bundan akdem zâtında *envâ'-ı sû'-i hâl ve ef'âl-i kabahası zâhir u meşhûr-ı enâm* olan Rûm tâ'ifesinden Medîne-i Tokad'da Ka'be Mescidi mahallesinde mütemekkin Niyâpot veled-i Endâs nâm zimmî milletimiz beyninde *dâ'imâ fisk-ı fucûr âdet-i müsteharası* olub *envâ'-ı fesâdât-ı ictisâr ve fesâhata ibtidâr* ile her birlerimize *sû'-i kasd dâ'iyyesiyle râhatlarımızı terk itdirüb ve min külli'l-vucûh kendüsünden itminân u emniyetimiz meslûb ve dâ'imâ muzirr-i bi'l-ibâd ve sâ'i-yi fi'l-urz bi'l-fesâd* olub denk-i

a'râz misillü ef'âl-i hiyânetine mebnî havf ve haşiyetinden nâşî gâhî sūvâri gibi ehl-i İslâm kisvesi ve kıyâfesiyle haydûd ve yarâmâz serseri geşt-i güzâr idenler ile ma'iyet ve gâhî ticâret sûretinde olarak her dürlü ef'âl-i red'iyede bulunduğı mülâbesesiyle *bi'd-defe 'ât* milletimizi rahnedâr ve cümlemizin perişâniyetine bâ'is ve perâkendesine bâdî olacağı âşikâr olmağla Medîne-i merkûme sükkânından ehl-i İslâm ve Ermeniyân tâ'ifesinden *lede'l-istifsâr ve'l-istintâk şaki-yi mesfûrun ahvâl-i nâ-merdiyyesi zâhir u bedîdâr* oldukda yedimizde olan *fetavâ-yı şerîfe mûcibince tertîb-i cezâsına hükm-i şer'î lâhik* buyurulması matlûbumuzdur deyü da'vâ ve Medîne-i merkûmede olan ehl-i İslâm ve tâ'ife-i Ermeniyân ve Rûmyân milletlerinden *cem-i ğafir ve cem-i kesîr cerîde-i şer'de mazbût ve mektûbi'l-esâmî kimesneler şaki-yi mesfûr* Niyâpot zimmînin *muzirr-i bi'l-ibâd sâ'î-yi fi'l-ırz bi'l-fesâd* olub *dâ'imâ fisk-ı fucûr ve katl-i nufûs ve ğasb-ı emvâl ve denk-i a'râz misillü harekât-ı bâğiyâneye ictisâr* üzere olduğını *müttefiki'l-lafz ve'l-ma'nî taraf-ı şer'a inhâ vü ihbârlarıyla zâhir u numâyân* olub *müdde'iyûn-ı mesfûrûnın* yedlerinde olan *fetavâ-yı şerîfeye* nazar olundukda *te'dîb-i ğuşimâli* lâzım geldiğine *hükm-i şer'î lâhik olduğı mâ-hüve'l-bâkî bi't-taleb ketb olındı* hurrene fi'l-yevmi'l-hâmis aşere min şehr-i muharremü'l-harâm li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Me'zûn-ı bi'l-iftâ faziletlü Es-seyyid Abdurrahman Efendi

Sâbikan me'zûn-ı bi'l-iftâ Mü'ezzin-zâde faziletlü Es-seyyid Osman Efendi

Sâbikan me'zûn-ı bi'l-iftâ Hoca-zâde faziletlü Es-seyyid Muhammed Efendi

Müderriseynden Es-seyyid Hâfız Muhammed Efendi

Abdüsselâm Efendi

Cılız-zâde El-hâc Muhammed Efendi

Câmi'-i kebîr hatîbi Es-seyyid Abdurrahman Efendi

Şehir kethüdâsı Es-seyyid Hâfız Muhammed Efendi

Kâsım Ağa-zâde El-hâc Mustafa Ağa

Es-seyyid Ömer Efendi

Gurgur-zâde (قورقور) El-hâc Ahmed Ağa

Kâsım Ağa-zâde Hüseyin Ağa

Bâkırıcı El-hâc Abdurrahman Ağa

(110/1) Fâtıma Hatun'a müte'allik hüccet kaydır.

Medîne-i Tokad'da Soğukpınar-ı Müslim mahallesi sâkinlerinden zâtî ma'rûfe işbu *bâ'isetü'l-kitâb* Fâtıma binti Ömer usta tarafından *vekîl-i müsecceli* babası mezbûr Ömer usta bin Sâlih nâm kimesne *meclisü şer' hatîr-i vâcibi't-tevkârde* dâmâdı Sâlih bin Emîn mahzarında *bi'l-vekâle* üzerine *da'vâ ve takrîr-i kelâm* idüb *târih-i kitâbdan* üç mâh mukaddem işbu Sâlih Medîne-i mezbûrda Abdullah'ın vezni olup bey'u şerâ olunan panâyır-ı ihtisâb tarafından kantâr ile vezn ve harc-ı nemâ ketm u ihfâ ve intifâ'ı mülâhazasıyla kendi nefsim için ve yâhud ahara furûhat eylemek için panâyır kendi menzilime getürdim ise talâk-ı selâse üzerime olsun deyü *muhzır-ı müsliminde* kendi menzilinde ahara furûhat eylemek için getürdiği panâyır zâhire ihrâc ve runumâ oldukda bu vechle müvekkilim mezbûre kızım Fâtıma merkûmdan boş olmağla zimmetinde *mütekarrir ve ma'kûd-ı aliyye olan mihr-i mü'eccele-i ma'lûmesiyle eşyâ-i mütenevvi'a-i ma'lûmesini* abz ve müvekkilem mezbûre ile beynleri tefrîk olunması *bi'l-vekâle* matlûbumdur didükde *ğıbbü's-sû'âl ve'l-inkâr vekîl-i mezbûrdan ber-minvâl-i muharrer takrîr-i da'vâsına muvâfık beyyine-i taleb* olundukda *udûlü ahrâricâl-i müsliminden* Siyâhî Abdullah bin Abdullah ve Es-seyyid Halîl bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle *ba'de'l-isbât ve't-tezkiyye şehâdetleri ba'de'l-kabûl mûcibiyle müvekkile-i mezbûre* Fâtıma'nın zevci merkûm Sâlih zimmetinde *mütekarrir ve ma'kûd-*

ı aliyye olan mihr-i mü'eccele-i ma'lûmesiyle eşyâ-i mütenevvi'a-i ma'lûmesini vekîl-i mezbûre edâ vü teslîme tenbîh birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-işrîn min şehr-i muharremü'l-harâm li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Abdullah bin Ali
Muhammed bin Osman
Ömer bin diger Ömer
Yusuf Alemdâr bin Abdülkerîm

(110/2) Rûm Estefân'a müte'allik hüccet kayıdır.

Medîne-i Tokad mütemekkinlerinden Ohân nâm zımmî ve kız karındâşı Mâryem nâm nasrâniye *meclisü şer'-i şerîf-i enverde* işbu *bâ'isü'r-rakîm* Rûm Estefân ve Dülger Haziz muvâcehelerinde şöyle *takrîr-i da'vâ* idüb işbu mesfûrân zimmetlerinde ikiyüzotuz senesinden berü *ücret-i ma'lûmeden* binüçyüzelli ğuruş alacakları olub *meblağ-ı mezkûr* mesfûrlardan defe'âtle taleb ve almak murâd eyledüklerinde *bi-vech-i şer'î* virmekde *te'allül ve muhâlefet birle ibtâl-i hakk ve ğadr-i küllî* sevdâsında olmalarıyla mahallinde şer'le rü'yet ve *ba'de's-subût* ol mikdâr ğuruş alacakları kendülere alıvirüb ve *ihkâk-ı hakk* olunmak bâbında ibrâz ve isdâr itdirdiği *hilâf-ı fermân-ı âlî* cevâbında *târih-i kitâbdan* beş mâh mukaddem kız karındâşım işbu Mâryem nâm nasrâniyenin menziline *bi-ğayr-i vech-i kul ve kulluk* ile duhûllerinde kız karındâşım mesfûrun hamalî olub havfindan nâşî beş aylık kız evlâdı olarak *sikat-ı vâki'* olduğundan başka iki aded elmâsı ve bir aded yâkut ve bir aded seyrân tâşlı altun yüzük zâyi' olduğundan *mâ-adâ* üçyüzelli ğuruş dahi tecrîm olunmuşdur deyü tesaddî eylediği da'vâsını *ba'de'l-istimhâl ve'l-imhâl ityân-ı beyyineden aczini i'tirâf* idüb ve takrîrinde dahi *devâm u sebât* olmayub *mücerred-i nefsâniyyet* ile izrâr kasdiyle ve tezvîrâna sâlik olduğu âşikâr olmağla *fi'l-hakîka târih-i mezbûrdan ğâyetine ani'l-belde* diger Mâryem

nâm nasrâniye *müdde 'î-yi aleyh* mesfûr Estefân nâm zimminin menziline varub ziri altunu olarak ellidört İslâmbol zer-mahbûbı ve otuz yâldız ve bir aded dörtlük Macâr altunu âriye tarîkiyle ahz eyledükden sonra *ahz u kabzına* külliye inkâr işbu *müdde 'iyân-ı mesfûrânın* menziline ilkâ ve bu vechle *ketm u ihfâ* eyledigini *inde 'ş-şer' ikrâr u i'tirâf* eylegine mebnî ma'rifet-i şer' ve zâbıtı ma'rifetiyle *müdde 'iyân-ı mesfûrânın* menzili derûnunda ihtifâ eyledigi mahallinden aynen *eşyâ-i mezkûr* zâhire ihrâc ve mesfûr Estefâna teslim olındığı *müdde 'iyân-ı mesfûrânın mücerred-i nefsâniyet ile izrâr* kasında olub *hilâf-ı inhâ-i isdâr* itirdigi *emr-i âlî-yi mezkûr nâtik* olduğu üzere *aded-i aliyye* mesfûr Estefân ile *bi-lâ beyyine bi-vech-i şer'î mu'ârazası men' u def' birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehr-i muharremü'l-harâm li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

şehir kethüdâsı Es-seyyid Hâfız Muhammed
Muhammed bin Yahya
Cılız-zâde El-hâc Muhammed Efendi
Bezzâz Ömer Efendi bin El-hâc Abdullah
El-hâc Ahmed Efendi bin Abdullah
ve ğayrihim mine'l-huzzâr

(109/1) Tahte'l-kal'a Kinisâsının ta'mîr u termîmine keşf hücceti kaydır.

Medîne-i Tokad'da kâ'in ehl-i zımmetden Ermeniyân tâ'ifesinin *âyin-i âtileleri* üzere ma'bed-hâne ittihâz eyledükleri köhne kinisâlarından *Tahte'l-kal'a* nâm kinisâsının vekîlleri Genç Agob oğlu Mıgırdıç ile mütevellileri vesâ'ir *cemâ'at-ı Ermeniyânî* bundan akdem *meclisü şer'a* gelüb *muhzır-ı müsliminde* ibrâz eyledükleri bir kıt'a *fermân-ı celilü'l-ürvân feth u kırâ'at ve meşhûm-ı münîfi cümleye i'lân u işâ'at* olunduktan sonra *ceride-i şer'de mazbûtu'l-esâmî* Ermeniyân tâ'ifesi cevâblarında

kinisâ-yı mezbûr ğâyet köhne olub *murûr-ı ezmân* ve *gerûr-ı a'vâm ile harâb ve mâ'il-i turâb* olduğundan duhûl ve hurûcunda bi'l-cümle *ricâl u nisvânımıza* havf-târî ve mehlikası runumâ olmağın *taraf-ı saltanat-ı cihândâriden müsâ'ade-i aliyye-i hazret-i zallalah-ı erzânî* buyurılıb *ber-mantûk-ı emr-i âlî ta'mîr u termîmine izn u ruhsat-ı aliyye ve icâzet-i kâmile-i seniyye* buyrulduğu ve *cehl-i kinisâ-yı mezbûrun vaz'-ı kadîmi ve hey'et-i asliyesi* üzre eşidde ihtiyâç ile muhtâc olan mahalleri *ta'mîr u termîm* olunmak için *ba'de'l-keşf ve'n-nazar izn u ruhsat matlûbumuzdur* didüklerinde imtisâlen *li-emri'l-âlî* ibtidâ-i keşfde müfti-yi belde olub ba'dehû azl olan faziletli Es-seyyid Osman Efendi ve *cünd nefer-i müderriseyn-i kirâm* ve hâlâ voyvoda sa'âdetli Derviş Ali Ağa ve *vucûh-ı belde ve hâcı-yân* ile kinisâ-yı mezbûrun üzerine varılıb *ba'de'l-keşf ve'n-nazar* cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le *bi-hesâb-ı terbi'-i mesâha* olundukda *tûlen yigirmidört buçuk zirâ'* ve *arzen yigirmialtı zirâ' dört barmak* ve *irtifâ'an dokuz zirâ'* ve *üç rub'* olub *fi nefsi'l-emr harâb ve mâ'il-i turâb* olub *sakfi ahşâbdan* olmağla külliyyen köhnelenüb vucu(وجو) dimekle mahûf olduğu ve *cidârâne-i erba'ası fakd-ı şark* tarafında olan *divârı sağırce ve kebîrce üç aded kemer* üzerine *kâgîr* olub ancak ba'zı mahalleri münhedim ve fenâ-pezîr olduğundan başka cânib-i şimâlde olan cidârın verâsı Tahte'l-kal'a hamâmının muttasılan su mecrâsı *murûr-ı ezmân* ile mâ-i cârîden neşv iderek fenâ-pezîr ve muhâtarası zâhir olmağın eşidde ihtiyâç ile *ta'mîr u termîmi* mukteza olduğu *inde's-şer'* numâyân ve *hâzirûn-ı ulemâ ve avâmın dahi ma'lûm u meşhûdları* olmağın *ber-mantûk-ı emr-i âlî hey'et-i asliyesi ve vaz'-ı kadîmi* üzre *bi-lâ tevsî'* bir nesne ilâve eylememek üzre *cerîde-i şer'de* zabt olındığı üzre eşidde ihtiyâç ile muhtâc olan mahallerini *ta'mîr u termîme cânib-i şer'den ba'de'l-izn ve ba'de'l-ta'mîr ve't-termîm* ? tekrar üzerine varılıb *müfti-yi lâhik faziletli Es-seyyid Abdurrahman Efendi ve voyvoda-i mûmâ-ileyh ve sâ'ir*

müderrişeyn-i kirâm ve vucûh ve hâcî-yân ve cem-i ğafîr ile mukaddemâ mesâha olunan iki uçları memhûr u mahtûm zirâ' ile keşf ve mesâha-i akdem tatbîk ile mesâha olundukda irtifâ'ından nısf-ı zirâ' noksân ile ta'mîr ve mâ-adâsı hey'et-i asliyesi üzre olub iktizâ eden mahalleri hey'et-i asliyesi üzre ta'mîr ve tekmîl olındığı inde'ş-şer' mumâyân vesâ'ir ulemâ ve vucûh-ı belde ve hâcî-yân ve cem-i ğafîr kinisânın ma'lûm u meşhûdları olub ber-mûcib-i fetavâ-yı şerîf virilen emr-i âlî şânın mantûk-ı münîfi üzre olub hilâfı bir nesne olmadığı hıfzan li'l-makâl heze'l-vesîka alâ mâ-hüve'l-hakîka bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehr-i zi'l-hicce li-sene selâse ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Es-seyyid Abdurrahman Efendi me'zûn bi'l-iftâ hâlâ

Es-seyyid Osman Efendi me'zûn-ı bi'l-iftâ sâbıka

Kâ'imakâm-ı nakîbü'l-eşrâf El-mu'î-zâde Sâlih Efendi

Leblebici-zâde Muhammed Efendi

Es-seyyid Abdüsselâm Efendi ibni Hüseyin Efendi

Es-seyyid Abdurrahman Efendi el-hatîb-i câmi'-i kebîr

Es-seyyid Ahmed Efendi ibni Ebû Bekir Efendi

El-hâc Muhammed Efendi bedestânî

Es-seyyid Ömer Efendi bedestânî

Penbeci Hâfız Muhammed Efendi vekîl-i fukarâ

diger Hâfız Muhammed Efendi vekîl-i fukarâ hâlâ

El-hâc Ahmed Atâr

Serdâr Hüseyin Ağa

El-hâc Hüseyin Alemdâr

İmâm Ağa

Es-seyyid Hasan Alemdâr

Dâğdelen Oğlu Hasan Alemdâr

Serdâr odabâşısı Hasan Alemdâr

Bâşçı Oğlu Muhammed Ağa Kirişçi

Kepez oğlu Muhammed Ağa Moy-tâb

Tahtacı Es-seyyid Ali Ağa

Ve ğayrihim mine'l-huzzâr

(109/2) Tahte'l-kal'a hânının bey' olındığı hücceti kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da sâkin sâlyâne-keş mahallât ve ehl-i hiref ahâlileri taraflarından *umûr-ı beldeyi rü'yet u temşiyyet ve nizâma bâ-hüccet vekîlleri* olan Es-seyyid Hâfız Muhammed Efendi ve diger Hâfız Muhammed Efendi ibni Yahya Efendi *meclisü şer' hatîr-i vâcibi't-tevkîrde* Sivas ahâlilerinden işbu *bâ'isü'l-kitâb* Kuyucıbaşızâde İshak ibni Abdurrahman Ağa nâm kimesne tarafından *bey'-i âti'z-zikr-i bi-şerâ'i's-şer'î tasdik ve kabz u kabûl vekîl-i müseccel-i şer'isi* Tokadî Şerîf Muhammed bin Muhammed nâm mahzarında *zeyl-i kitâbda muharreri'l-esâmî ulemâ vü sülehâ ve a'yân u eşrâf ve vucûh-ı belde hâzır oldukları hâlde her biri bi-tav'ihum ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm* idüb memleket mâlı olarak Medîne-i mezbûrda Tahte'l-kal'a nâm mahallde vâki' *beyne'l-ahâlî ve'l-ceyrân ma'lûmü'l-hudûd* bir bâb hânımızın derûnunda mebnî fevkânî ve tahtânî müt'e'addid odalar ve ahûr-ı ebniye hâricinde olan kahve dükkânı ve firun üzerinde mebnî fevkânî odalar vesâ'ir tevâbi' ve levâhıkı ve *kâffe-i hukûk ve murâfıkıyla tarafeynden icâb u kabûlî hâvî şurût-ı müfsîde ve muvâza'adan âri bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î* ile an-nakd beşbin ğuruşa işbu vekîl-i merkûm Şerîf Muhammed Ağaya *bey' ve temlîk u teslim* ol dahi *ber-vech-i muharrer iştirâ ve temlîk u teslim ve kabz u kabûl* eyleyüb semen olan *meblağ-ı mezkûrî vekîl-i merkûm meclisü*

bey'de yedime temâmen vaz' u teslîm biz dahi yedinden temâmen ve kâmilen ahz u kabz eyledük fî-mâ ba'd hân-ı mahdûd-ı mezkûrda bizlerin ve kâffe-i ahâli-yi vilâyetin aslâ ve kat'a alâka ve medhalimiz kalmayub müvekkil-i merkûm İshak Ağanın mülk-i müşterâsıdır ve hakk-ı sarfıdır keyfe-mâ yeşâ'i ve yuhtâr mutasarrıf olsun didüklerinde ğıbbu't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi'i'l-muharremü'l-harâm li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Faziletlü Es-seyyid Abdurrahman Efendi me'zûn-ı bi'l-iftâ hâlâ
Umdetü'l-ulemâ'î'l-muhakkikîn Es-seyyid Osman Efendi me'zûn-ı bi'l-iftâ sâbıka
fâhru'l-müderriseyni'l-kirâm Es-seyyid El-hâc Muhammed Efendi me'zûn-ı bi'l-iftâ sâbıka
Es-seyyid Hüseyin beg ibni Es-seyyid Muhammed beg
Kurî Ali-zâde El-hâc Muhammed Ağa
Es-seyyid Abdüsselâm Efendi
Sisî Es-seyyid Osman Efendi
Ve ğayrihim mine'l-huzzâr

(108/1) Hüseyin Beg Efendi'ye müte'allik istibdâl hücceti kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Debbâğ-hâne-i Atfık mahallesinde vâki' *ashâb-ı hayrâtdan Sinân Beg-zâde El-hâc Ahmed Ağa ibni Es-seyyid Ali Ağa nâm sâhibü'l-hayrın evlâd-ı evlâdına* vakf eylediği dâhiliye ve hâriciyeli bir bâb menzîlim mütevellîsi işbu *bâ'isü'l-kitâb* Es-seyyid Hüseyin beg ibni Es-seyyid Muhammed beg *meclisü şer' hatîr-i vâcibi't-tevkîrde* takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrda vâki' bir taraftan Grek oğlu ve bir taraftan nehr-i sağîr ve ba'zan El-hâc İbrahim Efendi ve ba'zan duhâncı menzillerine ve bir taraftan *târik-i âmme müntehî* senevî arsasının Emîr Sultân evkâfına yüzotuz akça *icâre-i kadîmesi* olan menzîl-i binâsı vakf ve hadîka-i muttasılasıyla

murûr-ı eyyâm ile harâb-ı müşrif olub hâlâ silk-i mülkümde münselik ve tasarrufumda cârî olan *ğalle-i hâsuladan ba'de'l-mesârif ziyâde fazlası* olan Soğuk Pınar-ı Müslim mahallesinde vâki' bir taraftan Ali usta menziline ve ba'zan kışkabâğı ve ba'zan Sâlih Alemdâr ve ba'zan kendi hamâmım ve ba'zan Bağcı-zâde menzillerine ve bir taraftan Nalband Muhammed Beşe ve bir taraftan *târik-i âmme müntehî* bir kıt'a mülk-i bağçem vakf-ı menzilden kıymete ve rağbete ve mahallen ve ücreten *ezîd ve evfer ve ekser* ve cânib-i vakfa enfa' olub istibdâl olunmak murâd itmekle *kibel-i şer'den* dahi izin taleb iderim deyü yedinde olan *takrîrine muvâfık emr-i âlî* ibrâz eyledükde *zeyl-i kitâbda muharreri'l-esâmî* olan *bi-ğaraz-ı müslimîn taraf-ı şer'a* haber virmeleriyle *şerâ'it-i istibdâl* mevcûd olmağın *e'imme-i zevi'l-ibtihâcdan alâ kavli min yerâh sâni* evveline tıbkı olmak üzere istibdâl izn virildükden sonra *mütevellî-yi merkûm* Es-seyyid Hüseyin begin *mâ-rü'z-zikr* bağçeye vakfiyyet üzere tasarrufuna ve menzil-i mezkûra mülkiyet üzere zabtına *ba'de'l-hükm mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* fi'l-yevmi'l-hâmis min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Es-seyyid Abdüsselâm Efendi
Latîf-zâde Hüseyin Ağa
Tobkara El-hâc Muhammed Ağa
Kara Hâfız El-hâc Ahmed Efendi
Hatîb Es-seyyid Ahmed ibni El-hâc Ömer Efendi
Moy-tâb Es-seyyid Ali Ağa
Es-seyyid Hâfız Muhammed Efendi kethüdâ-i şehir
diger Hâfız Muhammed Efendi kethüdâ-i şehir
ve ğayrihim

(108/2) Merkûm Hüseyin Beğ'e müte'allik hüccet kayıdır.

Husûs-ı âti'l-beyân mahallinde keşf ve tahrîr u fasl ve hasmîcün kibel-i şer'den bi'l-nefs ve bi'l-iltimâs üzerine varılmak eyledigine binâ'en Medîne-i Tokad mahallâtından Hoca Ahmed mahallesi sâkinlerinden işbu bâ'isü'l-kitâb Es-seyyid Hüseyin beg ibni Muhammed beg nâm kimesnenin Medîne-i Tokad kazâsında Çaka kolu nâm mevzi'de kâ'in bağçesinde zeyl-i vesîkada mestûri'l-esâmî-yi müslimîn ile ahd olunan meclisü şer'de mezbûr Es-seyyid Hüseyin beg ibni'l-mezbûr Muhammed'in meclisü mezkûrda Boşçı oğlu Mustafa bin Muhammed mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mülk-i sarîhim olan işbu bağçe-i mezkûrenin tahtında kâ'in mezbûr Mustafa beg bağçesi beyninde vâki' harkın nisfi ile kenârında kâ'in eşcâr-ı müsmire ve ğayr-i müsmire benim mülk-i sarîhim iken işbu mezbûr Mustafa fuzûlî vaz'-ı yed murâd ider sû'âl olunub takrîri tahrîr ve keff-i yedine tenbîh-i şer'î olunmak matlûbumdur didükde husûs-ı mezbûr merkûm Mustafadan sû'âl olundukda müdde'î-yi mezbûrun iddi'â eyledigi hark-ı mezkûrun nisfi ile kenârında kâ'in eşcâr ve mülki olduğu ma'lûmum degildir diyicek müdde'î-yi mezbûrdan ber-minvâl-i muharrer takrîr-i da'vâsına mutâbık ve muvâfık beyyine-i taleb olundukda müdde'î-yi mezbûr da'vâ-yı meşrûhası üzre olduğunu sikât-i müslimîn ile mütevâtiren ba'de'l-ısbât mevzi'-i mezkûrda vâki' hark-ı mezkûrun nisfi ile kenârında kâ'in mâ-rü'z-zikr eşcârın mülkiyet üzre müdde'î-yi mezbûr Es-seyyid Hüseyin begin tasarrufuna ba'de'l-tenbîh mezbûr Mustafanın keff-i yedine tenbîh birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-vevmi's-sâlis min şehr-i saferü'l-hayr li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

İslâmbolli oğlu Es-seyyid İbrahim bin Hasan

Muhammed bin Himmet

Abdülğani Ağa bin Muhammed

Çiftlikli Mahmûd bin İsmail

El-hâc Muhammed bin Mustafa

Genç Ağanın yegeni Muhammed bin Muhammed

İllez (ايللز) oğlu İsmail bin Abdullah

Ve ğayrihim

(108/3) Degirmâncı Boyalı Halil Beşe'ye müte'allik hüccet.

Medîne-i Tokad'da Sarıgüllük mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Ümmü Gülsüm binti Ahmed nâm müteveffiyenin virâseti ammi-zâde ve hasran virâseti Es-seyyid Halil Beşe bin Osmana inhi Sarıba'de't-tahkîki ş-şer'î işbu bâ'isü'l-kitâb mezbûr Halil Beşe meclisü şer' hatîr-i vâcibi't-tevkîrde Es-seyyid Ahmed bin Muhammed mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mûrisim müteveffiyeye-i mezbûrenin terekesinden olub mahalle-i mezbûrda vâki' bir taraftan Dülger oğlu ve bir taraftan Hâcî beg oğlu menzillerine ve iki taraftan tarîk-i âmme müntehî bir bâb menzilini târih-i kitâbdan yedi sene mukaddem mûrisim müteveffiyeye-i mezbûre mecnûn olduğu hâlde işbu Ahmed'in babası müteveffâ Muhammed nâm kimesneye ikiyüzelli ğuruşa bey' ol dahi ba'de'l-iştirâ fevt oldukda oğlu işbu Ahmed menzil-i mahdûd-ı mezkûra vâzi'ü'l-yed olmağla şimdi menzil-i mahdûd-ı mezkûrun reddini murâd ve merkûmun keff-i yedine tenbîh-i şer'î olunmak matlûbumdur deyü da'vâ ve müdde'âsını El-hâc Ahmed bin Abdullah ve Yusuf bin Hüseyin ve Ahmed bin Abdullah ve Mustafa Alemdâr ve Urğâncı El-hâc Hasan nâm kimesneler şehâdetleriyle ba'de'l-isbât mûcibiyle menzil-i mahdûd-ı mezkûrdan mezbûr Ahmed'in keff-i yedine ba'de'l-tenbîh ve merkûm Es-seyyid Halil begin bi'l-verâse zabt u tasarrufuna hükm birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı fi'l-yevmi't-tâsi' min şehri-i saferü'l-hayr li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Es-seyyid Sâlih Efendi nakîbü'l-eşrâf

ve Hâfız Mustafa bin Abdullah

ve Hüseyin bin Hasan

ve Ebu Bekir bin Hüseyin

ve Münla Mustafa bin Hasan

ve ğayrihim

(107/1) Karabet zımmiye müte'allik hüccet kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Hoca Ahmed mahallesi sâkinlerinden Kâsım-zâde Es-seyyid Abdurrahman Ağa ibni Ahmed Ağa *meclisü şer' hafîr-i vâcibi't-tevkîrde* işbu *bâ'isü'r-rakîm* Gökçe oğlu Karabet nâm zımmî muvâcehesinde üzerine *da'vâ ve takrîr-i kelâm* idüb târih-i kitâbdan onaltı mâh mukaddem mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Turşî oğlu Ohân ve bir taraftan Boyacı Artin ve bir taraftan Abacı Yovân ve bir taraftan Hezek (هزك) oğlu menzillerine ve bir taraftan *târik-i âmme muntehî* bir bâb menzilimi işbu mersûm Karabet zımmîye ikibinüçyüzotuz ğuruşa bey' ve teslîm meblağ-ı mezkûr bin ğuruşî nakd ve binüçyüzotuz ğuruşa mukâbil beher dânesi altışar ğuruşa olmak üzere ikiyüzyigirmiüç aded şâl ile bey' eyledigimde şimdi şâl-ı mezkûrun beher dânesi dörder ğuruşdan ziyâde itmeyüb bey'imde *ayn-ı fâhiş ve ta'zîr vâki'* olmağla menzil-i mezkûrun istirdâdına murâd iderim sû'âl olunub alvirilmesi matlûbumdur didükde *ğıbbü's-sû'âl* mersûm Karabet cevâbında *müdde'î-yi mezbûrun* iddi'â eylediği *menzil-i mahdûd-ı mezkûr* kısmet-i takdîm olmayarak ikiyüzyigirmiüç aded şâl ile nakden bin ğuruşa bana bey' ve *temlîk u teslîm* ben dahi ol vechle *mülk-i müşterâmdır* didükde *müdde'î-yi mezbûr* Es-seyyid Abdurrahman Ağanın mezkûr şâllara altışar ğuruşa kıymeti takdîm olındığını *beyyine-i havâle* olundukda *ityân-ı beyyine için istimhâl ve ba'dehû hulûlu'l-mührü's-şer'î ityân-ı beyyineden kemâl-i izhâr-ı acz* birle mersûm Karabet *sâlifü'z-zikr* şâl-i mezkûrların beher dânesine altışar

ğuruş kıymeti takdîm eylemedigine yemîn teklîf olundukda “*el-hamdülillahillezî enzele’l-incîl alâ isâ aleyhisselâm*” deyu yemîn eyledükde *müdde’î-yi mezbûrun menzîli mahdûd-ı mezkûra müte’allikan bi-lâ beyyine bi-vech-i şer’î mu’ârazası men’ u def’ birle mâ-vaka’a bi’t-taleb ketb olındı fi’l-yevmi’s-sânî min şehr-i saferü’l-hayr li-sene erba’a ve selasîn ve mi’eteyn ve elf.*

Kurî Ali-zâde El-hâc Muhammed Efendi
Es-seyyid Hüseyin beg ibni Muhammed beg
Mücellid Hüseyin Efendi
Urgâncı Gök Ağa
Es-seyyid Hâcî Sârik Ağa
Urgâncı Ömer karakollıkçı
Kahveci Eyyüb Beşe
ve ğayrihim

(107/2) Ovâkim zimmîye müte’allik hüccet kaydır.

Medîne-i Tokad’da Mihmâd Hâcib mahallesi sâkinlerinden Es-seyyid Abdullah bin Mustafa *meclisü şer’ hatîr-i vâcibi’t-tevkîrde* işbu *bâ’isü’r-rakîm* Ovâkim veled-i Sahâk nâm zimmî muvâcehesinde üzerine *da’vâ ve takrîr-i kelâm* idüb târih-i kitâbdan sekiz gün mukaddem yedimde mülkim olan bir re’s kır bârgîrimi Zile nâm kasabadan Medîne-i mezbûreye kadar tepenelelib üzerine rukûbuna beş ğuruş ücret ile işbu zimmîye kirâyaya virüb zimmî-yi mersûm ziyâde yük tahmîlinden nâşî bârgîr-i mezkûr *esnâ-i râhda* belini salub *amel-i mânde* olmağla sû’âl olunub *muharrer-i takrîr-i meşrûhasına muvâfık ve mutâbık beyyine-i taleb olundukda ityân-ı beyyine için istimhâl ve ba’dehû hulûlu’l-mührü’s-şer’î ityân-ı beyyineden kemâl-i izhâr-ı acz* eyleyüb yemine dahi *tâlib u râğib* olmamağla *bi-lâ beyyine ve bi-lâ halef müdde’î-yi merkûmun*

husûs-ı mezkûra müte'allikan zimmî-yi mersûm ile bi-vech-i şer'î mu'ârazası men' birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı fi'l-yevmi't-tâsi' min şehr-i saferü'l-hayr li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Es-seyyid Halîl bin Mustafa muhızır
Ömer bin Hasan muhızır
Es-seyyid Ömer bin Osman ser-muhızır
ve ğayrihim

(107/3) Timurcı Oğlu Karabet'e müte'allik hüccet kaydırır.

Medîne-i Tokad'da Manca mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Timurcı oğlu Agob veled-i Sirkez nâm hâlikin *sulb-i sağîr* oğlu diger Agob nâm sağîrin ammisi ve *bâ-hüccet-i şer'îye vasî-yi mansıbı* işbu *bâ'isü'r-rakîm* Karabet nâm zimmî *meclisü şer' hatîr-i vâcibi't-tevkîrde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm* idüb hâlâ vasîsi olduğım sağîr-i mersûm ile nisfiyyet üzere *iştirâk-i mülkim* olub Medîne-i mezbûr fenâsında Haydar hân evkâfından Emîr depesi dimekle arîf nâm mevzi'de vâki' bir taraftan Grek oğlu Ohâns ve bir taraftan Boğodsâr ve bir taraftan Mığırdıç bağlarına ve bir taraftan *tarîk-i âmme muntehî* arsasının senevî vakf-ı mezbûr tarafına onaltı pâre *icâre-i kadîmesi* bir kıt'a bâğın hâsılâtı *ekall-i kalîl ve rakabesi kesîr* olduğundan birkaç sene rü'yet olunmasa *harâb-ı müşrif* olacağı *zâhir u numâyân* olmağla sağîr-i mersûmun nisf-ı hisse-i mezkûreyi semen misliyle *ber-mûcib-i defter-i kassâm* bey' olunub *mebâliĝ-i istirbâh* olunması sağîr-i mersûm hakkında enfa' olmağla kendi nefsim için iştirâ eylemege *kibel-i şer'den* izn virilmek matlûbumdur didükde *fi'l-hakîka* vasî-yi mersûmun *ber-minvâl-i muharrer takrîr-i meşrûhası* üzere olduğunu *zeyl-i vesîkada mektûbi'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'a* haber vermeleriyle *bâĝ-ı mahdûd-ı mezkûrdan nisf-ı hisse-i mezkûreyi ber-mûcib-i defter-i kassâm nâtik* olduğu üzere altıyüz ğuruşa

mersûm Karabete kendi nefsiçün iştirâya ve meblağ-ı mezkûrı istirbâha izn birle *mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* fi'l-yevmi'l-hâdî aşere min şehr-i saferü'l-hayr li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf

Es-seyyid Hâfız Muhammed Efendi bin Hasan kethüdâ-i şehir
Hâfız Muhammed Efendi bin Yahya kethüdâ-i şehir
Es-seyyid Ömer bin El-hâc Abdullah Ağa
Es-seyyid Abdüllatîf bin Derviş Muhammed
Osman bin Muhammed kolcı-yı şehir
Es-seyyid Halîl bin Mustafa muhzır
Es-seyyid Ahmed bin El-hâc Abdullah
ve ğayrihim mine'l-huzzâr

(106/1) Hasan Alemdâr'a müte'allik bey' hücceti kayıdır.

Medîne-i Tokad'da Sâbunhâne mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan El-hâc İbrahim bin Abdullah nâm müteveffânın *sulbiye-i saġire* kızı Râbi'a'ya babası *müteveffâ-yı mezbûrun* terekesinden *bi'l-ırsi's-şer'î ve bâ-defter-i kassâm isâbet u intikâl iden emvâl-i mevrûsesin zabt u hıfza kibel-i şer'den vasî nasb u ta'yîn olunmka lâzım u mühim* olmağın saġire-i mezbûrenin akrabâsından işbu *bâ'isü'l-kitâb* Hasan Alemdâr ibni Hüseyin nâm kimesne *vesâyete ehl ve saġire-i mezbûre hakkında her vechle evlâ vü enfa' oldıġını zeyl-i kitâbda mektûbi'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'a haber virmeleriyle hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü me'âb Efendi* hazretleri dahi saġire-i mezbûre üzerine işbu mezbûr Hasan Alemdârı *vasî nasb u ta'yîn idüb ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımasın kemâ yenbaġı edâya ta'ahhüd ü iltizâm itmegin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi' şehr-i saferü'l-hayr li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Moy-tâb Habîb Ağa
Moy-tâb Es-seyyid Muhammed bin Hüseyin
Moy-tâb Es-seyyid Ali bin Mustafa
Münlâ Muhammed bin Selîm
Abdullah Usta bin Ömer
ve ğayrihim

(106/2) Şemşi Oğlu Muhammed Ağa'ya müte'allik bey' hücceti kayıdır.

Medîne-i Tokad'da Sâbunhâne mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan El-hâc İbrahim bin Abdullah nâm müteveffânın virâseti *zevce-i metrûkesi* Rukiyye binti Ebu Bekir ile *sadriye-i kebîre* kızları Fâtıma ve Sâliha ve Şerife ve Âişe ve sağîre kızı Râbi'a'ya inhi Sarıba 'de 't-tahkiki 'ş-şer'î ve sağîre-i mezbûrenin *bâ-hüccet vasî-yi mansûbı* Hasan Alemdâr bin Hüseyin nâm kimesne *meclisü şer' hatîr-i vâcibi 't-tevkîrde* işbu *bâ 'isü 'l-kitâb* Şemşi oğlu Muhammed Ağa ibni El-hâc Muhammed mahzarında *takrîr-i kelâm* idüb hâlâ vasîsi olduğım sağîre-i mezbûrenin babasından müntakil mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Gümüşhâneli Halîl Ağa ve bir taraftan Zelîl oğlu ve bir taraftan mezbûr Muhammed Ağanın menzillerine ve bir taraftan *tarik-i âmme müntehî* bir bâb menzil *kâbil-i taksîm* olmayub semen misliyle bey' olunub sağîre-i mezbûrenin hisse-i irsiyyesi semen-i mezkûrdan *ifrâz u istirbâh* olunmak matlûbumdur didükde *fi 'l-hakîka* vasî-yi mezbûrun *kelimât-ı meşrûhası nefsi 'l-emre muvâfık ve mutâbık* olduğu *sikât-ı müslimîn* ihbârlarıyla *menzil-i mahdûd-ı mezkûr bâ-ma'rifet-i şer' tüllâb-ı arz ve ba 'de 'l-müzâyede rağbât-ı nâs inkitâ'ından* sonra dokuzyüz ğuruşda müşteri-yi merkûm Muhammed Ağa üzerinde karâr-dâde ve ziyâde ile *tâlib-i âhari* olmamağla *menzil-i mahdûd-ı mezkûr bi-cümleti 't-tevâbi' ve 'l-levâhık ve kâffeti 'l-hukûk ve 'l-murâfık tarafeynden icâb u kabûlî hâvî şurût-ı müfside ve*

muvâza'adan ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile merkûm Muhammed Ağaya semen misli olan meblağ-ı mezkûr bi'l-vesâye bey' ve temlik u teslim eyledigimde ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temlik u teslim ve kabz u kabûl eyleyüb semen olan meblağ-ı mezkûr dokuzyüz ğuruşu müşteri-yi merkûm Muhammed Ağa yedinden temâmen ahz u kabz eyledim fî-mâ ba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûr müşteri-yi merkûm Muhammed Ağanın mülk-i müştêrâsıdır keyfe mâ-yeşâ'i ve yuhtâr mutasarrıf olsun didükde ğıbbu't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı fi'l-yevmi's-sâlis aşere min şehri saferü'l-hayr li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Şerîf Alemdâr bin Muhammed
Moy-tâb Habîb bin Hüseyin
Moy-tâb Muhammed Ağa bin Hüseyin
Moy-tâb Ali Ağa bin Mustafa
Abdullah Usta bin Ömer
Moy-tâb Mısırlı Oğlu bin Hüseyin
Ömer Karakollıkçı bin bin Emîn
Hallâc Ebu Bekir Alemdâr
Münlâ Muhammed bin El-hâc Selîm
ve ğayrihim

(106/3) Mustafa'ya müte'allik tarla hücceti kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Şecâ'addîn mahallesi sâkinlerinden işbu *bâ'isü'l-kitâb* Mustafa bin İsmail *meclisü şer' hafîr-i vâcibi't-tevkîrde* karındâşı Sâlih Alemdâr hâzır olduğu hâlde Ahmed bin İbrahim mahzarında üzerine *da'vâ ve takrîr-i kelâm* idüb târih-i kitâbdan altı sene mukaddem Medîne-i mezbûr fenâsında Kôr pınar nâm mevzi'de vâki' babamızdan müntakil *ma'lûmu'l-hudûd* tahmînen iki keyl tohum isti'âb ider bir kıt'a

tarlamızı hâl-i sağırimde karındâşım merkûm Sâlih Alemdâr ikiyüzaltmış ğuruşa işbu mezbûr Ahmede fuzûlî bey' eyleyüb şimdi ben bâliğa olub *fâ'ile-i muhtâra* olduğım ecluden tarlâ-yı mezkûrun reddini murâd iderim sû'âl olunub *takrîri tahrîr ve keff-i yedine tenbîh-i şer'î* olunmak matlûbundur deyü bir kıt'a *fetavâ-yı şerîfe* ibrâz ve *mazmûn-ı münîfinde* " Zeyd karındâşı Ömer ve sağır ile müşterek olan arz-ı mîrî tarlâyı fuzûlen Bekire ferâğ ve tefvîz eylese sağır bâliğ oldukda mecîz olmayub *hisselerini meccânen zabta kâdir olurmu cevâb bâ-sevâbında olur*" deyü buyrulmağın bu sûretde " Ömer ba'de'l-bulûğ beş sene murûr itmedin müşterek olduğu cihetden Zeyd'den *hisselerini dahi Bekir'in virdigini dahi virüb sâhib-i arzından tâpu ile zabta kâdir olurmu cevâb bâ-sevâbında olur*" deyü buyrulmağın *alâ mûcib-i fetavâ-yı şerîfe* mezbûr Ahmedin *tarlâ-yı mezkûrdan keff-i yedine* ve merkûm Mustafa'nın *zabt u tasarrufuna* hükm birle *mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' aşere min şehr-i saferü'l-hayr li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Osman bin Süleyman
Kara Muhammed bin Muhammed
Halîl bin Muhammed
Es-seyyid Muhammed bin Ahmed
Muhammed bin Abdullah
ve ğayrihim

(106/4) Ârife Hatun'a müte'allik kayyım hücceti kaydır.

Medîne-i Tokad'da Hoca Ahmed mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Âişe binti Mustafa nâm müteveffiyenin hasren virâseti *sadr-ı kebîr* oğlu Mustafa *diyâr-ı aharda* mefkûd olub vâlidesi *müteveffiyeye-i mezbûrenin terekesine bi'l-irsi's-şer'î isâbet u intikâl iden emvâl-i mevrûsesin zabt u hıfza kibel-i şer'den kayyım*

nasb u ta'yîn olunmak lâzım u mühim olmağın mefkûd-ı mezbûrun kız karındâşı işbu bâ'isetü'l-kitâb Ârife binti Muhammed nâm hatun kayımlık-ı mezkûra her vechle ve mefkûd-ı mezkûrun hakkında evlâ vü enfa' oldığını bâ-ihbâri's-sikât zâhir u numâyân olmağın hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü me'âb Efendi hazretleri dahi mezbûre Ârife'yi mefkûd-ı mezbûra kayımlık nasb u ta'yîn idüb ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımasın kemâ yenbağî edâya müte'ahhide olmağın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi' aşere min şehr-i saferü'l-hayr li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Receb oğlu El-hâc Osman Alemdâr
Hasan Ağa ibni'l-mezbûr
Duhâncı El-hâc Derviş
Sâlih Beşe
Penbeci Hâfız
Sansâr oğlu Emîn
Hamâmcı Ali Ağa
İbrahim Beşe
Berber Hüseyin
ve ğayrihim

(105/1) El-hâc İbrahim mahallesi ahâlilerine müte'allik hüccet kayıdır.

Medîne-i Tokad mahâllatından El-hâc İbrahim mahallesi ahâlilerinden işbu *ashâbü'l-kitâb* El-hâc Ömer Ağa ibni Ali ve Münlâ Muhammed bin Mustafa ve Sâlih bin Mustafa ve diger Mustafa bin Ebu Bekir ve Muhammed bin Ömer ve sâ'irleri *meclisü şer' hatîr-i vâcibi't-tevkîrde* Medîne-i mezbûrede sâlyâne-keş mahallât ve ehl-i hîref ahâlileri taraflarından Medîne-i mezbûrede *vukû'-ı yâfte olan tekâlîf ve umûr-ı*

beldeyi rü'yet u temşiyet ve nizâma vekîlleri olan Hâfız Muhammed Efendi ibni Yahya Efendi hâzır olduğu hâlde takrîr-i kelâm ve ifâde-i ani'l-merâm idüb öteden berü mahallemiz ahâlileri fakîrû'l-hâl olub ekser menâzillerimiz dahi harâb-ı müşrif olduğu cümlenin ma'lûm u meczûmları olduğundan senîn-i mâZilerde Medîne-i mezbûra vukû'-ı yâfte olan tekâlif-i örfiye ve şâkka sâlyânelerinden cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le mahallâta tevzî' vü taksîm olundukda mahalle-i mezbûre musîb dörtyüz beşyüz nihâyetü'l-emr altıyüz ğuruş hisse-i sâlyânemizi cem' u tahsîlinde salâbet ve emr-i asîr birle hisse-i sâlyânemizi kabzına me'mûra edâda kusûr görimez âşikâr iken işbu tevzî'âtdan mahalle-i mezbûre tahammülünden katı küllî ziyâde olarak isâbet iden binaltıyüzdoksan ğuruş hisse-i sâlyânemizin nısfından katı devn olarak altıyüzaltmış ğuruş kabza me'mûra edâ vü teslim mutabıkâ binotuz ğuruşunun bir türlü tahsîli mümkün olmadığından mahalle-i mezbûrda vâki' menzillerimizi taraf-ı şer'den ba'de'l-keşf ve'l-tahdîd ve sâlyâne-i âtiyede tahammülümüze göre tarh olunması matlûbumuzdur didüklerinde kibel-i şer'den Mevlânâ Es-seyyid Hüseyin Efendi me'zûnen ta'yîn u irsâl olunub ol dahi vekîl-i fukarâ Hâfız Muhammed Efendi vesâ'ir bi-ğaraz-ı müslimîn ile mahalle-i mezbûre varub menâzillerine refte refte nazar eyledüklerinde mahalle-i mezbûre ahâlilerinin ber-minvâl-i muharrer takrîr-i meşrûhaları üzre olduğu mevlânâ-yı mezbûr mahallinde ba'de'l-mu'âyene ve'l-müşâhede ba'de'l-mahfil kazâya gelüb me'a ba's olunan ümenâ-i şer' ve vekîl-i fukarâ ve sâ'ir bi-ğaraz kimesneler ile alâ vukû'a inhâ ve takrîr itmegin husûs-ı mezkûr tenfiz olunub hıfzan li'l-makâl mâ-hüve'l-vâki' mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi' aşere min şehr-i saferü'l-hayr li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Dikici küçük Ahmed Beşe

Eskici Münlâ Muhammed

Memâcân Oğlu Saka

Nalband İzmirlı Osman Beşe

Çâncı Sâlih Beşe

Nalband Ahmed Beşe

(105/2) Grek Oğlu Ohâns'a müte'allık hüccet kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Manca mahallesi mütemekkinlerinden Mâlmâs (مالماس) veled-i Mığırdıç nâm nasrâniye *meclisü şer' hatîr-i vâcibi't-tevkîrde* işbu bâ'isü'r-rakîm li-ebeveyn er karındâşı Ohâns muvâcehesinde şöyle *takrîr-i da'vâ* idüb *târih-i kitâbdan* otuz sene mukaddem hâlik olan babam mersûm Mığırdıç ile müte'âkiben hâlik olan vâlidem Mâryem binti Bâlos nâm hâlikelerin terekelerine işbu karındâşım Ohâns *vâzi'ü'l-yed* olmağla hisse-i irsiyemi taleb eyledigimde edâdan imtinâ' ider sû'âl olunub *takrîri tahrîr ve alıvirilmesi matlûbumdur* didükde *ğıbbu's-sû'âl* mesfûr Ohâns cevâbında mûrisim *hâlikân-ı mersûmânın* terekeleri benimle *müdde'iyye-i mersûme* ve diğer kız karındâşım *ğâ'ib-i ani'l-meclis* Usku'ya (اوسقو) intikâl itmekle beynimizde tahrîr ve taksîm eyledigimizde *müdde'iyye-i mersûmeye* isâbet iden hisse-i irsiyesi mukâbili Za'im mahallesinde vâki' *ma'lûmü'l-hudûd ve'l-cereyân* ikibinyediyüz ğuruş kıymetli bir bâb menzil ve yüz ğuruş kıymetli kadife hırka ve nakden beşyüz ğuruş yedine *edâ vü teslîm* ol dahi yedimden *ba'de'l-ahz istifâ ve iskât-ı hakk* eylemişidi deyü iki kt'a *fetavâ-yı şerîfe ibrâz ve mazmûn-ı münîfiyle* onbeş sene *bi-lâ ğadr* terk olunan *mirâs-ı da'vâsı bi-lâ emr mesmû'a* olurmu olmaz bu sûretde " *Hind karındaşı Zeyd'den babaları mirsâsından şu kadar meblağ alub istifâ ve iskât-ı hakk eyledükden sonra onbeş seneden mütecâviz zamân-ı murûr itmekle Hind Zeyd'den bi-ğayr-i hakk tekrâr mirâs-ı da'vâ eylese mesmû'a olurmu cevâb bâ-sevâbında olmaz*" deyü buyrulmağın *mûcib-i fetavâ-yı şerîfe müdde'iyye-i mersûmenin husûs-ı mirâsa müte'allıkan mesfûr*

Ohâns ile bi-veche mu'ârazası men' u def' birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrice fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehr-i saferü'l-hayr li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Kurî Ali-zâde El-hâc Muhammed Ağa
Yağcı-zâde Hüseyin beg Efendi
Cılız-zâde El-hâc Muhammed Efendi
Es-seyyid Hâfız Muhammed Efendi kethüdâ-i şehir
Hâfız Muhammed Efendi bin Yahya Efendi kethüdâ-i şehir
ve ğayrihim mine'l-huzzâr

(105/3) Emîne Hatun'a müte'allik hüccet kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Soğuk Pınar-ı zımmî mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Yusuf bin Ahmed nâm müteveffânın *sulb-i sağîr* oğlu Muhammed'e babası *müteveffâ-yı mezbûrun* terekesinden *bi'l-ırsi'ş-şer'î ve bâ-defter-i kassâm isâbet u intikâl iden emvâl-i mevrûsesin zabt u hıfza kibel-i şer'den vasî nasb u ta'yîn olunmak lâzım u mühim* olmağın sağîr-i mezbûrun vâlidesi zâtî ma'rûfe işbu *bâ'isetü'l-kitâb* anâsı Emîne binti Halîl nâm hatun *vesâyete ehl ve sağîr-i mezbûre hakkında her vechle evlâ vü enfa' oldığını zeyl-i kitâbda mektûbi'l-esâmi kimesneler taraf-ı şer'a haber virmeleriyle hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü me'âb Efendi hazretleri dahi sağîr-i mezbûre anâsı işbu mezbûre Emîne hatunı vasî nasb u ta'yîn idüb ol dahi *ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımasın kemâ yenbağî edâya müte'ahhide* olduktan sonra *vasiyye-i mezbûre ânfa meclisü şer'de takrîr-i kelâm* idüb hâlâ vasîsi olduğum sağîr-i mezbûrun nafaka ve kisveye zarûret ve eşidde ihtiyâç olmağla *emvâl-i mevrûsesinden bi-kadri'l-kifâye* nafaka ve kisve bahâ *farz u takdîr* olunmak *bi'l-vesâye* matlûbumdur didükde *fi'l-hakika* sağîr-i mezbûrun*

nafaka ve kisveye eşidde ihtiyâç ile muhtâç olduğımı *zehl-i vesîkada mektûbi'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'a* haber vermeleriyle *hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü me'âb Efendi* hazretleri dahi sağır-i mezbûre *emvâl-i mevrûsesinden râyic-i fi'l-vakt* beher yevm beş pâre nafaka ve kisve bahâ *farz u takdîr* idüb *meblağ-ı mefrûz-ı mezkûrî târih-i kitâbdan harcu sarfa ve hîn u zarûretde istidâniye ve vakt-i zaferde rucû'a vasiyye-i mezbûre izn birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* hurrîre fi'-yevmi's-sânî ve'l-işrîn min şehr-i saferü'l-hayr li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Es-seyyid Halîl bin Mustafa muhzır
Ezîneli oğlu Mustafa Ağa
Es-seyyid Ebû Bekir Efendi hoca-i mekteb
ve ğayrihim

(104/1) Tüysüz Ebû Bekir Ağa'ya müte'allik hüccet kayıdır.

Medîne-i Tokad'da Ka'be Mescidi mahallesi sâkinlerinden iken beş sene mukaddem fevt olan Fâtıma binti Kalpak Muhammed nâm müteveffiyenin virâseti *zevc-i metrûkî* Ebû Bekir Ağa ibni El-hâc Muhammed ile babası merkûm Es-seyyid Muhammed bin Aliye inhi Sarıba'de't-tahkîki's-şer'î zâhir-i merkûm Es-seyyid Muhammed tarafından *da'vâ-yı âti'z-zikre vekîl-i müsecceli* Ali Beşe ibni Hasan nâm kimesne *meclisü şer' hatîr-i vâcibi't-tevkîrde* işbu *bâ'isü'l-kitâb* merkûm Ebû Bekir Ağa mahzarında üzerine *da'vâ ve takrîr-i kelâm* idüb bundan akdem müvekkilim mezbûr Es-seyyid Muhammed'in mûrisi *müteveffiyeye-i mezbûrenin* terekesinden hisse-i irsiyesi mukâbili binyetmişiki ğuruş nakden ve bir kabza simlüce kılıç üzerine ve dahi ziyâde nesne virürem diyerek ibrâ-i fâsıda ile müvekkilim mezbûrî *ibrâ-i zimmet* itdirmekle sû'âl olunub müceddiden *müteveffiyeye-i mezbûrenin* terekesi tahrîr ve *mûcib-i defter-i kassâm* hisse-i irsiyem alvirilmesi *bi'l-vekâle* matlûbumdur didükde *ğıbbu's-*

sû'âl merkûm Ebû Bekir Ağa cevâbında mukaddemâ müteveffiyeye-i mezbûrenin mecmû'-ı terekesi beynimizde tahrîr ve't-taksîm alâ mâ-farzullah isâbet iden hisse-i irsiyesi mukâbili altuyüzyetmişiki ğuruş müvekkil-i mezbûr yedine temâmen edâ vü teslîm ol dahi yedimden ahz u kabz eyledükden sonra husûs-ı mirâsa müte'allikan âmme-i de'âvî ve mutâlabâtdan ve zimmet-i ibrâ-i sahîhe ile ibrâ-yı zimmet ve iskât-ı hakk itmişiken tekrâr izrâr kasdiyle da'vâ-yı ahir tesaddî ider oldukda def'an li'l-husûme ve ref'an li'l-nizâ' beynimize müslimûn tevessütüyle dörtyüz ğuruş ve bir kabza simlüce kılıç ki mukaddem ve mu'ahhar cem'an binyetmişiki ğuruş ve bir kabza simlüce kılıç muhzır-ı müsliminde müvekkil-i mezbûre yedine temâmen edâ vü teslîm ol dahi yedimden ba'de'l-ahz kezalik mirâsa müte'allikan âmme-i de'âvî ve mutâlabât ve muhâsamâtdan ibrâ-i sahîhe ile ibrâ-yı zimmet itmişidi deyü def'le mukâbil itmekle vekîl-i merkûmdan takrîr-i da'vâsına muvâfık beyyine-i taleb olundukda ityân-ı beyyine için istimhâl ve hulûlü'l-mührü's-şer'î ityân-ı beyyineden kemâl-i izhâr-ı acz eyledükden sonra müdde'î-yi aleyh merkûm Ebû Bekir Ağa dahi ber-minvâl-i muharrer def'-i meşrûhası üzerine mukaddem ve mu'ahhar binyetmişiki ğuruş ve bir kabza simlüce kılıç müvekkil-i mezbûr yedine temâmen edâ vü teslîm ol dahi ba'de'l-ahz zimmetini ibrâ-i sahîh ile ibrâ ve iskât-ı hakk eyledigini İbrahim Alemdar ibni Osman ve Es-seyyid Muhammed bin Mahmûd nâm kimesneler ile ba'de'l-ısbât mucibiyle vekîl-i merkûmun husûs-ı mezkûra müte'allikan merkûm Ebu Bekir Ağa ile bi-vech-i şer'î mu'ârazası men' u def' birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-işrîn şehr-i saferü'l-hayr li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Şeyh Abdülkâdir Ağa ibni Velîyüddîn

Muhammed Ağa ibni Hüseyin

Es-seyyid Halil Ağa ibni Sâlih

Es-seyyid Emîn Alemdâr ibni El-hâc Sâlih Ağa

Es-seyyid Şeyh Mustafa Ağa ibni Muhammed Emîn Efendi

Mücellid Abdullah Efendi ibni Veliyüddîn Efendi

(104/2) Boşnâk Muhammed'e müte'allik hüccet kaydır.

Medîne-i Tokad'da Çây mahallesi sâkinlerinden Muhammed bin Ali nâm kimesne *meclisü şer' hatîr-i vâcibi't-tevkîrde* işbu *bâ'isü'l-kitâb* Boşnâk Muhammed Abdullah tarafından *vekîl-i müsecceli emîn-i nuhâs İbrahim Efendi* mahzarında *bitav'a ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm* idüb târih-i kitâbdan dört mâh mukaddem mecrûhen fevt olan sulbiye kızım Şerîfe'yi işbu *müvekkil-i merkûm* yedinde mevcûd yatâğân biçâğı ile kal'a dibi nâm mahallde re'si üzerine *darb u cerh* ve müte'essiren fevt olmağla kızım *müteveffîye-i mezbûrenin dem u diyetini* taleb ve da'vâ sadrında iken *kat'an li'l-nizâ' ve ref'an li'l-husûme* beynimizde *müslimûn-ı müslihûn* tevessütüyle an-inkâr altmışbeş ğuruş üzerine bizi *inşâ-i akd-i sulh-i şer'î* eyledüklerinde tarafeynden her birimiz *sulh-ı mezkûr* kabûl ve *bedel-i sulh* olan meblağ-ı mezkûr altmışbeş ğuruş meclisü sulhda *vekîl-i mûmâ-ileyh* Efendi yedime temâmen *def' u teslîm* ben dahi yedinden kâmilen *ahz u kabz* ve *istifâ-yı hakk* eyledim *fi-mâ ba'd* kızım *müteveffîye-i mezbûrenin dem u diyetine müte'allikan âmme-i de'âvî ve mutâlabâtdan müvekkil-i mezbûrun zimmetini ibrâ-yı âmle ibrâ ve istifâ-yı hakk* eyledim didükde *ğıbbu't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-işrîn min şehri-i saferü'l-hayr li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Mahmûd Saka bin Ahmed
Yârûn (يارون) oğlu Seyyid Muhammed Beşe ibni Mustafa
Es-seyyid Hüseyin Karakollıkçı ibni Sâlih
ve ğayrihim

(103/1) Hacukoğlu Ömer'e müte'allik hüccet kayıdır.

Medîne-i Tokad'da Çây mahallesi sâkinlerinden zâtî ma'rûfe Râziye binti Abdullah nâm hatun *meclisü şer'î hafîr-i vâcibi't-tevkîrde* zevci işbu *bâ'isü'l-kitâb* Esseyid Ömer bin Hasan mahzarında üzerine *da'vâ ve takrîr-i kelâm* idüb *târih-i kitâbdan* dört mâh mukaddem zevcim Ömer *şutûm-ı ğalîza* ile dînime ve îmânıma sebb eylediginden başka fâhişe deyü bana itâl eylediginden ben kendüsünden boş olub müfâratat iktizâ itmekle sû'âl olunub *takrîri tahrîr ve mûcib-i şer'îsi* icrâ olunmak matlûbundur deyü da'vâ ve müdde'âsını El-hâc Osman ibni El-hâc Muhammed ve Ömer Saka nâm kimesneler ile *ba'de'l-isbât* husûs-ı mezkûr sû'âl olundukda işbu *şâhidân-ı mezbûrân* şâhid-i zor olub ğaraz ve noksâniyyete mebnîdir deyü yedinde olan bir kıt'a *fetavâ-yı şerîfe ibrâz* ve nazar olundukda “ *Zeyd Ömer ve Bekir ile bir aydan mütecâviz beldede sâkin olub Bekir'in zevcesi Hind ile müddet-i mezbûrda ezvâc mu'âmelesi itdigine âlimler iken bi-lâ ğadr sukût itdikden sonra Zeyd ve Ömer ve Bekir Hindin bir ay mukaddem dîn u îmânına şetm idüb Hind Zeyd'den miyâne olmuşidi deyü şehâdet eyleseler makbûle olurmu cevâb bâ-sevâbında olmaz“ deyü buyrulmağın *alâ mûcib-i fetavâ-yı şerîfe* zevc-i mezbûrun zevcesi mezbûre Râziye ile nikâhlarına helal gelmeyüb kâlevvel birbirlerine ezvâc mu'âmelesine hükm birle *mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-işrîn min şehr-i saferü'l-hayr li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.*

Hasan bin El-hâc Süleyman an-karye-i Aluc

Hecuk Oğlu bin Resûl

Osman bin Hâfız

Ahmed bin Hasan

Abdüsselâm Efendi

Nakîbü'l-esrâf Sâlih Efendi

(103/2) Ömer ustanın kerîmesi Fâtıma Hatun'a müte'allik hüccet kayıdır.

Medîne-i Tokad'da Soğuk Pınar-ı Müslim mahallesi sâkinlerinden zâtî ma'rûfe işbu *bâ'isetü'l-kitâb* Fâtıma binti Ömer usta nâm hatun *meclisü şer' hatîr-i vâcibi't-tevkîrde* babası mezbûr Ömer usta dahi hâzır olduğı hâlde *zevc-i mutallakı* Sâlih bin Emîn mahzarında üzerine *da'vâ ve takrîr-i kelâm* idüb târih-i kitâbdan dört mâh mukaddem işbu Sâlih beni *talâk-ı selâse* ile *ta'lîkan tatlîk* eyledükde ezvâc mu'âmesi ider zinâ olunur deyü havfımdan nâşî mâh-ı mezbûrdan berü babam Ömer ustanın menziline sâkin olub zimmetinde *mütekarrir ve ma'kûd-ı aliyye* olan üçyüz ğuruş mihr-i mü'eccelemden başka mu'accelemlen olan bir çift incilü küpe ve bir çift yâldızlı sim kuşak ve bir çift altun kol bâğı ve bir aded beten entâri ve bir aded hırka ve bir aded atlâs entâri ve bir aded fes ve bir aded bâş yemenisi ve hamâm tākımı ve bir aded çetâri entâri ve bir aded minder don ve bir aded çiçekli boğça ve bir aded eyne ve bir aded boyama sanduk ve bir aded yorğan ve bir aded döşek ve bir aded yasdık ve bir aded kilimi işbu Sâlihden taleb ve da'vâya babam mezbûr Ömer ustayı vekîl eyledigimde ol dahi mezbûr Sâlih ile üçyüz ğuruş üzerine sulh ve ibrâ olmağla yedine dahi bir *kat'a hüccet-i şer' iye* virilmesine *izn u ruhsat* virmiş olub lakin ben mecîze olmadığım eçlden *meblağ-ı mezkûr* ile *eşyâ-i mezkûrlarımı* taleb iderim sû'âl olunub alıvirilmesi matlûbumdur didükde husûs-ı mezbûr Ömer ustadan sû'âl olundukda *fi'l-hakîka* kızım mezbûre Fâtıma'yı işbu Sâlih dört mâh mukaddem *talâk-ı selâse* ile *ta'lîkan tatlîk* eyledükde zimmetinde *mütekarrir ve ma'kûd-ı aliyye* olan mihr-i mu'accel ve mü'eccelesini taleb ve da'vâya beni vekîl eyledükde ben dahi *bi'l-vekâle da'vâ ve ğıbbu's-sû'âl* talâk-ı ric'a (رجعى) ile *tatlîkan tatlîk* eyledim deyü *ikrâr ve lede'l-istiftâ*

ezvâc mu'âmelesi olmadığından bâyen(باين) hükmüne girüb miyâne olduğu ma'lûmum olmuşiken te'annüd ve zinâyı irtikâb edeceğine mebnî işbu müdde'iyeye-i merkûme kızım mecîze olmayarak üçyüz ğuruş üzerine ibrâ olmuşidim didükde ğıbbu's-sû'âl mezbûr cevâbında müdde'iyeye-i mezbûre Fâtıma bundan akdem babası mezbûr Ömer ustayı mâ-rü'z-zikrinden taleb ve da'vâya ve ahz u kabz ve sulh u ibrâya tarafından vekîl eyleyüb ol dahi izn u icâzetiyle üçyüz ğuruş üzerine benimle sulh u ibrâ olmuşidi deyü def' u def'ini nehci'ş-şer'î isbâtdan izhâr-ı acz eyleyüb yemîne dahi tâlib u râğib olmamağla müdde'iyeye-i mezbûrenin yedinde ibrâz eylediği bir kıt'a fetavâ-yı şerîfenin mazmûn-ı münîfinde " Hind'e zevc-i muttalıkı Zeyd zimmetinde olan mihrini Zeyd'den da'vâya babası Amrı tevkîl idiüb ba'dehû Amr Hinden izinsiz Zeyd ile mihr-i mezbûrdan fuzûlen bir mikdâr akça sulh olsa Hind mecîze olmayub mihr-i mezbûrunu Zeyd'den da'vâya kâdir olurmu cevâb bâ-sevâbında olur" deyü buyrulmağın ve kütüb-i fikhiyye-i mu'tebere-i muhîtte dahi "hindi'l-vech yakafe'l-sulh alâ icâzetü'l-müdde'î-yi aleyh fe'innê redd-i batıl" (هندالوجه يقف الصلح على اجازة المدعى عليه فانه رد بطل) deyü buyrulmağın alâ mûcib-i fetavâ-yı şerîfe müdde'iyeye-i mezbûre Fâtıma hatunun üçyüz ğuruş mihr-i mü'eccele-i ma'lûmesiyle sâlifü'l-beyân eşyâlarını müdde'iyeye-i mezbûre Fâtıma hatuna bi-lâ beyyine ve bi-lâ hilaf temâmen edâ vü teslîm mezbûr Sâlihe tenbîh birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ışrîn şehri-i saferü'l-hayr li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Câmi'-i kebîr hatîbi Es-seyyid Abdurrahman Efendi

Es-seyyid Abdüsselâm Efendi

Hâfiz Hasan Ağa ibni El-hâc Mustafa

Debbâğ Es-seyyid Münlâ Veli ve ğayrihim

Ömer bin Hüseyin muhzır

(103/3) El-hâc Ahmed'e müte'allik kayyım hücceti kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Soğukpınar mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Muhammed bin Ahmed ile müte'âkiben fevt olan zevcesi Şerife binti İbrahim nâm müteveffiyân-ı mezbûrânın virâseti sulbî oğulları İbrahim ve Ahmed ve ğâ'ib-i ani'd-diyâr Ali ve kızı Sâliha'ya *inhi Sarıba'de't-tahkîki's-şer'î ğâ'ib-i mezbûrun babası müteveffâ-yı mezbûr ile vâlidesi müteveffîye-i mezbûrenin terekelerinden isâbet iden hisse-i irsiyelerini zabt u hıfza kibel-i şer'den kayyım nasb u ta'yîn olunmak lâzım u mühim* olmağın ğâ'ib-i mezbûrun akrabâsından işbu *bâ'isü'l-kitâb* El-hâc Ahmed bin Ahmed nâm kimesne *kayyımlık-ı mezkûra ile her vechle evlâ vü enfa' oldığını bâ-ihbâri's-sikât zâhir u numâyân olmağın hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü me'âb Efendi* hazretleri dahi merkûm El-hâc Ahmed ğâ'ib-i mezbûra kayyım nasb u ta'yîn idüb ol dahi *ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımasın kemâ yenbağî edâya ta'ahhüd ü iltizâm itmegin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-ışrîn min şehr-i saferü'l-hayr hayr li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.*

Es-seyyid Halîl bin Mustafa Muhzır
Ömer bin Hasan Muhzır
Es-seyyid Ömer bin Osman Muhzır
ve ğayrihim

(103/4) Muhammed ustaya müte'allik kayyım hücceti kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Mihmâd Hâcib mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Oduncu Mahmûd bin Hasan nâm müteveffânın hasran virâseti *sulb-i kebîr oğlu ğâ'ib-i ani'd-diyâr Hüseyin'e babası müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden bi'l-*

irsi's-şer'î ve bâ-defter-i kassâm isâbet u intikâl iden emvâl-i mevrûsesin zabt u hıfza kibel-i şer'den kayyım nasb u ta'yîn lâzım u mühim olmağın ğâ'ib-i mezbûrun ammisi oğlu işbu bâ'isü'l-kitâb Muhammed usta bin Mustafa nâm kimesne kayyımlık-ı mezkûra ehl ve ğâ'ib-i mezbûr hakkında her vechle evlâ vü enfa' oldığını zeyl-i vesîkada mektûbi'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'a haber virmeleriyle hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü me'âb Efendi hazretleri dahi mezbûr Muhammed'i ustayı kayyım nasb u ta'yîn idüb ol dahi ber-vech-i muharrer kayyımlık-ı mezkûrî kabûl ve hidmet-i lâzımasın ke-mâ yenbağî edâya ta'ahhüd ü iltizâm itmegin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurre fi'l-yevmi't-tâsi' min şehr-i rebî'ü'l-evvel li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Çörekçi oğlu Münlâ Ahmed
Hüseyin Ağa bin Osman Ağa menzilci-i sâbık
Yâbâd (ياباد) oğlu Dikici Muhammed Beşe
Muhammed bin Osman dikici
Haffâf El-hâc Hüseyin
ve ğayrihim

(102/1) Turhallı Es-seyyid Ömer Ağa ve İbrahim'e mûte'allik menzil hücceti kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da sâkinûn *sâlyânekeş emîn-i hiref* ahâlileri taraflarından *umûr-ı belde* ile sâ'ir *tekâlif-i beldeyi rü'yet u temşiyet ve nizâma* vekîlleri olan Es-seyyid Hâfız Muhammed Efendi ibni Hasan nâm kimesne *meclisü şer' hatîr-i vâcibi't-tevkîrde* Medîne-i mezbûre mahallâtından Meydân mahallesi sükkânından işbu *bâ'isü'l-kitâb* Turhallı Es-seyyid Ömer Ağa ibni İbrahim ve Mustafa bin Abdülkadir mahzarlarında *zeyl-i kitâbda muharreri'l-esâmî ulemâ vü sülehâ ve a'yân u eşraf ve vucûh-ı belde*

hâzır oldukları hâlde her biri *takrîr-i kelâm rabt-ı ani'l-merâm* iderlerki bundan akdem menzilci *nasb u ta'yîn* olunan Hüseyin Ağanın *müddet-i icârı* temâm olub müceddiden menzilci *nasb u ta'yîn* olunmak lâzım u mühim olmağın *mûmâ-ileyhumâ kâr-güzâr ve mücerrebü'l-etvâr ve sadâkât-kâr* olub *menzil-i mezkûrı istikâmet ile rü'yet* idecegi cümlemizin meczûmı olmağın *taraf-ı devlet-i aliyyede* ve *vâli-yi vilâyet* taraflarından ve sâ'ir mahallerden tevârid iden ulâklara ve *hasebü'l-tarîk* Medîne-i mezbûrede *murûr u ubûr* iden hazîne üzerlerine me'mûr virgi tahmiline *bâ-fermân-ı âlî umûr-ı mühimme* ile gelen ağvât ve mübâşirân müceddiden sâdır olan *fermân-ı âlfide* tasrîh buyurılan *nizâm-ı cedîd şurûtı* üzre *ahâli-yi vilâyet* tarafından virilmesi lâzım gelen bârgîrleri *menzilci-yi mûmâ-ileyhumâ* virüb zikr olan ulâkların *iyâb u zehâblarında* ahâli-yi beldede bir ferde *cevr u te'addî ve muzâyaka* çekdirmeyüb *vüzerâ-i izâm mîr-i mirân-ı kirâm hazerâtı* ve elçiler ve ulâklar ile Medîne-i mezbûreye nuzûllerinde iktizâ iden bârgîrlerini *ahâli-yi vilâyet* virüb *bâ-fermân-ı âlî* Medîne-i mezbûre voyvodalığı mâlından *menzilci-yi mûmâ-ileyhumâya* â'id en'âmâtdan *mâ-adâ* binikiyüzotuzüç senesi zi'l-ka'desinin onbirinci günü vâki' olan eylül ibtidâsından şubâtı ğâyetine degin yüzseksen gün zarfında acem tarafına sefer zuhûr itmeyüb ve Turhal menzili murûr olmayub ve Medîne-i mezbûrede şa'irin beher keyli yigirmi ğuruşdan ziyâdeye furûhat olunmayarak *hüccet-i şer'îye* harcını vilâyet tarafından ve Sivas vâlilerinin Tâtâr Ağaları devriyesini *menzilci-yi mûmâ-ileyhumâ* taraflarından te'diye ve teslîm olunarak karâr-gîr olunub ol vechle *ba'de'l-mukâvele* yüz re's tuvânâ bârgîr ve *levâzamât-ı sâ'iresiyle* cümle ma'rifeti ve *ma'rifet-i şer'le* mûmâ-ileyhumâya otuzdörtbin ğuruşa icâr ve mûmâ-ileyhumâ dahi *minvâl-i muharrer* isticâr ve kabûl idüb ziyâde mutâlebe eylememek üzre *ber-vech-i muharrer menzil-i mezkûrı bi-kusûr-ı istikâmet ile rü'yet ve hidmet-i lâzımasın ke-mâ yenbağî edâya ta'ahhüd ve iltizâm* eyledük didüklerinde

tarafeyn birbirlerinin *bi'l-cümle kelimât-ı meşrûhalarını ve sıdk-ı makâllerini vicâhen ve şifâhen tasdik u tahkik itmekle mâ-hüve'l-bâkî bi't-taleb ketb olındı* hurrîre fi'l-yevmi's-sânî aşere şehr-i zi'l-ka'de li-sene selâse ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Hâlen me'zûn-ı bi'l-iftâ devletlü me'zûn-zâde Es-seyyid Osman Efendi
Sâbikan me'zûn-ı bi'l-iftâ faziletlü Es-seyyid Abdurrahman Efendi
Sâbikan me'zûn-ı bi'l-iftâ Hoca-zâde faziletlü Es-seyyid El-hâc Muhammed Efendi
sa'âdetlü Yâğcı-zâde Hüseyin beg Efendi
Kurî Ali-zâde El-hâc Muhammed Ağa
Latîf-zâde Sa'âdetlü Hüseyin Ağa
Nakîbü'l-eşrâf El-mu'î-zâde Es-seyyid Sâlih Efendi

(102/2) Çukadâr Ahmed'e müte'allik hüccet kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Melik Dânişmend mahallesi sâkinlerinden İbrahim bin Muhammed ve Sa'id ve Ebu Bekir ve sağır Abdülahad ibni Şerif Muhammed nâm karındâşlar asâleten ve sağır-i mezbûr Abdülahad'ın *vasiyy-i mensûbesi* vâlidesi Emine binti Abdurrahman nâm hatun vesâyeten *meclisü şer' hatîr-i vâcibi't-tevkîrde* hâlen Medîne-i mezbûrda müfti vesâ'ir ulemâ hâzır oldukları hâlde işbu *bâ'isü'l-kitâb* Ahmed bin Abdullah tarafından *vekîl-i müsecceli* Es-seyyid Abdüsselam Efendi mahzarında her biri üzerine *da'vâ ve takrîr-i kelâm* idüb *ber-mûcib-i vakfiyye-i ma'mûl bihâ evlâdiyet u meşrûtiyet* üzre ecdâdlarımızın *nevet-i tasarruflarında* iken Medîne-i mezbûrda Cedîd mahallesinde vâki' *ma'lûmü'l-hudûd* bir bâb *vakf-ı menzil harâb-ı müşrif* olub *ta'mîr u termîme* ve vakfa müsâ'ade olmayub *intifâ'ı münkati'* olmağla işbu Ahmed yine mahalle-i mezbûrede vâki' *ma'lûmü'l-hudûd* bir bâb mülk-i menziliyle ecdâdlarımız istibdâl eyleyüb lakin *şerâ'it-i istibdâl ğayr-i mevcûd* vakf-ı hazar olub yedinde dahi *emr-i sultânî* olmamağla menzil-i mezkûrın reddini murâd iderüz sû'âl olunub takrîr ve

keff-i yedine tenbîh-i şer'î olunmak matlûbumuzdur didüklerinde *ğıbbu's-sû'âl* vekîl-i mezbûr cevâbında târih-i kitâbdan onbeş gün mukaddem işbu İbrahim ve ammisi müteveffâ Ahmed ve merkûm Sa'id ve Muhammed ve Ebu Bekirin babaları müteveffâ Şerif Muhammed nâm kimesneler vakf-ı mezbûra enfa' olduğına binâ'en *müvekkil-i mezbûrun* yedinde olan menzil-i mezkûr için *bâ-emr-i âlî* ve *bâ-hüccet-i şer'îye istibdâl* ve *şerâ'it-i istibdâl* mevcûd olduğunu târih-i târih-i mezbûrda *sikât-ı müslimîn meclisü şer'a* haber virmeleriyle *kibel-i şer'den* dahi keşf ve tahrîriçün ümenâ ta'yîn olundukda menzil-i mezkûrın mülkiyetine hükm olunmuşidi deyü *def' u def'ini* Ali Efendi ibni El-hâc Ömer ve Sa'id bin Ca'fer nâm kimesneler şehâdetleriyle *ba'de's-subût ve'l-hükm merkûmûnun mu'ârazaları men' birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* fi'l-yevmi'l-hâmis aşere min şehr-i rebî'ü'l-evvel li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Sâlih Efendi El-mu'î-zâde el-nakîb-i hâlâ
İsmail Ağa ibni Süleyman Ağa
Tâhir bin Pîrf Ağa
Muhammed bin Ali
Muhammed bin El-hâc Hasan
Halil bin İbrahim
Abdülkadir bin Ebû Bekir
ve ğayrihim

(102/3) Merkûm Ahmed'e müte'allik hüccet kaydır.

Medîne-i Tokad'da Melik Dânişmend mahallesi sâkinlerinden İbrahim bin Muhammed ve Sa'id ve Muhammed ve Ebû Bekir ve sağır Abdülahad ibni Şerif Muhammed nâm karındâşlar asâleten ve sağır Abdülahad *vasiyy-i mensûbesi* vâlidesi Emine binti Abdurrahman nâm hatun vesâyeten *meclisü şer' hatîr-i vâcibi't-tevkîrde*

işbu *bâ'isü'l-kitâb* Ahmed bin Abdullah mahzarında her biri *bi-tav'ihum ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm* idüb *ber-mûcib-i vakfiyye-i ma'mûl bihâ evlâdiyet u meşrûtiyet* üzere ecdâdlarımızın *nevbet-i tasarruflarında* iken Medîne-i mezbûrede Cedîd mahallesinde vâki' *ma'lûmü'l-hudûd* bir bâb vakf-ı menzil *harâb-ı müşrif olub ta'mîr u termîmi* vakfa müsâ'ade olmayub *intifâ'ı münkati'* olmağla işbu Ahmed'in yedinde mülki olan yine mahalle-i mezbûrede vâki' *ma'lûmü'l-hudûd* bir bâb menziliyle istibdâl eyledüklerinde *şerâ'it-i istibdâl* mevcûd degildir deyü reddini murâd ve da'vâ eyledigimizde merkûm Ahmed bizleri *def'-i şer'iyile def'* idüb *şerâ'it-i istibdâl* mevcûd olduğu hâlde istibdâl olduğımı ve da'vâmız *hilâf-ı şer'* ve *muğâyir-i fetavâ-yı şerîf* olduğımı *bi'l-cümle ulemâ hâzır-ı bi'l-meclis* olarak *ber-nehci's-şer'* kavîm-i *şâhideyn-i âdileyn* ile *ba'de'l-ısbât ve'l-hükm* zimmetimizde reddi icâb iden fuzûlî me'hûzumuz olan menzil-i mezkûrın bir senelik icâresini bizlere merhameten *afv u bahş* bizler dahi *fî-mâ ba'd da'vâ vü nizâ'* kaydında olmamak ve izrâr itdirmemek üzere beynimize *müslimûn-ı müslihûn tevessütiyle kat'an li'l-nizâ'* ve *bi-rızâ'i'l-cânibeyn* nevbet-i tasarrufumuzu üçyüzelli ğuruş üzerine bizi *inşâ-i akd-i sulh-i şer'î* eyledüklerinde tarafeynden her birimiz *sulh-ı mezkûr* kabûl ve *bedel-i sulh* olan *mâ-rü'z-zikr* meblağ-ı mezkûr üçyüzelli ğuruş *meclis-i sulhda* mezbûr Ahmed yedimize temâmen *def' u teslîm* bizler dahi yedinde kâmilen *ahz u kabz* ve *istifâ-yı hakk* eyledük *fî-mâ ba'd menzil-i mezkûra mûte'allikan âmmе-i de'âvî ve mutâlabâtdan* merkûm Ahmedin zimmetini *ibrâ-yı âmmle ibrâ ve iskât-ı hakk* eyledük didüklerinde *ğıbbu't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* hurrîre *fî'l-yevmi's-sâbi'* aşere min şehr-i rebî'ü'l-evvel li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Sâlih Efendi El-muğî-zâde el-nakîb-i hâlâ

İsmail Ağa ibni Süleyman Ağa

Tâhir bin Pîrî Ağa

Muhammed bin Ali

Muhammed bin Mahmûd

Muhammed bin El-hâc Hasan

Halil bin İbrahim

Abdülkadir bin Ebû Bekir

ve ğayrihim

(101/1) Hurûş Oğlu vakfının mütevellisi El-hâc Ebû Bekir'e müte'allik hüccet kaydır.

Medîne-i Tokad'da ve Sivas'da vâki' Pîr Ahmed ve Ahmed beg evkâfının *bâ-berât-ı şerîf-i âlî şân* mütevellisi işbu *bâ'isü'l-kitâb* Es-seyyid Ebû Bekir nâm kimesne *meclisü şer'-i şerîf-i enverde hâlâ müftî-i belde ve müftî-i sâbık ve esbak vesâ'ir ulemâ* hâzır oldukları hâlde hâlâ Sivas vâlisi vezîr-i mükerrer devletlü Lütfullah Paşa hazretleriyle bu *abd-i dâ'îlerine* hitâben *da'va-i âti'z-zikri* mahallinde *terâfû'-i şer'* ve *ihkâk-ı hakk* olunmak bâbında *lede'l-inhâ ve'l-istid'â* isdâr itirdiği *emr-i celîlü's-şâna* imtisâlen *vezîr-i müşârûn-ileyh* hazretleri tarafından *bâ-buyruldu* mübâşir ta'yîniyle Zile kazâsından Medîne-i mezbûre muhkemesine ihzâr olunan Medîne-i mezbûre voyvodası esbak müteveffâ İlbâşı oğlu Es-seyyid Ahmedin oğlu ve vakfın mütevellisi Abdî Ağa nâm kimesne mahzarında üzerine *da'vâ ve takrîr-i kelâm* idüb işbu yedimde ibrâz eylediğim *emr-i âlî şânda* mestûr evkâfın mezkûr müsekkefâtından *ma'lûmü'l-hudûd ve'l-ceyrân* iki bâb hâne ve tahtında vâki' iki bâb kahve ve beş bâb dekâkeynin binâ ve arsaları vakf olmak üzere ve nehr-i kebîr kurbunda vâki' Çukur Tarlâ ismiyle müsemmâ olan bir kıt'a tarlânın dahi eşcâr-ı mağrûsesi ve arsası yine vakf olmak üzere evkâf-ı mezkûra müsekkefâtından iken ikiyüzdokuz târihindən berü *fuzûlî zabt u*

tasarruf ider sū'âl olunub *takrîr-i tahrîr* ve mezkûr hânât ve kahve ve dekâkeyn ve tarlâ-yı evkâf-ı mezkûre için *bi't-tevliye* benim zabtıma ve merkûmun *keff-i yedine tenbîh-i şer'î* olunmak matlûbumdur didükde *emr-i âli-i mezkûr* buyruldu muvâcehelerinde *feth u kırâ'at* olundukdan sonra *müdde 'î-yi aleyh-i mezbûr* Es-seyyid Abdî'den *ğıbbu's-sû'âl* cevâbında evkâf-ı mezkûr mütevellisi esbak müteveffâ El-hâc Halîl babam *müteveffâ-yı merkûm* Ahmed ile hâl-i hayâtlarında *mâ-rü'z-zikr* hânât ve kahve ve dekâkeyni onikibinbeşyüz ğuruşa ve tarlâ-yı mezbûreyi ikibin ğuruş nukûd ile istibdâl idüb ba'dehû kendi vakfına idhâl ben dahi *bi't-tevliye zabt u tasarruf* iderüm deyü *def'a-i tesaddî* ve yedinde ibrâz eylediği *hüccet-i şer'îye* ve müteveli temessükında dahi binâ ve arsası vakf olduğu tahrîr ve tezkiye olduğına binâ'en *bi-lâ emr-i sultânî* istibdâl câ'iz olmadığı *ma'rûzât-ı Ebû's-su'ûd halledallahu te'âlâ âlihi ve dâri'l-halûd* ma'rûzâtında musarrih olub *müdde 'î-yi merkûm* Es-seyyid Ebû Bekir nâm kimesnenin yedinde olan birkaç kıt'a *cânib-i hazret-i şeyhü'l-islâmîden* virilen *fetavâ-yı şerîfeler* mücibleriyle *mâ-rü'z-zikr* hânât ve kahve ve dekâkeyn ve tarlâyı evkâf-ı mezkûr için *müdde 'î-yi müteveli-yi merkûm* Es-seyyid Ebû Bekir'in *zabt u tasarrufuna* merkûm Es-seyyid Abdî'nin *keff-i yedine tenbîh-i şer'î* olundukdan sonra merkûm Abdî dahi *mâ-rü'l-beyân* hânât ve kahve ve dekâkeynin binâları *müteveli-yi sâbık müteveffâ-yı merkûm* El-hâc Halîl'in mülki olub onikibinbeşyüz ğuruşa ve tarlâ-yı merkûmenin eşcâr-ı mağrûsesi olmağla ikibin ğuruşa babam *müteveffâ-yı merkûm* Es-seyyid Ahmed Ağaya *bey' u temlik* ol dahi iştirâ ve bu vechle mütevellisi olduğım vakf-ı mezbûra idhâl eylemişidi deyü *da'vâ-yı ahire* tesaddî ile tenâkuz vâki' olub tezvîrâna sulûk eylediği ve *ber-mücib-i fetavâ-yı şerîf* "elletinâ kazn-ı bi-men'i'd-da'vâ" (التناقضن بمع الدعوى) fehvâsı üzre da'vâsına şer'an iltifât olunmadığını ve *sâlîfü'z-zikr* hânât ve kahve ve dekâkeyn ve tarlâ-yı müteveffâ İlbâşı oğlu Es-seyyid

Ahmed evkâf-ı mezkûrda *bi'l-vucûh* müsâ'ade var iken yokdur didükde cebren ve kerhen istibdâl sûretiyle *bi-lâ emr-i sultânî* şerâ'it-i istibdâl mevcûd olmayarak kahr-ı ğalebesi evânında *hilâf-ı şer'-i şerîf zabt u tasarruf* eyledigini ve meblağ-ı mezkûr ondörtbinbeşyüz ğuruşdan dahi *mütevelli-yi sâbık müteveffâ-yı merkûm* El-hâc Halîl bir kaça virmedigini Medîne-i mezbûrda *bi-ğaraz-ı muvaffakü'l-kilem* kimesneler hadd-i tevâtürden *ezîd-i cemm-i ğafîr* ile gelüb *müdde 'î-yi aleyh* mezbûr Abdî muvâcehesinde *alâ tarîki 'ş-şehâde* haber virmeleriyle *mâ-rü'l-beyân* hânât ve kahve ve dekâkeyn ve tarlâyı Pîr Ahmed ve Ahmed Beg evkâf-ı şerîfi müsekkefâtından olmak üzre *bi't-tevliye* merkûm Es-seyyid Ebû Bekir nâm kimesnenin *zabt u tasarrufuna hükm-i şer'î* olunub *müdde 'î-yi aleyh* merkûm Abdî'nin dahi *keff-i yedine tenbîh-i şer'î* olundığı *mâ-hüve'l-bâkî bi't-taleb ketb olındı* tahrîran fi-ğurre-i şehr-i rebî'ü'l-evvel li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

me'zûnen bi'l-iftâ faziletlü Es-seyyid Şeyh Abdurrahman Efendi

Sâbıkan müfti-i belde me'zûn-zâde faziletlü Es-seyyid Osman Efendi

Sâbıkan müfti-i belde Hoca-zâde faziletlü Es-seyyid El-hâc Muhammed Efendi

Müderrişîn-i kirâmdan Sisli faziletlü Es-seyyid Osman Efendi

Faziletlü Leblebici- zâde Muhammed Efendi

Müderrişîn-i kirâmdan Yağcı-zâde Hüseyin Efendi

Müderrişîn-i kirâmdan Es-seyyid Hâfız Muhammed Efendi

Faziletlü Es-seyyid Abdüsselâm Efendi

Müsevvid-i fetvâ faziletlü Es-seyyid Mahmûd Efendi

Vucûh-ı beldede Kurı Ali-zâde sa'âdetlü El-hâc Muhammed Ağa

Cılız-zâde faziletlü El-hâc Muhammed Efendi

Kethüdâ-yı şehir Hâfız Muhammed Efendi

ve ğayrihim mine'l-huzzâr

(101/2) Fâtıma Hatun'a müte'allik hüccet kaydır.

Medîne-i Tokad'da Mihmâd Hâcib mahallesi sâkinlerinden zâtî ma'rûfe işbu *bâ'isetü'l-kitâb* Fâtıma binti Üveys nâm bîkr-i bâliĝa *meclisü şer'î hatîr-i vâcibi't-tevkîrde* li-eb er karındâşı Hüseyin hâzır olduĝı hâlde Ömer bin Osman mahzarında üzerine *da'vâ ve takrîr-i kelâm* idüb işbu karındâşım mezbûr Hüseyin beni mecîze (مجيزه) olmayarak *târih-i kitâbdan* oniki sene mukaddem işbu Ömer'e beni akd itmişidi lakin *ilâ heze'l-evvel* akd-i mezkûrî fesh ve nefsimi ahara tezvîc murâd iderim sû'âl olunub didükde husûs-ı mezbûr merkûm Ömer'den sû'âl olundukda *târih-i mezbûrda* merkûm Hüseyin karındâşı mezbûr Fâtıma'nın kendü *izn u icâzetiyle* bana akd itmişidi deyü *def' u def'ini ber-nehci's-şer'î* isbât idemeyüb mezbûr Fâtıma'ya yemîn teklîf olundukda ol dahi *alâ vakfi'l-mes'ûl bi-yemîn billahi'l-aliyyü'l-a'lâ* eyledükden sonra mûcibiyle akd-i mezkûrî fes ve nefsinî ahara tezvîce mezbûre Fâtıma'ya izn birle *mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' aşere min şehr-i rebî'ü'l-evvel li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

(101/3) Rukiye Hatun'a müte'allik hüccet kaydır.

Medîne-i Tokad'da Beg Bâĝı mahallesi sâkinlerinden iken zâtî ma'rûfe işbu *bâ'isetü'l-kitâb* Rukiye binti El-hâc Ali nâm bîkr-i bâliĝa tarafından *vekîl-i müsecceli* babası mezbûr El-hâc Ali nâm kimesne *meclisü şer'î hatîr-i vâcibi't-tevkîrde* Mustafa bin Halil mahzarında üzerine *da'vâ ve takrîr-i kelâm* idüb *târih-i kitâbdan* sekiz sene mukaddem kızım mezbûr Rukiye'yi işbu mezbûr Mustafa'nın oĝlu *ĝâ'ib-i ani'd-diyâr* diger Halîl'e *nâ-mezâd* eylemişidim lakin beynimizde *akd-i nikâh sebk* eylememekle mezbûrdan sû'âl olunub *takrîr-i tahrîr ve nefsinî ahara tezvîc* olunmak *bi'l-vekâle* matlûbumuzdur didükde *ĝıbbu's-sû'âl* merkûm Mustafa cevâbında *fi'l-hakîka müdde 'î-*

yi mezbûr El-hâc Ali târih-i mezkûrda kızı Rukiye'yi oğlu ğâ'ib-i mezbûr Halîl ile nâ-
mezâd eyleyüb lakin beynimizde akd-i nikâh sebkat eyledigini *inde 'ş-şer' ikrâr u i'tirâf*
eylemekle *alâ mûcib-i ikrâra vekîl-i merkûmun* mezbûr Mustafa ile *bi-vech-i*
mu'ârazası men' ve ba'de'l-yevm müvekkile-i mezbûreye nefsinin ahara tezvîce izn birle
mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi' aşere min şehr-i rebî'ü'l-evvel
li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Hüseyin bin Osman
Ömer bin Ebû Bekir çâvuş-ı nakîb
Osman bin İbrahim
El-hâc Halîl Dibâc (د باج) oğlu
Çıkrıkçı Ahmed Usta
ve ğayrihim

(100/1) Sarı Ali Ağa evkâfının Kaya câmi'-i şerîfe müte'allik hüccet kaydır.

Medîne-i Tokad'da medfûn *ashâb-ı hayrâtdan* SarıAli Ağa nâm vâkıfın evkâfına
ber-mûcib-i vakfiyye-i ma'mûl bihâ üzre yüziki akça vazîfe ile mütevellîsi olan hâlâ
Medîne-i mezbûrda *me'zûnen bi'l-iftâ* faziletlü Hamza Beg Şeyhî Es-seyyid
Abdurrahman Efendi ibni Es-seyyid Hüseyin Efendi nâm kimesne *meclisü şer'-i şerîf-i*
enverde vâkıf-ı mûmâ-ileyhin mürtezikaları işbu *ashâbü'l-kitâb* Leblebici-zâde
Muhammed Efendi ibni Osman Efendi ve Es-seyyid Muhammed Efendi ibni Ahmed
Efendi ve Ebû Bekir bin Hasan vesâ'irleri huzzâr oldukları hâlde *bi-tav'a ikrâr-ı tâm ve*
takrîr-i kelâm idüb *ez-kadîm* vâkıf-ı mûmâ-ileyhin Medîne-i mezbûrda Câmi'-i kebîr
mahallesinde vâki' İhtisâb hânı derûnunda kâ'in nuhâs vezn olunur terâzü-hâne
hâsılâtından Muslihiddîn mahallesinde müceddiden binâ ve ta'mîr eylediği Kaya câmi'-
i şerîfinin gerek rakabesi ve şem'-i al ve şem'-i ravğan ve pezîr vesâ'ir levâzimatı ve

mürtezikalarnın vezâ'ifi dahi *mahsûl-i mezkûrdan ber-mûcib-i vakfiyye-i ma'mûl bihâ* üzre *rû'yet u idâre* olındığını *müfti-yi mûmâ-ileyh* Efendi ile *vesâ'ir husûs-ı mezkûra* *vukûf-ı tâmi* olan *sikât-ı müslimîn taraf-ı şer'a inhâ vü ihbâr* eylemeleriyle mûcibiyle *ba'de'l-yevm* vâkıf-ı mûmâ-ileyhin mahalle-i mezbûrede vâki' câmi'-i şerîf-i mezkûrun *mâ-rû'z-zikr* levâzimâtıyla ehl-i mürtezikalarnın vezâ'ifi dahi hân-ı mezkûr icâresiyle derûnunda mevcûd terâzi ve hân-ı mezkûr mahsûlundan *senîn-i âtiyelerde* dahi *ber-mûcib-i vakfiyye-i ma'mûl bihâ* üzre *rû'yet u idâre* ve yedlerinde mevcûd olan *vakfiyye-i ma'mûleye düstûru'l-amel* tutulmasına *ba'de'l-hükm mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* *hurrîre fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-işrîn min şehr-i rebî'ü'l-evvel li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.*

Sisî Es-seyyid Osman Efendi
Cılız-zâde Es-seyyid Muhammed Efendi
Es-seyyid Hasan Efendi ibni Hüseyin kâtib-i cizye
Münlâ Ali bin Abbâs
ve ğayrihim
ve El-hâc Ali Dede

(100/2) Yâğcı-zâde Hüseyin beg Efendiye mûte'allik hüccet kaydır

Medîne-i Tokad mahallâtından Soğuk Pınar-ı Müslim mahallesi sükkânından Yâğcı-zâde Es-seyyid Sa'dullah ve karındâşı Mustafa beg ebnâ Ali Beg nâm kimesneler *meclisü şer'-i nebevîde* Hoca Ahmed mahallesi sükkânından ammi-zâdeleri işbu *bâ'isü'l-kitâb* sa'âdetlü Es-seyyid Hüseyin beg ibni Muhammed beg mahzarında üzerine *da'vâ ve takrîr-i kelâm* idüb *târih-i kitâbdan* sekiz sene mukaddem mûteveffiye olan ceddemiz Ümmühânî binti El-hâc Ahmed Ağa nâm hatunun binâ ve arsası ve eşcâr-ı müsmiresi mülkiyet üzre taht-ı tasarrufunda olan Çây mahallesinde vâki' bir

tarafdan İkizler oğlu bağçesi ve bir taraftan tarîk-i hâssa ve iki taraftan tarîk-i âmme müntehî bir kıt'a bağçe ile buyût-ı adîdeyi müştemil bir bâb mülk-i menzil ile bir kıt'a bağçesini maraz-ı mevtime *vakf u habs* ve *mîr-i mûmâ-ileyhi* ve ba'dehû vefâta *evlâd-ı evlâdına* meşrûtiyet üzere *mütevellî nasb u ta'yîn* ve yedinde *hüccet-i şer'îye* i'tâ itmiş ise de *mûmâ-ileyhumânın maraz-ı mevti* esnâsında vakf ve *mîr-i mûmâ-ileyhi* mütevellî nasb itmiş olmağla *adem-i sıhhatında* binâ'en *fuzûlî zabt u tasarruf* itmekle makbûlumuz olmayub *mâ-rü'l-beyân* bâğçe ve menzilden *hisse-i irsiyelerimizi* taleb ve *keff-i yedine tenbîh-i şer'î* birle miyânelerimizde *bi'l-ırsi's-şer'î alâ mâ-farzullah tevzî'vü taksîm* olunmuş *bi'l-virâse* matlûbumuzdur didüklerinde *ğıbbu's-sû'âl* cevâbında *müteveffâ-yı mûmâ-ileyhâ* Ümmühâni hatun *kemâl-i akl u sıhhatında sâlifü'l-beyân* bâğçe ve menzili *vakf-ı şer'î ile vakf u habs* ve *tescîl-i mer'î* idüb *evlâdiyet u meşrûtiyet* üzere *bâ-vakfiyye-i ma'mûl bihâ* beni mütevellî nasb idüb ben dahi *bi't-tevliye* mutasarrıfıdır deyü bir kıt'a vakfiyye ibrâzıyla def'le mukâbele idicek *ğıbbu'l-istintâk* ve *'l-inkâr* ve *müdde'î-yi aleyh-i mûmâ-ileyh* Es-seyyid Hüseyin benden *def'-i şer'isini* tevâtür ile beyyineye havâle olundukda *udûlü ahrâr ricâl-i müslimînden* Es-seyyid Mustafa bin Abdülbâkî ve Hüseyin bin Hasan ve Muhammed bin Hasan ve İbrahim bin İsmail ve Es-seyyid Ali bin Mustafa ve Es-seyyid Abdüsselâm Efendi ibni Hüseyin ve İsmail Efendi nâmûn kimesneler *li-ecli's-şehâde meclisü şer'de* hâzırûn olub *eserü'l-istişhâdını* fi'l-hakîka târih-i kitâbdan sekiz sene mukaddem *müteveffâ-yı mûmâ-ileyhâ* Ümmühâni hatun *mâ-rü'l-beyân* bâğçe ve *menzil-i mahdûd-ı mezkûr* müştemilâtıyla me'an ve eşcâr-ı mağrûsesiyle mecmû'an *huyûtunda ve kemâl-i akl u sıhhatında* vefâtından elli gün mukaddem *şurût-ı lâzime-i muharriresi* üzere *vakf-ı şer'î ve habs* ve *tescîl-i mer'î* idüb hüccet-i şer'îye olundukdan sonra *sıhhat-ı tâm* ile mâ-şey'an Hurûş nâm mahalden murûrî hâlinde görmüşüzdür bizler ol vechle şâhidleriz ve *edâ-i şehâdet*

dahi ideriz deyü her birleri *müttefikü'l-lafz ve'l-ma'nî edâ-i şehâdet-i şer'îye* eyledüklerinde *ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiyye edâ-i şehâdetleri* makbûle olub *mîr-i mûmâ-ileyh* yedinde olub *ibrâz* eylediği *fetavâ-yı şerîfe* nazar olundukda Hind mülk-i bâğçesini *ber-hüccet-i vakf* itdükden sonra fevt oldukda vakf-ı mezbûr sıhhatında ve maraz-ı mevtime olmasında ihtilâf olunmağla sıhhatında olduğu *şuhûd-ı udûl* ile müsbet ve mütevâtir olurmu hâkim-i yakîn geldükden sonra maraz-ı mevtime olmasına ikâmete beyine olsa makbûle olurmu cevâb bâ-sevâbında olmaz deyü buyrulmağın ve nakl-i şerîfnde *kütüb-i mu'tebere-i muhîde* “ *li-enne'l-cennete'l-nütevâtir mücîbu li'l-ilm kat'a fe-izâ şuhûdiye ale't-tevâtür lem tukbeli'l-beyyinetü alâ hilâfihî lâ-nehâ muhtemeletü'l-kizb ve kad zahara kizbuhû bi-hayri'l-âmmeti*” deyü buyrulmağın *ber-mücib-i fetavâ-yı şerîf ve alâ şehâdetihum* müdde'î-yi aleyh mîr-i mûmâ-ileyh yedinde olan *vakfiyye-i ma'mûl bihâ* mücibince *sâlifü'l-beyân bâğçe-i mahdûd-ı mezkûrun* vakfiyetinde ibkâsına ve *mîr-i mûmâ-ileyhin bi't-tevliye ve tasarrufuna ba'de'l-hükm* ve *müdde'iyân-ı merkûmânın keff-i yedine tenbîh-i şer'î* olduğunu *mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı tahrîr-i fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn min şehr-i rebî'ü'l-evvel li-sene erba'a ve selasîn ve mi'teyn ve elf.*

Es-seyyid Hâfız Muhammed bin Hüseyin kethüdâ-yı şehir

Hâfız Muhammed bin Yahya kethüdâ-yı şehir

El-hâc Es-seyyid Hüseyin Alemdâr ibni Osman Alemdâr

Es-seyyid El-hâc Ahmed bin Sâlih

Es-seyyid Abdülahad bin Mustafa

Es-seyyid Hüseyin bin Mustafa Nalband

Es-seyyid Süleyman bin Eyyub Kundâkçı

Berber Mustafa ibni El-hâc Ali

Berber Mustafa bin El-hâc Ebû Bekir

Keleş Ağa-zâde Mustafa Ağa bin Emîn Ağa

ve ğayrihim

(100/3) Hasan Beşe'ye müte'allik vasî hücceti kaydırır.

Medîne-i Tokad kazâsına müzâfe Kâfirni nâhiyesine tâbi' Alân nâm karye sâkinlerinden iken bundan akdem olan Mustafa bin Bektâş nâm müteveffânın *sulb-i saġîr* oġlu Muhammed'e babası *müteveffâ-yı mezbûrun* terekesinden *bi'l-ırsi's-şer'î isâbet u intikâl iden emvâl-i mevrûsesin zabt u hıfza ve umûr-ı sâ'ire-i lâzimesin rü'yet ve itmâma kibel-i şer'den vasî nasb u ta'yîn olunmak lâzım u mühim* olmaġın saġîr-i mezbûrun ammisi işbu *bâ'isü'l-kitâb* Hasan bini'l-mezbûr Bektâş nâm kimesne *vesâyete ehl ve saġîr-i mezbûr hakkında her vechle evlâ vü enfa' oldıġını zeyl-i kitâbda mektûbi'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'a* haber virmeleriyle *hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü me'âb Efendi* hazretleri dahi saġîr-i mezbûr ammisi işbu mezbûr Hasanı *vasî nasb u ta'yîn idüb ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımasın kemâ yenbaġı edâya müte'ahhide* itmegin *mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn min şehr-i rebî'ü'l-evvel li-sene erba'a ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

Ali bin Muhammed
Münlâ Ömer bin Mahmûd
Es-seyyid Halîl bin Mustafa
ve ğayrihim

(99/1) Yâġcı-zâde Es-seyyid Hüseyin Beg Efendi'ye müte'allik hüccet kaydırır.

Medîne-i Tokad mahallâtından Soġukpınar mahallesi sükkânından Yâġcı-zâde Es-seyyid Sa'dullah beg ve karındâşı Mustafa beg ebnâ Ali Beg nâm kimesneler

meclisü şer'-i nebevîde Hoca Ahmed mahallesi sükkânından ammi-zâdeleri işbu *bâ'isü'l-kitâb* sa'âdetlü Es-seyyid Hüseyin beg ibni Muhammed beg mahzarında üzerine şöyle *da'vâ ve takrîr-i kelâm* idüb *târih-i kitâbdan* yedi sene mukaddem müteveffiyeye olan Hoca Ahmed mahallesi sâkinlerinden ammemiz Şemsiye hânım binti Abdurrahman beg nâm müteveffiyenin *bi'l-cümle emvâl u eşyâ* terekesine *vâzi'ü'l-yed* olmağla *bâ-ma'rifet-i şer'-i şerîf tereke-i müteveffiyeye-i merkûma tahrîr* ve *alâ mâ-farzallahu te'âlâ tevzî' vü taksîm* olunması *bi'l-vekâle* matlûbumuzdur didüklerinde *ğıbbu's-sû'âl* mûmâ-ileyh Es-seyyid Hüseyin beg cevâbında Hoca Ahmed mahallesinde sâkin olduğımız konâğımızda ammemiz mûmâ-ileyhâ Şemsiye hânım *sâbıkan me'zûnen bi'l-iftâ* Mü'ezzin-zâde Es-seyyid Osman Efendi ve Es-seyyid Abdüsselâm Efendi ve A'rac İsmail Efendi vesâ'ir *bi-ğaraz-ı şuhûd-ı udûl-i müslimînden* kimesneler huzûrunda üzerinde lâbis olduğım köhne elbisemden başka ğayri *ism-i mâl-i itlâk* olunur gerek *emvâl u eşyâ* ve gerek nukûd-ı altun ve habbât ve emlâk bir nesnem yokdur deyü *bi't-tav'-ı ve'r-rızâ ikrâr u i'tirâf* ve bu vechle eşhâd itmekle *müteveffiyeye-i mûmâ-ileyhânın* köhne elbisesinden *mâ-adâ* bir nesnesi yokdur deyü def'le mukâbele idicek *ğıbbu'l-istintâk ve'l-inkâr* mîr-i mûmâ-ileyhin def'-i meşrûhası *mübeyyin ve mutâbık beyyineye* havâle olundukda *udûlü ehrâr ricâl-i müslimînden sâbıkan me'zûn bi'l-iftâ* faziletlü Es-seyyid Osman Efendi ve Es-seyyid Abdüsselâm Efendi ve A'rac İsmail Efendi ve İbrahim bin İsmail *li-ecli's-şehâde meclisü şer'a* hâzırân olub *eserü'l-iştîşhâd* cevâblarında *fi'l-hakîka* târih-i merkûmede müdde'î-yi aleyh mîr-i mûmâ-ileyhin konâğında mâbeyn odasında bizler hâzır olduklarımız hâlde *bi't-tav'-ı ve'r-rızâ* mûmâ-ileyhâ Şemsiye hânım üzerimde lâbis olduğım elbisemden ğayri *ism-i mâl-i itlâk* olunur bir nesnem yokdur deyü *ikrâr u i'tirâf* idüb bizler bu vechle şahidlerüz ve *edâ-i şehâdet-i şer'îye* iderüz deyü her birleri *edâ-i şehâdet-i şer'îye* eyledüklerinde

şehâdetleri makbûle *ba'de't-ta'dîl ve'l-iltizâm* makbûle olmağın mûcibince mîr-i mûmâ-ileyhânın *bi-vech-i şer'î mu'ârazaları men' u def'* olındığı *mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* tahrîran fî'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn min şehr-i rebî'ü'l-evveli li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Keleş Ağa-zâde Mustafa Ağa
Kâsım-zâde Şeyh Muhammed Ağa
Câmi'-i kebîr Hatîbi Abdurrahman Efendi
Ali Paşa cami' hatîbi Es-seyyid Ahmed Efendi bin Hâcî Ömer Efendi
şehir kethüdâsı Hâfız Efendi
Penbeci Hâfız Muhammed Efendi
Tüfegi Büyük Oğlu Muhammed bin Muhammed
Tokmâk oğlu Mustafa
Hüseyin Alemdâr bin Hasan
Es-seyyid Abdüsselâm Efendi
Cılız-zâde El-hâc Muhammed Efendi

bî-mazmûn-ı indi Ali Sâbit el-mevle'l-hilâfehû bi-Medîne-i Tokad nemakkahû'l-fakîr

ileyhi azze şânehû

el-emirü kemâ zükira fih Es-seyyid Hüseyin el-mevle'l-hilâfehû bi-Medîne-i Tokad

nemakkahû'l-fakîr ileyhi azze şânehû

(99/2) mutâbıkadır

Medîne-i Tokad'da Acebşîr mahallesi sâkinlerinden işbu *bâ'isü'l-kitâb* Es-seyyid Münlâ Ali bin Es-seyyid Osman Efendi *meclisü şer'-i şerîf-i enverde* Ahi Paşa evkâfının *tevlîyet-i evlâdiyet u meşrûtiyet* üzere mutasarrıf olan Mustafa Ağa ibni Osman mahzarında üzerine *da'vâ ve takrîr-i kelâm* idüb ecdâdımdan Tâtâr Hâcî Ali nâm *sâhib-*

i hayrın mahalle-i mezbûrede binâ ve ihyâ eylediği meşîd-i şerîfin imâmet ve tevliyetini evlâd-ı evlâd-ı evlâdına vakf u şart ve Artuk-âbâd kazâsına tâbi' bir taraftan Dumabulâk (طومه بولاق) ve bir taraftan Geniz ve bir taraftan cebel ve bir taraftan nehr-i sağıre mûntehî olan karye-i Kuşçılar ve mezra'-i Tâtârlar ve Yava (يوه) ve Irk (ارق) ve İfşâr (افشار) ve Şeyh Farak mezra'alarıyla Bâdemli mezra'asına vârinca zikr olunan Kuşçılar karyesi ve mezâri'-i mezbûrelerin öşr-i mahsûlâtının nisf-ı divânî ve nisf-ı ahiri dahi temâmen meşîd-i mezkûrun imâmetine vakf u şart ve vakfiyye-i ma'mûl bihâsı mûcibince kibel-i sultândan dokuzyüzelli târihiyle müverrih bir kıt'a sûret-i defter-i hâkânî i'tâ olunub târih-i mezkûreden elân karye-i mezbûre ve mezâri'-i mezkûrelerin nemân-ı mâlikânesine bi-lâ nizâ' ben ve ecdâdım tasarruf idegelmiş iken merkûm Mustafa Ağa karye-i Kuşçı ecdâdım Ahi Paşa evkâfi kurâlarından deyü dahl u ta'arruz ve işbu sene-i mübâreke tasarrufuma mûmâna'at ider sû'âl olunub takrîr-i tahrîr ve bi-vech-i şer'î mûmâna'atı men' u def' olunmak matlûbumdur deyü takrîr-i meşrûhasına muvâfık bir kıt'a vakfiyye-i ma'mûl bihâ ve sûret-i defter-i hâkânî ibrâz itmekle ğıbbu's-sû'âl merkûm Mustafa Ağa cevâbında fi'l-hakîka müdde'î-yi mezbûr Es-seyyid Münlâ Ali'nin takrîr-i meşrûhası üzre zikr olunan Kuşçılar ve mezâri'-i mezbûrât meşîd-i mezkûr imâmları taraflarından zabt u tasarruf oluna geldiği ma'lûmumdur lakin benim yedimde olan sûret-i defter-i hâkânîde karye-i Kuşçı vakf-ı Ahi Paşa deyü mukayyed olmağla merkûm Münlâ Ali'nin tasarrufuna mûmâna'at iderim deyü ikrâr u i'tirâf eylediğinde müdde'î-yi merkûm Münlâ Ali bir kıt'a fetavâ-yı şerîf ibrâz idüb nazar olundukda “ bir karyenin mâlikânesi kadîmü'l-eyyâmdan berü vakf-ı zabt olunub vakfiyye-i ma'mûl bihâsında dahi musarrih iken mâlikâne-i mezbûrenin öşrini bir ahar vakfın mütevellisi kendi vakfi olmak üzre bir sûret-i defter ibrâz idüb kadîmden bu ana degin mezbûr sûret-i defter ile amel olunmayub ve mûcibi

üzre zabt u tasarruf olunduğı yoğiken müceddiden sûret-i defterde karye-i mezbûrenin ismi vardır ben mutasarrıf olurum deyü müdâhale olurmu cevâb bâ-sevâbında” olmaz deyü buyrulmağın ber-mûcib-i fetavâ-yı şerîfe ve alâ mûcib-i ikrâra merkûm Mustafa Ağanın husûs-ı mezkûra müte'allikan mezbûr Es-seyyid Münlâ Ali ile bi-vech-i şer'î mu'ârazası men' birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı fi'l-yevmi's-sâbi' min şehr-i saferü'l-hayr li-sene ihdâ aşere ve mi'eteyn ve elf.

fahrü'l-müderrisîni'l-kirâm Es-seyyid El-hâc Mustafa Efendi el-me'zûn-ı bi'l-iftâ Sâbıka

fahrü'l-müderrisîni'l-kirâm Es-seyyid Hüseyin Efendi el-me'zûn-ı bi'l-iftâ Sâbıka

Umdetü'l-ulemâi'l-izâm Es-seyyid Ömer Efendi el-müderris medrese-i Genç Muhammed Paşa

Es-seyyid Muhammed beg Efendi voyvoda-i sâbık

Es-seyyid Osman Efendi mü'ezzin-zâde

fahrü'l-küttâb Es-seyyid Ebû Bekir Efendi ibni El-hâc Abdullah Efendi

Es-seyyid Muhammed Efendi ibni Es-seyyid Halil Efendi

Edîb Muhammed Efendi ibni El-hâc Muhammed Efendi

Es-seyyid Yahya Efendi ibni İbrahim Efendi

Es-seyyid Hasan Efendi kâtib-i rakîm

Es-seyyid Feyzullah Efendi ibni Halil Efendi

Es-seyyid Mustafa Efendi ibni Ebû Bekir Efendi

Es-seyyid Hüseyin Efendi İmâm

Hâcı Hasan Penbeci

Hâcı Osman Kirişçi

Muhammed Emin Ağa serdengeçdi

Seyyid Halîl çâvuş-ı nakîb

ve ğayrihim *mine 'l-huzzâr*

(99/3) Muhammed Ağa'ya müte'allik vasî ve nafaka hücceti kayıdır.

Medîne-i Tokad'da Debbâğ-hâne-i Atîk mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Abdullah Efendi ibni Ömer Ağa nâm müteveffânın *sulb-i sağîr* oğlu Muhammed'e babası *müteveffâ-yı mezbûrun* terekesinden *bi'l-ırsi's-şer'î ve bâ-defter-i kassâm isâbet u intikâl iden emvâl-i mevrûsesin zabt u hıfza kibel-i şer'den vasî nasb u ta'yîn olunmak lâzım u mühim* olmağın sağîr-i mezkûrun hâlâ işbu *bâ'isü'l-kitâb Mahmûd bin Ağa ibni Hüseyin nâm kimesne vesâyete ehl ve sağîr-i mezbûr hakkında her vechle evlâ vü enfa'* olduğunu *zeyl-i kitâbda mektûbi'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'a* haber virmeleriyle *hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsnü me'âb Efendi* hazretleri dahi sağîr-i mezbûra hâlâ işbu mezbûr Mahmûd Ağayı *vasî nasb u ta'yîn idüb ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyeti mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımasın ke-mâ yenbağî edâya ta'ahhüd ü iltizâm* eylediginden sonra *vasî-yi mezbûr ânfa meclisü şer'de takrîr-i kelâm idüb hâlâ vasîsi* olduğum sağîr-i mezbûrun *nafaka ve kisveye zarûret ve eşidde ihtiyâcı* olmağla sağîr-i mezbûrun *emvâl-i mevrûsesinden bi-kadri'l-kifâye* nafaka ve kisve *bahâ farz u takdîr* olunmak *bi'l-vesâyeye matlûbumdur didükde fi'l-hakîka* sağîr-i mezbûrun *nafaka ve kisveye zarûret ve eşidde ihtiyâç ile muhtâç* olduğunu *zeyl-i vesîkada muharreri'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'a* haber virmeleriyle *hâkim-i mûmâ-ileyh Efendi* hazretleri dahi sağîr-i mezbûra *emvâl-i mevrûsesinden bi-kadri'l-kifâye râyic-i fi'l-vakt* beher *yevm kırkar pâre nafaka ve kisve bahâ farz u takdîr idüb meblağ-ı mefrûz-ı mezkûr târih-i kitâbdan harc u sarfa ve hîn u zarûretde istidâniye ve vakt-i zaferde rucû'a* vasî-yi mezbûra *izn birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb*

olındı hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn min şehr-i rebî'ü'l-evveli li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Şeyh Muhammed Veliyüddîn Efendi
Abdullah bin İsmail
Muhammed bin Mahmûd nâlcı oğlu
Es-seyyid Mustafa Ağa ibni Emîn Ağa
Ömer Beşe bin Muhammed
ve ğayrihim mine'l-huzzâr

(98/1) Hasan Ağa'ya müte'allik nâzır hücceti kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Debbâğ-hâne-i Atîk mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Abdullah ibni Ömer Ağa nâm müteveffânın *sulb-i sağîr* oğlu Muhammed'e babası *müteveffâ-yı mezbûrun* terekesinden *bi'l-ırsi's-şer'î ve bâ-defter-i kassâm isâbet u intikâl iden emvâl-i mevrûsesin zabt u hıfza* bundan akdem *bâ-hüccet-i şer'îye vasî nasb u ta'yîn* olunan Mahmûd Ağa ibni Hüseyin nâm kimesne üzerine *taraf-ı şer'den nâzır nasb u ta'yîn* olunmak lâzım u mühim olmağın sağîr-i mezbûrun ceddî işbu *bâ'isü'l-kitâb* Es-seyyid Hasan bin Hasan nâm kimesne *nezâret-i mezbûra ehl ve sağîr-i mezbûr hakkında her vechle evlâ vü enfa' oldığını zeyl-i kitâbda mektûbi'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'a* haber virmeleriyle *hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsnü me'âb Efendi* hazretleri dahi vasî-yi mezbûr üzerine işbu mezbûr Es-seyyid Hasan nâm kimesneye *nâzır nasb u ta'yîn* idüb ol dahi *ber-vech-i muharrer nezâret-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımasın ke-mâ yenbağî edâya ta'ahhüd ü iltizâm itmegin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-işrîn min şehr-i rebî'ü'l-evvel li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.*

Şeyh Muhammed bin Veliyüddîn Efendi
Abdullah bin İsmail
Es-seyyid Mustafa Ağa ibni Emîn Ağa
Ömer Beşe bin Muhammed
Nâlcı oğlu Muhammed bin Mahmûd
ve ğayrihim

(98/2) El-hâc Sa'idin ammi-zâdelerine müte'allik hüccet kayıdır.

Medîne-i Tokad mahallâtında Ka'be Mescidi sükkânından iken bundan akdem fevt olan El-hâc Sa'id bin Atâullah nâm müteveffânın virâseti zevce-i metrûkesi Âbide binti Ömer ile kız karındâşı Mâ'ide ve ammi-zâdeleri Abdürrezzâk Efendi ve El-hâc Muvaffak Ağa ve Es-seyyid Derviş Muhammed ve Es-seyyid Mustafa nâmûn kimesnelere inhi Sarıba'de't-tahkîki's-şer'î Medîne-i mezbûre sâkinlerinden müteveffâyı mezbûrun ammisi oğlu ğâ'ib-i ani'd-diyâr Ehlullah nâm kimesnenin emvâlini hıfza bundan akdem bâ-hüccet-i şer'îye kayyım nasb olunan kız karındâşı Zeyneb tarafından vekîl-i müsecceli Es-seyyid Muhammed Ağa meclisü şer'-i nebevîde işbu ashâbü'l-kitâb ammi-zâdeleri merkûmûn Abdürrezzâk Efendi ve El-hâc Muvaffak Ağa ve Es-seyyid Derviş Muhammed ve Es-seyyid Mustafa mahzarlarında üzerlerine *da'vâ ve takrîr-i kelâm* idüb müvekkile-i mezbûrenin kız karındâşı ğâ'ib-i ani'd-diyâr Ehlullah hâlâ hayâtında olub mezbûr El-hâc Sa'idin virâseti zevce-i mezbûre ile kız karındâşı Mâ'ide'ye ve ğâ'ib-i mezbûr Ehlullah'a münhasiran olub mezbûrûn ammi-zâdeleri isede *derece-i sâniyede* olub ve müvekkileme mezbûrenin karındâşı merkûm Ehlullah'a akraba ammi-zâdesi olmağla virâseti mezbûrân ile merkûm Ehlullah'a isâbet itmekle yedinde olan kayyım hücceti mûcibince merkûmenin *fuzûlî ırs-i mutâlebesinden keff-i yedlerine tenbîh-i şer'î* olunub *takrîrleri tahrîr ve mûcib-i şer'îsi icrâ olunmak bi'l-*

vekâle matlûbumdur didükde *ğıbbu's-sû'âl* mezbûrûn cevâblarında *ğâ'ib-i mezbûr* Ehlullah'a *müteveffâ-yı mezbûr* El-hâc Sa'id'den mukaddem fevt olub bu vechle virâseti bizlere isâbet ider deyü def'le mukâbele idicek mezbûrûndan *def'-i meşrûhalarını mübeyyin beyyine-i taleb* olundukda *udûlü ehrâr ricâl-i müslimînden* Feyzullah bin İbrahim ve Ali bin Osman ve Musa bin Yusuf nâm kimesneler *li-ecli's-şehâde meclisü şer'a* hâzırân olub iştişhâd olunduklarında *fi'l-hakîka müteveffâ-yı merkûm* El-hâc Sa'id'in ammi-zâdesi kendiden mukaddem fevt oldığı ma'lûmumuzdur bizler bu husûsa bu vech üzre şahidlerüz ve şehâdet dahi iderüz deyü her birleri *edâ-i şehâdet-i şer'îye* itmeleriyle *ğıbbu't-ta'dîl ve 't-tezkiyye* şehâdetleri makbûle oldukdan sonra ibrâz eyledükleri bir kâç kıt'a *fetavâ-yı şerîfeler* mûciblerince ammi-zâdeleri mezbûrenin *müteveffâ-yı merkûm* El-hâc Sa'id'in terekesine virâsetlerine *ba'del'-hükümü's-şer'î müdde'î müvekkile-i mezbûrenin keff-i yedine tenbîh-i şer'î birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* tahrîr-i fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehr-i reb'ü'l-evveli li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

hâlâ kâ'imakâm nakîbü'l-eşrâf El-mu'î-zâde Es-seyyid Sâlih Efendi
Cılız-zâde Hâcî Muhammed Efendi ibni Muhammed Efendi
Tâcir Ahmed Efendi ibni Abdullah Efendi
kethüdâ-yı şehir Hâfız Muhammed Efendi
kethüdâ-yı şehir Tahtacı Hâfız Muhammed Efendi
Câmi'-i kebîr hatîbi Es-seyyid Abdürrahman Efendi ibni Sâlih Efendi
Abdullah bin İsmail
Münlâ Muhammed bin Osman

(98/3) *Husûs-ı âti'l-beyânı mahallinde keşf u mu'âyene ve terkîmiçün savb-ı*

şer'at-ı ğarrâdan bi'l-nefs olunmağla Medîne-i Tokad'da sâkin ulemâ vü sülehâ ve

a'yân u eşrâf ve zeyl-i kitâbda mestûri'l-esâmî-yi müslimîn ile Medîne-i mezbûrede Cemâleddin mahallesinde kâ'in Ahi Paşa mescid-i şerîf ve hân-gâhı dimekle ma'rûf nâm vâkıfın binâ ve ihyâ eylediği mescid ve hân-gâh-ı mezbûra vârub akd-i meclisü şer'-i nebevî olundukda vâkıf-ı mûmâ-ileyhin evlâd-ı evlâd-ı evlâdından olub evlâdiyet u meşrûtiyet üzre vakflarının bâ-berât-ı âlî şân mütevellisi olan işbu bâ'isü'l-kitâb Mustafa Ağa ibni Osman Ağa tarafından vekîl-i müsecceli karındâşı oğlu Ali beg ibni Süleyman nâm kimesne meclisü ma'kûd-ı mezkûrda vâkıf-ı mûmâ-ileyhin sâ'ir evlâdlarıyla mürtezikaları hâzırân oldukları hâlde takrîr-i kelâm idüb işbu mu'âyene olan mescid-i şerîf ile hân-gâh-ı mezbûr murûr-ı eyyâm ve gerûr-ı duhûr-ı a'vâm ile harâb-ı müşrif olub ta'mîr u termîme eşidde ihtiyâcı olmağla nazar-ı a'vâm'ân ile nazar ve ba'de'l-mu'âyane tahrîr ve tahmîn ve ta'mîr u termîm ve masârifât-ı sarf için istidâniye vakt-ı zaferde ğalle-i vakf-ı mezbûra rucû'a izn-i şer'î olmak bi'l-vekâle matlûbumuzdur didükde ebniye ve sukûf ahvâline vukûf ve şu'ûrı olan bi-ğaraz-ı ashâb-ı basâ'ir ve üstâd binâlar ile mescid ve hân-gâh-ı mezbûra nazar u mu'âyane olundukda fi'l-hakîka mescid ve han-gâh-ı mezbûr harâb-ı müşrif olub ta'mîr u termîme eşidde ihtiyâcı olduğu zâhir u âşikâr olmağla sâlifü'z-zikr ehl-i basâ'ir-i binâ ve mi'mâreyn tahmîn u tasmîmleriyle ecnâs-ı kerâste ve mismâr ve üstâdiye ve amele ücretleri vesâ'ir levâzimâtları ber-vech-i tahmîn hesâb ve mukarrirâtıyla terkîm ve defter olunub min haysu'l-mecmû' onbin ğuruş mescid ve yedibinbeşyüz ğuruş hân-gâha cem'an onyedibinbeşyüz ğuruşa bâliğ oldukda vakf-ı mezbûr mâlından mütevellî-yi merkûm yedinde mevcûd binbeşyüz ğuruş ve bâkî onaltıbin ğuruş dahi istidâniye ve masârifât-ı mezkûra harc u sarfa ve ta'mîr u termîme ve vakt-i zaferde rucû'a vekîl-i merkûm Ali bege izn birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selâsîn ve mi'eteyn ve elf.

(97/1) Medîne-i Tokad'da medfûn Ahî Evran nâm vâkıfın evlâdından olub *ber-vech-i meşrûtiyet* evkâfının *bâ-berât-ı âlî şân* mütevellisi olan işbu *bâ'isü'l-kitâb* Mustafa Ağa ibni Osman Ağa tarafından *vekîl-i müsecceli* karındâşı oğlu Ali beg ibni Süleyman nâm kimesne *meclisü şer'-i enverde* takrîr-i kelâm idüb *vâkıf-ı mûmâ-ileyhin* Medîne-i mezbûrda Sultân Hamâmı kurbunda kâ'in ve ihyâ eyledükleri bir bâb mescid-i şerîf bir bâb hân-gâhı mezbûr *eyyâm-ı gerûr* (كرور) ve *duhûr-ı a'vâm* (دهور) ile *harâb-ı müşrif* ve bir sene dahi ihtimâm olunmak lâzım gelen *izâ'a vü mütlif* olacağı *zâhir u numâyân* olmağla *min kibeli's-şer' keşf ve ketb u tahrîr ve ğalle-i vakf-ı mezbûrdan harc u sarfa ve ta'mîre* izn virilmek *bi'l-vekâle* matlûbumdur didükde *küttâb-ı mahkemedan* Mevlânâ Es-seyyid Hüseyin Efendi me'zûnen *irsâl u ta'yîn* ol dahi umûr-ı binâda mahâreti zâhir üstâd-ı neccâr ve binâlar ile sâlifü'l-beyân mescid-i şerîf ve hân-gâhının üzerine varub *nazar-ı im'ân ile nazar ve mu'âyene* eyledüklerinde evvelâ mescid-i şerîfin sakf ve satûhı müceddiden ta'mîr ve hân-gâhının müsâfir-hâne odasıyla bir kıt'a sofası termîme muhtâc olub iktizâ iden kerâste ve tahta ve mismâr ve ücret-i neccâriye ve binâ-i def'le mesarifâtı ancak bin ğuruş ile vucûda geleceğini tahvîm u tefvîm (تخويم وتفويم) eyledüklerini *mevlânâ-yı mezbûr* mahallinde *ketb u tahrîr* eylemeleriyle zikr olunan mescid-i şerîfe ve hân-gâhı *ber-vech-i meşrûh ta'mîr u termîm* ve *bi-şarti'l-rucû' harc u sarfa* izn birle *mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* hurrîre fi'l-yevmi's-sânî min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selâsîn ve mi'eteyn ve elf .

(97/2) Kâplı Çâyı dimekle bâğât ashâblarına müte'allik bekçilik hücceti kaydıdır.

Medîne-i Tokad sükkânından bekçilik ile ma'rûf olan bekçi oğlu Es-seyyid Ömer Beşe ve Pınar oğulları nâmûn kimesneler *meclisü şer'-i şerîf-i enverde* Medîne-i mezbûre fenâsında Kâplı Çâyı dimekle arîf nâm mevzi'de vâki' bâğât ashâblarından

işbu *ashâbü'l-kitâb* Ser-züfâri Muhammed Ağa ibni Halîl Ağa ve Sarrâc bâşı oğlu Es-seyyid Ahmed Ağa ve Sâlih Alemdâr ve İnce Alemdâr ve Cânîk Hasan Beşe ve Derzi Mustafa vesâ'irleri mahzarlarında her biri *bi-tav'ihum ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mevzi'-i mezkûrda vâki'* bâğât bekçiligi için beynimizde *münâza'ât-ı vafire* vukû' bulmağla *fî-mâ ba'd* bekçilik husûsuna her kankimiz *tâlib u râğib* olur ise eyâlet vâlisinin *matbah-ı âlîlerine* bin ğuruş nezd olsun deyü her biri *inde's-şer' ikrâr u i'tirâf* itmeleriyle *hıfzan li'l-makâl mâ-hüve'l-bâkî bi't-taleb ketb olındı* hurrîre fî'l-yevmi's-sâmin şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

(97/3) Semerci Burunoz Nazar zımmîye müte'allik hüccet kaydır.

Medîne-i Tokad'da Meydân mahallesi sâkinlerinden Fâtıma binti Mustafa nâm hatun ile *sadriye-i kebîre* kızı Âbide taraflarından *da'vâ-yı âti'z-zikre vekîl-i müsecceli* zevci Es-seyyid (هدين) Alemdâr bin Osman nâm kimesne *meclisü şer'î hatîr-i vâcibi't-tevkîrde* hâlâ Medîne-i mezbûr müftisi ve vucûh-ı ulemâ ve hâciyân dahi hâzır oldukları hâlde işbu *bâ'isü'r-rakîm* Semerci Nazar veled-i Savâ nâm zımmî muvâcehesinde *bi'l-vekâle* üzerine *da'vâ ve takrîr-i kelâm* idüb Medîne-i mezbûre fenâsında etrâf-ı şehr arâzisinde Kulezme (كولازمه) nâm mahalde kâ'in *ma'lûmü'l-hudûd* bir kıt'a bâğı *müvekkile-i mezbûrenin* mukaddemâ zevc-i evveli müteveffâ Emîn bin Abdullahdan kızı Âbide ile zevcesi *müvekkile-i mezbûreye* intikâl idüb ba'dehû yine mukaddemâ zevci Osman bin Muhammed nâm kimesnenin tehdîdiyle ikrâhen işbu mersûm Nazara beşyüz ğuruşa bey' itmiş olmağla şimdi bâğ-ı mezkûrun reddini murâd iderim sû'âl olunub *takrîr-i tahrîr* ve alıvirilmesi *bi'l-vekâle* matlûbumdur didükde *ğıbbu's-sû'âl* mersûm Nazar cevâbında *müvekkile-i mezbûre* Fâtıma'nın zevc-i evveli müteveffâ Emîn'den ikiyüzon târihinde *bâ-izn-i sâhib-i arz* iştirâ idüb müstakillen mülk-i müşterâsı olarak *târih-i kitâbdan* sekiz sene mukaddem kendi *hüsn ü rızâsı* ve

ihtiyâriyle bana beşyüz ğuruşa bey' ve *temlik u teslim* ben dahi *minvâl-i muharrer* üzere *iştirâ ve kabz u kabûl* eyleyüb ol vechle mülk-i müşterâmdır deyü iki kıt'a *mühr-i mutâbık* ile *memhûr u ma'mûl bih* voyvoda temessükleri ibrâz ile def'le mukâbele ve def'-i meşrûhasını Muhammed bin Hüseyin ve diger Muhammed bin Veliyüddin ve Ali bin Halil ve Ömer bin Abdurrahman nâm kimesneler ile tevâtüren haber virdüklerinden *mâ-adâ müvekkile-i mezbûrenin* târih-i mezbûrda zevc-i evvelinden iştirâsına ve müstakillen *mülk-i müşterâsı* olduğına kendi *hüsn ü rızâ ve ihtiyâriyle* işbu mersûma bey' eyledigini Es-seyyid Süleyman Efendi ibni Veliyüddin ve Es-seyyid Feyzullah Efendi ibni Ebû Bekir nâm kimesneler şehâdetleriyle *ba'de'l-isbât ve'l-hükm vekil-i mezbûrun ikrâr u i'tirâfi* üzere mezbûre Âbide'nin bâliğa olduğu ve ba'de'l-bulûğ iki sene murûrına mebnî *mûcib-i fetavâ-yı şerif* altı mâh murûrıyla sukûti *mâni'-i da'vâ* olduğına binâ'en *şâ'ibe-i tezvîrât* olduğu numâyân olmağla *bâğ-ı mezkûra müte'allikan bi-vech-i şer'î mu'ârazası men' u def'* mersûm Nazarın *zabt u tasarrufuna hükm birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* fi'l-yevmi's-sâbi' min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Es-seyyid Mustafa bin Muhammed

Es-seyyid Abdullah bin Süleyman

Es-seyyid Muhammed bin İbrahim

Semerci Es-seyyid Osman bin El-hâc İbrahim

İkinci Mustafa bin Mustafa

İbrahim Ağa ibni Hasan

Hâcî Ali Ağa ibni Halil

Hasan bin Abdülğanî

Muhammed bin Halil

Leblebici-zâde Muhammed Efendi

Elbüstânî Ali Efendi

ve ğayrihim

(97/4) Keleş Aĝa-zâde Mustafa Aĝa'ya müte'allik hüccet kaydır.

Medîne-i Tokad kazâsında Kommânât nâhiyesine tâbi' Mâmu nâm karyenin Tokad voyvodalarına senevî yüzellidokuz ğuruş *mâl-ı mîrisin* virmek üzere *bâ-berât-ı âlî şân ve ber vech-i mâlikâne* mutasarrıf olan işbu *bâ'isü'l-kitâb* Es-seyyid Mustafa Aĝa ibni Emîn Aĝa *meclisü şer' hatîr-i vâcibi't-tevkîrde* Es-seyyid Veys ve Es-seyyid Lutfullah ibni El-hâc Veys beg mahzarlarında üzerlerine *da'vâ ve takrîr-i kelâm* idüb yedimde mevcûd ve isdâr itirdigim *emr-i âlî şân* nâtik olduĝu üzere *karye-i mezbûre* hudûdı dâhilinde olan tahminen yigirmi keyl isti'âb ider tarlalardan hâsıl olan a'şârlarını *bi-lâ sened fuzûlî zabt u tasarruf* ider sû'âl olunub *takrîrleri tahrîr ve emr-i âlî şân-ı mezkûr mûcibince müdâhale ve ta'arruzları men'u def'* olunmak matlûbumdur didükde *ĝıbbu's-sû'âl* merkûmân cevâblarında *fi'l-hakîka müdde'î-yi merkûm* Es-seyyid Mustafa Aĝanın *ber-vech-i mâlikâne taht-ı tasarrufunda* olan karye-i mezbûr hudûdı dâhilinde olan tarlâlardan hâsıl olan a'şârlarını öteden berü ecdâdımız *evlâd-ı evlâdlarına vakf u şart* idüb bizler dahi *bi-lâ sened zabt u tasarruf* iderüz deyü yedlerinde *sened-i şer'î* olmadığını her biri *inde's-şer' ikrâr u i'tirâf* itmeleriyle *alâ mûcib-i ikrârihumâ ve bermantûk-ı emr-i âlî müdde'î-yi merkûm* Es-seyyid Mustafanın *ber-vech-i mlikâne* mutasarrıf olduĝu karye-i mezkûre hudûdı dâhilinde mahall-i mezkûrdan hâsıl olan a'şârlarını *zabt u tasarrufına* merkûmânın *keff-i yedlerine tenbîh-i şer'î birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Es-seyyid Hüseyin beg ibn Muhammed Beg

Latîf-zâde Musa Ağa ibn Osman Ağa

Sa'dullah Beg ibn Ali beg

Ebsileli Muhammed Ağa

Ali Ağa Dâmâdı Veli Çukadâr

Kavâklı Es-seyyid Ali Efendi

Es-seyyid Tâhir Ağa

ve ğayrihim

(96/1) Şerîfe Hatun'a mûte'allik hüccet kaydır.

Medîne-i Tokad'da Çây mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan El-hâc Mustafa bin Ahmed nâm müteveffânın virâseti zevce-i metrûkesi Şerîfe binti İbrahim ile *sulb-i kebîr* oğlu *ğâ'ib-i ani'd-diyâr* Muhammed'e inhi Sarıba'de't-tahkiki's-şer'î *ğâ'ib-i mezbûr* tarafından *vekîl-i müsecceli* Ebu Bekir bin Abdullah *meclisü şer'î hatîr-i vâcibi't-tevkîrde* işbu *bâ'isetü'l-kitâb* mezbûre Şerîfe binti İbrahim üzerine *da'vâ ve takrîr-i kelâm* idüb *müvekkil-i merkûmun* babası *müteveffâ-yı mezbûrun* terekesinden olub mahalle-i mezbûrede vâki' *ma'lûmü'l-hudûd* bir bâb menzilin nısfına *vaz'-i yed* murâd ider sû'âl olunub *takrîri tahrîr ve keff-i yedine tenbîh-i şer'î* olunmak *bi'l-vekâle* matlûbumdur didükde *ğıbbu's-sû'âl* mezbûre Şerîfe cevâbında menzil-i mezkûrun nısfı müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden olub ve nısf-ı aharını dahi *târih-i kitândan* sekiz sene mukaddem zevcim *müteveffâ-yı mezbûr* üçyüz ğuruşa bana *muhzır-i müsliminde* bey' ve *temlîk u teslîm* ben dahi *iştirâ ve kabz u kabûl* ve semeni olan *meblağ-ı mezbûr* temâmen *müteveffâ-yı mezbûrun* yedine *def' u teslîm* ol dahi *ba'de'l-ahz ve'l-kabz* bu vechle *menzil-i mezkûrun* nısfı mülk-i müşterâmdır deyü def'le mukâbele idicek *ğıbbu'l-istintâk ve'l-inkâr* mezbûre Şerîfe hatundan *def'-i meşrûhasına* *mutâbık ve muvâfık beyyine-i taleb* olundukda *udûlü ahrâr ricâl-i müsliminden* Receb

bin İbrahim ve Hüseyin bin Abdullah nâm kimesneler *li-ecli's-şehâd meclisü şer'de* hâzîrân olub iştişhâd olundukda *fi'l-hakika* mahalle-i mezbûrede vâki' *ma'lûmü'l-hudûd* bir bâb menzil-i mezkûrun nısfını müteveffâ-yı mezbûr *târih-i kitâbdan* sekiz sene mukaddem zevcesi Şerîfe hatuna üçyüz ğuruşa bey' ve *teslîm u temlik* idün semen olan *meblağ-ı merkûm* üçyüz ğuruşu an-nakd Şerîfe hatun zevci *müteveffâ-yı mezbûr* yedine *def' u teslîm* müteveffâ-yı mezbûr dahi *ahz u kabz* eyleyüb mezbûre Şerîfe hatunun mülk-i müşterâsı olduğu *ilm-i şer'le* ma'lûmuzdur biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi iderüz deyü her biri *edâ-i şehâdet-i şer'îye* eyledüklerinde *ğıbbu't-ta'dîl* ve *t-tezkiyye* şehâdetleri makbûle oldukdan sonra *nısf-ı menzil-i mahdûd-ı mezkûrdan* müvekkil-i merkûmun *keff-i yedine tenbîh-i şer'î* mezbûr Şerîfe hatunun mülk-i müşterâsı olmak üzre tasarrufuna hükm birle *mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* fi'l-yevmi's-sânî aşere min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

El-hâc Muhammed Ağa Tobkara
Süleyman Beşe (دمبخی)
Receb Efendi ibni İbrahim
Halîl bin Abdurrahman
Es-seyyid Halîl muhzır
Ali bin Çâdırcı
Mustafa bin Yusuf
İbrahim bin İbrahim

(96/2) El-hâc Hâfız Muhammed'e müte'allik vasî hücceti kayıdır.

Medîne-i Tokad'da Zencirli Kuyu mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Halîl bin Halîl nâm müteveffânın *sulb-i sağîr* oğlu Sâlih'e babası *müteveffâ-yı mezbûrun* terekesinden *bi'l-ırsi's-şer'î* ve *bâ-defter-i kassâm isâbet u intikâl iden*

emvâl-i mevrûsesin zabt u hıfza kibel-i şer' den vasî nasb u ta'yîn olunmak lâzım u mühim olmağın sağır-i mezbûrun li-ebeveyn ammisi işbu bâ'isü'l-kitâb El-hâc Hâfız Muhammed bin Halil nâm kimesne vesâyete ehl ve sağır-i mezbûr hakkında her vechle evlâ vü enfa' oldığını zeyl-i kitâbda mektûbi'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'a haber vermeleriyle hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnu me'âb Efendi hazretleri dahi sağır-i mezbûr üzerine mezbûr El-hâc Hâfız Muhammedi vasî nasb u ta'yîn idüb ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımasın kemâ yenbağî edâya ta'ahhüd u iltizâm itmegin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis aşere min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Es-seyyid Hasan Efendi ibni Hüseyin kâtib-i cizye
Ebû Bekir Efendi ibni Hüseyin
Es-seyyid Muhammed Alemdâr kâtırcı
ve ğayrihim

(96/3) Kârslı İbrahim Alemdâr'a müte'allik Vasî Hüccti Kaydır.

Medîne-i Tokad mahallâtından Yâş Meydân mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Haseki Es-seyyid Ahmed Ağa ibni El-hâc Muhammed nâm müteveffânın virâseti zevcetân-ı mezbûretânı Âişe binti Ahmed ve Emîne binti Ahmed ile ibni ah-ı li-ebeveyni sağır Es-seyyid Muhammed bin Muhammed Emîn nâm veraselere inhi Sarıba'de't-tahkiki's-şer'î zâhir u numâyân olub bâ-defter-i kassâm müteveffâ-yı merkûmdan sağır-i mezbûr Es-seyyid Muhammede isâbet u intikâl iden *emvâl-i mevrûsesin zabt u hıfza ve herrâsına ve hîn-i rüşd-i sedâdına* degin umûrını rü'yete kibel-i şer'-i enverden bir vasî nasb u ta'yîn olunmak lâzım u mühim olmağın sağır-i merkûmun dâ'isi işbu bâ'isü'l-kitâb İbrahim Alemdâr ibni Osman nâm kimesnenin her vechle vesâyet uhdesinden gelmege kâdir iddüğünü ve istikâmet u

diyânet ile ma'rûf olduğunu *zeyl-i kitâbda muharreri'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'a inhâ vü ihbârlarıyla zâhir u numâyân* olub *bâlâ-yı kitâbı tezyîn ve tevşîh* iden hâkim hâkim-i mevki' *sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü me'âb Efendi* merkûm İbrahim Alemdâr nâm kimesneyi sağır-i merkûm Es-seyyid Muhammede vasî *nasb u ta'yîn* idüb ol dahi *ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımasın kemâ yenbağî edâya ta'ahhüd* eylediği *mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olındı* hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis aşere min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Câmi'-i kebîr hatîbi Es-seyyid Abdurrahman Efendi
Es-seyyid Hüseyin Ağa ibni Hasan
Es-seyyid Hâfız Muhammed Efendi ibni El-hâc Ebû Bekir
Duhâncı Yusuf Beşe
ve ğayrihim mine'l-huzzâr

(96/4) Âişe Hatun'a müte'allik nâzır hücceti kaydıdır.

Medîne-i Tokad mahallâtından Yâş meydân mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Haseki Es-seyyid Ahmed Ağa ibni El-hâc Muhammed nâm müteveffânın birâder-zâdesi sağır Es-seyyid Muhammed bin Muhammed Emîn nâm sağır-i merkûma *müteveffâ-yı merkûmdan bâ-defter-i kassâm hisse-i irsiyesi ve umûr-ı lâzimesini rü'yete kibel-i şer'den bâ-hüccet-i şer'îye vasî nasb* olunan İbrahim Alemdâr nâm vasînin üzerine bir nâzır nasbı *lâzım u lâbüd* olmağın işbu *bâ'isetü'l-kitâb* sağır-i merkûmun vâlidesi Âişe binti Sâlih nâm hatunun nezâret-i uhdesinden gelmege muktedir iddüğünü vesâyet ve istikâmet ile mevsûf olduğunu *zeyl-i kitâbda muharreri'l-esâmî kimesnenin taraf-ı şer'a inhâ vü ihbârlarıyla zâhir u numâyân* olub hâkim-i mevki' *sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü me'âb Efendi* hazretleri dahi merkûm Âişe hatunı *vasî-yi merkûm* İbrahim Alemdâr üzerine nâzır *nasb u ta'yîn* idüb ol dahi

nezâret-i merkûmeyi kabûl ve hidmet-i lâzımasın ke-mâ yenbağî edâya müte'ahhide eylediği mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi' aşere şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Câmi'-i kebîr hatîbi Es-seyyid Abdurrahman Efendi
Es-seyyid Hüseyin Ağa ibni Hüseyin Ağa
Es-seyyid Hâfız Muhammed Efendi ibni El-hâc Ebû Bekir Ağa
Duhâncı Yusuf Beşe
ve ğayrihim mine'l-huzzâr

(95/1) Kârslı İbrahim Alemdâr'a müte'allik nafaka hücceti kayıdır.

Medîne-i Tokad mahallâtından Yâş meydân mahallesi sükkânından bundan akdem fevt olan Haseki Es-seyyid Ahmed Ağa bin Muhammed nâm müteveffânın *li-ebeveyn* er karındâşı oğlu Es-seyyid Muhammed bin Muhammed Emîn nâm sağîrin *bâ-hüccet-i şer'îye vasî-yi mansûbı* işbu *bâ'isü'l-kitâb* İbrahim Alemdâr nâm kimesne *meclisü şer'-i nebevîde* şöyle *takrîr-i kelâm* ve *ta'bîr-i ani'l-merân* idüb *vasîsi* olduğım sağîr-i merkûm Es-seyyid Muhammed'in *müteveffâ-yı merkûmdan* müntakil *bi'l-irsi's-şer'î bâ-defter-i kassâm hisse-i irsiyesi* nemâsından *kadr-i ma'rûf* nafaka ve kisve bahâ *farz u takdîr* buyurılması *bi'l-vesâye* matlûbumdur didükde *hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-lehû* ve *hüsnü me'âb Efendi* hazretleri dahi *zeyl-i kitâbda muharreri'l-esâmî kimesnelerin inhâ vü ihbârlarıyla* sağîr-i merkûma beher yevm kırkar pâre nafaka ve kisve bahâ kifâyed ideceği *zâhir u numâyân* olduğına mebnî *târih-i kitâbdan* küll-i yevm hisse-i irsiyesi nemâsından nafaka ve kisve bahâ *farz u takdîr* buyurub *harc u sarfa* ve sağîr-i merkûmun hisse-i irsiyesi nemâsı üzerine rucû'a *vasî-yi merkûm İbrahim Alemdâra izn u icâzet birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* tahrîr-i fi'l-yevmi's-sâlis min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Câmi'-i kebîr hatîbi Es-seyyid Abdurrahman Efendi
Es-seyyid Hüseyn Ağa ibni Hüseyn Ağa
Duhâncı Yusuf Beşe
ve ğayirihim mine'l-huzzâr

(95/2) Âbide Hatun'a müte'allik vasî ve nafaka hücceti kaydır.

Medîne-i Tokad'da Zencirli Kuyu mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan El-hâc Ömer bin Veys nâm müteveffânın *sulbiye-i sağîre* kızı Şerife'ye babası *müteveffâ-yı mezbûrun* terekesinden *bi'l-ırsi's-şer'î ve bâ-defter-i kassâm isâbet u intikâl iden emvâl-i mevrûsesin zabt u hıfza kibel-i şer'den vasî nasb u ta'yîn olunmak lâzım u mühim olmağın sağîre-i mezbûrenin vâlidesi işbu bâ'isetü'l-kitâb* Âbide binti İbrahim nâm hatun *vesâyete ehl ve sağîre-i mezbûre hakkında her vechle evlâ vü enfa' oldığını zeyl-i kitâbda mektûbi'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'a haber vermeleriyle hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü me'âb Efendi* hazretleri dahi sağîre-i mezbûre üzerine vâlidesi mezbûre Âbide hatunı *vasî nasb u ta'yîn idüb ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımasın kemâ yenbağî edâya ta'ahhüd ü iltizâm eyledükden sonra vasiyye-i mezbûre ânfa meclisü şer'de takrîr-i kelâm idüb hâlâ vasîsi olduğım sağîre-i mezbûrenin nafaka ve kisveye zarûret ve eşidde ihtiyâcı olmağla sağîre-i mezbûrenin emvâl-i mevrûsesinden bi-kadri'l-kifâye nafaka ve kisve bahâ farz u takdîr olunmak bi'l-vesâye matlûbundur didükde fi'l-hakîka sağîre-i mezbûrenin nafaka ve kisveye zarûret ve eşidde ihtiyâc olduğımı zeyl-i kitâbda muharreri'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'a haber vermeleriyle hâkim-i mûmâ-ileyh Efendi hazretleri dahi sağîre-i mezbûrenin emvâl-i mevrûsesinden râyic-i fi'l-vakt beher yevm altışar pâre nafaka ve kisve bahâ farz u takdîr idüb meblağ-ı mefrûz-ı mezkûrı târih-i kitâbdan harc u sarfa ve hîn u zarûretde istidâniye ve vakt-i zaferde*

rucû'a vasiyye-i mezbûre izn birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrire fi'l-yevmi'l-hâmis aşere min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

sâbık-ı serdâr Sâlih Ağa ibni Derviş Ağa
Cerîd oğlu El-hâc İsmail Ağa
Es-seyyid Halil Muhzır
ve ğayrihim mine'l-huzzâr

(95/3) Fâtıma Hatun'a müte'allik hüccet kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Akdegirmân-ı müslim mahallesi sâkinlerinden zâtî ma'rûfe işbu *bâ'isetü'l-kitâb* Fâtıma binti Ebû Bekir nâm hatun *meclisü şer'de takrîr-i kelâm* idüb zevcim *ğâ'ib-i ani'l-meclis* Hüseyin bin Hüseyin nâm kimesne beni *bi-lâ nafaka ve kisve* terk idüb *diyâr-ı aharda* sâkin olmağla nafaka ve kisveye eşidde ihtiyâcım olmağla zevcim *ğâ'ib-i mezbûr* üzerine nafaka ve kisve bahâ *farz u takdîr* olunmak matlûbumdur didükde *fi'l-hakîka* *ğâ'ib-i mezbûr* Hüseyin bin Hüseyin zevcesi mezbûre Fâtıma'yı *bi-lâ nafaka terk diyâr-ı aharda sâkin* olub mezbûre Fâtıma'nın nafaka ve kisveye eşidde ihtiyâcı olduğımı *sikât-ı müslimîn taraf-ı şer'a* haber virmeleriyle *hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü me'âb Efendi* hazretleri dahi zevci *ğâ'ib-i mezbûr* üzerine *râyic-i fi'l-vakt* beher yevm yigirmişer pâre nafaka ve kisve bahâ *farz u takdîr* idüb *meblağ-ı mefrûz-ı mezkûrî târih-i kitâbdan harc u sarfa ve hîn u zarûretde istidâniye ve vakt-i zaferde rucû'a mezbûre Fâtımaya izn birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrire fi'l-yevmi's-sâbi' aşere şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.*

Es-seyyid Halil muhzır

Muhammed muhzır

Ömer muhzır

ve ğayrihim mine'l-huzzâr

(95/4) Muhammed Alemdâr'a müte'allik nafaka hücceti kaydır.

Medîne-i Tokad'da Semerkand mahallesi sâkinlerinden zâtî ma'rûfe Fâtıma binti Sâlih nâm hatun tarafından *ikrâr-ı âti'z-zikre* vekîl olduğu *zât-ı mezbûreyi şahsuhâ ma'rifet-i şer'ıye* ile ârifân olan El-hâc Hüseyin Efendi ibni Muhammed ve Ebû Bekir bin Hüseyin nâm kimesne şehâdetleriyle *sâbit u subût vekâletine hükm-i şer'î lâhik* olan Es-seyyid Hüseyin Efendi ibni Hüseyin nâm kimesne *meclisü şer' hatîr-i vâcibi't-tevkîrde* işbu *bâ'isü'l-kitâb* Muhammed Alemdâr ibni Ömer mahzarında *bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm* idüb müvekkilem mezbûre Fâtıma hatunun üzerine lâbis olduğu köhne libâsından ğayri *ism-i mâl-i itlâk* olunur bir nesne olmadığından ğayri hîn u vefâtına degin işbu mezbûr Muhammed Alemdârı yanında meks-i iktizâ itmekle kadr-i kifâye nafaka ve kisve *farz u takdîr* olunmak *lâzım u mühim* olmağın *müvekkile-i mezbûrenin* nafaka ve kisveye eşidde ihtiyâcı olduğunu *zeyl-i vesîkada mektûbi'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'a* haber vermeleriyle *hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü me'âb Efendi* hazretleri dahi *müvekkile-i mezbûreye* beher yevm yigirmişer pâre nafaka ve kisve bahâ *farz u takdîr* idüb *meblağ-ı mefrûz-ı mezkûrı târih-i kitâbdan harc u sarfa ve hîn u zarûretde istidâniye ve vakt-i zaferde rucû'a* işbu mezbûr Muhammed Alemdâra izn birle *mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' aşere şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

(94/1) El-hâc Sa'id'in virâsetine müte'allik sulh hücceti kaydır.

Medîne-i Tokad'da Ka'be Mescidi mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan El-hâc Sa'id bin Atâ'ullah nâm müteveffânın virâseti zevce-i metrûkesi Âbide binti Ömer ile *li-eb* kız karındâşı Mâ'ide ve ammi-zâdeleri Abdülrezzâk Efendi ve El-hâc Muvaffak ibni Abdülvehhâb ve *ğâ'ib-i ani'd-diyâr* Derviş Muhammed bin Sâbit ve

Mustafa bin Muhammed'e inhi Sarıba'de't-tahkiki's-şer'i müteveffâ-yı mezbûrun hizmetkârı Hüseyin bin Abdurrahman meclisü şer' hatîr-i vâcibi't-tevkîrde verase-i mezbûrundan işbu bâ'isü'l-kitâb El-hâc Muvaffak Ağa ve Mustafa mahzarlarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûrun yanında üç yaşından berü ba'de'l-bulûğ sekiz sene hizmetimde mukîm olduğım sene-i mezkûrun mukâbili işbu verase-i merkûmândan ücretimi taleb ve da'vâ sadrında iken beynimize müslimûn-ı müslihûn tevessütüyle an-nakd yigirmiiki buçuk ğuruş ile bir aded boyalı çekmece ve bir aded kubûr divid ve bir aded su tâsı ve bir kıyye sâbun ve tahminen otuz ğuruşluk aba kaytâni ve üçbuçuk tob sarı abası ve dokuz tob bayâğı aba ve bir aded sağır tencere ve bir aded tâbah ve bir aded mikrâs ve bir aded aba kırpındısı ve bir aded altun veznesi ve bir aded dōşek ve bir aded ve bir aded yorğan ve bir aded yasdık ve bir aded köhne kilim üzerine bizi inşâ-i akd-i sulh-i şer'i eyledüklerinde tarafeynden her birimiz sulh-ı mezkûrı kabûl ve bedel-i sulh olan mâ-rü'z-zikr eşyâ-i ma'lûmeleri meclisü sulhda yedime temâmen def' u teslîm ben dahi yedlerinden kâmilen ahz u kabz ve istifâ-yı hakk eyledim fi-mâ ba'd husûs-ı ücrete müte'allikan âmme-i de'âvî ve mutâlabâtdan ve kâffe-i îmân ve muhâsamâtdan verase-i merkûmûnun zimmetlerini ibrâ-yı âmmele ibrâ ve iskât-ı hakk eyedim didükde ğıbbu't-tasdîki's-şer'i mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi's-sâmin aşere min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Ali Ağa ibni İbrahim

Sâlih bin Süleyman

Ahmed bin Veliyüddîn

Tobkara El-hâc Muhammed Ağa

El-hâc Mustafa bin İbâdullah

Hüseyin bin Mustafa

(94/2) El-hâc Muhammed Hasib Efendi'nin veraselerine müte'allik ibrâ hücceti kayıdır.

Medîne-i Tokad'da Soğukpınar-ı müslim mahallesi sâkinlerinden olub *hacc-ı şerîfden* gelür iken *esnâ-yı râhda* bundan akdem fevt olan El-hâc Muhammed Hasib Efendi ibni Sâlih Efendi nâm müteveffânın virâseti *zevceteyn-i metrûketeyn* Âişe binti El-hâc Mahmûd Ağa ve Emîne binti Hasan ile *li-eb* er karındâşı Muhammed Nûh'a inhi Sarıba'de 't-tahkiki's-şer'î müteveffâ-yı mezbûrun yegeni Es-seyyid El-hâc Sâlih ibni Halil nâm kimesne *meclisü şer'î hatîr-i vâcibi't-tevkârde* işbu bâ'isü'l-kitâb verase-i mezbûrûn taraflarından *vekîl-i müseccilleri* serdâr-ı belde Es-seyyid Koca Muhammed Ağa ibni El-hâc Mahmûd Ağa mahzarında üzerine *bi-tav'a ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm* idüb *müteveffâ-yı mezbûr* Es-seyyid El-hâc Muhammed Hasib Efendinin *mecmû'-ı muhallefâtından* bana *sülûs vasiyeti ber-mûcib-i defter-i kassâm* üçbinsekizyüzelli ğuruş mukâbili gerek eşyâ ve gerek nukûd *vekîl-i mezbûr* Es-seyyid Koca Muhammed Ağa yedime temâmen *def'u teslim* ben dahi yedinden kâmilen *ahz u kabz ve istifâ-yı hakk* eyledim *fî-mâ ba'd* husûs-ı mezbûra müte'allikan *cüz'î ve küllî hafî vü celî âmme-i de'âvî ve mutâlabât ve kâffe-i îmân ve muhâsamâtdan min külli'l-vucûh verase-i müvekkilûn-ı mezbûrûnun zimmetlerini ibrâ-yı âmme ibrâ ve iskât-ı hakk* eyledim didükde *vekîl-i mezbûr* dahi merkûm El-hâc Sâlih'in *takrîr-i meşrûhası vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk* eyledikten sonra *vekîl-i merkûm* dahi bi'l-vekâle gerek *esnâ-yı hacda* yedinde bulunan eşyâ ve nukûddan ve sülûs için medfû'ları olan eşyâ ve nukûddan *min külli'l-vucûh* merkûm El-hâc Sâlih'in zimmetini *ibrâ-i âmm râfi'i'l-hasım* ile ve *iskât-ı hakk* itmekle *ba'de'l-kabûl-i ahd-i humâ aharın ibrâsını ğıbbu't-tasdîki's-şer'î mâ-*

vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrire fi'l-yevmi't-tâsi' aşere min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

müderrişîn-i kirâmeynden faziletlü Sisî Es-seyyid Osman Efendi
nakîbü'l-eşrâf Es-seyyid Sâlih Efendi
Ser-zufâri Muhammed Ağa
Abdurrahman Ağa ibni Abdullah Ağa
Câmi'-i kebîr hatîbi Es-seyyid Abdurrahman Efendi

(94/3) Güreşçi oğlunun müflis hücceti kayıdır.

Medîne-i Tokad'da Hoca Ahmed mahallesi mütemekkinlerinden işbu *bâ'isü'r-rakîm* Güreşçi Ovâns veled-i Artin nâm zımmî *meclisü şer'î hatîr-i vâcibi't-tevkîrde takrîr-i kelâm* idüb bundan akdem *bey' u şerâ ve mu'âmelât-ı sâ'ireden duyûn-ı kesîreye mübtelâ ve müstağrak* ve edâya *adem-i kudret u me'aser* olduğım ecluden *mâl-i mevcûd-ı mecmû'im* dâyinlerime virüb üzerinde hâlâ lâbis olduğım köhne libâsımdan ğayri *ism-i mâl-ı itlâk* olunur şey'im kalmadığından sonra dâyinlerimden ba'zı *ketm u ihtifâmına* zâhib oldukları vechle *lede 'ş-şer'* benden ziyâde nesne mutâlebe ve *li-ecli't-tahsîl* doksan gündün mütecâviz zâbit habsında *muttasıla-i vâhide* habs ve *adem-i kudret ve usratim zâhir u âşikâr* olmağın *keyfiyet-i hâlim vukûf-ı tâmı* olan kimesneler *ba'de'l-istihbâr* haberleri tahrîr ve ma'aser olduğım *inde 'ş-şer'* *numâyân* oldukda mücibiyle istihkâm ve sebîlem tahliye olunmak matlûbumdur didükde *medyûn-ı mesfûrun* keyfiyet-i ahvâli Hâzırcı Osman bin Ebu Bekir ve Kara Ahmed bin Muhammed ve zümre-i re'âyâdan Pedros veled-i Aleksân nâm kimesnelerden istihbâr olundukda işbu mesfûr Ovâns bundan akdem mu'âmelâtdan *duyûn-ı kesîreye mübtelâ ve müstağrak* ve edâya *adem-i kudret ve me'aser* olduğu ecluden *mâl-i mevcûd-ı mecmû'ı* dâyinlerine virilüb üzerinde lâbis olduğu libâsdan ğayri *ism-i mâl-ı itlâk* olunur bir şey'i

kalmadığından sonra dâyinlerinden ba'zı *ketm u ihtifâsından* zâhib oldukları vechle *lede's-şer'* mesfûrudan ziyâde nesne mutâlebe ve *eyyâm-ı ma'dûde-i mezkûrdan* mütecâviz *vâhide-i habs ve adem-i kudret ve usrati* zâhir olduğunu ma'lûmumuz deyü her biri *ale't-tarîki's-şehâde* haber vormeleriyle *hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsnü me'âb Efendi* hazretleri dahi mûcibince mesfûr Ovânsın iflâsına *ba'de'l-hükm hasbinden itlâk ve sebîlini tahliye birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* fi'l-yevmi't-tâsi' işrîn min şehr-i saferü'l-hayr li-sene tis'a ve işrîn ve mi'eteyn ve elf.

(94/4)Medîne-i Tokad'da Güzel Aşçı mahallesi sâkinlerinden işbu *bâ'isü'l-kitâb* sağîr Ahmed bin Hüseyin sağîrin *bâ-hüccet-i şer' iye* nâzırı olan El-hâc Muvaffak Ağa ibni Abdülvehhâb nâm kimesne *meclisü şer' hatîr-i vâcibi't-tevkîrde* Sipâhi Bazârı ahâlilerinden Es-seyyid Sâlih ve Ahmed Beşe ve Abdurrahman Beşe mahzarlarında üzerlerine *da'vâ ve takrîr-i kelâm* mahalle-i mezbûrede vâki' sağîr-i mezbûrun *ma'lûmü'l-hudûd* menzili derûnunda Paşa Hamâmı suyu fazlası olarak *kadîmü'l-eyyâmdan* berü cereyân iden *mâ'-i lezîzin* cem'inden *nısf-ı menzil-i mezkûr* derûnunda tekyeye hâs olmak üzere *nısf-ı ahiri* dahi *menzil-i menzil-i mezkûrenin* kuyusu önünde olan bir aded vakf-ı çeşmeye cârî olub *çeşme-i mezkûr murûr-ı eyyâm* ile harâb olmağla merkûmûn çeşme-i mezkûrenin suyunu fuzûlî ğasb idüb *hilâf-ı şer'-i şerîf ve muğâyir-i amel-i kadîm* Sipâh Bazârına cereyân iden ve bir aded havuz ihdâs itmeleriyle şimdi sağîr-i mezbûrun menzili derûnunda olan *mâ'-i lezîz* dahi müdâhale ve ta'arruz eylemek murâd iderler sû'âl olunub takrîrleri tahrîr ve yedimde olan *fetavâ-yı şerîfe ve mürâsele-i şer' iye ve mütevellinin temessüki* mûciblerince müdâhaleleri *men' u def'* olunmak matlûbumdur didükde *fi'l-hakîka* merkûmun takrîri üzere olduğu *vukûf-ı tâmı olan bi-ğaraz-ı müslimîn dahi taraf-ı şer'a inhâ vü ihbâr* eyledüklerinden sonra *müdde'i-yi aleyhum-ı merkûmûn* dahi *ikrâr u i'tirâf* eylemeleriyle *hâkimü'l-vakt* olan faziletlü

Efendilerin *vilâyet-i âmmesi* olmak hasebiyle vakf-ı çeşme-i mezkûr *murûr-ı eyyâm* ile külliyyen harâb ve ta'mîre müsâ'ade olmadığından *intifâ'ı münkati'* olmağla sağır-i mezbûrun menzili derûnunda olan tekyeye bir aded burma (بورمه) vaz' ve zarûreti oldukça isti'mâl ve hâcet-i müssin (مسن) itmeyüb ihtiyâç olmadığı sûrette tekye-i mezkûr burmasından cârî olub Sipâhî Bazârında ihdâs eyledükleri havuza cereyân idüb ehl-i sof olan ibâdullah ve müsâfirîn intifâ' eylemek her vechle hayr gelirken mutazammın olmağla her vechle nef'an lil-yetîm ve il-vakfi'ş-şerîf tarafeyn râzı ve kabûl ve râbıtaya bend olunub tenbîh-i şer'î birle vakfiyye-i mesâbesinde hıfzan lil-mekâl heze'l-vesîka bi't-taleb ketb olındı fi'l-yevmi't-tâsi' aşere min şehri rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Sisî Es-seyyid Osman Efendi
Nakîbü'l-eshrâf Sâlih Efendi
câmi'-i kebîr hatîbi Es-seyyid Abdurrahman Efendi
Es-seyyid hâfız Muhammed Efendi
Müsevvid Es-seyyid Mahmûd Efendi
serdâr-ı sâbık Hüseyin Ağa

(93/1) Duhâncı Es-seyyid Ahmed'in yegeni Sağır Muhammed Emîn'e müte'allik hüccet kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Yâş Meydân mahallesi sâkinlerinden İsmail bin Süleyman Ağa nâm kimesne *meclisü şer'î hatîr-i vâcibi't-tevkîrde* bundan akdem mahalle-i mezbûre sâkinlerinden fevt olan Ahmed Ağa nâm müteveffânın virâseti er karındâşı oğlu işbu *bâ'isü'l-kitâb* sağır Muhammed Emîn *bâ-hüccet-i şer'îye* vasî *nasb u ta'yîn* olunan Cihkân İbrahim Alemdâr mahzarında üzerine *da'vâ ve takrîr-i kelâm* idüb Kâz-âbâd kazâsına tâbi' Tâşlı Çiftlik nâm karye arâzisinde râfi' Kuyu Önü dimekle ma'rûf

dimekle tahmînen dörtbuçuk keyl tohum isti'âb ider bir kıt'a tarlâmı işbu mezbûr İbrahim Alemdâr zabt murâd ider *sû'âl olunub takrîr-i tahrîr ve keff-i yedine tenbîh-i şer'î olunmak matlûbundur* didükde *ğıbbu's-sû'âl* vasî-yi mezbûr huyûtında hâlâ vasîsi olduğım sağır-i mezbûrun ammisi *müteveffâ-yı mezbûr Ahmed Ağaya müdde'î-yi mezbûrun* ikiyüzaltmışdört ğuruş deyni olub tarlâ-yı mezkûrı *târih-i kitâbdan* üçbuçuk mâh mukaddem *bi-izn-i sâhib-i arz* dörtyüzelli ğuruşa ferâğ ve kasr-ı yed ve tefvîz idüb ve bedel-i ferâğı olan dörtyüzelli ğuruşun ikiyüzaltmışdört ğuruşını *bâ-temessük deyn-i sarîhine* takâs itmekle merkûm Ahmed Ağa *ba'de'l-kabûl ve't-tefevvüz bâkî yüzseksenaltı ğuruşu dahi müteveffâ-yı mezbûr Ahmed Ağa nakden yedinde def' u teslîm* işbu merkûm dahi kâmilen *ahz u kabz* eylemişidi diyicek husûs-ı mezbûr *müdde'î-yi mezbûrdan* sû'âl olundukda vasî-yi mezbûrun takrîri üzre olduğını *inde's-şer' ikrâr u i'tirâf* idüb ancak sâhib-i arz izni bulunmadın *müteveffâ-yı merkûm Es-seyyid Ahmed Ağa* vefât eylemişidi deyü *da'vâ ve ğıbbu'l-istintâk* iki nefer ashâb-ı arz izni bulunduğı *şâhideyn-i âdileyn* ile *ba'de'l-ısbât ve'l-hükm* sağır-i mezbûrenin tarlâ-yı mezkûresine müdâhaleden keff-i yedine müdde'î-yi mezbûra *tenbîh-i şer'î* olunub *bi'l-vesâye vasî-yi mezbûrun* zabtına *hükm-i muhkem-i şer'î birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* hurrire fi'l-yevmi't-tâsi' min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Müderrişin-i kirâmdan Sisî Es-seyyid Osman Efendi
Es-seyyid Abdüsselâm Efendi
Câmi'-i kebîr hatîbi Es-seyyid Abdurrahman Efendi
Ser-züfârî Sisî Muhammed Ağa
Tobkara El-hâc Muhammed Ağa
ve ğayrihim

(93/2) Mardoros zımmiye müte'allik kayyım hücceti kaydır.

Medîne-i Tokad'da Debbâğ-hâne-i Atîk mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlike olan Mâryem binti Boğos nâm nasrâniyenin hasran virâseti *li-ebeveyn* er karındâşı *ğâ'ib-i ani'd-diyâr* Munzik'e kız karındâşı mersûmenin terekesinden *bi'l-irsi's-şer'î* ve *bâ-defter-i kassâm isâbet u intikâl* iden *emvâl-i mevrûsesin zabt u hıfza kibel-i şer'*den bir *kayyım nasb u ta'yîn* olunmak lâzım u mühim olmağın *ğâ'ib-i mersûmun* akrabâsından işbu *bâ'isü'l-kitâb* Mardoros veled-i Kevirk nâm zimmî *kayyımlık-ı mezkûra ehl* ve *ğâ'ib-i mersûm hakkında her vechle evlâ vü enfa'* olduğunu *zeyl-i vesîkada mektûbi'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'a* haber vermeleriyle *hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ lehû* ve *hüsni me'âb Efendi* hazretleri dahi *ğâ'ib-i mersûma* işbu mersûm Mardoros nâm zimmî *kayyım nasb u ta'yîn* idüb oldahi *ber-vech-i muharrer kayyımlık-ı mezkûrı kabûl* ve *hidmet-i lâzımasın ke-mâ yenbağî edâya ta'ahhüd ü iltizâm* itmegin *mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* hurrîre fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-işrîn min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selâsîn ve mi'eteyn ve elf.

(93/3) Kurşuncı oğlunun oğlu Pedros'a müte'allik hüccet kayıdır.

Medîne-i Tokad'da Mihmâd Hâcib mahallesi sâkinlerinden Es-seyyid Osman ibni El-hâc Emîn nâm kimesne *meclisü şer'î hatîr-i vâcibi't-tevkîrde* işbu *bâ'isü'r-rakîm* Pedros veled-i Kurşuncı oğlu Ohâns zimmî *muvâcehesinde* üzerine *da'vâ ve takrîr-i kelâm* idüb bundan akdem hâlik olan baban mersûm Ohâns zimmîde *cihet-i ma'lûmeden* dörtyüzelli ğuruş alacak hakkım olub *kable'l-ahz* hâlik olmağla *meblağ-ı mezkûrı* taleb eyledigimde edâda mûmâna'at ider *sû'âl olunub altıvirilmesi matlûbumdur didükde* ğıbbu's-sû'âl mersûm Pedros cevâbında *müdde'î-yi mezbûrun* iddi'â eylediği *meblağ-ı mezbûrdan* dörtyüzelli ğuruş mukaddemâ benden taleb eyledükde beynimize *müslimûn-ı müslihûn* tevessütiyle *kat'an li'l-nizâ'* an-nakd ikiyüz ğuruş benimle sulh ve ibrâ olub ben dahi ikiyüz ğuruş işbu *müdde'î-yi mezbûrun*

yedine temâmen *def' u teslim* merkûm dahi yedimden kâmilen *ahz u kabz* eyleyüb *husûs-ı mezkûra müte'allikan zimmetini ibrâ-yı âmmle ibrâ ve iskât-ı hakk* eylemişidi deyü *def' u def'ini* El-hâc Hasan bin Ali ve Mustafa bin Abdullah nâm kimesneler şehâdetleriyle *ba'de'l-ısbât müdde'î-yi mezbûrun husûs-ı mezbûra müte'allikan mu'ârazası men' u def' birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi' aşere min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

El-hâc Ali Dede bin Hüseyin
Hüseyin bin Sâlih
Maşrabacı Sâlih Beşe
Halîl bin Osman
Halîl Efendi ibni Sâlih
Muhammed Efendi ibni Hasan

(93/4) Hamide Hatun'a müte'allik bey' hücceti kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Mahmûd Paşa mahallesi sâkinlerinden Es-seyyid Halîl bin Mustafa *meclisü şer'î hatîr-i vâcibi't-tevkîrde* işbu *bâ'isetü'l-kitâb* zevcesi Hamide binti Ali nâm hatun mahzarında *bi-tav'a ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm* mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Turna (فورنه) oğlu El-hâc Muhammed ve bir taraftan Dökücü Hüseyin ve bir taraftan cukuş (جوقوش) ve bir taraftan *tarîk-i âmme müntehi* binâsı *mülk u arsasının* senevî Ahi Muhyiddin evkâfına beşer pâre *icâr-ı kadîmesi* olan bir bâb menzili Turna oğlu tarafından olarak zokâk kapusunun bir kenârıyla nısf-ı menzîlim ile derûnunda mevcûd dört aded dîmi ve çit döşek ve altı aded çit yüzlü yorğan ve oniki aded dîmi ve çit yüzlü yasdık ve üç aded sağır pupla ve üç aded sağır minder ve üç aded çit mek'ad ve üç aded kilim ve bir aded çamaşur kâzgânı ve bir aded çamaşur legeni ve bir aded gügüm ve bir aded kebîr sini ve bir aded satıl ve bir aded ıbrık ve bir aded

hamâm legeni ve bir aded hamâm tâsı ve dört aded şorba tâsı ve on aded lengerî ve nâliyeki (نالیهکی) ve iki aded kapâklı sahân ve altı aded kebîr ve saġır yemek kâzġânı ve bir aded şam'dân ve iki aded bakrâç ve bir aded süzgeç ve bir aded tâba ve hırdavât-ı menzilimi işbu zevcem mezbûre Hamide'ye an-nakd ikiyüzelli ġuruşa *bey'-i bât-ı sahih-i şer'î ile bey'* ve *temlik u teslim* ol dahi iştirâ ve *temellük u tesellüm* ve kabûl eyledikten sonra semen olan meblaġ-ı mezkûr ikiyüzelli ġuruşı *meclisü bey'de* zevcem mezbûre yedime temâmen *def' u teslim* ben dahi yedinden kâmilen *ahz u kabz* eyleyüb *fî-mâ ba'd nısf-ı menzil-i mahdûd-ı mezkûr* ile *eşyâ-i mezkûrelerde* benim aslâ ve kat'a alâka ve medhalim kalmayub zevcem mezbûre Hamide hatunun *mülk-i müşterâsdır keyfe mâ-yeşâ'i ve yuhtâr* mutasarrıf olsun didükde *ġıbbu't-tasdiki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* hurrîre *fî'l-yevmi't-tâsi'* aşere min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Abdülahad Efendi bin Muhammed
Kalem-kâr Mustafa Aġa bin Hüseyin
Osman karakollıkçı bin Abdullah
Cüz-güzâr Oġlu Koca Aġa bin Abdullah
Deli Osman bin Habîb
Mustafa Alemdâr bin Hüseyin
Hasan Aġa bin Ömer
Feyzullah ibni El-hâc Muhammed
Keçeci Sadullahî Oġlu Muhammed Efendi
oġlu Abdürreşîd
ve ġayrihim mine'l-hüzzâr

(92/1) Asiye Hatun'a mûte'allik sulh hücceti kaydıdır.

Zile kazâsı sâkinlerinden iken dundan akdem katîlen fevt olan İlbâşî Oğlu Es-seyyid Ahmed Ağa nâm müteveffânın câriyesi Ferâsî (فراسى) Şetâret nâm hatun meclisü şer'î hatîr-i vâcibi't-tevkîrde işbu bâ'isetü'l-kitâb Asiye hatun binti Hasan Ağa mahzarında bi-tav'ihâ ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb Medîne-i Tokad'da Yâş Meydân mahallesinde vâki' işbu mezbûrenin babasından müntakil mevrûsesi olan ma'lûmü'l-hudûd dâhiliye ve hâriciyeli bir bâb menzili zevcim maktûl-i mezbûr Medîne-i mezbûre voyvodalığı evânında teğallüben fuzûlî zabt ve mecmû'-ı muhallefâtı cânib-i mîriden zabt olundukdan sonra menzil-i mezkûrun nısfında sâkin olmak üzere taraf-ı cihândârîden yedîme i'tâ buyurulan fermân-ı celîlü's-şân nâtik olduğı üzere nısf-ı menzil-i mezkûr için beynimizde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı vafîre vukû'ıyla müslimûn-ı müslihûn tevessüt idüb kat'an li'l-nizâ' ve bi-rızâ'i'l-cânibeyn an-nakd yedi ğuruş ile bir cild mushaf-ı şerîf üzerine bizi inşâ-i akd-i sulh-i şer'î eyledüklerinde tarafeynden her birimiz sulh-i mezkûrî kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûr yediyüz ğuruş ile bir cild mushaf-ı şerîfi meclisü sulhda merkûme Asiye hatun yedîme temâmen def' u teslîm ben dahi yedinden kâmilen ahz u kabz ve istifâ-yı hakk eyledim fi-mâ ba'd nısf-ı menzil-i mezkûrda benim asla ve kat'a alâka ve medhalim kalmayub keyfe mâ-yeşâ'i ve yuhtâr mutasarrife olsun didükde ğıbbu't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-işrîn min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Mücellid Hüseyin Efendî
Kaltâk kırân Hüseyin Ağa
Mahtûmî Abdî Ağa
Es-seyyid Küçük Hasan Ağa
ve ğayrihim mine'l-huzzâr

(92/2) Merkûme Âişe Hatun'a müte'allik sulh hücceti kaydır.

Zile kazâsı sâkinlerinden iken bundan akdem katilen fevt olan İlbâşî oğlu Ahmed Ağa nâm müteveffânın zevcesi Âişe Hatun binti El-hâc Hasan Efendi tarafından *vekîl-i müsecceli* zevcî Muhammed Ağa ibni Mustafâ nâm kimesne *meclisü şer'î hatîr-i vâcibi't-tevkîrde* işbu *bâ'isetü'l-kitâb* Asiye hatun binti Es-seyyid Hasan Ağa mahzarında *bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm* idüb Medîne-i Tokad'da Yâş Meydân mahallesinde vâki' işbu mezbûrenin babasından müntakil mülk-i mevrûsesi olan *ma'lûmü'l-hudûd* dâhiliye ve hâriciyeli bir bâb menzilini müvekkilem mezbûrenin zevcî *maktûl-i merkûm* Medîne-i mezbûre voyvodalığı evânında *teğallüben fuzûlî zabt ve mecmû'-ı muhallefâtı cânib-i mîriden zabt* olunduktan sonra menzil-i mezkûrun nısfında sâkin olmak üzere müvekkilem mezbûrenin *zabt u tasarrufuna* taraf-ı cihândârîden yedine i'tâ buyurılan bir kıt'a *fermân-ı cihân-metâ'* nâtik olduğu üzere nısf-ı menzil-i mezkûr için beynimizde *münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı vafîre* vukû'ıyla beynlerine *müslimûn-ı müslihûn* tevessüt idüb *kat'an li'l-nizâ'* ve *bi-rızâ'i'l-cânibeyn* an-nakd dokuzyüz ğuruş ile bir cild mushaf-ı şerîf üzerine *bizi inşâ-i akd-i sulh-i şer'î* eyledüklerinde tarafeynden her birimiz *sulh-i mezkûrî kabûl* ve *bedel-i sulh* olan *meblağ-ı mezkûr* dokuzyüz ğuruş ile bir cild mushaf-ı şerîf *meclisü sulhda* merkûme Asiye hatun yedime temâmen *def' u teslîm* ben dahi *bi'l-vekâle* yedinden kâmilen *ahz u kabz ve istifâ-yı hakk* eyledim *fî-mâ ba'd* nısf-ı menzil-i mezkûrda *vechen mine'l-vucûh* ve *sebeben mine'l-esbâb* aslâ ve kat'a müvekkilem mezbûrenin alâka ve medhali kalmayub *keyfe mâ-yeşâ'i ve yuhtâr* mutasarrıf olsun didi didükde *ğıbbu't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-işrîn min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Mü'ezzin Ebu Bekir Efendi

Abdülġanî oġlu Ahmed BeŖe

Cizye kâtibi Es-seyyid Hasan Efendi

Hatîb Es-seyyid Hasan Efendi

Es-seyyid Hâcî İbrahim Efendi

ve ġayrihim mine'l-huzzâr

(92/3) Ali BeŖe'ye müte'allik hüccet kaydır.

Medîne-i Tokad'da Hoca Ahmed mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Kezbân binti Abdullah nâm müteveffiyenin *li-ebeveyn* er karındâŖı oġlu saġîr Osman ve saġîre kızı Huriye inhisarı *ba'de't-tahkîki's-Ŗer'î* saġîrân-ı mezbûrânın *bâ-hüccet-i Ŗer'îye* vasiyyeleri iŖbu *bâ'isetü'l-kitâb* Dudı binti Abdullah nâm hatun *meclisü Ŗer'î hatîr-i vâcibi't-tevkîrde* mukaddemâ dâmâdı Ali bin Ahmed nâm kimesne mahzarında üzerinde *da'vâ ve takrîr-i kelâm* idüb hâlâ vasiyyeleri olduġım saġîrân-ı mezbûrânın ammeleri *müteveffîye-i mezbûrenin* terekesinden olmak üzere mahalle-i mezbûrede vâki' *ma'lûmü'l-hudûd* bir bâb *mülk-i menzili* ile bir aded câmuz inegi ve bir mikdâr *eŖyâ-i mütenevvi'a-i ma'lûmeleri* ketm u ihfâ eyleyüb müteveffiyenin terekesine idhâl murâd eyledigimde mümâna'at ve muhâlefet ider sû'âl-i mezbûr Ali cevâbında kâym vâlidem *müteveffîye-i mezbûre* hâl-i huyûtda ve kemâl-i sıhhatında *ma'lûmü'l-hudûd menzil-i mezkûri* yüz ġuruŖa mezbûre yedime temâmen *def' u teslîm* eyleyüb ol vechle *menzil-i mahdûd-ı mezkûr* ile bir aded câmuz inegi mülk-i müŖterâm olub ve eŖyâ-i mezkûrları dahi *müteveffîye-i mezkûre* kendi hüsn-i rizâsıyla Kâpusuz Alemdâra yüz ġuruŖa bey' ben dahi mezbûr Alemdârdan yüzbeŖ ġuruŖa iŖtirâ eylemiŖidir deyü *def'-i vasiyye-i mezbûre eŖyâları minvâl-i muharrer* üzere olduġını ikrâr-ı mâ-adâyı inkâr idicek mezbûr Ali'den *def'-i meŖrûhını müvâfakat u mutâbık beyyine-i taleb olundukda* Âkif bin Abdurrahman ve Hâfız Muhammed bin Ali ile *ba'de'l-isbât* vasiyye-i mezbûre

Dudu'nun mezbûr Ali ile *bi-veche mu'ârazası men' u def' birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* hurrîre fi'l-yevmi'l-hâdî işrîn min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Abdurrahman Efendi el-hatîb-i câmi'-i kebîr
Hâfız Sâlih bin Muhammed
Es-seyyid Abdülâhd bin Mustafa
ve Es-seyyid Mustafa bin Sâlih
Münlâ İbrahim bin Abdülkerîm
Ali bin Hasan Eskici
ve ğayrihim

(92/4) Musis zımmîye müte'allik hüccet kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Yâş Meydân mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Kisyâr veled-i Agob nâm hâlikin *sulb-i saġîr* oġlu diger Agob *vasiyye-i saġîre* kızı İhsâberta'ya babaları *hâlik-i mersûmun* terekesinden *bi'l-ırsi's-şer'î ve bâ-defter-i kassâm isâbet u intikâl iden emvâl-i mevrûselerin zabt u hıfza kibel-i şer'den vasî nasb u ta'yîn olunmak lâzım u mühim olmaġın saġîrân-ı mersûmânın li-ebeveyn er karındâşları işbu bâ'isü'r-rakîm Musis veled-i mersûm Kisyâr zımmî vesâyete ehl ve saġîrân-ı mezbûrân haklarında her vechle evlâ vü enfa' oldıġını zeyl-i kitâbda mektûbi'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'a haber vermeleriyle hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsnü me'âb Efendi hazretleri dahi saġîrân-ı mersûmânın kız karındâşları işbu mersûm Musis nâm zımmî vasî nasb u ta'yîn idüb ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyete-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımasın ke-mâ yenbaġî edâya ta'ahhüd ü iltizâm eyledükden sonra vasî-yi mersûm ânfa meclis-i şer'de takrîr-i kelâm idüb hâlâ vasîleri oldıġım saġîrân-ı mersûmânın nafaka ve kisve zarûret ve eşidde*

ihtiyâçları olmağla sağîrân-ı mersûmânın *emvâl-i mevrûselerinden bi-kadri'l-kifâye* nafaka ve kisve bahâ *farz u takdîr* olunmak *bi'l-vesâye matlûbundur* didükde *fi'l-hakîka* sağîrân-ı mersûmânın nafaka ve kisveye zarûret ve eşidde ihtiyâç ile muhtâç olduklarını *zeyl-i vesîkada mektûbi'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'a* haber vermeleriyle *hâkim-i mûmâ-ileyh* Efendi hazretleri dahi sağîrân-ı mersûmâna *emvâl-i mevrûselerinden râyic-i fi'l-vakt* beher yevm her birine kırkar pâre nafaka ve kisve bahâ *farz u takdîr* idüb *meblağ-ı mefrûz-ı mezkûrî târih-i kitâbdan harc u sarfa ve hîn u zarûretde istidâniye vakt-i zaferde rucû'a vasî-yi mersûma* izn birle *mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* hurrîre *fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.*

(91/1) Artin nâm zimmîye müte'allik nâzır hücceti kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Yâş meydân mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Kisyâr veled-i Agob nâm hâlikin *sulb-i sağîr* oğlu diger Agob ve sağîre kızı İhsâbertina'ya babaları hâlik-i mersûmun terkesinden *bi'l-ırsi's-şer'î ve bâ-defter-i kassâm isâbet u intikâl* iden *emvâl-i mevrûselerin zabt u hıfza* bundan akdem *bâ-hüccet-i şer'îye vasî nasb u ta'yîn* olunan *li-ebeveyn* er karındâşları Musis veled-i mersûm Kisyâr nâm zimmî üzerine *taraf-ı şer'dan nâzır nasb u ta'yîn* olunmak *lâzım u mühim* olmağın sağîrân-ı mersûmânın ammileri işbu *bâ'isü'r-rakîm* Artin veled-i diger Agob nâm zimmî *nezâret-i mezkûra ehl ve sağîrân-ı mersûmân haklarında her vechle evlâ vü enfa'* olduğunu *zeyl-i kitâbda mektûbi'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'a* haber vermeleriyle *hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsnü me'âb* Efendi hazretleri dahi vasî-yi mersûm üzerine sağîrân-ı mersûmânın ammileri işbu mersûm Artin nâm zimmî *nâzır nasb u ta'yîn* idüb ol dahi *ber-vech-i muharrer nezâret-i mezkûrî kabûl ve himdet-i lâzımasın ke-mâ yenbağî edâya ta'ahhüd ü iltizâm* itmegin *mâ-vaka'a bi't-taleb ketb*

olındı hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis işrîn şehri rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

(91/2) Filyos Oğlu Artin'e müte'allik hüccet kaydır.

Medîne-i Tokad'da Soğuk Pınar-ı müslim mahallesi mütemekkinlerinden iken bunda akdem hâlike olan Mâryem binti Artin nâm hâlikenin virâseti *zevc-i metrûkı* Artin veled-i Filyos ile *sulb-i kebîr* oğulları Ohân ve Boğos ve *ğâ'ib-i ani'd-diyâr* Filibos ve Usab ve *sadriye-i kebîre* kızları Tirezya ve Lusiya ve sağîre kızları Tâkuke (تاکوکه) ve Perâbiyâ (پراییا) ve Beliç (بلیچ) Anna'ya inhi Sarıba'de't-tahkîki's-şer'î verase-i mersûme Lusiya tarafından *vekl-i müsecceli li-ebeveyn* er karındâşı mersûm Ohân ve diger kız karındâşı mersûme Tirezya *meclisü şer'î hatîr-i vâcibi't-tevkîrde* işbu *bâ'isü'r-rakîm* babaları mersûm Artin muvâcehesinde her biri asâleten ve vekâleten *ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm* idüb bundan akdem hâlike olan anâm mersûm Mâryem'in terekesine babam mersûm Artin *vâzi'ü'l-yed* olub *bâ-defter-i kassâm ve bi'l-irsi's-şer'î isâbet u intikâl* iden hisse-i irsiyemi babam mersûm Artin yedimize temâmen *def' u teslîm* bizler dahi yedinden kâmilen *ahz u kabz ve istifâ-yı hakk* eyledükde *fi-mâ ba'd husûs-ı mirâsa müte'allikan âmme-i de'âvî ve mutâlabât ve kâffe-i îmân ve muhâsamâtdan* babamız mersûm Artinin zimmetini *ibrâ-yı âmmele ibrâ ve iskât-ı hakk* eyledük didüklerinde *ğıbbu't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn min şehri rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.*

Sisî (سیسی) Es-seyyid Osman Efendi

Cılız-zâde El-hâc Muhammed Efendi

Kepez-zâde (قپز) Es-seyyid Muhammed Ağa

Gözü Büyük oğlu El-hâc Muhammed

Tahtacı Es-seyyid Münlâ Ali

Hâfız Es-seyyid İbrahim Efendi

Sarrâcbâşı-zâde Es-seyyid Ömer Efendi

Muhammed Tâhir Ağa

Mânuk oğlu Agob

Sahâk oğlu Pedros

Kâhıpcı oğlu Pedros

Altun oğlu Pedros

Kantârcı oğlu Ohâns

Arslan oğlu Boğos

Karabet veled-i Simon

ve ğayrihim

(91/3) Fenkli Ali'ye müte'allik hüccet kayıdır.

Medîne-i Tokad kazâsına müzâfe Komânât nâhiyesine tâbi' Fenk nâm karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Rukiye binti Süleyman nâm müteveffiyenin virâseti *li-ebeveyn* er karındâşı İsmail ve *ğâ'ib-i ani'd-diyâr* Ahmed ve kız karındâşı Hadice'ye *inhi Sarıba'de't-tahkiki's-şer'i* verase-i mezbûr İsmail *meclisü şer'i hafîr-i vâcibi't-tevkîrde* işbu *bâ'isü'l-kitâb* Ali bin Halîl mahzarında üzerine *da'vâ ve takrîr-i kelâm idüüb* mûrisem *müteveffiyeye-i mezbûre* Rukiyenin mukaddemâ zevci işbu mezbûr Ali'nin karındâşı Ebû Bekir nâm müteveffânın terkesine merkûm Ali *vâzi'ü'l-yed* olmağla *alâ mâ-farzallah* isâbet iden mûrisem müteveffiyenin hisse-i irsiyesi mihr-i mü'eccele-i ma'lûmesini kable'l-ahz fevt oldukda ben dahi *bi'l-vekâle* talep eyledigimde edâdan imtinâ' ider sû'âl olunub *takrîr-i tahrîr ve alıvirilmesi*

matlûbumdur didükde *ğıbbu's-sû'âl* mezbûr Ali cevâbında *müteveffiye-i mezbûre* Rukiye karındâşım müteveffâ Ebû Bekir'in terekesinden isâbet iden hisse-i irsiyesiyle mihr-i mü'eccele-i ma'lûmesini *târih-i kitâbdan* yigirmi yedi mâh mukaddem bana *hibe-i sahîh-i şer'î* ile hibe eyleyüb *husûs-ı mirâsa müte'allikan âmme-i de'âvî ve mutâlabâtдан* zimmetini *ibrâ-yı âmmle ibrâ ve istifâ-yı hakk* eylemişidi deyü *def' u def'ini* Muhammed bin Ali ve diger Ali bin İbrahim nâm kimesneler şehâdetleriyle *ba'de'l-isbât* mûcibiyle *müdde'î-yi mezbûr* İsmail'in husûs-ı mezbûra müte'allikan merkûm Ali ile *bi-vech-i şer'î mu'ârazası men' birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* hurrîre fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-işrîn min şehr-i rebî'ü'l-evvel li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Sisî Osman Efendi
Cılız-zâde El-hâc Muhammed Efendi
Hâfız Efendi kethüdâ-yı şehr
Sarrâcbâşı Oğlu Ömer Efendi
Es-seyyid Abdüllatîf Ağa
Odabâşı Saka Alemdâr
Yamâk Oğlu Ebû Bekir
ve ğayrihim

(91/4) İvaz Paşa evlâdlarına müte'allik hüccet kaydıdır.

Nezâret-i Medîne-i Tokad'da *hâkim-i şer'at-ı ğarrâ* olan faziletlü efendiler hazerâtına meşrût Kâz-âbâd kazâsında vâki' El-hâc İvaz Paşa evkâfının mürtezikalarından Medîne-i mezbûre sükkânından Mücellid Es-seyyid Ahmed Efendi ibni Hasan nâm kimesne *meclisü şer'î hatîr-i vâcibi't-tevkîrde* Medîne-i mezbûrede

vucûh-ı ulemâ ve hâcıyân dahi hâzır oldukları hâlde vakf-ı mezbûrun mütevellisi işbu *ashâbü'l-kitâb* Es-seyyid Muhammed Ağa ibni Ahmed ve müderrisi Es-seyyid Osman Efendi ve mürtezikaları Es-seyyid Hâfız Muhammed Efendi ve diger Es-seyyid Hâfız Muhammed Efendi ve Hâfız Es-seyyid Ahmed Ağa vesâ'irleri mahzarlarında üzerlerine *da'vâ ve takrîr-i kelâm* idüb evkâf-ı mezbûru mahsûlünden olmak üzere senevî beş keyl hinta vazîfe ile *bâ-berât-ı âlî şân* mutasarrıf olduğım cüz-hânlık vazîfemi *berât-ı şerîfe* mûcibince işbu *mütevelli-yi mezbûrdan* taleb ve *da'vâ* eyledigimde mezbûrûn edâda mûmâna'at ider sû'âl olunub *takrîrleri tahrîr ve temâmen vazîfem alıvirilmesi matlûbumdur* didükde *ğıbbu's-sû'âl* merkûmûn cevâblarında *vâkıf-ı müşârûn-ileyhin* ashâb-ı mürtezikaya vakf ve ta'yîn eylediği kurrâ ve mezârî'inden hâsıl olan ğallât yedlerimizde olan *bâ-berât-ı şerîfe* mûcibince müstehak olduklarımız medd-i ta'yîn olunan vezâyife vakf ve ta'yîn vefâ idemeyüb *senîn-i vâfireden* berü evkâf-ı mezbûrdan hâsıl olan cümle mahsûlât mürtezika-i vakfın yedlerimizde olan *berât-ı şerîfede* mestûr-ı mecmû' müddet-i ğurre-i mâdden münkasım ve tevzî' oluna gelüb müdde'î-yi mezbûrun beş keyl hinta vazîfe ile *berât-ı rub'* mev'id olunub vazîfesi ancak ğurre-i mâhiye idhâl ve vazîfesi ğurre-i mâhden ahz olunageldiği sicillâtda *mestûr u mukayyed* olduğundan ğayri üç senelik onbeş keyl hinta-i vazîfe fuzûlî mütevelliden ahz eyleginden rûy-ı murâdımızdır ve *müdde'î-yi merkûmun* da'vâsı dahi *ğayr-i meşrûh* olduğına *cârib-i şer'-i mutahharadan* yedimize i'tâ olunan *fetavâ-yı şerîfeye* ba'de'n-nazar merkûmun ğurre-i mâhdan ziyâde mutâlebesi *men' u def'* olunmak matlûbumuzdur deyü bir kıt'a *fetavâ-yı şerîfe* ibrâz ve *mazmûn-ı münîfide* " bir vakfa za'af târî olub ğallesi vezâ'ife kifâyet itmemekle mürtezikanın vezâ'ifi re'y-i hâkim ile *ale'l-hesâb taksîm olub virildükde mürtezikadan bâ-berât beş keyl hinta-i vazîfe ile ber cihetden mutasarrıfı Zeyd ben beş keyl hinta-i vazîfemi mukaddemâ vakfın ğallesinden*

aldım mâ-adâyı sizler beyninizde kısmet-i ğurre-i mâdde üzre tevzî' idiniz deyü sâ'ir mürtezıkaya cebren kâdir olurmu cevâb bâ-sevâbında olmaz “ deyü buyrulmağın bermûcib-i fetavâ-yı şerîf merkûmun üç senede fuzûlî oldığı onbeş keyl vazîfe-i hinta reddine ba'de'l-hükm müdde'î-yi merkûmun sene-i âtiyelerde rub'-ı medd vazîfesini edâ vü teslîme mütevellî-yi merkûma tenbîh-i şer'î birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi'aşere şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Hoca-zâde El-hâc Muhammed Efendi me'zûnen bi'l-iftâ sâbıka
câmi'-i kebîr Hatîbi Es-seyyid Abdurrahman Efendi
Es-seyyid Abdüsselâm Efendi
Cılız-zâde El-hâc Muhammed Efendi
Mü'ezzin-zâde Münlâ Muhammed
Berber Zeynel Âbidin

(90/1) Fâtıma Hatun'a müte'allik vasî hücceti kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Yâzıcık mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Ali bin Abdullah nâm müteveffânın *sulb-i sağîr* oğlu Ali ve *sulbiye-i sağîre* kızı Ârife'ye babaları *müteveffâ-yı mezbûrun* terekesinden *bi'l-ırsi's-şer'î* ve *bâ-defter-i kassâm isâbet u intikâl* iden *emvâl-i mevrûselerin zabt u hıfza kibel-i şer'den vasî nasb u ta'yîn* olunmak lâzım u mühim olmağın sağîrân-ı mezbûrânın vâlideleri işbu *bâ'isetü'l-kitâb* Fâtıma binti Muhammed nâm hatun *vesâyete ehl ve sağîrân-ı mezbûrân hakkında her vechle evlâ vü enfa'* olduğunu *zeyl-i kitâbda muharreri'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'a haber virmeleriyle hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsnü me'âb Efendi* hazretleri dahi sağîrân-ı mezbûrân üzerlerine vâlideleri Fâtıma hatunı *vasî nasb u ta'yîn* idüb ol dahi *ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i*

lâzımasın ke-mâ yenbağî edâya ta'ahhüd itmegin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrire fi'l-yevmi'l-hâmis min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Abdülğanî Ağa
Emîn bin Dâvud
Halîl Muhzır

(90/2) Dervîş Muhammed'e müte'allik vasî hücceti kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Zencirli Kuyu mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Şamân (شمان) oğlu Hüseyin ibni İsmail nâm müteveffânın *sulb-i sağîr* oğlu Hüseyin'e babası *müteveffâ-yı mezbûrın* terekesinden *bi'l-irsi's-şer'î isâbet u intikâl iden emvâl-i mevrûsesin zabt u hıfza kibel-i şer'den vasî nasb u ta'yîn olunmak lâzım u mühim olmağın sağîr-i mezbûrun ammisi işbu bâ'isü'l-kitâb* Dervîş Muhammed bini'l-mezbûr İsmail nâm kimesne *vesâyet-i mezbûra ehl ve sağîr-i mezbûr hakkında her vechle evlâ vü enfa' oldığını zeyl-i kitâbda muharreri'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'a haber vermeleriyle hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsnü me'âb Efendi hazretleri dahi sağîr-i mezbûra ammisi mezbûr Dervîş Muhammed nâm kimesneyi vasî nasb u ta'yîn idüb ol dahi ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımasın ke-mâ yenbağî edâya ta'ahhüd ü iltizâm itmegin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı hurrire fi'l-yevmi's-sâdis işrîn şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.*

(90/3) Şişeci Muhammed Alemdâra müte'allik hüccet kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Câmî'-i kebîr mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Omcacı oğlu Muhammed Alemdâr nâm müteveffânın *sulbiye-i kebîre kızı*

Rukiye tarafından vekâleten ve sağîre kızı Dudu'nun vâlideleri *bâ-hüccet-i şer'îye* vasiyye-i mensûbeleri Fâtıma binti Mustafa nâm hatun *meclisü şer'î hatîr-i vâcibi't-tevkîrde* işbu *bâ'isü'l-kitâb* Şişeci Es-seyyid Muhammed Alemdâr mahzarında *bi'l-vekâle ve bi'l-vesâye ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm* idüb kızım mezbûre Rukiye ile sağîre-i mezbûrenin babaları *müteveffâ-yı mezbûrdan* müntakil mülk-i mevrûseleri olub Medîne-i mezbûrede Tâş Hân önünde vâki' bir taraftan çörekçi dükkânı ve bir taraftan vakf-ı manâv dükkânı ve bir taraftan hâna ve bir taraftan *tarîk-i âmme müntehî* nisf-i kahvenin gedigini vekâleten ve vesâyeten işbu mezbûr Es-seyyid Muhammed Alemdâr sekizyüz ğuruşa bey' ve *temlîk u teslîm* oldahi *ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük u tesellüm ve kabz u kabûl* eyleyüb semen olan *meblağ-ı mezkûr* sekizyüz ğuruş *meclisü bey'de* merkûm Es-seyyid Muhammed Alemdâr yedime temâmen *def' u teslîm* ben dahi yedinden kâmilen *ahz u kabz ve istifâ-yı hakk* eyledim *fî-mâ ba'd mâ-rü'z-zikr* gedükde *müvekkile-i mezkûre* Rukiye ile sağîre kızım Dudu aslâ ve kat'a alâka ve medhalleri kalmayub işbu mezbûr Es-seyyid Muhammed Alemdârın *mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ'-i ve yuhtâr* mutasarrıf olsun didükde *ğıbbu't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* hurrîre fî'l-yevmi'l-hâdî ve'l-işrîn min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Lelebici-zâde Muhammed Efendi

Hüseyin Efendi

Kutb (قطب) Efendi-zâde

Attâr Hâfız Efendi

Saka Muhammed Alemdâr

Berber Ali Ağa

Kâz Oğlu Hüseyin Alemdâr

Hâcî Bektâş Oğlu Bektâş

Nalband Hâcî

Menâr Çerçi Oğlu Osman

ve ğayrihim

(90/4) Muhammed ve karındâşları Mustafa ve Feyzullah'a müte'allik ibrâ hücceti kaydır.

Medîne-i Tokad'da Soğukpınar-ı müslim mahallesi sâkinlerinden İbrahim bin Abdullah nâm kimesne *meclisü şer'î hatîr-i vâcibi't-tevkîrde* işbu *bâ'isü'l-kitâb* Muhammed ve karındâşları Feyzullah ve Mustafâ bunuvvet Feyzullah nâm kimesneler huzurlarında *ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm* idüb işbu mezbûrûnun menzillerinde icâre ile müste'ciri oldığım hâlde *târih-i kitâbdan* onbeş gün mukaddem kendi menzillerinde birbirleriyle *münâza'ât-ı kesîrelerinde* zevcem Hadîce havfinden nâşî altı aylık bir oğlan *sikat-ı râfi'* olub *mûcib-i şer'îsi* icrâ olunmak matlûbumdur deyü da'vâ sadrında iken beynimizde *müslimûn-ı müslihûn* tevessütüyle *kat'an li'l-nizâ'* ve *ref'an li'l-husûme* an-nakd yüzelli ğuruş üzerine bizleri *inşâ-i akd-i sulh-i şer'î* eyledüklerinde tarafeynden her birimiz *sulh-ı mezkûrı kabûl* ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûr yüzeli ğuruşu *meclisü sulhda* işbu merkûmûn yedime temâmen *def' u teslîm* ben dahi yedlerinden kâmilen *ahz u kabz ve istifâ-yı hakk* eyledim *fî-mâ ba'd* husûs-ı mezbûra müte'allikan işbu merkûmûnün zimmetlerini *ibrâ-yı âmmle ibrâ ve iskât-ı hakk* eyledim didükde *ğıbbu't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Ser-züfârî Muhammed Ağa

Koca Muhammed Alemdâr

Şişeci Muhammed Alemdâr

Hasan Alemdâr

Emîn Alemdâr

El-hâc Ömer Ağa

Tüfenkçi Rüstem Ağa

(90/5) Şalvâr oğlu Muğdisi Bârsâm zımmîye müte'allik hüccet kayıdır.

Medîne-i Tokad'da Acebşîr mahallesi sâkinlerinden Tâtâr-zâde El-hâc Ali Ağa *meclisü şer'î hatîr-i vâcibi't-tevkîrde* işbu *bâ'isü'r-rakîm* Şalvâr oğlu Muğdisi Bârsâm veled-i Mârdaros muvâcehesinde *bi-tav'a ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm* idüb bundan akdem işbu mersûm ile *akd-i şirketim* olub beynimizde *münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı vafîre* vukû'ından sonra miyânemize *müslimûn-ı müslihûn* tevessüt idüb cüz'î ve küllî birbirlerimizle hesâb ve kitâbımız rü'yet olunub *akd-i şirket ve ahz u i'tâ ve mu'âmelât-ı şer'îyye-i şitâya* müte'allikan *âmmе-i de'âvî ve mutâlabâtdan* mersûm Bârsâmın zimmetini *ibrâ-yı amme ibrâ ve iskât-ı hakk* eyledim didükde *ğıbbu't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-işrîn min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Mar'aşî Velîyüddîn Efendi
Es-seyyid İbrahim Alemdâr
Kârkâcı Oğlu Ali Alemdâr
Es-seyyid Veli Deli Hasan Alemdâr
Dede Süleyman Ağa
ve ğayrihim

el-muharrer fî nezdi'r-rakîm muharrer Ali tarîki's-şer'î'r-rakîm ve ani'l-fakîr

Muhammed bin huzuru'l-kâdı bi-Tokad el-mahmiye محنتش bi'l- emvâli's-sultâniye afâ

anhumu'l-sâfi

*alâ vakf-i asaleti 'ş-şerîfi 'l-emîr bi-devni 't-tağyîr ve 't-tebdîl el-huzur Mustafa العنت bi-
emvâli 'l-hâssa*

el-ümiru kemâ zukira fih ve 'ş-şân alâ mâ-sit Ahmed bin Muhammed el-kâdı Tokad

ta'alluk-ı nazari

*Ali Sâbit el-mevle 'l- hilâfehû bi-Medîne-i Tokad nemakkahû 'l-fakîr ileyhi azze şânehû
gufirelehû*

(89/1)Ali ve Ahmed nâm kimesneler merhûm Tâceddin Ali nâm ceddimiz Tokadi kazâsına tâbi' Komanat nâhiyesinde Gerni (كرنى) ve Ohtâb ve Kızıl ve Bedân(بدان) ve (قركسه) nâm karyelerün mâlikânelerini vakfiyesinde evlâdının zukûrına batnen *ba'dehû ba'd* şurûtı üzerine vakf idüb biz *batn-ı evvelde* olub *şurût-ı vâkıf* üzre mûcibince mutasarrıf iken *batn-ı sâniide* olan Hân Çelebi ve Ali nâm kimesneler *şer'-i şerîfe ve şart-ı vâkıfa* muhâlif dahl iderler deyü görölmesi bâbında *der-adâlet-i nessâbdan emr-i şerîf* irâd eyleyüb *kıdvetü'l-akrân* Sâğırıcı Hasan beg *mu'ayyen-i şer'* tağyîr olunmağın mezkûrun mübâşiretiyle mezkûrân Hân Çelebi ve Ali *meclisü şer'a hüzzâr* olunub sû'âl olundukda biz dahi *vakf-ı mezbûrun* evlâdından olub mezkûrlar ile ve *derece-i vâhide* berâbertüz deyü cevâb viricek mezbûrân Ali ve Ahmed derecede berâber olduklarını inkâr eyleyüb mezkûrân Hân Çelebiden ve Ali'den da'vâlarını *muvâfik beyyine-i taleb* olundukda ityân-ı beyyineden *dâyin-i müvekkilinden* sonra *udûlü müslimînden* Yusuf bin Mahmûd ve Sıddık bin Seydi Ahmed ve Musa bin Ahmed nâm kimesneler *mezkûrân-ı müdde'iyân vâkıf-ı mezbûrun evlâd-ı zukûrundan batn-ı evvelde* olub *şart-ı vâkıf* mûcibince *evkâf-ı mezbûrenin* nisfina müstahkar

iddüğüne şehâdet idüb şehâdetleri *hîn-i kabûlde vâki'* olduktan sonra mezkûrân Hân Çelebi ve Ali dahi mezkûrân Ali ve Ahmed *vâkıf-ı mezbûrun evlâd-ı zukûrından batn-ı evvelde* olub *şart-ı vâkıf* mûcibince *evkâf-ı mezbûrenin* tasarruflarını müstehkar iddüğüne ikrâr itdüklere nesebiden *mezkûrân-ı şâhidlerûn* şehâdetleri muktezâsınca mezbûrların i'tirâfları mûcibince mezkûrân Ali ve Ahmed *evkâf-ı mezbûra şart-ı vâkıf* mûcibince tasarruflarına hükm olunub talebiyle *belde-i vesîka* ketb olunub yedlerinde vâki' olundu ki *vakt-i hâcetde ihticâc* idineler tahrîran fî evâ'il-i şehri şevvâli'l-mükerrem min şuhûr li-sene seb'a ve selâsîn ve tis'a mi'e.

mevlânâ Mikâ'il el-imâm
ve Yusuf bin Muhammed
ve Muhammed Fakîh bin
ve Emîr Ali seyyid-gân
ve İzzeddîn bin Abdullah

(89/2) Abdurrahman'a müte'allik hüccet kayıdır.

Medîne-i Tokadda Çây mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Muhammed bin Ebû Bekir müteveffânın virâseti *sulb-i sağîr* oğlu Ebû Bekir ile ve anâsı Ümmü Gülsüm binti Muhammed'e inhi Sariba *'de't-tahkîki ş-şer'i* Medîne-i mezbûre mahallâtından Cedîd mahallesi sâkinlerinden Dârendevî El-hâc Muhammed Ağa ibni nâm kimesneler *meclisü şer'i hatîr-i vâcibi't-tevkîrde* bundan akdem sağîr-i mezbûr Ebû Bekir'e *bâ-hüccet-i şer'îye vasî nasb u ta'yîn* olunan Abdurrahman bin Ömer mahzarında üzerine da'vâ ve *takrîr-i kelâm* idüb *târih-i kitâbdan* altı sene mukaddem vefât iden *sağîr-i mezbûrun* babası mezbûr Muhammed nâm kimesne zimmetinde *bâ-temessük* bin ğuruş alacağım olduğunu *şuhûd-ı udûl ile ba'de'l-ısbât hükm-i şer'î lâhik* olmuşken *tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan* taleb eyledigimde işbu *vasî-yi mezbûr*

Abdurrahman edâdan imtinâ' ider sû'âl olunub *takrîri tahrîr ve alivirilmesi matlûbumdur* didükde *ğıbbu's-sû'âl* cevâblarında işbu yedimizde ibrâz eyledigimiz defter nâtik oldığı üzre işbu *müdde't-yi merkûm* El-hâc Muhammed *müteveffâ-yı mezbûr* Abdullah'dan ve Muhammed'den *ceste ceste bi'd-defa 'ât* binyüz ğuruş mikdârı *bi-lâ devr-i şer'î* birkaç senede rih nâmıyla elzem-i rih itmedin mebâliğ *ahz u kabz* olub ol vechle bir pâre alacağı kalmadı deyü *def'-i şer'î* eyledüklerinde *ğıbbu'l-istintâk ve'l-inkâr def'-i meşrûhaları beyyineye havâle ve ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz tâlibü'l-halîf* olduklarında yemînden nukûl idüb me'hûzı olduğunu ikrâr itmekle *ber-mûcib-i ikrâra şer'an* bir nesne lâzım gelmeyüb *bi-vech-i şer'î mu'ârazası men' birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb* olındı hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

sa'âdetlü Es-seyyid Hüseyin beg el-nakîb-i hâlâ
El-hâc Muhammed Efendi me'zûnen bi'l-iftâ sâbıka
Muhammed Efendi ibni Mustafa
Abdurrahman Ağa Gergeros
Ebsiyeli Muhammed Ağa
Kavâklı Ali Efendi
Direkci oğlu El-hâc Ali bin Muhammed
ve ğayrihim

(89/3) Hâfız Osman'a müte'allik bey' hücceti kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Mihmâd Hâcib mahallesi sâkinlerinden zâtî ma'rûfe Âişe binti Yusuf nâm hatun *meclisü şer'î hatîr-i vâcibi't-tevkîrde* işbu *bâ'isü'l-kitâb* dâmâdı Hâfız Osman bin Hüseyin mahzarında *bi-tav'a ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm* idüb *târih-i*

kitâbdan sekizbuçuk sene mukaddem işbu *bey'-i âti'z-zikr* sudûrına degin *sûlk-i mülk-i sahîhde* olan Medîne-i Tokad kazâsına müzâfe Komanat nâhiyesine tâbi' Ezbesni toprâğında kâ'in bir kıt'a bâğın bir haddi direkçi oğlu ve bir haddi ve bir haddi dere ve bir haddi *tarîk-i âmme müntehî* işbu *hudûd-ı mümtâz* onaltı çiftliğin gerüsi *mülk u arsasının* senevî Mustafa beg çiftliği divânisine onar pâre *icâre-i kadîmesi* olan bir kıt'a bâğçemi *bi-cümleti't-tevâbi'* ve *'l-levâhıkıyla* işbu *müşteri-yi merkûm* dâmâdım Hâfız Osman bin Hüseyin'e bin ğuruşa *bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î* ile *bey' u furuhat* ve *teslîm u temlîk* ve tefvîz idüb ol dahi iştirâ ve *temellük u tesellüm* ve *kabz u kabûl* eyledükden sonra semen olan *meblağ-ı mezkûr* bin ğuruş mukâbili bir cild *mushaf-ı şerîf* ve bir sim sâ'at ve bir sim mercânlı hançer *meclisü bey'de* dâmâdım merkûm Hâfız Osman ibni Hüseyin yedime temâmen *def' u teslîm* ben dahi yedinden kâmilen *ahz u kabz* ve *istifâ-yı hakk* ve kendim umûrına sarf eyledim *fi-mâ ba'd bâğ-ı mahdûd-ı mezkûrda* benim aslâ ve kat'a alâka ve medhalim kalmayub *müşteri-yi merkûm* dâmâdım Osmanın *mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ- yeşâ'i* ve *yuhtâr* mutasarrıf olsun didükde *ğıbbu't-tasdîki'ş-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

(88/1) Hamâmcı Süleymanın zevcesi Fâtıma Hatun'a müte'allik hüccet kayıdır.

Medîne-i Tokad'da Manca mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Hamâmcı Süleyman bin Muhammed'in zevcesi Fâtıma binti Hüseyin'den zâhirde *virâs-ı ma'rûfi* olmayub terekesinin rub'ı zevce-i mezbûreye sülüs erbâ'ı *cânib-i beytü'l-mâla* â'id ve râci' oldığı *ba'de't-tahkîki'ş-şer'î* işbu *bâ'isetü'l-kitâb* zevce-i mezbûre Fâtıma tarafından *vekîl-i müsecceli* Es-seyyid Abdurrahman bin Hasan nâm kimesne *meclisü şer'î hatîr-i vâcibi't-tevkîrde* Medîne-i mezbûre voyvodası olub vâki' olan beytü'l-mâl-ı âmme ve hâssa kabzına me'mûr se'âdetlü Derviş Ali Ağa tarafından emîn-i beytü'l-mâl

olub tarafından *tereke-i mezbûri bâ-ma 'rifet-i şer' tahrîr* ve zımında zuhûr iden *de 'âvî-yi şer'iyeyi rü'yet u fasl husûmına ve redd-i cevâba ve lede 'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve tereke-i bâkîyenin ahz u kabzına vekîli* Hüseyin Ağa ibni Muhammed mahzarında üzerine *da'vâ ve takrîr-i kelâm* idüb mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Hammâl oğlu Sâlih Alemdâr ve bir taraftan Kantârcı oğlu menzillerine ve bir taraftan Yahya oğlu bağçesine ve bir taraftan *tarik-i âmme müntehi* bir kıt'a menzilini *târih-i kitâbdan* on sene mukaddem *müteveffâ-yı mezbûr* Süleyman menzil-i mezkûrda *muhzir-i müsliminde* müvekkilim mezbûr zevcesi *hâzirün bi'l-meclis* olarak muvâcehesinde *cihet-i karz-ı şer'iyeden* işbu zevceme binikiyüz ğuruş *deyn-i sahîhim* olub mukâbelesinde işbu menzilimi ikiyüz ğuruşa hüsn-i rızâm ile zevcem mezbûreye bey' ve *teslîm u temlîk* eyledim didükde ol dahi iştirâ ve kabûl ve *tesellüm u temellük* eyledüm didükden sonra *semen-i mübeyyi'-i mezkûrî deyn-i sahîha-i mezkûresine takâs* idüb ol dahi mukâsiye kabûl eyledükden sonra menzil-i mezkûra müte'allikan da'vâdan *müteveffâ-yı mezbûr* zevcesi müvekkilem mezbûrenin zimmetini ve mezbûre dahi alacağı olan binikiyüz ğuruşdan *zevci müteveffâ-yı merkûmun* zimmetini ibrâ ve her birleri ahârın ibrâsını kabûl eylemişler idi şimdi *emîn-i mûmâ-ileyh* dahi beytü'l-mâl olmak zannıyla menzil-i mezkûrî müvekkilem mezbûrenin zabta mûmâna'at ider sû'âl olunub *takrîr-i tahrîr ve keff-i yedine tenbîh-i şer'î* olunmak matlûbumdur didükde *ğıbbu's-sû'âl ve 'l-inkâr* vekîl-i merkûmdan *takrîr-i da'vâsına mutâbık beyyine-i taleb* olundukda *udûlü ehrâr ricâl-i müslimînden* Hüseyin bin Ahmed ve diger Ahmed bin İbrahim nâm kimesneler *meclisü şer'a hâzirân* olub *eserü 'l-iştîshâd* cevâblarında *fi 'l-hakîka* târih-i mezbûrdan on sene mukaddem *müteveffâ-yı mezbûr* Süleyman menzil-i mezkûra bizim huzûrımızda müvekkile-i mezbûre Fâtıma binti Hüseyin nâm hatun *hâzirün bi'l-meclis* olarak muvâcehesinde *cihet-i karz-ı şer'iyeden* işbu zevcem Fâtıma

hatuna binikiyüz ğuruş *deyn-i sahîham* olub mukâbelesinde işbu menzili binikiyüz ğuruşa hüsn-i rızâm ile bey' ve *temlik u teslim* ol dahi iştirâ ve kabûl ve *tesellüm u temellük* eyledim didükden sonra menzil-i mezkûra müte'allikan da'vâdan *müteveffâ-yı mezbûr* zevcesi müvekkile-i mezbûrenin zimmetini ve mezbûre dahi alacağı olan meblağ-ı mezkûrdan zevci *müteveffâ-yı merkûmun* zimmetini ibrâ ve her birleri ahârın ibrâsını kabûl eylemişleridi biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz ve şehâdet dahi iderüz deyü her biri *edâ-i şehâdet-i şer'îye* eyledüklerinde mülk-i müşterâsı olmak üzre *zabt u tasarrufuna* hükm birle *mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* hurrîre fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-işrîn min şehr-i rebî'ü'l-evvel li-sene selase ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Es-seyyid Abdüsselâm Efendi
Es-seyyid Hâfız Muhammed Efendi ibni El-hâc Ebû Bekir Ağa
Mü'ezzin oğlu Muhammed Efendi Bakkâl
Bakkâl Halîl
Es-seyyid Mefdal Efendi
Eş-şeyh Mustafa Ağa

(88/2) Münîfe Hatun'a müte'allik sulh hücceti kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Yâş Meydân mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Ali Efendi ibni Hasan nâm müteveffânın virâseti zevce-i metrûkesi Emine binti Muhammed ile *sulbiye-i kebîre* kızı Münîfe ve *li-ebeveyn* er karındâşı oğlu Abdullah bin Veliyüddîn'e inhi Sarıba'de *t-tahkiki's-şer'î* mezbûr Abdullah *meclisü şer'î hatîr-i vâcibi't-tevkîrde* tereke-i müteveffâ-yı mezbûr *vâzi'atü'l-yed* olan işbu *bâ'isetü'l-kitâb* mezbûre Münîfe tarafından *vekîl-i müsecceli* Hâfız Es-seyyid Muhammed Efendi ibni El-hâc Ebû Bekir mahzarında *bi-tav'a ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm* idüb ammim *müteveffâ-yı mezbûrun* mecmû'-ı terekesinden *alâ mâ-farzallah*

isâbet u intikâl iden hisse-i irsiyemi taleb ve da'vâ sadrında iken beynimizde *müslimûn-ı müslihûn* tevessütüyle *alâ sebîlü't-tehâruc* an-nakd üçyüzelli ğuruş üzerine beni *inşâ-i akd-i sulh-i şer'î* eyledüklerinde tarafeynden her birimiz *sulh-i mezkûrî kabûl ve bedel-i sulh olan mâ-rü'z-zikr meblağ-ı mezkûr* üçyüzelli ğuruşu meclis-i sulhda vekîl-i merkûm Hâfiz Es-seyyid Muhammed Efendi yedime temâmen *def' u teslîm* ben dahi yedinden kâmilen *ahz u kabz* ve *istifâ-yı hakk* eyledim *fî-mâ ba'd* mûrisim *müteveffâ-yı mezbûrun* terekesine *müte'allikan âmme-i de'âvî ve mutâlabâtdan* müvekkile-i mezbûre Münîfe'nin zimmetini *ibrâ-yı âmmele ibrâ ve iskât-ı hakk* eyledim didükde *ğıbbu't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olındı* fi'l-yevmi't-tâsi' min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve selasîn ve mi'eteyn ve elf.

İmâm Osman Efendi
Ebsiyeli Muhammed Efendi
Cılız-zâde El-hâc Muhammed Efendi
Mustafa bin Ahmed mü'ezzin
Es-seyyid Mefdal Efendi
ve ğayrihim

(88/3) Es-seyyid Mahmûd'a müte'allik vasî hücceti kaydıdır.

Medîne-i Tokad'da Keçeciler mahallesi sâkinlerinden *meslûbü'l-akl ğâ'ib-i ani'd-diyâr* Es-seyyid Sâlih Muhammed bin Hâfiz Sâlih nâm kimesnenin Medîne-i mezbûrede olan *emvâl u eşyâsını zabt u hıfza kibel-i şer'den vasî nasb u ta'yîn* olunmak lâzım u mühim olmağın ğâ'ib-i mezbûrun ammi-zâdesi işbu *bâ'isü'l-kitâb* Es-seyyid Muhammed bin Mustafa nâm kimesne *vesâyete ehl ve ğâ'ib-i mezbûr hakkında her vechle evlâ vü enfa'* olduğunu *zeyl-i kitâbda mektûbi'l-esâmî kimesneler taraf-ı şer'a* haber virmeleriyle *hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsnü me'âb Efendi*

hazretleri dahi ğâ'ib-i mezbûra ammi-zâdesi işbu mezbûr Mahmûd nâm kimesneyi vasî
nasb u ta'yîn idüb ol dahi *ber-vech-i muharrer vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hidmet-i*
lâzımasın ke-mâ yenbaġi edâya ta'ahhüd ü iltizâm itmegin *mâ-vaka'a bi't-taleb ketb*
olındı hurre fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-işrîn min şehr-i rebî'ü'l-ahir li-sene erba'a ve
 selasîn ve mi'eteyn ve elf.

Es-seyyid Hâfız Muhammed Efendi
Lelebici-zâde Muhammed Efendi
Tâcir El-hâc Ahmed Efendi
Mustafa Efendi bin Hüseyin
Hasan Efendi ahi'l-mezbûr

e'imme'i'l-keâm beyne'l-makâm

Ali Sâbit el-mevle'l- hilâfehû bi-Medîne-i Tokad nemakkahû'l-fakîr ileyhi azze şânehû

mühür

SONUÇ

Tokad'a ait "23 Numaralı Şer'îye Sicil Defteri" hakkında yapılan bu çalışmamız, öncelikli olarak elimizde mevcut Tokad'a ait 117 adet Şer'îye sicil defterinden 1818-1819 yıllarına ait bölümünün günümüz alfabesine çevrilmiş olması bakımından önemlidir. Hukuk tarihimize ve Tokad şehrinin Yakınçağ dönemi içerisindeki tarihsel seyrine ışık tutacak bir bilgi yumağı böylece ortaya konulmuştur.

Çalışmamızda Şer'îye sicilleri hakkında bilgi verilerek Şer'îye sicillerinin nasıl oluşturulduğu, içerisinde ne tür konuların yer aldığı ve günümüze kadar nasıl ulaştığı hakkında genel bir değerlendirme yapılmıştır. "23 Numaralı Şer'îye Sicil Defteri" içerisindeki belgeler tasnif edilerek sicil defterinin içeriği hakkında bilgi edinilmiştir.

Transkripsiyonu yapılan belgelerden elde edilen Tokad şehrine ait sosyal ve ekonomik veriler çerçevesinde değerlendirmeler yapılmıştır. Ekonomik alanda elde edilen verilerle 1818-1819 yıllarına ait olarak Tokad şehrinin mali yükümlülükleri, zecriyye, ağnâm, bedel-i nüzûl, avârız, imdâd-ı hazariyye gibi şehirden tahsil edilen vergiler ve bunların oranları, gümrük resimleri, mukata'a gelirleri, cizye gelirleri gibi dönemin ekonomisine ait göstergeler hakkında bilgiler verilmiştir.

Çalışmamızda transit ticaret yolları üzerinde bulunan Tokad şehrinin bir geçiş merkezi olma özelliğine örneklerle işaret edilmiş ve Tokad'taki ticarî hayat hakkında bilgiler verilmiştir. Ticarî faaliyetlerin temelini oluşturan bakır ve dokuma sanayi hakkında sicil defterinden elde edilen veriler değerlendirilmiştir.

Farklı etnik grupların bir araya gelmesiyle ortaya çıkan demografik yapısıyla Tokad hakkında bilgiler verilmiştir. Sicil defteri içerisinde bulunan Tokad cizye evrakı değerlendirilerek dönemin nüfus rakamları hakkında yapılacak çalışmalara malzeme

sağlanmıştır. Müslüman olmayan gruplardan İslam dinini seçenler hakkında tutulan kayıtlar hakkında bilgi verilerek ihtida hareketlerine dikkat çekilmiştir. Sicil defteri içerisindeki Ermenilerle alakalı kayıtlar değerlendirilerek 1818-1819 yılında Ermeni patrikhanesinin patriğinin değişmesi, Ermenilere ait bir kilisenin tamiri için tutulan bir kayıtdan yola çıkarak çizilen Tahte'l-kal'a kilisesinin mimarisi hakkında bilgilere ulaşılmıştır.

“23 Numaralı Şer'ıye Sicil Defteri”nden elde edilen bilgiler doğrultusunda 1818-1819 yıllarına ait Tokad'ın mahalleleri ve Tokad'a bağlı idari birimler ve bunlara bağlı idari birimler hakkında tablolar oluşturulmuştur.

Çalışmamızda yer alan Osmanlıca metinlerin daha kolay anlaşılması ve bilgi sahibi olunulması amacıyla, alfabetik sıralama gözetilerek yapılmış bir sözlük bölümü oluşturulmuş ve “23 Numaralı Şer'ıye Sicili Defteri”nden yola çıkarak Şer'ıye sicillerinin geneline yönelik bir sözlük çalışması yapılmıştır.

Sonuç olarak, Tokad'a ait 1818-1819 tarihli “23 Numaralı Şer'ıye Sicil Defteri” transkribe edilerek günümüze aktarılmış, şer'ıye sicillerinin amaç, kapsam ve muhteviyatı hakkında tespitler yapılmıştır. Şer'ıye sicillerinin sadece hukukla alakalı belgeler olmadığı göz önüne alınarak sicil defteri içerisindeki ekonomik ve sosyal veriler değerlendirilerek 1818-1819 yılı Tokad'ının ekonomik ve sosyal yapısı hakkında bilgiler ortaya çıkarılmıştır.

KAYNAKÇA

I. ARŞİVLER

Ankara Milli Kütüphanesi, Osmanlıca El Yazmaları Kataloğu , 1233-1234/1818-1819 tarihli, 23 Numaralı Tokad Şer'ıye Sicili.

II. MAKALE VE KİTAPLAR

Abacı, N.(1994), 1812 Tarihli Şer'ıye Siciline Göre 19. Yüzyılın Başında Tokad Şehrının Sosyo-Ekonomik Durumu, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bursa.

Açıkel, A.(2001) , “Tokad Şer'ıye Sicillerine Göre Beylerbeyi Buyruhdıları”, *Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi*, (5): 13-40.

Akgündüz, A.(1988), *Şer'ıye Sicilleri*, c. 1, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayını , İstanbul.

----- (2000), “İ'lâm”, *Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, XXII, İstanbul.

Atalar, M.(1976), “Şer'ıye Mahkemelerine Dair Kısa Bir Tarihçe”, *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi , İslamî İlimler Enstitüsü Dergisi* , (4): 303-328.

Avcı, O.(1998), “Kültür Tarihi Kaynağı Olan Şer'ıye Sicillerinin Türk Milli Arşivciliğine Katılması” *I. Milli Arşiv Şurası (20-21 Nisan 1998)*, Ankara.

Bayındır, A.(1986), *İslam Muhakeme Hukuku Osmanlı Devri Uygulaması*, Ankara.

Belli, O.- Gündoğ, K.(1994), “Tokat'ta Bakırcılık Sanatının Gelişimi”, *Tarih ve Toplum*, 21(124): 35-54.

Beşirli, M.(2000), “385 Numaralı Harput Şer‘iye Sicili’nin Tanıtımı ve Osmanlı Şehir Tarihi Açısından Önemi”, *Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi*, (10): 3-25.

----- (2003), “Tokad Şer‘iye Sicilleri’ndeki Ferman ve Buyruklara Göre XIX. Yüzyılın Başlarında Sivas Eyaleti’nin İdarî ve Ekonomik Yapısı”, *Cumhuriyet’in 80. Yılında Sivas Sempozyumu (15-17 Mayıs 2003, Sivas) Bildirileri*, Sivas.

----- (2001), “XIX.Yüzyılın İlk Yarısında Samsun’da Evlilik Kurumu”, *Pax Otomana Studies in Memoriam Prof Dr. Nejat Göyünç*, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara.

Bilmen, Ö. N.(1985), *Hukuk-ı İslâmiyye ve İstilahat-ı Fıkhiyye Kamusu*, c. V, İstanbul.

Demirel, Ö.(2000), *Osmanlı Vakıf-Şehir İlişkisine Bir Örnek Sivas Şehir Hayatında Vakıfların Rolü*, Türk Tarih Kurumu, Ankara.

----- (2000) “Bir Osmanlı Kadı’sının Not Defteri Yahud Kitâb-ı Sakkı”, *Uluslararası Kuruluşunun 700. Yıldönümünde Bütün Yönleriyle Osmanlı Devleti Kongresi (07-09 Nisan / April 1999)*, Konya.

Devellioğlu, F.(1984), *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Ankara.

Eken, G.(2000), “Tanzimat Dönemi Osmanlı Toplumunda Nüfusun Mesleki Yapılanması : Tokad Örneği”, *Tarih İncelemeleri Dergisi*, Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayını, (15): 155-164.

Emecen, F.(1988), “Ağnam Resmi”, *Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, I, İstanbul.

----- (1992), “Bedel”, *Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, V, İstanbul.

Erkal, M.(1993), “Cizye”, *Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, VIII, İstanbul.

Eryılmaz, B.(1990), *Osmanlı Devletinde Gayrimüslim Teb‘anın Yönetimi*, İstanbul.

- (2000) “Bir Osmanlı Kadı’sının Not Defteri Yahud Kitâb-ı Sakki”,
Uluslararası Kuruluşunun 700. Yıldönümünde Bütün Yönleriyle Osmanlı Devleti Kongresi (07-09 Nisan / April 1999), Konya.
- Devellioğlu, F.(1984), *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Ankara.
- Eken, G.(2000), “Tanzimat Dönemi Osmanlı Toplumunda Nüfusun Mesleki Yapılanması : Tokad Örneği”, *Tarih İncelemeleri Dergisi*, Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayını, (15): 155-164.
- Emecen, F.(1988), “Ağnam Resmî”, *Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, I, İstanbul.
- (1992), “Bedel”, *Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, V, İstanbul.
- Erkal, M.(1993), “Cizye”, *Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, VIII, İstanbul.
- Eryılmaz, B.(1990), *Osmanlı Devletinde Gayrimüslim Teb’anın Yönetimi*, İstanbul.
- Genç, M.(2000), *Osmanlı İmparatorluğunda Devlet ve Ekonomi*, Ötüken Yayınevi, I. Basım, İstanbul.
- Gökbilgin, M. T.(1979), “Tokad”, *İslam Ansiklopedisi*, c. XII /I, Milli Eğitim Bakanlığı Yayını, İstanbul.
- İlgazi, A.(2000), “Tokad’ın Müstakil İl Oluşuna Dair Bir Belge”, *Tokat Kültür Araştırma Dergisi*, 8(15):16-18.
- İnalcık, H.(1993), “Cizye(Osmanlılarda Cizye) ” , *Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, VIII, İstanbul.
- (1998), “Mahkeme”, *İslam Ansiklopedisi*, c. VII, Milli Eğitim Bakanlığı Yayını , İstanbul.
- Kodaman, B.(1987), “XX. Yüzyıl Başlarında Sivas Vilayeti (1901)”,*Türk Tarihinde ve Kültüründe Tokat Sempozyumu 2-6 Temmuz 1986*, Ankara.
- Kütükoğlu, M.(1992), “Buyruldi”, *Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, VI, İstanbul.

- Özdemir, R.(1987), “Tokat’ta Ailenin Sosyo-Ekonomik Yapısı (1711-1810)”, *Türk Tarihinde ve Kültüründe Tokat Sempozyumu 2-6 Temmuz 1986*, Ankara.
- Özmel, İ.(2002), “Kayyım”, *Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, XXV, İstanbul.
- Öztürk, S.(1997), “Osmanlı İlmiye Teşkilatında Kassamlık Müessesesi”, *Tarih Enstitüsü Dergisi*, (15): 393-429.
- (1997), “XIX. Yüzyılda Söğüd’ün Sosyo-Ekonomik Yapısı”, *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, (106): 32-37.
- Pakalın, M. Z.(1993), *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, C. III, İstanbul.
- Sabri, Ş. (1999), *Gaziantep Büyükleri Beşyüzelli Yıllık Alim ve Şairleri*, Gaziantep.
- Sahillioğlu, H.(1991), “Avarız”, *Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, IV. İstanbul.
- Schacht, J.(1972), “Mahkeme”, *İslam Ansiklopedisi*, c. VII, İstanbul.
- Şener, A.(1990), *Tanzimat Dönemi Osmanlı Vergi Sistemi*, Ankara.
- “Tokat”, *Yurt Ansiklopedisi*, c. X., Anadolu Yayınları.
- Uzunçarşılı, İ. H.(1995), *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı*, Ankara.
- (2003), *Tokat Kitabeleri*, Yayına Hazırlayanlar : Mehmet Mercan- Mehmet Emin Ulu, Ankara.
- Yılmazçelik, İ.(1998), “Şer‘iye Sicillerinin Bir Merkezde Toplanması Üzerine Bazı Mülahazalar”, *I. Milli Arşiv Şurası (20-20 Nisan 1198)*, Ankara.
- Yücel, Y.(1987), *Kadı Burhaneddin*, Ankara.
- Zuhayli, V.(1994), *İslâm Fıkhi Ansiklopedisi*, Çeviren : Ahmed Efe, Beşir Eryarsoy, ve diğerleri, c. 10, İstanbul.

SÖZLÜK

A

Abd-i dâ'î: Dua eden, duacı.

Akdem: Daha veya pek eski.

Akd-i nikah: Nikah, evlenme mukavelesi.

Ale's-seviye: Seviyeli olarak, düzgünce.

Amel-i mânde : Kötürüm, iş görmez.

Amme: Hala, umuma ait olan.

Âmme-i de'âvi ve mutâlabât: Umuma ait davalardan birisi.(Halkın davaları, talepleri)

An-asl: Asıl olarak.

Anfa: Yukarıda geçtiği gibi.

Ani'l-inkâr: İnkâr ederek

An-nakd: Nakden.

Âriye : Ödünç verme.

Asâleten: Bizzat kendi işi için, vekalet yoluyla olmayan.

Ashâb-ı sehûn: Söz sahipleri, sözü geçenler.

B

Bâ- defter-i zimem: Zimmet defterleri ile beraber.

Bâ: Arapça ön takılardan olup önüne geldiği kelimeye beraberlik manası katar.Bu kelimeyle alakalı şer'iyeye sicillerinde geçen sterotipik bazı ifadeler vardır.

Ba'd: Sonra

Ba'de't-tahkîki's-şer'î: Mahkemenin yaptığı araştırmadan sonra.

Bâ-berât-ı âli şân: Beratla beraber.

Bâ-defter-i kassâm: Miras paylaşım tutanakları ile beraber.

Bâ-fermân-ı âli şân: Fermanla beraber.

Bâ-hüccet-i şer'îyye: Mahkeme tarafından verilen belge ile beraber.

Bâ-temessük: Borçlu tarafından alacaklıya teminat olarak verilen sened ile beraber.

Ber-vech-i âti: Sonra zikredileceği gibi.

Ber-vech-i meşrûh: Açıklandığı şekildeki gibi.

Ber-vech-i muharrer: Yazıldığı şekildeki gibi.

Bey': Malı mala değişmek, alış-veriş.

Bey'-i bât-ı sahihi's-şer'î: Satış işleminin mahkemece bilinmesi.

Beyyine: Delil.

Bi-vech-i şer'î: Davanın geçersizliğini belirtir. (Şer'î tarafı olmayan)

Bi'l-asâle: Kendi tarafından

Bi'l-ırsi's-şer'î: Kalıtsal olarak kişiye ailesinden geçen hakkı.

Bi'l-iftâ: Fetva ile

Bi'l-iştirâk: Katılarak.

Bi'l-ittifâk: İttifak ile, ittifak halinde.

Bi'l-vekâle: Vekaletle

Bi't-terâfû': Birbiri aleyhine dava açarak mahkemeye müracaat etme.

Bî-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık: Satış davalarında (bey' davaları) bir malın tüm aksamaları ve ekleriyle beraber satıldığını belirti ibare.

Bi-kadri'l-kifâye: Gücü el verdiği kadar.

Bi-rızâi'l-cânibeyn: Her iki tarafın isteğiyle.

Bi-tav'a: Kendi rızasıyla, isteyerek.

Bunuvvet: Oğulluk, evladlık.

C

Câbi: Zekat tahsil memuru.

Ceste ceste : Parça, parça.

D

Deyn: Belli bir zaman zarfında ödenmek üzere alınmış faizli veya faizsiz para.

Diyâr-ı ahar: Başka bir yer.

E

Ecl: Sebep.

Edâ vü teslîm: Teslim etme.

Ef'âl-i red'îye : Kötü, fena, yaramaz iş.

Ehrâr: Hür iradeye sahip insan.

Ekall-i kalîl : En az.

El-hâc: Hacı.

Emt-i asîr : ağır yük, emir.

Emvâl-i mevrûse: Miras kalan mallar.

Es-seyyid: Zeka sahibi.

Eşcâr-ı mağrûsesi : Dikilmiş, sürülmüş ağaç.

Evla vü enfa' :En faydalısı, en iyisi.

F

Fahru'l-müderrisîn:Müderrislerin başı, önde geleni.

Fâriğ: Hakkından vazgeçen kişidir.

Fenâ: Şehr-in dış taraflarına verilen addır.

Fevt: Ölmek.

Fî: İçinde.

Fi'l-hakîka: Hakikaten

Fî-mâ ba'd: Bundan sonra.

G

Gâ'ib-i ani'd-diyâr: Bulunduğu yer belli olmayan kişi için kullanılır.

Gâhî : Arasına.

Gibb: Sonra manasına gelmektedir.

Gibbü'l-istintâk: İstintaktan sonra.İstintak, adli bir olayla ilgisi olan birisine sorular sorulması sonrası tutulan kayıtlardır.

Gibbü's-sû'al: Soru sorulduktan sonra.

Gibbü't-ta'dîl ve't-tezkiyye: Bir kişi hakkından onu tanıyanlardan bilgi aldıktan ve doğruluğu onaylandıktan sonra.

Gibbü't-tasdîki's-şer'î: Hukuken doğrulandıktan sonra.

H

Haml: yük

Harc u sarfa: Harcamak.

Hâzirun bi'l-meclis: Mahkemede hazır bulunanlar.

Hîn-i zarûret: İhtiyaç duyulduğu anda.

Hirfet: İş, meslek

Hisse-i irsiyye: Miras paylaşımında kişiye kalıtsal olarak düşen pay.

İ

İktizâ: Lazım gelme, lüzum.

Înâs: Kadınlar.

İnhisâr: Yalnız bir şey veya şahsa ait olma.Kişiye özel.

İnkıta': Kesintiye uğrama.

İnşâ-i akd-i sulh-i şer'î: Tarafların mahkemede anlaşmaya varması.

İskât-ı hakk: Hakkını terk etme.

İsti'âb: İçine alma

İstidâniye: Ödünç alma.

İstifâ-yı hakk: Hakkından vazgeçme.

İstifsâr: Sorup anlama, birşey hakkında bilgi isteme.

İstişhâd: Şahit getirme, birinin şهادetine müracaat etme.

İştirâ: Satın alma.

İtminân: Emin olma, emniyet.

K

Kabz u kabûl: Almak.

Kadîm: Eski, önce.

Kâffe-i îmân: Tamamen kabul etme.

Kaffeti'l-hukuk ve'l-mürâfik: Hukuk kurallarıyla uyuşarak, çakışmadan.

Kâmilên ahz u kabz: Tamamen kullanımına geçirme.

Kassâm: Ölen bir kişinin mirasını çocuklarına devlet adına taksim eden görevli.

Kayyim: Ölen bir kişinin mirasçılarında herhangi birinin kaybolması dolayısıyla o kişinin mallarını mahkeme adına koruyan, tasarruf eden kişidir.

Kelevvel: Eskiden olduğu gibi.

Ke-mâ yenbeği: Gereği gibi.

Keyfe mâ-yeşe'i ve yuhtâr: Kişinin istediği ve dilediği gibi.

Kibel-i şer': Mahkeme tarafından.

Küll-i yevm: Her gün.

L

Lâzım u mühim: Çok gerekli.

Li-ebeveyn: Anne ve babanın aynı olması, üvey olmama.

Li-ebin: Aynı babadan olma.

Li-ecli'ş-şehâd: Şehadet nedeniyle.

Li-ecli't-teslîm: Teslim etmek maksadıyla.

Li-üm: Aynı anadan doğma.

Luhûk: Ekleme.

M

Mahdûd: Hududlanmış, sınırlanmış, sınırları belirli.

Mahmî vü müstezill : Himaye altına alınmış.

Mahûf : Korkutucu, tehlikeli.

Mahzar: Hukuki terim olup, dilekçe manasındadır.

Makbûle: Kabul olunmuş.

Maktûl: Katl edilmiş.

Matlûb: İstek, talep.

Mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu : Bu olay istek üzerine yazıldı.

Mazmûn-ı münîf: Fetvanın içeriğini anlatmadan önce kullanılan elkadır. "Yüksek mana" anlamına gelmektedir.

Me'cûr: Mükafat almış.

Me'vî : Ev, yurt.

Meccânen : Ücretsiz.

Meclis-i bey': Alış-veriş işlerine bakan mahkemeye bağlı çalışan kurul.

Meclis-i sulh: Kişiler arası anlaşmazlıkların çözüldüğü kurul.

Meclis-i şer‘: Mahkeme.

Meclisü şer‘ hatîr-i vâcibi’t-tevkîr: Hatırı sayılması zorunlu olan yüce mahkeme.

Mecrûhen: Yaralanarak ölme.

Mefkûd: Kaybolmuş.

Mehlikası : Helak olmuş.

Mektûbi’l-esâmî: İsimleri yazılmış olan kişiler.

Memhûr: Mühürlenmiş.

Meşrûh: Açıklanmış.

Metrûke: Terk edilmiş.

Mevrûs: Mirasçı olarak hak sahibi olan kişi.

Mezbûr: Mersum, merkum, mezkûr, mezbûr aynı türden olup, zamir olarak kullanılmaktadır.

Mihr-i mu‘accele: Evliliğin bitiminde paylaşılan mallarla birlikte kadına verilmesi gereken bedel.

Mihr-i mü‘eccele: Evlilikte kadına nikah öncesi verilmesi garanti edilen bir nevi hayat sigortası niteliğinde para veya benzeri mal.

Min ciheti’l-karz: Bir cihetten ödünç borç alma.

Mismâr : Çivi.

Mu‘âraza: Birbirine karşı gelme, muhalefet etme.

Muğâyir: Uygun olmayış.

Muharrerü’l-esâmî:İsimleri yazılmış olan kişiler.

Muhâsamât: İki kişi arasındaki anlaşmazlık, düşmanlık.

Muhzır-ı müslimîn: Mahkemede hazır bulunan şahitler, insanlar.

Mukâbele:Karşılık verme

- Mumâtale : Uzatma, işi yokuşa sürme.
- Mûris: Ölen mirasçı.
- Mutâlabât: Dava ederek hakkını isteme.
- Mutasarrıf: Tasarruf eden, kullanma hakkına sahip.
- Muttasıla: Bitişik, yakınında, yanında.
- Muvâcehe: Yüzleştirme.
- Muvâfik: Uygun.
- Müceddiden: Yeniden.
- Müdde'î: İddia eden
- Müdde'î-yi aleyh: Kendisine dava açılmış olan.
- Müfsîde: Bozulmuş, fesad girmiş.
- Mülk-i mevhub: Hediye edilmiş veya verilmiş mal.
- Mülk-i sarîh: Herkesce bilinen, bir kişinin mülkü.
- Mümâna'at: İstememe.
- Münakd: Sözleşme, anlaşma.
- Münhasiran: Bir kişiye özgü olan.
- Müntehî: Birleşik, bitişik, yanyana.
- Mürûr: Geçme, oradan geçerek gitme
- Müssin: Yaşlı.
- Müstağrak: Bolluk ve çokluk içerisinde olma.
- Müstebân: Açık seçik belli olan.
- Müşterâ: Satın aldığı.
- Müte'allik: Alakalı olani alakadar.
- Müteahhid: Söz veren.

Mütemekkin: Mekan tutmuş.

Müteveffâ: Ölmüş erkek, yine müteveffiye ölmüş bayan için kullanılır.

Müzâfi: Eklenmiş, ilave olunmuş.

Müzâyaka: Zorluk çıkartma.

N

Nâ'ib:Kadı vekili, onun işlerini kadı adına yürüten

Nakz:Bozma, geçersiz kılma

Narh:Tesbit edilen fiyat

Nefsü'l-emr:Kişinin nefsine uyarak çıkarları doğrultusunda hareket etmesi

Nehci's-şer'î : Şer'î uslub, tarz.

Nezr: Adak.

Nümâyan:Açıkca görünen

R

Rahnedâr : Gedik ve yıkığı olan.

Râyic-i fi'l-vakt:Şu an geçerli olan değerler

Ref:Kaldırma, yükseltme

Resm-i arusâne:Osmanlı Devleti'nde bekar kişilerin evlilik işlemlerinden sonra alınan bir tür vergi

Ru-numâ : yüz gösteren.

Rüyet:İdare etme

S

Sâbık:Geçerli, geçmiş

Sâbit u sebût:Kesin olarak belli

Sadr:Öncesi ve önünde

Sahîh-i şer'î:Mahkeme tarafından doğruluğu

Sakf Çatı

Salâbet : Dayanma, metanet.

Sarf u harc: Bir malı veya emtiayı kullanma

Sarîh: Herkesçe bilinen

Sehm: Bölüm, kısım, parça.

Sikât-ı müslimîn: Güvenilir, emniyetli müslümanlar. Vasi davalarında kadıya vasiler hakkında görüş bildiren kişilerdir.

Silk : Sıra

Sulb: Nesil, soy

Sulh-i şer'î: Mahkeme tarafından gerçekleştirilen barış, uzlaşma

T

Te'diye: Ödeme, borcunu verme

Te'kid: Korkutma.

Temellük: Sahip ve malik olma

Temlik: Birini bir mala ve eşyaya malik ve mutasarrıf etme.

Tenbih-i şer'î: Mahkeme tarafından yapılan ikaz, uyarı

Tereke: Vefat eden kişinin miras olarak bıraktığı şeylerin kaydı

Terfih-i hâl-i ibâd: Rahat içinde yaşamayı temin etme.

Tesellüm: Verilen şeyi alarak kabul etme

Teslîm: Elden ele verme, alaka bırakmayacak şekilde verme

Tevârüd: Birbiri ardına gelme

Tevzi' vü taksîm: Bir şeyi kişiler arasında pay etmek

Tezyîn: Süsleme

Tuvânâ : Güçlü.

U

Udulü ahrâr ricâl-i müslimîn:Osmanlı mahkemelerinde heyet-i udul adı altında cinayetlerde suçun mevcut olup olmadığı ve hafifletici sebeplerin olup olmadığına karar veren bir organ bulunmaktaydı.Bu heyetin içinen ihtiyaç duyulduğu zaman mahkemelerde bir nevi gözetmen olarak hüküetden istenen kimseler vardı, ki bu kişilere udulü ahrâr ricâl-i müslimîn denirdi.

Umûr-ı belde:Bölge ve beldenin idarî işleri

Umûr-ı sâ'ire:Çeşitli işler.

V

Vârid:Gelen

Vâsıl:Ulaşma

Vech:Yön, taraf, suret, tarz

Vech-i şer'î: Bir olay veya şeyin şer'î yönü

Vedî'at'ullah : Tanrının emaneti olan reaya.

Vicâhen : Yüzyüze.

Vurûd:Gelmek

Y

Yemn:And içme.

Yuhtâr:kendi seçimi, dilediği gibi.

Z

Zâhir u nümâyân:Açıkça görünen

Zevc-zevce:Koca-karı.

Zeyl-i kitâb:Yazıda ekli bulunan.

Zeyl-i vesika:Resmi belgede ekli bulunan.

Zımmî:Gayr-i müslim reayaya verilen ad.

Zimmet:Kişinin kullanımında olan mal veya para.

A

Adana, 27, 43
 Adet-i ağnâm, 30
 Ali Paşa, (Kara hisâr vâlisi), 295
 âdet-i ağnâm, 30, 179
 Âsitâne-i aliyye, 42, 49, 71

B

Bağdâd, 233
 bakır, 25,26
 Bedel-i nüzûl, 30
 berât, 9, 103, 115, 117, 122, 209, 211,
 283, 288, 307, 313, 357, 394, 411,
 412, 415, 441, 465
 bey', 16, 19, 43, 72, 83, 101, 195, 201,
 235, 247, 340, 344, 355, 366, 370,
 371, 373, 375, 377, 395, 413, 416,
 426, 431, 432, 435, 444, 450, 451,
 465, 470
 Bisgencik, 208, 209
 buyruldu, 8, 13, 48, 50, 57, 71, 174,
 175, 177, 181, 192, 194, 204, 205,
 292, 293, 394

C

Cemâl Yahya, 185, 337
 cizye, 11, 35, 36, 120, 284, 310, 399,
 418, 435
 Çâli, 173

D

dergâh-ı âlî, 187
 Derviş Ali, 28, 45, 125, 165, 166, 221,
 228, 339, 364, 451
 Derviş Ali Ağâ, 45, 125, 451

E

El-mu'î-zâde, 10, 99, 365, 391, 392,
 410

emr-i âli, 59
 Ermeni, 9, 34, 36, 37, 40, 42, 118, 173
 Es-seyyid Abdurrahman, 10, 45, 80,
 82, 99, 126, 127, 128, 129, 130, 131,
 132, 214, 221, 289, 337, 346, 347,
 349, 354, 358, 360, 364, 365, 367,
 371, 387, 391, 398, 419, 420, 421,
 426, 428, 429, 442, 451
 Es-seyyid Abdurrahman Ağâ
 Müftü, 10
 Es-seyyid Hüseyin Ağâ, 10, 82, 135
 evkâf, 13

F - G - H

fetvâ, 10, 99, 396
 gümrük, 24
 Hücçet, 7, 14, 15, 348, 368, 371, 372,
 373, 381, 385, 397, 422, 444
 Hüsrev Pâşâ, (Trâbzon vâlisi), 46, 60

İ

İ'lâm, 19
 ibrâ, 16, 18, 19, 316, 382, 384, 386,
 393, 424, 425, 431, 438, 440, 445,
 446, 451, 453
 İbrâhim Hilmi, 83
 ilam, 7
 imdâd-ı hazariyye, 30, 49

K - L

Kayyim, 17, 377, 469
 Kâz-âbâd, 81, 212, 234, 294, 313, 334,
 350, 429, 441
 Kebân, 42
 kinisâ, 44
 Koca Mahmûd, 222
 Lütfullah Pâşâ, 53, 71, 107, 143, 174,
 175, 176, 292, 336, 394

M

medrese, 7, 138, 184, 185, 201, 406
 mektûb, 10
 menzilhâne, 11
 mukata'a, 28
 mürâsele, 8, 11, 44, 121, 204, 234,
 235, 294, 297, 335, 427
 Musa efendi, 185

N

Narh, 42, 472
 nâzır, 16, 18, 81, 188, 196, 201, 211,
 309, 408, 419, 437
 Nâzır, 18, 162
 Niksâr
 Kirkonos, Çalkara, 115, 209, 234
 Nurullah Pâşâ, 80, 81

P - S

patrik, 120
 Sâlih efendi, 99, 185, 339, 347, 365,
 370, 386, 391, 392, 410, 425, 426,
 428
 sâlyâne, 60
 Sâmsun iskelesi, 69, 93, 96

Ş

Şark-i Pâre, 94

Şark-ı Pâre, 95

Serin, 27, 81

Sivas, 9, 13, 21, 22, 23, 24, 30, 34, 47,
 50, 54, 55, 56, 57, 58, 69, 70, 71, 79,
 93, 96, 103, 107, 141, 143, 165, 174,
 175, 176, 177, 179, 181, 187, 192,
 194, 197, 209, 220, 244, 304, 313,
 315, 336, 366, 390, 394

T - V

tereke, 8, 12, 89, 93, 103, 122, 310,
 335, 355, 403, 449, 451, 453

Tüfenkçi Oğlu, 52

Tuna, 31, 141

vakfiye, 2, 7, 12, 100, 188

voyvoda, 26, 28, 50, 54, 55, 56, 57, 59,
 71, 80, 82, 94, 115, 121, 165, 166,
 181, 189, 193, 221, 233, 293, 294,
 296, 297, 298, 299, 300, 301, 364,
 406, 414

Y - Z

Yâğbasân, 184, 185, 201

zecriyye, 28, 29, 105

Zîle, 51, 53, 81, 189, 194, 234, 293,
 294, 394, 433, 434

EKLER

(DEFTERİN ORJİNALİ)

در وقت قاتل برود یا نه که در وقت وقوع حادثه کتیب اریکه متولیه است و در وقت
 از طرف کتیب اریکه در وقت وقوع حادثه کتیب اریکه متولیه است و در وقت
 وقوع حادثه کتیب اریکه متولیه است و در وقت وقوع حادثه کتیب اریکه متولیه است
 اول وقت کتیب اریکه متولیه است و در وقت وقوع حادثه کتیب اریکه متولیه است
 بر وقت وقوع حادثه کتیب اریکه متولیه است و در وقت وقوع حادثه کتیب اریکه متولیه است
 حضور اریکه متولیه است و در وقت وقوع حادثه کتیب اریکه متولیه است
 عزت کتیب اریکه متولیه است و در وقت وقوع حادثه کتیب اریکه متولیه است
 و اریکه متولیه است و در وقت وقوع حادثه کتیب اریکه متولیه است
 متوجه است و در وقت وقوع حادثه کتیب اریکه متولیه است
 ادا و نصف کتیب اریکه متولیه است و در وقت وقوع حادثه کتیب اریکه متولیه است
 اخذ اریکه متولیه است و در وقت وقوع حادثه کتیب اریکه متولیه است

استبداد ایکیوز اولوز دوتی نه سر محمد اکرام غوروند
 ضلع اوله کله توقات کمر که کسینه به ا حاله اوله
 جانب شرکده رویتا ده که ظهرا به وجه حاصله کمر که
 کاتب علی قندی معرفتله با دفتر تسلیم اوله قاعده قدیم
 اوله بیغنه بنائت غرض محمد غوروند غایتله قد جانب شرکده
 تعیین اوله بیغنه سوا هر جو قدر محمد غوروند غایتله
 موثر ایله معرفتله حاصله بعد اخصاف و بعد از
 بدریوز القشر بشتر غوروند و صفوا کتیب اریکه
 بکرم بد بخجی کوننده قدر دیکل اکرم ابراهیم انا معرفتله
 دکاتب موثر ایله دفتر به حاصله از غیر زوم بود
 حاصله بیکه سفان دوتی غوروند بشتر
 پان اولوز داد جیوز غوروند غایتله دلکلی طاهر
 طرفند کلکتر اوله جمعا بیکه ایلی بیکه بوز
 قرق طقوز غوروند بکرم پان در وجه بالا مبلغ
 ضرکوز حالا توقات دیود هر سعادت بود در دفتر علی
 انجابه کمر که ضرکوز ا حاله اوله بیغنه غیر انجابه
 موثر ایله بیکه کتیب اریکه غوروند صفوا کتیب اریکه
 شرح تسلیم اوله بیکه ایشو کتیب اریکه دیر لیدی

از خطیب
 کتیب اریکه
 الحاکم بوقی انا اشتدی

ما مضى هنا كتابا... والوقت وتبين البرهان... حكمة صحتة ولو لم يرد في خبره...

وتبين في غير موضع من هذا السفر... والوقت وتبين البرهان... حكمة صحتة ولو لم يرد في خبره...

Table with 4 columns listing names and titles: الحاج دادو الحاج، حطفي جليلي، مشرف الويلان، الحاج جليلي، الحاج جليلي، الحاج جليلي, etc.

شربت سحر زهره... ووقت زهره... ووقت زهره... ووقت زهره... ووقت زهره... ووقت زهره...

شربت سحر زهره... ووقت زهره... ووقت زهره... ووقت زهره... ووقت زهره... ووقت زهره...

الحمد لله رب العالمين... والصلوات والسود على خير البرية... ما مضى هنا كتابا... والوقت وتبين البرهان... حكمة صحتة...

الحمد لله رب العالمين... والصلوات والسود على خير البرية... ما مضى هنا كتابا... والوقت وتبين البرهان... حكمة صحتة...

سر عینا - اما لیدرین دھان محمد سی تکندر چھوڑا اور ملک کو نام دتی شوفا سلم ایپ شرف اور لوہے
سی براہیم سیوا لیدرینی اشیر محمد شریع و برای

21/1/1900

8/1

ایمانی
و در صورتی
که...

میزنود که تا به وقت...
در این کتاب...
و در صورتی که...

عزیز من...
و در صورتی که...

میزنود که تا به وقت...
در این کتاب...
و در صورتی که...

میزنود که تا به وقت...
در این کتاب...
و در صورتی که...

عزیز من...
و در صورتی که...

میزنود که تا به وقت...
در این کتاب...
و در صورتی که...

عزیز من...
و در صورتی که...

میزنود که تا به وقت...
در این کتاب...
و در صورتی که...

میزنود که تا به وقت...
در این کتاب...
و در صورتی که...

عزیز من...
و در صورتی که...

تتمتع
بها
بها
بها

میزن قوت است که از آنجا که در این کتاب...
از آنجا که در این کتاب...
از آنجا که در این کتاب...

حسن بن علی
سماه بن ابراهیم
الوج

میزن قوت است که از آنجا که در این کتاب...
از آنجا که در این کتاب...
از آنجا که در این کتاب...

میزن قوت است که از آنجا که در این کتاب...
از آنجا که در این کتاب...
از آنجا که در این کتاب...

حافظ بن علی
ابن علی
عبدالله بن علی

میزن قوت است که از آنجا که در این کتاب...
از آنجا که در این کتاب...
از آنجا که در این کتاب...

میزن قوت است که از آنجا که در این کتاب...
از آنجا که در این کتاب...
از آنجا که در این کتاب...

حسن بن علی
سماه بن ابراهیم
الوج

نظامی
نظامی

میزن قوت است که از آنجا که در این کتاب...
از آنجا که در این کتاب...
از آنجا که در این کتاب...

حسن بن علی
سماه بن ابراهیم
الوج

میزن قوت است که از آنجا که در این کتاب...
از آنجا که در این کتاب...
از آنجا که در این کتاب...

میزن قوت است که از آنجا که در این کتاب...
از آنجا که در این کتاب...
از آنجا که در این کتاب...

حافظ بن علی
ابن علی
عبدالله بن علی

میزن قوت است که از آنجا که در این کتاب...
از آنجا که در این کتاب...
از آنجا که در این کتاب...

میزن قوت است که از آنجا که در این کتاب...
از آنجا که در این کتاب...
از آنجا که در این کتاب...

حسن بن علی
سماه بن ابراهیم
الوج

ÖZGEÇMİŞ

1 Ocak 1980 tarihinde Gaziantep / Şahinbey’de doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Gaziantep’te tamamladı. 1998 yılında Gaziosmanpaşa Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih bölümünü kazandı. 2002 yılında aynı bölümden mezun oldu. Aynı yıl Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde yüksek lisans öğrenimine başladı. Şu an Türk Silahlı Kuvvetleri Kara Harp Okulu bünyesinde görev yapmaktadır.